

De Newcomes

<https://hdl.handle.net/1874/233731>

THACKERAY'S WERKEN. II

De Newcomes

Deel I

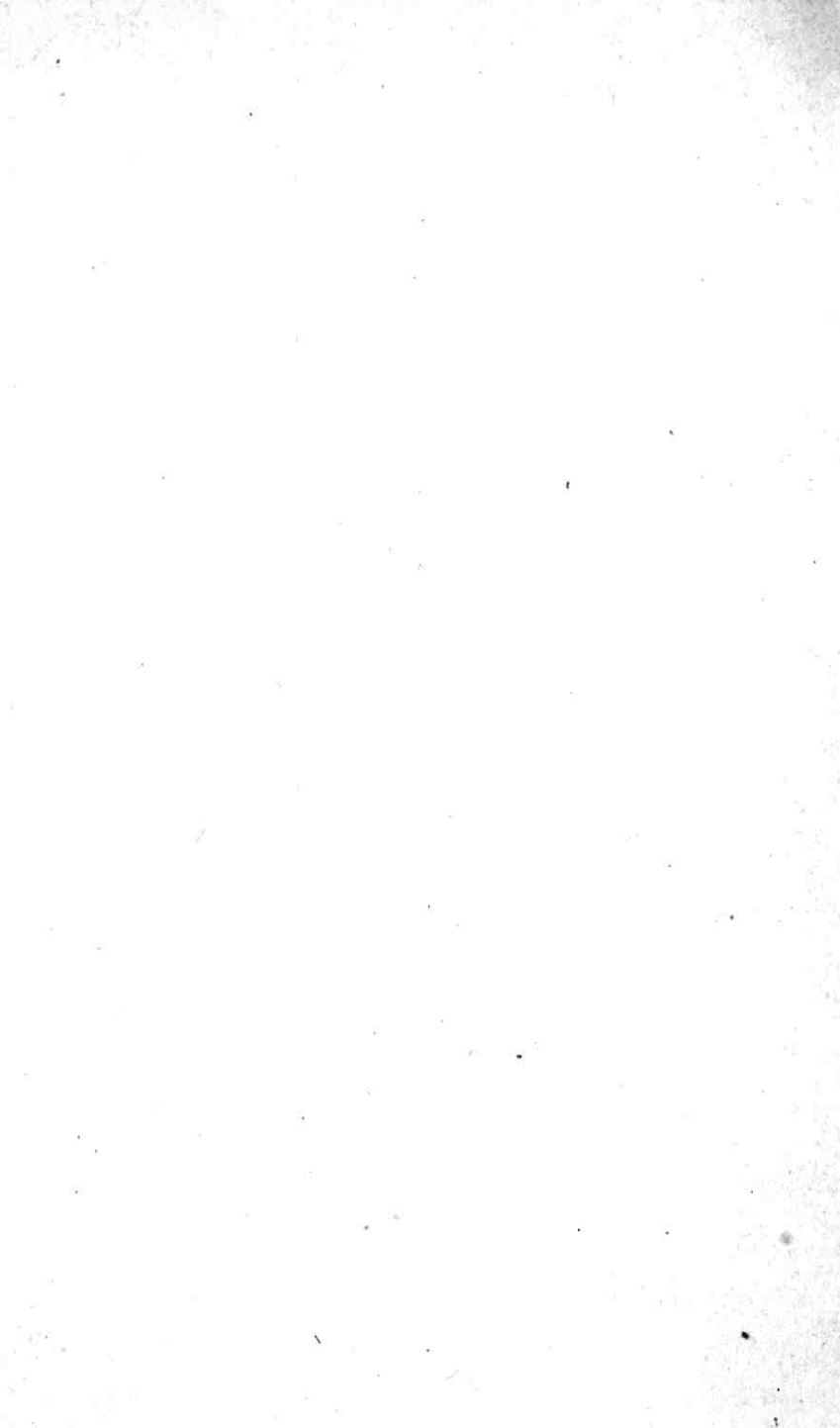

Rotterdam, Uitgevers-Maatschappij „Elsevier”

mm 010182

Kast **176**

Pl. **H** N^o.**30**

DE NEWCOMES

RIJKSUNIVERSITEIT UTRECHT

0316 3734

176.76.30

W. M. THACKERAY

Mr. P. L. van Eeten.

DE

NEWCOMES

EERSTÈ DEEL

ROTTERDAM

UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ »ELSEVIER»

DE NEWCOMES.

EERSTE HOOFDSTUK.

DE OUVERTURE, WAARNA DE GORDIJN WORDT OPGEHAALD EN MEN
EEN DRINKKOOR ZIET.

Eene kraai, die met eene kaas, uit de vensterbank eener boerderij gestolen, was weggevlogen, zat er mede in een boom en zag neer op een grooten dikken kikvorsch in de sloot, daar beneden. De afzichtelijke ronde oogen puilden den kikvorsch uit het hoofd op eene wijze, ten hoogste belachelijk voor den ouden moriaan, die het glibberige wangedrocht met de snaaksche uitdrukking bekeek, welke wij weten dat aan de kraaien eigen is. Niet ver van den kikvorsch liep een vette os te grazen, en eenige lammeren dartelden door de weide rond of knabbelden hier en daar aan de grassprietjes en de boterbloempjes.

Daar kwam aan 't andere einde van 't veld de wolf, zoo behendig in eene schapevacht gedost, dat de lammeren sinjeur niet herkenden, en één zelfs, wiens moeder was opgegeten door den wolf, die daarna hare huid over zijne schouders geworpen had, argeloos naar het vraatzuchtige monster liep, in de meening van zijne mama te zien.

»Hi! hi!» zei een vos, die rondsloop langs de heg, boven welke de boom uitstak, waaruit de kraai neerzag op den kikvorsch, die bijna barstende van nijd met zijn uitpuilende oogen naar den os zat te staren, dien hij verwenschte. »Wat zijn die lammeren gek! Dat kleine, domme, blatende schepsel herkent den ouden wolf niet, die de schapevacht heeft omgehangen. 't Is dezelfde ouwe schavuit, die Roodkapje's grootmoeder voor een ontbijt oppeuzelde en daarna Roodkapje zelf bij wijze van souper opslokte. — Trek maar aan de klink, dan gaat de deur van zelf open. Hi! hi!»

Een uil, die in de holte van een boom verborgen zat, werd wakker. »O zoo, Reintje,» sprak hij, »ik kan u wel niet zien, maar ik ruik u toch! Al houden sommigen van lammeren, er zijn anderen die wel ganzen lusten.»

»Evenals UEdele niet afkeerig is van een muisje,» antwoordde de vos. »De Chineezen eten die wel,» hernam de uil, »en ik heb gelezen dat zij ook verlekkerd zijn op honden,» ging de oude jufvrouw voort.

»Ik wenschte, dat zij het hondengebroed van het aangezicht der aarde verdeldgen,» zei de vos.

»En ik heb ook in reisbeschrijvingen gelezen, dat de Franschen kikvorsch eten,” vervolgde de uil. »Zoo, vriend Padde! zijt gij daar? Een mooi concert, niet waar, dat wij verleden nacht zongen?”

»Eten de Franschen mijne broederen op, de Engelschen verslinden de ossen,” kwaakte de kikvorsch, »die groote, lompe, onbehouwen, bulkende ossen.”

»O, o!” zei de uil, »ik heb gehoord, dat de Engelschen óók wel padden eten.”

»Maar wie heeft ooit gehoord, jufvrouw, dat zij een vos of een uil opaten?” merkte Reintje aan; »of dat zij eene kraai hebben verorberd?” voegde de wellvende schelm er bij, met eene buiging voor de oude kraai, die met de kaas in den bek daar boven hem zat. »Wij allen zijn bevoorrechte dieren; wij leveren althans nooit gerechten op voor de afschuwelijke brasserijen der menschen.”

»Ik ben het zinnebeeld der wijsheid,” zei de uil; »ik was eenmaal de gezellin van Pallas Minerva, en gij kunt mij dikwijls op de Egyptische monumenten afgebeeld vinden.”

»Ik heb u in Engeland boven de deuren der schuren vastgespijkerd gezien,” gaf de vos grijnzend ten antwoord. »Gij bezit veel geleerdheid, jufvrouw uil. Ik weet óók nog al wat, maar ik erken dat ik geen geleerde ben; 'k ben niets dan een man van de wereld, iemand die door zijne talenten aan den kost moet komen, — eigenlijk niets anders dan een boerenheer.”

»Gij spot met de geleerdheid,” hernam de uil, met een uitdrukking van afkeuring op haar eerwaardig gelaat. »Ik lees des nachts heel wat af.”

»Wanneer ik mij bezig houd met de studie van de hanen en hennen, die op stok zitten,” antwoordde de vos.

»'t Is groot jammer, dat gij niet lezen kunt, want dat plankje, daar boven u, zou u anders eenige nuttige inlichtingen kunnen geven.”

»Wat staat er op?” vroeg de vos.

»Ik kan het bij daglicht niet lezen,” antwoordde de uil met een geeuw en ging in de holte van den boom weder zitten slapen tot den avond.

»De drommel mag hare hieroglyphen halen!” riep de vos, naar de kraai in den boom opziende. »Wat houdt onze droge buurvrouw zich voornaam! Zij denkt, dat zij de wijsheid in pacht heeft, terwijl mijne geachte vrienden de kraaien oneindig meer talent bezitten dan die verwaande ouwe pruiken van uilen, die zich alleen in het duister op haar gemak gevoelen en haar krassen voor zingen houden. Hoe heerlijk is een koor van kraaien! Vier en twintig broeders van de orde van St. Corvinus hebben een klooster gebouwd bij een bosch waar ik wel eens kom, en wat neurien en zingen die daar! Maar ik verzeker u, dat het gezang van hun eerwaarden in vergelijking met het uwe niets te beteekenen heeft. Gij kunt zoo betooverend zingen, dat ge mij, ter liefde van de harmonie, eens op eene solo moest vergasten!”

Terwijl dit gesprek gevoerd werd, knabbelde de os het gras af; de kikvorsch was zoo verwoed over de zooveel grootere gestalte van het dier, dat hij den os zou vergiftigd hebben, indien hij het had kunnen doen, ja, van louter nijd zou gebarsten zijn, indien dit niet onmogelijk ware geweest; het lammetje lag zonder het minste erg naast den wolf met de schapevacht, die nog verzadigd was van hare mama en het diertje daarom geen kwaad deed. Doch nu begon de wolf zijn oogen te laten fonkelen en zijne scherpe blanke tanden te toonen, en rees hij

grommende op met de gedachte, dat hij wel wat lamsvleesch voor zijn souper zou lusten.

»Wat hebt gij groote oogen!» blaatte het lam met eenigszins ontstelden blik.

»Dat is om u des te beter te zien, liefje.»

»Wat hebt gij groote tanden!»

»Dat is om u des te beter —»

Op dit oogenblik klonk er zulk een ijzingwekkend geluid over het veld, dat allen van schrik versteenden. Het was afkomstig van een ezel, die eene leeuwenhuid had weten machtig te worden en nu, door eenige mannen en jongens met knuppels en geweren vervolgd, door de heg binnenkwam.

Toen de wolf in de schapevacht het balken van den ezel in de leeuwenhuid hoorde, dacht hij dat de woudvorst naderde, zoodat hij, zoo snel als het in zijne vermoming gaan wilde, de vlucht nam. Toen de os het gedruis hoorde, plaste hij door de sloot, die de weide omringde, en verpletterde met een enkelen trap den kikvorsch, die op hem gesmaald had. Toen de kraai die mannen met de geweren zag aankomen, liet zij dadelijk de kaas uit haar bek vallen en vloog weg. Toen de vos de kaas zag vallen, sprong hij er terstond op los (want hij wist dat het de stem van den ezel was en diens gebalk geen zier overeenkomst had met het brullen van zijn koninklijken meester), maar terwijl hij de kaas trachtte te bemeesteren, geraakte hij in eene vossenval die zijn staart afkneep, zoodat hij verplicht was zonder dat sieraad de wereld in te gaan, en nu verder voorwendde dat de staarten niet meer in de mode waren en het vossengeslacht ook veel beter af was zonder die aanhangsels.

Intusschen kwam een jongen met een stok opdagen, die meester langoor zoo geweldig bearbeide, dat hij erger balkte dan ooit. De wolf kon niet snel genoeg voortkomen, omdat de schapevacht tegen zijne beenen slingerde, en werd door een der mannen, die hem in 't oog kreeg, neergeschoten. De oude blinde uil, die, ontzet over die opschudding, uit den hollen boom kwam fladderen, vloog een boerenknecht in 't gezicht, die haar met eene hooivork doodsloeg. De slachter kwam er bij, en voerde den os en het lam bedaard weg; en de boer, die den staart van den vos in de val vond, hing dien boven zijn schoorsteenmantel en zwetste er sedert altijd op, dat hij er bij was geweest, toen de vos overmeesterd werd.

»Wat een hutspot van oudewijvenpraatjes is dat nu! Wat oude prullen, die voor nieuw verkocht worden!» zegt de recensent. (’t Is mij alsof ik hem voor mij zie — een Salomo, die als rechter over ons auteurs zit en onze kinderen in tweeën hakt). »Zoo zeker als ik rechtvaardig en wijs, bescheiden, geleerd en strikt eerlijk ben, zoo zeker heb ik reeds vroeger iets gelezen, dat op dien onzin over ezels en vossen gelijkt. Die wolf in de schapevacht is mij bekend. Heb ik niet te voren al van dien vos gehoord, die met de kraai een praatje hield? Ja wel, in de fabelen van Lafontaine. Wij zullen het Woordenboek van Kunsten en Wetenschappen, en die verzameling van fabelen, en de *Biographie universelle*, in voce Lafontaine, eens opslaan, en den bedrieger op zijne plaats zetten.»

»En hoe minachtelijk spreekt die schrijver over het menschelijk geslacht!» gaat onze Salomo wellicht voort. »Er komt bijna niemand onder zijne personen voor, die geen schavuit is. De vos is een pluimstrijker; de kikvorsch een toonbeeld van machtelozen nijd; de wolf in de schape-

vacht een bloeddorstige huichelaar, die zich met het gewaad der onschuld tooit; de ezel met de leeuwenhuid een bedrieger, die indruk tracht te maken door zich als de koning des wouds voor te doen (heeft de schrijver, verbitterd over welverdiende kastijdingen die hij ondergaan heeft, de recensenten onder dit beeld willen bespotten? dan lachen wij om zijn onbeschaamde vergelijking!; de os is een onbeduidende ploert; en het eenige onschuldige wezen in des schrijvers (gestolen) gelijkenis is een gek, het idiotische lam, dat zijn eigen moeder niet kent!" En daarop kan de recensent, indien hij eene deugdzame bui heeft, in zijn gekozen bewoordingen over het heilige en roerende der moederliefde uitweiden.

En waarom niet? Zoo de schrijvers spotten, is het de taak van den recensent hen te bespotten omdat zij gespot hebben. Wie zou eenige waarde aan zijn gevoelens hechten, als hij den schijn niet aannam van boven hen te staan. Hij verdient den kost met berispen. Bovendien heeft hij somtijds gelijk; en de verhalen die hij lezen moet en de daarin geschetste karakters zijn in alle fabelen te vinden: vreesachtigen en bluffers; slachtoffers en overweldigers; bedriegers en bedrogenen; langooeren die zich als leeuwen gedragen; Tartuffes in het gewaad der deugd; gelieven met hunne rampen en verblindheid, met hunne verdwazing en standvastigheid. Begint de liefde en het bedrog niet op de eerste bladzijde der geschiedenis van het menschelijk geslacht? Aldus luidden de verhalen reeds vóór de dagen van Esopus; ezels met leeuwenmanen bruden in 't Hebreuwsch; sluwe vossen spraken vleitaal in 't Etruskisch; en wolven in schapevachten hebben zeker al in 't Sanskrit op de tanden geknarst. De zon schijnt heden gelijk zij op haar eersten dag begon te schijnen, en de vogels, die, terwijl ik dit schrijf, in den naburigen boom zitten te kweelen, zingen op denzelfden toon, dien zij hebben aangeslagen sedert zij vinken zijn. Ja, een vriend van schrijver dezes heeft onlangs de Nieuwe Wereld bezocht en de (ongeverde) vogels aldaar sprekend op hunne natuurgenooten in Europa zien gelijken. Er moge niets nieuws onder de zon zijn, deze zelve er onder begrepen; doch zij is elken morgen weder nieuw, en wij staan met haar op om te zweegen, te hopen, te overleggen, te lachen, te strijden, te beminnen en te lijden, totdat de nacht komt en daarmede de rust. En dan zal de morgen komen, met de oogen die hem zullen zien, en derhalve *da capo*.

Dit zal dus, met uw welnemen, eene geschiedenis zijn, waarin kraaien zich met pauweveeren zullen tooien en derhalve naar verdienste door de pauwen zullen bespot worden; waarin, ofschoon wij alle recht aan die pauwen zelve, de pracht van hun gevederte, het kleurenspeel hunner schitterende halzen en den luisterrijken glans hunner staarten laten weervaren, wij toch aanmerking zullen maken op hun strompelenden gang en hunne gebiedende maar wanluidende stem; waarin verliefde leeuwen hunne nagels zullen zien afknippen door slimme meisjes; waarin schelmen zullen triomfeeren en de eerlijke lieden, naar wij hopen, toch hun rechtmatig deel zullen bekomen; waarin rouwfloers en balbouquetten eene rol spelen; waarin men tranen onder bruidskransen zal zien, en grappen in lijkkoetsen zal hooren; waarin eenvoudige maaltijden aangericht worden, bij welke de tevredenheid nu eens voorzit en dan eens afwezig is, en groote diners met alle gaven der weelde, waar zorg en haat, ja, maar ook welwillendheid en vriendschap heerschen. Daar volgt niet uit, dat alle menschen braaf zijn omdat zij arm zijn, en ik heb er wel gekend, die vriendelijk en edelmoedig waren, ofschoon

zij geld in overvloed bezaten. Er zijn groote landheeren, die hunne pachters niet uitzuigen; er bestaan inderdaad bisschoppen, die geen huichelaars zijn; er worden zelfs onder de Whigs liberalen gevonden en niet al de radicalen zijn aristocraten in hun hart. Maar wie heeft ooit gehoord, dat men de moraal aan de fabel liet voorafgaan? Alleen kinderen kan men de eene opdringen, nadat zij zich met de andere vermaakt hebben; laten wij oppassen, dat onze lezers niet allebei overspringen, en ze dus maar spoedig ten tooneele voeren — onze wolven en lammeren, onze vossen en leeuwen, onze balkende ezels, onze kirkende tortelduifjes, onze teerhartige kippetjes en onze kraaiende hanen.

Eens was er een tijd, toen de zon helderder stralen placht te schieten dan zij in deze tweede helft der negentiende eeuw schijnt te doen; toen er stellig meer levenslust bestond; toen de wijn in een koffiehuis een uitstekende drank en een diner in eene restauratie een feestmaal scheen; toen de romans een onbeschrijfelijk genoegen verschaften en de dag der verschijning van het maandschrift als een ware feestdag begroet werd; toen het een eer en een voorrecht was als men Thompson kende, die eens iets in een tijdschrift had geplaatst, en men het zich tot het einde zijns levens duidelijk herinnerde, dat men Brown, den schrijver van den laatst verschenen roman, in het vleesch gezien had, als een gewoon sterveling met zijne paraplu en zijne vrouw in het Park wandelende; toen de vrouwen in de gezelschapskringen duizendmaal schooner dan die van den tegenwoordigen tijd, en vooral de houri's in de schouwburgen zoo verrukkelijk en engelachtig waren, dat het hart begon te kloppen wanneer men ze zag, en men een half uur aan de deur van het parterre stond te dringen en te vechten om ze nog eens weder te zien; toen de kleermakers ten huize hunner klanten kwamen om dezen de oogen te verblinden met teekeningen van fantasie-vesten; toen het noodzakelijk scheen zich een groote zilvren toiletdoos aan te schaffen, ten einde gereed te zijn, wanneer de baard kwam, die nog niet in aantocht was (evenals jonge dames, die pas een jaartje getrouwd zijn, zich van kanten mutsjes voorzien en beelderige jurkjes voor den verwachten lieveling borduren); toen het voor een toppunt van voornaamheid doorging, wanneer men in het Park op een knol reed, voor tien shillings gehoord, en het toppunt van satire, als men, in een huurrijtuig door Regent Street rijdende, zijn preceptor van het College van het hoofd tot de voeten met slijk bespatte; toen het een ongeëvenaard genoegen scheen, Jones van het Trinity College in het Bedford Koffiehuis te ontmoeten en met hem en met King van het Corpus College (die in het Colonnade-logement zijn intrek had genomen) en Martin van Trinity Hall (die met zijne familie op Bloomsbury Square logeerde) afspraak te maken, om in de Piazza te gaan dineeren, daarna in den schouwburg Braham als »Fra Diavolo' te gaan zien, en eindelijk den vroolijken avond te besluiten door in de *Spelonk der Harmonie*, al luisterende naar de liedjes, te gaan soupeeren. — 't Was dan in die dagen mijner eigen jeugd, dat ik met een paar personen in aanraking kwam, die in deze geschiedenis eene rol spelen, en die ik verlof vraag een korten tijd te mogen vergezellen, totdat zij gemeenzaam genoeg met het publiek zijn om hun weg alleen te kunnen voortzetten. Nu ik hen weder voor mijn geest haal, bloeien de rozen opnieuw en zingen de nachtegalen andermaal bij het kalme meer.

Toen ik dus met eenige jongelieden van mijn leeftijd naar den schouwburg en wel naar het parterre gegaan was, en met verrukking naar de

vrolijkste en schitterendste der opera's geluisterd en over het nastuk geschaterd had zonder tot bedaren te kunnen komen, was het niet onnatuurlijk dat wij tegen twaalf uur honger begonnen te krijgen, zoodat de begeerte naar boterhammen met kaas, en naar mooie liedjes uit de oude doos, ons naar de *Spelonk der Harmonie* voerde, waar de beroemde Hoskins, tot wiens vrienden wij het ons een eer rekenden te behoorren, toenmaals kastelein was.

Wij stonden met Hoskins op zulk een vertrouwelijk voet, dat hij nooit naliet ons met een vriendelijk knikje te groeten en Jan de knecht-plaats voor ons maakte in de nabijheid van dien president dezer gezellige bijeenkomsten. Wij kenden de drie onvergelykelijke zangers en menigmaal dronken zij brandewijnrog voor onze rekening. Een onzer gaf zijne promotie-partij bij Hoskins, waar wij onbeschrijfelijk veel pret hadden. Waar zijt gij nu, o Hoskins, gij nachtfilomeel? Kweelt gij thans uwe zangen aan den Acheron of haalt gij uwe refreinen aan den oever van den zwarten Avernus uit?

Het geroep om porter, om het lied van *de Kauw en de Kraai*, het geschreeuw om boterhammen met kaas, om de romance van *de Tempel-ridder*, het bestellen van heeten brandewijnrog (zoo bruin en zoo sterk!), om de ballade van *de Bloem die aan de Rye groeit* (helaas, er groeien geen bloemen meer aan de Rye!) — dit alles wisselde elkander af, en ik kan er bijvoegen, dat èn de liedjes èn de glazen gebisseerd werden. Er waren dien avond juist weinig bezoekers in de *Spelonk*, en wij zaten des te gezelliger en vriendschappelijker bijeen, omdat het gezelschap zoo uitgelezen was. De voorgedragen liederen waren meerendeels van de sentimenteele soort, want die was op den tijd, waarvan ik spreek, in den smaak.

Daar trad een heer met een mager, bruin gelaat en lange zwarte knevels, gekleed in een zeer los en gemakkelijk gewaad, de *Spelonk* binnen, waar hij blijkbaar vreemd was, of althans in zeer langen tijd geen bezoek had afgelegd, want hij wees een knaap, die hem vergezeldde, de gemaakte veranderingen aan, en riep om madera-grog, terwijl hij naar de muziek luisterde en met groote opgetogenheid zijn snorbaard opkrulde.

Zoodra de knaap mij in 't oog kreeg, sprong hij van zijne plaats op, ijde de zaal door, kwam met uitgestrekte handen naar mij toe en vroeg mij met een blos: »Kent gij mij nog?»

't Was de kleine Newcome, mijn schoolkameraad, dien ik in zes jaar niet gezien had, maar die nu een ferme jongen was geworden, met nog dezelfde heldere blauwe oogen, die ik mij herinnerde dat hij als een knaapje had.

»Wel, wel! Hoe komt gij hier?» riep ik uit.

»Mijn vader — die daar ginds is mijn vader — wilde hierheen,» gaf hij lachend met een schalken blik ten antwoord. »Hij is pas uit Indië teruggekomen. Hij zegt dat vroeger al de knappe lui — mijnheer Sheridan, kapitein Morris, kolonel Hanger, professor Porson — hier vergaderden. Ik heb hem gezegd wie gij waart en dat gij mij zoo vriendelijk behandeld hadt toen ik voor 't eerst te Smithfield kwam. Ik ben nu van school en heb een gouverneur. En ik heb zoo'n mooi hitje! Dat is een prettiger leventje dan in dat oude Smithfield!»

Op dit oogenblik kwam de heer met de knevels, de vader van Newcome, na een knecht gewenkt te hebben dat hij hem het glas madera-grog zou nadragen, zijne snorren oprullende de zaal door naar de tafel waar wij zaten en maakte met den hoed in de hand eene zoo stellige en hoffelijke buiging, dat zelfs Hoskins genoodzaakt was dien groot

te beantwoorden. De zangers mompelden iets onder elkander en wenkten onder het drinken van hun brandewijnrog elkander over den rand hunner glazen toe, en de kleine Nadab de Improvisator (die pas was binnengekomen) begon hem na te bootsen, draaide zijne denkbeeldige knevels op, evenals de onbekende dat deed, en zwaaide zoo kluchtig met zijn zakdoek rond, dat men zich ziek moest lachen. Hoskins stuitte Nadab in zijn ongepaste aardigheid door hem barsch aan te zien, en vermaande de heeren om, als zij iets te bestellen hadden, dit nu te doen, daar de knecht in de zaal was en Bellow op het punt stond een lied te beginnen.

Newcome's vader kwam dus bij ons en reikte mij de hand. Ik moet bekennen, dat ik rood werd, want ik had hem in mijn geest bij Harley vergeleken, die zoo uitstekend was in *de Criticus*, en hem Don Feroio Snorrando gedoopt.

Zijne stem was uiterst zacht en innemend en er sprak zulk een ongekunstelde en oprechte hartelijkheid uit, dat mijn spotlust als sneeuw voor de zon verdween en voor een veel eerbiediger en vriendschappelijker gevoel plaats maakte. Als men jong is, wij weten het, wordt men nog door vriendelijkheid geroerd. Een man van de wereld mag natuurlijk dankbaar of ondankbaar zijn, naar verkiezing.

»Ik heb gehoord, mijnheer, hoe vriendelijk gij voor mijn jongen geweest zijt,» zegt de kolonel. »En wie goed voor hém is, is het voor mij. Is het mij vergund hier bij u plaats te nemen? en mag ik u eene sigaar presenteren?» In een oogwenk waren wij vrienden; de jonge Newcome vlijde zich aan mijne zijde en tegenover ons zat zijn vader, aan wien ik, na eenige minuten onderhouds, mijne drie academiëvrienden voorstelde.

»Gij zijt hier zeker gekomen, mijne heeren, om de mannen van naam te zien?» vraagt de kolonel. »Zijn er op 't oogenblik beroemde mannen in de zaal? Ik ben vijf en dertig jaar buitenslands geweest en wensch alles te zien wat zienswaardig is.»

King, van het Corpus College (een onverbeterlijke snaak), stond op het punt een erg loopje met den kolonel te nemen en hem een half dozijn personen als de beroemdste mannen van den tegenwoordigen tijd aan te wijzen. doch ik gaf hem onder tafel een schop tegen zijne schenen en had het geluk hem daardoor den mond te snoeren.

»*Maxima debetur pueris,*» zegt Jones (een kerel met een week hart, die later domineé geworden is), en iets op een kaartje schrijvende, dat hij Hoskins toeschoof, bracht hij dezen onder de aandacht, dat er een jonge knaap in het gezelschap was en een heer die de onschuld zelve scheen, zoodat er op gepast moest worden, dat de liedjes vooral fatsoenlijk waren.

En dat waren zij dan ook. Eene jongejuvrouwen-kostschool had kunnen binnenkomen en zou geen reden gehad hebben om zich te ergeren, behalve aan den tabaksrook en de grog-geuren. Waarom is dit niet ten allen tijde het geval? Indien er nog tegenwoordig Spelonken der Harmonie bestaan, maak ik de heeren kasteleins indachtig, dat zij hunne belangen beter bevorderen zouden indien zij hunne zangers binnen de behoorlijke palen hielden. De grootste schelmen houden van mooie liedjes en worden er door verteederd, en dit is eveneens met fatsoenlijke lui het geval. Het was een tientje waard, den argeloozen kolonel opgetogen te zien over de muziek. In zijne bewondering over de voorgedragen liederen vergat hij de beroemde mannen geheel en al, die hij gehoopt had te zien.

»Is dat niet heerlijk, Clive? Dat is wat mooier dan de concerten van uwe tante met al hare Squellini's, hé? Ik zal hier dikwijls komen. Kastelein, zou ik die heeren wat mogen presentereen? Hoe heeten zij?» vroeg hij aan een zijner bureu. »Ik had bijna nooit hooren zingen voordat ik de zee overstak, behalve bij een oratorium, en toen viel ik in slaap; maar dit, voorwaar, zou Inledon niet hebben kunnen verbeteren!» Onder het drinken van zijn madera-grog geraakte hij meer en meer in vuur. (»Het spijt mij, heeren, dat ik u brandewijn-grog zie drinken,» merkte hij aan. »Het helpt onze jongelui in Indië er onder.») Met eene buitengemeen aangename stem zong hij al de koren mede. Hij lachte over een komiek lied zoo hartelijk, dat het ieder goeddeed hem te hooren; en toen Hoskins (tgeen hem zoo uitstekend van de hand ging) *de Oude Engelsche Gentleman* zong en in plechtigen cadans den dood van dien eerwaardigen aristocraat beschreef, biggelden den eersamen krijgsman de tranen langs de wangen en zeide hij, de hand aan Hoskins gevende: »Ik dank u voor dat lied, mijnheer; het doet de menschelijke natuur eer aan,» waarop Hoskins ook begon te huilen.

Toen ving de jonge Nadab, die nu gewaarschuwd was, een dier wondervolle improvisatiën aan, waarmede hij gewoon was zijn gehoor te betooveren. Elk onzer nam hij beurtelings tot onderwerp en hij had zijne rijmen klaar voor iedereen die hier iets beteekende. Hij bezong King's hemdsknoopjes (die zeer mooi waren), het roode vest van Martin, enz. De kolonel was verrukt over elk vers en nam met de grootste geestdrift deel aan het koor: Ritolderol, ritolderol, ritolderoldera (*bis.*) En toen Nadab aan den kolonel zelve kwam, liep hij volgenderwijze van stapel:

Wanneer ik verder de oogen sla — dan zie 'k een dapper man,
En zeker zegt ge me allen na — hij komt uit Hindostan;
En lachend zit daar naast papa — een jongling vol van pret,
Maar zeker zegt ge me allen na — hij moest maar naar zijn bed. Ritolderol, enz.

De kolonel schaterde het uit over dien zet en zeide, den jongen Clive, zijn zoon, op den schouder kloppende: »Hoort ge dat, Clive? Zij willen u naar bed hebben, mijn jongen, ho, ho! Neen, neen! Daar weten wij ook iets tegen in te brengen: »Wij denken niet naar huis te gaan, voordat de morgen daagt.» Waarom zouden wij ook? Waarom zou mijn jongen geen onschuldig vermaak mogen genieten? Mij was het niet vergund toen ik een jongen was, en die strengheid zou bijna mijn ongeluk zijn geweest. Ik moet met dien jongen zanger eens spreken, want iets zoo kunstigs heb ik nog in mijn leven niet gehoord. Hoe heet hij? Nadab? Mijnheer Nadab, gij hebt mij verrukt. Mag ik zoo vrij zij u op morgen te dineeren bij mij te vragen, ten zes uur. Ik heet kolonel Newcome, en logeer in het Hotel Nerot in Clifford Street. Ik stel er altijd een eer in, met mannen van genie kennis te maken, en gij zijt er een, of mijn naam is geen Newcome!»

»Ik gevoel mij ten hoogste vereerd, mijnheer,» antwoordde Nadab, terwijl hij zijne halsboorden omhoogtrok, »en misschien zal de dag nog wel eens komen, dat de wereld mij recht zal laten weervaren. Mag ik uw geerden naam onder de inteekenaren op mijn bundel gedichten noteeren?»

»Wel zeker, waarde heer,» antwoordde de opgewonden kolonel. »Ik zal ze in geheel Indië bekend maken. Schrijf mij voor zes exemplaren op en heb de goedheid ze mede te brengen als ge morgen bij mij komt dineeren.»

Hierop vroeg Hoskins of iemand van de aanwezige heeren het gezelschap op een liedje wilde vergasten, en wie schetst onze verbazing, toen de argelooze kolonel zich daartoe aanbood, hetgeen een donderend applaus uitlokte, waarbij het mij toescheen, dat de arme Clive Newcome zijn hoofd liet hangen en zoo rood werd als vuur. Ik kon mij in den toestand van den jonkman verplaatsen en stelde mij voor wat ik zelf gevoeld zou hebben, indien mijn eigen oom, majoor Pendennis, op die plaats eensklaps aangeboden had eene proeve van zijne lyrische talenten te geven.

De kolonel koos het liedje *de Oude Trap van Wapping* (eene zoo liefelijke en roerende ballade, dat ieder Engelsch dichter er fier op zou mogen zijn, indien hij haar vervaardigd had) en zong dit eigenaardige en boeiende lied met eene bijzonder aangename stem, en met trillers en roulades op de oude, bijna geheel vergetene manier van Inledon. Hij legde hart en ziel in de kunstlooze ballade, en droeg Molly's weemoedige klacht met zooveel gevoel voor, dat zelfs de heeren van 't vak hem oprecht toejuichten, en eenige grappenmakers, die bij het begin der voordracht het plan hadden gevormd er den draak mede te steken, met geestdrift, aan eerbied gepaard, hunne glazen aanstieten en met hunne stokken op den vloer stampten. Toen het gezang was afgelopen, hief Clive zijn hoofd weder op en zag, na den eersten schok doorstaan te hebben, met zekere verwondering en genoegen, waarvan zijn oogen getuigden, in 't rond, terwijl wij, ik behoef het wel niet te verzekeren, onzen vriend applaudisseerden, verbeugd dat hij zich zoo triomfantelijk uit dat moeilijk geval had weten te redden. De kolonel betuigde met eene buiging en met zijn goedhartig lachje zijn dank voor onze bewijzen van goedkeuring! 't Was alsof dominé Primrose zijne preek in de gevangenis hield. Er lag iets andoentlijks in de argeloosheid en vriendelijkheid van dien bescheiden en eenvoudigen man.

De groote Hoskins, op een hooger stoel te midden van het vroolijke gezelschap gezeten, verwaardigde zich zijne goedkeuring te kennen te geven en op zijne gewone deffige manier de gezondheid van zijn gast in te stellen. »Ik ben u ten hoogste verplicht, mijnheer, evenals het geheele gezelschap,» zei de kastelein; »ik drink op uwe gezondheid, mijnheer, en dank u voor het lied,» en daarbij boog hij over zijn glas brandewijn-grog, waaruit hij ter eere van zijn bezoeker een teugje dronk, statig naar den kolonel. »Ik heb,» was hij beleefd genoeg er bij te voegen, »dat lied niet beter hooren voordragen sedert Inledon het zong. Dat was een groot zanger, mijnheer, en ik mag wel met onzen onsterfelijken Shakespeare zeggen, dat wij, wat er ook gebeure, zijn gelijke niet zullen wederzien.»

Nu bloosde de kolonel op zijne beurt, en zich met een schalken glimlach tot zijn zoon wendende, zeide hij: »Ik heb het juist van Inledon geleerd. Voor veertig jaren placht ik uit de Grauwebroedersschool weg te sluipen, om hem te gaan hooren, waarvoor ik later slaag kreeg, zooals ik dan ook wel verdiend had. Heere, Heere! wat vliegt de tijd voorbij!» Daarop dronk hij zijn glas maderagrog uit en liet zich achterover in zijn stoel vallen. Wij konden het hem aanzien, dat hij weder aan zijne jeugd dacht, aan dien gouden tijd, zoo gelukkig en zoo zonnig, om nimmer te vergeten. Ik zelf was op dat oogenblik bijna twee en twintig jaar en gevoelde mij zoo oud, ja ouder dan de kolonel.

Onderwijl hij zijne ballade zong, was er een heer in eene militaire jas, met eene wijde broek van twijfelachtige kleur, (een gentleman, wiens naam en persoon sommige mijner lezers misschien reeds kennen) de zaal

binnengekomen of liever binnengewaggeld. Kortom, 't was mijn vriend kapitein Costigan, die zich wederom in den toestand bevond, waarin hij doorgaans op dit uur van den avond verkeerde.

Zich hier en daar aan de tafeltjes vasthoudende, was de kapitein, zonder zich zelve of de kannen en glazen, die hem omringden, beschadigd te hebben, naar onze tafel gezeld, waar hij naast schrijver dezes, zijn ouden kennis, plaats nam. Hij neuriede het refrein van des kolonels lied niet al te valsch mede en begroette het pathetische slot met een gesmoorden lik en een rijken tranenvloed. »Voorwaar, dat is een mooi lied,» zei hij, »dat ik den armen Harry Inledon menigmaal heb hooren zingen.»

»Dat is een groot man,» fluisterde die ondeugende King van het Corpus College zijn buurman den kolonel toe. »Hij is een kapitein bij het leger geweest. Wij noemen hem generaal. Kapitein Costigan, wilt ge niet iets drinken?»

»Ja zeker,» gaf de kapitein ten antwoord, »en ik zal u daarbij op een liedje trakteenen.»

En na een glas whisky-grog aan den knecht, die juist voorbijging, besteld te hebben, begon de beklagenswaardige oude man te zingen, terwijl hij zijn gelaat tot een akeligen grijns vertrok en knipoogjes gaf, gelijk hij gewoon was te doen wanneer hij een zijner lijfstukjes, zooals hij die noemde, zou aanheffen.

De ongelukkige, die ternauwernood wist wat hij deed of zeide, koos een der onzedelijkste liedjes van zijn repertoire, begon met een soort van dronkemansgeschreeuw bij wijze van ouverture en stak van wal. Maar bij het einde van het tweede vers sprong de kolonel op, sloeg zijn hoed op het hoofd, greep zijn stok en bulderde met zulk een verwoeden blik, alsof hij tegenover een Indischen vijand gestaan had, den kapitein te gemoet: »Zwijg!»

»Kijk, kijk!» riepen eenige snaken, die op een afstand zaten. »Ga maar voort, Costigan!» zeiden anderen.

»Ga maar voort?» herhaalde de kolonel met eene heesche stem, die van woede beefde. »Is hier één gentleman, die durft zeggen: »Ga maar voort?» Kan iemand, die eene vrouw of zusters of kinderen thuis heeft, bij zulke walgelijke straattaal zeggen: »Ga voort?» Durft gij u een gentleman noemen, mijnheer, en zeggen dat gij een officier zijt? Durft gij onder Christenen en mannen van eer plaats nemen en de ooren van jongelieden met die goddeloosheid kwetsen?»

»Waarom brengt gij dan jongelieden hier, ouwe heer?» riep een der ontevreden.

»Waarom? Omdat ik dacht, dat ik hier onder gentlemen zou wezen,» gaf de kolonel met verontwaardiging ten antwoord; »omdat ik nimmer zou hebben kunnen gelooven, dat Engelschen zouden toegelaten hebben, dat een man — en nog wel een oud man — zich zóó onteerde. Gij moest u schamen, oude ellending! Ga naar bed, vergrijsde oude zondaar! En wat mij betreft, spijt het mij niet, dat mijn zoon ééns in zijn leven bijgewoond heeft, hoeveel schande, vernedering en oneer de dronkenschap en de whisky over een mensch kunnen brengen. — Het kleine geld komt er niet op aan! Laat het naar den duivel loopen!» vervolgde hij tegen den verbaasden knecht. »Houd het, totdat gij mij hier terug ziet — 'tgeen nimmer gebeuren zal, nimmer, dat zweer ik!» En zijn stok als een geweer op den schouder nemende en met een minachtenden blik den kring der feestvierenden rondziende, ging hij, door zijn zoon gevolgd, vol ergernis heen.

Clive zag er vrij beschaamd uit, maar ik geloof dat het overige gezelschap een nog onnoozeler voorkomen had.

»*Aussi que diable venait-il faire dans cette galère?*» zei King van het Corpus College, en Jones haalde zijne schouders op, alsof die hem wellicht in gedachten pijn deden, want het was alsof de rug van elk lid van het gezelschap dien opgeheven stok van den kolonel had voelen nederkomen.

TWEEDE HOOFDSTUK.

HOE KOLONEL NEWCOME ZIJNE WILDE HAVER UITZAAIDE.

Daar de jonge heer, die juist naar bed is gegaan, de held der volgende bladzijden zal wezen, is het zeker niet ongepast dat wij ons verslag met zijne familiegeschiedenis beginnen, die gelukkig niet zeer lang zal zijn.

Toen de pruikenstaarten nog op den rug der Britsche gentlemen bengelden en hunne vrouwen kussens op haar hoofd droegen, over welke zij heur eigen haar heentrokken, hetgeen zij onder poeier en pommade bedolven; toen de ministers zich met hunne ridderlinten en grootkruisen naar het Lagerhuis begaven en de voornaamste redenaars daar elken avond den edelen lord met het blauwe lint te lijf gingen; toen Washington de Amerikaansche rebellen aanvoerde met een moed, wij moeten het zeggen, eener betere zaak waardig; toen kwam uit een der noordelijke graafschappen Thomas Newcome naar Londen, later de weldelgeboren heer Thomas Newcome, sheriff en vervolgens alderman van Londen, de stamvader der familie, wier naam den titel geeft aan dit verhaal. Het was onder de regeering van George III, dat de heer Newcome in Cheapside verscheen, na zijn intocht in Londen te hebben gedaan op een wagen, die hem en eenige balen laken, zijn geheele fortuin, in Bishopgate Street had afgezet; hoewel ik geloof, dat verscheidene van de tegenwoordige Newcomes, indien het bewezen kon worden dat de Normandiërs ten tijde van Willem den Veroveraar staartpruiken gedragen hebben en dat Washington tegen de Engelschen onder koning Richard in Palestina gevochten heeft, een aardig sommetje aan den Hoogen Raad van Adel zouden willen betalen. Tegenwoordig toch verkeeren zij met de aanzienlijksten des lands en ontvangen op hunne partijen alleen den hoogsten adel en de élite van de voorname en de diplomatieke wereld, gelijk men elken dag in de nieuwsbladen kan lezen. Want ofschoon de Newcomes eene genealogie van dien Raad hebben weten te krijgen, die opgenomen is in Budge's *Adel van Groot-Britannië*, en waarin bewezen wordt, dat de Newcome in Cromwell's leger en de Newcome, die tot de zes laatsten behoorde, welke op last van koningin Maria om hunne protestantsche gevoelens opgehangen werden, voorvaderen van dit huis waren, waarvan een der leden zich in den slag van Bosworth onderscheidde en de grondvester, die aan de zijde van koning Harold bij Hastings gedood werd, barbier en te gelijk chirurgijn van koning Eduard den Belijder was geweest, zoo houd ik het er toch voor, onder ons gezegd, dat Sir Brian Newcome, van Newcome, geen woord van de gansche geschiedenis gelooft, evenmin als iemand anders ter wereld, ofschoon meer dan één zijner kinderen met vóornamen uit den Saksischen tijd versierd is.

Zou Thomas Newcome inderdaad een vondeling zijn geweest, een armhuisjongen uit het dorp, dat nu eene groote fabriekstad is geworden en zijn naam draagt? Dat gerucht werd tijdens de laatste verkiezingen uitgestrooid, toen Sir Brian als candidaat der conservatieven in dat district optrad. De heer Yapp, de candidaat der ultra-liberalen, liet zelfs overal in de stad eene afbeelding van het vroegere armhuis aanplakken als eene voorstelling van de geboorteplaats der Newcomes, met plakaten daarnaast, waarbij de kiezers op ironische wijze werden aangespoord om te stemmen voor Newcome en de verbetering van het lot der *armen*, voor Newcome en betere rechtsbedeeling, enz. Maar wie stoort zich aan zulke lasterlijke praatjes? 't Kan degenen, die het geluk hebben op de partijen van Lady Anna Newcome genoodigd te worden, zeer weinig schelen, of hare schoondochters haar stamboom hoogstens tot grootvader den alderman kunnen opvoeren, dan wel of zij, door dien fabelachtigen barbier-wondheeler onder hare voorvaderen, aan de kin van Eduard, den koninklijken Belijder, hangen.

Thomas Newcome, die in zijn dorpje wever was geweest, kwam met de beste getuigenissen omtrent zijn eerlijkheid, braafheid en oprechtheid te Londen, waar de lakenkoopers Gebroeders Hobson hem in dienst namen. De firma werd later Hobson en Newcome, en alleen reeds die omstandigheid is het kort begrip der geschiedenis van Thomas Newcome. Evenals Whittington en menig ander Londensch winkeln knecht, begon hij arm en eindigde hij met zijn patroons dochter te trouwen en sheriff en alderman der hoofdstad te worden.

't Was echter pas in tweede huwelijk, dat hij zich met de rijke, vrome en godzalige Sophia Alethea Hobson verbond (godzalig was de eertitel, welke men in die dagen aan sommigen toekende, die als voorbeeldige Christenen te boek stonden), — eene vrouw, die, hoewel veel ouder dan Newcome, het geluk had hem een aantal jaren te overleven. Haar huis te Clapham was langen tijd de verzamelaarsplaats van de uitstekendste leden der godsdienstige kringen. De welsprekendste dominés, de begaafde zendelingen, de belangwekkendste bekeerlingen uit ver afgelegene eilanden vond men aan haar rijk voorzienen disch, die onder de voortbrengselen van hare heerlijke tuinen zwoegde. De hemel zegende werkelijk die gaarden met overvloed, gelijk verscheidene eerwaarde heeren aanmerkten, want in geheel Engeland zou men geen schilderachtiger druiven, perziken of ananassen aangetroffen hebben. De beroemde dominé Whitfield zelf had haar gedoopt, en men zeide algemeen in de City, zooals ook door hare vrienden bevestigd werd, dat hare beide vóórnamen, Sophia en Alethea, twee Grieksche woorden waren, die wijsheid en waarheid beteekenden. Van haar zelve, hare villa en hare tuinen is thans niets meer overgebleven; maar het Sophia Terras, de Hooge en de Lage Alethea Straat, het Hobsons Plein, enz., getuigen op elken driemaandelijkschen vervalldag der huren, dat de door deze godzalige dame gewijde grond nog altijd rijke vruchten voor hare nakomelingen afwerpt.

Wij loopen ons onderwerp echter te ver vooruit. Toen Thomas eenigen tijd te Londen had doorgebracht, verliet hij de firma Hobson, daar hij gelegenheid zag om, hoewel natuurlijk op veel kleiner schaal, voor eigen rekening zaken te doen. En nauwelijks ging het met die zaken goed, of hij begaf zich als een braaf man naar het Noorden, waar hij een meisje had achtergelaten, dat hij beloofd had te zullen trouwen. Dat, wat een onberaden stap scheen (want zijne vrouw bracht hem niets anders ten huwelijk dan een bleek gezichtje, 'tgeen van 't lange

wachten ouder en nog bleeker was geworden), dat bleek van achteren een huwelijk te zijn geweest, hetgeen Thomas Newcome geluk aanbracht. De gansche omtrek juichte het toe, dat de voorspoedige Londensche winkelier terug was gekomen om zijn woord te houden aan het onbemiddelde meisje, 'tgeen hij in zijn eigen armoedige dagen had liefgehad; en de groote lakenfabrikanten in de provincie, wetende hoe omzichtig en eerlijk hij was, droegen hem bij zijn terugkeer naar Londen veel van hunne zaken op. Susanna Newcome zou nog eene rijke vrouw geworden zijn, indien haar levensdraad niet binnen het jaar na haar huwelijk, toen zij het leven aan een zoon schonk, afgesneden ware.

Newcome nam eene min voor het kind en huurde een buitentje te Clapham, dicht bij het huis van den heer Hobson, waar hij des zondags dikwijls in den tuin gewandeld had en uitgenoodigd was een glas wijn te drinken. De firma was sedert zijn vertrek ook bankierszaken begonnen, waarbij de Kwakers en hunne broeders in den geloove haar zeer begunstigd hadden. Newcome, die daar ook in rekening stond en zijne zaken meer en meer uitbreidde, werd door zijne vroegere patroons op prijs gesteld en soms in de Hermitage op thee gevraagd. In den eersten tijd gaf hij niet veel om die bijeenkomsten, daar hij, als man van zaken, doorgaans moe was van de bezigheden van den dag en groote neiging gevoelde om in te dutten onder de preeken, bijbelverklaringen en psalmen, waarmede de begaafde dominé's, zendelingen enz., die altijd op de Hermitage te vinden waren, de gewoonte hadden den avond te besluiten, voordat het souper opgedragen werd. Hij hield ook niet veel van soupeeren; anders zouden die avondjes hem aangenamer zijn geweest, want in Egypte zelf waren geen geuriger vleeschpotten dan te Clapham. Hij was zeer matig in het gebruik van spijs en drank en bezat een galachtig gestel, en daar hij des morgens vroeg in de stad weder op de been moest zijn, keerde hij doorgaans een uur voordat de eerste diligence vertrok, te voet weder terug.

Doch toen zijn arme Susanna stierf, en juffer Hobson door het overliden van haar vader deelgenoot in de firma en verder erfgename van haar kinderloos overleden vromen oom Zacharias Hobson was geworden, ontmoette Newcome, met zijn kleine zoontje aan de hand, haar op zekeren zondag toen zij uit de preek kwam. De heer Newcome was een zeer presentabel man van een gezond uiterlijk, die tot aan 't einde zijns levens zijn haar poeierde en in zijne latere jaren, nadat hij sheriff was geweest, kaplaarzen en koperen knoopen droeg, en werkelijk als een der beste voorbeelden van den ouden Londenschen koopman beschouwd kon worden; en het knaapje zag er zoo innemend uit, dat juffer Hobson hem en den kleinen Tommy in den tuin van de Hermitage binnen noodigde, het onschuldige kind niet bekornde toen het zich door het hooi wentelde dat op het grasveld in de sabbat-zon lag te stoven, en het bij zijn vertrek met een groot stuk koek, een aantal van de mooiste druiventrossen uit de broeikas en een traktaatje in éénlettergrepige woorden gelukkig maakte. Tommy had den dag daarna eene bedorven maag, maar zijn vader was den volgende zondag in de preek.

Spoedig daarop werd hij wat men »fijn" noemt. Geheel Clapham giggelde en gaggelde en spotte en praatte; de beurs had er den mond vol van; snaaksche handelsvrienden gaven hem stooten in de ribben en zeiden: »Newcome, ik wensch u geluk, ouwe jongen;" »Dag Newcome, nieuwe compagnon van de firma Hobson;" »Och Newcome, presenteer dit wisseltje eens voor mij bij Hobson; dan zullen zij 't wel disconteeren," enz. Verzuchtingen gingen er uit van den eerwaarden Gideon Bawls en den

eerwaarden Athanasius O'Grady, dien merkwaardigen bekeerling van het roomsche geloof, die, hoewel zij altijd met elkander krakeelden, ja elkander het beentje poogden te lichten, echter eenstemmig waren in hunne liefde voor juffer Hobson en hunne vrees en afkeer voor dien wereldschen Newcome. Doch wij kunnen al die oneenigheden en aardigheden, al die praatjes en al dat geklap met stilzwijgen voorbijgaan. Even dapper als hij eene vrouw zonder een penning gehuwd, even onverschrokken als hij de armoede overwonnen en een ruim bestaan veroverd had, even manmoedig ging hij er nu weder op los en won hij den grooten prijs met een fortuin van 250,000 pond sterling. En elk van zijn oude vrienden en elke eerlijke kerel, die gaarne ziet dat schrandrheid, eerlijkheid en volharding hun loon krijgen, verheugde zich over zijn voorspoed en zeide: »Newcome, mijn vriend" (of, als zij oude bekenden van de beurs waren en op een gemeenzamen voet stonden, »Newcome, ouwe jongen), ik wensch u van harte geluk."

Natuurlijk had mijnheer Newcome nu lid van het Parlement kunnen worden: natuurlijk had hij zich vóór 't einde zijns levens tot baronet kunnen laten verheffen; doch hij deinsde terug voor eeramten op staatkundig gebied en voor de bloedige hand, welke de baronets in hun wapen ontvangen. »'t Zou niet goed gaan," zeide hij met een gezond verstand: »de klanten, die wij onder de Kwakers hebben, zouden het niet goedkeuren." Zijne vrouw hechte niet de minste waarde aan den titel van Lady Newcome. De groote firma Gebroeders Hobson en Newcome te besturen; voor de belangen van den negerslaaf te waken; den in duisternis gezeten Hottentot een begrip van de waarheid te geven; Joden, Turken, Ongelooveren en Papisten te bekeeren; den onverschilligen en dikwijls godlasterenden zeeman op te wekken; de waschvrouw op het pad der deugd te brengen; aan het hoofd der weldadige inrichtingen van hare sekte te staan en duizend weldaden, waarvan niemand kennis droeg, in 't geheim te bewijzen; bergen van brieven te beantwoorden; ontelbare dominé's te onderhouden en hunne vruchtbare vrouwen onophoudelijk van luiermanen te voorzien; dagelijks uren lang predikanten te hooren dreunen en na een drukken dag geduldig op hare knieën te liggen luisteren naar de zegensprekingen van de bloemrijke kanselredenaars, — dit waren de dingen, welke deze vrouw te verrichten had en bijna tachtig jaar lang onverdroten volhield. Zij was heerschzuchtig, maar verdiende te heerschen: zij eischte veel, maar deed zelve haar plicht; zij was streng maar mild, en even onvermoeid in geven als in werken; doch in één geval was zij ongezinnd tot vergeven, namelijk in het geval van het knaapje, dat zich in het hooi had gewenteld, en dat zij aanvankelijk oprecht en innig had liefgehad.

De heer Thomas Newcome, de vader der tweelingzonen van zijne vrouw, de jongste compagnon van het huis Gebroeders Hobson en Co., bleef verscheidene jaren na het winnen van den grooten prijs, waarmede zijne vrienden hem zoo hartelijk geluk hadden gewenscht, in leven. Maar desniettemin werd hij niets meer dan de jongste compagnon der firma. Zijne vrouw was directrice op het kantoor in Threadneedle Street en in huis, en de geestelijke heeren vielen in hunne gebeden den hemel langen tijd lastig ten behoeve van die godvruchtige vrouw, vóórdat zij er aan dachten om eenigen zegen voor haar man af te smeeken. De tuiniers tikten hun hoed voor hem aan en de kantoorbedienden brachten hem de boeken, doch zij vroegen haar en niet hem om orders. Ik geloof, dat de bedestonden hem eindelijk begonnen te vervelen; hij geeuwde als hij van het lijden der negers hoorde, en hij wenschte dat de be-

keerde joden te Jericho zaten. Omstreeks den tijd toen het geluk den keizer der Franschen in Rusland begon tegen te loopen, stierf de heer Newcome, en men ziet zijne tombe in de kerk te Clapham, in de nabijheid van de nederige grafstede waar zijn eerste vrouw rust.

Thomas Newcome junior en zijne min werden, toen zijn vader trouwde, van het buitentje, waar zij een hoogst aangenaam leven geleid hadden, naar het naburige paleis overgebracht, dat te midden van grasperken en tuinen, ananas- en druivenkasten, volièrres en prachtstukken van allerlei aard gelegen was. Dit paradijs op vijf mijlen afstands van Cornhill was van de buitenwereld afgezonderd door eene rij zware boomen en eene met klimop begroeide voorpoort, door welke degenen, die boven op de diligence van Clapham naar Londen reisden, slechts een vluchtigen blik op het daarachter gelegene paradijs konden werpen. Maar het was een deftig paradijs. Zoodra men de poort door was, werd men door de deftigheid overschaduwed en door de fatsoenlijkheid in kluisters geslagen. De slagersknecht, die met zijn paard en kar als een dolleman over de weide en door de omliggende lanen vloog, die straatliedjes floot welke hij op de galerij in verfoeilijke schouwburgen geleerd had, die met honderd keukenmeiden gekheid maakte, nam den stap van een doodgraver aan als hij die portierswoning voorbijreed, en leverde in doodelijke stilte zijne ribbenstukken of côteletten aan de keuken af. De kraaien in de olmboomen schenen 's morgens vroeg en 's avonds laat preeken te krassen; de pauwen stapten bedaard op de terrassen rond, en de kippen hadden iets kwakerachtigs. 'tgeen men anders nooit bij dat gevogelte waarneemt. De partier behoorde tot de sijnen en was koster in een afgescheidene kerk in de buurt. De dominé's, die de voorpoort doorgingen en een praatje met zijne knappe vrouw en kinderen maakten, mestten die onschuldige lammetjes met traktaatjes vet. De oppertuinier was een Schotsche Calvinist van de strengste begrippen, die zich slechts voorloopig met de meloenen en ananassen bezig hield, in afwachting van het einde der wereld, hetgeen hij volgens onfeilbare berekeningen bewijzen kon, dat uiterlijk over twee of drie jaar dáár zou zijn. Waartoe diende het, vroeg hij, dat de bottelier ale brouwde, die eerst over drie jaren zou gedronken worden; of dat de huishoudster (een aanhangster van de dweepzicke Johanna Southcote) fijn linnen liet vervaardigen of eene hoeveelheid confituren inmaakte? Des zondags (welk echt oud woord op de Hermitage ternauwernood bekend was) begaf het gansche huisgezin zich in afzonderlijke groepjes naar ten minste een half dozijn bedehuizen, ieder om zijn of haar geliefkoosden prediker te hooren, en bijna de eenige persoon, die naar de gewone kerk ging, was Thomas Newcome, vergezeld van zijn zoontje Tommy en diens min Sara, die ook, naar ik meen te weten, zijne tante of ten minste eene volle nicht van zijne moeder was. Tommy moest zeer spoedig nadat hij had leeren spreken, stichtelijke liederen opzeggen, die voor zijn jeugdigen leeftijd geschikt waren en hem het onvermijdelijke lot van ondeugende kinderen voorspiegelden. Zoo vroegtijdig als het maar kon, waarschuwden zij hem, door de beschrijving van de straf, die kleine zondaartjes te wachten stond. Hij zeide die liederen na het diner voor zijne stiefmoeder op, bij eene groote blinkende mahoniehouten tafel, beladen met druiven, ananassen, poddingen, portwijn en madera, en omringd door zwaarlijvige heeren in 't zwart met plooiërige witte dassen, die het kereltje tusschen hunne knieën plaatsten en hem ondervroegen of hij wel het juiste begrip had van de plaats waar ondeugende jongens heengingen. Als hij goed antwoordde, klopten zij hem met hunne vette han-

den op het hoofd, en in het omgekeerde geval (dat zich nog al dikwijls voordeed) beknorden zij hem.

Sara, de tante of min, zou het bestorven zijn, indien zij vele jaren in dat versuffende Eden had moeten doorbrengen. Zij kon het denkbeeld niet verdragen, dat zij scheiden zou van het kind, hetgeen hare meesteres en nicht aan hare zorgen had toevertrouwd, want de beide vrouwen hadden in dezelfde kamer bij Newcome gewerkt en elkander altijd liefgehad, toen Susanna de vrouw van een koopman en Sara hare dienstbode werd. In het prachtige nieuwe huis was zij niets anders dan de min van den jongen heer Tommy. De trouwe ziel had nooit hare bloedverwantschap met de moeder van het knaapje kenbaar gemaakt, en, om de waarheid te zeggen, had mijnheer Newcome zijn nieuwe gezin daar ook niet van ingelicht. De huishoudster maakte haar voor eene Erastiaansche uit, en de »fijne» kamenier van mevrouw Newcome bracht de beschuldiging tegen haar in, dat zij tegen Tommy van tooverheksen gesproken had en er zelve aan geloofde. De kamenier was natuurlijk in het geheim getrouwd met den bottelier; maar de negerlakei vervolgde Sara met zijn oplettendheden en werd daarin zelfs aangemoedigd door zijne meesteres, die het voornemen koesterde hem als zendeling naar den Niger af te vaardigen. Sara betoonde en beoefende heel wat liefde, trouw en standvastigheid gedurende de jaren die zij op de Hermitage doorbracht, totdat Tommy naar school ging. Haar meester had met veel aandrang en beden, en met een onstuimig beroep op de genegenheid, welke zijn eerste vrouw haar had toegedragen, haar gesmeekt dat zij bij hem zou blijven, en Tommy's gehechtheid aan haar en de onschuldige liefkoozingen die zij van hem ontving, en de moeilijkheden waarin hij telkens geraakte, en het gehuil dat hij aanhief over de psalmen en lessen uit den catechismus die hij moest leeren (onder de leiding van zijn gouverneur, dominé T. Clack, van het Highbury College, die in last had de roede niet te sparen en den jongen niet te bederven), al deze redenen bij elkander bewogen Sara bij haar jongen meester te blijven, tot tijd en wijle hij naar school zou worden gezonden.

In den tusschentijd was er eene gebeurtenis van bijna ongelooflijk gewicht, een wonder, een zegen, eene zielsverkwikking op de Hermitage voorgevallen. Een tweetal jaren na mevrouw Newcome's huwelijk, toen die dame drie en veertig jaar was, verschenen er niet minder dan twee cherubijntjes te gelijk in het paradijs te Clapham, — de tweelingen Hobson Newcome en Brian Newcome, die aldus naar hun oom en grootvader genoemd werden, wier naam en rang zij bestemd waren in stand te houden. Nu bestond er geene reden meer, waarom de kleine Newcome niet naar school zou gaan. De oude heer Hobson en zijn broeder hadden hun opvoeding op die Grauwebroedersschool ontvangen van welke wij reeds in vroegere werken gesproken hebben; en dus ging Thomas Newcome naar de Grauwebroeders en verruilde — o goden, met welk eene vreugde! — de heerlijkheden van Clapham met de eenvoudige, hoewel overvloedige tafel der school; zonder den minsten tegenzin poetste hij de schoenen van zijn meester totdat hij in waardigheid oplom en de tijd kwam dat hij zelf een jonger leerling onder zich had. Hij bleef uit school weg en ontving er de straf voor; hij ruidde een blauw oog aan toonder, tegen een bloedneus, op zicht getrokken, met kameraden wie hij den volgenden dag weer de hand gaf. Hij speelde cricket, blindemannetje, schuilhoekje en kaatsen, naar den eisch van het seizoen, en propte zich zelve en zijne vrienden met taartjes op, wanneer hij

geld had, en dat had hij altijd in overvloed. Ik heb zijn naam ingesneden gezien op de poort waar de Getabberde Scholieren doorgaan; doch hij was lang vóór mijn tijd op de school geweest, en 't was zijn zoon, die mij, toen wij beiden knapen waren, onder de regeering van George IV, dien inkeerfden naam toonde.

Het schoolleven was voor Tommy Newcome zoo genoeglijk, dat hij met de vacantie liever niet naar huis ging; en hij had dan ook zijne weerspanningheid en wildheid, door guitenstreken en het breken van ruiten, door zijne twee kleine broertjes met het kinderwagentje omver te smijten (van welke ondeugende en onbesuisde handeling de neus van den tegenwoordigen baronet nog tot op den huidigen dag de sporen draagt), door in slaap te vallen onder de preeken, en dominé's met onverschoonlijke lichtzinnigheid te bejegenen, zich het welverdiende misnoegen zijner stiefmoeder op den hals gehaald, met en benevens een aantal straffen in zijn tegenwoordig leven, om niet te spreken van de toekomstige en vrij wat langduriger straffen, welke de waardige dame niet naliet hem onder het oog te brengen, dat hij onfeilbaar beloopen zou. Wel is waar diende zijn vader, op aansporing van mevrouw Newcome, hem eene kastijding toe voor het omwerpen van het wagentje met zijne broertjes; doch spoedig daarna, toen hij verzocht werd die afstraffing wegens een andere overtreding te herhalen, weigerde hij ronduit daaraan te voldoen, hetgeen hij bevestigde met eene zondige, wereldsche uitdrukking, over welke iedere fijne dame terecht onziet mocht staan. Letterlijk zeide hij, dat hij verd— mocht zijn als hij den jongen nog meer sloeg, want dat hij slaag genoeg op school kreeg, een oordeel waarmede de jonge heer Tommy ten volle instemde.

Zijne stiefmoeder was echter een onversaagde vrouw, die zich niet door zulke gemeene taal van hare plannen, om den knaap te verbeteren, liet afbrengen; en eens, toen de heer Newcome voor zaken naar de stad was en Tommy zich als gewoonlijk ondeugend gedroeg, ontbood zij den stemmigen bottelier en den zwarten lakei (met wiens broederen zij een innig medelijden had wegens de zweepslagen die zij kregen) en gelastte hun, den jeugdigen boosdoener gezamenlijk te kastijden. Doch hij schopte den bottelier zoo verwoed tegen de schenen, dat het bloed er uit vloeide en die stemmige en overvoerde huurling dagen lang moest hinken en pijn lijden; en daarop eene karaf grijpende, zwoer hij, dat hij er de leelijke tronie van den moriaan mede kerven zou, ja, dreigde hij zelfs dat voorwerp naar mevrouw Newcome's eigen hoofd te zullen smijten, eer hij zich aan de straf onderwierp, die zij wilde dat hare bedienden aan hem zouden voltrekken.

Het kwam dien avond tusschen den heer Newcome, toen hij uit de stad terugkeerde en het gebeurde van dien ochtend vernam, en zijne vrouw tot hooge woorden. Het is te vreezen dat hij nog meer vloekte, welke overijlde uitdrukkingen hier niet behoeven vermeld te worden. Doch in ieder geval liet hij zich nu als heer des huizes gelden, en zwoer hij, dat, als een bediende eene hand naar het kind durfde uitsteken, hij hem eerst zou afranselen en daarna weggagen. In bittere bewoordingen gaf hij zijne spijt te kennen, dat hij eene vrouw had getrouwd, die haar man niet wilde gehoorzamen, en dat hij ooit den voet in een huis gezet had waar men hem geen meester liet. De hulp van vrienden werd ingeroepen, en door de tusschenkomst en de smeekingen der dominé's van Clapham, van welke sommigen vaste tafelgasten op de Hermitage waren, kwam het zoo ver, dat deze huiselijke twist werd bijgelegd. Het gezond verstand van mevrouw Newcome, die, hoewel heerschzuchtig, niet

kwaad van hart was en, hoe onberispelijk ook, toch somtijds wel wilde bekennen dat zij ongelijk had gehad, bewoog haar om zich althans tijdelijk te onderwerpen aan den man, dien zij aan het hoofd van haar huis had geplaatst en dien zij — het moet erkend worden — beloofd had te zullen liefhebben en eeren. Toen Tommy de scharlakenkoorts kreeg, welke bedroevende gebeurtenis kort na het evengemelde krakeel plaats vond, had zijne min Sara niet teerder, oplettender en liefderijker voor hem kunnen zijn dan zijne stiefmoeder zich betoonde. Zij paste hem gedurende zijne gansche ziekte op, liet hem zijn eten en zijne medicijnen door geen andere hand dan de hare toedienen, waakte een ganschen nacht bij hem toen hij in koortsen lag en deed geen enkel verwijt aan haar man (die met haar waakte) toen de tweelingen ook de ziekte kregen (waarvan wij niet behoeven te zeggen dat zij gelukkig herstelden); en dit alles hoewel de jonge Tommy, die haar in zijn ijlen voor Sara aanzag, haar zijne lieve dikke Sally noemde (terwijl geen boonenstaak magerder kon zijn dan mevrouw Newcome) en haar in dien koortsigen toestand in haar gezicht uitschold, haar eene meerkat en een oude femelaarster noemde, en toen weder, zijn eerste opvatting vergetende, zich in zijn bedje oprichtte met de verklaring, dat hij zijne kleederen zou aantrekken om naar Sally te gaan. Sally echter zat op dit oogenblik in haar huis in een der noordelijke graafschappen, waar zij van een ruim jaargeld leefde, dat de heer Newcome haar had toegelegd, en tgeen zijn zoon en na dezen diens zoon, in weerwil van alle tegenspoeden en bezwaren, altijd zorgden te betalen.

Zonder twijfel hadden de gedachten van den knaap zich gedurende zijn eenzame en onaangename vacantiën meermalen bezig gehouden met datgeen, waarmede hij in zijn ijenden toestand dreigde. Een jaar later liep hij werkelijk weg, niet uit de school, maar uit zijn huis, en verscheen hij op zekeren morgen doodmoe en uitgehongerd in Sara's huisje, tweehonderd mijlen ver van Clapham. Sara nam den kleinen verloren zoon op, slachtte het gemeste kalf voor hem, wiesch hem onder talloze kussen en tranen, en legde hem te bed, om uit te slapen. Uit die sluimering werd hij gewekt door de komst van zijn vader, die door de inspraak van zijn hart en den bijstand van het schrander inzicht van mevrouw Newcome, dadelijk begrepen had, waarheen de jonge vluchteling de wijk zou hebben genomen. De arme vader kwam met de karwats in de hand, want hij kende geen ander middel om zijn gezag te handhaven, en talloze malen had zijn eigen vader, de oude wever, aan wien hij nog altijd met liefde en eerbied gedachtig was, hem over zijne knie gelegd en afgerost. Toen Tommy, uit een zoeten slaap en een aangename droom van allerlei spelen met zijne kameraden opgewekt, zijn vader met dat strafwerktuig in de hand zag binnenkomen, toen hij hem de bevende en schreiende Sara de kamer uit zag duwen, waarna hij de deur achter haar sloot, toen wist hij wat hem te wachten stond, en uit zijn bed opstaande onderging hij zijne straf zonder geluid te geven. Waarschijnlijk leed de vader daarbij meer dan het kind, want toen de executie afgelopen was, strekte het kereltje, nog krimpande van de pijn, zijn handje uit en zei: »Van u kan ik het verdragen, vader!» Bij die woorden werd zijn gelaat gloeiend rood en schoten zijn oogen voor 't eerst vol tranen; en daarop barstte ook de vader in schreien uit, omhelsde en kustte den knaap en bad en bezwoer hem dat hij toch niet meer weerbarstig zou zijn, waarna hij de karwats wegwierp en een eed deed, dat hij, wat er ook mocht gebeuren, hem nimmermeer slaan zou. Die strafbepaling baande den weg tot eene

grootte en gelukkige verzoening. Het drietal gebruikte ten huize van Sara gezamenlijk het middagmaal. Misschien had de vader dien avond nog wel eens eene wandeling door de lanen en over de velden willen doen, waar hij als jonkman had rondgedwaald, waar hij het meisje zijner keuze het eerst zijn hof gemaakt en het eerst gekust had, dat arme kind, dat zoo vol trouw en liefde op hem had gewacht, dat zoo menigen dag in ontbering en verwachting had doorgebracht en daarvoor met zoo weinig vreugde en kortstondig genot beloond was.

Mevrouw Newcome maakte na Tom's terugkomst niet de minste toespeeling op zijne vlucht, maar behandelde hem met de meeste zachtheid en liefderijkheid, en las dien avond de gelijkenis van den Verloren Zoon op een zeer zachten en indrukwekkenden toon voor.

Evenwel was dit slechts een tijdelijke wapenstilstand, want cerlang brak de oorlog weder uit tusschen den onbesuisden knaap en zijne strenge en heerszuchtige stiefmoeder. Niet dat hij zoo buitengewoon onhandelbaar of zij strenger dan andere vrouwen was, doch zij konden, zooals men dat noemt, niet met elkander overweg. De knaap was thuis naargeestig en gevoelde er zich ongelukkig. Hij begon met de stal-knechts te drinken; zelfs onderstond hij zich, naar ik meen, de wedrennen te Epsom te gaan bijwonen, en die daad van rebellie werd ontdekt. Toen mevrouw Newcome in hare staatsiekoets met de bruine paarden terugkeerde van een hoogst interessant ontbijt te Roehampton (waar een allerliefste joodsche bekeerling o zoo dierbaar gesproken had!), ontmoette zij haar stiefzoon Tom, in gezelschap van allerlei slag van vrienden en vriendinnen en door den drank opgewonden, op een soort van karretje. John de neger werd verzocht van de koets te stappen en den jongen heer bij mevrouw Newcome te brengen. Hij kwam ook, maar zijne stem getuigde, dat hij te veel gedronken had. Hij lachte als een dwaas en beschreef een vuistgevecht, dat hij bijgewoond had. Zulk een verworping kon niet in een huis blijven, waar hare beide cherubijntjes in onschuld en gratie opgroeiden.

De knaap had altijd eene grootte belangstelling voor Indië aan den dag gelegd; en de geschiedenis van Orme, waarin al de bedrijven van Clive en Lawrence beschreven staan, was voor hem het meest geliefkoosde boek uit de geheele bibliotheek van zijn vader. Men wilde hem als klerk naar Indië zenden, maar hij was verontwaardigd bij het denkbeeld van een burgerlijk ambtenaar te worden, en wilde van niets hooren dan van een uniform. Er werd derhalve eene plaats van luitenant bij de cavalerie voor Thomas Newcome gekocht, en nu de loopbaan van den jonkman aldus bepaald was en zijne stiefmoeder zeer onwillig hare toestemming had gegeven, achtte de heer Newcome het noodig hem aan de zorg van een onderwijzer toe te vertrouwen, die hem met de krijgswetenschappen zou bekend maken, en hem van de Londensche school te nemen, waar hij inderdaad slechts geringe vorderingen in de zachtzinnige letteren gemaakt had. De jongeling werd dus bij een professor geplaatst, die jongelieden voor den militairen dienst opleidde, en had het geluk beter onderricht te genieten dan aan de meeste jeugdige officieren in die dagen ten deel viel. Hij legde meer ijver voor de wiskunde en de versterkingskunst aan den dag dan hij ooit aan het Grieksch en Latijn gewijd had, en maakte bovenal vorderingen in de Fransche taal, die bij zijne tijdgenooten niet alledaagsch waren.

Bij de studie van die bevallige taal, waaraan de jonge Newcome een belangrijk gedeelte van zijn tijd wijdde, had hij ongelukkig onderwijzers, die den armen jongen nog meer in onmin brachten met zijne huisgenoo-

ten. Zijn professor, een man die niet streng voor zijne leerlingen was, woonde te Blackheath, en niet ver van daar, aan den weg naar Woolwich, woonde de kleine chevalier de Blois, in wiens huis de jonkman veel liever zijne lessen nam dan onder het dak van den professor.

Want het geval wilde, dat de kleine chevalier de Blois twee mooie jonge dochters had, met welke hij gelijk duizenden andere Fransche edellieden, in dien tijd van revolutie en emigratie, de wijk uit zijn vaderland had genomen. Hij was een jonger zoon uit eene zeer oude familie, en zijn broeder, de markies de Blois, had evenzeer de vlucht genomen als hij, doch bevond zich bij het leger der prinsen aan den Rijn of bij zijn gebannen vorst te Mittau. De chevalier had de oorlogen van Frederik den Grooten medegemaakt, en wie was beter geschikt dan hij, om aan den jongen Newcome de Fransche taal en de krijgskunst te onderwijzen? Het was verbazend met welk een ijver hij zijne studiën vervolgde. Mademoiselle Léonore, de dochter van den chevalier, zette hare kleine kostwinning ongestoord in dezelfde kamer voort, waar haar vader met zijn leerling zat. Zij schilderde étui's voor kaartjes, zij pijnde zich af aan borduurwerk, zij stond elk oogenblik gereed om haar brein of hare vingers op iedere wijze te gebruiken, die eenige shillings kon toevoegen aan het sobere inkomen, waarvan het uitgeweken gezin in die dagen van tegenspoed leven moest. Vermoedelijk koesterde haar vader niet de minste bezorgdheid te haren aanzien, daar zij verloofd was aan den graaf Florac, ook een uitgewekene en een dapper officier gelijk de chevalier, die nog een jaar jonger was dan de graaf, welke thans te Londen les gaf op de viool. Des zondags wandelde hij somtijds met het instrument in de hand naar Blackheath en maakte het hof aan zijne jeugdige verloofde, terwijl hij met zijn ouden wapenbroeder over de gelukkige dagen van weleer praatte. Tom Newcome nam des zondags geen les in het Fransch, maar bracht dien dag meestal te Clapham door, waar hij, zonderling genoeg, nooit een woord van mademoiselle de Blois repte.

Wat heeft men te wachten wanneer twee jongelieden van achttien jaar, die er niet onooglijk uitzien en van een levendig gestel zijn, die een ongeknustelden en hartelijken aard bezitten, die alleen staan op de wereld of door geene elders geplaatste genegenheid gebonden worden, elkander dagelijks bij de Fransche dictionnaires, borduurramen, of kortom wat men maar wil, ontmoeten? Zonder tegenspraak was mademoiselle Léonore volmaakt *bien élevée* en zoo bereidwillig als eener jonge Francaise past om den man te aanvaarden, dien haar vader voor haar gekozen had; doch terwijl de bejaarde monsieur de Florac te Londen stond te vedelen, was die knappe en jonge Tom Newcome altijd te Blackheath. Om kort te gaan, Tom verklaarde zijne liefde en had Léonore op staanden voet willen trouwen, als zij maar met hem had willen medegaan naar het kleine roomsche kerkje te Woolwich. Waarom zouden zij niet te zamen naar Indië oversteken en voor altijd gelukkig zijn?

Dat onschuldige minnarigtje had misschien reeds maanden lang geduurd, toen het ontdekt werd door mevrouw Newcome, aan wier scherpzinnigen bril niets kon ontsnappen. Zij reed namelijk eens naar Blackheath en meldde zich bij den professor aan, onder wiens leiding Tom geplaatst was. Tom was uit, om les in Fransch en teekenen bij monsieur de Blois te nemen. Daar volgde hem zijne stiefmoeder, en zij vond er hem ook met dien onderwijzer, over zijne boeken en fortificatieplannen gebogen. Mademoiselle zat met hare kaartjes-étui's ook in de kamer,

maar zij kon haar blos en hare verwarring niet voordien doordringenden blik van mevrouw Newcome verbergen. In een oogenblik doorzag de vrouw van den bankier alles en begreep zij het gansche spelletje, dat maanden achtereen onder den neus van den armen monsieur de Blois gespeeld was, zonder dat hij er het flauwste vermoeden van had gehad.

Mevrouw Newcome zeide, dat zij wenschte dat haar zoon met haar naar huis zou gaan, omdat zij hem over bijzondere zaken moest spreken, en nog eer zij op de Hermitage waren, hadden zij elkander slag geleverd. Zijne stiefmoeder had hem een losbol en een monster genoemd, en hij had haar op heftigen toon geantwoord, de beschuldiging van zich afgeworpen die in hare woorden opgesloten lag, en zijn voornemen te kennen gegeven om met de deugdzaamste en schoonste aller vrouwen onmiddellijk in 't huwelijk te treden. Een roomsch meisje te trouwen! Dat ontbrak er nog maar aan, om den alsambeker van den armen Tom te doen overloopen. Mijnheer Newcome werd er bijgeroepen, en de beide ouderen brachten een groot gedeelte van den avond met aanvallen op den jongeling door. Hij was te groot geworden om hem een pak slaag te geven, doch mevrouw Newcome geeselde hem dien avond met de roede harer verontwaardiging uren lang.

Men verbood hem ooit weder een voet ten huize van mijnheer de Blois te zetten, doch de onversaagde jonkman zeide dat hij geen zier om dat verbod gaf en belachte het smadelijk. Hij zwoer, dat alleen de dood hem van de jonge dame zou scheiden. Den volgende dag kwam zijn vader nog afzonderlijk bij hem en bad en smeekte hem van zijn voornemen af te zien, doch hij bleef even onverzettelijk. Hij moest en zou haar hebben, en niemand zou het hem beletten. Hij zette zijn hoed op één oor en stapte het tuinhek uit, terwijl zijn vader, door des jongelings stijfhoofdigheid geheel uit het veld geslagen, met ontstelde geelaatstrekken en tranen in de cogen van zijn kant den weg naar Londen insloeg. Hij was echter niet al te vertoerd, want de jongeling had den vorigen avond braaf en eerlijk gesproken, en Newcome herinnerde zich hoe hij zelf in zijne jeugd een jong meisje het hof gemaakt en bemind had. Maar hij was bang voor zijne vrouw, want wie zou in staat zijn hare verbolgenheid te schilderen bij het denkbeeld, dat een jonkman uit haar huis met een roomsch meisje zou trouwen!

De jonge Newcome ging dus op weg naar Blackheath met het vaste voornemen om zich dadelijk voor Léonore op de knieën te werpen en den zegen van den chevalier te vragen. In dien ouden vedelaar te Londen zag hij geen noemenswaardigen hinderpaal, want het kwam hem monsterachtig voor, dat zulk een lief kind zou weggeworpen worden aan een man, ouder dan haar eigen vader. Hij wist niet welke wetten van eer toenmaals onder de Fransche edellieden in zwang waren, en hoe onvermijdelijk hunne dochters zich daarnaar moesten schikken.

Doch mevrouw Newcome was hem vóór geweest en schier met het kraaien van den haan bij den chevalier de Blois gekomen. Op de onbeschaafde wijze beschuldigde zij hem, dat hij in 't geheim van de genegenheid der jongelieden was geweest, terwijl zij hem met gemeene scheldwoorden omtrent bedelaars, papisten en Fransche avonturiers overlaadde. Haar echtgenoot was later verplicht zeer nederig zijn excuus te maken voor de taal, die zijne vrouw goedgevonden had te voeren. »Zoudt gij mademoiselle de Blois verbieden uw zoon Thomas te trouwen!» riep de chevalier uit. »Neen, mevrouw, zij stamt af uit een geslacht, dat niet gewoon is zich met menschen van uwe klasse te verbinden en zij is verloofd aan een edelman, wiens voorvaderen hertogen

en pairs waren, toen die van mijnheer Newcome schoenen poetsten!" In plaats dat de arme Tom dus, toen hij te Woolwich kwam, zijn aardig blozend meisje aantrof, vond hij zijn Franschen meester, doodsbleek van woede en bevende onder zijne *ades de pigeon*. Wij gaan de tafereelen, die nu volgden, de hartstochtelijke smeekgebeden van den jonkman en zijn toorn en wanhoop, met stilwijzen voorbij. Monsieur de Blois besloot, bij wijze van zelfverdediging en om aan de wereld te toonen dat hij een man van eer was, dat zijne dochter nu dadelijk met den graaf in den echt zou treden. Het arme meisje schikte er zich in, zonder een woord tegen te spreken, zooals haar betaamde; en met dit huwelijk, bijna voor zijn oogen gesloten, en radeloos van woede en wanhoop, scheepte de jonge Newcome zich naar Indië in en verliet de ouders, die hij nimmer weer zou zien.

T m's naam werd te Clapham niet meer genoemd. Zijne brieven aan zijn vader werden in de City geadresseerd. Het waren zeer onderhoudende brieven, die het vaderhart tot grooten troost verstrekten. De oude heer zond ruime toelagen aan Tom, totdat deze schreef, dat hij ze niet meer noodig had. De heer Newcome zou zijn bijzonder vermogen gaarne aan Tom nagelaten hebben, want voor de tweelingen was maar al te goed gezorgd; maar hij durfde het uit vrees voor Sophia Alethea, zijne vrouw, niet wagen; en toen hij stierf, had hij Tom dus slechts in 't geheim vergiffenis geschonken.

DERDE HOOFDSTUK.

HET BRIEVENKISTIE VAN KOLONEL NEWCOME.

I.

Met het hartelijkste genoegen vat ik de pen op, waarde majoor, om u de behouden aankomst te melden van den *Ram Chunder*, met zeker het *liefste en mooiste* jongetje, dat ooit uit Indië overgekomen is. De kleine Clive is zoo gezond *als een visch*. Hij spreekt Engelsch *als een geboren Engelschman*. Toen hij van mijnheer Sneid, den supercarga, die hem met een postrijtuig van Southampton hier naar toe gebracht heeft, afscheid nam, huilde hij tranen met tuiten; doch kindertranen duren gelukkig niet lang! Mijnheer Sneid zegt dat de reis zeer voorspoedig is geweest en maar vier maanden en elf dagen geduurd heeft. Wat een verschil met die lange en gevaarlijke reis van acht maanden, onder aanhoudende zeeziekte, toen mijn arme zuster Emma naar Bengalen ging, om daar de vrouw van den besten man en de moeder van den liefsten jongen te worden, hoewel zij dat geluk maar zoo kort mocht genieten. Zij is thans uit deze booze en droevige wereld naar betere gewesten heengegaan; maar ik ben innig overtuigd, waarde majoor, dat uwe liefde haar de eilende en mishandelingen, die zij van haar akeligen eersten man, kapitein Casey, had moeten verduren, ruimschoots vergoed heeft. Als de prachtigste kleederen uit Londen en zelfs uit Parijs, de kostbaarste gesteenten en de fraaiste kanten, ja, *al wat maar keurig en deftig is*, eene vrouw gelukkig kan maken, dan weet ik zeker, dat het arme kind die in de laatste vier jaren van haar leven gehad heeft. Maar wat baat dat alles, wanneer de gordijn voor dit tooneel der ijdelheid gevallen is?

Mijnheer Sneed vertelt ons, dat de overtocht heel voorspoedig is geweest. Zij hebben eene week aan de Kaap gelegen en drie dagen te St. Helena vertoefd, waar zij het graf van Bonaparte hebben bezocht (een nieuw bewijs van de ijdelheid van al het ondermaansche!), en bij het eiland Ascension kregen zij een aangename afwisseling, door het vangen van heerlijke schildpadden!

Gij kunt u verzekerd houden, dat de aanzienlijke som, die gij bij de heeren Hobson en Co. voor mij beschikbaar hebt gesteld, geheel ten behoeve van mijn lief pleegzoontje besteed zal worden. Mevrouw Newcome kan, naar mijn inzien, nauwelijks zijne grootmama heeten, en die methodistische dame zal waarschijnlijk niet veel prijs stellen op den omgang met de dochter en den kleinzoon van een predikant der Kerk van Engeland. Mijn broeder Charles nam de vrijheid haar zijn opwachting te maken, toen hij uw laatsten zoo milden wissel op het kantoor presenteerde. Zij ontving hem zeer onbeleefd en mompelde iets van: »zoo gewonnen, zoo geronnen.» en toen Charles zeide: »Mevrouw, ik ben de broeder der overledene vrouw van majoor Newcome,» antwoordde zij: »Mijnheer, ik wil niemand oordeelen, maar voor zooveel ik kan nagaan, zijt gij dan de broeder van eene zeer ijdele, vadsige, loszinnige, verkwistende vrouw, en Thomas Newcome ging in het kiezen van eene vrouw bijna even lichtvaardig als in het besteden van zijn geld te werk.» Als mevrouw Newcome dus den lieven Clive niet uitdrukkelijk noodigt, zal ik hem niet naar Clapham zenden.

Het is tegenwoordig zoo warm, dat ik den heerlijken shawl, dien gij mij gezonden hebt, niet kan dragen, maar dien tot den aanstaanden winter in lavendel zal bewaren! Mijn broeder, die u hartelijk dank zegt voor uw aanhoudende mildheid, zal de volgende maand schrijven en de vorderingen van zijn allerliefsten leerling berichten. Clive zal hier zelf een postscriptum bijvoegen, en zoo blijf ik, hooggeachte majoor, u duizendmaal dank zeggende voor al de vriendschap die gij mij bewijst,

Uwe dankbare en toegenegene

MARTHA HONEYMAN.

Met groote letters en op potloodlijntjes volgde hieronder:

Lieve beste pa, ik ben heel wel en hoop dat u ook heel wel is. Mijnheer Snijt heeft me in eene sjees hier gebracht, ik houd heel veel van mijnheer Snijt, van tante Martha houd ik ook veel en van Anna. Er zijn nu geen schepen hier en ik blijf uw liefhebbende zoon, Clive Newcome.

II.

Rue St.-Dominique St.-Germain.

Paris, le 15 Nov. 1820.

Hoe lang ik nu ook reeds verwijderd ben uit het land, dat de woonplaats mijner jeugd was, heb ik van daar zoete herinneringen medegenomen en blijf ik het altijd met dankbare liefde gedenken. De hemel heeft mij in omstandigheden geplaatst, zeer verschillend van die, in welke ik u heb leeren kennen. Ik ben thans moeder van een aantal kinderen. Mijn echtgenoot heeft een gedeelte der goederen terugbekomen, die de omwenteling ons ontnomen had, en toen Frankrijk onder

den sceppter van zijn wettigen vorst terugkeerde, heeft het ook weder den adel aangenomen, die zijn doorluchtig geslacht in de ballingschap was gevolgd. Wij zijn echter gelukkiger dan onze lotgenooten geweest en hebben Zijne Majesteit kunnen voorafgaan. Daar monsieur de Florac verderen tegenstand als ijdel beschouwde en misschien betooverd was door den glans van het genie dat de orde herstelde, Europa onderwierp en Frankrijk wist te besturen, verzoende hij zich met den overwinnaar van Marengo en Austerlitz en kreeg eene betrekking aan het hof des keizers. Deze onderwerping, die aanvankelijk als ontrouw was beschouwd, werd mijn gemaal later vergeven. Wat hij gedurende de honderd dagen heeft geleden, heeft zijne gehechtheid aan dengeen, die keizer was, door de vingers doen zien. Mijn gemaal is nu een oud man. Hij had den noodlottigen veldtocht in Rusland als een der kamerheeren van Napoleon medegemaakt. Hij leeft thans afgezonderd van de wereld en wijdt zijn aandacht aan zijne zwakke gezondheid, zijn gezin en den hemel.

Ik heb den tijd niet vergeten, die aan de dagen voorafging, toen ik, volgens het door mijn vader gegeven woord, de echtgenoot van monsieur de Florac werd. Nu en dan heb ik iets van uwe lotgevallen gehoord. Een mijner bloedverwanten, monsieur de F., die in Engelsch-Indië dienst had genomen, heeft mij medegedeeld, dat gij nog op zeer jeugdigen leeftijd te Argum en Bhurtpore lauweren hadt gewonnen en bij Laswari er ternauwernood het leven afbracht. Ik heb uwe tochten op de kaart gevolgd, mijnheer, en aldus aan uwe zegepralen en uw roem deelgenomen. Ach, ik ben niet zoo koel, dat mijn hart niet gebreeft zou hebben voor de gevaren die u bedreigden, — niet zoo oud, dat ik mij den jonkman niet zou herinneren, die van den volging van Frederik den Grooten de eerste beginselen der krijgskunst leerde. Doch uw edelmoedigheid, uw oprechtheid, uw moed, die bezat gij van u zelve. Niemand behoefde u die hoedanigheid bij te brengen, met welke de goede God u reeds toegerust had. Mijn brave vader is sedert vele jaren dood, maar ook hem was het vóór zijn einde nog vergund Frankrijk weder te zien.

Ik heb uit de Engelsche bladen niet alleen vernomen, dat gij getrouwd zijt, maar ook dat gij een zoon hebt. Sta mij toe, dat ik aan uwe vrouw en aan uw kind de bijgaande herinneringen aan een oude vriendschap zende. Ik heb gezien, dat mevrouw Newcome weduwe is geworden, en dat spijt mij niet. Ik hoop, mijn vriend, dat er tusschen u en uwe vrouw dat verschil van leeftijd niet zal hebben bestaan, dat ik wel bij andere huwelijken waargenomen heb. Ik bid den goeden God dat hij uw echtverbintenis zegene. Ik houd u altijd in herinnering. Terwijl ik dit schrijf, staat het verledene mij weder voor den geest. Ik zie een braaf jonkman met eene zachte stem en bruine oogen voor mij. Ik zie weder de Theems en de liefelijke velden van Blackheath. Dan luister en bid ik weder aan de deur mijner kamer, wanneer mijn vader met u in het kleine studeervertrek spreekt. Ik staar uit mijn venster en ik zie u vertrekken.

Mijne zonen zijn tot mannen opgegroeid: de een is onder dienst, de ander heeft den geestelijken stand gekozen, en mijne dochter is zelve reeds moeder. Ik herinner mij, dat het heden uw geboortedag is, en ik heb het mij tot een feestje gemaakt dien te vieren — na hoeveel jaren van afzijn en stilzwijgen!

Comtesse DE FLORAC,
née L. DE BLOIS.

III.

Waarde THOMAS,

De heer Sneid, *supercarga* van den *Ranchunder*, heeft ons gisteren uw brief ter hand gesteld, en heden heb ik 3323 pond 6 sh. en 8 d. Consols gekocht, op onzen gemeenschappelijken naam (H. en B. Newcome), voor uw kleinen jongen. De heer Sneid spreekt zeer gunstig over hem en heeft hem twee dagen geleden in den besten welstand ten huize van zijne tante, jufvrouw Honeyman, gebracht. Wij hebben, volgens uwe begeerte, 200 pond ter beschikking van die dame gesteld.

Lady Anna is opgetogen over het geschenk, dat zij gisteren ontving, en zegt dat die witte shawl veel te mooi is. Mijne moeder is ook ten hoogste ingenomen met den haren en heeft vandaag een pak boeken, traktaatjes enz., voor de vatbaarheid van uw zoontje berekend, met de diligence van Brighton naar hem opgezonden. Zij heeft laatstelijk nog van dominé T. Sweatenham, die uit Indië terugkwam, het een en ander omtrent u vernomen. Hij sprak van uwe vriendelijkheid en van de gastvrije wijze waarop gij hem in uw huis ontvangen hebt, en maakte daarvan nog dien zelfden namiddag op eene zeer gepaste wijze melding in zijn dankgebed na den maaltijd. Mijne moeder zal zeker uw zoontje wel op de Hermitage noodigen, en wanneer wij eenmaal op ons zelve wonen, zal het ook Anna en mij zeer aangenaam zijn hem te ontvangen.

Geheel de uwe,
B. NEWCOME.

Aan majoor Newcome.

IV.

Hooggeachte kolonel,

Indien ik uw edel hart niet kende en niet wist welke overvloedige middelen de hemel u geschonken heeft om aan de inspraak van dat hart te voldoen, ja indien ik niet overtuigd ware dat het onbeduidende sommetje, hetgeen ik noodig heb, mij voorgoed boven alle bezwaren des levens zal verheffen en zonder feil binnen zes maanden zal terugbetaald worden, dan zou ik, geloof mij vrij, nooit den stouten stap gewaagd hebben, waartoe onze vriendschap (hoewel die tot dusverre slechts schriftelijk onderhouden is), onze familiebetrekking en uw algemeen bekende voorkomendheid mij den moed hebben gegeven.

Daar het sierlijke en goed ingerichte kerkje in Denmark Street op May Fair, doorgaans Lady Whittlesea's Kapel genoemd, te koop is gekomen, heb ik besloten al wat ik bezit te besteden om er eigenaar van te worden, en daardoor, naar ik hoop, den grond te leggen tot een goed inkomen voor mij en mijne brave zuster. Hoe onzeker is toch een inkomen uit het kamersverhuren te Brighton? De zeeman, die daar voor die rotsen op de golven dobbert, is evenmin zeker van stroom en wind, de visscher is evenmin zeker dat zijn met zorg uitgezet net de visschen zal verschalken, als de verhuurster te Brighton het is (zelve misschien in overvloed groot gebracht en aan weelde gewoon), dat zij eenige der gasten, die bijgeval de stad bezoeken, te huisvesten zal krijgen. Wel komen zij den eenen dag in zwermen opzetten, maar waar zijn zij den volgenden dag gebleven? Maanden achtereen was de eerste verdieping bij mijne zuster eene woestijn, totdat die betrokken werd

door uw juweel van een zootje, mijn neefje en leerling. Clive is alles wat een vader, een oom (die hem als een vader liefheeft), een leeraar, een onderwijzer zou kunnen begeeren. Hij behoort niet tot die vroegrijpe kinderen, wier geprezene talenten met de jongelingsjaren verdwijnen; ik moet ronduit verklaren, dat hij in de klassieke en wiskunstige studiën aan verscheidene kinderen van jonger leeftijd niet vooruit is; maar hij is door en door gezond, en hij is oprecht en opgeruimd, hetgeen hem in zijn verder leven waarschijnlijk van niet minder voordeel zal zijn dan het *as in praesenti* of de *pons asinorum*.

Maar, over mijn aardig vriendje en leerling uitweidende, zou ik het onderwerp van mijn brief vergeten, namelijk den aankoop van de kapel waarvan ik gewag maakte, en de hoop, ja de zekerheid van voorspoed — indien iets op het ondermaansche zeker is — welke die aankoop belooft. Een hulppredikerschap staat toch gelijk met hongerslijden. Indien wij het in de hernieten van den ouden tijd afkeuren, dat zij hun leven nutteloos in wildernissen verspilden, wat moeten wij dan zeggen van een hermit in een protestantsch land en een zoogenaamd beschaafden tijd, die zijn hoofd in eene woestijn van Yorkshire verbergt of zijne vermoedelijk goede talenten in de veenstreken van Lincolnshire begraaft? Gij zult vragen of ik genie bezit, of ik begaafd ben met die welsprekendheid die noodig is om te schokken en te vertroosten, om de vadsigen wakker te schudden, om den zondaars schrik aan te jagen, om de bevreesden op te beuren en te overtuigen, om de blinden, die in het donker rondtasten, te leiden, om de spotters te beschamen? Ja, mijn geweten getuigt het, honderden getuigsschriften van predikanten van druk bezochte kerken en van hooggeschatte prelaten bevestigen het, dat ik met die gaven toegerust ben. Eene stem in mijn binnenste roept mij toe: »Ga uit tot den goeden strijd Charles Honeyman; wisch de tranen van den berouwhebbenden zondaar weg: stort den misdadiger, die den dood te gemoet gaat, hoop in 't hart; boezem den broeder, die op het schrikwekkende sterfbed ligt, moed in, en vel den ongeloofige met de lans der waarheid en het schild der rede ter aarde.»

Uit een geldelijk oogpunt vertrouw ik, ja de berekeningen zijn zoo overtuigend als een algebraïsche vergelijking, dat ik, als predikant van Lady Whittlesea's Kapel, *niet minder* dan duizend pond 's jaars zal ontvangen. Door zulk eene som zal ik met overleg (want welke som is zonder overleg toereikend?) in staat zijn ruimschoots in mijne behoeften te voorzien, mijne verplichtingen jegens u en mijne zuster en eenige andere schuldeischers — die, helaas! niet op u gelijken — te kwijten, en mijne zuster eene woning te verschaffen, harer meer waardig dan het huis dat zij nu bewoont en op den wenk van elken doortrekenden vreemdeling als het ware ontruimen moet!

Mijne zuster is niet afkeerig van mijn plan, waarmede eenige veranderingen verbonden zijn, die ik nog niet aan haar oordeel onderworpen heb, daar ik wensch dat zij eerst door u goedgekeurd worden. Ik ben voornemens uit de opbrengst der Whittlesea Kapel 200 pond 's jaars, per vierendeeljaars te betalen, aan mijne zuster uit te keeren. Door deze bijdrage en haar eigen vermogen, dat zij beter bijeengehouden heeft dan haar ongelukkige en te goedgeloofige broeder het zijne (want als ik een guinje bezat, was een verhaal van lijden en rampspoed voldoende om die tot een halven souverain te doen versmelten), zal zij in staat zijn op een voet te leven, zooals aan haar vaders dochter past.

Wanneer mijne zuster aldus met die bijdrage gesteund is, zou ik wel in overweging willen geven, onzen lieven Clive aan dat vrouwenbestuur

te onttrekken en hem onder het toezicht van zijn liefhebbenden oom en leermeester te plaatsen. De toelage, die gij tot dusverre voor zijn onderhoud betaald hebt, zal ruimschoots toereikend zijn voor zijn onderhoud en opvoeding, zoolang hij onder mijn dak vertoeft, en ik zal dan het gezag van een vader en een leeraar over zijne studiën, zijn gedrag en alles wat tot *zijn welzijn* dient, kunnen uitoefenen, hetgeen ik niet zoo goed te Brighton kan doen, waar ik van mijne zuster afhankelijk ben en dikwijls moet toegeven in omstandigheden, waar ik weet dat ik en *niet* mijne zuster, in het belang van dien lieven Clive, de beslissing behoorde te hebben.

Ik heb dus aan mijn vriend, den weleerwaarden heer Marcus Flather, een wissel van 250 pond gegeven, dien ik op uw agent te Calcutta getrokken heb, welke som kan strekken tot vereffening van Clive's eerste jaar inwoning bij mij, of op mijn woord van eer als predikant en gentleman drie maanden na zicht door mij terugbetaald zal worden, indien gij goedvindt op mij te trekken. Daar ik nimmer — neen, al moest het den laatsten penning kosten dien ik op de wereld bezat — de betaling van een wissel van uwe hand zou weigeren, zoo bezweer ik u, geachte kolonel, ook den mijnen niet af te wijzen. Mijn krediet in deze stad, waar krediet *alles* is, de akelige toekomst waaraan ik niet wil denken, mijne verplichtingen jegens den heer Flather, mijn eigen vooruitzichten in het leven en de zorg voor mijne zuster bij haar klimmenden leeftijd, — dit alles is betrokken bij den stap, dien ik de vrijheid neem te doen. Mijn ondergang of mijn geluk op aarde berust in uwe handen. Ik mag niet betwijfelen, dat gij aan de inspraak van uw edelmoedig hart gehoor zult geven en dat gij de hulpvaardige hand zult reiken aan

Uw toegenegen zwager,
CHARLES HONEYMAN.

Onze kleine Clive heeft te Londen een bezoek afgelegd bij zijn oom en te Clapham op de Hermitage, om zijn opwachting bij zijne stiefgrootmoeder, de rijke mevrouw Newcome, te maken. Ik ga met stilzwijgen de voor mij beleedigende woorden voorbij, die het kind ons later in zijn onschuld heeft oververteld. Tegen *hem* was zij zeer vriendelijk; zij schonk hem een bankbiljet van vijf pond, de gedichten van Kirke White, een werkje getiteld *de Kleine Hendrik en zijn Verzorger*, hetgeen tot Indië betrekking heeft, en den uitmuntenden Katechismus onzer Kerk. Clive is heel geestig en ik sluit hier eene ruwe schets van zijne hand in, die Mevrouw de Bisschopsche van Clapham, zooals zij genoemd wordt, voorstelt; — de andere figuur is een onhandige, maar potsierlijke afteekening van een ander kluchtig personage.

Aan den luitenant-kolonel Newcome, enz.

V.

Hooggeachte kolonel!

Ik heb juist een brief van dominé Marcus Flather ontvangen, die mij zeer getroffen en verschrikt heeft, aangezien ik er uit verneem, dat mijn broeder Charles hem een wissel op u voor 250 pond gegeven heeft, terwijl niet *gij* iets aan ons verschuldigd zijt, maar *wij* voor vele honderd, honderd ponden bij u in het krijt staan. Charles zegt, dat hij den wissel volgens uw verlangen getrokken heeft, daar gij hebt geschreven,

dat gij hem gaarne in alle opzichten van dienst zoudt zijn, en hij voegt er bij, dat hij dat geld volstrekt noodig heeft om zijn fortuin te maken. Maar het is ongelukkig; Charles staat altijd op het punt om zijn fortuin te maken en nooit komt er iets van. De school, die hij overnam en waarvoor gij en ik den koopprijs betaald hebben, nam niet op. en na het eerste halfjaar waren er geen andere leerlingen meer dan twee arme kleine kroesharige mulatten, wier vader op het eiland St. Christoffel in de gevangenis zat en die ik, terwijl de mannen van het recht den boedel beredderden en Charles naar Frankrijk de wijk genomen had, op mijn eigen bovenachtkamer gelogeed heb, totdat onze lieve kleine Clive bij ons kwam wonen.

Daar Clive nog te klein was voor eene groote school, meende ik, dat hij niet beter kon doen dan voorloopig bij zijn oude tante te blijven, met zijn oom Charles, die heel geleerd is, tot gouverneur. Ik wenschte, dat gij Charles eens op den kansel kondt hooren. Hij is welsprekender en brengt een dieper indruk teweeg dan enig ander predikant in Engeland. Gij hebt reeds ingeteekend op zijne preeken, alsmede op zijne gedichten, die algemeen *heel mooi* gevonden worden.

Toen hij van Calais terugkwam en van die akelige advocaten en procureurs ontslagen was, meende ik, daar er op zijne gezondheid niet te roemen viel en hij te zwak was om ergens eene betrekking als hulp-prediker te aanvaarden, dat hij niet beter kon doen dan Clive's gouverneur te worden, en ik kwam dus met hem overeen, dat ik hem, van uw rijkelijk kostgeld van 250 pond voor Clive, jaarlijks 100 pond zou uitkeeren, zoodat ik geloof, dat gij, wanneer gij de kosten voor Clive's onderhoud en kleeding in aanmerking neemt, wel tot de overtuiging zult komen, dat er voor mij niet veel overschiet.

Charles spreekt telkens van zijne nieuwe kerk te Londen en belooft mij daarvan gouden bergen. De goede jongen is zeer hartelijk en bouwt altijd kasteelen in de lucht, maar verlangt nu dat Clive te Londen bij hem in huis zal komen. *Dat moet echter niet gebeuren en ik wil er niet van hooren.* Charles is te goedhartig om een echt schoolmeester te zijn en de jonge heer Clive lacht hem uit. Pas kort geleden, nadat hij van zijne grootmama was teruggekomen (waarover ik u den 23sten der vorige maand met de *Burrampooter* schreef), vond ik eene teekening van mevrouw Newcome en van Charles daarbij, allebei met hun bril op den neus en sprekend gelijkende. Ik heb het papier weggeborgen, maar het is weder uit mijne lade weggenomen. Hij heeft mij en Anna ook uitgeteekend. De teekenmeester Speck moest er hartelijk om lachen en heeft de schets medegenomen; hij zegt, dat Clive een verwonderlijken aanleg voor het teekenen bezit.

In plaats van Clive dus de volgende maand met Charles naar Londen te laten gaan, waar mijn broeder zich volstrekt vestigen wil, zal ik den kleinen Clive op school doen bij Dr. Timpany op de Marine Parade, waarvan ik de beste getuigenissen hoor; doch ik hoop, dat gij spoedig zult kunnen besluiten, hem naar eene grootere school te zenden. Mijn vader zeide altijd, dat het de beste plaats voor jongens was, en ik heb een broeder aan wien mijne moeder de roede spaarde en die ik dus vrees dat een bedorven kind is geworden.

Hoogachtend verblijf ik, geëerde kolonel,

Uwe zeer dienstw. Dienares

MARTHA HONEYMAN.

*Aan luitenant-kolonel Newcome,
ridder der Bad-orde.*

VI.

Waarde Broeder,

Ik haast mij om u kennis te geven van een gevallen slag, die, ofschoon naar den loop der natuur te voorzien, niet alleen in onze familie, maar in de geheele stad diepe smart veroorzaakt heeft. Onze beminde en geëerde moeder, Sophia Alethea Newcome, is dezen morgen ten half vijf uur in den hoogen ouderdom van drie en tachtig jaren overleden. Na in den nacht van dinsdag op woensdag, van den 12den op den 13den, tot in den nacht met lezen en schrijven in haar boekvertrek te zijn bezig geweest en hare dienstboden, die zij nooit wilde dat op haar zouden wachten, te hebben weggezonden, evenals mijn broeder en diens vrouw, die gewoon zijn zich vroegtijdig te bed te begeven, draaide zij de lampen uit en nam eene kaars om zich naar hare slaapkamer te begeven; maar op het portaal moet zij gevallen zijn, want zij werd daar door de dienstmeiden gevonden, met het hoofd tegen de balustrade leunende en pogingen doende om het bloed uit eene wonde in haar voorhoofd te stelpen, die zij bekomen moet hebben door tegen een der steenen treden van de trap te slaan.

Toen mevrouw Newcome gevonden werd was zij sprakeloos, doch nog altijd bij haar bewustzijn. Men bracht haar dus te bed en ontbood een dokter. Mijn broeder en Lady Anna, die zich naar hare kamer gespoed hadden, herkende zij en nam de hand van elk; doch waarschijnlijk was er uit den schok van den val eene beroerte gevolgd, want zij hebben hare stem, behalve in holle geluiden, niet meer gehoord sedert den vorigen avond, toen zij hun haar zegen gaf en goedennachtwenschte. Aldus is deze voortreffelijke en brave vrouw heengegaan, eene waarachtige christin, de liefderijkste vriendin van de armen en de behoeftigen, de hoofdpersonne van dit groote handelshuis en de beste en teederste der moeders.

De inhoud van haar testament is ons sedert lang bekend geweest. Dat stuk was gedagteekend eene maand na den dood van onzen betreunden vader. Daar de nalatenschap van den heer Thomas Newcome gelijkmatig verdeeld was onder zijne drie zonen, gaat het fortuin van zijne tweede vrouw natuurlijk op haar eigen afstammelingen, mijn broeder Brian en mij zelve, over. Er moeten groote legaten uitgekeerd worden aan dienstboden en aan liefdadige en kerkelijke instellingen, van welke zij gedurende haar leven eene milde beschermster was. Ik betreue het, waarde broeder, dat u door mijne moeder geene gedachtenis vermaakt is, daar zij in den laatsten tijd dikwijls op zeer vriendschappelijke wijze over u sprak en op den dag toen zij stierf zelfs een brief aan uw zoontje begonnen was, die onvoltooid op hare schrijftafel is gevonden. Mijn broeder zeide, dat zij nog dien zelfden dag onder het ontbijt geweest had op een deel van Orme's *Hindostan*, dat boek, zeide zij, dat den armen Tom zulk eene dolle begeerte had doen opvatten om naar Indië te gaan. Ik ben overtuigd, dat het u genoeg zal doen deze teekenen van welwillende belangstelling te vernemen van iemand, die in den laatsten tijd meermalen zeide, dat zij voor u in uw jongen tijd veel achting had gekoesterd.

Ik heb nu, onder de vele drukten welke dit droevige sterfgeval te weegbrengt, geen tijd meer over dan om u te betuigen dat ik blijf

Uw toegenegeu Broeder

H. NEWCOME.

Aan luitenant-kolonel Newcome, enz.

VIERDE HOOFDSTUK.

WAARIN DE SCHRIJVER EN DE HELD HUNNE KENNISMAKING HERNIEUWEN.

Moesten wij de geschiedenis der jeugd niet alleen van den held van dit verhaal, maar van den vader van dien held in alle bijzonderheden uiteenzetten, er zou geen einde zijn aan die verslagen uit de kinderkamer. De grootmoeder van een gentleman moge zich verlustigen in de herdenking van de guitenstreken en het vroegtijdige genie van haar lieveling; maar geeft dit aan ons het recht om onze welwillende lezers met zijne kinderpraat te vervelen en het geëerde publiek als een oud wijf te beschouwen? Voor slechts een paar personen in de gansche wereld zijn de herinneringen uit iemands kindsheid belangrijk: voor de moeder die hem verpleegde, voor het meisje of misschien het kind dat hem naderhand liefheeft. Voor hem zelven, hoe het hem ook tegen- of meeloop, wat zijn leeftijd zij, met welke ziekten, moeilijkheden, teleurstellingen of fortuintjes hij te kampen hebbe, is de aanvang van zijn leven altijd een helderlichtend punt, en de verdrietelijkheden, genoegens en vriendschapsbanden uit zijne kindsche jaren blijven hem altijd bij en zijn hem dierbaar. Ik zal dus zoo vrij zijn, om uit de prille jeugd van mijnheer Clive Newcome, van wiens historie ik de geschiedschrijver ben, alleen zooveel mede te deelen als noodig is om den sleutel tot eenige eigenaardigheden van zijn karakter en tot zijne latere loopbaan aan de hand te doen.

Ofschoon wij schoollkameraden waren, had ik in dien zetel der geleerdheid, waar wij elkander het eerst leerden kennen, slechts weinig omgang met hem. Hij was zoo gelukkig, zes jaar jonger dan zijn tegenwoordige levensbeschrijver te zijn, en bij zulk een verschil van leeftijd tusschen schooljongens kan er geen sprake van een vertrouwelijk omgang wezen. Een pas benoemd tweede luitenant staat op geen vertrouwelijker voet met den kommandeerenden generaal of een advocaat bij zijn eerste pleidooi met den president van het gerechtshof, dan het knaapje in den langen kiel op de bank der kleintjes met den »grooten" jongen, die al een buis draagt. Daar wij elkaar »van thuis" kenden, zooals wij op de kostschool zeiden, en onze familiënen eenigen omgang met elkander hadden gehad, achtte dominé Charles Honeyman (de hoogbegaafde predikant van Lady Whittlesea's Kapel in Denmark Street op May Fair) het doelmatig, toen hij het kereltje na de kerstvacantie van 182— op de Grauwebroedersschool bracht, om hem met eene vleiende toespraak in mijn toezicht en bescherming aan te bevelen. Mijn oom, majoor Pendennis, had een tijdlang eene plaats in het kerkje van dezen zoetvloeienden en populairen prediker en bewonderde hem ten hoogste, zooals een aantal aanzienlijke lieden toenmaals deden, — eene bewondering die ik in mijne vroegere jaren deelde, doch die later door een rijper oordeel getemperd is.

Dominé Honeyman deelde mij op een toon van den diepsten eerbied mede, dat de vader van zijn neefje, kolonel Thomas Newcome, ridder van de Bad-orde, een dapper en geacht officier in het Bengaalsche leger der Oost-Indische Compagnie was, en dat de ooms van het knaapje, de halfbroeders van den kolonel, de hoofden van het voorname bankiershuis Gebroeders Hobson en Newcome waren, namelijk de weledelgeboren heer Hobson Newcome van Bryanston Square en van Marble Head in Sussex en de baronet Sir Brian Newcome, van Newcome en Park

Lane. „Als men hen maar noemt,” zeide dominé Honeyman in dien bloemrijken stijl, waarin hij gewoon was zelfs de meest alledaagsche zaken voor te dragen, „dan noemt men twee dier kooplieden, die vorsten zijn in de rijkste stad, welke de wereld ooit gezien heeft, en één, zoo niet twee toongevers van die aristocratie, die zich schaart rondom den troon van den uitnemendsten en beschaafdsten onder de Europeesche vorsten.” Ik beloofde den heer Honeyman, dat ik voor het jongetje zou zorgen, en daarop nam hij in mijne tegenwoordigheid met even hoogdravende taal afscheid van zijn neefje, waarna hij eene lange en zeer platte beurs voor den dag haalde en er een daalder uit bijeenzocht, dien hij aan het kind gaf, hetwelk dit geschenk met eene zeer snaaksche flikkering in zijne blauwe oogen aannam.

Na afloop der school op dien dag trof ik mijn kleinen beschermeling in den omtrek van een banketbakkerswinkel aan, bezig met gelei-taartjes te smullen.

„Ge moet al dat geld, vriendje, dat uw oom u gegeven heeft,” zeide ik (want ik helde al op dien jeugdigen leeftijd tot het satirieke over), „niet aan taartjes versnoepen.”

De guit wischte de gelei van zijn mond af en antwoordde mij: „Het komt er niet op aan, want ik heb nog heel wat meer.”

„Hoeveel?” vroeg de Groot-Inquisiteur, want de vorm van verhoor, wanneer er een nieuwe jongen op school kwam, was aldus: „Hoe heet gij? Wat doet uw vader? Hoeveel geld hebt gij?”

Het ventje haalde zooveel souverainen uit den zak, dat de hoogst opgeschoten scholier er van gewatertand zou hebben. „Oom Hobson heeft er mij twee gegeven,” zeide hij; „van tante Hobson kreeg ik er één, — neen, anderhalven; van oom Newcome heb ik er drie en van tante Anna één en nog drie gulden, en tante Honeyman heeft mij zes gulden gezonden. Ethel wilde mij ook een souverain geven, maar ik wilde dien niet hebben, want gij moet weten dat Ethel jonger is dan ik, en ik had er toch al genoeg.

„En wie is Ethel?” vroeg de oudere jongen met een glimlach over de argelooze openhartigheid van het knaapje.

„Ethel is mijn nichtje, de dochter van tante Anna,” geeft de kleine Newcome ten antwoord. „Daar hebt ge Ethel en Alice, en tante Anna wilde het kleine kindje Boadicea laten doopen, maar dat wilde oom niet hebben; en dan zijn er Barnes en Egbert en de kleine Alfred, maar die telt niet mee, want hij is nog zoo klein. Egbert en ik hebben schoolgegaan bij Timpany; over een half jaar gaat hij naar Eton. Hij is ouder dan ik, maar ik kan hem best aan.”

„En hoe oud is Egbert dan?” vraagt de ander wederom met een glimlach.

„Egbert is tien jaar en ik ben negen en Ethel is zeven,” herneemt mijn kleine held met het blozend gezichtje, terwijl hij de handen diep in zijne broekzakken steekt en daar de souverainen laat rammelen.

Ik raadde hem, dat hij mij zijn geld zou laten bewaren; hij hield er dan ook slechts één goudstuk uit en stelde mij de andere ter hand, doch disponeerde vervolgens zoo druk op mij, dat de gansche voorraad weldra op was. De hogere en lagere klassen hadden toenmaals verschillende schooluren; de kleine jongens kwamen een half uur vroeger uit school dan de vijfde en zesde klassen, en zeer dikwijls vond ik mijn kleinen beschermeling met zijn open en vol gelaat, zijn vlashaar en zijne heldere blauwe oogen, op de wacht staan. Ik wist dan reeds dadelijk, dat hij gekomen was om op zijn bankier te trekken. Het duurde niet

lang of hij had een blauw oog, in een andere beteekenis. Het bleek dat hij gebokst had met een reus uit zijn eigene klasse, dien hij de nederlaag had toegebracht. »Ik heb hem van laken gegeven!» riep hij mij toe, in de opgetogenheid van den triomf; en toen ik vroeg waaruit de twist ontstaan was, gaf hij mij dapper ten antwoord, dat Wolf minor, zijne tegenpartij, een kleinen jongen geplaagd had en dat hij (de kolossale Newcome) dat niet had kunnen aanzien.

Toen ik van de school ging nam ik een hartelijk afscheid van het kereltje, dat op de Grauwebroedersschool achterbleef, waar zijne rampen nu pas begonnen waren. Wij zagen elkander eerst weder toen ik als jonge heer kamers in den Temple bewoonde, waar de hernieuwing onzer kennismaking plaats had op de wijze, die ik reeds beschreven heb.

Het ergerlijk gedrag van den armen Costigan had het wederzien met mijn vroegeren schoolkameraad zoo onverwacht en onaangenaam afgebroken, dat ik niet dacht Clive of althans den verontwaardigden officier, die in zulk een staat van verbolgenheid ons gezelschap verlaten had, ooit weder onder de oogen te zullen krijgen. Het ontbijt op mijne kamer was echter den volgenden morgen ternauwernood afgevoerd, of er werd aan de buitendeur geklopt en mijn klerkje diende kolonel Newcome en zijn zoon aan.

Ik wil niet ontkennen, dat ik mij een weinig schaamde toen ik de namen mijner bezoekers hoorde, want om de waarheid te zeggen hield ik mij met hetzelfde werk bezig als den vorigen avond en zat ik onder het lezen van de *Times* eene sigaar te rooken. Hoeveel jonge heeren zouden er wel in den Temple na het ontbijt eene sigaar zitten te genieten, terwijl zij de *Times* lezen? Mijn vriend en levensgezel van die dagen, ja, van al mijne dagen, mijnheer George Warrington, zat aan zijn kort pijpje te trekken en werd evenmin door dit bezoek in verlegenheid gebracht, als het geval zou geweest zijn indien de aartsbisshop van Canterbury ware binnengetreden.

De kleine Clive keek met een nieuwsgierigen blik onze wonderlijke kamer rond, terwijl de kolonel mij met hartelijkheid de hand drukte. Er waren geen sporen van zijn misnoegen van den vorigen avond meer bij hem te zien, maar zijn gebruid gelaat, met die oprechte uitdrukking, werd door een lachje verhelderd toen hij zijn oogen ook eens door het havelooze vertrek liet weiden met die vuile gordijnen en die prenten aan den muur en die boekenkasten, met dien stapel proefbladen, manuscripten en boeken ter recensie, met die ledige sodawaterkruikjes, sigarenkistjes en nog heel veel meer.

»Ik liep gisteravond boos heen,» zeide de kolonel, »maar nu ik van morgen weer bedarda was, achtte ik mij verplicht u mijn opwachting te maken, om u voor mijne bruske manieren verschooning te vragen. Het gedrag van dien dronken ouden kapitein — hoe heet hij ook? — was zoo schandelijk, dat ik niet wilde dat Clive langer in dezelfde zaal met hem zou blijven, en dit was de reden dat ik wegvloog zonder een woord van dank of zelfs goedennacht tegen mijn zoons ouden vriend te zeggen. Ik ben u nog een handdruk voor gisteravond verschuldigd, mijnheer Pendennis,» en bij die woorden had hij de goedheid mij voor de tweede maal de hand te geven.

»En dit is dus de tempel der Muzen, mijnheer!» ging onze bezoeker voort. »Ik ken uwe geschriften zeer goed. Clive zond elke maand de *Pall Mall Gazette* naar mij op.»

»Wij waren er te Smiffle op ingeteekend,» zeide Clive, »want wij

begunsten altijd degenen, die op de Grauwebroedersschool geweest zijn." Ik ben hier verplicht te verklaren, dat »Smiffle" eene grappige verkorting van »Smithfield" is, want onze school ligt zeer dicht bij die groote runder- en schapenmarkt, en oude Cisterciensers duiden dikwijls voor de aardigheid de plaats, waar zij hun opvoeding ontvangen hebben, met den naam der naburige veemarkt aan.

»Clive zond mij de *Gazette* elke maand," bevestigde de kolonel, »en uw roman *Walter Lorraine* heb ik in mijne boot gelezen, toen ik de rivier afzakte naar Calcutta."

»Zijn de onsterfelijke lettervruchten van Pen tot aan boord van Bengaalsche budgerows doorgedrongen, en dobberen hare bladen langs de goudgele oevers der Jumna?" vroeg Warrington, die scepticus, die geen ontzag koestert voor eenig modern werk van genie.

»Ik heb uw boek aan mevrouw Timmins te Calcutta gegeven," voegde de kolonel er op de meest eenvoudige wijze bij. »Waarschijnlijk zult ge wel van haar gehoord hebben, want zij is eene van de geestigste vrouwen in gansch Indië. Zij was verrukt over uw werk, en ik kan u gerust verklaren, dat mevrouw Timmins niet met *ieders* werk ingenomen is," zoo besloot hij met een veelbeteekenend knipoogje.

»'t Is kapitaal!" kwam Clive hier tussehen; »vooral dat gedeelte — ge weet wel — waar Walter op de vlucht gaat met Neacra, en de generaal hen niet vervolgen kan, hoewel de postkoets voor zijne deur staat, omdat Tim O'Toole zijn houten been weggestopt heeft. Al de grappige tooneelen zijn kapitaal. Maar de sentimenteetele hoofdstukken, die zelfmoord en al die dingen bevallen mij niet, — en wat de verzen betreft, ik heb een hekel aan verzen."

»Pen is geen dichter van den eersten rang," zeide Warrington. »Ik ben verplicht, kolonel, den jongen heer van tijd tot tijd wat neer te zetten; hij zou anders zoo verwaand worden, dat er geen huis met hem te houden was."

»Zeg eens," riep Clive uit.

»Wat wenscht gij te zeggen?" vroeg Warrington met den schijn van de grootste belangstelling.

»Zeg eens, Pendennis," hernam de jongen in zijn onnoozelheid, »ik dacht, dat gij een eerste piet waart. Als wij van die groote partijen in de *Pall Mall Gazette* lazen, zeiden de kameraden dat gij daar altijd genoodigd werdt, en daarom dacht ik dat gij kamers hadt in het voornaamste gedeelte van de stad, en mooie paarden, en een lakei en een rijknecht, en voor 't minst eene tilbury."

»Hoor eens, vriendje," viel de kolonel onmiddellijk in, »ik hoop niet, dat het uwe gewoonte is gentlemen naar zulke voddertijen te beoordeelen. Een letterkundige oefent het edelste beroep uit, dat iemand ter hand kan nemen. Ik zou liever de schrijver van een geniaal werk dan gouverneur-generaal van Indië zijn. Ik vereer het genie en breng er mijne hulde aan toe, overal waar ik het aantref. Ik houd meer van mijn eigen vak dan van eenig ander ter wereld, maar dat is omdat ik er juist voor geschikt ben. Ik zou geen versje van vier regels kunnen maken, al kon ik mij daarmede van den dood redden. Men kan ook niet alles in het leven hebben. Wie zou niet gaarne arm zijn, indien hij daartegenover verzekerd ware genie te zullen bezitten en roem en onsterfelijkheid te verwerven? Denk maar aan Dr. Johnson. Wat was dat een genie, en waar bracht hij echter zijn leven door? Op kamers, zeker niet beter dan deze, — die echter allervrooljkat en aangenaamst zijn, heeren," zeide de kolonel, bevreesd dat hij ons beleedigd zou

hebben. »Een der grootste genoegens, waarop ik bij den terugkeer naar het vaderland gehoopt had, was dat ik de eer zou hebben met geleerde en geniale mannen, met geestige koppen, met dichters en geschiedschrijvers in aanraking te komen, indien het geluk mij dienen wilde, en dan mijn voordeel te doen met hun omgang. Ik verliet Engeland reeds op te jeugdigen leeftijd om dat voorrecht te hebben kunnen genieten. In mijn vaders huis dacht men meer om geld dan om de gaven van den geest; maar, Clive, hij had daartoe dan ook evenmin als ik de gelegenheid, welke ik u wensch te verschaffen; en het doet mij leed, dat gij op de stille wijze van leven van mijnheer Pendennis aanmerking maakt of iets anders dan achtung en bewondering aan den dag legt, wanneer gij het vertrek van een dichter en letterkundige betreedt. Ik voor mij heb mij nog nooit in de vertrekken van een letterkundige bevonden,» vervolgde de kolonel, zich nu weder tot ons richtende; »neem mij niet kwalijk, maar is dat — dat papier werkelijk een proefblad?» Wij stelden hem die merkwaardigheid ter hand, met een glimlach over de geestdrift van den eenvoudigen man, die in staat was datgeen te bewonderen wat voor ons even onsmakelijk was als taartjes voor een banketbakker.

Daar hij zich nu bij letterkundigen bevond, achtte hij het gepast zijn gesprek geheel over letterkundige onderwerpen te doen loopen, en ofschoon ik wist dat hij zich in twintig veldslagen met roem overladen had, kon ik hem in den loop onzer verdere en nauwere kennismaking nooit zoo ver brengen, dat hij over zijne wapenfeiten of ervaringen sprak, die hij geheel met stilzwijgen voorbijging, als niet waardig dat er eenige notitie van genomen wierd.

Ik bemerkte weldra, dat hij Dr. Johnson als den grootsten van alle groote mannen beschouwde; diens woorden lagen hem onophoudelijk op de tong en op reis had hij altijd Boswell's Leven van Johnson bij zich. Voorts las hij Cesar en Tacitus, »met behulp van vertalingen, mijnheer, met behulp van vertalingen, — maar ik verheug mij, dat ik nog iets van mijn Latijn van de Grauwebroeders overgehouden heb,» — en daarop haalde hij, met betrekking tot een aantal voorvallen uit het dagelijksch leven en met het grootste zelfbehagen, in alle eenvoudigheid des harten zinsneden uit de Latijnsche spraakkunst aan. Behalve de evengenoemde boeken, maakten de *Spectator*, *Don Quijote* en *Sir Charles Grandison* deel van zijne reisbibliotheek uit. »Ik heb die gelezen, mijnheer,» zeide hij meer dan eens, »omdat ik gaarne met gentlemen verkeer; en Sir Roger de Coverley, Sir Charles Grandison en Don Quijote tel ik onder de eerste gentlemen der wereld.»

Toen wij hem zijn gevoelens over Fielding vroegen, riep hij uit:

»Tom Jones, mijnheer? Joseph Andrews, mijnheer?» en daarbij krulde hij zijne knevels op. »Die heb ik gelezen toen ik nog een jongen was, toen ik met slecht gezelschap omging en andere onbetamelijke dingen deed, over welke ik mij nu schaam. Die boeken vond ik toevallig in de bibliotheek van mijn vader en las ze in het geheim, evenals ik in het geheim bier dronk en hanengevechten bijwoonde en met Jack en Tom de stalknechts pijpjes rookte. Ik herinner mij nog, dat moeder mij met een van die boekjes betrapt, hoewel zij dacht dat het misschien van Hannah More of zoo iemand was, want het deel zag er heel deftig uit; en ofschoon ik niet liegen wilde om dat boek of om iets anders — nooit, mijnheer, ik neem den hemel tot getuige, heb ik meer dan drie leugens in mijn gansche leven gesproken — zoo hield ik toch mijn mond. Maar zij nam het boek mee en ging er op zekeren avond zelve

in lezen; zij las met den grootsten ernst voort, want zij had evenveel begrip van een aardigheid als ik van Hebreuwsch, — totdat zij aan dat verhaal omtrent Lady B. en Joseph Andrews kwam; maar toen sloeg zij het boek toe, en keek mij aan met een gezicht, dat gij eens hadt moeten zien, mijnheer! Ik moet bekennen, dat ik het uitschaterde van lachen, want ik was toen een wilde deugniet. Maar zij had gelijk, mijnheer, en ik ongelijk. Verbeeld u een boek, mijnheer, dat de geschiedenis verhaalt van een troep dienstboden, van lakeien en kame-niers, die in herbergen hunne rol spelen! Zoudt gij denken, dat ik wil weten wat mijne kitmutgars en cousomahs uitvoeren? Ik ben volstrekt niet trotsch, mijnheer, maar er moet onderscheid van stand zijn; en daar het nu mij en Clive ten deel is gevallen dat wij gentlemen zijn, wil ik niet in de keuken of in het dienstbodenvertrek rinkelrooien. Wat dien Tom Jones betreft, mijnheer, — dien kerel die zich zelve verkoopt, — ik zweer u, dat mijn bloed begint te koken, als ik aan hem denk! Ik wil met zulk een kerel niet in dezelfde kamer zitten, mijnheer! Als hij deze deur binnenkwam, zou ik tegen hem zeggen: »Hoe durft gij, schavuit, een vertrek, waar ik met mijn jongen vriend zit te spreken, of waar een paar gentlemen na het diner hun glas wijn zitten te drinken, met uwe tegenwoordigheid bezoedelen? Hoe durft gij, gemeene rekel» — u meen ik niet, mijnheer! Ik — ik — vraag u wel verschooning.»

De kolonel liep in zijne witte kleeding, kwaadaardig aan zijne sigaar trekkende en zijn geelzijden zakdoek zwaaiende, de kamer op en neder, en het was het binnenkomen van mijn klerk Larkins, dat hem zijn aanspraak tot Tom Jones deed afbreken; maar Larkins legde niet de minste verwondering aan den dag, want wij hadden hem geleerd, over niets, wat hij op onze kamers zou zien of hooren, verbazing te gevoelen of te toonen.

»Wat is er, Larkins?» vroeg ik. De andere patroon van Larkins had zich reeds vroeger verwijderd onder voorwendsel van bezigheden en mij met den eerzamen kolonel alleen gelaten, die gelukkig was dat hij zijn hart kon uitstorten en zijne sigaar rooken.

»'t Is iemand van vrouw Bretts,» antwoordde Larkins.

Ik wenschte vrouw Bretts en haar »iemand» naar de maan en verzocht Larkins hem te zeggen, dat hij maar eens terug moest komen. De jeugdige Larkins keerde zelf na eenige oogenblikken met een grijns terug en zeide:

»Hij zegt, mijnheer, dat hij niet mag weggaan zonder het geld.»

»Laat hij naar den — loopen!» riep ik uit. »Zeg dat ik nu geen geld heb en dat hij morgen maar eens terug moet komen.»

Terwijl ik dit zeide zette Clive verwonderde oogen op en vertoonde het gelaat van den kolonel een uitdrukking van de pijnlijkste sympathie. Hij deed zich zelve echter geweld aan en keerde tot Tom Jones terug met de woorden:

»Neen, mijnheer, ik kan geen woorden vinden, om mijne verontwaardiging over zulk een kerel als Tom Jones uit te drukken. Maar ik behoef daar eigenlijk niet meer over te spreken. De groote en brave Dr. Johnson heeft die quaestie afgemaakt. Gij herinnert u zeker wel, wat hij tegen mijnheer Boswell over Fielding zeide?»

»Maar daarentegen wordt hij door Gibbon geprezen, kolonel,» gaf ik ten antwoord, »en dat is geen geringe lof. Hij zegt, dat Fielding tot eene familie behoorde, die uit de graven van Habsburg afstamde; maar —»

»Gibbon! Gibbon was een ongeloovige, en ik geef geen pijp tabak voor de opinie van zulk een man. Als mijnheer Fielding van geboorte een gentleman was, dan had hij beter behooren te weten wat hem paste, en des te erger voor hem als hij het *niet* wist. Maar wat zit ik hier te praten en uw kostelijken tijd te verspillen? Neen, geen sigaar meer; ik dank u. Ik moet naar de City, maar ik wilde den Temple niet voorbijgaan zonder u een bezoek te brengen en den ouden beschermer van mijn jongen te bedanken. Wilt ge ons de eer doen, bij ons te komen dineeren — morgen of overmorgen, of welken anderen dag gij verkiest? Gaat uw vriend uit de stad? Nu, dan hoop ik na zijne terugkomst het genoegen te hebben, de kennis met hem voort te zetten. Kom mee, Clive.

Clive, die, gedurende dit gesprek of liever die redevoering van zijn vader, in een deel met platen van Hogarth verdiept had gezeten, sprong op en nam afscheid, na mij verzocht te hebben hem spoedig eens te komen opzoeken om zijne pony te zien, en aldus scheidden wij na nogmaals herhaalde groeten.

Nauwelijks had ik mijne courant weder opgenomen, of de klopper aan onze deur liet zich opnieuw hooren en de kolonel kwam met zeer zenuwachtige manieren en een verlegen gezicht terug.

»Neem mij niet kwalijk,» zeide hij; »ik heb hier iets laten liggen —,» Larkins verliet onderwijl de kamer en thans kwam de kolonel rond voor de vuist te berde met hetgeen hem op het hart lag. »Beste jonge vriend,» sprak hij, »ik vraag u duizendmaal verschooning voor hetgeen ik ga zeggen, maar ik weet dat ik die vrijheid tegen u als den vriend van Clive wel mag nemen. Ik heb den jongen beneden op het plein laten wachten. Ik weet hoe het dikwijls met mannen van kunde en genie gaat. Toen wij straks hier waren werd er geklopt, — er scheen eene rekening gepresenteerd te worden, die — die het u op dat oogenblik niet schikte te voldoen. Vergeef mij nu de vrijheid die ik neem en laat mij uw bankier mogen zijn. Ik heb van u vernomen, dat gij aan een nieuw werk bezig waart. 't Zal een meesterstuk zijn, indien het op het vorige gelijkt. Noteer mij voor twintig exemplaren en vergun mij dat ik den prijs reeds vooruit voldoe, want ge begrijpt, dat ik lichtelijk weer het land uit zou kunnen zijn. Ik ben een trekvogel, een oud soldaat die nergens rust heeft.»

»Waarde kolonel,» gaf ik hem met aandoening wegens zijne vriendelijke hulpvaardigheid ten antwoord, »mijn beer was de jongen van mijne waschvrouw, maar die reeds bij mij in voorschot is, als ik mij wel herinner. Bovendien heb ik reeds een bankier in uwe familie.»

»In mijne familie, mijnheer?»

»Ja. De heeren Newcome, in Threadneedle Street, hebben de goedheid mijn geld voor mij te bewaren wanneer ik wat bezit, en het doet mij genoegen er te kunnen bijvoegen dat zij thans iets in handen hebben. Het spijt mij bijna, dat ik niet in bekrompenheid verkeer, ten einde het genoegen te hebben van uw vriendelijk aanbod gebruik te maken.» En daarop gaven wij elkander voor de vierde maal dien morgen de hand, en vertrok de hartelijke man om zijn zoon weder op te zoeken.

VIJFDE HOOFDSTUK.

DE OOMS VAN CLIVE.

Het diner, door den kolonel zoo gul aangeboden, werd in dank aangenomen en door nog menig ander partijtje op kosten van onzen gastvrijen vriend gevolgd. Hij woonde toenmaals met een zijner Indische bekenden in het Hotel Nerot in Clifford Street, waar Clive de tafel vrij wat beter naar zijn smaak vond dan den eenvoudigen, hoewel overvloedigen kost op de Grauwebroedersschool, waarvoor wij jongens natuurlijk allen onze neuzen optrokken, ofschoon menige arme kerel, in de moeilijke omstandigheden van zijn later leven, waarschijnlijk met smachtend verlangen die goed aangerichte tafel uit zijne jeugd teruggewenscht zal hebben. Ik geraakte dus op een zeer vertrouwelijk voet met vader en zoon, vrij wat aangename dan met Clive's ooms in de City, waarvan ik in het vorige hoofdstuk sprak en die mij op een grooten afstand en uit de hoogte behandelden.

Wanneer al de rekeningen-courant, welke de hooggeachte bankiers hielden, op de mijne geleken hadden, waar zouden Newcome Hall en Park Lane, Marble Head en Bryanstone Square geweest zijn? Door groote zelfverloochening gelukte het mij, een saldo van twee of drie guinjes bij dat kantoor te houden, zoodat mijne rekening altijd open kon blijven, en ik verbeelde mij dat de klerken en de kassiers een grijns op het gezicht kregen, wanneer ik dispooneerde. Liever dus dan zelf op dat ontzagwekkende kantoor te komen, zond ik onzen klerk Larkins of vrouw Flanagan de schoonmaakster. In het kabinetje te gaan, waar ik door de glazen deur de kale hoofden der gebroeders Newcome zag, terwijl zij met andere kapitalisten in conferentie waren of de courant lazen, zou evenmin in mij opgekomen zijn, als het studeervertrek van den meester der Grauwebroedersschool binnen te treden of mij vrijwillig bij een dentiste in een armstoel te zetten, om een tand te laten trekken. Daarentegen was mijn waarde oom, wijlen majoor Pendennis, die slechts een klein saldoetje bij de firma had, gewoon dat kabinet onbeschroomd binnen te stappen, en de beide groote mannen, die daar troonden, met eene gemeenzaamheid te groeten en toe te spreken, alsof hij Rothschild zelf was. »Beste jongen,» zeide de majoor meermalen tot zijn neef en pupil, »gij moet beginnen met u zelve de waarde te geven, die gij wilt dat anderen u zullen toekennen. Ik verzeker u, dat die bankiers gaarne deposito's van ieder gentleman hebben. Men vergist zich, wanneer men denkt, dat zij alleen rijke cliënten naar de oogen zien. Zie maar hoe ik doe. Telkens, als ik in de City kom, ga ik bij hen aan. Ik hoor het nieuws van de beurs en breng dat naar onze wijken over. Het is altijd goed, zijn bankier te vriend te houden, en daarentegen kan ik in ons gedeelte van Londen de Newcomes misschien wel eens een voordeeltje bezorgen.»

Het is dan ook niet tegen te spreken, dat mijn geëerde oom in zijn eigen rijk, May Fair en St. James, voor 't minst de gelijke was van de bankiers. Toen ik te Londen kwam, was hij zoo vriendelijk mij een uitnoodiging te bezorgen voor eenige partijen bij Lady Anna Newcome in Park Lane, en ook voor de receptiën van mevrouw Newcome op Bryanstone Square, hoewel ik bekennen moet, dat ik na eenigen tijd deze laatste slechts schaars en lusteloos bezocht. »Onder ons gezegd,» merkte mijn schrandere oude Mentor aan, »zijn de partijen van mevrouw

Newcome niet uitgelezen en zij zelve ook geene dame van den allerbesten toon; doch het is voor een gentleman zeer goed, dat hij ten huize van zijn bankier gezien worde. Ik druk u op het hart, er altijd eenige minuten heen te gaan wanneer gij gevraagd wordt." Ik vertoonde er mij dus nu en dan, ofschoon ik, terecht of ten onrechte, aan mevrouw Newcome's manieren jegens mij altijd meende te zien, dat zij wist, dat ik op het kantoor nog maar dertig shillings had staan. Een enkele maal gebeurde het ook in den loop van twee of drie jaren, dat de heer Hobson Newcome, mij ontmoetende, mij uitnoodigde dien dag of den volgende eene ledige plaats aan zijn diner te komen vullen, een invitatie die ik naar verkiezing kon aannemen of afslaan. Doch men gevoelt zich aan die diners niet op zijn gemak. Er is aan die soort van Londensche gastvrijheid niets gewijds verbonden. Uw wit vest vult eene gaping aan iemands tafel en vertrekt wanneer het zijn dienst verricht heeft. »Och, och," zei die lieve ouwe majoor meermalen, »wat zou Londen vervelend zijn, als wij niet openhartig ons gevoelen mochten zeggen over degenen, waarmede wij dineeren! 't Zijn mijne prettigste avondjes geweest, wanneer wij, na een groot diner, nog *en petit comité* bij elkander zaten en kwaadspraken van degenen, die waren heengegaan. Gij krijgt ook uwe beurt, *mon cher*; maar waarom zoudt ge niet? Geloof ge niet, dat mijne vrienden sinds lang ook *mijne* kleine zwakheden en eigenaardigheden ontdekt hebben? En aangezien ik daar niets tegen kan doen, laat ik mij executeeren en geef mijne zwakheden *de bonne grâce* prijs. *Entre nous*, broeder Hobson Newcome is een goede, maar onopgevoede kerel; en zijne vrouw — nu, zijne vrouw past juist bij hem.

Lady Anna Newcome, omtrent welke mijn Mentor zich minder rondborstig uitliet (want het trok altijd mijn aandacht, dat majoor Pendennis met meer behoedzaamheid en achting over de personen sprak, naarmate hun rang hooger was), gaf een paar malen 's jaars een concert en een bal. Dan stond de straat vol rijtuigen en was er de gansche groote wereld, benevens sommige personen uit de kleine wereld. Ook mevrouw Newcome had haar bal, en een concert van Engelsche toonkunstenaars, als een protest tegen de Italiaansche zangers harer schoonzuster. Mevrouw Newcome placht te zeggen, dat de muziek van haar eigen land voor haar goed genoeg was.

Wij moeten bekennen, dat de beide dames elkander niet al te goed konden lijden. Bryanstone Square kon niet vergeten, dat Park Lane hooger in rang was, en wanneer de »lieve Maria" de lijst der grooteluldas, die de partijen van de »lieve Anna" bezocht hadden, dan liep haar hart van wanganst over. Er zijn menschen, op welke rang en rijkdom zulk een diepen indruk maken, dat zij van zelf op de knieën vallen, om de gelukkige bezitters van die voorrechten te aanbidden; terwijl anderen zich zoo beleedigd gevoelen wanneer zij den voorspoed van een ander zien, dat de rijke man niet in zijne koets kan voorbijkrijden, of zij jouten hem uit. Zoover mijne geringe ondervinding strekt, is mevrouw Newcome niet alleen wanganstig, maar verheft zij zich daarop. Zij beschouwt die wanganst ten onrechte als rechtschapenheid en zelfstandigheid. Zij zal niet bukken, om de hand eener trotsche aristocratie te kussen. Zij is de vrouw van een koopman en de dochter van een procureur. Hoogmoedig is zij volstrekt niet. Als haar broeder, die arme lieve Brian, lust had om, na het einde van zijn dagwerk, zijne vrienden te verwaarloozen, ter wille van de voorname familie zijner vrouw, en lords en lady's op May Fair na te loopen, dan gunde zij hem dat

genoegen, ofschoon hij daar toch niet ver mede komen zou, aangezien iedereen te Londen alles wist. Zij was met zulk eene dwaze ijdelheid niet behebt, neen waarlijk niet. Deze en dergelijke gevoelens deelde zij vrij onbewimpeld in bijna elk gesprek aan hare bekenden mede. Het bleek dus duidelijk, dat het maar het best was, dat de dames niet met elkander in aanraking kwamen. Sommige personen zien in lieden van rang altijd overmoed, gelijk er zijn die beweren dat alle predikanten huichelaars alle liberalen intriganten, alle ambtenaren bloedzuigers zijn en meer van dien aard; en ik houd mij overtuigd, dat mevrouw Newcome niet het minste vermoeden koesterde, dat zij aan vooroordeelen mank ging of dat zij iets anders dan een eerlijke, zelfstandige vrouw was, die gevoel van eigenwaarde bezat. De beide dames hadden hare mannen onder den duim; die heeren waren van een zachtzinnigen aard en lieten zich gemakkelijk door eene vrouw leiden, hetgeen ook inderdaad een karaktertrek van al de mannen in deze familie was. Toen dus Sir Brian Newcome voor den conservatieven candidaat in de City stemde, bracht de heer Hobson Newcome zijne stem voor den liberalen candidaat uit. Terwijl Brian in het Lagerhuis zijne plaats had bij de gematigde conservatieven, hield Hobson zich in de wijkvergadering van Marylebone bezig met het ontmaskeren van verraders en het donderen tegen de omkooprij der aristocraten, zoodat zijne toehoorders van geestdrift trilden. Toen Lady Anna met haar echtgenoot en haar zwerm kinderen streng den vastentijd hield en zich voor de leerstellingen der orthodoxe staatskerk verklaarde, kreeg mevrouw Hobson het bijna op hare zenuwen over de uitbreiding van het roomsche geloof en vluchtte zij met afgrijzen uit de kapel waar zij eene bank had, omdat de predikant er een korten tijd goedgevond in een koorhemd zijne predikatie te houden.

Arme verbijsterde Honeyman! 't Was voorwaar een droeve dag voor u, toen gij uw net preekstoeltje besteegt met uw welriekenden zakdoek (en uwe preek, die eveneens met *cau de millefleurs* was overgoten), en met uw elegant, fijn, sierlijk gestreken koorhemd, hetgeen ge dacht dat u zoo goed stond! Gij stondt versted en streekt uwe geringde vingers door de lokken, toen gij aanschouwen moest, dat mevrouw Newcome, die voor u hetzelfde beteekende als vijf en twintig pond 's jaars, van hare plaats opkeek, den heer Newcome bij den arm nam, de deur der bank openwierp, met hare parasol haar kudde kinderen voor zich uitdreef, en, wel onthutst doch niet bedroefd dat zij uit die preek weg kon komen, den lakei van zijne achterplaats riep, om den zak met kerkboeken weg te dragen. Menig fijn diner verloor Charles Honeyman door zijn inval om zich met dat rampzalige gewaad te tooien. Waarom had de hoogepriester van zijn kerkdistrict hem ook bevolen, het aan te trekken? Het was aardig om te zien, wanneer men later met hem in aanraking kwam, hoe hij zich het voorkomen van een martelaar gaf. Wanneer het over hem besloten ware geweest, dat hij den volgenden dag door wilde dieren had moeten verscheurd worden, dan had hij er bezwaarlijk meer onderworpen kunnen uitzien of zich gelatener in de handen der beulen kunnen overleveren. Doch ik loop mijn verhaal te veel vooruit. Op het tijdstip, waarvan ik thans spreek en dat geen twintig jaar geleden is, was er nog geen gedachte aan predikatiën, die in koorhemden zouden gehouden worden. Sedert zijn er predikanten in opgerezen, doch de loodzware hand der vervolging heeft hen weder in hunne preekstoelen neergeduwd, gelijk een springduiveltje in zijn doosje. Charles Honeyman hield op dit tijdstip zijne

bloemrijke leerreden nog in eene zware zijden toga, hem door zijne liefhebbende gemeente te Leatherhead ten geschenke aangeboden, te gelijk met een zilveren trekpot vol souverainen.

Om echter niet beschuldigd te worden. dat ik mij bij deze schets van mevrouw Newcome en haar gezin door vooroordeelen heb laten besturen, en opdat niemand onderstelle dat eenige min beleefde behandeling, welke de schrijver van die rijke en deugdzame dame zou hebben ondervonden, de geheime reden is waarom hij zulk een ongunstig tafereel van haar karakter ophangt, zal ik de vrijheid nemen zoo nauwkeurig als ik ze mij kan herinneren de woorden van een lid harer familie mede te deelen, namelijk van den heer Giles, dien ik de eer had aan hare tafel te ontmoeten en die, toen wij van Bryanstone Square heengingen, de goedheid had zich zeer vrij tegen mij uit te laten over het gezin, waarvan wij zoo even afscheid hadden genomen.

»Dat was een goed diner, mijnheer,» zeide de heer Giles, de rookwolken uitblazende van de sigaar, die ik hem gepresenteerd had, en blijkbaar geneigd om zeer vertrouweijk en spraakzaam te zijn: »de tafel bij Hobson Newcome is bijna de beste, waar ik ooit heb aangezeten. Ik heb gemerkt, mijnheer, dat gij niet voor de tweede maal schildpadsoep genomen hebt. Ik doe het altijd, en vooral dáár, want ik weet hoe Newcome ze krijgt. Hobson en ik behooren tot hetzelfde gilde in de City, dat der Oesterkoopers, en wij stellen prijs op goede schildpadsoep, dat verzeker ik u, — goed en genoeg. Dat is nog al zoo kwaad niet. vindt ge wel?

»Ik onderstel dat gij een jong advocaat of pas beginnend procureur zijt, of iets dergelijks, omdat gij aan het lagereinde van de tafel wierdt geplaatst en niemand notitie van u nam. Daar is mijne plaats ook, want ik ben van de familie, en Newcome vraagt mij alleen als hij eene plaats overheeft. Hij ontmoette mij vandaag in de City en zei: »Tom, wij hebben van avond ten half acht een diner. Breng Louise mee, want wij hebben haar, ik weet niet hoelang, niet gezien.» Louise moet ge weten, mijnheer, is mijne vrouw, de zuster van Marie. Newcome trouwde dat meisje uit mijn huis. »Neen, neen, Hobson,» zei ik, »Louise heeft het te druk met op nommer acht te passen,» — dat is ons getal, mijnheer. Maar om de waarheid te zeggen — dat blijft onder ons, mijnheer — wil mijne vrouw er voor geen geld ter wereld meer komen. Zij wil het niet verdragen, want mevrouw Newcome's verwenschte hooghartige manieren zijn in staat, een mensch uit zijn vel te doen springen. »Nu, Hobson, beste jongen,» zeg ik, »een goed diner is mij altijd de moeite wel waard, en ik beloof u dat ik komen zal, al wil — dat wil zeggen al kan Louise niet.»

Terwijl de heer Giles, dien de wijn spraakzaam had gemaakt, op deze rondborstige wijze zijn hart lucht gaf, herdacht mijnheer Arthur Pendennis, zijn metgezel, wat hij wel gevoeld had toen hij dien middag op de stoep der Megatherium Club door den heer Newcome genoodigd was en de invitatie had aangenomen, welke mevrouw Giles zoo verstandig was geweest af te slaan. De heer Giles zette onderwijl zijne mededeeling voort en zeide: »Ik ben een ouwe rot. Ik let maar niet op de standjes tusschen de dames. Ik geloof dat mevrouw Newcome en Lady Newcome aan elkander gewaagd zijn; ik weet althans, dat Maria het altijd op Lady Anna gemunt heeft en haar eene trotsche aristocrate of iets dergelijks noemt; en echter maakt mijne vrouw de opmerking, dat Maria, die zich voor zoo liberaal uitgeeft, ons nooit noodigt wanneer wij er den baronet en zijne vrouw zouden aantreffen. »En waarom,

Lo, zou zij het ook doen?" zeg ik dan. »Ik voor mij stel er geen prijs op, om met Lady Newcome, of Lord Kew, of iemand anders van dat soort in gezelschap te zijn. Lord Kew — vindt ge dat geen zonderlingen naam? Men denkt onwillekeurig aan den botanischen tuin te Kew. 't Is een groote piet, die Lord Kew, een eerste doordraaier.

»In mijn jongen tijd, mijnheer, was ik klerk op dat kantoor. Ik was daar in den tijd van de oude mevrouw en van den ouden heer Newcome — de vader der twee broeders, — een zoo braaf man, als ooit een voet op de beurs gezet heeft." De heer Giles geraakte in vuur toen hij dit onderwerp aanroerde en begon op eene breedvoerige wijze de geschiedenis van het huis uitteenzet. »Weet ge, mijnheer," zei hij, »het bankiershuis Gebroeders Hobson, of Gebroeders Newcome, 'tgeen eigenlijk de deelgenooten der firma zijn, behoort niet tot die groote bankiershuizen der City van Londen, die den toon aangeven; maar het is een zeer geacht huis, dat sedert een aantal jaren bestaat, en zeer belangrijke zaken doet, vooral met dissenters." En daarna ontwikkelde hij, hoe de firma, nadat zij in handen van Hobson Newcome en van den baronet Sir Brian Newcome was gekomen, ook veel betrekkingen in het West-End van Londen had aangeknoopt, voornamelijk door middel van de aristocratische vrienden en bloedverwanten van den baronet.

Doch de beste chef, dien het huis Gebroeders Hobson, volgens den heer Giles, ooit had gehad, was de vermaarde Sophia Alethea Hobson, later Newcome, geweest, — beter dan haar vader en haar oom, beter dan haar gemaal T. Newcome, beter dan hare bovengenoemde zonen en opvolgers. Men had van haar kunnen zeggen, wat Frederik de Groote van zijne zuster zeide: *sexu foemina, vir ingenio*, naar de sekse eene vrouw, doch naar het verstand een man. Het had Sophia Alethea echter, volgens mijn zegsman, niet aan mannelijke eigenschappen ontbroken: zij bezat eene zware en grove stem en in haar ouderdom een baard, dien menig jong heer haar had kunnen benijden; en wanneer zij in haar rijtuig van Clapham kwam en in haar donkergroenen mantel met bont omzet, haar grijzen kastoren hoed, hare grijze handschoenen en haar grooten gouden bril op het kantoor kwam, was er geen klerk die niet voor haar beefde, en algemeen zeide men, dat zij, had zij maar een pijpje in den mond gehad, sprekend op den ouden Blucher zou geleden hebben.

Hare begrafenis was eene der indrukwekkendste plechtigheden, die Clapham ooit aanschouwd had. Er was zulk een toeloop van menschen, dat men aanvankelijk zou gemeend hebben, dat het de dag der Derbywedrennen was. Het stoffelijk overschot der hoogvereerde dame werd naar zijne laatste rustplaats gevolgd door de rijtuigen van eenige der grootste bankiershuizen uit de City en van de rijkste kooplieden onder de dissenters; door verscheidene koetsen vol dominé's van allerlei gezinden, waaronder ook van de Staatskerk; en door het rijtuig van den hooggeboren heer graaf van Kew en dat van zijne dochter Lady Anna Newcome. Er werden niet minder dan negen preeken in even zoovele kerken over haar afsterven gehouden. Zeer hoog bejaard zijnde, was zij gevallen toen zij zich uit het boekvertrek naar hare slaapkamer begeven had, op een oogenblik dat al de huisgenooten reeds ter ruste waren; de dienstmeiden hadden haar den volgende morgen sprakeloos, maar nog levend gevonden, met eene zware wond aan het hoofd, doordien zij gevallen was op den kandelaar met welken zij naar haar vertrek was gegaan. »En behalve de ledige rijtuigen achter haar lijkwa-

gen en den dominé in den rouw en de huilebalken en de pluimen op de paarden en dat alles," zeide de heer Giles met grooten nadruk, »waren er honderden, die geen rouwkleed droegen en die op de plaats niet tegenwoordig waren, maar die om het verlies van hunne weldoenster schreiden, dat kan ik u verzekeren. Zij had hare gebreken, ja meer dan te veel; maar de liefdadigheid van die vrouw was ongelooflijk — wezenlijk ongeloofelijk, mijnheer — en die daden worden daar ginds in haar credit geschreven.

»De oude dame was een bemociaal," ging mijn metgezel voort. »Zij wilde weten wat iedereen buiten de kantooruren deed; zij vroeg aan de jonge klerken naar welke kerken zij gingen en informeerde bij den dominé of zij er wel geregeld kwamen. Nog jaren nadat hare zonen tot mannen waren opgegroeid, behandelde zij hen als schooljongens. En wat was het gevolg? Zij kreeg twist met den eigen zoon van Thomas Newcome, een wilden jongen, die wegliep en daarop naar Indië werd gezonden; en Hobson en Brian — maar dat blijft onder ons, mijnheer — ofschoon zij thuis zoo deemoedig waren als Kwakers in een bidstond, gingen stilletjes uit om den schouwburg te bezoeken en zaaiden hunne wilde haver precies als andere jongelui, — precies als andere jongelui, mijnheer. Ik ging eens de Haymarket over, en wien zag ik daar uit de opera komen? Mijnheer Hobson, met eene kniebroek en een steek, en dat wel op zaterdagavond, toen zijne ma dacht, dat hij in de City stilletjes in bed lag! Ik geef u mijn woord, dat hij zijn steek niet op had toen hij met mevrouw den volgenden morgen naar de kerk ging, — of liever dien zelfden morgen, zoo waar als mijn naam John Giles is.

»Toen de oude dame uit den tijd was, behoeft Hobson zich met geen listen meer op te houden, maar nam hij er ruimschoots het zijne van; hij zocht zijn vermaak in het bijwonen van bokspartijen, in het rijden met vier paarden, in alles kortom wat zijn lust hem ingaf. Hij en zijn broeder — die de oudste is, omdat hij een kwartier vroeger geboren werd — zijn altijd zeer goede vrienden geweest, maar toen Brian getrouwd was, en er enkel kaartjes van groote lui op zijne tafel lagen, kon Hobson het niet uithouden. Die waren niet van zijn soort, zeide hij, en een tijdlang verklaarde hij, dat hij nimmer zou trouwen; doch ons aller lot is bepaald, dat weet ge, en zijn tijd kwam zoowel als de mijne. 't Is u zeker bekend, dat wij met twee zusters getrouwd zijn? Men beschouwde het als een lot uit de loterij voor Polly Smith toen zij met den rijken mijnheer Newcome trouwde, maar ik geloof — alles wel beschouwd — dat *mijne* vrouw nog het best af is; en als ge ooit op een zondagmiddag tegen zes uur in den omtrek van Bernard Street komt en trek gevoelt naar een sneedje vleesch en een glas port, dan hoop ik, dat ge u er van zult komen overtuigen."

Laten wij het de beide allerachtigstwaardigste broeders van kolonel Newcome niet al te kwalijk nemen, indien zij eenige jaren achtereen hun halfbroeder in Indië verwaarloosden en niet bijzonder veel belang in hem scheuen te stellen. Hunne moeder had hem nooit vergifenis geschonken, of althans niet in duidelijke bewoordingen verklaard dat zij hem weder in gunst aangenomen had. De arme Tom was, voor zoover ons bekend is, jaren lang een verloren zoon die geen berouw aan den dag legde, die zich met slecht gezelschap ophield en die dus geen aanspraak op de belangstelling van fatsoenlijke lui kon maken. Hun vader had nooit den moed gehad, om hun zijne meer waarachtige, meer liefderijke en meer welwillende lezing van Tom's geschiedenis mede te deelen. Hij ging dus thuis voor een schurftig schaap door;

zijn huwelijk met een meisje zonder geld droeg niet bij om hem in de achting zijner familie te Clapham te doen stijgen; en eerst toen hij weduenaar was geworden, toen de *Staatscourant* meer dan eens zijne roomrijke wapenfeiten had vermeld, toen men met achting van hem begon te spreken op het bureau der Oost-Indische Compagnie in Leadenhall Street, waar de Gebroeders Hobson natuurlijk aandeelhouders in de Compagnie waren, en toen hij aanzienlijke sommen naar Engeland remitteerde, begonnen zijne broeders de bankiers vrede met hem te krijgen.

Ik herhaal, dat wij hen daarom niet te hard moeten vallen. Niemand is zoo vaardig, om iemand een slechten naam te geven, als zijne eigen familie: en wanneer zij hem eenmaal met dat presentje gelukkig hebben gemaakt, nemen zij het hoogst ongaarne weer terug. Al geven zij hem in zijne dagen van tegenspoed niets anders, hij kan er althans op rekenen dat zij hem zullen beklagen en aan jonge neefjes als een afschrikkend toonbeeld voorhouden. Raakt hij zijn geld kwijt, dan zeggen zij: »die arme man», en weten eene moraal uit zijn lot te trekken. Vervalt hij onder dieven, dan wenden de deftige Farizeën in zijne familie het hoofd af en laten hem hulpeloos in zijn bloed liggen. Komt hij echter, na de schipbreuk, met geld op zak weer thuis, dan ontbreekt het niet aan vriendschappelijke tikjes op zijn schouder. Hoe gansch natuurlijk werd Jozef door zijne broeders begroet, bewonderd en vereerd, toen zij den armen verworping als eersten minister en schatrijk man terugvonden! Voorwaar, het menschelijk karakter is sedert de dagen van die oude joden niet veel veranderd! Wij zouden tegenwoordig Jozef niet in een put werpen en hem niet bij levenden lijve verkoopen, maar indien hij weder naar boven gescharreld was uit een put dien hij zelf had gedolven, en na zijne vroegere dienstbaarheid weder tot naam en eere was gekomen, zouden wij hem toch minstens toeujuichen en hoogachten en op Jozef als een lid van onze familie trotsch zijn.

De kleine Clive was het onschuldige en benijdenswaardige voorwerpje, waaraan de Newcomes hunne klimmende genegenheid voor hun broeder in Indië betoonden. Toen hij pas in Engeland was aangebracht als een ziekelijk knaapje en toevertrouwd aan de zorgen zijner tante van moederszijde, de goedhartige oude vrijster te Brighton, namen Gebroeders Hobson niet de minste notitie van het kereltje, maar lieten hem geheel aan zijn eigen familie over. Daarop kwam er eene groote remise van zijn vader, en het kind werd met kerstmis bij oom Newcome gevraagd. Vervolgens werd zijn vaders naam bij dagorder eervol vermeld en oom Hobson noodigde den kleinen Clive met de zomervacantie. Eindelijk gebeurde het, dat Lord H., de afgetreden gouverneur-generaal van Britsch-Indië, op een groot diner, door de directieuren der Oost-Indische Compagnie in de *Albion Tavern* aan zijne excellentie gegeven, tot de broeders, die er ook bij tegenwoordig waren, met den grootsten lof over hun broeder den officier uitweidde; en nu reed mevrouw Hobson naar Clive's tante, om haar een bezoek te brengen; zij gaf den jongen een souverain uit hare beurs en raadde jufvrouw Honeyman dat zij hem bij Timpany zou doen, waar haar eigen zoontje ook schoolging. Van nu af ging Clive van den eenen oom naar den anderen en in beide huizen was hij welkom. Het rijden op pony's, het konijnenvangen met den boschwachter, het krijgen van geld (dat behoorlijk op de rekening van luitenant-kolonel Newcome geschreven werd) en het pronken met kleeren van een Londenschen kleermaker beviel hem veel beter dan de eenvoudige levenswijze en gesprekken bij zijn oude tante Honeyman te Brighton. Clive's ooms waren tamelijk vriendelijk en konden elkan-

der goed lijden; hunne vrouwen, die een hekel aan elkander hadden, waren eenparig ingenomen met Clive toen zij hem leerden kennen, en bedierven het lieve jongetje om het hardst. Zij deden eenvoudig wat de gansche wereld doet, die den voorspoed lofzingt en zich van den tegenspoed afwendt, alsof zij bang ware voor besmetting. Maar 't is ook waar: hoe kunnen wij de voortreffelijke eigenschappen van iemand zien, wanneer hij in den donker staat?

De ooms van Clive, die over dag het hoofd vol hadden met hunne zaken en des avonds en op vrije dagen zich aan de gezelschapskringen of aan hun gezin moesten wijden, behandelden hun neefje, den zoon van den Indischen kolonel, gelijk andere rijke ooms andere neefjes behandelen. Als hij vacantie had, ontvingen zij hem zeer vriendelijk. Als hij weder naar school ging, gaven zij hem zakgeld mede. Toen hij de kinkhoest had, moest een der klerken van het kantoor naar de Grauwebroedersschool gaan, om naar zijn welstand te vernemen. Toen hem een verblijf aan de zeezijde werd voorgeschreven, nam mevrouw Newcome hem naar Sussex mede en stelde hem weder onder het toezicht van zijne tante te Brighton. En toen was het *bonjour*. Toen de deur achter hem gesloten was, sloot zich ook het hart van mevrouw Newcome en bepaalde zich binnen de grens der dennen, laurieren en heiningen, die haar gebied omgaven. Had zij niet haar eigene kinderen, haar eigene zaken na te gaan? had zij niet voor haar gevogelte, hare Zondagsschool, hare meloenbedden, hare rozenperken, hare twisten met den dominé enz. te zorgen? Mijnheer Newcome hoorde op een zaterdagavond, toen hij thuis kwam, dat de knaap weg was, zeide: »O zoo!» en vroeg dadelijk daarop hoe het nu stond met den nieuwen weg langs de duinen, of die spoedig voltooid zou zijn, en of dat chineesche varkentje al vet begon te worden van het nieuwe voer?

Clive wordt in het grootmoederlijke sjeesje over de duinen naar zijne tante te Brighton gereden, en daar is hij koning. Hij heeft de beste slaapkamer, die oom Charles voor hem heeft moeten ontruimen; hij krijgt allerlei lekkernijen aan het diner en volop confituren aan het ontbijt; hij wordt van het kerkgaan verschoond, op grond van zijne zwakke gezondheid; de meid moet hem behoorlijk te bed leggen en zijne tante komt met een lachje op de lippen binnen als hij 's morgens schelt. Men ziet hem naar de oogen, en vleit, streelt en vertroetelt hem, alsof hij een jonge prins was. En dat is hij ook voor jufvrouw Honeyman. Hij is de zoon van kolonel Newcome, ridder der Bad-orde, die haar shawls, ivoren schaakspellen, werkdoosjes van welriekend hout en zijden sjerpen zendt; die, zooals zij aan Martha de meid vertelt, in Indië vijftig bedienden houdt, waarop Martha geregeld uitroept: »Heere mijn tijd, jufvrouw, waar kan hij die allemaal voor noodig hebben?» 't Is de zoon van kolonel Newcome, die, toen zij, ten gevolge van tegenspoeden, besloten had een huis te Brighton te nemen en gestoffeerde kamers te verhuren, haar een wissel van honderd pond zond, om haar eenigszins in de onkosten te gemoet te komen; die aan haar broeder Charles eene nog veel grootere som schonk, toen hij in moeielijke omstandigheden verkeerde. Is het dankbaarheid voor die ontvangen weldaden? is het de begeerte naar meer? is het ijdelheid op de familiebetrekking? is het liefde voor hare overledene zuster, of teedere geneenheid voor haar kind, wat jufvrouw Honeyman zoo hoog met haar neefje doet loopen? Ik heb nooit kunnen uitmaken hoeveel beweegredenen samenwerken om iemand eene bepaalde daad te doen verrichten, en ik ben zelf menigmaal het spoor geheel bijster geweest, wanneer

ik dacht dat eene handeling, waarop ik trotsch was, een zeer verheven, edelen, deugdzaam oorsprong had, en dan helaas een snibbig satiriek duiveltje zijne stem in mijn binnenste verhief, mijn aangenaam zelfbedrog — de pauwenveeren, waarmede mijne ijdelheid zich getooid had — wegvaagde, en mij toeriep: »Weg met dien bluf! Ik ben de oorzaak van uwe deugdzaamheid, beste jongen! Gij wenscht u geluk, dat gij u gisteren aan dat diner van champagne wist te onthouden; ik heet Voorzichtigheid en niet Zelfverloochening, en ik was het, die er u af deed blijven. Gij gevoelt u tevreden, omdat gij een guinje aan Diddler gegeven hebt; ik ben de Onverschilligheid, niet de Edelmoedigheid, die het u ingaf. Gij prijst u gelukkig, dat gij aan andere verzoeken weerstand hebt geboden? Lafaard, dat was alleen omdat gij het gevaar der overtreding niet durfde tarten. Er uit met uwe pauwenveeren! Kuier weg in de veeren die de natuur u geschonken heeft, en dank den hemel dat zij niet pekwart zijn.» In één woord, tante Honeyman was eene hartelijke ziel, en inderdaad was Clive's vader zoo mild, zoo nobel, zoo edelmoedig, zoo dapper en beroemd, dat de kleine jongen werkelijk in haar oog een prins was. Mevrouw Newcome was ook niet onhartelijk, en indien Clive in werkelijkheid een jonge prins ware geweest, houd ik mij overtuigd dat hij de beste slaapkamer op Marble Hill gehad zou hebben en niet een van die verafgelegene vertrekjes in den omtrek van de kinderkamer; ik ben verzekerd, dat men hem de fijnste geleien en confituren zou hebben voorgezet, in plaats van eene schrale soep, kip en een gewonen podding, zooals hem ten deel viel; en nadat hij vertrokken was (tgeen dan, let wel, met de koets, en niet met het sjeesje door een palfrenier bestuurd, zou geschied zijn), weet ik stellig, dat mevrouw Newcome nog dien zelfden avond een brief aan hare doorluchtigheid de prinses-douairière, zijne mama, zou geschreven hebben, vol lofspraken over dat allerliefste kind, zijne liefalligheid, zijne schoonheid, en zijne geestigheid, met de verklaring dat zij hem voor nu en altijd als haar eigen zoon zou liefhebben. Gij werpt dit boek met verontwaardiging neder en roept uit: »Dat is niet waar. De mensch kan zoo laag niet zijn als deze spotter ons wil opdringen.» Gij zoudt natuurlijk geen verschil maken tusschen rijken en armen. Welnu, dat zij zoo. Maar gij zult mij toch toegeven, dat uw buurman het wèl zou doen. Dit geldt u ook niet, lieve mevrouw; wij zijn niet zoo onbeleefd, dat wij u dit in het aangezicht zouden zeggen; maar als wij niet mogen spreken over de dame, die daar juist de kamer is uitgegaan, wat moet er dan in 's hemels naam van de conversatie worden?

Wij zullen het wederzien tusschen den kolonel en zijn zoon niet beschrijven, dien aardigen jongen van wien hij meer dan zeven jaar geleden met zulk een zielsverdriet afscheid genomen had en aan wien hij sedert altijd met eene zoo innige genegenheid en een zoo smachtend verlangen had gedacht. Een half uur nadat de vader den knaap verlaten had en in stille smart naar den wal terugvoer, was Clive met een dozijn andere kinderen op het zonnige dek van het schip aan 't spelen. Toen de bel voor het eten luide, liepen zij als hazen naar de kindertafel en lieten het zich goed smaken. Wat hielden hunne ouders daarentegen dien dag een droevig maal! Wat volgde hun hart die zorgeloze kleinen over den grooten oceaan! De gebeden van moeders vergezelden hen. Krachtige mannen, in de eenzaamheid op de knieën gebogen, baden met vochtige oogen en gebroken stem den hemel voor

die kleinen, die nog maar zoo weinig uren geleden met hen keuvelden. Lang nadat zij onbezorgd en blijde zijn heengegaan, rijst de herinnering aan het verledene voor den geest der achtergeblevenen op en schroeft hun de keel toe; zij zien weer de bloemen die de kinderen in hunne tuintjes plantten, het speelgoed waarmede zij zich vermaakten, de thans ledige kribjes in welke de vaderooogen zegend op hen nederzagen. Wanneer wij eenige kruisjes achter den rug hebben, zijn ons meest allen dergelijke tafereelen voorgekomen, die ons met aandoening vervulden; en zij, wien dit weervaren is, zullen zeker mijn achtingswaardigen kolonel om zijn trouw en teeder hart niet minder liefhebben.

Met die gehechtheid, welke hem aangeboren was, dacht de waardige man altijd aan zijn afwezig kind, waarnaar hij vurig bleef haken. De inlandsche bedienden en oppassters, die het kind verzorgd hadden, vergat hij niet: hij schonk hun genoeg geld (en 't was niet veel, wat menschen van zulke geringe behoeften noodig hadden), om hen voor geheel hun volgend leven boven gebrek te verheffen. Geen vriend of geen schip verrok naar Europa, of Newcome zond geschenken en gedachtenissen aan het knaapje en kostbare bewijzen van zijne dankbaarheid aan allen, die aan zijn zoon vriendschap bewezen. Voor mij ligt er iets roerends in de geschiedenis van onze betrekkingen met Indië. Er bestaat een officieele geschiedenis, die in de *Staatscourant* te vinden is en die de namen van overwinningen op de regimentsstandaarden heeft doen schrijven, terwijl zedemeesters en vijanden er de stof aan ontleenen om het uit te schreeuwen over de Britsche roofzucht, en patriotten om den lof van den onuitbluschbaren Britschen moed uit te bazuinen; roem en overwinning, naam en rijkdom, be kroonde eerzucht, te boven gekomen gevaren, onmetelijke buit, en stroomen bloeds, bij 't winnen van dien buit vergoten, dit alles maakt de elementen van die geschiedenis uit; maar moeten wij ons tevens niet de vergoten tranen herinneren? Moet men, behalve aan de levens der miriaden Britten, die op honderd slagvelden van Plassy tot Meanee de overwinning behaald en die velden met *ons* bloed gedrenkt hebben, ook niet aan de vrouwen denken en aan de schatting, welke zij genoodzaakt zijn voor die roemrijke bedrijven te betalen? Er begeeft zich bijna geen krijgsman naar die gewesten, die niet eene familie en daarin eene bittere smart achterlaat. De meesters der onderworpen landen vinden daar echtgenooten, maar hunne kinderen kunnen op dien bodem niet tieren. De ouders geleiden die kinderen naar de kust en nemen daar afscheid van hen. Het gezin moet uiteengerukt worden, want wanneer gij de bloesemknoppen van uw huis langer dan zekeren tijd bij u behoudt, verwelken zij en sterven. In Amerika wordt het kind van de borst eener arme slavin, in Indië van de zijde der vrouw en uit het paleis van den weelderigen proconsul weggeschuurd.

De ervaring van die smart maakte Newcome's van nature teer gestemd hart nog teerder, en daardoor had hij een zwak voor kinderen, dat hem tot een voorwerp van spot voor oude heeren, oude vrijsters en verstandige menschen, maar tot den lieveling van alle kinderkamers maakte, voor wier kleine bewoners hij altijd even vriendelijk was, onverschillig of het de telgen waren van den resident in hunne palankijns, of de kinderen van den sergeant die bij het kantonnement stoeiden, of de donkerkleurige heidentjes in de woningen zijner dienaren nabij zijn huis.

Het is bekend, dat de dames in geen gedeelte der wereld betooverender zijn dan in Britsch-Indië. Misschien is het de zonnehitte, die bij de beide seksen harten doet ontvlammen, welke in het moederland waar-

schijnlijk zeer koel geklopt zouden hebben; vanwaar zou het anders komen, dat juffer Brown nauwelijks tien dagen na hare ontschepping te Calcutta reeds geëngageerd is? of dat juffer Smith al een half dozijn huwelijksaanzoeken heeft gehad, eer zij eene week op een buitenpost heeft doorgebracht? En 't zijn niet enkel jonge heeren aan welke de jonge dames hare genegenheid schenken; zonder bezwaar aanvaardden zij ook weduwnaars; en een man, die overal zoo goed aangeschreven stond als majoor Newcome, die zulk een cervollen naam had, een fortuintje bezat en zoo rechtschapen, edelmoedig en knap van voorkomen was, in één woord zulk eene goede partij, zou zonder twijfel gemakkelijk genoeg eene vrouw hebben gevonden, indien hij eenigen lust had gevoeld om aan wijlen de weduwe Casey een opvolgster te geven.

De kolonel had, gelijk wij reeds vermeld hebben, een Indischen vriend, die met hem in hetzelfde logement woonde, en uit menige schertsende opmerking van dien heer (die een liefhebber van aardigheden was en er altijd een aantal aan den man bracht) kon ik zeer goed opmaken, dat kolonel Newcome dikwijls aangezet was om zijn weduwnaarsstaat te verlaten, en dat de Indische dames tallooze aanslagen op zijn zoo smartelijk bezocht hart gewaagd en onnoemelijke pogingen beproefd hadden, om het bij storm, bij verraad of op elke andere wijze te nemen. De weduwe Casey (zijne gewezen vrouw) had zijn hart enkel door hare hulpeloosheid en verlatenheid vermeersterd. Hij vond haar zoo hulpbehoevend, dat hij haar de vacante plaats gaf en haar daar innam, zooals hij een reiziger in zijn bungalow zou ontvangen hebben. Hij deelde zijn maal met haar en onthaalde haar zoo goed mogelijk. »Ik geloof, dat Tom Newcome haar trouwde," zeide de schalke Binnie, de bedoelde vriend, »om de vrijheid te hebben hare modemaakstersrekeningen te betalen;" en was dit inderdaad zijn wensch geweest, dan heeft zij hem tot haar sterfday in dat opzicht ruimschoots genoeg gedaan. Een niet zeer talentvol geschilderd miniatuurportret van die dame met lichtblonde krullende lokken en met eene guitare in de hand hing boven den schoorsteen in de slaapkamer van den kolonel, waar ik dat kunstwerk menigmaal gezien heb. Toen hij later met Binnie een huis huurde, werd er in de slaapkamer een pendant van het miniatuurportret bij gehangen, te weten de beeltenis van des kolonels voorganger, mijnheer Jack Casey, die gewoon was de borden naar het hoofd zijner Emma te smijten en ten slotte door eene noodlottige gehechtheid aan de flesch het leven verloor. Ik heb grond om te gelooven, dat de kolonel niet al te zeer verpletterd was door den dood zijner vrouw en dat zij maar zeer koeltjes met elkander geleefd hadden. Clive zeide wel eens op zijn argelooze wijze, dat vader bijna nooit van moeder sprak. Hun huwelijk was stellig niet gelukkig geweest, hoewel Newcome, nog lang nadat de dood het verbroken had, het in gedachtenis bleef houden door voortdurende giften en geschenken aan de bloedverwanten der overledene.

De weduwen of maagden, die Emma's plaats trachtten in te nemen, vonden de deur tot Newcome's hart stevig gesloten en gegrendeld, en poogden die vruchteloos open te loopen. Juffer Billing ging er met hare piano voor zitten, en hoopte, daar de kolonel fluit speelde, haar gansche leven in een harmonisch duet met hem door te brengen; doch zij speelde hare brillantste sonates en variatiën ten eenemale tevergeefs en vervoerde later, zooals men weet, haar vleugelstuk naar het huis van den luitenant-adjutant Hodgkin, wiens naam zij thans draagt. De bekoorlijke weduwe Wilkins met hare twee engeltjes logeerde, op hare

reis naar Calcutta, in Newcome's gastvrij huis, en menigeen was van oordeel, dat zij het nimmermeer verlaten zou; doch de vriendelijke gastheer overlaadde hare kinderen als naar gewoonte met presentjes en lekkernijen en troostte en bemoedigde de schoone weduwe, en op een morgen, nadat haar bezoek drie maanden geduurd had, verschenen des kolonels palankijns met de dragers en vertrok Elvira Wilkins onder een vloed van tranen, zooals men van eene weduwe ook verwachten moest. Waarom sprak zij na dien tijd altijd kwaad van Newcome, te Calcutta, te Bath, te Cheltenham, kortom overal waar zij kwam, en noemde zij hem een zelfzuchtig en opgeblazen wezen, een Don Quichotte, een Blauwbaard? Ik zou nog een half dozijn andere dames uit aanzienlijke familiën, die met de Oost-Indische Compagnie in betrekking stonden, kunnen noemen, die allen volgens kolonel Newcome's vriend — dien ondeugenden Binnie — in meerdere of mindere mate aanslagen gemaekt hadden om Clive Newcome aan eene stiefmoeder te helpen.

Doch de kolonel had daar zelf een ongelukkige ondervinding van en dacht dus: »Neen, ik wil Clive geen stiefmoeder geven. Daar de hemel den jongen zijne moeder ontnomen heeft, moet ik vader en moeder beide voor hem trachten te zijn.» Hij hield het kind dus zoo lang bij zich als het klimaat het veroorloofde en zond hem daarop naar het moederland. Vervolgens werd het óverleggen van geld voor den knaap zijn doelwit. Hij was zoo onverstandig mild, dat hij vijf roepijen uitgaf waar een ander die bespaard en bovendien nog een mooi vertoon zou gemaakt hebben; doch in den regel zijn het niet de giften of gaven, die iemands fortuin ondermijnen. 't Is aan zich zelven, dat de verkwissters het meest ten koste leggen; en daar Newcome voor zijn eigen genoegen geen groote uitgaven deed en uiterst weinig behoeften had, bijna zoo matig als een Hindoe leefde, geen ren- maar rijpaarden er op nahield, zijn oude kleederen en uniformen afdroeg totdat het gansche regiment er den draak mede stak, geen lust gevoelde voor een grooten voet van leven en geen spilzieke vrouw meer had, legde hij een aanzienlijk gedeelte van zijne ruime inkomsten ter zijde en werd hij met Clive elk jaar rijker.

»Als Clive een jaar of vijf zes heeft schoolgegaan,» zoo was de gang zijner gedachten, »zal hij een knappe jongen zijn en minstens zooveel van de klassieken weten als een man van de wereld dient te kennen. Dan steek ik naar Engeland over en zullen wij een jaar of drie vier met elkander doorbrengen, gedurende welke ik hoop dat hij vertrouwe-lijk met mij zal worden en mij lief zal krijgen. Ik zal nog wat Grieksch en Latijn bij hem leeren en den verloren tijd trachten in te halen. Niets toch, dat weet ik, kenteekent zoozeer den naam van beschaving als eene zekere kennis van de klassieken. *Ingenuas didicisse fideliter artes emollunt mores, nec sinuisse feros.* Ik van mijn kant zal hem van dienst kunnen zijn met mijne kennis van de wereld, om hem te vrijwaren tegen de oplichters en bedriegers, die doorgaans de jongelieden tot hunne prooi trachten te maken. Ik zal zijn makker zijn en geen meerderheid over hem aannemen, want is hij niet veeleer *mijn* meerdere? *Natuurlijk* is hij dat, want hij heeft veel boven mij vooruit gehad. *Hij* is geen luie jonge deugniet geweest zoals ik. Wij zullen te zamen reizen, eerst Engeland, Schotland en Ierland door, want iedereen behoort zijn eigen land te kennen, en daarna doen wij eene reis over het vasteland. Tegen zijn achttiende jaar kan hij dan een beroep kiezen. Hij kan dienst nemen en den beroemden held, naar wien ik hem genoemd heb, trachten te evenaren; of indien hij de voor-

keur geeft aan den stand van predikant of advocaat, mag hij dien ook kiezen; en als hij naar de academie gaat, wanneer ik naar alle waarschijnlijkheid generaal-majoor zal zijn, kan ik voor eenige jaren naar Indië terugkeeren, en weder naar Engeland komen tegen den tijd dat hij getrouwd is en een huis heeft om zijn ouden vader te ontvangen. Mocht ik komen te sterven, dan heb ik althans mijn best voor hem gedaan, en zal ik mijn jongen met een uitmuntende opvoeding, een tamelijk fortuintje en den zegen van zijn ouden vader achterlaten.

Dit waren de plannen van dezen man, die altijd menschen gelukkig wilde maken. Gaarne dacht hij er over na en met opgetogenheid schreef hij er over aan zijn zoon. Hij doorliep allerlei reisboeken en bestudeerde kaarten van Europa. »Rome, mijnheer, het beroemde Rome!» riep hij dan uit. »Het zal niet lang meer duren, majoor, of ik ga met mijn jongen het Colosseum bezichtigen en de pantoffel van den paus kussen. Wij zullen den Rijn naar Zwitserland opvaren en den Simplon overtrekken, dat werk van den grooten Napoleon. Denk eens, mijnheer, hoe de Turken voor Weenen stonden, en Sobieski 80,000 humer van het aangezicht der aarde wegvaagde! Wat zal mijn zoon daar een genot van de schilderij-museums en van de prentverzameling van prins Eugenius hebben! Gij weet toch zeker wel, dat prins Eugenius, een van de grootste veldheeren der wereld, ook een der grootste voorstanders van de schoone kunsten was. *Ingenuus didicisse* — niet waar, doctor? gij weet de rest wel — *emollunt mores nec*»

»*Emollunt mores*, kolonel,» zeide doctor Mc Taggart, die waarschijnlijk te beleefd was om het Latijn van den hoofdofficier te willen corrigeeren. »Weet gij niet, dat prins Eugenius zelf bijna zoo woest als een Turk was? Hebt gij nooit de gedenkschriften van den prins de Ligne gelezen?»

»Nu, 't was een groot cavalerie-officier,» antwoordde de kolonel, »en hij heeft eene belangrijke collectie prenten nagelaten, — dat weet gij toch. Wat zal Clive zich daarin verlustigen! De jongen heeft een verwonderlijken aanleg voor het teekenen, mijnheer. Hij heeft mij eene schets van onze oude school gezonden, mijnheer, en die is naar het leven: de zuilengangen, de school, de oudste jongen der klasse, die de roede binnenbrengt, en de meester zelf. Gij zoudt er u om doodlachen!»

De kolonel vergastte de dames van het regiment op Clive's brieven en op die van jufvrouw Honeyman, in welke verslagen omtrent den knaap voorkwamen. Hij vervolgde zelfs zijne palankijndragers met verhalen dienaangaande, en vroolijke jongelui gingen weddenschappen met elkander aan, dat de kolonel Clive's naam zou noemen voordat er vijf minuten verloop waren, driemaal in tien minuten, vijf-en-twintigmaal gedurende een diner, enz. Doch zij, die om den kolonel lachten, deden het altijd op eene goedmoedige wijze, en iedereen die hem kende — iedereen namelijk die bescheidenheid, edelmoedigheid en braafheid op prijs stelde — had hem lief.

Eindelijk brak het gelukkige oogenblik aan, waarnaar die liefhebberende vader gretiger gesmacht had dan een gevangene naar de vrijheid of een schooljongen naar de vacantie. Kolonel Newcome heeft afscheid genomen van zijn regiment en het kommando aan majoor Tomkinson overgedragen, die daar volstrekt niets tegen heeft. Hij is naar Calcutta vertrokken en de opperbevelhebber Sir George Husler heeft bij dag-order bekend gemaakt, dat hij, »thans voor de eerste maal een verlof verleende aan luitenant-kolonel Thomas Newcome, ridder van de

Bad-orde, nadat deze vier en dertig jaar uit het moederland afwezig is geweest, niet kan nalaten de groote en gewichtige diensten van dien uitstekenden officier, die zijn regiment in den besten toestand van krijgstuicht en strijdvaardigheid heeft achtergelaten, openlijk in herinnering te brengen." Het schip heeft den overtocht volbracht, de reis is achter den rug, en na eene zoo lange reeks van jaren zet de brave krijgsman wederom den voet op den vaderlandschen bodem.

ZESDE HOOFDSTUK.

DE GEBROEDERS NEWCOME.

De goedhartige kolonel had buiten zijn eigen jongen, dien hij aanbad, nog voor het minst een dozijn kinderen bij welke hij de plaats van vader bekleedde. Altijd was hij met postrijtuig op weg, nu naar de eene en dan naar de andere school, om te gaan zien naar de jongens van Jack Brown van de cavalerie, of naar de meisjes van mevrouw Smith van het binnenlandsch bestuur, of naar het nagelaten zoontje van den armen Tom Hicks, voor wien niemand meer zorgde sedert Tom door de cholera ten grave was gesleept en zijne vrouw eveneens. Het schip, waarmede hij van Calcutta de reis deed, had een dozijn kleine jongens en meisjes aan boord, van welke hij er verscheidene naar hunne betrekkingen bracht eer hij zelf de zijne ging opzoeken, ofschoon zijn hart smachtte naar zijn jongen op de Grauwebroedersschool. Hij ging zien of de kinderen het goed hadden op school en gaf hun ruime geschenken in geld. De groote zakken van zijne wijde witte broek waren altijd vol goud en zilver, waarmede hij rammelde als hij niet bezig was zijne knevels op te krullen. Men had zelf weder een jongen willen zijn, als men de prettige manier had gezien, waarop hij de kinderen met wat geld verblijdde! En als de goedhartige oude heer dan zijne bezoeken in het pensioonaat van jufvrouw Pinkerton of in het daaraan grenzende instituut van doctor Ramshorn te Chiswick afgelegd en den kleinen Tom Davis of de lieve Fanny Holmes gezien had, ging hij rechtstreeks naar huis, om dadelijk lange brieven aan de ouders van Tom of Fanny te schrijven, die ver in de binnenlanden van Britsch Indië zaten en wier hart hij verheugde door dat verslag over hunne kinderen, evenals hij de kinderen zelve door zijne vriendelijkheid en mildheid verblijdde had. Al de vrouwen die met appelen en sinaasappelen zaten (vooral wanneer zij zoowel zuigelingen als snoeperijen in hare kraampjes hadden) en al de straatvegers op den weg tusschen het Hotel Nerot en de Oostersche Club kenden hem en werden rijkelijk door hem bedacht. Zijne broeders in Threadneedle Street fronsten hunne wenkbrauwen over de orderbriefjes, die hij op hen afgaf.

Een der kleintjes, voor welke de teerhartige Newcome de zorg op zich had genomen, moest dicht bij Portsmouth onder dak gebracht worden, en toen de trouwe kolonel de jonge jufvrouw Fipps aan hare grootmoeder, de weduwe van den admiraal Fipps te Southampton, overgegeven had, klemde gezegde jonge jufvrouw zich aan haar beschermster zoo vast, dat men haar onder schreeuwen en schreien van hem moest losrukken. Eerst toen haar ongetrouwde tantes haar met aardbeziën vertroost hadden, die zij nog nooit in haar leven had geproefd, liet het Indische jonge dametje zich de scheiding van haar lieven kolo-

nel welgevallen. De jonge heer Cox, het zoontje van Tom Cox van de inlandsche infanterie, moest dien avond slapende van de *George* naar de postkoets gedragen worden. De jonge heer Cox werd bij het aanbrenken van den dag, toen de koets op den fraaien weg van Bromley was, vol verwondering wakker. De goedgehartige kolonel stelde het kereltje eerst behoorlijk in handen van zijn oom doctor Cox op Bloomsbury Square, eer hij naar zijn eigen kwartier ging, om vervolgens den tocht te ondernemen, waarnaar zijn eigen weeke hart verlangde.

Uit Portsmouth had hij aan zijne broeders geschreven, om hen van zijn aankomst kennis te geven, en evenzoo had hij eenige regelen van dezelfde strekking aan Clive gezonden. Die brief werd den knaap toegeschoven met één broodje en één kop thee van een tachtigtal, die aan even zooveel jongelui, allen kostgangers in hetzelfde huis als onze jonge vriend, werden uitgedeeld. Wat zal de jongen rood geworden zijn, wat zal zijn oog geglinsterd hebben toen hij het nieuws las! Toen de heer des huizes, de welcerwaarde heer Popkinson, in de zaal kwam en met een vriendelijk gelaat zeide: »Newcome, er is iemand om u te spreken," toen wist de jongen wie het wezen moest. Hij gaf geen zier om dien bekenden bullebak, dien Hodge, die hem naschreeuwde: »Ik zal het u inpeperen, Newcome, dat ge uwe thee over mijne nieuwe broek smijt." Hij vloog naar de kamer, waar de onbekende hem stond te wachten. Wij sluiten, met uw welnemen, de deur, om van het tooneel, dat nu volgt, geen getuigen te zijn.

Al ware Clive niet zulk een mooie en knappe jongen geweest als men ergens op eene school of op het land vinden kan, zijn liefhebberende vader zou toch zonder twijfel even tevreden geweest zijn en hem in zijne verbeelding met alle mogelijke bevalligheden toegerust hebben; doch in voorkomen en manieren was hij werkelijk alles wat zijn vader had kunnen verlangen; en indien een kunstenaar dit werk met platen versiert, hoop ik dat hij alle recht aan de beeltenis van Clive zal laten wedervaren. De teekenaar kan verzekerd zijn, dat mijnheer Clive zelf het niet heel goed zal opnemen, indien aan zijn gelaat en gestalte niet de behoorlijke zorg gewijd wordt. Hij is nog niet getooid met die prachtige knevels en bakkebaarden, waarmede hij zich zelven later afgebeeld heeft; maar hij is een toonbeeld van gezondheid, kracht, levendigheid en opgeruimdheid. Hij heeft een hoog voorhoofd, door een overvloed van golvend blond haar overschaduwde; eene tint, die dames hem zouden kunnen benijden; een mond, die gewend schijnt aan het lachen, een paar blauwe oogen, die van schranderheid en vriendelijkheid vonkelen. Geen wonder, dat de verheugde vader het hoofd niet van hem kan afwenden. Hij is met één woord een jonkman, die recht heeft de held van een roman te zijn.

De bel luidt voor de middagschool en de heer Popkinson, in tabbaard en baret, komt op kolonel Newcome toe en vraagt, of hij den jongen Newcome dien dag niet vrijaf moet geven. Hij spreekt geen woord van Clive's misstap van den vorigen dag en van die opschudding op de slaapzaal, waar de jongen met drie kameraden betrapte werd, dat zij lekker van eene varkenspastei smulden en die besproeiden met twee flesschen *prima* ouden portwijn uit de herberg *de Bonte Koe* in de Grauwebroeders Straat. Nadat de bel heeft opgehouden te luiden en al die woelige kleine honigbijen den korf zijn binnengegaan, heerscht er doodsche eenzaamheid. De kolonel wandelde met zijn zoon de speelplaats op en neer, dat met kiezelzand bestrooide pleintje, waar men even weinig groen ziet als in de Arabische zandwoestijnen en dat desniettemin vol-

gens oud gebruik het grasperk wordt genoemd. Zij wandelden dan over dat grasperk en door de booggangen, waar Clive aan zijn vader toont hoe deze zelf, veertig jaar geleden, op een der bogen zijn naam *Thomas Newcome* gesneden heeft. Onder het spreken werpt de jongen zijdelingsche blikken op zijn nieuwen vriend en verwondert zich over diens wijde broek, lange snorren en geel gelaat. Wat ziet hij er raar uit, denkt Clive, maar hij is toch allervriendelijkst en door en door een gentleman, — gansch niet zooals Martin's vader, die, toen hij onlangs zijn zoon kwam zien, halve laarzen droeg, een ellendigen hoed ophad, en zich zoover vergat dat hij kopergeld onder de jongens wierp, om hen er naar te laten grabbelen. Clive barst in een lach uit, nu hem weder de verregeraande bespottelijkheid voor den geest komt, dat een gentleman van zijne qualiteit naar centen of duiten grabbelen zou.

Na den knaap gezegd te hebben zich gereed te houden tegen zijne terugkomst (en men kan zich verzekerd houden, dat de jonge heer Clive reeds lang voordat zijn vader zich vertoonde op den uitkijk stond), vloog de kolonel in zijne *cab* naar de City om zijne broeders, die hij niet gezien had sedert zij nog kleine kereltjes in blauwe buisjes waren, onder toezicht van een gouverneur die den fijnen kant uit was, de hand te drukken.

Hij ijde het kantoor door, tusschen de klerken heen, en viel als eene bom in het kabinet, waar de heeren en meesters der firma gezeten waren. Hij verbaasde die kalme gentlemen door de warmte zijner verwelkoming, door zijne krachtige handdrukken en door zijne luide stem, die door de glazen deur van het kabinet heendrong en zelfs door de druk bezige klerken daarbuiten gehoord kon worden. Hij wist Brian dadelijk van Hobson te onderscheiden, daar dat rampzalige ongelukje met het kinderwagentje voor altijd zijn herinneringsteeken op den neus van Sir Brian Newcome, den oudsten der tweelingen, had achtergelaten. Sir Brian had een kaal hoofd en licht gekleurd haar en bakkebaarden, die tot dicht bij zijne wang afgeknipt waren; hij droeg een bukskin vest en zeer nette laarzen, en onderscheidde zich door zijne fijne handen. Hij zag er precies uit als »Een Mansportret' op eene tentoonstelling van schilderijen, zooals een dergelijk sujet wordt voorgesteld: deftig van houding, met een zoetsappig glimlachje, naar den schijn voor 't minst een staatsman, aan eene tafel bezig met het openen van brieven, met eene portefeuille en een zilveren inktkoker voor hem, eene kolom en een rood gordijn achter hem, en een park in de verte waar duidelijk een onweer broeit. Werkelijk hangt een portret in dien trant tot op den huidigen dag boven het groote buffet te Newcome, achter drie zware zilveren middelstukken, door even zoovele maatschappijen aan hun geachten directeur en president vereerd.

In gelaatstrekken kwam Hobson Newcome met zijn ouderen broeder overeen, doch hij was zwaarder van gestalte. Hij liet zijn rossen baard, gelijk de natuur dien had voortgebracht, op zijne wangen en onder zijne kin groeien. Hij droeg dikke schoenen met spijkers in de zolen, of laarzen met ronde punten, en eene nauwsluitende pantalon. Kortom, hij gaf zich naar het uiterlijke het voorkomen van een buitenheer. Zijn hoed had een breed rand en de wijde zakken van zijne rond weggesneden jas waren nooit zonder landelijke voortbrengselen, zooals monsters graan of boonen, welke hij zelfs op de Beurs placht te kauwen, of bevatten een zweepsnoer of middelen voor de paarden: in één woord, hij was een goed oud boerenheer. Als het mooi weer in Threadneedle Street was, zei hij dat het goed weer was voor het hooi; regende het,

dan kwam het juist van pas, want het land had dorst; vvoor het, dan was zijn uitroep: »Nu, Tomkins, vandaag is 't geen weer voor de jacht, mijn jongen,» en meer van dien aard. Als hij van Bryanstone Square naar de City reed, zou men hem voor een ronden plattelandbewoner aangezien hebben, en hij wilde daar ook gaarne voor doorgaan. Hij was een beter man van zaken dan zijn deftiger en afgemetener broeder, met wien hij op zijne vroolijke manier den draak stak, en hij zei met recht, dat iemand, die hem wilde beetnemen, al heel vroeg moest opstaan.

De kolonel stuift het heiligdom dezer achtingswaardige heeren binnen en elk van hen ontvangt hem op de wijze, die met zijn bijzonderen aard overeenkomt. Sir Brian drukte zijn leedwezen uit, dat Lady Anna uit Londen was en zich te Brighton bevond met de kinderen, die allen de mazelen hadden. Hobson van zijn kant zeide: »Maria kan u niet in zulk een deftig gezelschap noodigen als waarin my lady u ontvangen zou; maar wanneer komt gij eens bij ons eten? Laat ik eens zien: vandaag is 't woensdag; morgen hebben wij eene partij — neen, wij zijn uitgevraagd.» Hij meende eigenlijk, dat zijne tafel reeds vol was en hij er niet gaarne nog meer menschen bij vroeg; doch het ging niet, dit ronduit aan den kolonel te zeggen. »Vrijdag dineeren wij bij den rechter Trechter — een gekke naam, niet waar: rechter Trechter? zaterdag moet ik naar Marble Head, om eens naar 't hooi te zien. Kom dan maandag, Tom, dan zal ik u met mijne vrouw en de kleintjes in kennis brengen.»

»Ik zal Clive meebrengen,» zegt de kolonel, door deze ontvangst min of meer uit het veld geslagen. »Mijne schoonzuster is na zijne ziekte heel vriendelijk voor hem geweest.»

»Neen, voor den drommel, breng geen jongens mee; die hinderen altijd; aan tafel maken zij dat het gesprek moet blijven steken en bij de thee willen de dames hen gaarne missen. Stuur hem zondag om met de kinderen te eten, als ge 't goedvindt, en ga met mij naar Marble Head, dan zal ik u een hooi-oogst laten zien, waarvan ge groote oogen zult opzetten. Houdt ge van 't boeren?»

»Ik heb mijn zoon jaren lang niet gezien,» herneemt de kolonel; »ik zou dus, als ge 't mij niet kwalijk neemt, zaterdag en zondag gaarne met hem doorbrengen. Bij een andere gelegenheid zullen wij dan te zamen wel eens naar Marble Head gaan.»

»Nu, 't was u van harte gepresenteerd. Ik ken niets aangenamers dan eens uit deze akelige City te komen, om de versche buitenlucht in te ademen, te zien hoe het met de veldgewassen staat en den zondag stilletjes door te brengen.» Daar de goede man zelf zooveel van 't landleven hield, dacht hij dat ieder ander er evenzeer op verzot moest zijn.

»Van den winter hoop ik dat wij u te Newcome zullen zien,» zeide de andere broeder met een kalm lachje. »Ik kan u op geen tijgerjacht onthalen, maar ik verzeker u dat er overvloed van fazanten in onze jungle is,» en bij dien tamelijk flauwen zet lachte hij witjes.

»Ik zal nog vóór den winter te Newcome zijn,» zeide de kolonel, terwijl hij een veelbeteekenenden blik op hem sloeg. »Als het God behaagt zal ik daar binnen zeer weinige dagen komen.»

»Wezenlijk?» vroeg de baronet met blijken van groote verwondering. »Gaat gij de wieg en bakermat van ons geslacht eens bezien? Ik geloof, dat de Newcomes daar reeds vóór Willem den Veroveraar gevestigd waren. 't Was in den tijd van onzen grootvader nog slechts een dorp, en thans is het eene groote bloeiende plaats, voor welke ik hoop en verwacht, dat ik stedelijke rechten zal bekomen.»

»Inderdaad?» hernam de kolonel. »Nu, ik ga er heen om familie te bezoeken.»

»Familie! Wat voor familie hebben wij daar?» riep de baronet. — »Barnes, dit is uw oom de kolonel. Het doet mij veel genoegen, broeder, u in kennis te brengen met mijn oudsten zoon.»

Een flets en bleek jong heer met blond haar, naar de allerlaatste mode gekleed, trad op dit oogenblik het kabinet binnen en beantwoordde den groot van kolonel Newcome met een glimlachje, dat tot wedergroet moest strekken. »Wezenlijk blij u te ontmoeten,» zei de jonge heer. »Gij zult Londen wel veel veranderd vinden, sedert gij het voor 't laatst hebt gezien. Goede tijd om over te komen — juist midden in 't Londensch seizoen.»

De arme Thomas Newcome was erg in zijne wiek geschoten door deze vreemdsoortige ontvangst. Hij smachtte naar hartelijkheid, en de eene broeder vroeg hem ten eten tegen den volgende maandag en de andere noodigde hem op de fazantenjacht met kerstmis; en daar kwam nu een jonge melkbaard bij, die de beschermer over hem speelde en zich verwaardigde hem te vragen of hij Londen niet veranderd vond.

»Ik weet niet of het veranderd is,» antwoordde de kolonel, op zijne nagels bijtende: »maar dit weet ik wel, dat ik er niet vind wat ik verwacht had.»

»Vandaag is het waarlijk zoo heet als ik geloof dat het in Indië zijn moet,» merkte de jonge heer Barnes Newcome aan.

»Heet!» herhaalde de kolonel met een grijnslach. »Het komt mij voor, dat gij allen koel genoeg zijt.»

»Letterlijk hetzelfde wat Sir Thomas de Boots zeide,» hernam Barnes, het woord tot zijn vader richtende. »Herinnert ge u hem nog wel, toen hij uit Bombay terugkwam? Het staat mij voor, dat hij op een droemels warmen avond bij Lady Featherstone, toen wij het bijna niet konden uithouden, tegen ons zeide dat hij het verschrikkelijk koud vond. Hebt ge hem in Indië niet gekend, kolonel? Hij staat op een zeer goeden voet bij het departement van oorlog, maar zijn regiment heeft een hekel aan hem.»

Kolonel Newcome bromde iets tusschen zijne tanden aangaande het levenseinde van Sir Thomas de Boots, hetwelk wij hopen dat aan dien verdienstelijken cavalerie-officier nimmer verwezenlijkt zal worden.

»Barnes, mijn broeder zegt dat hij de volgende week naar Newcome gaat,» bracht de baronet in 't midden, die een onderwerp ter tafel wilde brengen, dat den pas in 't land gekomen kolonel aangenamer kon zijn. »Hij was juist bezig dit te vertellen toen gij binnenkwaamt en ik vroeg wat hem daarheen riep.»

»Hebt ge ooit van Sara Mason gehoord?» zeide de kolonel.

»Neen, op mijn woord van eer, nooit,» antwoordde de baronet.

»Sara Mason? Neen, op mijn woord, ik geloof ook niet, dat ik dien naam ooit gehoord heb,» merkte de jonge heer aan.

»Nu, dat is dan wel jammer,» vervolgde de kolonel op spottenden toon. »Jufvrouw Mason is familie van u, althans aangetrouwde familie. Zij is mijne tante of nicht, — ik was gewoon haar tante te noemen. Zij en mijn vader en moeder werkten allen in dezelfde fabriek te Newcome.»

»Ja, Heere bewaar me, nu schiet het mij te binnen!» riep de baronet uit. »Wij keeren haar veertig pond 's jaars voor uwe rekening uit, — weet ge wel, Hobson? Zie de rekening van den kolonel maar eens na, — ik herinner mij den naam zeer goed. Doch ik dacht dat zij uwe min was geweest en — en een oude dienstbode van mijn vader.»

»Ja, zij was mijne min en ook een oude dienstbode van mijn vader,» gaf de kolonel ten antwoord. »Maar zij was bovendien de nicht van moeder, en moeder was zeer gelukkig dat zij zulk eene dienstbode had, ja dat zij in 't geheel eene dienstbode kon houden. Er bestaat geen trouwer schepsel, geen beter vrouw op het gansche wereldrond.»

Hobson amuseerde zich met de verlegenheid van zijn broeder, want hij had er altijd vermaak in, wanneer de baronet zich zeer voornaam wilde voordoen en daarbij een langen neus haalde.

»Het strekt u zeer tot eer,» bracht het statige hoofd der firma met moeite uit, »dat gij u eene in minder stand geplaatste vriendin en bloedverwante van onzen vader zoo goed herinnert.»

»Het komt mij voor, broeder, dat gij u harer evengoed hadt kunnen herinneren.» bromde de kolonel met een vuurrood gelaat, want hij was vertoornd en gegriefd over 'tgeen hem bij Sir Brian verstoktheid van hart toescheen.

»Ge zult mij ten goede houden, dat ik daar de noodzakelijkheid niet van inzie,» hernam Sir Brian. »Ik ben geen familie van jufvrouw Mason en ik herinner mij niet haar ooit gezien te hebben. Kan ik iets voor u doen, broeder? Kan ik u in eenig opzicht van dienst zijn? Gij kunt vrijelijk over mij beschikken en ook over Barnes, wien het na kantoor-tijd een genoegen zal zijn u te geleiden. Ik ben den ganschen dag aan den lessenaar en des avonds aan het Lagerhuis gebonden. — Ik kom dadelijk bij u, mijnheer Quilter. Vaarwel, kolonel! Wat hebt gij het Indisch klimaat goed doorstaan, en wat ziet ge er nog jeugdige uit! De hitte daar ginds is niets bij 'tgeen wij in 't Parlement lijden. Hobson,» dit werd op zachten toon gesproken, »ge hebt toch wel gezorgd voor die hm — die procuratie — en hm en hm zullen om twaalf uur komen spreken over die hm. Het is spijtig, dat ik, nadat wij elkander in zoo-veel jaren niet hebben gezien, nu juist weg moet.»

»Ja, erg spijtig,» zei de kolonel.

»Denk er om, dat ge maar over mij moet beschikken als ge mij noodig hebt.»

»Ja, natuurlijk,» dacht de oudste broeder en overpeinsde wanneer dat wel wezen zou!

»Lady Anna zal blij zijn als zij uw aankomst vernemt. Doe mijn compliment aan Clive — een knappe jongen, die Clive — goedenmorgen,» en met die woorden was de baronet verdwenen, wiens kale kruin men een oogenblik later naast het grijze hoofd van Quilter over een onmetelijk grootboek heengebogen zag.

Hobson deed den kolonel uitgeleide en drukte hem hartelijk de hand, toen hij in zijn huurrijtuig stapte. De koetsier vroeg waar hij nu naar toe moest, en de arme Newcome wist het waarlijk zelf niet. »Rijd maar naar — naar, — voor den duivel, rijd waarheen gij wilt, als gij van hier maar wegkomt!» Meer kon hij niet zeggen, en de koetsier zal het er wel voor gehouden hebben, dat hij een kaal heer was, die tevergeefs was komen smeeken om een wisseltje te mogen prolongeeren. Inderdaad was Thomas Newcome zijne rekening te buiten gegaan. Op het kantoor zijner broeders was voor hem zulk een saldo van liefde niet beschikbaar, als de goedgehartige man verwacht had daar te vinden.

Toen hij weg was, kwam Sir Brian in het kabinet terug, waar de jonge Barnes de courant zat te lezen. »Mijn geachte oom schijnt een partijtje Cayenne-peper uit Indië meegebracht te hebben,» zeide hij tegen zijn vader.

»Hij schijnt goed van hart, maar zeer onnoozel te zijn,» antwoordde

de baronet: »hij heeft zonderlinge begrippen, maar hij is meer dan dertig jaar van huis geweest. Gij moet morgen eene visite bij hem gaan afleggen en alles doen wat gij kunt, om het hem naar zijn genoegen te maken. Wie zou hij gaarne aan tafel ontmoeten? Ik zal eenige directeurs der Oost-Indische Compagnie noodigen. Vraag hem tegen den volgenden woensdag of zaterdag, — maar neen, zaterdag moet ik bij den president van het Lagerhuis dineeren. Doch zorg, dat gij hem alle oplettendheid bewijst.»

»Zou hij onze nicht naar de stad brengen, vader? Ik zou dolgraag met die jufvrouw Mason kennis maken. Zeker een algemeen geachte waschvrouw of kasteleines van eene kroeg,» lymde de jonge heer Barnes.

»Houd uw mond, Barnes; gij spot met alles, zooals gij jongelui altijd doet. De gehechtheid van kolonel Newcome aan zijn oude min strekt hem grootelijks tot eer,» zeide de baronet, die op dat oogenblik meende wat hij zeide.

»Nu, ik hoop dat mama haar op Newcome te logeeren zal vragen. Ik ben zeker, dat zij waschvrouw geweest is en oom in zijne prille jeugd gemangeld heeft. Zijn costuum heeft mij met eerbiedige bewondering vervuld. Hij veracht het gebruik van sous-pieds, en schijnt met het bestaan van handschoenen onbekend. Zou mijne gewezen tante, indien hij in Indië overleden ware, den brandstapel hebben moeten bestijgen?» Op dit oogenblik maakte mijnheer Quilter, die met een stapel wissels binnenkwam, een einde aan die sarcastische opmerkingen, en de jonge Newcome, nu tot zijne zaken overgaande, die hij volkomen meester was, vergat zijn oom geheel tot na kantoortijd, toen hij eenige jonge heeren in de club van Bays vermaakte met eene beschrijving van zijn pas aangekomen bloedverwant.

Aan welke bals of uitpattingen de jonge Barnes Newcome ook in den nacht had deelgenomen, elken morgen kon men hem met snellen en vasten tred, met zijne nette paraplu onder den arm, naar de City zien stappen. Als hij Charing Cross doorging naar 't westen van de stad, schuifelden zijne kleine laarsjes slechts langzaam over het plaveisel voort, zijne paraplu sleepte hem na en zijn hoofd hing kwijnend neder, en boog zich nog lager wanneer hij met een flauw lachje zijn hoed afnam om een voorbijsnellend rijtuig te groeten. Geen dandy in geheel Pall Mall scheen minder te doen te hebben dan hij.

Heavyside, een jong en fors officier van de garde, de oude Sir Thomas de Boots en Horace Fogey, welbekend bij iedereen, staan aan het groote venster der club van Bays en spalken door 't geeuwen hun mond bijna even wijd open als dat venster zelf. Paarden stappen onder het bestuur van mannen met roode wambuizen de St. James Street op en neder. Huurkoetsiers verkwicken zich bij de standplaats der rijtuigen met bier. Heeren, door hunne rijknechts gevolgd, slaan den weg naar het park in. Groote open rijtuigen van douairières, met kronen op de portieren en door koetsiers met zilverwitte pruiken bestuurd, rollen voorbij. Buitenlieden kijken met open monden de clubs in. Vreemdelingen, die levendig staan te praten en hunne tanden vertoonen, bekijken de dames in de rijtuigen en rooken en spuwen rondom zich, dat het een wonder is om te zien. Diender X slentert de straat door. 't Is 5 uur, 'tgeen in Pall Mall »midden op den dag» heet.

»Daar komt de kleine Newcome,» zegt Horace Fogey. »Hij en de man met de bolussen verschijnen doorgaans te gelijk in het publiek.»

»Die satansche kleine aap,» roept Sir Thomas de Boots uit: »wat hagelslag, waarom hebben zij hem hier toegelaten? Als ik niet in

Indië was geweest, hij zou twintigmaal gedeballoteerd zijn." Wij mogen niet verbergen, dat Sir Thomas eigenlijk vrij wat verschrikkelijker woorden dan *satans*ch en *hagel*slag gebruikte, want die verdienstelijke cavalerie-officier vloekte ongemeen sterk.

"Hij amuseert mij," zeide de goedhartige Charles Heavyside, »want hij is een ondeugende gait."

"Nu, er is ook weinig noodig om u te amuseeren," merkt Fogey aan. »Gij doet het mij niet, Fogey," geeft Charley ten antwoord. »Ik ken uw afgezaagde vertellingen, die zoo oud zijn als mijne grootmoeder, allemaal reeds van buiten. Hoe gaat het, Barnes? (want op dat oogenblik trad de heer Barnes Newcome binnen). Hoe staan de drie percents, kleine gauwdief? Kunt ge me niet aan wat splint helpen? Vraag aan uw vader of ik eens op hem trekken mag; dan kan hij in het Lagerhuis op mijne stem rekenen, daar geef ik u mijn woord op."

Barnes bestelt absinth met water en drinkt eens, terwijl Heavyside met zijne smaakvolle scherts voortgaat: »Zeg eens, Barnes, uw naam klinkt verdacht en gij handelt in gold; gij zijt zeker een zoon Israël's? Nha, wat gheef je voor'n phamphiertje van mijn hand?"

»Bewaar uw gebalk voor het Lagerhuis, Heavyside," geeft de jonge heer met een voorkomen van verveling ten antwoord. »Daar is uwe plaats; gij zijt er wettig voor gekozen." (Kapitein jonkheer Charles Heavyside is lid van de wetgevende macht en is beroemd wegens zijne nabootsingen van 't ezelsgezang, die zijn eigene partij ten hoogste vermaken en de tegenpartij in verwarring brengen) »Hier moet ge niet komen balken. Ik houd niet van kantoorzaken na kantoortijd."

»Die blikslagersche fat," bromde Sir Thomas, die van verontwaardiging in zijn nauwen gordel opzwol.

»Wat zegt men in de City van de Russen?" vraagt Horace Fogey, die in de diplomatie is geweest. »Heeft de vloot Kroonstad al verlaten, ja of neen?"

»Hoe weet ik het?" vraagt Barney op zijne beurt. »Staat het niet in de avond-editie?"

»Dat is een heel slecht nieuws uit Indië, generaal," gaat Fogey voort, — »kijk, daar is Lady Doddington's rijtuig, wat ziet zij er goed uit! — die marsch van Runjeet Singh naar Peshawur en die vloot op de Irawaddy. Ik verzekeer u, dat het er slecht uitziet, en Pinguin is de man niet om in zulke bedenkelijke omstandigheden gouverneur-generaal van Indië te zijn."

»En Husler is de man niet om opperbevelhebber te wezen; grooter gek heeft er nooit op twee beenen geloopt; 't is een verwenscht oud wijf, die niets doet dan psalmzingen en bokken schieten," antwoordt Sir Thomas, die gaarne zelf het opperbevel zou hebben.

»Gij doet niet veel aan 't psalmzingen, naar ik geloof, Sir Thomas?" zegt de heer Barnes; »eer het tegendeel." Sir Thomas placht in zijn jongen tijd wel met den hertog van York te zingen en nam het zelfs tegen kapitein Costigan op, doch werd door dien uitstekenden Bacchalischen artist verre overschaduwd.

Sir Thomas kijkt alsof hij zeggen wilde: wat hagel gaat dat u aan? Doch daar hij gaarne nog eens naar Indië zou terugkeeren en weet welk een grooten invloed de Newcomes bij de Oost-Indische Compagnie hebben, acht hij het geraden den jongen heer met beleefdheid te behandelen en duwt hij zijn toorn nogmaals naar beneden in zijn gordel.

»Ik heb een oom uit Indië overgekregen — dat heb ik, op mijn woord," zegt Barnes. »Daarom ben ik zoo vermoed. Ik zal hem een

paar handschoenen koopen, nommer veertien, — en ik moet een kleermaker voor hem hebben; geen jongheerenkleermaker; Fogey's kleermaker zal het best zijn. Ik zou dien van mijn vader wel nemen, maar die laat alles van buiten komen, alles uit onze heerlijkheid, want ge weet, hij is een publiek man."

»Is kolonel Newcome van de Bengaalsche cavalerie uw oom?" vraagt Sir Thomas de Boots.

»Ja; wilt gij aanstaanden woensdag bij ons komen dineeren, Sir Thomas? dan kunt gij hem ontmoeten. Komt gij ook, Fogey? gij houdt zooveel van een lekker diner. Gij weet toch niets kwaads van mijn oom, Sir Thomas? Ik heb immers geen neefjes of nichtjes van de leer der Braminen? Moeten wij ons over hem schamen?"

»Ik zal u eens wat zeggen, jonkman. Als gij wat meer gelijkenis met hem hadt, zou het u geen kwaad doen. Hij is een man van zonderlinge gewoonten; in Indië werd hij Don Quichot genoemd. Hebt gij *Don Quichot* gelezen?"

»Ik heb er in mijn leven niet van gehoord. En waarom zoudt gij wenschen, dat ik meer op hem gelek? Ik wensch volstrekt niet op hem te gelijken, dank-je hartelijk."

»Omdat hij een van de dapperste officieren is, die er ooit geweest zijn," brulde de oude krijgsman hem toe; »omdat hij een van de goedhartigste menschen op de wereld is, en omdat hij zich geen verwenschte airs geeft, ofschoon hij alle recht zou hebben om eene hooge borst te zetten als het hem behaagde. Dat is mijn *daarom* op uw *waarom*, mijnheer Newcome!"

»Dien kunt gij in uw zak steken, beste jongen," zegt Charles Heavyside tegen Barnes, terwijl de verbolgen generaal met een gloeiend gelaat wegstrompelt. Barnes drinkt echter bedaard zijn restje absinth uit.

»Ik weet niet wat die ouwe pruik bedoelt," zegt hij met een onnoozel gezicht, na zijn bittertje naar binnen te hebben gezonden. »Die ouwe kalkoen vliegt *mij* altijd naar de keel. De ouwe gek maakt aanmerking op mijn spel als wij zitten te whisten en verstaat er zelf evenveel van als een pasgeboren kind. Hij denkt mij een lesje in 't biljarten te kunnen geven, en ik geef er hem met gemak vijftien op de twintig voor. Waarom laat men zulke kerels in de clubs toe? — Willen we tot het etensuur wat piketten, Heavyside? Hé, kijk, daar gaat mijn oom; die lange man met die knevels en die korte broek, met zijn zootje bij hem. Ik wed, dat zij in Coventgarden gaan dineeren en vervolgens naar den schouwburg. Hoe vaart ge, Nunky?" — En daarop begaf het waardige tweetal zich naar de speelzaal, waar zij zaten te piketten totdat de zon onderging en het tijd werd om te gaan eten.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

WAARIN DE SCHOOLTIJD VAN DEN JONGEN HEER CLIVE AFLOOPT.

Onze goede kolonel kon gelukkig een aangenamer bijeenkomst met zijn zoon verwachten, dan de ontmoeting met zijn andere betrekkingen geweest was

Hij dankte zijn rijtuig bij Ludgate Hill af en wandelde van daar langs de akelige omgeving der gevangenis van Newgate en over den morsigen weg van Smithfield naar de oude school waar zijn zoon zich bevond,

een weg dien hij menigen keer in zijn eigene jongensjaren betreden had. Daar lag de Cisterciensers Straat en de *Bonte Koe* uit zijne jeugd voor hem; daar was het antieke Grauwebroeders-plein met zijne verschrompelde boomen en zijn dorren tuin, omringd door huizen uit de vorige eeuw, die als invaliden in den zonneschijn schenen te sluimeren.

Door de groote poort van het gesticht kon hij een blik op het oude gothische gebouw slaan en een paar proveniers langzaam zien voortwandelen of zich van den eenen boog naar den anderen begeven. De kosthuizen der scholieren lagen op het plein, dicht bij de oudere gebouwen van het gesticht. Een groot gedruis en geschreeuw, vermengd met het geluid van lessenaars en deuren die toegeslagen werden, klonk uit de vensters der school naar buiten. Dat leven, dat geweld, die vroolijkheid stond in een scherp contrast met de bedaarde manieren dier oude mannen, die onder de antieke bogen wandelden, nu hun levensstrijd voorbij en hun hopen en vreezen geëindigd was. Daar stond Thomas Newcome, die de middelbare jaren des levens bereikt had, tusschen de schreeuwende jongens en de waggelende grijsaards, zoodat hij een uitmuntende gelegenheid zou gehad hebben om over die beide leeftijden te moraliseeren, indien zijn zoon Clive, die hem uit het venster van Hopkinson, of laten wij maar dadelijk Hopky zeggen, in 't oog gekregen had, niet de trap was afgevlogen om zijn vader te begroeten. Clive had zijne mooiste kleeren aan, en niet één onder die vierhonderd jonge heeren bezat eene knappere gestalte, een beter kleermaker of een netter voet. De schoolkameraden knikten hem toe en benijdden hem dat hij weg mocht gaan, en de oudste jongens maakten hun aanmerkingen op kolonel Newcome's wijde kleederen en lange knevels, zijne bruine handen en zijn slecht geborstelden hoed. De kolonel was bezig eene sigaar te rooken, en het behaagde den langen Smith, het haantje vande school, die deftig uit het venster keek, te zeggen, dat Newcome's ouwe een knappe kerel was.

»Vertel mij nu eens iets van uw ooms, Clive,» zeide de kolonel, toen hij gearmd met hem heenging.

»Wat wilt gij van hen weten, vader?» vroeg de knaap. »Ik kan niet veel van hen vertellen.»

»Gij hebt bij hen gelogeerd; dat hebt gij geschreven. Waren zij vriendelijk voor u?»

»Ja, dat ging heel wel. Zij gaven mij altijd geld als ik weer naar school moest: doch als ik bij hen kom, zie ik hen niet dikwijls. Mijnheer Newcome vraagt mij het meest, — twee- of driemaal in het vierendeeljaars, als hij in de stad is, en telkens geeft hij mij een souverein.»

»Nu, hij moet u dan toch zien, om u den souverein te kunnen geven,» merkte de kolonel lachend aan.

»Ja,» antwoordde Clive, die bijna begon te blozen. »Wanneer het 's zondagsavonds tijd voor mij wordt om naar Smithfield terug te keeren, ga ik naar de eetzaal om afscheid van hem te nemen en daar geeft hij mij dan het geld; doch hij spreekt bijna niet tegen mij, en ik zou liever niet op Bryanstone Square komen (als het niet om den souverein was), want ik moet altijd met de kinderen eten en die zijn nog heel klein, en er is eene kribbige Fransche gouvernante, die ze altijd afsnauwt en bestraft. Oom geeft meestal diners op zaterdag en gaat dan uit, en tante geeft mij tien shillings en stuurt mij naar de komedie; dat is vroolijker dan zoo'n diner. Toen ik jonger was,» voegde de knaap er bij en bloosde weer, »stond ik op de trap te wachten, om

't een of ander uit de schotels te snoepen, als zij weggedragen werden; maar daar doe ik nu niet meer aan. Maria (dat is mijn nichtje) nam van het dessert weg en gaf het aan de gouvernante. Verbeeld u! zij stak haar zak vol klontjes suiker en at die in de leerkamer op. Oom Hobson verkeert niet in zulke voorname kringen als oom Newcome. Tante Hobson is heel vriendelijk en laat niets te wenschen over, maar toch, weet u, is zij niet *comme il faut*."

»Hoe kunt *gij* dat beoordeelen? en waar blijkt dat dan uit?" vroeg de kolonel, die zich met het argeloos gekeuvel van den jongen vermaakte.

»Ik kan u niet zeggen waar het in ligt, maar ieder ziet het," antwoordde Clive. »De rang doet het eigenlijk ook niet, maar sommige heeren zijn gentlemen en andere niet, sommige vrouwen zijn lady's en andere niet. Daar hebt ge bij ons Jones, de meester in de vijfde klasse; ieder ziet dat hij een gentleman is, hoe kaal zijne kleren ook zijn; en omgekeerd hebt ge mijnheer Brown, die reukolie op zijn haar smeert en ringen draagt en eene witte das — o zoo'n gestukadoorde hals! — en dien wij de mooie ploert noemen! Zoo is het ook met tante Maria; zij ziet er heel lief uit en is mooi gekleed, maar — zij is het ware niet."

»Hoe? Het ware niet?" herhaalde de kolonel, die het aanhoudend kluchtiger begon te vinden.

»Ja, weet u, — maar het doet er ook niet toe; ik kan u niet duidelijk maken wat ik eigenlijk meen," vervolgde de knaap. »Ik wil geen kwaad van haar spreken, want zij is altijd heel goed voor mij; maar tante Anna doet zich geheel anders voor, en 't is mij altijd alsof het meer uit haar hart komt wat zij zegt. Ofschoon zij ook wel zonderlinge manieren heeft, schijnt zij toch deftiger te zijn. En wilt ge wel gelooven, dat ik de oude tante Honeyman te Brighton dikwijls voor een even echte dame houd als tante Anna zelve, namelijk in alle opzichten waar het op aankomt; want zij is niet trotsch en niet ijdel, en zegt nooit een slecht woord van iemand achter zijn rug; zij doet veel goed aan de armen, zonder het zelve ooit uit te bazuinen, en zij schaamt zich volstrekt niet dat zij kamers verhuurt of dat zij arm is, zooals ik soms denk dat sommigen van onze familie —"

»Ik dacht dat *gij* geen kwaad van hen zoudt spreken?" merkte de kolonel met een glimlach aan.

»Nu, het ontviel mij," zeide Clive ook lachende; »doch wanneer zij te Newcome aan 't opsnijden gaan over de Newcomes en die ezels van een Barnes airts aanneemt, dan zou ik het wel willen uitschateren. Dien keer toen ik op Newcome te logeeren ben geweest, ben ik oude tante Sara gaan bezoeken, die mij alles verteld heeft en mij de kamer heeft laten zien, waar grootvader — u weet wel. En wilt ge wel gelooven, dat ik er eerst eenigszins van ontsteld was, want tot nog toe had ik gedacht, dat wij heel groote lui waren; en toen ik op school terugkwam, waar ik zelf wel eene hooge borst gezet en over Newcome gezwetst had, achtte ik mij verplicht het de jongens te vertellen."

»Dat is eerst een man!" riep de kolonel met verrukking uit, ofschoon hij zich juist zou uitgedrukt hebben, indien hij gezegd had: »Dat is een jongen!" Want hoevele mannen kennen wij niet, die liefst niet willen weten wie hun vader geweest is! en hoeveel meerderen nog, die wijselijk het ons niet vertellen!" »Dat is eerst een man!" zei de kolonel dus; »schaam u nooit over uw vader, Clive!"

»Zou ik mij over *mijn* vader schamen!" zeide Clive naar hem opziende en zoo trotsch als een pauw naast hem voortstappende. »Zeg eens, vader," hernam de knaap na eenige oogenblikken stilzwijgens.

»Nu, zeg maar op,» sprak zijn vader.

»Is dat alles waar, wat er in het *Jaarboek van den Adel* over oom Newcome en de stad Newcome staat; over dien Newcome, die op Smithfield verbrand is; over dien anderen, die in den slag van Bosworth streed; over dien ouden Newcome, die bar — ik wil zeggen chirurgijn van Eduard den Belijder was en bij Hastings sneuvelde? Ik vrees dat het niet waar is, en toch zou ik het wel wenschen.»

»Ik houd mij overtuigd, dat iedereen zou wenschen af te stammen uit een oud en geëerd geslacht,» antwoordde de kolonel op zijn eenvoudigen trant. »Waarom zoudt gij, als gij wenscht dat uw vader een fatsoenlijk man zij, dat ook niet van uw grootvader en diens voorvaderen wenschen? Doch indien wij geen geëerden naam kunnen erven, mijn jongen, kunnen wij ten minste ons best doen om er een na te laten; en in dit voor-nemen hoop ik, dat God u en mij zal sterken.»

Met deze en dergelijke gesprekken kortten de oude en de jonge heer elkander den tijd, totdat zij de westelijke wijken der stad bereikten, waar het huis van het jongste lid der firma Gebroeders Newcome, eene fraaie en ruime woning op Bryanstone Square, gelegen was. Kolonel Newcome wilde een bezoek bij zijne schoonzuster afleggen en zag, toen hij met zijn zoon, na aangeklopt te hebben, eenigen tijd op de stoep moest wachten, door de open vensters der eetzaal, dat de tafel gedekt was voor een groot diner.

»Mijn broeder zeide, dat hij vandaag uit eten was gevraagd,» merkte de kolonel aan. »Geeft zijne vrouw partijen als hij uit is?»

»Zij is het, die al de gasten noodigt,» gaf Clive ten antwoord. »Oom vraagt nooit iemand, zonder tante's goedvinden.»

Het gelaat van den kolonel betrok. »Hij geeft een groot diner en vraagt zijn eigen broeder er niet bij!» dacht hij. »Wel, als hij met zijn gansche gezin naar Indië gekomen was, had hij een jaar kunnen blijven, en ik zou het hem kwalijk genomen hebben, indien hij ergens anders was gaan logeeren!»

Een lakei, die het blijkbaar zeer warm had en een vuurrood vest droeg, deed open en zeide dadelijk, zonder eenige vraag af te wachten: »Niet thuis.»

»'t Is mijn vader, John,» zeide Clive; »tante zal kolonel Newcome toch wel willen ontvangen.»

»Mevrouw is niet thuis,» hernam de bediende. »Mevrouw is uitge-reden. — Niet aan *deze* deur; breng dat aan de keukendeur, mannetje!» Deze laatste toespraak was voor een banketbakkersjongen bestemd, die eene groote noga en een aantal lekkernijen voor het dessert in papieren zakjes kwam bezorgen. »Zorg dat het ijs er op zijn tijd is, of je ouwe krijgt een standje,» en na die ontboezeming trok John zich terug en sloot den verbaasden kolonel buiten.

»Op mijn woord, men werpt ons de deur voor den neus toe,» riep de eenvoudige man uit.

»John heeft het zeer druk, vader, want er is een groot diner. Ik ben zeker dat tante u niet zou afwijzen, want zij is zeer vriendelijk,» bracht Clive in 't midden. »Het gaat hier zeker anders toe dan in Indië. Daar zie ik de kinderen op het plein, — die meisjes in 't blauw, — en dat is de Fransche gouvernante, daar met dien snorbaard en die gele parasol. Hoe vaart ge, Mary? Hoe gaat het, Fanny? Deze heer is mijn vader; 't is uw oom.»

»*Mesdemoiselles, je vous défends de parler à qui que ce soit hors du square,*» riep de dame met den snorbaard uit, en marcheerde op, om de meisjes terug te halen.

»Ik hoop, dat gij mij wel zult willen vergunnen,» zeide de kolonel in zeer goed Fransch tegen haar, »kennis te maken met mijne nichtjes en met hare gouvernante, waarover mijn zoon mij met zooveel lof gesproken heeft.»

»Hm!» zei mademoiselle Lebrun, want zij herinnerde zich nog levendig den laatsten twist, dien zij met Clive had gehad, toen de deugniet een portret van haar had gemaakt (met onmetelijke snorren). »Monsieur is al te goed; maar men kan niet te vroegtijdig *retenue* en welvoeglijkheid inprenten aan de jonge dames, in een land, waar de demoiselles altijd schijnen te vergeten, dat zij jonge dames van stand zijn. Nog pas gisteren had ik mij even afgewend om een oog in een boek te slaan, want er schiet mij weinig tijd voor letterkundige studiën over, monsieur, en ik aanbid de letterkunde, — toen ik een schreeuw hoorde. Ik keer mij om, en wat zie ik? Mesdemoiselles uwe nichtjes crquette spelende met de messieurs Smies — zoons van doctor Smies, — jonge *galopins*, monsieur!» Dit alles werd met eene ongeloofelijke radheid van tong, vergezeld van gebaren met de handen en de parasol, door het hekwerk van het plein tot den verwonderden kolonel gericht, naar wien de kleine meisjes door de tralies heen stonden te kijken.

»Nu, liefjes, ik zou ook wel eens een spelletje cricket met u willen doen,» zeide de goedhartige man, aan elk der kinderen zijne bruine hand door het hekwerk heen reikende.

»Met u, monsieur, een man van uw leeftijd, *c'est différent*. Zeg monsieur uw oom toch goedendag, mesdemoiselles. Gij begrijpt, monsieur, dat ook ik voorzichtig moet zijn, wanneer ik met een zoo gedistingeerd heer op een publieke square spreek,» en daarbij sloeg mademoiselle hare groote oogen neer en beroofde den kolonel van 't gezicht dier flonkersterren.

Geheel onverschillig evenwel of mademoiselle Lebrun naar zijne laarzen of naar zijn hoed keek, liet Newcome zijn oogen op zijne nichtjes rusten met die vriendelijke uitdrukking, welke hem altijd eigen was wanneer hij kinderen aanzag.

»Hebt gij wel eens van uw oom in Indië gehoord?» vroeg hij.

»Neen,» zeide Mary.

»Ja,» gaf Fanny ten antwoord. »Mademoiselle zei altijd" (mademoiselle stond op het oogenblik handkussen te geven naar eene groote *barouchet*, die langs het square reed) — »mademoiselle zei altijd, dat wij, als wij *méchantes* waren, naar onzen oom in Indië zouden gestuurd worden. Ik zou wel met u willen meegaan.»

»O mal kind!» riep Mary uit.

»Ja, dat zou ik, als Clive ook meeging,» hernam de kleine Fanny.

»Daar komt mevrouw van hare promenade terug,» zeide mademoiselle Lebrun, en toen de kolonel zich omkeerde, had hij het genoegen voor de eerste maal zijne schoonzuster te zien.

Eene dame van gezette gestalte met blond haar, een mooien hoed en eene pelisse (wie weet niet hoe mooi de hoeden en pelisses in 183— waren!) leunde achterover in het rijtuig, met de bekleedsels van scharlaken pluche harer lakeien voor en achter haar. Een net voetje rustte op het kussen aan hare overzijde; pluimen wapperden op haar hoed, een boek lag op haar schoot en op haar omvangrijken boezem bengelde het ovale portret van een heer. In gezelschap van een aantal kettingen, braceletten en kleine snuisterijen hing een ander miniatuur van twee lieve kopjes met rozenwangen en goudblond haar aan een harer polsen. Doch het onzindelijke voorkomen van hare handschoenen bedierf den indruk van hare prachtige uitdossing. Een aantal boeken

uit eene leesbibliotheek, op de achterbank van het rijtuig rondgestrooid, deden zien dat zij van de letterkunde hield.

Een der lakeien sprong van zijne standplaats achter zijne meesteres op den grond en begon donderende slagen met den klopper op de deur van mevrouw Newcome's huis te geven, waardoor hij aan het gansche square verkondigde, dat mevrouw was teruggekeerd. Sedert de gouverneur-generaal door het fort gesalueerd was, had kolonel Newcome zulk eene kanonnade niet gehoord.

Clive liep, met eene kluchtige flikkering in zijn oogen, naar zijne tante, want zij mocht hem gaarne lijden. »Wat? Zijt gij daar, Clive?» vroeg zij. »Hoe komt gij op donderdag buiten school?»

»Ik heb een vrijen dag,» gaf hij ten antwoord, »want vader is overgekomen en wilde u een bezoek brengen.»

Zij boog het hoofd met alle kenteekenen van aangename verrassing en majestueus welbehagen. »Wezenlijk, Clive?» was zij zoo goed om te zeggen, op een toon die scheen uit te drukken: »Laat hem dan hier komen en aan mij voorgesteld worden.» De kolonel trad vooruit, nam met eene buiging zijn hoed af en bleef blootshoofds staan. Zij nam hem kalmjes van het hoofd tot de voeten op en stak daarop genadiglijk een harer poezele handjes met een der vuile handschoenen uit. Stel u eene verwaande barones uit den tijd van koning Frans voor, eene beschermende houding tegenover Bayard aannemende. Verbeeld u de kamenier van koningin Genevra's kamenier, Sir Lancelot met nederbuigende goedheid behandelende. Ik verklaar, dat er niets boven de statigheid van de Engelsche dames gaat.

»Zijt gij vandaag pas aangekomen en komt gij mij reeds dadelijk bezoeken? Dat is allervriendelijkst van u. *N'est-ce pas que c'était bon de mesjeu le colonel, mademaselle? Mademaselle Lebrun, le colonel Newcome, mon frère.*» (En fluisterend voegde zij er bij: »De gouvernante van mijne kinderen en mijne vriendin, eene allerknappste vrouw.») »Hoe vriendelijk van den kolonel, dat hij mij dadelijk is komen opzoeken! Hebt ge eene genoeglijke reis gehad? Hebt ge Sint-Helena aangedaan? O wat benijd ik u, dat gij het graf van dien grooten man gezien hebt! *Nous parlons de Napolleong, mademaselle, dong voter père a été le général favori.*»

»O mon Dieu, que n'ai-je pu le voir!» roept mademoiselle uit: »lui dont parle l'univers, dont mon père m'a si souvent parlé!» Doch van die ontboezeming werd volstrekt geen notitie genomen door mademoiselle's vriendin, die voortging:

»Clive, donnez-moi voter bras. Dit zijn twee van mijne meisjes. Mijne jongens zijn op school, en het zal mij genoeg doen als ik hen in kennis met hun oom mag brengen. Gij zoudt *dezen* ondeugenden jongen nooit weergezien hebben, indien wij hem, nadat hij de scharlakenkoorts had gehad, niet op Marble Head genomen en hem daar opgekweekt hadden, niet waar, Clive? Wij houden allen veel van hem, en gij moet niet jaloersch zijn, dat hij veel van zijne tante houdt. Wij kennen u geheel, door 'tgeen hij ons van u verteld heeft, en wij weten dat gij ons ook kent, en wij hopen dat wij u zullen bevallen. Denkt gij, dat uw papa van ons zal houden, Clive? Of misschien zal Lady Anna hem beter bevallen. Gij zijt natuurlijk het eerst bij haar geweest? Niet? Nu, dat zal wel zijn, omdat zij niet in de stad is.»

Met schijnbare hartelijkheid op Clive's arm leunende, terwijl mademoiselle met de kinderen eene groep in de nabijheid vormde en John met den hoed in de hand de deur openhield, richtte mevrouw New-

come die merkwaardige gezegden op langzamen toon tot den kolonel, op den drempel van haar huis, dien zij hem echter niet uitnoodigde te overschrijden.

„Als gij ons van avond omstreeks tien uur bezoeken wilt,” liet zij er op volgen, »zult gij eenige niet onbelangrijke personen aantreffen, die mij wel eens des avonds met hun gezelschap vereeren. Misschien zullen zij u belangstelling inboezemen, kolonel, daar gij pas in Europa komt. Het zijn niet allen menschen van den aanzienlijken stand in de wereld, ofschoon sommigen tot de edelste geslachten van Europa behooren. Maar *mijne* stelling is, dat genie aanbeveling genoeg en verdiende beter dan een stamboom is. Gij hebt toch zeker wel gehoord van professor Bodger? van graaf Poski? van doctor Mac Guffog, die in zijn geboorteland de Ezechiël van Clackmannan genoemd wordt? van Shaloony, den grooten Ierschen patriot? Van *hem* moet gij toch wel iets uit onze bladen vernomen hebben. Deze en verscheidene anderen zijn zoo goed geweest mij dezen avond een bezoek toe te zeggen. Iemand, die te Londen nog niet bekend is, zou bezwaarlijk eene betere gelegenheid aantreffen, om eenige der beroemdeste mannen op het gebied van wetenschap en letteren te leeren kennen. Gij zult er ook onze eigen familie vinden — niet die van Sir Brian, die in andere kringen verkeert en andere vermaken najaagt — maar de mijne. Mijn man en ik zullen *hen* echter nimmer vergeten, hoop ik. Wij krijgen eenige vrienden ten eten, en nu moet ik nog enkele beschikkingen maken met mijne huishoudster, jufvrouw Hubbard. Voor 't oogenblik moet ik u dus vaarwelzeggen. Denk er aan, — niet later dan tien uur, want mijn man moet 's morgens vroeg op, en daarom duren *onze* partijen niet tot in den nacht. Als Clive wat ouder is, zullen wij hem ook vragen. Vaarwel dus!” En wederom werd de kolonel met een aanraking van den handschoen vereerd, waarop de dame met haar gevolg het huis binnenstevende en de deur toeging.

Mevrouw koesterde niet het flauwste vermoeden, dat zij haar schoonbroeder niet op de aangenaamste en hartelijkste wijze ontvangen had. Al wat zij deed, meende zij dat volkomen goed en minzaam gedaan was. Zij noodigde de kantoorbedienden van haar man om 's avonds ten tien uur in den regen van Kentish Town naar hare receptiën te draven; zij verlangde van schilders dat zij met hunne schetsboeken van Kensington zouden komen, of van rampzalige pianisten dat zij met hunne muziekrollen van Brompton zouden aansnellen. Daarvoor beloonde zij hen met een vriendelijk lachje en een kopje thee, en verbeeldde zich dan dat zij verrukt moesten zijn over hare nederbuigende goedheid. Wanneer de heeren, na een paar van die lieve avondjes, niet meer op hare receptiën verschenen, schudde zij hare blonde krulletjes en gaf met een droevig blikje hare vrees te kennen, dat mijnheer A. op verkeerde wegen geraakt was, of dat partijen, waar alleen de *geest* voedsel vond, te fiets waren voor mijnheer B Welk jonkman, die bij zijne gezonde zinne was, had anders zulke onderhoudende en leerzame bijeenkomsten kunnen verzuimen?

ACHTSTE HOOFDSTUK.

DE RECEPTIE BIJ MEVROUW NEWCOME.

Om in een gedrang vooruit te komen, moet ieder, man of vrouw, zijne schouders gebruiken. Als er vóór uw buurman eene betere plaats is, dan die gij hebt, stoot hem met uw ellebogen op zijde en neem haar in. Let maar eens op, hoe vastbesloten menschen ten hove, op een bal, op eene tentoonstelling, overal waar gedrang is en het er op aankomt een ander de loef af te steken, de beste plaats krijgen; het dichtst bij de koningin, indien zij tot den handkus wenschen toegelaten te worden; het naast bij de groote tribune, indien zij de wedrennen te Ascot willen zien; het dichtst onder den preekstoel van dominé Thumpington, wanneer de stad uitloopt om dien zielschokkenden en roerenden redenaar te hooren; de grootste portiën ijs, champagne of Seltzerwater, pâté of andere geliefkoosde vleeschpot, indien zij smulpapen zijn, aan een souper van waar honderden met leege magen naar huis gaan. Eene dame van de wereld trouwt hare dochter uit en heeft met die zaak afgedaan, of weet haar rijtuig te krijgen en ligt reeds rustig in bed, terwijl eene bedeesde mama haar dochtertje nog altijd op de kinderkamer houdt of de bedienden in de kleedkamer naar haar shawl laat zoeken, waarmede een ander reeds een uur te voren is heengegaan. Het kan een man niet genoeg op het hart gedrukt worden, zich in de wereld te laten gelden. Is er eene goede plaats aan tafel? Ga er zitten. Is er een vette post aan Financiën of Binnenlandsche Zaken open? Vraag er om. Wenscht gij gaarne naar eene partij te gaan, waar gij niet genoodigd zijt? Verzoek om verzoekt te worden. Verzoek het aan de heeren A. of B. of aan mevrouw C.; verzoek het aan iedereen, dien gij kent. Men zal u lastig en misschien brutaal vinden, maar gij zult uw zin hebben. Wat kan het u schelen of men u een indringer noemt, als gij u maar indringt? Wanneer gij met een stalen voorhoofd doorzet, zullen 999 van de 1000 menschen voor u uit den weg gaan. Bevel maar over de menschen en gij kunt zeker zijn, dat een groot aantal u zullen gehoorzamen. Wat zult gij, geachte lezer, het geld, dat gij voor dit boek betaald hebt, op woeker uitgezet hebben, wanneer gij deze raadgevingen ter harte neemt en ze opvolgt. Gij kunt u stellig verzekerd houden van een goeden uitslag. Als de voet van uw buurman u in den weg staat, trap er op; denkt gij, dat hij dien niet zal terugtrekken?

Ik zal de juistheid der bovenstaande beschouwingen in de geschiedenis van verschillende leden der familie Newcome aantoonen. Hier hadt ge een niet zeer beschaafd, niet zeer schrander en bovenal niet zeer mooi dametje; toevallig met den heer Newcome in kennis gekomen, gelastte zij hem haar te trouwen, en hij gehoorzaamde, gelijk hij haar gedurende zijn verder leven in alle dingen gehoorzaamde, die zij goedvond te gelasten. Kolonel Newcome bij het bordes van haar huis ontmoetende, gelast zij hem op hare receptie te komen, en ofschoon hij in de laatste vijf en dertig jaren op geene partij geweest is en den afgelopen nacht zijn bed niet heeft aangeraakt, ofschoon hij geen anderen rok bezit dan den eenigen dien de firma Stultz in 1821 voor hem naar Indië heeft gezonden, komt het niet in hem op, het bevel van mevrouw Newcome in den wind te slaan, maar staat hij werkelijk vijf minuten over tien aan hare deur, na zich voor de partij getooid te hebben tot verbazing van Clive, dien hij in het gezelschap van zijn vriend Binnie achterliet,

welke hier pas van Portsmouth was aangekomen en met hem gedineerd had, en die, volgens vroeger gemaakte beschikkingen, in hetzelfde logement kamers had genomen.

Die rok van Stultz, een blauwe zwaluwstaart met vergulde knopen, die nu een tintje van hunne natuurlijke koperkleur vertoonden, met een zeer hoogen fluweelen kraag die tot boven aan de ooren van den kapitein reikte, met een zeer kort lijf dat door twee lapellen en een paar knopen, zeer hoog op den rug, werd aangeduid, — die rok maakte, met een wit vest en een scharlaken ondervest en de vroeger nooit ontbrekende witte broek, het costuum van Thomas Newcome uit, verder voltooid door den witten hoed dien wij hem des morgens hebben zien dragen en die afkomstig was uit een partijtje van twee dozijn, welke hij voor eenige jaren te Burrumtollah op vendutie gekocht had. Wij hebben hem bij het beschrijven van zijn rok opzettelijk kapitein genoemd, omdat hij dien rang bekleedde toen het fraaie kleedingstuk hem werd toegezonden, en daar hij gewoon was geweest het gedurende de laatste twaalf jaren als een prachtstuk te beschouwen, had hij niet het minste plan om van opinie te veranderen.

Doctor Mac Guffog, professor Bodger, graaf Poski en al de andere *lions*, op mevrouw Newcome's partij verschenen, werden door den kolonel totaal overschaduwd. De goede man, die niet het minste om lijfsieraden gaf, bezat eene prachtige diamanten speld uit het jaar 1801, die de arme Jack Cutler, bij Argaum aan zijne zijde gesneuveld, hem ten geschenke had gegeven. Jaren lang lag dit sieraad soms in zijn lesenaar, doch bij zulke staatsiegelegenheden als hij meende dat mevrouw Newcome's receptie zou zijn, prijkte het op zijn overhemd. De glans van dit juweel en de flikkering zijner knopen trok aller oogen tot hem. Er waren veel snorren aanwezig, doch die van professor Schnurr, een zeer weldoorvoed martelaar, die kortelings uit Spandau had weten te ontsnappen, en die van Maximiliaan Tranchard, een Fransch vluchteling en apostel der vrijheid, waren de eenige in de zaal, welke met die van den kolonel konden wedijveren. Poolsche edellieden waren in die dagen te Londen zoo overvloedig, dat niemand eenig belang in hen stelde, behalve een zeker lid van het Parlement voor Marylebone en ééns in het jaar ook de lord-mayor. Het algemeene gevoelen was, dat de onbekende de Wallachische bojaar moest zijn, wiens aankomst in het *Hotel Mivart* juist door de *Morning Post* bericht was. Mevrouw Miles, wier boeiende veertiendaagsche woensdagavonden op Montague Square door sommigen beschouwd werden als eene concurrentie tegen de veertiendaagsche donderdagavonden van mevrouw Newcome op Bryanstone Square, kneep hare dochter Mira, juist in een veeltalig gesprek gewikkeld met Herr Schnurr, met signor Carabosso den gitaarspeler en met monsieur Pivier, den beroemden Franschen schaakspeler, stil in den arm en maakte haar opmerkzaam op den bojaar. Mira Miles wenschte uit den grond haars harten dat zij iets van het Moldavisch had verstaan, niet zoozeer om het te spreken, als wel om anderen te laten hooren dat zij het sprak.

Mevrouw Miles, die niet zulk een uitgebreid onderwijs had genoten als hare dochter, waagde het met: »*Madame Newcome pas ici — votre excellence nouvellement arrivé — avez-vous fait un bon voyage? Je reçois chez moi Mercredi prochain; lonnuve de vous voir — mademasel Miles ma fille.*» Mira, die nu hare moeder te hulp kwam, begon van hare zijde met radde tong eene kleine redevoering in 't Fransch, tot verbazing van den kolonel, die er echter de gevolgtrekking uit maakte,

dat het Fransch misschien de taal der groote wereld was, in welke hij nu voor het eerst verscheen.

Mevrouw Newcome had hare plaats bij de deur verlaten, om de zalen door te wandelen met den vermaarden Indischen koopman Rummun Loll, anders gezegd Zijne Excellentie Rummun Loll, den voornaamsten aandeelhouder in de diamantmijnen van Golconda en houder van eene pretensie van drie en een half millioen pond op de Oost-Indische Compagnie. Hij rookte altijd zijne hoekah na het diner, wanneer de dames zich verwijderd hadden, en te zijner eere maakten verscheidene Engelsche heeren zich onpasselijk door pogingen om dat voorbeeld na te volgen, want zijne bedienden brachten daartoe steeds nog een paar hoekah's aan. De heer Newcome had zich naar bed moeten begeven, ten gevolge van de onuitsprekelijke onpasselijkheid, die de tabak hem veroorzaakt had. Doctor Mac Guffog had, in de hoop om Zijne Hoogheid te bekeeren, aan de hoekah zitten te trekken totdat hij even zwart in zijn gezicht was geworden als de interessante Indiër. De gastvrouw, altijd met hare vuile handschoenen, keerde nu naar hare plaats bij de deur terug, na — op den arm van Zijne Excellentie leunende en zich met haar waaijer verkoelende, terwijl hij betel kauwde die hij uit eene zilveren doos nam — hem en zijn tulband en shawls, zijn kostbaren gordel, zijn ingewreven snorbaard, zijn sluw bruin gelaat en zijn opalen oogen door de zalen rondgevoerd en aan de gasten vertoond te hebben.

Zoodra Zijne Excellentie den kolonel in 't oog kreeg, dien hij zeer goed kende, veranderde zijne vorstelijke houding in een voorkomen van de diepste onderdanigheid. Hij boog het hoofd, hield de beide handen voor het gelaat en kwam langzaam en ootmoedig naar den kolonel toe, tot groote verwondering van mevrouw Miles, die nog meer verbaasd stond, toen zij den Moldavischen edelman in uitmuntend Engelsch hoorde uitroepen: »Wat, Rummun! gij hier?»

Zonder zijne gebogen houding te verlaten en altijd met de handen voor 't gezicht, uitte Rummun een stortvloed van woorden in 't Hindostansch, welke kolonel Newcome, onder 't opkrullen van zijne knevels, met eene vrij trotsche houding aanhoorde, waarna hij zich tamen kortaf omdraaide en een gesprek met mevrouw Newcome aanknoopte, die hem met een lachend gelaat haar dank betuigde, dat hij, reeds den eersten avond na zijn aankomst, hare partij met zijne tegenwoordigheid vereerd had.

De kolonel vroeg waar hij eerder had kunnen komen dan ten huize van zijn broeder, en mevrouw Newcome gaf haar innigste spijt te kennen, dat zij geen plaatsje voor hem aan het diner had gehad, want toch was er plaats geweest, daar mijnheer Shalony in het Lagerhuis was opgehouden. Het gesprek was zoo interessant geweest, en die Indische prins was een zoo verstandig man!

»Die Indische — wat?» vroeg kolonel Newcome. Onderwijl had de heidensche gentleman zich uit zijn omtrek verwijderd en plaats genomen bij de schoonste jonge dame in de zaal, die, het liefvallig gelaat tot hem gewend, met hare blonde lokken zijn schouder aanraakte en even gretig naar hem luisterde als Desdemona naar Othello.

Het bloed van den kolonel begon te koken toen hij de rol zag, die de Indiër speelde, en in zijne verbolgenheid krulde hij zijne knevels tot aan zijn oogen op. »Gij wilt toch niet zeggen, dat die man zich voor een prins uitgeeft?» sprak hij; »dat een kerel, die zich in de tegenwoordigheid van een officier niet zou durven nederzetten, wil doorgaan voor —»

»Hoe vaart ge, mijnheer Honeyman? — Hé, *bong soir, monsieur!* — Wat komt ge laat, mijnheer Pressly! Hoc, Barnes! doet ge mij inderdaad de eer, den langen weg van May Fair naar Marylebone voor mij af te leggen? Ik dacht dat gijlieden, jonge heeren van de groote wereld, nooit aan gene zijde van Oxford Street kwaamt. Hier is uw neef, kolonel Newcome.»

»Hoe gaat het, oom?» zeide Barnes, terwijl hij het costuum van den kolonel met de grootste innerlijke verwondering opnam, zonder echter eenig uiterlijk teeken van verbazing te geven. »Gij hebt zeker hier gedineerd om met den zwarten prins kennis te maken? Ik ben hier om u en oom uit te noodigen, aanstaanden woensdag met hem bij ons te komen dineeren. Wel tante, waar is oom?»

»Oom is verplicht geweest naar bed te gaan, Barnes, omdat hij onpasselijk was. Hij heeft een van die hoekah's zitten rooken die de prins gewoon is mede te brengen en dat heeft hem kwalijk gemaakt. Hoe vaart Lady Anna? Is Lord Kew in de stad? Doet de lucht te Brighton uwe zuster goed? Ik heb gezien, dat uw neef tot secretaris van legatie benoemd is. Gaat het goed met uwe tante, Lady Fanny?»

»Wel verplicht; met Lady Fanny is het zoo goed als men wenschen kan en het kindje vaart heel wel,» gaf Barnes droogjes ten antwoord, waarop zijne tante, tot den einde toe onverstoorbaar liefvallig jegens hem, heenging om weder een andere komeet te begroeten.

»Vindt ge zulk eene harmonie in eene familie niet treffend, oom?» zeide Barnes, het woord tot den kolonel richtende. »Ik kan hier geen voet zetten, of tante wil het laatste nieuws van mijne betrekkingen weten, en ik stuur dus 's morgens een knecht uit, om te vragen hoe zij allen varen. Is oom Hobson naar bed moeten gaan, omdat de hoekah hem onpasselijk had gemaakt? Ik weet nog maar al te goed wat een opschudding er op Marble Head is geweest, toen ik daar eens gerookt had. Gij neemt het toch voor woensdag aan, niet waar? Zijn er ook personen, waarmede gij gaarne in gezelschap zoudt wezen? Zeker wel met onzen vriend den Rummun? Zie eens hoe de meisjes hem omringen! Waarachtig, men moet te Londen maar rijk zijn; dan heeft men de keus onder de jonge dames — ik bedoel niet *hier*, maar in de goede kringen; ge begrijpt mij wel,» zeide Barnes vertrouwelijk. »Ik heb oude douairières de gunst van dien kerel zien bedelen en de meisjes met verlangen op zijn gezicht van caoutchouc zien staren. Het is bekend, dat hij in Indië reeds twee vrouwen heeft; doch ik geloof waarlijk dat er hier zijn — ik bedoel namelijk in de goede kringen — die hem toch trouwen zouden, als hij haar maar eene goede som verzekerde.»

»Maar is het hier dan geen goede kring?» vroeg de kolonel.

»Wel, natuurlijk 't is een zeer goede kring, als men het zoo noemen wil; maar het is eigenlijk niet — nu, ge verstaat mij wel. Ik geef u mijn woord van eer, dat er in deze zaal geen drie personen zijn die men ergens elders ontmoet, uitgezonderd Rummun. Wat is hij in zijn eigen land, oom? Ik weet wel, dat hij geen prins is, evenmin als ik.»

»Ik geloof, dat hij tegenwoordig rijk is,» gaf de kolonel ten antwoord. »Hij is uit zeer geringen stand opgeklommen en er loopen zonderlinge praatjes omtrent den oorsprong van zijn fortuin.»

»Dat kan wel waar zijn,» hernam de jonkman; »maar als menschen van zaken behoeven wij ons daar niet mede in te laten. Maar bezit hij inderdaad fortuin? Hij heeft eene groote rekening bij ons en ik geloof dat hij nog uitgebreider zaken met ons wil doen. Daar gij tot de fa-

milie behoort, mag ik u wel vragen ons van dienst te willen zijn en ons mede te deelen wat gij misschien van hem weet. Vader heeft hem op Newcome genoodigd en wij hebben ons zijner aangetrokken, hoewel ik niet zou durven zeggen dat wij daar verstandig aan hebben gedaan. Ik vrees van neen, doch ik ben nog maar jong in de firma en natuurlijk hebben de ouderen er het meest in te zeggen."

De jonge financier had zijn kwijnenden toon geheel laten varen en sprak zeer natuurlijk, zeer oprecht en zeer zelfzuchtig. Al had men hem er jaar en dag over onderhouden, hij zou de minachting en den afkeer niet begrepen hebben, waarmede de kolonel hem beschouwde. 't Was een jonkman zoo sluw als de oudste vrek, een knaap met nauwelijks een baard aan de kin, die zoo onverzettelijk op zijn recht zou gestaan hebben als Shylock. »Als hij nu reeds zoo is op zijn twintigste jaar, wat zal hij dan op zijn vijftigste wel zijn?» dacht de kolonel met eene verzuchting. »Ik zou Clive liever dood zien, dan dat hij zulk een hardvochtig wereldling wierd." En echter was die jonkman niet zonder edeler gevoelens, hij verdraaide de waarheid niet, hij was gaarne bereid een dienst te bewijzen. Hij meende dat zijn leven geen stof tot aanmerkingen gaf, en het was dan ook evengoed als dat van de menschen waarmede hij omging. Men behoeft zich niet voor te stellen dat hij eenig zelfverwijt gevoelde, mits hij elken morgen maar vroeg genoeg in de City was, of dat hij onrustig sliep, tenzij hij zich des avonds een weinig te buiten was gegaan, of dat hij gewetensknagingen had over een slecht besteed leven. Hij beschouwde zijn leven als zeer gelukkig en fatsoenlijk. Hij had een aandeel in eene goede zaak en begreep dat hij het nog wel verder zou brengen. Den eenen of anderen dag zou hij een meisje van deftigen stand trouwen, dat hem eene goede huwelijksgift meebracht, en in den tusschentijd zou hij stilletjes zijn plezier nemen en zijne wilde haver uitzaaien, zooals sommige Londensche jonge heeren dat verstaan, niet wijd en zijd naar de wijze van roekelooze en onvoorzichtige jongelui, maar netjes en zorgvuldig, op plaatsjes die niet in 't oog liepen, waar de oogst kon opwassen zonder de aandacht te trekken en bedaard kon binnengelaald worden zonder opzien te baren. Barnes Newcome verzuimde nooit de kerk en kleepte zich altijd zorgvuldig om aan het diner te komen. Nooit liet hij een winkelier op zijn geld wachten. Hij dronk nooit te veel, behalve wanneer andere jongelui het ook deden en hij het in goed gezelschap kon doen. Nooit kwam hij te laat op het kantoor of overhaastte hij zich met zijn toilet, hoe kort hij ook geslapen had of hoe zwaar zijne hoofdpijn was. Kortom, hij was zoo zorgvuldig gewit als eenig gepleisterd graf, waar ook ter wereld.

Terwijl de jonge Barnes aldus met zijn oom praatte, hield een rijzig heer van een zoetsappig uitzicht, met een hoog voorhoofd (een »edel voorhoofd», zooals zijne bewonderaars het noemden) en eene nette witte das, wier strik eene predikantshand verried, zich bezig met door zijn glinsterenden bril kolonel Newcome op te nemen, wachtende op eene geschikte gelegenheid om het woord tot hem te richten. De kolonel merkte de spanning op, waarin die heer in 't zwart verkeerde, en vroeg aan Barnes wie dat was. Mijnheer Barnes beschouwde door zijn lorgnet den bril en antwoordde, dat hij hem volstrekt niet kende, ja dat eigenlijk geen twee menschen in de zaal hem bekend waren. Desniettemin maakte de bril eene buiging voor het lorgnet, hetgeen daarvan niet de minste notitie nam. De bril deed een stap voorwaarts, waarop de jonge heer Newcome achteruitweek met den geërgerden uit-

roep: »Wat drommel wil die kerel? Wat heeft hij met mij te maken?» Want hij verlangde niet door allerlei menschen in allerlei huizen aangesproken te worden.

Doch de man met den bril kwam met een uitdrukking van blijdschap in zijne lichtblauwe oogen, met een lachje dat kuiltjes op zijne wangen te voorschijn riep, en met uitgestrekte handen vooruit. Dat lachje en die vriendschappelijke begroeting waren voor den kolonel bestemd »Heb ik het van mevrouw Miles goed verstaan, mijnheer,» vroeg hij, »en heb ik de eer kolonel Newcome te zien?»

»Denzelfden, mijnheer,» antwoordde deze, waarop de ander een lavendelkleurigen handschoen uittrok en met de woorden: »Ik ben Charles Honeyman,» de hand van zijn schoonbroeder greep. »Mijn wel-doener,» ging hij voort, »mijn arme zusters man, Clive's vader! Hoe zonderling zijn toch die ontmoetingen in de wereld! Wat ben ik verheugd u te zien en u te leeren kennen!»

»Zijt gij Charles?» hernam de ander. »Het doet ook mij veel genoegen u de hand te kunnen drukken, Honeyman. Clive en ik waren juist vandaag voornemens geweest u een bezoek te brengen, doch wij werden tot etenstijd opgehouden. Gij gelijkt op de arme Emma, Charles,» liet hij er weemoedig op volgen, ofschoon Emma geen goede echtgenoot voor hem was geweest, maar een lichtzinnig onverstandig vrouwtje, dat hem bij haar leven menigen onrustigen nacht en menigen dag vol zorgen berokkend had.

»Die arme, arme Emma!» riep de geestelijke heer uit, zijn oogen naar de kamerkroon opslaande en met de meeste bevalligheid een wit batisten zakdoek voorbij zijn oogen wuivende. Geen mensch in gansch Londen wist beter met zijn ring of zijn zakdoek te spelen en zijn aandoeningen op eene schilderachtiger wijze te smoren. »In de blijdeste oogenblikken, in het bontste gewoel der groote wereld rijzen de herinneringen aan het verledene met onwederstaanbare kracht op, en zijn onze afgestorvenen weder in ons midden,» vervolgde hij. »Doch dit is niet de toon, waarop ik den vriend, pas even aan onze stranden ont-scheept, mag verwelkomen. Ik kan u niet zeggen hoe het mij verheugt u weder in Oud-Engeland te zien. Gij zult wel blijde geweest zijn, Clive te aanschouwen.»

»Die aap!» mompelde Barnes, die hem zeer goed kende. »De kerel staat altijd te preeken!»

De dominé van Lady Whittlesea's Kapel maakte met een lachje eene buiging voor Barnes »Gij herkent mij waarschijnlijk niet, mijnheer?» sprak hij. »Ik heb de eer gehad u in uw openbare betrekking in de City te zien. toen ik mij op uw kantoor vervoegde ter incasseering van mijn schoonbroeders milde —»

»Spreek daar maar niet over, Honeyman,» viel de kolonel hem in de rede.

»Neen, ik mag daar niet van zwijgen. waarde kolonel,» hernam de heer Honeyman. »Ik zou een zeer slecht mensch en een zeer ondankbare broeder zijn, indien ik uwe welwillendheid ooit kon vergeten.»

»Laat mijne welwillendheid in 's hemels naam maar rusten.»

»Dat zal hij nooit doen, zoolang hij er wat bij winnen kan,» mompelde Barnes, zich naar zijn oom keerende. »Zal ik u thuis brengen, oom? mijne cab staat voor de deur, en het zal mij een genoegen zijn als gij er gebruik van wilt maken.» De kolonel gaf echter ten antwoord, dat hij zijn schoonbroeder nog even moest spreken, waarop Barnes, na een eerbiedige buiging tegen hem, onder den arm eener douairière heen de deur uitglipte en stilletjes de trap afsloep.

Newcome was nu geheel aan den predikant overgelaten en deze beschreef de aanwezige personen aan den kolonel, die nieuwsgierig was om te vernemen uit welke bestanddeelen het gezelschap was samengesteld. Mevrouw Newcome zou er verrukt over geweest zijn, indien zij hem over haar zelve en hare gasten had hooren uitweiden, want Charles Honeyman sprak over de meeste personen zoodanig, alsof zij achter zijn rug er naar stonden te luisteren. Het was hier zulk eene verzamelplaats van geleerdheid en genie en deugd, dat een vreemdeling er met recht verbaasd over mocht staan. »Die dame met die roode toque, met hare bevallige dochter, is Lady Trechter, de vrouw van den beroemden rechter van dien naam; het verwonderde iedereen, dat hij nog niet tot opperrechter benoemd en tot den pairsrang verheven was; het eenige beletsel daartegen (naar ik van eene vertrouwde zijde gehoord heb) kwam van den kant van den vorigen koning, die zeide dat hij geen pair wilde hebben, die Trechter heette. Mylady was van nederige geboorte; ik heb zelfs gehoord dat zij aanvankelijk in den dienstbaren stand was, doch zij doet haar tegenwoordigen rang eer aan, spreidt een uitstekende gastvrijheid in hare woning op Connaught Terrace ten toon, en is een model als vrouw en moeder. Die jonkman, met hare dochter in gesprek, is een aankomend advocaat, die reeds naam heeft gemaakt als medewerker aan eenige onzer voornaamste tijdschriften.»

»Wie is die cavalerie officier met dat witte vest, die daar met dien jood met zijn langen baard staat te spreken?» vroeg de kolonel.

»Hi, hi! Die cavalerie-officier is ook een beroemd letterkundige en van beroep procureur. Doch hij heeft Themis voor de Muzen verlaten, en het schijnt dat het nooit anders dan heeren met knevels zijn, welke aan die negen dames het hof maken.»

»Ik heb in al mijne levensdagen geen vers geschreven,» merkte de kolonel aan, zijn eigen snorren gladstrijkende.

»Ik zeg het, omdat ik heb waargenomen, dat zooveel letterkundigen zich met dat sieraad tooien. Die jood met zijn langen baard, gelijk gij hem noemt, is Herr von Lungen, de vermaarde virtuoos op de hobo. De drie volgende heeren zijn mijnheer Smee, lid van de koninklijke academie van beeldende kunsten (gij ziet wel dat die geschoren is), mijnheer Moyes en mijnheer Cropper, die beiden haar genoege om de kin hebben. Bij de piano staat signor Mezzocaldo, de groote bariton uit Rome, te zingen, en de dame, die hem accompaneert, is mademoiselle Lebrun. Professor Quartz en baron Hammerstein, twee vermaarde Duitsche geologen, staan met hun wijd en zijd beroemden collega, Sir Robert Craxton, bij de deur te spreken. Ziet gij daar ginds dien dikken heer, die snuif op zijn overhemd heeft? Dat is de welsprekende Dr. Mac Guffog uit Edinburg. Hij is in een onderhoud verdiept met Dr. Ettore, die kort geleden, als waschvrouw vermomd, uit de handen der inquisitie te Rome ontsnapt is, na meer dan eens op de pijnbank gelegd en met de duimschroef gefolterd te zijn. Men zegt, dat hij den volgenden dag op het groote plein verbrand zou zijn geworden; doch, onder ons, waarde kolonel, wantrouw ik al die historien van bekeerlingen en martelaren. Hebt ge ooit iemand ontmoet, die er prettiger uitzag dan professor Schnurr daar ginds; hij zat te Spandau en ontvluchtte door een schoorsteen heen en een venster uit. Had hij eenige maanden langer gewacht, er zouden weinig vensters bestaan hebben waar hij door kon. Die knappe man met zijn rooden fez is Kurbash pacha, — een renegaat, het spijt mij dat ik het zeggen moet; — vroeger was hij kapper te Marseille en heette monsieur Ferchaud, maar hij

stak naar Egypte over en verwisselde het kruljzer met den tulband. Hij spreekt met mijnheer Palmer, een der bevalligste onder onze jonge dichters, en met Desmond O'Tara, zoon van wijlen den hoogvereerden bisschop van Ballinacorney, een jonkman die kortelings onze Kerk verlaten heeft om de dwalingen der Kerk van Rome te omhelzen; onder vier oogen mag ik wel zeggen, dat de vrouw van uw broeder in zekeren zin jacht maakt op hetgeen wij hier „notabiliteiten” noemen. Ik heb hooren spreken van iemand dien ik in betere dagen gekend heb, en die de makker mijner jeugd en het sieraad van Oxford was, ik bedoel den armen Pidge van het Brasenose College, die in mijn derde studiejaar den Newdegate-prijs behaalde, en die, onder zijn tegenwoordigen naam van pater Bartholo, hier had moeten komen in zijne Capucijner-pij met geschoren hoofd en bloote voeten; doch ik onderstel, dat hij geen verlof van zijn superieur heeft kunnen krijgen. Die dáár is mijnheer Huff, de staathuishoudkundige, pratende met den heer Maeduff, lid van het Lagerhuis voor Glenlivat. Die andere is de *coroner* van het graafschap Middlesex, in gesprek met den beroemden chirurgijn Sir Cutler Sharp; het aardige vroolijke meisje, dat ook met hen praat, is niemand anders dan de vermaarde juffer Pinnifer, wier roman *Ralph de Lijkendief* zoo veel opzien baarde, nadat dit werk in het Driemaandelijksch Tijdschrift was uitgekleeft. Het was inderdaad hier en daar wel wat sterk, — ik heb het in mijne club ingezien, want na vervulling der ambtsplichten is het een predikant wel eens vergund, niet waar, *desipere in loco*, — er komen beschrijvingen in voor, die zeker wel wat hoog gekleurd zijn en begrippen omtrent het huwelijk die den toets niet volkomen kunnen doorstaan, — maar het arme schaap schreef haar roman eigenlijk nog in de kinderkamer, en heel Engeland had er den mond reeds vol van, eer haar vader, Dr. Pinnifer, vernam wie de schrijfster was. Dat is de doctor, die daar in den hoek zit te slapen bij juffer Rudge, de Amerikaansche schrijfster, die hem nu waarschijnlijk het verschil tusschen den Engelschen en den Amerikaanschen regeeringsvorm zit uit te leggen. Waarde mevrouw Newcome, ik ben bezig uw schoonbroeder een overzigt te geven van de celebriteiten, die zich dezen avond in uw salon verdringen. Wat hebt ge ons weer een lief avondje verschaft!”

„Ik doe er mijn best toe, kolonel,” zeide de vrouw des huizes. „Ik hoop dat wij nog menigen avond het genoegen zullen hebben u hier te zien, en ook Clive, wanneer hij oud genoeg zal zijn om deze wijze van uitspanning te waardeeren, zooals ik van morgen zeide. De voornameheid bid ik niet aan; dat kunt gij in andere takken onzer familie bijwonen, maar ik vereer het genie en het talent. En indien ik het middel kan zijn — het *nederige* middel — om mannen van genie tot elkander te brengen, om gemoederen voor elkander te doen uitstorten, om personen van alle natiën in *vriendschappelijk verkeer* met elkander te doen omgaan, dan zal ik niet *geheel* tevergeefs geleefd hebben. Men noemt ons vrouwen van de wereld *beuzelachtig*. Dit moge met sommige het geval wezen; ik zal niet tegenspreken dat er in onze eigene familie zijn, die alleen op wereldsch aanzien letten en niets anders dan vertoon en vermaak op het oog hebben; maar dit zal, naar ik hoop, nimmer het levensdoel van mij en mijne kinderen zijn. Wij zijn maar kooplui en wij trachten niet *meer* te worden. Wanneer ik mijn blik laat rondgaan” (hierbij wees zij met haar waaijer de verschillende sterren aan, die door de gausche zaal tintelden) „en dan, gelijk op dit oogenblik, een Poski zie, wiens naam voor eeuwig onafscheidelijk zal zijn van de geschiedenis van Polen; een Ettore, die de tonsuur

en de pijnbank met ons eigen vrije vaderland verwisseld heeft; een Hammerstein en een Quartz, eene juffer Rudge, onze transatlantische zuster (die ik hoop, dat, in haar aanstaande werk over Europa, niet van *dit* bescheiden salon zal spreken), en eene juffer Pinifer, wier genie ik erken, al betreur ik hare gevoelens; wanneer ik reizigers, dichters en schilders, oostersehe vorsten en vermaarde Indische krijgslieden, en predikanten, die door hunne welsprekendheid uitblinken, rondom mij verzamelen kan; dan heb ik *mijn* nederig doel bereikt en is Maria Newcome niet geheel zonder nut voor haar tijd geweest. Wilt ge niet eenige verversching gebruiken? Vergun uwe *zuster* uw *dapperen* arm te nemen, om naar de eetzaal te gaan." Bij die woorden zag zij de opgetogene gemeente, waarbij Honeyman als 't ware het ambt van kosters bekleedde, in 't ronde, en haar waaiers zwaaiende en haar hoofdje in den nek werpende, wandelde de Vlekkellooze Deugd aan des kolonels arm heen.

Het onthaal in de eetzaal viel tamelijk schraal uit. De buitenlandsehe artisten hadden de gewoonte naar beneden te hollen en al het ijs, de crèmes, enz. te verslinden. Kwam men wat later, dan vond men slechts kippebeentjes, tafellakens smerig van het gesmolten ijs, glazen troebel van de sherry en brokjes overgebleven brood. De kolonel zeide, dat hij nooit soupeerde. Hij vertrok met Honeyman en ging naar zijn bed, maar de laatste, het doet mij leed dat ik het openbaren moet, begaf zich naar zijne club, want hij mocht een lekker hapje wel lijden en hield van kreeftensalade, van een praatje tot laat in den nacht en van een glaasje van 't een of ander, waarmee hij gevoeglijk den dag kon besluiten.

Hij had afspraak gemaakt om te komen ontbijten bij den kolonel, die hem ten acht of negen uur genoodigd had. Het uur van negenen had de heer Honeyman met een zucht aangenomen, want hij stond zelden vóór elfen op. Om de waarheid te zeggen was geen Fransche abbé uit de dagen van Lodewijk XV luier, lekkerder en verwijfder dan de elegante dominé van Lady Whittlesea's Kapel.

Tot de medepassagiers van kolonel Newcome uit Indië had de heer James Binnie behoord, die daar ambtenaar was geweest, een opgeruimd jong heer van twee- of drie en veertig jaar, die, na de helft van zijn leven in Bengalen te hebben doorgebracht, voornemens was van de andere helft in Engeland of op het vasteland van Europa te genieten, indien het hem daar beviel. De nabob, van wien men vroeger zoo dikwijls in boeken las of hoorde vertellen, bestaat niet meer. Degeen, die tegenwoordig uit Indië terugkomt, is niet meer zoo rijk of zoo boosaardig als het geelzuchtige monster uit de romans en tooneelstukken, die de landgoederen van geruïncerde Engelsche gentlemen aankoopt met de roepijnen welke hij aan mishandelde radja's heeft afgeperst, die in het openbaar eene hoekak rookt, en in het geheim een knagend geweten, diamanten van onschatbare waarde en een aangestoken lever met zich omdraagt; die een onopgevoede vrouw heeft met eene schare zwarte dienstboden welke zij slecht behandelt, en een lieve zoon en dochter met zachte karakters en eene gebrekkige opvoeding, die van begeerte branden om hun eigene levenswijze en die hunner ouders te verbeteren en zich doodschamen over de dwaasheden welke de oude lui begaan. Als men zich ten huize van een uit Indië teruggekeerd heer bevindt, hoort men de platte taal niet meer, die vroeger wel eens van een nabob vernomen werd. Hij begeeft zich met den omnibus naar Leadenhall Street en keert te voet terug, om beweging te nemen. Ik heb er gekend, die zich slechts door eene dienstmaagd aan tafel lieten bedienen.

Bij dozijnen heb ik er ontmoet, even gezond en blozend als een landjonker, die nooit zijn vaderlijken roastbeef en grond verlaten heeft. Zij dragen geen nanking wambuizen in den zomer. Hunne levers zijn niet meer in de war, en wat hoekahs betreft, zou ik durven zweren dat er op dit oogenblik geen twee meer in gebruik zijn, en dat gepensioneerde Indische ambtenaren er even weinig aan denken om die te rooken, als hunne vrouwen om zich bij de lijken harer echtgenooten te verbranden op het kerkhof van Kensal Green, nabij de wijk Tyburnia, waar de Indische maatschappij zich tegenwoordig het meest verzamelt. Vroeger waren Baker Street en Harley Street de geliefkoosde woonplaatsen; eenmaal was het Portland Place en nog vroeger Bedford Square, waar de Indische magnaten den boventoon voerden; maar die wijken zijn thans van haar ouden luister vervallen, evenals Agra, Benares en Lucknow en de residentie van sultan Tippoe vervallen zijn.

Na eene twee-en-twintigjarige afwezigheid uit Londen kwam de heer Binnie daar terug op de imperiale der diligence van Gosport met eene hoededoos en een klein valies, een frisch gladgeschoren gezicht, een onverminderden eetlust, een costuum gelijk ieder ander en geen schijn van een zwarten knecht. Hij nam eene cab bij het koffiehuis het *Witte Paard* en liet zich naar het *Hotel Nerot* in Clifford Street rijden, waar hij den koetsier met achtien stuivers afscheepte en, toen die kerel beeerde dat dit te weinig was, hem uitlegde dat Clifford Street geen tweehonderd el verder dan Bond Street was en dat hij betaalde naar den maatstaf van vijf shillings en vier stuivers per mijl, de mijl slechts op zestienhonderd el gerekend. Hij vroeg aan den knecht tegen hoe laat kolonel Newcome zijn diner besteld had, en vernemende dat hij dus nog een uur tijd had, ging hij uit om in de buurt naar eene woning te zien, waar hij rustiger zou kunnen leven dan in een hotel, — hetgeen hij uitsprak als *hotel*, want hij was van geboorte een Schot. Zijn vader was griffier bij het gerechtshof te Edinburg geweest, en had aan zijn zoon een ambt in Indië weten te bezorgen, als wedervergelding voor diensten, die hij een directeur der Oost-Indische Compagnie bij de verkiezingen bewezen had. Binnie trok nu zijn pensioen en had gedurende zijn verblijf in Indië de helft van zijn traktement weten over te sparen. De voorstanders van ruim leven beweerden dat hij gierig was, hoewel hij veel meer weggaf dan andere lieden, die verreweg meer verteeden. Hij was een aanhanger van David Hume, dien hij meer dan iemand anders ter wereld bewonderde, en de fijnen noemden hem dus een mensch van gevaarlijke beginselen, hoewel er onder de fijne heeren oneindig gevaarlijker lui, dan James Binnie was, gevonden werden.

Toen kolonel Newcome in zijn hotel terugkeerde, vond hij dezen achtingswaardigen heer in zijne kamer geïnstalleerd en op zijn gemak in zijn besten armstoel zittende; de avond-editie eener courant lag over zijn breed vest uitgespreid en zijne kleine beentjes rustten op een stoel, dien hij tegenover zich geplaatst had. Binnie werd eensklaps helder wakker, toen de kolonel binnentrad. »Zijt gij daar, doordraaier?» riep de ambtenaar uit. »Hoe heeft de Londensche *beau monde* den Indischen Adonis ontvangen? Hebt gij opzien gebaard, Newcome? Ik herinner mij nog wat een piet gij waart, toen die rok pas te Calcutta kwam — gij waart de Brummel van Barrackpore; — 't was onder het bestuur van Lord Minto, — of was het toen Lord Hastings satraap over ons was?»

»Men moet ten minste één goeden rok hebben,» antwoordde de kolonel; »ik geef mij niet voor een dandy uit; maar ik zeg: bestel een rok bij een goeden kleermaker, en gij zijt klaar.» De goede man dacht,

dat zijn rok nog altijd zoo elegant was als men maar wenschen kon.

»Klaar! — Gij zijt er nooit mee klaar!» riep de ambtenaar uit.

»Een oude rok is een oude vriend, ouwe Binnie. Ik wil zoo min van den een als van den ander scheiden. Hoelang hebt gij met mijn zoon gezeten — is t geen knappe jongen, Binnie? Ik verwacht stellig, dat gij hem voor een aardig sommetje in uw testament zult zetten.»

»Zie nu eens wat een waar vriend is, kolonel. Ik ben voor u wakker gebleven, of, juister gezegd, ik heb u zitten wachten, omdat ik wist, dat gij over dien jongen schavuit met mij zoudt willen spreken. Ware ik te bed gegaan, gij zoudt naar No. 26 gestapt zijn en mij uit mijn eersten, aangenaamsten slaap opgeschrikt hebben. Beken het maar, en wind er geen doekjes om. Zijt gij niet bij uw eerste bezoek in het salon uwer zuster verliefd geraakt op eene jeugdige schoonheid, die gij tot stiefmoeder voor uw bengel bestemt?»

»Is t geen knappe kerel, James?» herhaalde de kolonel, terwijl hij, op den rand der tafel gezeten, eene sigaar opstak. Was het de blijdschap, of de vlam der nachtkaaers waaraan hij zijne sigaar ontstak, die zijn oprecht gezicht zoo verlichte en deed glinsteren?

»Ik heb mij bezig gehouden met den knaap de maat te nemen naar den geest, en heb hem zoo volkomen laten opbiechten als ik ooit een schelm, die voor mij te recht stond, heb uitgehoord. Ik kan zijne hoedanigheden in de volgende orde rangschikken: »zucht naar lof", 16; »goedhartigheid", 14; »vechtlust", 14; »bestendigheid", 2; »liefdegevoel", is natuurlijk nog niet ten volle ontwikkeld, maar zal denklijk verbaazend sterk worden. De organen van verbeeldingskracht en denkvermogen zijn zeer goed, maar dat der berekening is zeer slecht ontwikkeld. Hij kan een dichter of een schilder worden of gij kunt een soldaat van hem maken, ofschoon slechter menschen, dan hij is, daar goed genoeg voor zijn; maar hij zal een onhandig koopman, een lui advocaat en een ellendig wiskunstenaar wezen. Hij bezit geest en nauwgezetheid en gij moet dus geen dominé van hem maken.»

»Binnie!» zei de kolonel op ernstigen en vermanenden toon, »gij smaalt altijd op de geestelijke heeren.»

»Als ik nog bedenk,» riep het ambtenaartje met het komiekste gezicht van de wereld uit, »dat ik, indien ik geen betrekking in Indië had gekregen, eene lichtende ster des geloofs en een steunpilaar der Kerk zou geworden zijn, op den proekstoel worstelende met den aartsvijand en psalmen opgevende! Wel, wel, wat een verlies heeft de Schotsche Kerk in James Binnie geleden! Maar daar praten wij nu niet over. Ik ben van gevoelen, kolonel, dat die jonge schelm u nog heel wat moeite zal veroorzaken; of hij zou het althans doen, indien gij niet zoo dwaaselijk met hem ingenomen waart, dat gij hem voor de volmaaktheid in persoon houdt. Hij zal het geld voor u doorbrengen, en zoo weinig mogelijk werken. Hij zal zich geschiedenissen met de schoone sekse op den hals halen. Bovendien is hij bijna zoo argeloos als zijn vader, hetgeen wil zeggen dat elke schurk hem zal oplichten, en het komt mij voor dat hij ook uwe slechte gewoonte heeft om de waarheid te spreken, kolonel, hetgeen hem lichtelijk beletten kan in de wereld vooruit te komen, doch ook weder aan den anderen kant zal verhoeden dat hij te ver afdwale. Er bestaat dus voor hem alle vrees, een weinig hoop en een weinig troost.»

»Wat denkt gij van zijn Latijn en zijn Grieksch?» vroeg de kolonel, want voordat Newcome naar de partij ging, had hij een sluw plan met

Binnie beraamd, volgens hetwelk de laatste den jonkman omtrent diens letterkundige bekwaamheden zou examineeren.

„Wel,” antwoordde de Schot, „ik heb bemerkt, dat de jongen ongeveer zooveel Grieksch en Latijn kent, als ik zelf op mijn achttiende jaar machtig was...”

„Is het mogelijk, beste Binnie! Gij, die de grootste geleerde in gansch Indië waart!”

„...En 'tgeen op volstrekt *niets* nederkwam. Hij heeft, ten gevolge van het wonderschoone systeem dat op de Engelsche scholen in zwang is, in vijf jaar omtrent zooveel van de oude talen geleerd als hij bij vlijtige studie in drie maanden thuis had kunnen leeren. Let wel, ik zeg niet dat hij het *zou* geleerd hebben, want waarschijnlijk zou hij dat *niet* hebben gedaan. Doch tot den prijs van — hoeveel wel? tweehonderd pond 's jaars, vijf jaren lang — heeft hij juist eene hoeveelheid klassieke litteratuur opgedaan, die omtrent vijf en twintig guinjes waard zal zijn — genoeg cehter om in zijn leven Horatius op eene fatsoenlijke wijze aan te halen; en wat heeft een jonkman van zijne vooruitzichten méér noodig? Mij dunkt, ik zou hem onder dienst zenden: het leger is de beste plaats voor hem; men heeft daar het minste te doen en draagt er de mooiste kleeren. *Ecce signum!*” besloot de kleine snaak, terwijl hij tusschen vinger en duim het pand van zijn vriends rok oplichtte.

„Ik weet nooit of gij schertst of in ernst spreekt,” zeide de kolonel in onzekerheid.

„Hoe zoudt gij dat ook weten, daar ik het zelf niet weet?” antwoordde de Schot. „Maar in ernst, Newcome, uw zoon is een zoo knappe jongen als ik ooit gezien heb. Hij schijnt verstandig en goedhartig te zijn. Zijn gezicht is zijn recommandatiebrief, en met zijn oprechtheid (en met de roepijen die hij van zijn vader zal erven en die wij niet vergeten moeten) zou het al erg moeten loopen, indien hij zijn weg niet door de wereld maakte. Hoe laat is het ontbijt besteld? Wat een genot, niet waar, dat wij dezen morgen het schrobben van het dek niet hoorden! Wij moeten kamers nemen en ons geld niet uit de vensters van dit hotel werpen. De jongen moet morgen met ons rondgaan en ons de merkwaardigheden van de stad laten zien, Tom. Ik heb, vijf en twintig jaar geleden, daar maar drie dagen aan kunnen besteden, en ik stel mij dus voor, morgenochtend na het ontbijt mijne waarnemingen voort te zetten. Willen wij nog eens op het dek gaan om te zien welke koers het schip houdt, eer wij in de kooi kruipen, kolonel?” en met die woorden knikte het opgeruimde heertje, over zijne kaars heen, zijn vriend toe en trippelde weg, om zich naar bed te begeven.

De kolonel en zijn vriend waren licht van slaap en vlug in het opstaan, gelijk de meesten die uit het land komen waar zij zooveel jaren hadden doorgebracht, zoodat zij reeds op en gekleed waren, lang voordat de Londensche logementbedienden er aan dachten hun bed te verlaten. De werkmeid was het eenige wezen, dat op het vroege morgen uur in de weer was, toen Binnie over haar emmer struikelde, terwijl zij het „dek” schrobde. Maar hoe vroeg hij ook op ware, zijn reisgenoot was er nog vroeger bij geweest. Binnie vond den kolonel in zijne zitkamer, op zijne kousen, en eene sigaar rookende, die, om de waarheid te zeggen, zelden uit zijn mond was.

Hij had twee slaapkamers nabij die zitkamer, en toen Binnie, zoo wakker als een haan, zijn morgengroet uitkraaide, riep de kolonel:

»Sst!» legde zijn vinger op zijn mond en kwam met zoo weinig ge-
druis als een spook naar hem toe.

»Wat is er gaande?» vroeg de kleine Schot. »En waarom hebt gij
uwe laarzen niet aan?»

»Clive slaapt nog.» antwoordde de kolonel met een bezorgd gelaat.

»O-c-h! slumert de lieveling nog?» zeide de schalk. »Mag ik niet
even binnen gaan, kolonel, om zijn lieve gezichtje te bewonderen,
terwijl hij ligt te slapen?»

»Dat moogt ge, als ge eerst die verwenschte krakende laarzen uit-
trekt,» antwoordde de kolonel in vollen ernst, zoodat Binnie zijn pret-
tig vollemaansgezicht moest afwenden om niet te stikken van het
lachen.

»Hebt ge niet een gebed over het slapende engeltje uitgesproken,
Tom?» ging Binnie voort.

»En als ik dat gedaan heb, James,» hernam de kolonel ernstig,
waarbij eene soort van blos zijn vaal gelaat overgoot, »dan geloof ik
niet, dat daar kwaad in stak. De laatste maal dat ik hem slapende
zag, was negen jaar geleden, toen hij als een ziekelijk bleek jongetje
in zijn kribje lag, en nu ik hem sterk en knap opgegroeid terugzie,
geheel zooals een liefhebbend vader zijn zoon kan wenschen te zien, nu
zou ik een ondankbare schelm zijn, James, indien ik niet deed wat gij
zoo even bedoeldt en den Almachtigen God dankte, dat Hij hem aan
mij heeft teruggegeven.»

Binnie lachte niet meer. »Bij den hemel, Newcome,» zeide hij, »gij
zijt een der heiligen op aarde. Als alle menschen u geleken, zou het
met ons beider vak gedaan zijn; er zouden geen gevechten en geen
soldaten, geen schelmen en geen rechters om ze te bestraffen, meer
wezen!» De kolonel stond verbaasd over de opgewondenheid van zijn
vriend, die in den regel niet mild was met loftuitingen; en wat was
ook meer alledaagsch voor den kolonel dan die eenvoudige daad van
dankbaarheid en gehchtheid over welke zijn makker uitweidde? 's Hemels
zegen over zijn zoon af te smeeken was voor hem even natuurlijk als
met de zon op te staan en zich naar bed te begeven als de dag afge-
loopen was. Zijne eerste en zijne laatste gedachte was altijd bij zijn kind.

De beide heeren vonden bij hunne thuiskomst Clive gekleed en diens
oom gekomen om mede te ontbijten. De kolonel deed het gebed bij
dien maaltijd. Het leven was nu begonnen om 'twelk hij zoo lang ges-
macht en gebeden had, en de zoon, die zoovele jaren zijne gedachten
had vervuld, zat daar met een lachend gelaat tegenover hem.

NEGENDE HOOFDSTUK.

TEN HUIZE VAN JUFVROUW HONEYMAN.

De huizen in Steyne Gardens te Brighton, waar kamers te huur zijn,
behooren tot de meest gezochte in die stad der gemeubileerde kamers.
Die huizen hebben uitgebouwde boogvensters in den voorgevel en be-
zitten nette veranda's, van waar men den blik kan laten gaan over den
mensenstroom die de Steyne op- en afgolft en over dien blauwen
oceaan, dien Britannie gezegd wordt te beheerschen en die zich als een
schitterend kleed naar 'toosten en westen uitbreidt. De voet van 't ha-
venhoofd, dat stout in de zee vooruitspringt, wordt bij fraai weder door

de lachende golfjes gekust, maar op stormdagen slaan de baren er schuimend overheen. Hier kan men voor een paar stuivers een tochtje op zee doen, waarbij men geen hofmeester met kommen of bakken noodig heeft. Men kan de zon in warmen gloed achter Worthing zien ondergaan of haar in glorie zien verrijzen achter de heuvelen van Rottingdean. Men ziet den stedeling met zijn gezin binnengelokt in de notedoppen der bootslieden en verbeeldt zich dat de schommeling niet zeer aangenaam moet zijn en dat de huurder der boot, *otium et oppidi laudat rura sui*, naar rust haakt en de voorkeur aan Richmond of Hampstead geeft. Men ziet honderd badkoetsen in zee gaan, en uw ondeugende verbeelding schildert u de schoonen af, die onder de witte luifels in het water plassen. Op het gerimpelde zand (is het gerimpeld zand of is het een kiezelig strand?) zoekt de garnalenjongen die smakelijke toevoegsels tot uw ontbijt, — het ontbijt, een maaltijd die te Londen bijna onbekend is, maar waaraan men te Brighton alle eer bewijst. In die scheepjes, die de kust naderen, is de visser met opoffering van zijne nachtrust uitgevaren om den fijnen schelvisch, den gulzigen en onvoorzichtigen makreel en de eenvoudige tong te vangen. Hoor, daar klinkt hoorgeschal! dat is de morgendiligence, die naar Londen vertrekt. Gij volgt die met uw oog en laat dit eindelijk op die torentjes rusten, welke de veelbeminde George IV heeft doen bouwen. Let eens op dien afgeleefden Londenschen *roué* die op het havenhoofd de frissche zeelucht inademt en steelsche blikken onder de hoeden der mooie meisjes werpt, die hier nog eene wandeling doen, voordat zij aan hare lessen gaan. Zie dien galachtigen advocaat eens aan, die voor een enkelen dag Pump-Court ontvlucht is, en de versehe lucht opsnuift, eer hij terugkeert naar zijn ontbijt en naar zijn zak met processtukken in de *Albion Tavern*! Kijk eens wat een aardige rij pratende schoolmeisjes, van het roodwangige en vlasharige kind dat aan de zijde der ondermeesteres voortwaggelt, tot aan het schalke vijftienjarige juffertje, dat loopt te giggelen en weet dat zij mooi is, en daarom ook door jufvrouw Griffin, de strenge bovenmeesteres, geducht wordt doorgehaald! Daar hebt ge Tomkins met een verrekijker en een matrozenbuis; den jongen Nathan en den jongen Abraham, reeds opgeschikt met gesteenten en met de zon in oosterschen luister wedijverende; een arme ziekte, die in haar rolstoel wordt voortgeschoven; een opgeruimde, gezette dame, die de steentjes van het strand aandachtig beschouwt (eens heb ik zulk eene dame er werkelijk een zien koopen), terwijl hare kinderen de te koop hangende portretten met gouden haar en gouden stropdassen en verbazend hooggehakte schoenen, meesterstukken van kunst die voor zeven shillings en zes stuivers te geef zijn, staan te bewonderen. Het is gewoonte geworden om kwaad van George IV te spreken, doch hoeveel myriaden van Londenaars zijn hem niet dank verschuldigd, dat hij Brighton heeft doen ontstaan! Een der beste geneesheeren, welke Londen ooit gekend heeft, is de vriendelijke en vroolijke dokter Brighton. Gezegend zijt gij, wiens recepten garnalen en het vleesch der South-Down-schape voorschrijven! Nergens in het lamsvleesch zoo goed als te Brighton; nergens zijn de rijtuigen aangenamer dan daar; geen strand is zoo heerlijk om er te rijden, geen winkels doen zich beter voor dan de Brightonsche galanteriewinkels en fruitwinkels en marktuitstallingen. Ik verbeeld mij, dat ik de kamers van jufvrouw Honeyman in Steyne Gardens bewoon en al die heerlijkheden geniet.

Indien de geachte lezer tegenspoeden in zijn leven ondergaan heeft, verliezen van niet zoo verregaanden aard dat zij werkelijk gebrek ten

gevolge hebben gehad, zal hij wel willen bekennen, dat de druk dier armoede op verre na zoo zwaar niet was als zijn ontstelde verbeelding zich die afschilderde. Stel dat uw geld belegd was in West-Diddlesex effecten of andere onzalige speculatiën; welnu, gij ontvangt de tijdigheid dat de zaak failliet is; gij betaalt uw uitstaande rekeningen met het saldo, dat gij nog bij uw bankier hebt; gij vergadert uw gezin en houdt eene roerende toespraak; de vrouw van uw hart gaat bij de zonen en dochters rond en drukt ze den een na den ander aan haar boezem, waarop zij eindelijk zelve eene schuilplaats zoekt aan uw vest en met een stroom van tranen en onder het aanhalen van toepasselijke plaatsen uit de Heilige Schrift, de verklaring aflegt, dat al haar wereldsche schat in het bezit van gemeld vest en van hare lievelingen bestaat; de weenende dienstboden worden onder betaling van het volle loon en met een kerkboek, dat hare meesteres haar tot aandenken schenkt, ontslagen; uw fraaie huis in Harley Street wordt te huur gehangen en gij verdwijnt op gemeubileerde kamers te Pentonville, Kensington of Brompton. Welk een verschil met die statige huizinge, waar gij zooveel jaren achtereen belasting betaald en eene milde gastvrijheid uitgeoefend hadt!

Gij verdwijnt dus op kamers, gelijk ik zeide, en bevindt er u tamelijk wel op uw gemak. Ik weet niet, of uwe vrouw in haar hart niet gelukkiger is dan in 'tgeen zij hare gelukkige dagen noemde. Zij zal voortaan iemand van een zeker gewicht zijn; in Harley Street had zij niets te beteekenen; met andere woorden, iedereen, die in haar visiteboek stond — men neme maar wien men wil — was even aanzienlijk als zij. In al de huizen waar gij in die straat verkeerdet, vond men dezelfde entrées, hetzelfde zilverwerk, dezelfde dienstknechts, enz. Uwe kandelaars waren misschien fraaier (en werkelijk maakten zij een mooi effect bij het diner), maar het zilver (of pleet) van mevrouw Jones deed veel meer voor. Bij uw alleraangenaamste soirées stonden er meer rijtuigen voor uwe deur dan bij die van mevrouw Brown, doch deze dame was de nicht van een baronet en had dus aan de meeste tafels den voorrang boven uwe lieve vrouw. Vandaar het smalen van deze laatste bekoorlijke dame op de Britsche baronets en hare vele aardigheden ten koste van dien achtbaren stand. In één woord, toen gij op het toppunt van uw maatschappelijken voorspoed stondt, was er altijd eene heimelijke ontevredenheid aanwezig, er was iets bitters vermengd met de fonteinen des genots waaruit gij mocht drinken.

Er steekt geen genoegen in (tenzij uw smaak bepaald daarheen gaat), te verkeeren in kringen waar gij niets dan de gelijke zijt van ieder ander. Vele menschen geven zich de uiterste moeite, om in gezelschappen te komen waar een ieder hun meerdere is en waar gij, welke voorzorgen gij ook neemt, aan onophoudelijke grieven zijt blootgesteld, zooals bij voorbeeld wanneer de markiezin X. u niet herkent en gij wel denken moet dat zij u niet wil kennen; wanneer de hertogin Z. u in al den glans harer juweelen voorbijgaat, enz. Het ware genot des levens smaakt gij, wanneer gij met uwe minderen verkeert. Wees de haan van uw dorp, de koningin van uw kringetje; de zeer aanzienlijke personages uitgezonderd, zijn het juist de menschen, welke, zooals men dat noemt, betere dagen gekend hebben, de personen die verliezen hebben ondergaan, voor welke het Lot inzonderheid die vertroosting bestemd heeft. Ik ben als Cesar en heb eene hooge borst; als ik de eerste niet in Piccadilly kan wezen, zal ik het in Hatton Garden beproeven en zien of ik daar niet aan het hoofd van den *bon ton* kan staan. Als ik den scep

niet kan zwaaien in White's of de Travellers-Club, laat mij dan maar president van de Vroolijke Zakkendragers in den *Spijkerbak* wezen, waar ik ieder kan doen deballoteeren, die mij niet de verlangde eer bewijst. Als mijne lieve Betsy eene gezelschapszaal niet mag verlaten, voordat de nicht van een baronet (ha, ha! de nicht van een baronet! het heeft wat te beteekenen!) haar vóórgestaan is, laten wij dan gezelschap zoeken waar zij de eerste zal zijn: en hoe *kunnen* wij de eersten zijn, als wij onzen omgang niet onder onze minderen zoeken? Nagenoeg iedereen kan dat soort van genoegen smaken, zonder dat het hem bijna iets kost. Voor een shilling aan thee en koekjes besteed, kunt gij zooveel vleierij en vereering genieten als menigeen niet verkrijgen kan door duizend pond voor zilwerwerk en weeldeartikelen en gehuurde bedienden uit te geven, zijn huis het onderste boven te keeren en soupers van Gunter te laten komen. Vleierij! wel, de menschen, die bij u komen, geven even kostbare partijen als *gij* doet. Vereering! de huurlingen, die aan uw souper bedienen, hebben gisteren bij een hertog bediend en onderstaan zich, u te protegeeren! O onnoozele verkwister! gij kunt vleierij voor een dubbeltje koopen, en gij besteedt schatten om uwe gelijken en uwe meerderen te onthalen, en niemand bewondert er u om!

Tante Honeyman was eene vrouw, die duizend deugden bezat; zij was opgeruimd, zuinig, oprecht, werkzaam, weldadig, goedhartig, waarheidlievend, gehecht aan hare familie en bereid tot alle opofferingen voor degenen, die zij lief had; en toen zij geldelijke verliezen onderging, beloofde de Fortuin haar dadelijk door vele genoegens, welke geen geld verschaffen kan. De goede oude vrouw schatte het woord *dame* hooger dan eenig ander woord in de taal, en maakte op iedereen den indruk, dat zij zelve eene dame was. Haar moeders vader was kapitein ter zee geweest; haar vader had jongelui in den kost genomen en onderwezen, eene plaats als predikant bekomen, zijn zoon naar de academie gezonden, bij den heer van het dorp gedineerd en zijn bundel preeken uitgegeven. Men had hem lief op zijne standplaats, waar jufvrouw Honeyman het huis voor hem hield; hij was geacht om zijne vriendelijkheid en vermaard om zijn portwijn. Bij zijn sterven liet hij een inkomen van omtrent tweehonderd pond 's jaars aan zijne beide kinderen na, maar niets aan Clive Newcome's moeder, die zich door haar eerste huwelijk met luitenant Casey (door wien zij zich had laten schaken) en haar opvolgend lichtzinnig gedrag zijn misnoegen op den hals had gehaald. Charles Honeyman bracht zijn aandeel op smaakvolle wijze met partijtjes te Oxford en vervolgens met een buitenlandsch reisje door, en verteerde verder nog zooveel van het geld zijner zuster als die goede ziel hem geven wilde. Zij was iemand van doorzicht en vastberadenheid, en bracht hare meubelen naar Brighton over, waar zij dacht dat de gansche stad zich nog haar grootvader kapitein Nokes, die daar gewoond had, en zijn dapper gedrag in Lord Rodney's zeeslag tegen graaf de Grasse herinnerde. Jufvrouw Honeyman huurde daar dus een huis en verhuurde de bovenverdiepingen.

De levendige oude dame bracht van het platteland eene meid mede, die de dochter van haar vaders koster was en onder jufvrouw Honeyman's oog het lezen geleerd en haar eersten teekenlap vervaardigd had. Geen Indische prinses die zich in het goud baadde, geen gravin die tal van kasteelen en buitenplaatsen bezat, had ooit zulk eene trouwe sloofster gehad als Hanna Hicks voor hare meesteres was. Onder Hanna stond eene jonge dame uit het armhuis, die tegen Hanna »jufvrouw Hicks" zeide, en evenveel ontzag voor die meid koesterde als deze voor

hare meesteres. 's Zomers ten vijf en 's winters ten zeven uur (want als goede huishoudster was jufvrouw Honeyman spaarzaam met kaarslicht) werd de kleine Sally door Hanna gewekt en stonden de drie vrouwen op. Ik laat het aan uwe verbeelding over, welk een opschudding er in dat huis plaats had, als Sally zich vertoonde met bloemen in haar hoed, blijken van lichtzinnigheid of verzet gaf, te lang uitbleef wanneer zij uitgezonden was om bier te halen, of betrapt werd op coquetteren met den slagersknecht of den jongen van den groentebroer. Sally werd menigmaal vervangen, want jufvrouw Honeyman noemde al die jonge meisjes Sally en er had in haar huis een groot verbruik van Sally's plaats. De hoedanigheden der op het oogenblik in dienst zijnde Sally maakten een bestendig en boeiend onderwerp van gesprek tusschen Hanna en hare meesteres uit. De weinige vriendinnen, die wel eens bij jufvrouw Honeyman aanwipten, hadden ook Sally's, en onder het bespreken der karakters van die meisjes brachten de goede dames het thee-uurtje aangenaam door.

Verscheidene der personen, die te Brighton kamers verhuren, zijn vroeger zelf in dienstbaren stand geweest; of het zijn voormalige huisbewaarders en huishoudsters, winkeliers en dergelijke. Met die omwonende individu's ging Hanna op den voet van gelijkheid om en hield hare meesteres op de hoogte van 'tgeen er voorviel. »No. 6 was verhuurd; no. 9 had zijne huur weer niet betaald; de eerste verdieping van no. 27 kreeg bijna elken dag wild en fijne schotels van Mutton; de familie, die de kamers bij jufvrouw Bugsby had gehuurd, was als naar gewoonte na den eersten nacht vertrokken, want het lieve gezichtje van 't arme schaap van een kind was niet toonbaar van al de beten; de jufvrouwen Leary gedroegen zich weer schandelijk met de twee jonge heeren en dat wel in haar eigene woonkamer, waar een van die heeren aan Laura Leary zelfs eene sigaar gepresenteerd had; jufvrouw Cribb ging altijd maar voort met ponden van het voor haar inwoners bestemde vleesch af te snijden, hunne theebusjes te ledigen en zelfs hunne brieven te lezen. »Sally had dat gehoord,» zei Hanna, »van Polly, de meid van jufvrouw Cribb, die er slecht behandeld werd en akelige taal moest hooren.» Al die praatjes en anekdotes, die doorgaans niet tot eer van de burens waren, zamelde Hanna zorgvuldig bijeen, en bracht ze te pas aan de theetafel harer meesteres of bij het bescheidene avondmaal, dat jufvrouw Honeyman na de werkzaamheden van den dag gebruikte. Ik behoef wel niet te zeggen, dat zulke verschrikkelijke dingen, als ten huize van jufvrouw Bugsby voorvielen, nooit bij jufvrouw Honeyman plaats hadden. Elke kamer werd duchtig geveegd en geschrobd en door scherpe oogen, aan welke niets ontgaan kon, zorgvuldig bekeken; en zoodra een inwoner vertrokken was, werden de gordijnen afgenomen, de matrassen onderzocht en elke schraag van het bed van hare plaats genomen en afgewassen. Wat het kapen van vleesch of suiker betrof, mocht Sally nu en dan een paar klontjes wegnemen of een stuk vleesch in den mond steken, wanneer zij de schotels van de bovenkamers naar beneden bracht (de meeste Sally's, lichtvaardige schepsels, in armhuizen groot gebracht, gaan aan dat euvel mank); maar aan Hanna kon men ongeteld goud en ongekurkten brandewijn gerust toevertrouwen, en jufvrouw Honeyman zou evenmin op het denkbeeld gekomen zijn om zich iets van het vleesch harer inwoners toe te eigenen, als om een stuk van Hanna's neus af te snijden en dat op te eten. De beste soep, de beste côteletten, de beste kalfsborsten, de beste snijboonen, de lekkerste gebakken visch en de vetste patrijzen van ge-

heel Brighton waren altijd bij jufvrouw Honeyman te vinden, en voor hare gunstelingen had zij de beste Indische currie en rijst, afkomstig van een voornaam lid van hare familie, op 't oogenblik officier in Bengalen. Doch het was maar zeer weinigen gegeven, om dit bewijs van genegenheid van jufvrouw Honeyman te ontvangen. Ging eene familie niet ter kerke, dan stond die bij haar in geen goed blaadje, en bezocht men de kerk van de afgescheidenen, dan was het geheel uit. Eens namen stille menschen uit Staffordshire hun intrek bij haar; zij aten des vrijdags geen vleesch en dus beklaagde jufvrouw Honeyman hen als het Roomsche bijgeloof aanklevende; maar toen zij een bezoek ontvingen van twee gezette heeren in 't zwart, van welke de een een purperen ondergewaad droeg, en de dame uit Staffordshire zich op de knieën voor hem wierp toen hij de kamer binnentrad, toen zeide jufvrouw Honeyman aan die afgodendienaars onverbiddelijk de huur op. Zij verkoos in haar huis geen Jezuïeten te dulden. Daarop liet zij Hanna in Howell's *Medulla* het prentje zien van de martelaars, die op Smithfield verbrand waren. »Heer bewaar me, jufvrouw!» riep Hanna en drukte er de hoop bij uit, dat dit toch al lang geleden zou zijn. Jufvrouw Honeyman ging zelfs wegens dit geval den hulpprediker spreken, en toonde nog jaren lang aan hare vriendinnen en soms ook aan haar inwoners de plaats op het tapijt, waar het arme verblinde schepsel geknield had. Zoo leefde zij voort, vereerd door hare kennissen, door hare leveranciers en niet weinig door haar zelve; van hare vroegere »rampen» sprak zij met eene gelatenheid, die vermakelijk was om te aanschouwen, en op eene wijze alsof haar vaders pastorie een schitterend paleis en het sjeesje met één paard (met twee lampen voor den avond) eene vorstelijke equipage ware geweest. »Maar ik weet dat het om bestwil is, Clive,» zeide zij tegen haar neefje, wanneer zij hem dien grootschen voet van leven beschreven had, »en ik kan mij, den hemel zij dank, in den stand schikken, waarin het God behaagd heeft mij te plaatsen.»

De goede dame werd door de anderen, die in de buurt hetzelfde beroep uitoefenden als zij, de Hertogin genoemd. (Ik weet niet wat haar overkomen zou zijn, indien men haar gezegd had, dat zij een beroep uitoefende!) Hare slachters, bakkers en andere leveranciers bewezen haar zooveel eer, alsof zij de huishoudster van een groot heer buiten Kemp Town ware geweest. Doch, ofschoon bewust van haar stand, was zij vriendelijk jegens die wezens van eene lagere orde. Zij sprak welwillend met hen; zij was nederbuigend jegens baas Rogers, die op honderd duizend pond geschat werd, ja op tweehonderd duizend pond (sterling of vleesch?), en dien men hoorde zeggen: »De ouwe Hertogin maakt zooveel beweging over een pond kalkscôteletten als een ander over een dozijn ossen zou doen; maar men kan wel zien, dat zij eene geboren dame is; zij zou liever sterven dan een penning schuldig blijven, en 't is haar aan te zien, dat zij betere dagen gekend heeft.» Zij ging bij eene belangwekkende gelegenheid de vrouw van den groente-verkooper bezoeken en stal de harten van het gansche gezin door van de kandeel te proeven. Haar vischverkooper ('t was geld waard, om haar van »mijn vischverkooper» te hooren spreken) verkocht haar een schelvisch met evenveel ontzag alsof zij een dozijn tarbotten of kreeften besteld had. Die goede menschen verbeeldden zich, dat haar vader voor 't allermint een bisschop was geweest, en dat de betere dagen, die zij gekend had, zich door eene soort van bovenaardschen luister hadden gekenmerkt. »Ik heb altijd bevonden, Hanna,» zei de eenvoudige ziel,

»dat de menschen hunne plaats kennen of er spoedig op teruggebracht kunnen worden, wanneer zij die verlaten hebben; en als eene dame zich zelve niet vergeet, zullen hare minderen ook niet vergeten dat zij eene dame is.' — »Neen, warempel niet, jufvrouw. dat zullen zij niet, antwoordt Hanna, die den trekpot wegbrengt, welke nog bij haar ontbijt zal dienen (om vervolgens aan Sally overhandigd te worden, opdat deze zich er aan lave), terwijl hare meesteres haar kopje en schoteltje afwascht, zooals hare moeder dozijnen jaren geleden haar eigen porselein afwaschte.

Indien sommige der omwonende kamerverhuurders zich ergerden (gelijk zij ongetwijfeld gedaan hebben) aan de airs die de kleine Hertogin zich gaf, zooals door hen beweerd werd, dan moeten zij ook haar buitengewonen voorspoed benijd hebben, want het papier met het opschrift »Kamers te huur" stond altijd slechts zeer kort voor haar venster, terwijl die uithangborden bij andere huizen maanden lang aan de vliegen en het weder bleven prijs gegeven en door de voorbijgangers niet opgemerkt werden. Zij had vele vaste klanten of veeleer trouwe vrienden. De oude doove mijnheer Cricklade kwam nu sedert veertien jaar elken winter en bleef totdat de jacht gesloten was. 't Was iemand om in waarde te houden, want hij veroorzaakte weinig moeite, daar hij den ganschen dag te paard en den geheelen avond met de kaarten in de societeit doorbracht. De juffers Barkham van Barkhambury nabij Tunbridge Wells, wier vader te gelijk met den ouden heer Honeyman gestudeerd had, kwamen geregeld elke Junimaand om de zeelucht te genieten en verhuurden Barkhambury gedurende het zomerseizoen. Verscheidene jaren had zij, zooals wij weten, haar neefje in den kost gehad; de predikanten van Brighton recommandeerden haar, en zij had trouwe vrienden in Dr. Goodenough te Londen, die, een leerling van haar vader geweest zijnde en later in hetzelfde college als deze gestudeerd hebbende, haar van tijd tot tijd eenige zijner patiënten zond, en in een anderen geneesheer, Dr. H., die nooit honorarium aan jufvrouw Honeyman in rekening bracht, doch wel eens een pakje Indisch currie-voer, eene ham, zooals zij die alleen wist te koken en een enkele maal een kop thee van haar aannam.

»Wie heeft ooit iemand het geluk zoo zien meelopen als die verwenschte ouwe Hertogin!" riep Gawler uit, een kolenkooper, twee huizen verder, die ook diks verhuurde, welke echter in sommige opzichten nog minder aanbevelenswaardig waren dan die van jufvrouw Bugsby. »Hebt ge ooit zoo'n fortuin gezien, vrouw? Pas veertien dagen geleden lees ik in den *Sussex Advertiser*, dat de oudste juffer Barkhambury bij Tunbridge Wells dood is, en ik denk zoo bij mij zelve: dat is eene spaak in uw wiel, verwenschte ouwe kleine Hertogin, met uwe voorname airs en hooge borst. En nauwelijks staat het papier drie dagen voor haar venster, of kijk, daar komen twee rijtuigen, twee meiden, drie kinderen, waarvan één in een Indischen shawl gewikkeld is, een bediende buiten livrei, die er als een vreemde snoeshaan uitziet, en eene dame met een satijnen mantel, en natuurlijk gaan zij naar de Hertogin, die ik wenschte dat de drommel haalde. Wij treffen het maar mooi! ik mag dits en dats zijn, vrouw, als ik niet een pistool voor mijn kop zet en er een einde aan maak! Daar gaan zij binnen — drie, vier, zes, zeven, en de knecht. Dat zijn zeker de drankjes van het lieve kind, die hij in dat mandje draagt. En kijk eens wat een bagage! Er staat eene roode hand in het wapen op het eerste rijtuig. 't Is dus een baronet, ei, ei? Ik hoop dat mylady welvarend is,

en dat Sir John hier spoedig bij zijne familie zal kunnen komen." En bij die woorden maakte Gawler sarcastische buigingen over het papier, dat voor zijn venster stond, terwijl de kleine Gawlers naar de veranda der voorkamer snelden, om de nieuw aangekomenen te begluren.

»Woont hier jufvrouw Honeyman?» vraagt de heer, die door Gawler voor een vreemden snoeshaan is uitgemaakt, en reikt een kaartje over, waarop met de hand van den beroemden Dr. Goodenough geschreven staat: »Jufvrouw Honeyman, 110, Steyne Gardens. J. Goodenough.» Daarop vervolgt de knecht met een buitenlandsch accent: »Wij hebben vijf slaapkamers, zes bedden en twee of drie zitkamers noodig. Hebt gij die?»

»Wilt gij de jufvrouw liever spreken?» zegt Hanna. Indien het waar is dat jufvrouw Honeyman werkelijk door het venster der voorkamer naar de rijtuigen heeft staan kijken, wat kwaad steekt daar dan in, vraag ik? Doet Gawler het ook niet, en al de bureu uit den omtrek? Zijn er niet reeds een half dozijn kleine jongens op de straat bijeengeschoold (alsof zij plotseling uit de kolenkelders omhooggerezen waren) en staan de kindermeiden niet in het tuintje, met zijne verschrompelde boomen, op het midden van het plein, door de staven van het hek te kijken? »Wees zoo goed en spreek er de jufvrouw over,» zegt Hanna, terwijl zij de deur der voorkamer opent en met eene nijging naar binnen roept: »Een heer voor de kamers, jufvrouw.»

»Vijf slaapkamers,» zegt de man onder het binnentreden, »zes bedden en twee of drie zitkamers? Wij komen uit naam van Dr. Goodenough.»

»Zijn de appartementen voor u bestemd, mijnheer?» vraagt de kleine Hertogin, naar den grooten kerel opziende.

»Voor mylady,» geeft hij ten antwoord.

»Zoudt ge 't niet beter vinden, uw hoed af te nemen?» vraagt de hertogin, terwijl zij met een harer kleine handen naar het hoofddeksel wijst, dat de vreemde snoeshaan vergeten had af te zetten.

Met een grijns en de woorden: »Ik vraag verschooning, jufvrouw,» neemt hij zijn hoed af. »Hebt gij vijf slaapkamers?» en wat er verder volgde. De dokter had zoowel dezen Duitscher als de familie, bij welke de man diende, van eene ziekte genezen en jufvrouw Honeyman zeer bijzonder bij mijnheer Kuhn aanbevolen.

»Ik heb dat aantal kamers vrij; de meid zal ze u laten zien.» En daarop keert zij met groote statigheid naar haar stoel bij het venster terug en neemt hare plaats weder in en haar werk ter hand.

Kuhn doet verslag van zijne bevinding aan mevrouw, die uit het rijtuig stapt om de vertrekkenden te zien en daarbij vergezeld wordt door Hanna. Zij vindt die zeer net en aangenaam en juist zooals zij ze noodig heeft. Zij geeft dus last, om de bagage dadelijk af te laden. Het zieke kind wordt in zijn shawl naar boven gebracht door den zachtzinnigen Kuhn, die het knaapje zoo omzichtig draagt alsof hij zijn gansche leven niets anders gedaan had dan kinderen oppassen. De lachende Sally (want de toenmalige Sally was een aardig blozend kind) komt uit de keuken te voorschijn en brengt de jonge dames, de gouvernante en de kameniers naar hare vertrekkenden. De oudste dochter, een tenger zwartharig meisje van dertien jaar, huppelt door de kamers, bekijkt al de schilderijen, loopt in en uit de veranda, probeert de piano en schatert het uit over het getingel van dat instrument, kust haar zieke broertje dat op de sofa gelegd is, en maakt honderd vroolijke en vlugge sprongen, gelijk men ze van haar leeftijd verwacht. De piano was voor de arme Emma als geschenk op haar zeventienden verjaardag

gekocht, drie weken voordat zij met den luitenant op de vlucht ging; hare muziek lag nog op den bijstaanden lessenaar; de weleerwaarde heer Charles Honeyman had er gewijde liederen bij gezongen, en jufvrouw Honeyman beschouwde het als een heerlijk instrument.

»O wat een piano!» riep het dametje uit. »'t Geluid is even knarsend als de stem van jufvrouw Quigley!»

»Liefje!» zegt mama waarschuwend, maar het zieke knaapje barst in een vroolijken lach uit.

»Wat een gekke prenten, mama! Gevecht met graaf de Grasse; de dood van generaal Wolfe; een portret van een ouden officier in 't blauw, evenals grootpapa.»

De kleine jongen schatert het daarover weer uit, maar eindigt met eene hoestbui, waarop uit mama's reismandje, waar van alles in is, een fleschje stroop te voorschijn komt, met het opschrift: »Jonge heer A. Newcome. Een theelepeltje, wanneer de hoest te hevig wordt.»

»Hoe heerlijk is de zee en blij, zoo blauw, zoo frisch en altijd vrij!» zingt de jonge dame met een triller. (Ik geloof, dat het lied, waaraan die regels ontleend waren, juist omstreeks dezen tijd was uitgegeven). »Dit is prettiger dan naar huis te gaan, om die akelige fabrieken en schoorsteenen weer te zien! Ik zal veel van Dr. Goodenough houden, omdat hij ons hierheen gezonden heeft. Wat is 't hier een mooi huis! Ieder is hier op zijn gemak, mama, zelfs jufvrouw Quigley. Wat een mooie kamers! Wat mooi sitz! Wat een — o wat een makkelijke sofa!» en zij liet zich op de canapé vallen, die, om de waarheid te zeggen, Charles Honeyman's eigen prachtige sofa uit Oxford was, die hij van Cibber Wright van het Christchurch College ten geschenke had gekregen, toen die jonge heer van de academie was weggejaagd.

»De vrouw des huizes beantwoordt niet aan de beschrijving, die Dr. Goodenough ons van haar gegeven heeft,» zegt mama. »Hij zeide dat hij zich harer herinnerde als een klein aardig vrouwtje, toen hij les nam bij haar vader.»

»Dan is zij sedert dien tijd erg gegroeid,» merkt het meisje aan, waarop zich op de sofa weder een uitbarsting van lachen laat hooren, want het kereltje is altijd bereid tot lachen om elke aardigheid of schijn van een aardigheid, die hij zelf of de anderen zeggen. Dr. Goodenough zeide reeds vroeger, dat het lachen dien jongen het leven gered had.

»Zij ziet er volslagen als eene dienstmeid uit,» gaat de dame voort. »Zij heeft vereelde handen en zei telkens *uwes* tegen mij. Zij is mij erg tegengevallen.» Na die woorden verdiept zij zich in een roman, terwijl de vlugge Kuhn de tafels in een oogwenk overdekt met nog meer romans en andere boeken, werkdoosjes, wonderbare inktkokers, portefeuilles, tafelmanakjes, reukfleschjes, scharenscheedjes, vergulde miniatuur-ezeltjes met portretten, en tallooze andere snuisterijen.

Op dit oogenblik treedt de persone, die voor de vrouw des huizes werd gehouden, de kamer binnen, en de dame staat op om haar te ontvangen. De kleine snaak op de sofa slaat zijn arm om den hals zijner zuster en fluistert haar toe: »Zeg eens, Eth, vindt ge 't niet een mooi meisje? Ik zal aan Dr. Goodenough schrijven, dat zij zoo opgegroeid is.» Die woorden worden door onweersaanbare lachbuien gevolgd, tot groote verbazing van Hanna, die daarop zegt: »Die kleine lieveling! Hoe laat wil Uwes zijn eten hebben, mevrouw?»

»Om twee uur, jufvrouw Honeyman,» antwoordt de dame met eene hoofdhuiging. »Er is een dominé van uw naam te Londen; is hij familie van u?» Nu is het de beurt van de dame om zich te verwonderen,

want de lange vrouw begint te grijnzen en zegt: »Heere! spreekt Uwes van den jongen heer Charles, mevrouw? Ja, die woont te Londen.»

»Hoe zegt ge? De jonge heer Charles?»

»En Uwes ziet mij voor de jufvrouw aan, mevrouw. Ik verzoek Uwes wel excuus, mevrouw,» roept Hanna uit, waarop de zieke knaap met zijn zwak vuistje zijne zuster een duw in de zijde geeft. Nu, indien lachen genezing kan aanbrengen, *salva est res*; dan is Dr. Goodenough's patiënt behouden. »De jonge heer Charles is de broer van de jufvrouw, mevrouw. Ik heb geen broer, mevrouw, — nooit een gehad; één zoon maar, en die is onder de politie. He-re bewaar me! daar zou ik het nog vergeten! De jufvrouw laat vragen, mevrouw, als Uwes uitgerust is, of zij u dan geen belet zal doen?»

»O zoo!» zegt de dame tamelijk stijf, en Hanna, die dit voor eene toestemming houdt, verwijdert zich.

»Die jufvrouw Honeyman schijnt eene groote dame te zijn,» zegt mevrouw. »Menschen, die kamers verhuren, moesten zich zulke airs niet geven.»

»Wij hebben monsieur de Boigne te Boulogne niet gezien, mama,» voegt het meisje hier tusschen.

»Monsieur de Boigne, lieve Ethel! Monsieur de Boigne vaart zeer wel. Maar —» 'erwijl zij dit zegt gaat de deur open en treedt de kleine jufvrouw Honeyman, getooid met eene groote muts vol linten, met haar besten kastanjebruinen toer en met haar mooiste zwartzijden kleed, waarop haar gouden horloge goed afsteekt, met eene nijging de kamer binnen.

Mevrouw ontvangt haar met een inderdaad zeer lichte hoofdbuiging, die zij nog eens herhaalt toen jufvrouw Honeyman zegt: »Het doet mij genoegen, mylady, dat de appartementen u bevallen.»

»Ja, zij zullen zeer voldoende zijn,» antwoordt de aangesprokene deftig.

»En zij hebben zulk een mooi uitzicht over de zee!» roept Ethel uit.

»Alsof niet al de huizen het gezicht op de zee hadden, Ethel! De prijs is zeker afgehandeld? Mijne dienstdoden hebben eene goede kamer noodig, om te eten, — afzonderlijk, jufvrouw, als 't u belieft. Mijne dochter dineert met mij, en het eten voor mijn kleinen jongen moet precies ten twee uur gereed zijn, als 't u belieft 't Is nu bij éénen.»

»Moet ik daaruit verstaan —?» kwam jufvrouw Honeyman er tusschen.

»O, ik twijfel niet of wij zullen elkander zeer goed verstaan, jufvrouw,» riep Lady Anna Newcome uit, in wier edele tegenwoordigheid de schrandere lezer reeds sinds lang zal begrepen hebben dat wij ons bevinden. »Dr. Goodenough heeft zich tegen mij zeer gunstig over u uitgelaten, — veel gunstiger dan — dan gij denken kunt.» Misschien zou dat gezegde van Lady Anna niet in zoo loffelijken zin voor jufvrouw Honeyman geëindigd zijn, indien niet eene bijzondere uitdrukking in de oogen van het kleine vrouwtje, de dame, die pas een uur onder haar dak was, het kwetsende had doen binnenhouden, dat zij misschien had willen zeggen. »Het is goed dat ik eindelijk het genoegen heb u te zien, om u te kunnen opgeven hoe ik het wensch, opdat wij elkander, zooals gij zeidet, mogen verstaan. Wees zoo goed het ontbijt en de thee op dezelfde wijze te doen aanrichten als het diner en te laten zegen dat er elken morgen versche melk voor mijn kleinen jongen zij, — ezellinnemelk; dat heeft Dr. Goodenough voorgeschreven. Wat ik verder

noodig heb zal ik u doen weten door den persoon die met u gesproken heeft, — door Kuhn. Zoo zal het goed zijn."

Op dit oogenblik viel er eene zware regenbui, en met een blik op de dame, die weder plaats genomen en haar boek opgevat had, zeide de kleine jufvrouw Honeyman: »Hebben uwe bedienden, mylady, uwe bagage reeds ontpakt?"

»Wat ter wereld, jufvrouw, hebt gij — heeft dat met de zaak te maken?"

»Dat zij dan, naar ik vrees, zich de moeite zullen moeten getroosten om het weer in te pakken. Ik kan mij niet belasten om (driemaal vijf is vijftien) vijftien afzonderlijke maaltijden voor zeven personen, behalve nog die voor mijn eigen gezin, te verschaffen. Als uwe bedienden niet met de mijne of in mijne keuken kunnen eten, moeten zij en hunne meesteres een ander kwartier opzoeken. En hoe eer hoe beter, mevrouw, — hoe eer hoe beter!" besloot jufvrouw Honeyman, die van verontwaardiging beefde en, haar zijden kleed breed uitspreidende, zich op een stoel liet nedervallen.

»Weet gij wie ik ben?" vroeg Lady Anna, opstaande.

»Zeer goed, mevrouw," antwoordde de andere; »en indien ik het eerder geweten had, zoudt gij, wat meer is, nooit een voet in mijn huis gezet hebben."

»Jufvrouw!" riep de lady uit, waarop het zieke knaapje, dat er van schrikte en dat naar zijn eten verlangde, op de sofa begon te schreeuwen.

»Het zou jammer zijn, indien aan dat arme jongetje leed werd gedaan. Ik heb dikwijls van dat arme lieve kind gehoord, en ook van u, jonge jufvrouw," zeide het kleine huisvrouwje opstaande. »Ik zal zorgen dat gij wat eten krijgt, lieveling, om de wille van Clive. Ondertusschen, mylady, zult gij wel zoo goed willen zijn naar een ander kwartier om te zien, want op mijn vuur zal voor niemand anders van de uwen iets gekookt worden." Met deze woorden zweefde het kleine vrouwje, nog ziedende van gramschap, de kamer uit.

»Goede hemel! Wat is dat voor eene vrouw!" riep Lady Anna. »Zóó ben ik nog in mijn gansche leven niet beleedigd!"

»O, mama, gij zijt begonnen!" zeide de oprechte Ethel; »dat wil zeggen — Stil, lieve Alfred — Stil, lieveling!"

»O mama is begonnen! Ik heb zoo'n honger! Ik heb zoo'n honger!" gilte het ventje op de sofa, of liever onder de sofa, want hij was op den grond gerold en trapte nu de shawls weg, waarin hij gewikkeld was.

»Wat is het, mijn jongen? Wat is het, mijn lieveling? Gij krijgt eten! Geef haar al wat ik heb, Ethel. Daar zijn de sleutels van mijn lessenaar — daar is mijn horloge — daar zijn mijne ringen. Laat zij maar alles nemen, dat monster! Het kind moet in 't leven gehouden worden. Ik kan in zulk een weer niet verhuizen. Geef mij een mantel, eene parasol, al wat maar voor de hand komt, — ik zal uitgaan om kamers te zoeken. Ik zal mijn brood aan de huizen bedelen, als die duivelin het mij weigert. Eet die beschuitjes maar vast op, lieveling! Nog een lepeltje stroop, Alfredje? 't Is zoo lekker! Kom maar bij uwe moeder, bij uw arme oude moeder!"

»Neen, 't is niet lekker!" bulderde Alfred uit. »'t Is leelijk! Ik wil geen stroop! Ik wil eten hebben!" Daarop vloog de moeder, wier liefkoozingen het kind met stompen en trappen beantwoord had, als waanzinnig naar de schellen, trok aan alle vier als eene bezetene, en ijde

toen de trap af naar de voorkamer, waar jufvrouw Honeyman juist uitkwam.

De goede vrouw had aanvankelijk niet geweten wie hare nieuwe inwoners waren, doch ze op de aanbeveling van Dr. Goodenough gaarne onder haar dak genomen. Eerst toen een der dienstboden, aan welke de zorg voor het diner van den jongen heer Alfred opgedragen was, jufvrouw Honeyman met den naam der nieuw aangekomene bekend maakte, vernam zij, dat zij Lady Anna Newcome in huis had gekregen, en dat het aardige meisje Ethel en het zieke jongetje de kleine Alfred was, waarvan Clive op zijne kunsteloze wijze honderd kleine schetsjes gemaakt had, zooals hij ze van iedereen maakte. Daarop zond jufvrouw Honeyman Sally naar St. James Street om eene kip te halen, zij stak die zelf aan het spit, maakte er de vereischte saus bij en vervaardigde toen een podding, zooals zij-alleen een podding wist te maken; en toen ging zij heen en stak zich in hare beste kleeren, zooals wij gezien hebben, of liever zooals wij gehoord hebben, want de hemel beware ons, dat wij zouden zien hoe jufvrouw Honeyman zich kleedt, of dat wij in de mysteriën van haar toilet zouden doordringen! Toen dit afgelopen was maakte zij haar opwachting bij Lady Anna, niet zonder eenige spanning omtrent den afloop van dat zonderlinge onderhoud. Zij vloog de kamer weer uit, zooals wij het beschreven hebben, en de kip behoorlijk gebraden vindende, terwijl de handige Hanna alles in den bak gereed gezet had om het boven te brengen, droeg zij het juist de trap op, toen de radelooze moeder haar daar tegenkwam.

»Is dat — is dat voor mijn kind?» riep Lady Anna uit, terwijl zij steun moest zoeken aan de leuning.

»Ja, het is voor het kind,» antwoordde jufvrouw Honeyman, het hoofd in den nek werpende. »Maar niemand anders in huis krijgt iets.»

»God zegen u — God zegen u! De zegen van — van eene moeder zal op u rusten,» snikte de dame, die, het moet erkend worden, niet bijzonder vast van karakter was.

Het was eene liefhebberij, het kereltje de kip te zien eten. Ethel, die nooit in haar jeugdig leven iets anders gesneden had dan hare vingers, met de pennemessen van haar broeder of hare gouvernante, kwam op het denkbeeld om jufvrouw Honeyman te verzoeken de kip te willen voorsnijden. Lady Anna zat met gevouwen handen en betraande oogen dat verrukkelijke tooneel aan te staren.

»Waarom hebt gij ons niet gezegd, dat gij Clive's tante waart?» vroeg Ethel, haar de hand reikende. De oude jufvrouw nam die vriendelijk aan en antwoordde: »Omdat gij er mij den tijd niet toe liet. En houdt gij veel van Clive, liefje?»

De verzoening tusschen jufvrouw Honeyman en haar inwonerster was volkomen. Lady Anna schreef een katern vol aan Sir Brian om het met de post van dien dag te verzenden, maar kwam er te laat mede gereed, zooals altijd. Kuhn vermaakte jufvrouw Honeyman dien avond uitermate door zijne snaaksche gezegden, zijn aardigheden en zijn uitspraak van het Engelsch, alsmede door zijne loftuitingen over den jongen heer Glife, zooals hij hem noemde. Hij woonde buitenshuis, deed alles voor iedereen, was nooit te zoek als men hem noodig had en liep nooit in den weg als zijne tegenwoordigheid niet vereischt werd. Het duurde niet lang of jufvrouw Honeyman haalde eene flesch van dien beroemden madera voor den dag, dien de kolonel haar ten geschenke had gezonden, en onthaalde hem op een glaasje in haar eigen kamer. Kuhn smakte met de lippen en hield zijn glas nog eens bij. De schalk had verstand van goeden wijn.

TIENDE HOOFDSTUK.

ETHEL EN HARE FAMILIE.

Gedurende de volgende vier en twintig uren was Lady Anna Newcome in de wolken over hare nieuwe kamer en over iedereen en alles wat er mede in betrekking stond. De zitkamers waren met den meesten smaak ingericht en het diner was uitmuntend. Waar had men ooit zulke heerlijke kalfscôteletten en zulke groene snijboonen gegeten? »Waarom houden wij er die akelige Fransche koks op na, met hunne stuitende begrippen (de begrippen van alle Franschen zijn stuitend), hunne verwaande manieren en hunne schreeuwend hooge rekeningen? Ik heb besloten Brignol te ontslaan, liefje, en dus aan uw vader geschreven om hem den dienst op te zeggen. Wanneer heeft hij ons ooit kalfscôteletten voorgediend? En wat kan toch lekkerder zijn?»

»Zij waren inderdaad heel lekker,» antwoordt Ethel, die anders vijfmaal in de week met klokslag van één uur op schapevleesch onthaald werd. »Ik ben zoo blij dat het huis u bevat en dat gij van Clive en jufvrouw Honeyman houdt.»

»Of ik van die lieve oude vrouw houd? Het is mij, alsof zij mijn leven lang mijne vriendin is geweest. Ik gevoel mij sterk tot haar getrokken. Wat een merkwaardige samenloop van omstandigheden, dat Dr. Goodenough ons juist dit huis opgegeven heeft! Ik heb er uw vader over geschreven. En denk eens, dat ik aan Clive in dit zelfde huis geschreven en echter jufvrouw Honeyman's naam geheel vergeten heb. Alles, alles vergeet ik! Gij weet, dat ik den naam van tanto Louisa's man vergeten had, en dat, toen ik peet over haar kind was en de dominé vroeg: »Hoe zal het kind heeten?» ik antwoorden moest: »Dat weet ik waarlijk niet meer!» En dat was ook zoo. 't Was een Londensche dominé, maar ik heb vergeten in welke kerk het gebeurde. Nu moest het die dominé Honeyman eens geweest zijn! 't zou licht mogelijk wezen, en dan zou de samenloop van omstandigheden nog grappiger zijn. Die lange, oude, zindelijke vrouw, met dat litteeken op haar neus, de huishoudster — hoe heet zij ook? — schijnt goed verstand te hebben om een huis te besturen. Ik zal er eens over denken, of ik haar niet wil vragen om bij ons te komen. Ik ben overtuigd, dat zij mij elke week een schat van geld zou uitsparen, want jufvrouw Trotter maakt zich zeker rijk ten onzen koste. Ik zal aan uw vader schrijven en zijne toestemming vragen om die vrouw uit te noodigen bij ons in dienst te treden?»

Ethel's moeder was gewoon altijd hoog te loopen met nieuwe beken-den, met de knechts en de meiden, met de paarden en de hitten, en met de gasten die zij onder haar dak ontving. Zij noodigde vreemden op Newcome, omhelsde hen des zondags, sprak hen niet meer toe des maandags, en behandelde hen zoo lomp des dinsdags, dat zij zich reeds vóór den woensdag uit de voeten hadden gemaakt. Hare dochter had zulk een aantal gouvernantes (altemaal lievelingen gedurende de eerste week, en daarna monsters), dat het arme kind geene enkele der kundigheden bezat, die haar op haar leeftijd eigen hadden moeten zijn. Zij kon niet pianospelen; zij kon niet goed Fransch spreken; zij kon niet zeggen wanneer het buskruit was uitgevonden; zij had niet het flauwste begrip van het jaartal der Normandische verovering; zij wist niet of de aarde rondom de zon liep, of *vice versa*. Zij kon het getal graafschap-

pen van Engeland, Schotland en Wallis niet opgeven, laat staan dan van Ierland. Het verschil tusschen lengte en breedte op den aardbol was haar onbekend. Zij had zooveel gouvernantes gehad, en de onder-richtingen dier dames liepen zoozeer uiteen, dat Ethel, verbijsterd door die opvolging van onderwijzeressen, zich als een monster van domheid beschouwde. Men stelde haar bij een bezoek op eene Zondagsschool een boek ter hand waaruit de kinderen leerden, en meisjes van acht jaar beantwoordden daaruit vragen waarvan zij niets wist. Alles draaide haar voor de oogen. Zij kon het niet aanzien hoe die lichte haren en blozende gezichtjes in de zon schitterden. Wanneer de kinderen gretig den vinger opstaken om het antwoord nu op deze en dan op gene vraag te mogen geven, scheen het haar toe alsof zij den spot met haar dreven. Het was haar alsof zij in het boek las: »O Ethel, dommerik, dommerik, dommerik!» Zwijgend keerde zij in het rijtuig huiswaarts en barstte daar op haar bed in bitter schreien los. Aangezien zij van nature hooghartig en moedig, vastberaden en wilskrachtig was, strekte dit schoolbezoek haar tot eene betere les dan ik weet niet hoeveel rekenkunst en aardrijkskunde. Clive heeft mij eene kleine geschiedenis uit hare jeugd medegedeeld, die misschien ook van andere jeugdige dametjes der aristocratie verhaald zou kunnen worden. Zij was gewoon met andere voorname jonge dames en heeren, met hunne bonnes en gouvernantes, op een plekje te wandelen dat van Hyde Park was afgezonderd door een hek, waarvan sommige der gelukkige bewoners van woningen in den omtrek van Apsley House een sleutel hadden. Bij de bezoeken in dat tuintje had zij op acht- of negenjarigen leeftijd een innige vriendschap met Lord Hercules O'Ryan aangeknoopt, een zoon, zooals al mijne geachte lezers weten, van den markies van Ballyshannon. Lord Hercules was een jaar jonger dan Ethel, hetgeen de betrekking, die tusschen deze jongelieden ontstond, misschien wel kan verklaren, daar het eene beschikking der natuur is, dat een jongen altijd verliefd op een meisje ouder dan hij zelf, of, misschien juister gezegd, dat een meisje altijd hare genegenheid schenkt aan een kleinen jongen, die wel zoo goed is die te willen aannemen.

Op zekeren dag gaf Sir Brian Newcome zijn voornemen te kennen, om nog dien zelfden morgen naar Newcome te gaan en zijn gezin, Ethel dus natuurlijk ook, derwaarts mede te nemen. Het meisje was geheel verslagen op die tijding. »Wat zal Lord Hercules beginnen, als hij hoort dat ik weg ben?» vroeg zij aan hare bonne. Deze antwoordde, om haar te troosten: »Misschien zal mylord er niets van vernemen.» »Ja wel,» hernam de jonge juffer, »hij zal het in de courant lezen.» Lord Hercules heeft die kinderlijke liefde in de wieg gesmoord, gelijk althans te hopen is, want hij is sinds lang getrouwd met Isabella, de eenige dochter van den weledelgeboren heer Grains, van Drayton Windsor, compagnon in de groote brouwersfirma Foker en Co.

Op haar dertiende jaar was Ethel reeds zoo groot, dat zij een hoofd boven hare speelnootjes uitstak, en zich misschien ook wel in haar hart te groot voor het gezelschap van die meisjes gevoelde. »Verbeeld u eens,» dacht zij, »dat ik eene pop zou zitten te kleeden, zooals Lily Putland! of een voorspelder zou dragen, gelijk Lucy Tucker!» Zij schepte geen behagen meer in het spelen der kinderen. Zij kon er niet mede uit wandelen gaan, want het was alsof iedereen haar nazag. Zij kon ook niet met haar mededoen op de dansles, noch deelnemen aan den *Cours de Littérature universelle et de science compréhensive*, welke gegeven werd door den professor, die op dat oogenblik in de mode was;

want de kleinste meisjes konden haar de loef afsteken. Zij stond ontzet over het aantal dingen, die zij nog leeren moest. Op de jongefvrouwenpartijtjes, waar de meisjes onder de hoede van hare geliefde gouvernantes ten zes uur bijeenkwamen om thee te drinken en zich met dansen, het opgeven van charades en meer van dien aard te vermaken, hield Ethel zich niet bij de kinderen van haar eigen leeftijd, en voegde zich ook niet bij de onderwijzeressen die een weinig ter zijde zaten en elkander over en weer hare redenen van beklag mededeelden: maar zij stoeide met de kleine kinderen, liet hen op hare knie paardrijden en deed hun honderd vertelseltjes. Door de kleinen werd zij dus aangebeden en bijna als eene moeder vereerd, want als zoodanig gedroeg het hartelijke meisje zich ook tegen hen. Thuis alleen was zij *farouche* en onhandelbaar en leverde zij bij voortdoring slag aan hare gouvernantes, die zij ook achtereenvolgens ten onder bracht. Ik verbreek nu de op eene vorige bladzijde afgelegde belofte en gevoel mij verplicht de dagen der jeugd van meer dan één der personen, die in dit verhaal eene rol spelen, te beschrijven. Niet altijd weet de schrijver waarheen de Muze hem leiden zal, doch verzekerd kan men zijn, dat zij zoo onverbidlijk is als de Waarheid. Wij moeten de geschiedenis overbrengen zooals zij die mededeelt en voortgaan of zijwaarts keeren overeenkomstig hare bevelen.

Hier ter plaatse gelast zij ons te spreken van andere leden der familie wier geschiedenis wij te boek stellen, en het betaamt ons dus een woord te zeggen over den graaf van Kew, het hoofd van het adellijke huis, waarmede Sir Brian Newcome door huwelijk vermaagschapt was.

Wanneer wij in de tooververtellingen lezen, dat er eens een koning en koningin waren, die een ijzeren kasteel, door diepe grachten en ontelbare schildwachten omringd, lieten bouwen, om er hun lieveling, hun eenig kind in te plaatsen, de prins of de prinses door wier geboorte zij, na zooveel jaren getrouwd te zijn geweest, verblijd werden en wier doopfeest gestoord werd door de kwaadwilligheid dier beruchte oude toovergodin, welke altijd bij zulke gelegenheden komt, ofschoon zij niet tot het feest uitgenoodigd is; wanneer prins Mooiejongen is opgesloten in dien ijzeren toren, voorzien van het lekkerste eten, de degelijkste schoolboeken en den eerwaardigsten ouden gouverneur om hem te onderwijzen en te vervelen, — dan weten wij al, als iets dat van zelf spreekt, dat er een dag zal aanbreken, waarop de ijzeren grendels en koperen tralies nutteloos zullen zijn, waarop de oude gouverneur in slaap zal vallen en de grachten en ophaalbruggen overgetrokken zullen worden door de bloeddorstige vijanden van zijne koninklijke hoogheid of wel door den jongen schelm zelve, die vast besloten heeft zijne bewakers om den tuin te leiden en de booze wereld eens te gaan bekijken. De oude koning en koningin komen altijd binnen en vinden de kamers ledig, den ondeugenden kroonprins gevlogen, de bewakers en schildwachten dronken en den eerwaardigen gouverneur in slaap; zij trekken in hun zielsangst het haar uit hun achtbare pruiken, schoppen den opperhofmaarschalk de trap af en zetten de grootmeesteres, die tandelooze oude draak, op straat. Aan het Lot is niets te veranderen. Men kan zeker zijn, dat de prinses uit het venster langs de touw ladder zal ontvluchten, en dat de prins zich weg zal maken om zijn plezier te gaan nemen en op den daarvoor bepaalden tijd zijne wilde haver te gaan uitzaaien. Hoeveel Engelsche prinses zijn niet thuis door hunne teedere papa's en mama's vertroeteld, en in ontoegankelijke kasteelen opgesloten met een gouverneur en eene bibliotheek, van de buitenwe-

reld afgesloten door cordons van schildwachten, zedepreekers, oude tantes en oude wijven, en hebben desniettoegenstaande de wereld verbaasd doen staan door hunne dolzinnigheden en ondeugende streken. Wat was prins Harry, de zoon van dien deugdzaam vorst die Richard II van de kroon beroofde, een wilde guit, die de voorbijgangers uitplunderde op Gadshill, de kroegen in Eastcheap bezocht met kolonel Falstaff en nog slechter kameraden, en den opperrechter Gascoigne oorveegen toediende! In welken gemoedstoestand moet de eerzame koningin Charlotte verkeerd hebben, toen zij vernam hoe *haar* mooie jonge prins zijne rol speelde, hoe hij in de speelhuizen zijn tijd doorbracht, hoe hij met paardenkoopers aanlegde en hoe verschrikkelijk hij zich met Perdita gedroeg? Zouden wij, buiten de voorbeelden uit onze koninklijke familie, er ook niet kunnen aanvoeren uit onzen geëerden adel? Men herinnert zich bijv. den jongen Lord Warwick wel, Addison's stiefzoon. Wij weten dat zijne moeder eene zeer strenge vrouw en zijn stiefvader een hoogst welsprekend zedemeester was, en echter leidde die jonge heer een ergerlijk, een zeer ergerlijk leven. Hij klopte de nachtwacht af, bodronk zich in kroegen en was niet veel beter dan een straatroover. De geschriften uit die dagen bevatten menig verhaal van de dollemansstreken die hij uitvoerde, evenals uit veel vroeger tijden het verslag van de misdadige grappen van den woesten prins en Poyntz tot ons gekomen is. De Engelsche natie heeft echter dergelijke uitspattingen nooit heel euvel opgenomen. Een jong edelman, van leven en geest overvloedig, mild met zijn geld, handelbaar van humeur, vaardig met den degen, rondborstig, knap van gestalte, ruim van hand en moedig van hart, wordt altijd met inschikkelijkheid bejegend. Wanneer de jonge schavuit zijn hals waagt bij een *steeple-chase* of een bootsgezel afroost, staan de toeschouwers klaar om hem toe te juichen. Wijzen en grijzen schudden hun hoofd wel, maar zien hem toch niet barsch aan, en zelfs stugge oude zedemeesteressen worden ontwapend door het gezicht van jeugd en dapperheid en schoonheid. Ik weet wel, dat er op Charles Surface machtig veel aan te merken is en dat Tom Jones niet veel beter is dan strikt geëischt mag worden; doch in spijt van critici zooals Dr. Johnson en kolonel Newcome, koesteren de meesten onzer eene heimelijke sympathie voor den eerlijken Tom, met de hoop dat Sophia nog gelukkig zal worden en Tom ten slotte nog terecht zal komen.

Vijf en twintig jaar geleden kwam de jonge graaf van Kew te Londen, waar men weldra den mond vol had over de bedrijven van zijn lordschap. Hij trad het leven vroeg genoeg in om nog deel te kunnen nemen aan sommige vermaken, die, helaas! aan de jeugdige aristocratie van onzen tijd ontzegd schijnen, zooveel vreedzamer en beschaafder zijn wij geworden, zoozeer werkt de geest der eeuw mede om alle standen gelijk te maken, en zoozeer heeft het gezond verstand der maatschappij, waarvoor ten laatste zelfs gentlemen van den hoogsten rang het hoofd moeten buigen, zich verklaard tegen handelingen en uitspanningen, waarmede onze vaders gemeenzaam waren. In die dagen stonden de Zondagsbladen vol van boeiende verslagen van bokspartijen. Elkander builen te slaan werd als een lofwaardig en mannelijk oud-Engelsch gebruik beschouwd. De jongens op school lazen met gretigheid geschiedenissen dier edele kunst, van de schrikkelijke dagen van Broughton en Slack tot op de heldentijden van den Hollandschen Sam en den Kempphaan. Jonge knapen stroomden vroolijk naar Moulsey om te zien hoe de Bekkensnijder de hersens insloeg van het Troetelkind, of de Neger den neus van den Jood tot gelei beukte. De Britsche Eilanden

weergalmden toenmaals nog van het hoorngetoet en het wielgeratel der diligences, en de groote wegen van het Vroolijke Engeland leverden in die dagen een levendig gezicht op, voordat de locomotieven verschenen en aan de goede logementen en de diligencediensten een einde maakten. Met diligences te reizen en ze te besturen, koetsiers en conducteurs te kennen, in al de logementen langs den weg bekend zijn, grappen te maken met de mooie kasteleines in het buffet, en de aardige kamermeid onder de kin te vatten, dit was het genot van mannen, wier jeugd nog niet zoo heel lang voorbij is. Wie dacht er toenmaals aan, klachten aan de *Times* te zenden? Ik geef u mijn woord, dat »Een Afgezet Reiziger» zijn geld niet beklaagde en »Eene Dorstige Ziel» het verschuldigde voor hetgeen hij gedronken had gaarne neerpaste. De toenmalige vervoermiddelen en het boksen werden als staatsinstellingen beschouwd. Men kwam tot hunne verdediging op en weidde, met eene gehechtheid daaraan, die achting verdiende, over de weldaden uit, die zij door het land verspreidden, en over de noodlottige gevolgen, die te wachten waren, wanneer zij weggevaagd zouden zijn: de volksgeest zou vervallen, de moed zou uitgedoofd worden, het paardenras zou te gronde gaan, en nog oneindig meer van dien aard. Een blauw oog te slaan of te ontvangen, strekte een gentleman niet tot schande, en de paarden eener diligence te mennen was een uitspanning, waarbij de vroolijke jeugd onderling wedijverde. Is er tegenwoordig ergens een jong heer te vinden, die er naar haakt om eens als stoker op eene locomotief te staan? Nu en dan ziet men nog in Hyde Park een ontredderden ouden snorwagen met een eenzaam koetsier. Waar zijt gij thans, o wagenvoerders van weleer? Waar zijt gij, o ratelende *Quick-silver*, o vlugge *Defiance*? Sterker en sneller renners hebben u vooruitgehaald! Uwe lampen zijn uit en de galm uwer hoorns is weggestorven.

Juist aan het einde van dien ouden tijd begon Lord Kew zijn leven. Die goedmoedige gentleman van middelbaren leeftijd, dien zijn vaderland thans zoo goed kent; die welwillende grondeigenaar, die de vriend is van al zijne boeren; die oprichter van kerken en onvermoeide bezoeker van scholen; die schrijver van zoo verstandige en welmeenende brieven aan de landbouwers van zijn graafschap, die thans prijzen op landbouwtentoonstellingen behaalt en zelfs op zijne bescheiden en onderhoudende wijze voordrachten in provinciesteden houdt, is de wilde jonge Lord Kew van eene kwart-eeuw geleden, die renpaarden hield, boksters begunstigde, een duel had, een officier van de garde afklopte, als een bezetene in de club van Croekford speelde, en wie weet wat nog meer deed!

Zijne moeder, eene dame van godsdienstigen aard, kweekte den jongen heer zorgvuldig op en bestuurde zijne bezittingen gedurende zijne minderjarigheid met groote nauwgezetheid. Zij hield hem en zijn broeder buiten de gelegenheid om kwaad te leeren en stelde hen onder de leiding der oplettendste onderwijzers en predikanten. Zij leerde Latijn met de jongens, onderrichtte hen op de piano, en vertoornde de oude Lady Kew, de grootmoeder der kinderen, die voorspelde dat hare schoondochter melkbaarden van hare zonen zou maken. De oude dame koesterde dan ook niet de minste genegenheid voor hen, tot na mylords komst aan de academie te Oxford, waar hij spoedig na zijn eerste studiejaar in 't oog begon te loopen. Hij reed en roste, hield jachtpaarden, gaf diners, wekte de verontwaardiging van den rector op, spijkerde de deur van zijn professor toe, en vervulde zijne moeder met hartzeer door

zijn woest gedrag. Hij verliet de academie na een vrij kort verblijf op die zetelplaats der geleerdheid. 't Is niet geheel onwaarschijnlijk, dat de academische autoriteiten zijn lordschap uitgenoodigd hebben te vertrekken, doch wij zullen geen oude koeien uit de sloot halen. Zijn jonge zoon, de tegenwoordige Lord Walham, is thans aan dezelfde academie en studeert met den grootsten ijver. Wij zullen dus zijn vaders weinig stichtelijke pretjes, over welke nu het vierde eener eeuw is heengegaan, niet al te nauwkeurig uitpluizen.

De oude Lady Kew, die, in overleg met mevrouw Newcome, het huwelijk tusschen den heer Brian Newcome en hare dochter had tot stand gebracht, zag op haar schoonzoon altijd met minachting neder, en daar zij een openhartige vrouw was, die altijd zeide wat haar op het hart lag, gaf zij zich weinig moeite om te verbergen hoe zij over hem of ieder ander dacht. »Sir Brian Newcome,» zeide zij, »behoort tot de domste en achtingswaardigste lui; Anna is slim, maar bezit geen greintje gezond verstand. Zij passen zeer goed bij elkander. Haar ijdel-tuigtheid zou ieder man, die zelf denken kon, gek gemaakt hebben. Een man van haar eigen rang, die geen groot fortuin bezat, zou zij hebben geruïneerd. Alles wel beschouwd heb ik haar dus een man gegeven, die juist voor haar geschikt is. Hij betaalt hare rekeningen, doorziet niet hoe mal zij is, houdt orde in het huishouden en beteugelt haar in hare dwaasheden. Zij wilde met haar neef Tom Poyntz trouwen, toen zij beiden nog piepjong waren en zeide dat zij het van hartzeer besterven zou, toen ik haar huwelijk met mijnheer Newcome beraamde. Hartzeer! Zij zou Tom Poyntz binnen een jaar aan den bedelstaf hebben gebracht; zij kent zoo min den prijs van een schapebout als ik de algebra.»

De gravin van Kew hield veel van Brighton en vertoefde daar zelfs in het seizoen wanneer de Londenaars hun eigen stad zoo bekoorlijk vinden. »Londen is na Paschen onuitstaanbaar,» zeide de oude dame; »het vermaak wordt dan eene werktaak en is zoo afmattend, dat het alle aangenaamheid verliest. De helft der heeren zijn ziek, tengevolge van de feestmalen waar zij elken dag moeten aanzitten, en de vrouwen denken aan het half dozijn partijen, die zij in den loop van den avond moeten bezoeken, terwijl de jonge meisjes het hoofd vol hebben van hare dansers en hare toiletten. Vertrouwelijkheid en stil levensgenot wordt onmogelijk. Aan den anderen kant is Brighton dan door de *bourgeois* nog niet overstroemd. De wandelweg is niet verstoppt door rijtuigen vol vrouwen en dochters van effectenmakelaars, en men kan in zijn draagstoel een luchtje op het havenhoofd scheppen, zonder door den sigarenrook van die akelige Londensche winkelknechts vergiftigd te worden.» De naam van Lady Kew kwam dus in de bladen van Brighton voor onder die van de vroegst aangekomen bezoekers.

Lady Julia, de enige ongetrouwde dochter der gravin, woonde met mylady te zamen. De arme Lady Julia had reeds vroeg aan eene ruggeziekte geleden, die haar jaren lang aan hare sponde gekluisterd had. Daar zij altijd thuis was, onder haar moeders oogen, was zij de wrijfpaal der oude dame, het speldenkussen waar deze dagelijks door hare sarcasmen honderd prikken in gaf. Gelijk het wel eens gebeurt dat kinderen voor den rechter verschijnen, wier rug en schouders rauw zijn van de slagen die wreedaardige ouders hun toegebracht hebben, zoo houd ik mij overtuigd, dat, indien het hart van het arme ziekelijke meisje aan een rechter vertoond had kunnen worden, deze er de litteekens aan zou bevonden hebben van tallooze oude wonden en het bloed

van de versche kwetsuren, die de jongste kastijding had teweeggebracht. De tong der oude Lady Kew was een vreeselijke geesclriem, die een aantal menschen van pijn deed wegkrimpen. Zij was niet bepaald wreed van inborst, doch zij was bewust van de behendigheit waarmee zij dien knoet hanteerde en zij legde die dus gaarne aan den dag. De arme Lady Julia was altijd bij de hand, wanneer hare moeder lust kreeg om hare bekwaamheit te toonen.

Lady Kew had zich juist op haar gemak te Brighton ingericht, toen de ziekte van haar kleinzootje ook Lady Anna met haar gezin naar den zoekant deed komen. Lady Kew zou bijna van den schrik weder naar Londen teruggevlogen of over het Kanaal naar Dieppe gesprongen zijn. Zij had nog nooit de mazelen gehad. »Waarom is Anna niet met het kind naar een andere plaats gegaan?» vroeg zij dus. »Julia, gij moogt onder geen voorwendsel hoegenaamd dien pestilente zwerm Newcomes gaan bezoeken, als gij mij niet in het graf wilt helpen, — ofschoon gij daar waarschijnlijk hard naar verlangt, want ik weet dat gij mij als eene groote plaag beschouwt en mijn dood dus eene verlichting voor u zou zijn.»

»Gij laat toch Dr. H. bij u komen, die het kind elken dag bezoekt,» roept het arme Speldenkussen uit; »voor zijne komst zijt gij niet bang?»

»Dr. H.? Die komt om mij te genezen, of mij het nieuws te vertellen, of mij honig om den mond te smeren, of mijn pols te voelen en zich den schijn te geven dat hij een recept schrijft of zijn guinje te halen. Het spreekt van zelf, dat Dr. H. naar allerlei soort van menschen moet gaan, om in allerlei soort van ziekten te praktiseeren. Gij verwacht toch niet, dat ik zulk een onnensch zal zijn, om hem te verbieden mijn eigen kleinzoon te behandelen? Maar u verbied ik bij Anna aan huis te gaan; gij kunt elken dag wel een der bedienden zenden, om naar den welstand te vragen. Laat den palfrenier gaan — ja, Charles — maar hij mag niet binnengaan; hij moet aanschellen en buiten wachten. Het beste is nog, dat hij aan het achterhuis ga — er zal toch wel een achterhuis zijn? — en door het hek met de dienstboden spreke, om ons te kunnen zeggen hoe het met Alfred is.» Het arme Speldenkussen gevoelde nieuwe nepen, want zij had dien dag, toen zij in haar draagstoel uit was, de kinderen ontmoet en het jongste gekust en Ethel's hand in de hare gehouden. Die bekentenis af te leggen, was echter niet raadzaam. Zou zij wel de eenige man of vrouw van goed karakter geweest zijn, die door huiselijke dwinglandij tot een hypocriet gemaakt is?

Charles, de palfrenier, brengt dien dag zeer gunstige tijdingen omtrent de gezondheid van den jongen heer Alfred thuis, die later door Dr. H., toen deze zijne visite kwam aflaggen, bevestigd werden. Het kind gaat goed vooruit en eet als een wolf. Zijn neef Lord Kew is bij hem geweest. Die Lord Kew is een allerhupscht mensch en bracht een heerlijk prentenboek mee, waarover het ventje verrukt is geweest.

»Waarom is Kew mij niet komen bezoeken? Wanneer is hij gearriveerd? Schrijf hem een briefje, Julia, dat hij dadelijk bij mij moet komen. Wist gij, dat hij hier was?»

Julia antwoordt, dat zij slechts een oogenblik geleden in de courant van Brighton gezien had, dat de graaf van Kew en jonkheer J. Belsize aan de *Albion Tavern* afgestapt waren.

»Ik ben zeker, dat zij hier gekomen zijn om een of ander kattenkwaad uit te voeren,» roept de oude dame opgetogen uit. »Als George en Jack Belsize bij elkander zijn, weet ik dat zij iets ondeugends in

hun schild voeren. Wat weet gij er van, dokter? Ik zie aan uw gezicht, dat gij iets weet. Vertel het mij gauw; dan kan ik het aan zijne moeder, die akelige zemelknoopster, schrijven."

Dr. H. zag er inderdaad uit alsof hij iets wist. Hij begon zoetsappig: »Ik zag Lord Kew dezen morgen rijden, eerst met mijnheer Belsize en vervolgens.» — maar toen sloeg hij een blik op Lady Julia, alsof hij zeggen wilde: »In tegenwoordigheid van een ongetrouwde dame durf ik aan mylady niet vertellen met wien ik Lord Kew heb zien rijden, nadat hij afscheid genomen had van mijnheer Belsize, die met kapitein Huxtable ging kaatsen."

»Durft gij niet voortgaan, omdat Julia er bij is?" roept de oude dame uit. »Heer, bewaar me! ze is veertig jaar en heeft alles al gehoord wat er te hooren is. Vertel mij dadelijk al wat gij van Kew weet, dokter!"

Dr. H. komt er dan onbewimpeld voor uit, dat Lord Kew twee uren lang, ten aanschouwe van geheel Brighton, madame Pozzoprofondo, de beroemde contre-alt van de Italiaansche opera, met zijn phaeton rondgereden heeft.

»Ja, dokter," laat Julia er met een blos op volgen, »maar Signor Pozzoprofondo zat ook in het rijtuig — dat wil zeggen, achterop met den knecht. Wezenlijk, mama, de signor was er bij."

»Julia, vous n'êtes qu'une ganache," zegt Lady Kew, hare schouders ophalende en van onder hare borstelige zwarte wenkbrauwen een blik op hare dochter werpende. Mylady was eene zuster van wijlen den diep betreunden markies van Steyne en bezat geen gering deel van de geestigheid en gevatheid van dien uitstekenden edelman, met wien zij ook veel overeenkomst van gelaatstrekken had.

Lady Kew gelastte hare dochter eene pen te nemen en het volgende te schrijven:

»Monsieur le mauvais sujet, Heeren die de zeelucht in stilte wenschen te genieten of hunne familie willen vermijden, dienen naar andere plaatsen te gaan dan Brighton, waar hun naam in de courant gezet wordt. Als gij nog niet verdronken zijt in een *pozzo* —"

»Mama!" roept de secretarisse uit.

»— in een *pozzo profondo*, kom dan ten half acht bij twee oude vrouwen dineeren. Gij moogt mijnheer Belsize meebrengen en moet ons honderd grappige vertellingen doen.

»Uwe toegenegen

L. KEW."

Julia schreef het briefje, zooals hare moeder het dicteerde, met uitzondering van ééne zinsnede, en zond het, na het verzegeld te hebben, aan Lord Kew, die dan ook met Jack Belsize aan het diner verscheen. Belsize at wel gaarne bij Lady Kew, die hij »een aardig ouwtje en de boosaardigste vrouw uit geheel Engeland" noemde; en evenzoo dineerde hij gaarne met Lady Julia, die hij als »een arm ziek schepsel en de beste vrouw in gansch Engeland" beschreef. Jack Belsize hield van iedereen, en iedereen hield van hem.

Twee avonden later herhaalden de beide jonge heeren hun bezoek bij Lady Kew, en deze maal weidde Lord Kew in den lof der Newcomes uit.

»Gij bedoelt Barnes, den oudsten, toch zeker niet, beste jongen?" riep Lady Kew uit.

»Neen, dien aap! Barnes niet!"

»Neen, voor den duivel, Barnes niet!» riep ook Jack Belsize. maar dadelijk liet hij er op volgen: »Ik vraag verschooning, Lady Julia. Ik kan met de meeste menschen omgaan, maar die kleine Barnes is een ploert.»

»Een wat — mijnheer Belsize?»

»Een ploert, mevrouw. Ik kan geen andere benaming voor hem vinden, ofschoon hij uw kleinzoon is. Ik heb hem nooit een loffelijk woord over iemand ter wereld hooren spreken, noch hem een enkele prijselijke daad zien verrichten.»

»Ik dank u, mijnheer Belsize.» hernam de dame.

»Maar de anderen zijn kapitaal. Daar hebt ge dat kleine kereltje, dat juist de mazelen heeft gehad, dat is een aardige snuiter. En wat juffer Ethel betreft —»

»Ethel is een bovenste, grootmama.» roept Lord Kew uit. zich een slag op de knie gevende.

»Ethel is een snuiter en Alfred een bovenste en Barnes een ploert.» zeide Lady Kew, telkens met een goedkeurend knikje. »Het doet mij genoeg dat te hooren.»

»Wij kwamen de kinderen vandaag tegen, toen ik met Jack reed.» vervolgt de opgewonden Kew, »en ik stapte uit, om eens met hen te praten.»

»De gouvernante was een buitengewoon aardig meisje, wel wat ouwe-lijk — Ik vraag u verschooning, Lady Julia,» roept de onhandige Jack Belsize. »Ik raak er altijd in!»

»Waarin? Ga voort, Kew!»

»Nu, wij ontmoetten den geheelen zwerm kinderen: het kleine kereltje wilde gaarne rijden, en ik bood dus aan, hem te rijden en Ethel ook, als zij wilden instappen. 't Is zoo'n aardig meisje als men ergens zien kan. De gouvernante zei natuurlijk: »Neen!» Dat doen de gouvernantes altijd. Maar ik zei dat ik de oom van Ethel was, en Jack maakte aan de gouvernante zulk een lief complimentje, dat zij geheel verteederd werd, en de kinderen gingen dus naast mij zitten en Jack stapte achterop.»

»Waar monsieur Pozzoprofondo zit, — *bon.*»

»Wij reden naar de duinen en hadden bijna een ongeluk gekregen. Mijne paarden zijn jong, en als zij gras onder hunne voeten voelen, is het alsof zij dol worden. Het was verkeerd gedaan, dat wil ik wel bekennen.»

»Verduiveld onvoorzichtig,» brengt Jack er tusschen in. »Hij had ons allen bijna den nek gebroken.»

»En mijn broeder Frank zou Lord Kew geworden zijn,» hernam de jonge graaf met een kalm lachje. »Wat heeft het weinig voor hem gescheeld! De paarden gingen door, ik weet niet hoe ver, en elk oogenblik dacht ik, dat het rijtuig zou omslaan. De arme jongen, die door de koorts zijne veerkracht verloren heeft, begon te huilen; maar het meisje, ofschoon zoo wit als een doek, liet geen oogenblik den moed zinken en bleef zoo bedaard als een man zitten. Gelukkig reden wij nergens tegen aan, en na een paar mijlen gelukte het mij de paarden tot staan te brengen, zoodat ik er, zoo bedaard alsof wij eene lijkstaatsie uitmaakten, Brighton weer mee binnenreed. En wat denkt ge wel, dat dat juweel van een Ethel zei? »Ik heb niet geschrikt,» zeide zij, maar gij moet het niet aan mama vertellen.» Tante schijnt ondertusschen in groote onrust verkeerd te hebben, en daaraan had ik moeten denken.»

»Lady Anna is een ouwe zottin. Ik vraag u wel verschooning, Lady

Kew," barst Jack hier uit, wiens lot het was, aanhoudend verschooning te moeten vragen.

»Er is nu een broeder van Sir Brian Newcome bij hen," gaat Lord Kew voort, »een Indisch kolonel, een zeer knap oud heer."

»Hij rookt als een Turk, zoodat hij er in zijn hotel een standje over heeft gehad. Ga maar voort, Kew; ik vraag —"

»Die heer stond, zooals het schijnt, naar ons uit te zien, want toen wij in 't gezicht kwamen, zond hij een jongen, dien hij bij zich had, dadelijk weg, die op een pruikenmakersdradjje naar tante liep, om te zeggen dat alles in orde was. Daarop nam hij den kleinen Alfred uit het rijtuig en hielp ook Ethel afstijgen en zeide toen: »Liefje, gij zijt een te mooi meisje om te beknorren, maar gij hebt ons allen *une belle peur* veroorzaakt." Vervolgens maakte hij voor mij en Jack eene diepe buiging en stapte weer naar binnen."

»Ik vind dat gij beiden een pak slaag moest hebben," roept Lady Kew uit.

»Wij gingen het met tante bijleggen en werden naar den vorm aan den kolonel en zijn jeugdigen spruit voorgesteld."

»Ik heb zelden zoo'n knap man en zoo'n knappen jongen gezien," roept Jack Belsize uit. »Die jonge snaak is een eerste teekenaar; op mijn eer, ik heb nooit beter teekeningen dan de zijne gezien. Hij maakte er juist een voor dien kleinen — hoe heet hij ook? Juffer Newcome stond er ook naar te kijken, en Lady Anna wees mij op het groepje en vroeg of ik het niet aardig vond. Lady Anna is, als ik het zeggen mag, zeer sentimenteel."

»Mijne dochter Anna is de grootste gekkin in het heele rijk," riep Lady Kew uit, met een woedenden blik over haar bril heen. Julia kreeg last dien avond aan hare zuster te schrijven, dat Ethel hare grootmoeder moest komen bezoeken, — Ethel, die altijd tegen grootmoeder rebelleerde en zonder uitzondering voor tante Julia partij trok, wanneer dit zwakke meisje door de oudere en sterkere dame verdrukt werd.

ELFDE HOOFDSTUK.

TEN HUIZE VAN JUFVROUW RIDLEY.

Ik heb eens in eene levensbeschrijving van St. Theresia gelezen, dat St. Petrus van Alcantara aan die vrome dame mededeelde, dat hij gedurende veertig jaren zijns levens slechts anderhalf uur in het etmaal geslapen had; zijne eel was maar vier en een half voet lang, zoodat hij nooit rechttuit kon liggen; zijn hoofdkussen bestond uit een houten blok in den steenen muur bevestigd; hij at slechts éénmaal in de drie dagen; hij bracht drie jaren in een klooster zijner orde door, zonder zijne kloosterbroeders anders dan aan het geluid hunner stemmen te kennen, want in al dien tijd sloeg hij zijn oogen niet op; hij ging altijd barrevoets, en was, toen hij stierf, niets anders dan vel over been. Niet meer dan ééns in de drie dagen te eten, verzekerde hij aan de heilige vrouw, was volstrekt niet ondoenlijk, wanneer men dien leefregel maar in zijne jeugd begon. Het overwinnen van den slaap was de moeilijkste van al de lichaamskastjdningen, die hij in practijk bracht. Het is mij, alsof ik den vromen man dag aan dag en nacht aan nacht op zijne

knieën zie liggen of, in godsdienstige overpeinzingen verdiept, in de kast zie staan, die hem tot woning strekte; alsof ik hem blootshoofds en barrevoets op rotsen en doornstruiken, door modder en over scherpe steenen (waarbij hij waarschijnlijk met zijne neergeslagen oogen de bezwaarlijkste plaatsen uitzocht), in de koude sneeuw, den kletterenden regen of de verschroeiende zon zie wandelen. Ik zie, gelijk ik zeg, St. Petrus van Alcantara aldus voor mij en contrasteer hem met zulk een personage als den dominé van Lady Whittlesea's kapel op May Fair.

Diens hermitage ligt in Walpole Street — om maar iets te noemen — op de tweede verdieping van een stil huis, waar de kamers door den bottelier van een aanzienlijk heer aan hermiëten verhuurd worden, onder toezicht van des botteliers vrouw. Zijne cellen bestaan uit een refectorium, en dormitorium en een belendend oratorium, waar hij — zijn stortbad en zijne laarzen bewaart, die elegante laarsjes, die op leesten geslagen en door den knaap, die hem bedient, onverbeterlijk gepoetst (niet verlakt) zijn. Blootsvoets te gaan moge in bijgeloovige tijden en onder heeren van de soort van St. Petrus van Alcantara in zwang zijn, maar past niet op May Fair en in de negentiende eeuw. Indien die heilige nog met ter aarde geslagen oogen rondwandelde, zou hij de dominé's van den goeden toon herkennen aan de wijze, waarop zij geschoeid zijn. Charles Honeyman heeft een lieven voet, ongetwijfeld zoo teer en mollig en rooskleurig als de blanke hand met de beide ringen, die hij in oogenblikken van vervoering door zijn zijdeachtig blond haar laat gaan.

Een liefelijke geur hangt in zijn slaapvertrek, niet die eigenaardige en hemelsche geur, waarmede men zegt dat de heiligen der Roomsche Kerk den omtrek van de plaats, waar zij rusten, vervullen; 't zijn oliën met de rijkste balsemluchten van Macassar, essences van Truefitt of Delcroix, waartoe duizend bloemen hare zoete sappen geleverd hebben, die zijn liefelijk hoofd wachten, wanneer hij opstaat, en den zakdoek bevochtigen, waarmede hij zooveel tranen droogt of te voorschijn roept, want hij huilt heel wat af in zijne preeken en de dames dragen buien van sympathie daartoe bij.

Naast zijn bed staan pantoffels, met blauwe zijde gevoerd en naar een kerkelijk patroon geborduurd, door eenige der geloovige dames, die aan zijne voeten zitten. Zij worden hem naamloos thuis gebracht; hij ontvangt ze, in zilverpapier gewikkeld; jongens in jasjes met blinkende knopen (pages die de bevelen der schoonheid uitvoeren!) geven ze aan de deur af voor dominé Honeyman en maken zich, zonder er een woord tot opheldering bij te voegen, uit de voeten. Beurzen worden hem gezonden, inktlapjes, eene portefeuille met het wapen der familie Honeyman, ja in de dagen zijner populariteit zijn hem geborduurde bretels over de post gezonden en bloemen en druiven, en geleien toen hij ziek was en bouffantes en jujubes voor zijne lieve keel. In een zijner laden ligt de zware zijden toga, hem door zijne gemeente te Leatherhead vereerd (toen de jonge hulpprediker die plaats verliet, om zijne plichten te Londen te gaan vervullen), en op zijn ontbijttafel staat de zilveren trekpot, die dezelfde vrienden hem aanboden en die eenmaal met souvereinen gevuld was. Den trekpot heeft hij nog, maar de souvereinen, — waar zijn zij thans?

Welk een ander leventje dan dat van onzen vriend van Alcantara, die ééns in de drie dagen at! Er was een tijd, dat Honeyman drie-maal op een avond thee had kunnen drinken, indien hij er behagen in had geschept. De spiegel boven zijn schoorsteen was volgestoken met

uitnoodigingen, niet enkel ceremonieele invitaties (die er overigens een overvloed bij waren), maar kleine vriendschappelijke briefjes van lieve dames zijner gemeente. »O lieve mijnheer Honeyman,» schrijft Blanche, »wat was dat eene heerlijke preek! Ik zal van avond niet kunnen slapen, voordat ik er u voor gedankt heb.» — »Och, lieve mijnheer Honeyman,» schrijft Beatrice. »leen mij toch die dierbare preek eens. En komt gij dan theedrinken bij mij en Selina en tante? Papa en mama zijn uit eten, maar gij weet dat ik altijd ben uwe toegenegene —» En zoo gaat het voort. Hij bezit alle talenten; hij speelt op de violoncel, hij zingt fraai seconde, niet enkel bij geestelijke, maar ook bij wereldlijke muziek. Hij heeft duizend anekdotes tot zijne beschikking, raadsels waar men het over moet uitschateren, kluchtige vertelseltjes (van de uiterste fatsoenlijkheid, dat begrijpt men wel), waarmede hij dames van allerlei leeftijd onderhoudt. Hij richt zijne gesprekken in naar de eischen van statige matrones, doove oude douairières (die zijne heldere stem beter kunnen verstaan dan de zwaarste bastonen harer botte schoonzonen), rijpe oude vrijsters, jonge schoonheden die het Londensche seizoen dansende doorbrengen, en zelfs kleine spruiten van de kinderkamer, die zich rondom zijne beminde voeten scharen. Genootschappen betwisten hem elkander, om de preek te houden wanneer zij een algemeene collecte willen doen. Zoo leest men in de bladen: »Gesticht te Wapping voor zeelieden met houten beenen. Op zondag den 23sten zullen predikatiën ten behoeve dezer inrichting gehouden worden, des morgens door den lordbisschop van Tobago, des namiddags door den weleerwaarden heer C. Honeyman, predikant,» enz. Of: »Fonds tot ondersteuning van grootmoeders van dominó's. Predikatiën ten voordeele van deze uitstekende instelling zullen op zondag 4 Mei gehouden worden door den hoogerwaarden heer deken van Pimlico, en den weleerwaarden heer C. Honeyman.» Velen zijn van oordeel, dat, indien de deken van Pimlico eens mocht komen te overlijden, Honeyman zijn opvolger zal worden. Honderd damesstemmen verklaren luide, dat het ambt hem toekomt, ofschoon men zegt, dat de bisschop op een onheilspelelende wijze het hoofd schudt, wanneer er sprake is om Honeyman te bevorderen. Zijn naam is heinde en ver bekend, en het zijn niet enkel vrouwen, die hem komen hooren. Leden van het Parlement en zelfs ministers zitten onder zijn gehoor. Lord Dozeley is natuurlijk te zien in de voorbank; is er ooit eene godsdienstoefening gehouden waar Lord Dozeley ontbrak? Als de mannen uit zijne preek komen, zeggen zij: »Het klinkt heel aardig, maar ik weet niet waarom gij vrouwen alien zoo uitloopt om dien man te hooren.» — »O Charles, als gij maar wat meer bij hem wildet gaan!» zucht Lady Anna Maria. »Kunt gij den Minister van Binnenlandsche Zaken niet eens over hem spreken? Kunt gij niet iets voor hem doen?» — »Wij kunnen hem woensdag te dineeren vragen, als gij 't verlangt,» zegt Charles. »Men zegt, dat hij in gezelschap zeer onderhoudend is. Bovendien heeft hij 't niet noodig, dat men iets voor hem doet,» gaat Charles voort. »Hij krijgt ten minste duizend pond 'sjaars uit zijne kapel, en dat is meer dan wij hem ooit kunnen geven; duizend pond, behalve de huur van de wijnkelders onder de kapel.»

»Och, Charles,» zegt zijne vrouw met een ernstigen blik, »maak de zaak niet op die wijze bespottelijk!»

»Wat drommel! er zijn wijnkelders onder de kapel!» herhaalt de rondborstige Charles. »Ik heb er den naam van de wijnkoopers op zien staan, Sherrick en Co.; het kantoor heeft eene groene deur, met een

koperen naamplaatje er op. 't Is vroolijker boven kelders met wijn dan boven kelders met doodkisten te zitten. Ik wilde wel eens weten, of dat die Sherrick is, waarmede Kew en Jack Belsize dat geweldige standje gehad hebben."

»Wat voor geweldige standje? Maar gij moest zulk een leelijk woord niet gebruiken in het bijzijn van kinderen. Gaat wat vooruit, liefjes. Wat voor twist was het, die Lord Kew en mijnheer Belsize met mijnheer Sherrick gehad hebben?"

»'t Was over schilderijen en paarden en geld, en over nog iets anders, dat de grond van elk standje was, waarvan ik ooit gehoord heb."

»En wat was dat, lieveling?" vraagt de argelooze dame, aan haar mans arm hangende, vol genot dat zij hem naar de kerk en van daar weer teruggebracht heeft. »Wat is het dan, dat den grond uitmaakt van elk standje, zooals gij het noemt, Charles?"

»Eene vrouw, liefje," antwoordt de heer, dien wij in de verbeelding gevolgd hebben toen hij op een zondag in Juni uit Honeyman's kerk komt, terwijl de geheele straat een parterre is van kunstbloemen en allerliefste hoedjes, terwijl het rondom een gegons is van aan- en opmerkingen over de preek, terwijl de rijtuigen wegrijden, terwijl douairières naar huis wandelen, terwijl het goud van kerkboeken en van de knoppen op de stokken der lakeien in de zon schittert, terwijl kleine jongens met gebraden schapevleesch en aardappelen uit de hofjes komen, terwijl kinderen de herbergen met kannen bier verlaten, terwijl dominé Honeyman, die de tranen door zijne preek weer heeft doen vloeien en die, niet zonder trillingen van zelfbehagen, een minister in de bank aan zijne voeten ontdekt heeft, zijne zware zijden toga in het consistorie uittrekt eer hij zich naar zijne hermitage in de buurt begeeft — waar hebben wij die geplaatst? — o ja, in Walpole Street. Ik wenschte, dat St. Petrus van Alcantara iets had gehad van dien schapebout met gebakken aardappelen en een teugje van dat schuimende bier. Kijk, daar ginder trippelt Lord Dozeley weg, die een uur met zijn hoofd tegen 't hout heeft liggen slapen, evenals St. Petrus van Alcantara.

Een Indisch heer en zijn zoon wachten totdat de geheele kapel ledig is, en bezien op hun gemak het monument voor Lady Whittlesea en andere smakelooze gedenkteekenen ter nagedachtenis van overleden bezoekers van dit bedehuis. Welk gezicht was dat, hetgeen kolonel Newcome meende te herkennen, die lijvige man, die van de orgelgalerij kwam? Kon het Broff de baszanger zijn, die onder zooveel toejuiching, in de *Spelonk der Harmonie, de Tempelridder* voorgedragen en nu hier ter plaatse gezongen had? Er zijn bedehuizen te Londen, waar men, na afloop van den dienst, bijna verwacht, dat men de kerkbedienden zal zien komen met linnen overtreksels om de zitplaatsen te bedekken, zooals in de Opera geschiedt.

De schrijver dezer ware geschiedenis bezichtigde eens met een melancholisch vriend, die alles door een somberen bril bezag, een prachtig Engelsch paleis en wandelde parken en tuinen door, zooals er sedert de dagen van Aladdin niet heerlijker op aarde gezien zijn. De huisbewaarster, die ons van het eene naar het andere vertrek vooruitklotste, weidde uit over de schoonheid van deze schilderij en dat standbeeld, over den ongelooftelijken rijkdom van de behangsels en tapijten, over het bewonderenswaardige portret van den vorigen markies, door Sir Thomas Lawrence, van diens vader, den vijfden graaf, door Sir Josua Reynolds, en zoo verder totdat Hicks (zoo heette mijn melancholische reisgenoot) plotseling, in de rijkste zaal van het geheele kasteel, den

woordenvloed onzer cicerone stuitte, door met eene holle stem te vragen: »En wilt gij nu zoo goed zijn, jufvrouw, ons het kabinetje te toonen waar het geraamte is 1)?» De verschrikte huisbewaarder bleef midden in haar uitlegging steken, want dat artikel kwam niet voor in den catalogus, dien zij dagelijks aan de bezoekers voor hun halven kroon opdreunde. De vraag van Hicks deed als 't ware eene duisternis op de zaal nederdalen waar wij ons bevonden. Wij kregen het kabinetje niet te zien en toch ben ik overtuigd, dat er een was. Wanneer ik later dacht aan dat schitterende kasteel, dat zich tusschen lommerrijk geboomte verhoef, onder 'twelk de damherten graasden; aan de terrassen met beelden versierd en door honderdduizend bloemen opgeluisterd; aan de fraaie bruggen en de heldere fonteinen en rivieren, waarin de gloed der vensters weerkaatste wanneer de zalen van blijde feestgenooten vol waren en de tonen der muziek tot in de schemerende wouden drongen, — wanneer ik, gelijk ik zeide, aan dat kasteel van Blauwbaard dacht, dan kwam mij ook het donkere kabinetje voor den geest, hetgeen ik weet dat zich daar bevindt en 'tgeen de adellijke eigenaar met eene siddering opent, na 't uur van middernacht, als hij den slaap niet vatten kan en *genoodzaakt* is het te gaan ontsluiten, terwijl alles in het paleis doodstil wordt, en de schoonen rondom hem in slaap gedompeld zijn, zonder iets te vermoeden, en de feestvierders in rust verzonken liggen. O huisbewaarder, al de andere sleutels hebt gij in uw bezit, maar niet den sleutel van dat kabinetje!

Hebben wij niet allen zulke kabinetjes, mijn vroolijke vriend, evengoed als de markies van Carabas? Staat gij des nachts, wanneer iedereen in huis slaapt behalve gij, niet eens op, om in het uwe te kijken? Wanneer gij op uwe beurt ligt te sluimeren, staat mevrouw Brown van uwe zijde op, sluipt de trap af evenals Amina naar het spook, opent het geheime deurtje en kijkt in haar donker kabinetje. Heeft zij u ooit dat kleine geval met Smith verteld, lang voordat zij u kende? Och, wie kent iemand anders dan zich zelve? Wie is er, die, wanneer hij zijn huis aan de discreetste of dierbaarste persoon laat zien, niet de sleutels van een paar kabinetjes achterhoudt? Ik stel mij eene schoone lezeres voor, die dit boek neerlegt en er overheen gluurt naar haar argeloozen gemaal, die misschien na den eten een dutje zit te doen. Ja, mevrouw, hij houdt er ook zulk een kabinetje op na, en gij, die alles nasuffelt, zult er nimmer den sleutel van krijgen. Ik stel mij een eerzamen Othello voor, die, juist deze zinsnede in een spoorwegrijtuig lezende, een steelschen blik op de tegenover hem gezeten Desdemona werpt, die met een onschuldige gezichtje eene boterham aan hun kleinen jongen voorhoudt — men ziet dat ik mij met een aardigheid van het onderwerp tracht af te maken, want ik gevoel dat het te ernstig, te akelig wordt.

Maar waar moeten nu die sombere en onaangename beschouwingen, die bijna personaliteiten zijn, op uitkomen? Eenvoudig hierop, dat Charles Honeyman, de algemeen beminde en populaire redenaar, de lieftallige predikant, aan wien Blanche sonnetten en Beatrice uitnodigingen op thee schrijft, die zich met een lachje op de lippen, zoete sympathie in zijne stem en onschuldige opgeruimdheid in zijn toon voor doet, die van den kansel zijne toehoorders vermurwt, opwekt of met

1) Zinspeling op het Engelsche spreekwoord: »Er is een geraamte in elk huis,» in beteekenis overeenkomende met het Hollandsche spreekwoord: »Elk huis heeft zijn kruis.»

schrik slaat, die bij de thee en een boterhammetje zoo onderhoudend is, een paar kabinetjes met geraamten op zijne kamers in Walpole Street bij May Fair heeft; en op menigen slapeloozen nacht, wanneer zijne hospita jufvrouw Ridley en haar vermoeide echtgenoot de bottelier benevens de bewoners van de eerste verdieping en de keukenmeid en de werkmoid en de afgematte loopjongen in rust zijn (let wel, dat die allen ook *hunne* kabinetjes hebben, die zij met hun eigen sleutels openen), opstaat om naar den huiveringwekkenden bewoner van die hokjes te gaan zien. Een van dominé Honeyman's afgrijselijke nachtelijke vervolgers is — Maar wacht; eerst moeten wij een overzicht van het huis en zijne bewoners geven.

Op de eerste verdieping woont de heer Bagshot, lid van het Parlement voor een kiesdistrict in Norfolk. 't Is een gezet en vroolijk heer, die in de Carlton Club dineert en in het goede seizoen gaarne uitstapjes naar Greenwich en Richmond doet. Hij gaat wel eens weddenschappen aan, maar op een matigen voet. In gezelschappen komt hij niet, behalve nu en dan bij de hoofden zijner partij, wanneer zij groote feesten geven, en een enkele maal ten huize van de aanzienlijke heeren, die in het graafschap zijne bureu zijn. Hij is niet van zeer goede afkomst; om de waarheid te zeggen is hij apotheker geweest; maar hij heeft eene vrouw met geld getrouwd, die veel ouder is dan hij en die niet van Londen houdt, zoodat zij te Hummingham blijft wonen, niet tot verdriet van Bagshot. Hij geeft nu en dan kleine, onopzichtige diners, die jufvrouw Ridley wondergoed gereedmaakt, aan buitengewoon domme maar vroolijke oude paaien uit het Parlement, die in stille opgeruimdheid eene geweldige hoeveelheden wijn naar binnen zenden. Zij zijn nu juist begonnen het gewas van 1824 te drinken, daar dat van 1815 schaars begint te worden en bijna verbruikt is. Bagshot schrijft dagelijks aan zijne vrouw en krijgt elken morgen een brief van haar terug, dien hij niet altijd leest. Des zondags staat hij eerst lang over elven op en leest *John Bull* en *Bell's Life in London* op bed. Hij is in alles solide en betaalt als de Bank van Engeland.

Het huis van jufvrouw Ridley kan een Norfolk'sch huis genoemd worden. Zij is huishoudster bij den grooten jonker Bayham geweest, wiens grondbezittingen reeds vóór Willem den Veroveraar in zijne familie waren en die tot zulk een diepen val kwam in 1825, het jaar der groote paniek. Bayham behoort nog altijd aan de familie; doch in welk een toestand het thans verkeert, mogen zij zeggen, die de plaats in hare goede dagen gekend hebben! Vijftienhonderd acres van het beste land in Engeland werden verkocht, en al het hout werd gelijk met den grond afgekap. De heer Bayham houdt nu zijn verblijf in een hoek van het huis, dat de verzamelaars van het voornaamste gezelschap in Europa placht te zijn. Heere bewaar me! de Bayhams hebben bijna den geheelen hoogen adel van Engeland zien ontstaan en uitsterven, en waren welgeboren mannen ten tijde toen de voorvader van menig voornaam lord van onze dagen een kantoor of winkel aanveegde.

Het huis kan op voegzame wijze niet meer dan deze twee bewoners bevatten, doch in het Londensche seizoen vindt men middel om bovendien jufvrouw Cann in te nemen, die ook van Bayham was, aangezien zij daar gouvernante is geweest bij de jonge dame die nu dood is. Thans verdient zij zoo goed mogelijk haar brood door lessen aan huis te geven. Jufvrouw Cann eet met jufvrouw Ridley in het achterkamertje. Ridley zelf kan slechts zelden aan dit huiselijk maal deelnemen, daar zijn ambt in het huis en bij den persoon van Lord Todmorden hem noodzaakt

aanhoudend in de nabijheid van dien edelman te blijven. Hoe de kleine jufvrouw Cann het leven houdt op het kruimeltje dat zij eet voor ontbijt en het weinigje dat zij aan het middagmaal gebruikt, verbaast jufvrouw Ridley, dat doet het! Zij verklaart, dat de twee kanarievogels die in haar venster staan (van waar men een lief gezicht op den achterkant van Lady Whittlesea's kapel heeft) meer eten dan jufvrouw Cann. De beide vogels zetten eene geweldige keel op, als de kleine gouvernante, gebruik makende van de afwezigheid van den bewoner der eerste verdieping, hare muzikale oefeningen houdt. De trillers en roulades, door de vogels en de jufvrouw voortgebracht, gaan alle denkbeeld te boven! Het is onbegrijpelijk hoe iemands vingers zich zoo vlug over de ivoeren toetsen kunnen bewegen als die van jufvrouw Cann. Hoe prijzenswaardig zij ook is, hoe vlekkeloos deugdzaam, ingetogen, oprecht en opgeruimd, zou ik toch niet gaarne in een huis wonen, waar zich eene dame bevond, zoo verslaafd aan het spelen van variatiën. Honeyman houdt er ook niet van. Des zaterdags, wanneer hij zijn onbetaalbare preeken ontwerpt (men kan overtuigd zijn dat de schelm zijn werk tot den laatsten dag uitstelt, en ik heb wel vernomen, dat er onder de predikanten vrij wat achtenswaardiger lui dan Honeyman gevonden worden die even traag zijn), bidt en smeekt hij met tranen in de oogen, dat jufvrouw Cann met hare muziek zal ophouden. Ik wed, dat de kleine Cann het tegen hem zou kunnen opnemen om eene preek te schrijven, in weerwil van zijne reputatie als populair prediker.

Hoe cud en afgezaagd die piano, hoe zwak en knarsend haar geluid zij, het is een wonder welk een heerlijk concert er in dat kamertje des zaterdag-avonds nog op kan gegeven worden voor jufvrouw Ridley, die gedurende het grootste gedeelte van de uitvoering slaapt, en voor een knaap, die met zijne gansche ziel, somtijds met tranen in de oogen, met allerlei tafereelen der verbeelding in zijn brein en met een kloppend hart, zit toe te luisteren, wanneer de gouvernante het armzalige instrument bespeelt. Zij voert oude muziek van Händel en Haydn uit, het kamertje schijnt eene kathedraal te worden, en de luisterende knaap ziet verlichte altaren, bedienende priesters, schoone kinderen die wieroekvaten zwaaien, groote rosetten, wier geschilderd glas in het licht der ondergaande zon gloeit, en dat alles ziet hij door kolommen heen die bogen torschen, en waar de gangpaden met marmer bevoerd zijn. De jongen is dikwijls in de Opera en de andere schouwburgen geweest. Als zij *Don Juan* speelt, komt Zerlina over het gras aantrippelen en Masetto achter haar, met eene groep boerenjongens en landmeisjes; zij zingen de heerlijkste muziek en het hart klopt van geluk en welwillendheid en genot. Piano, pianissimo! de stad ligt in diepe rust. De torens der groote kathedraal verheffen zich in de verte, verlicht door den glans der volle maan. De beelden op het plein, dat ook door de maan beschenen wordt, werpen lange schaduwen op het paveisel; en de ruischende fontein in het midden, die zich voordoet als Asschepoetster getooid voor het bal, draagt een krans van tiitelende diamanten. Kan die groote sombere straat, geheel in de schaduw verborgen, de Toledo zijn? of is het de Corso? of wel die groote straat in Madrid, die naar het Escuriaal leidt, waar zich de doeken van Rubens en Velasquez bevinden? Het is de straat der Fantasie, der Poëzie, der Verbeelding, — de straat waar schoone dames van balkons nederzien, waar cavaliers op mandolinen spelen of den degen trekken en het staal kruisen, waar lange processieën voortgaven en eerwaardige kluzenaars met lange baarden den zegen over het knielende volk uitspreken; waar de ruwe sol-

daten, die met vaandels en hellebaarden, met fluitspel en dans over het plein zweven, de dochters des volks bij de tengere middel vatten en de *pifferari* gelasten een danslied te spelen Stort, o doedelzakken, een storm van harmonie uit! wordt trompetten, trombones, ophicloïdes, violen en bassons! Brandt los, kanonnen! Galmt, o klokken! Juich, o volk! En gij, bekoorlijke heldin, zing luider en helderder en lieflijker dan allen! Zie, daar komt Masaniello op zijn steigerenden schimmel te voorschijn, en springt Fra Diavolo met de karabijn in de hand van het balkon, of legt Huon van Bordeaux bij den oever aan met des sultans dochter van Babylon. Al die genoegens en tafereelen, die geneugten en heerlijkheden, die gewaarwordingen van sympathie, die aandoeningen van een nog onbepaald verlangen en die visioenen van schoonheid geniet een ziekelijk jongeling van achttien jaren, in een donker kamertje, waar een bed staat dat onder den vorm van eene commode vermomd is, en terwijl een bedaarde juffertje bij het licht eener gasvlam de rinkelende toetsen eener oude piano aanslaat.

Langen tijd had Samuel Ridley, bottelier en vertrouwd kamerdienaar van den hoogwelgeboren heer John James baron Todmorden, in groote wanhoop en bezorgdheid verkeerd met betrekking tot zijn eenigen zoon, den kleinen John James, een ziekelijk en bijna mismaakt kind, »waarvan niets te maken was,» zooals Ridley zeide. Zijne gestalte maakte het hem onmogelijk zijn vaders beroep te volgen en de Britsche adellijken te bedienen, die natuurlijk groote en knappe mannen noodig hebben om achter om hunne ratelende rijtuigen te wippen en hun aan tafel de schotels aan te bieden. Toen John James zes jaar oud was, maakte zijn vader met tranen in de oogen de opmerking, dat hij nog niet boven eene zilvermand uitkwam. De jongens jouwden hem op straat uit en sommigen sloegen hem in weerwil van zijne kleinheid. Op school maakte hij slechts geringe vorderingen. Hij was altijd ziekelijk en haveloos; hij was bang en schreeuwerig, en stond in de keuken, ver van zijne moeder, te huilen. Ofschoon deze laatste van hem hield, dacht zij over hem evenals haar man, en beschouwde hem als weinig meer dan een idioot, totdat de kleine juffer Cann zich zijner aantrok, waarop er eindelijk eenige hoop voor hem begon te dagen.

»Hij half onnoozel; gij groote domme kerel,» zeide de gouvernante, die scherp genoeg kon zijn. »Hij half onnoozel! Hij heeft meer verstand in zijn pink, dan gij in uw heele groote lijf! Gij zijt een goed mensch, Ridley, een zeer goed mensch en verdraagt de aanmerkingen van een oude vrouw met geduld; maar gij behoort niet tot de slimsten. Stil maar! maak mij geen praatjes wijs! Gij zult mij niet tegenspreken, dat gij nog tegenwoordig de woorden moet spellen als gij de courant leest; en hoe zou het er wel met uwe rekeningen uitzien, als ik ze niet met mijn mooie handje schreef? Ik zeg u, dat die jongen een genie is, en dat de wereld eenmaal van hem spreken zal. Hij heeft een hart als goud. Gij denkt, dat al het verstand bij de lange menschen te vinden is. Kijk mij eens aan, lange man! Ben ik niet honderdmaal slimmer dan gij? Dat lijdt geen twijfel; maar John James weegt tegen duizend zulke onbeduidende wezentjes op als ik ben; en hij is ook reeds zoo groot als ik, Ridley. Verstaat gij mij? Ik heb het er op gezet, dat hij eenmaal aan Lord Todmorden's tafel zal dineeren, en hij zal den prijs bij de koninklijke academie van beeldende kunsten behalen en beroemd worden, mijnheer, — beroemd!»

»Nu, jufvrouw, ik hoop dat het waar zal wezen; dat is alles wat ik te zeggen heb,» antwoordt Ridley. »De arme jongen doet geen kwaad;

dat erken ik; maar ik heb tot nog toe niet gezien wat voor goeds hij gedaan heeft. Ik wenschte, dat ik daar iets van zag; dat wenschte ik." En daarop hervatte de goede man de bestudeering zijner courant.

Al de schoone klanken en aandoeningen welke jufvrouw Cann door hare betooverende piano bij den jongen kunstenaar opwekt brengt hij dadelijk onder vormen. Ridders in ijzeren harnassen, met vederbos en schild en strijdbijl; en trotsche jonge edellieden met golvende lokken en rijke pluimen en rapieren en kaplaarzen; en woeste bandieten met vuurroode broeken en wambuizen met koperen knopen bezaaid en met de zware kromzwaarden, die men weet dat de geliefkoosde wapens zijn waarmee die zwaar gesnorbaarde schelmen vechten; boerinnen met middel-tjes als wespen zoo dun; en jonge gravinnen met O zulke groote oogen en karmozijnen lippen! — al zulke prachtige gestalten uit de wereld van strijd en schoonheid verdringen elkander onder het potlood van den jeugdigen teekenaar, die er de achterkanten van brieven en zijne schrijfboeken mede overdekt. Wanneer zijne hand een meer dan gewoonlijk lief gelaat heeft afgeschetst en zijn werk hem meevalt, wanneer een of ander schoon visioen zijne verbeelding getroffen heeft, bij voorbeeld een engel in van eene danseres of eene schitterende jonge dame uit de groote wereld in hare loge in de opera, die hij gezien heeft of meent dat hij gezien heeft (want de jonkman is bijziende, ofschoon hij nog ternauwernood van zijn ongeluk bewust is), kortom wanneer hij met iets buitengewoons naar wensch geslaagd is, dan verbergt onze jonge Pygmalion zijn meesterstuk en besteedt al zijn talent om de schoone naar den eisch te schilderen: de lippen hoog karmijn, de oogen diep, zeer diep kobalt, de wangen helder vermiljoen, de lokken goud van glans; en dan aanbidt hij die lieveling in het geheim en stelt zich hare geschiedenis voor, met een kasteel dat bestormd moet worden, een tiran die zich hare schatten heeft toegëeënd en haar gevangen houdt, en een prins met zwarte lokken en een gegalonneerden mantel die den burcht beklimt, den tiran verslaat en zich dan in eene bevallige houding voor de prinses op de knieën werpt, onder den uitroep: »Schoone! wilt gij de mijne zijn?»

Er woont in de buurt eene goedhartige jufvrouw, die kleedjes naait voor de dienstboden in den omtrek en een winkeltje houdt van snoep-rijen, prenten en gemberbier voor de jongens in Little Craggs Buildings, dicht bij de herberg *de Heiduk*, waar vader en andere heeren kamerdiensdienaars hunne sociëit hebben. Die goede vrouw verkoopt ook zondagsbladen aan de heerenknechts in de buurt en houdt er bovendien een voorraad romans op na voor de kameniers en huishoudsters in de groote familiën. Jufvrouw Flinders is na jufvrouw Cann de grootste vriendin en weldoenster van John James. Zij heeft reeds op hem gelet toen hij een kleine jongen was en des zondags het bier voor zijn vader kwam halen. Welk een trage jongen hij ook op school moest heeten, waar hij altijd de laagste in zijne klasse was, hij heeft zich zelven uit hare romans lezen geleerd. Uren — 't waren gelukkige uren — heeft hij bij haar doorgebracht, weggedoken achter de toonbank, of hare boeken onder zijn kiel vasthoudende, wanneer hij verlorf kreeg ze mee naar huis te nemen. Hare geheele bibliotheek is door zijne lange, magere, bevende handen en onder zijne gretige oogen heengegaan. Hij heeft illustratiën uit elk dier boeken gemaakt en ontzet gestaam over zijn eigene teekeningen van *Manfroni of de Monnik met ééne hand*, *Abellino de groote Bandiet*, *Rinaldo Rinaldini, overste der roovers*. Wat heeft hij Thaddeus van Warschau met zijne tranen besproeid en hem afge-

beeld met zijne Poolsche muts, zijne pantalon collant en kaplaarzen! In welk een edelen stijl heeft hij William Wallace, Schotlands held, geschetst! Met wat onmetelijke snorren en zware struisveeren! In een nauwsluitend Schotsch rokje en met de prachtigste kuiten voorzien, zwaait hij zijne strijdbijl, terwijl hij den voet zet op de lijken van koning Eduard's gevelde ridders! Om dezen tijd is het, dat Honeyman de kamers in Walpole Street komt betrekken en een stel van Scott's romans medebrengr, waarop hij ingeteekend had toen hij te Oxford studeerde. De jonge John James, die den eerwaarden heer in den beginne bedient en boodschappen voor hem doet, ontdekt die deelen en leest ze met eene hartstochtelijkheid en genot, waartegen alle latere genoegens ternauwernood zullen kunnen opwegen. Is hij inderdaad een dwaas, een luië jongen, van wien nooit iets goeds zal komen, zooals zijn vader zegt? Er was een tijd, dat zijn ouders, wanhopende om iets beters van hem te maken, het plan koesterden om hem in de leer te doen bij een kleermaker, en John James werd uit zijne droomerijen over Rebecca opgewekt en verwittigd van den wreeden toeleg, die tegen hem gesmeed was. Ik zal de tranen, den schrik en de wanhoop niet beschrijven, waarin de arme jongen gestort was. De kleine jufvrouw Cann redde hem van de gevreesde kleermakerstafel, Honeyman was ook zijne voorspraak, en de heer Bagshot beloofde, dat hij, zoodra zijne partij aan het roer kwam, den minister een postje voor hem zou vragen, want ieder hield veel van het stille, weekhartige, gewillige knaapje, en niemand kende hem minder dan zijn statige, domme en brave vader.

Jufvrouw Cann schilderde met veel smaak bloemen en kaartjes-etuis, en maakte voor hare leerlingen potloodteekeningen met de grootste zorg af. Zij wist prenten met zooveel talent te kopieeren, dat men op een kleinen afstand de kopie in zwart krijt moeilijk van eene slechte mezzotint gravure zou onderscheiden hebben. Zij bezat zelfs eene kleine oude verfdoo's en haalde wel eens een paar miniaturen op ivoor uit het laadje. Het weinige wat zij van teekenen wist, leerde zij aan John James, dien zij ook haar onbetaalbare recepten voor het waterverfschilderen mededeelde: »voor boomen op den voorgrond, gebrande sienna en indigo» — »voor zeer donker gebladerte, voorzwart en guttegom» — »voor vleeschkleur,» enz. John James doorliep haar armzaligen cursus, doch niet met zooveel vrucht als zij verwacht had. Zij was verplicht te erkennen, dat verscheidene teekeningen van hare leerlingen veel handiger waren afgewerkt dan die van Johnny Ridley. Honeyman wierp nu en dan eens een blik op het werk van den knaap en zeide: »Hm, ha! heel aardig! — wezenlijk, heel veel aanleg.» Doch Honeyman kon over kunstzaken even weinig oordeelen als een doofstomme over de muziek. Hij wist de kunststermen zeer goed te pas te brengen en had een stel gravures van Morghen en Madonna's, zooals men bij een predikant en een man van smaak verwachten kon; doch hij zag niet met oogen als waarmede de hemel het nederige zoontje van den bottelier begiftigd had, aan wien schoonheden der natuur geopenbaard werden die voor gewone oogen onzichtbaar bleven, en heerlijkheden in de vormen, kleuren en schaduwen van alledaagsche dingen, waar de meesten niets anders zagen dan 'tgeen onbeduidend, grof en aan ieder bekend was. De tooverboeken verhalen van een ring of eene bloem, welke de toovenaar wegschenkt en die aan den gelukkigen bezitter de eigenschap verleent, om de toovergodinnen te kunnen zien. O toovergave der natuur, die haar bezitter de macht geeft om de verborgene geesten van 't schoone op te roepen, welke door de krachtigste en meest

begaafde meesters gedwongen worden zich door 't penseel of den zang te uiten! Aan anderen is het slechts vergund voorbijgaande blikken op die wereld der kunst te slaan; en door de cerzucht verlokkt of door gemis aan zelfvertrouwen belemmerd of door de noodzakelijkheid gedreven, moeten zij van daar weer terugkeeren tot het proza des levens en het licht van den gewonen dag.

De lezer, die talloze malen Walpole Street is doorgegaan, weet hoe smakeloos daar al de huizen zijn, behalve de groote huizen uit den tijd van koningin Anna en George I; en terwijl verscheidene der naburige straten, zooals Great Craggs Street, Bolingbroke Street en andere, fraaie huizen van hardsteen bevatten met kleine obeliskken voor de deuren en groote dompers, waarin de tootsen der dienaren van den adel honderd dertig of honderd veertig jaar geleden werden uitgedoofd, huizen die nog altijd de woonplaatsen van voorname lieden zijn en waar men, op avonden als er partijen gegeven worden, honderd rijtuigen bij elkander kan zien, — is Walpole Street afgedaald tot eene straat waar kamers verhuurd worden, waar men kostgangers inneemt, waar dokters wonen, en zoo meer. Bovendien is No 23, de woning van Ridley, op verre na niet het fraaiste huis in de straat. De voorkamer is gemeubileerd verhuurd aan jufvrouw Cann, zooals wij gezegd hebben, de eerste verdieping aan den weledelgeboren heer Bagshot, lid van het Parlement, en de tweede aan dominé Honeyman. Wat blijft er nu nog over dan de zolder, de breede trap en de keuken? en wanneer allen gehuisvest zijn, hoe kan men dan denken dat er voor nog iemand verder ruimte zou wezen?

En echter is er nog een inwoner méér, iemand, gelijk bijna al de personages welke wij tot hiertoe opgevoerd hebben (en andere van welke de lezer nog geen vermoeden heeft), die eene bepaalde rol in de volgende geschiedenis zal spelen. Wanneer Honeyman 's avonds thuis komt, vindt hij op de tafel in het voorhuis drie waskaarsen staan — een voor hem, een voor Bagshot, en nog een. Jufvrouw Cann is op dat uur reeds lang op hare voorkamer in bed en opgesloten, en hare ledere laarsjes staan op de mat voor de deur. 's Middags ten 12 uur, soms ten 1 uur, ja ten 2 en 3 — lang nadat Bagshot naar het Lagerhuis en jufvrouw Cann naar hare leerlingen gegaan is — laat zich eene stem van de allerbovenste verdieping hooren, uit eene kamer die geen schel bezit. Eene donderende stem roept dan: »Slaafje! Julia! Julia-lief! Jufvrouw Ridley!» Als die oproeping geen gehoor vindt, is het geen zeldzaamheid dat eene broek, waar een paar van die laarzen met ijzeren hielen in zitten, welke hun naam dragen naar dien vermaarden generaal, die dien anderen naamgever van laarzen te Waterloo te hulp kwam, uit de hoogste verdieping naar beneden geworpen worden, zelfs tot op den marmeren vloer van het weergalmende voorhuis. Dan zegt Thomas de loopjongen, anders genaamd Slaafje: »Daar is hij weer aan den gang!» of jufvrouw Ridley's eigen bel laat zich met kracht hooren en Julia de keukenmeid roept uit: »Heere! 't is mijnheer Frederik!»

Als het sein van de broek met de laarzen nog niet begrepen wordt, verschijnt de eigenaar zelf, van verbotgenheid over de bovenverdieping dansende en verder afdansende naar de verdieping daaronder, luchtig gedost in eene gehavende kamerjapon, losjes om zijne leden geslagen. In dit costuum en die gemoedsgesteldheid danst hij de kamer van Honeyman binnen, waar die zachtmoedige godgeleerde met hoofdpijn zit of in een roman of eene courant verdiept is; danst hij naar het vuur,

waar hij de panden van zijne kamerjapon opslaait, de kolen oppoekt en zich warmt; en danst hij verder naar het kastje, waar zijn weleerwaarde zijne sherry bewaart, en schenkt zich een glas in.

»*Salve, spes fidei, lumen ecclesiae.*» zegt hij; »dat gaat op uwe gezondheid, beste jongen. Ik ken het merk. Sherrick's Marsala oud gebotteld, kostende 246 shillings het dozijn flesschen.»

»Wezenlijk niet!» (en nu beginnen wij een begrip te krijgen van het geraamte, dat in het kabinetje van den armen Honeyman zit, — niet dat de vroolijke Fred Bayham het geraamte zou wezen! dat zij verre! hij weegt ten minste 150 pond). »Wezenlijk niet, Fred, dat kan ik u verzekeren,» herhaalt de ander zuchtend »gij overdrijft het. Die wijn is op verre na zoo duur niet als gij daar zegt.»

»Hoeveel zou een glas dan wel kosten, denkt gij?» zegt Fred, terwijl hij zich nog eens inschenkt. »Een daalder, naar uwe schatting, — een daalder, Honeyman? Bij mijne ziel, 't is geen kwartje waard. En dit zegt hij met de manieren van den meest beroemden acteur van dien tijd, want hij kan elken acteur, ernstig of komiek, nabootsen: elken bekenden redenaar van 't Parlement of elken dominé, eene zaag, een haan, het geluid van eene kurk die afgetrokken wordt en 't klokken van wijn dien men overschenkt, het gonzen van eene honigbij, het schreeuwen van een schoorsteenvegersjongen in den schoorsteen, enz. Hij doet menschen, die aan boord van eene stoomboot zeeziek zijn, zoo precies na, dat men stikt van 't lachen. Zijn oom de bisschop kon zich bij die komieke vertooning niet ernstig houden en gaf aan Fred een orderbriefje voor een aardig sommetje gelds; waarop Fred, dat briefje gewisseld hebbende in de *Spelonk der Harmonie*, zijn oom den bisschop en diens kapelaan nadeed en ten besluite eene voorstelling van hen in zeezieken toestand gaf, waarbij zij beiden allernatuurlijkst werden voorgesteld en nauwkeurig van elkander te onderscheiden waren.

»Hoeveel kost u elk glas van deze lekkernij, Honeyman?» hervat Fred, na deze tusschenspraak. »Gij zegt, dat die niet duur is Charles, gij hebt, van uwe jeugd af, eene zeer leelijke gewoonte gehad. Ik herinner mij nog uitmuntend uit de gelukkige jongensjaren, toen ik het sieraad der school was, dat gij de gewoonte hadt uw eerwaardigen vader te beliegen. Dat deedt gij, Charles. Houd het der openhartigheid van een oud vriend ten goede, maar ik geloof dat gij liever liegt dan de waarheid spreekt. Hm — hij kijkt naar die kaartjes voor zijn spiegel: invitaties om te dineeren, aanbiedingen van theeboekjes. Och, leen mij uwe preek eens O, ouwe intrigant! ouwe grijze Ananias! Zeg eens, Charley, waarom hebt gij nog niet eens een mooi meisje voor uw trouwen vriend opgelopen? Zoo'n meisje met land en ossen, met pachtschatten en effecten? 'k Heb wel is waar geen geld, maar ik ben ook niet zooveel schuldig als gij. Ik ben een knapper manspersoon dan gij. Zie eens wat een borst» (bij die woorden slaat hij er op), »wat een armen! Dat is eene mannelijke borst, mijnheer, dat zijn mannelijke armen!»

»In 's hemels naam. Bayham,» roept Honeyman uit, bleek van schrik; »als er eens iemand kwam —»

»Wat zei ik daar ook, mijnheer? O ja, dat dit eene mannelijke borst is, dat dit mannelijke armen zijn. Laat elke schelm (uitgezonderd een deurwaarder) maar opkomen en het eens beproeven tegen den machtigen arm van Frederik Bayham.»

»Heere! Heere! daar komt iemand hier naar toe!» roept Charles uit en zinkt van schrik op de sofa neder, terwijl de deur opengaat.

»Ha! komt gij daar, door moordzucht aangedreven?» zegt Frederik

en treedt in de aanvallende houding, die de bokskunst voorschrijft, naar de deur. »Eén verdre stap, vermeetele, kost u 't leven!» Maar hij keert met een tragischen lach terug, onder den uitroep: »Ha, ha, ha! 't is Slaafje maar!»

Slaafje brengt aan mijnheer Frederik scheerwater en een kruikje sodawater op hetzelfde schenkblad, want hij heeft instructies ontvangen, om, als hij van boven af Slaafje hoort roepen, met sodawater te komen. De kurk vliegt er af en Frederik drinkt, en sist na die teug, als ware hij van binnen gloeiend.

»Hoe laat is het thans, Slaafje? Half vier? Laat mij eens zien. Ik heb nu juist tien uren geleden bij den rozenbloed van den morgen met een bescheiden kop koffie op Covent Garden Market ontbeten: koffie, een stuiver; brood, een onnoozele halve stuiver. Wat heeft jufvrouw Ridley te eten?»

»Varkensvleesch, mijnheer.»

»Haal mij dan wat. Breng het op mijne kamer; — of gij moest er op staan, Honeyman, dat ik het *hier* gebruikte, gulle vent!»

Op dat oogenblik wordt er een hard geklop op de voordeur gehoord en Fred zegt: »Nu, Charles, dat kon wel eens een heer of dame zijn, die bij u komt biechten. Ik maak mij dus uit de voeten, ofschoon ik weet, dat het u spijt als ik heenga. Tom, breng mijne kleeren boven, maar borstel ze zachtjes, schavuit, anders borstelt gij er de wol af. Vraag aan jufvrouw Ridley, beste jongen, of zij mij wat gebakken varkensvleesch wil bovenzenden, vooral met veel appelsaus; en breng dan een van mijnheer Honeyman's overhemden en een scheermes van hem mee. Adieu, Charles! Bekeer u, en denk altijd aan mij!» En met die woorden verdwijnt hij naar zijn bovenvertrek.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

WAARIN IEDEREEN TEN ETEN WORDT GEVRAAGD.

John James had de deur geopend en zich gehaast om een vriend en beschermer te verwelkomen, wiens gezicht hem altijd verblijdde. 't Was geen mensch anders dan Clive Newcome, in de oogen van den jongen Ridley de knapste, gelukkigste, mooiste, edelste en begaafdste jonkman in gansch Engeland. Zou er een jongen van oprecht gemoed zijn, die niet in zijn tijd iemand op dergelijke wijze vergood heeft? Voordat de overheerscheres verschijnt, heeft elke knaap een vriend der vrienden, een makker der makkers, aan wien hij gedurende de vacantie onmetelijke brieven schrijft en dien hij met zijn innigste hart liefheeft; wiens zuster hij zich voorneemt later te trouwen; met wien het »alle goederen gemeen» is; voor wien hij zich desnoods een pak slaag zal laten geven; die kortom zijn held is. Clive was de jeugdige afgod van John James. Wanneer deze een Thaddeus van Warschau, een prins, Ivanhoe, of een ander edel en uitstekend personage wilde teekenen, nam hij Clive tot model. Zijn hart sprong van vreugde op, als hij dien jongen heer in 't oog kreeg. Hij deed gaarne de wandeling naar de Grauwebroeders met een brief of eene boodschap voor Clive, in de hoop hem te zien en een vriendelijk woord of een handdruk van hem te ontvangen. Een voormalig bottelier van Lord Todmorden was provenier in het gesticht der Grauwebroeders (wij hebben reeds vroeger

vermeld, dat die antieke inrichting zoowel een gesticht voor oude mannen als eene school voor jongens bevatte) en kwam somwijlen des zondags bij zijn opvolger eten, waar hij dan zat te grommen van etenstijd af tot 's avonds negen uur, wanneer hij verplicht was te vertrekken, ten einde vóór tienem weer binnen de muren der Grauwebroeders te zijn; hij gromde over zijn eten, over zijn bier, over de kerkbeurten die hij moest waarnemen, over het pak dat hij dragen moest, over de behandeling van den directeur, over de weinige pruimen in den podding; kortom, over alle dingen waarover oude mannen en schooljongens knorren. Verwonderlijk was de genegenheid, die John James voor dezen vervelenden, knorrigen, ondankbaren en dommen ouden snuifneus opvatte, zoodat hij allerlei voorwendsels zocht om hem op zijne kamer in het gesticht te mogen bezoeken. Om de waarheid te zeggen, ondernam hij die reizen ten einde de kans te hebben om Clive te zien. Hij zond aan dezen briefjes en pakken teekeningen; hij bedankte hem voor geleende boeken; vroeg zijne raad wat hij verder lezen moest; kortom, deed alles wat hem maar gelegenheid verschafte om een blik op het voorwerp van zijn trots, op zijn beschermer, zijn voorbeeld te slaan.

Ik heb een vermoeden, dat Clive Newcome hem gebruikte om rumgrog en sigaren binnen te smokkelen en afspraak met hem maakte aangaande plaatsen binnen de grenzen der school, waar Clive tersluiks de verboden goederen in ontvangst kwam nemen. De arme knaap was bij de schooljongens reeds goed bekend, die hem Newcome's Jan Klaassen noemden, want het scheelde inderdaad niet veel of hij had een bult; zijn armen waren lang en mager; hij was vaal van kleur en bezat een hoog en breed voorhoofd, golvend zwart haar en melancholische zwarte oogen.

»Zoo? zijt gij daar, J. J.?» roept Clive vroolijk uit, ziende dat het zijn nederige vriend is, die de deur opendoet. »Vader! dit is mijn vriend Ridley. Dat is er een, die teekenen kan, dat verzeke ik u!»

»Nu, ik ken wel iemand die het in het teekenen zal opnemen tegen ieder jonkman van zijne grootte,» zegt de kolonel met een blik van vaderlijken trots op Clive; want hij was overtuigd, dat er geen tweede genie van dien aard op de wereld bestond, zoodat hij al eens van plan was geweest eenige van Clive's teekeningen door M'Lean op de Haymarket te doen uitgeven.

»Dit is mijn vader, die pas uit Indië is gekomen, en mijnheer Pennennis, een oud-leerling van de Grauwebroeders. Is oom thuis?» De beide bedoelde heeren vereeren den knaap, die hun als J. J. is voorgesteld, tamelijk uit de hoogte met een knikje, want zijn voorkomen is niet deftig. Ofschoon kolonel Newcome een van de nederigste menschen onder de zon is, kleven hem nog oude militaire begrippen aan, zoodat hij tegen den zoon van een bottelier spreekt gelijk tegen een gemeen soldaat, vriendelijk maar niet familiaar.

»Mijnheer Honeyman is thuis, heeren,» zegt de knaap onderdanig. »Wil ik u den weg naar zijne kamer wijzen?» Wij klimmen onder voorgang van onzen gids de trap op, en vinden mijnheer Honeyman op zijne sofa verdiept in de bestudeering van Pearson's werk *Over de Geloofsbelijdenis*. De roman is onder het kussen der sofa weggemoffeld, waar Clive dien kort daarna vond, toen zijn oom zich een oogenblik verwijderd had naar zijne kleedkamer, want hij had zich laten overhalen om zijne theologische studiën voor eene wijle te staken en bij zijn schoonbroeder te komen dineeren.

Toen wij voor Honeyman's kamerdeur stonden en binnentraden, waar

wij den godgeleerde in staatsie voor het folio-boekdeel vonden zitten, fluisterde Clive: »Kom mee, J. J., en laat mij eens wat van uwe teekeningen zien, ouwe jongen. Waar zijt gij nu aan?»

»Ik zat op mijne kamer wat tafereelen uit de *Arabische Nachvertellingen* te teekenen," antwoordt J. J.; »en daar ik hoorde kloppen en uwe manier meende te herkennen, kwam ik opendoen."

»Dat moet ik zien!" roept Clive uit. »Laten wij naar uwe kamer gaan?»

»Hoe? Zoudt gij daar willen komen?" vraagt de ander. »'t Is maar een klein hokje."

»Dat doet er niet toe; breng mij er maar," zegt Clive, waarop de beide jongens verdwijnen en de drie heeren aan hun gesprek overlaten, of liever het waren er twee, welke verplicht werden om naar Honeyman te luisteren, die met zijne gewone welsprekendheid over de schoonheid van het weder, de bezwaren van het predikambt, de eer die kolonel Newcome hem door zijn bezoek bewees, enz., uitweidde.

Na eenigen tijd daalt Clive met J. J. weder uit de hoogere sferen af, en wel in een staat van groote opgewondenheid. »O vader," zegt hij tegen den kolonel, »gij spreekt van *mijne* teekeningen, maar gij moest die van J. J. eens zien. Bij den hemel die jongen is een genie! 't Is prachtig, vader! 't Is, als men de teekeningen ziet, of men de *Arabische Nachvertellingen* leest. Daar zit Sheherazade hare nachtvertellingen te doen, en — hoe heet zij ook? — Dinarzade en de sultan zitten op het bed te luisteren. 't Is zulk een ouwe ijzervreter! Men kan het hem aanzien, dat hij al een tal van vrouwen het hoofd heeft laten afslaan. Ik begrijp niet, waar die jongen de denkbeelden vandaan haalt. Ik kan beter paarden en honden teekenen dan hij; maar ik kan alleen teekenen wat ik werkelijk voor mij zie. Hij schijnt daarentegen dingen te zien, die wij *niet* zien, begrijpt ge? O vader, ik zou zoo graag schilder worden, liever dan iets anders." En daarop begint hij onmiddellijk paarden en honden te teekenen aan zijn ooms tafel, waaromdrom wij ouderen gezeten waren.

»Ik heb dat boven met J. J. afgesproken," vervolgt Clive, terwijl hij met de pen voortwerkt. »Wij zullen samen een atelier nemen en mischienen met elkander naar het buitenland gaan. Zou dat niet aardig wezen, vader?»

»Waarde Clive," merkte Honeyman met kalme waardigheid aan. »er zijn trappen in de maatschappij die wij moeten eerbiedigen. Gij kunt het toch niet meenen, dat gij een schilder van beroep zoudt willen worden. Zulk eene broodwinning is zeer goed voor uw beschermeling; maar voor u —"

»Wat voor *mij*?" roept Clive uit. »Wij zijn zulke groote lui niet, voor zoover ik weet; maar al waren wij dat ook, dan is een schilder zoogoed als een advocaat of een dokter of zelfs als een soldaat. In het *Leven van Dr. Johnson*, dat vader altijd leest, lees ik het liefst van Sir Josua Reynolds, want ik vind dien den meest volmaakten gentleman uit het boek. Wat zou ik gaarne een schilderstuk maken, zooals dat van *Lord Heathfield* in de Nationale Galerij. Ik wilde liever dat geschilderd hebben dan tot de helden van Gibraltar behooren. En die *Drie Gratiën*, wat zijn die bevallig! En die *Kardinaal Beaufort te Dulwich*, — dat stuk maakt zulk een huiveringwekkenden indruk op mij, dat ik het bijna niet durf aanzien. Reynolds was een bovenste, en Rubens was een eerste piet. Was hij niet ambassadeur en ridder van de Bad-orde? En dat was Van Dijk ook. En wat zegt ge van

Titiaan en Raphaël en Velasquez? Noem mij eens betere gentlemen dan die allen, oom Charles!"

"Het zij verre van mij, te beweren dat het beroep des kunstschilders niet eervol zou zijn," zegt oom Charles; »maar zooals het tegenwoordig in de wereld gaat, staan andere vakken hooger aangeschreven; en ik zou gedacht hebben, dat de zoon van Kolonel Newcome —"

"Hij zal zijn eigen zin volgen," zegt de kolonel; »zoolang zijn beroep een eerlijk beroep is, past het voor een gentleman; en als hij lust had om de viool te spelen — letterlijk de viool — zou ik er mij niet tegen verzetten."

"Wat was daar een rare snaak boven!" hervat Clive, van zijn gekras opziende. »Hij wandelde het portaal op en neer in eene kamerjapon, met bijna geen andere kleeren aan, en had in zijn ééne hand een bord en in de andere eene varkenskarbonade waarvan hij hapte. Zóó zag hij er uit" (en Clive schetst eene figuur). »Wat zegt gij daarvan, vader? Hij zegt dat hij in de *Spelonk der Harmonie* was op dien avond, toen ge u zoo boos hebt gemaakt op Costigan. Hij herkende mij dadelijk en zei: »Mijnheer, uw vader handelde als een gentleman, als een Christen, als een man van eer. *Maxima debetur puero reverentia*. Doe hem mijn compliment, hoewel ik zijn hooggeachten naam niet ken." — Verbeeld u, zijn hooggeachten naam," herhaalt Clive, bijna stikkende van het lachen; »t waren zijn eigene woorden. »En zeg hem," liet die heer er op volgen. »dat ik een wees ben in bekrompen omstandigheden" — hij zei dat hij in bekrompen omstandigheden verkeerde — »en dat hij mij plezier zou doen als hij mij tot zoon wilde aannemen."

Clive blies daarbij zijne wangen op en maakte zijne stem zoo zwaar en hard als hij kon, en door deze kenteekenen en de schets die hij ontworpen had, begreep ik dadelijk, dat Fred Bayham de man was, dien hij nabootste.

»Woont die zwerver hier, en zijn wij hem dan eindelijk op het spoor?" roept Pendennis uit.

»Soms komt hij hier," zeide Honeyman op eene wijze alsof het zeer weinig te beteekenen had. »Mijn huisheer was bottelier en diens vrouw huishoudster bij zijn vader, den heer Bayham, van Bayham, eene der oudste families van Europa. Frederik Bayham, de zeer zonderlinge persoon van wien gij spreekt, was een leerling van mijn dierbaren vader in onze zalige dagen te Borehambury."

Nauwelijks had hij uitgesproken, of er werd aan de deur geklopt, en eer de bewoner der kamer: »Binnen!" kon roepen, vertoonde zich mijnheer Frederik Bayham, in het bijzondere costuum dat hij bij voorkeur droeg. Wij droegen in die dagen zeer hooge stropdassen, en slechts eenige weinige poëtische en excentrieke personen waagden het, de losse smalle das *à la Byron* te dragen; maar Fred Bayham omgordde zijn hals met een eenvoudig lintje, waardoor zijne groote rosse bakkebaarden vrijelijk rondom zijne breede wangen konden krullen. Hij droeg daarbij eene zwarte jas en een breedgeranden hoed, zoodat hij wel eenige gelijkenis met een afgescheiden dominé had. Op andere tijden kon men hem met een groenen rok en eene blauwe das zien, alsof hij een heer van de renbaan of de koetsier eener diligence was.

»Ik heb van den zoon van onzen huisheer gehoord wie gij waart, kolonel Newcome," zeide hij met den grootsten ernst, »en ik was er dien anderen avond bij, mijnheer; want ik had ontspanning noodig, daar ik mij den ganschen dag met letterkundige werkzaamheden had bezig gehouden en eenige verfrissing behoefde. Ik was tegenwoordig, mijn-

heer, bij dat tooneel, dat u de grootste eer aandeed en waarover ik, u niet kennende, met zekere lichtvaardigheid tegen uw zoon sprak. Hij is een *ingenui vultus puer ingenuique pudoris*. — Hé, Pendennis, hoe vaart ge? En ik meende, mijnheer, dat ik naar beneden moest komen, om verschooning te vragen, indien ik iets minder betamelijks gezegd had tegen een heer die gelijk had, 't geen ik ook aan de aanwezigen zeide toen gij de zaal hadt verlaten, zooals mijnheer Pendennis zich wel herinneren zal."

Mijnheer Pendennis keek verwonderd op en misschien was er zelfs wel ontkenenis op zijn gezicht te lezen.

»Hebt gij het vergeten, Pendennis? Zij, die uit die zaal komen, mijnheer, zijn des morgens wel eens vergeten, wat er gedurende de vroolijkheid van den vorigen avond gebeurd is. Gij hadt gelijk, dat gij op die plaats niet wildet terugkeeren. Wij mannen van de publieke wereld zijn dikwijls genoodzaakt onze ontspanning te zoeken, wanneer gelukkiger personen reeds in sluimering verzonken liggen."

»En, als ik het vragen mag, mijnheer Bayham, wat is uwe betrekking? vroeg de kolonel tamelijk stug, want hij had een vermoeden, dat Bayham zich eene soort van *persiflage* veroorloofde, die den Indischen krijgsmann volstrekt niet beviel. Daar hij niemand ooit anders dan vriendelijk toesprak, werd hij vuur en vlam op het denkbeeld, dat iemand vrijheden met hem zou nemen.

»Advocaat, mijnheer, maar zonder praktijk, — letterkundige, die maar zelden gelegenheid vindt om geld te maken van de vruchten van zijn brein, — een gentleman, mijnheer, die onder de misschien verdiende, misschien onverdiende miskenning van zijne familie zucht. Ik verdien mijn brood zoo goed als ik kan. Op dien avond had ik in het *Parthenopaeon* te Hackney eene voordracht gehouden over de karaktertrekken van eenige onzer humoristische schrijvers. Mijne toehoorders waren luttel, wellicht in evenredigheid tot mijne verdiensten. Ik keerde na middernacht te voet terug, om mijn eitje te eten en een glas bier te drinken, en daardoor was ik getuige van het tooneel dat u zooveel eer deed. — Wat is dat? Ik geloof eene caricatuur van mij zelve" — hij had onder de hand de schets opgenomen, die door Clive geteekend was; — »ik houd van eene grap, zelfs te mijnen koste, en ik kan lachen over een aardigheid waar geen kwade bedoeling bij is."

Dit gezegde verteederde den goedhartigen kolonel, die er op liet volgen: »Ik kan u verzekeren, mijnheer Bayham, dat de teekenaar van die schets niet de minste bedoeling heeft gehad om u te beleedigen. De schavuit heeft eene caricatuur van mij, zijn eigen vader, gemaakt, en ik heb die aan majoor Hobbs gezonden, die mijn regiment kommandeert. Chinnery zelf, mijnheer, was niet handiger in het treffen van eene gelijkenis; hij heeft mij te paard en te voet geteekend, en mijn vriend Binnie ook, die met mij woont. Wij hebben thuis een aantal teekeningen van zijne hand, en als gij ons de eer wilt doen, van middag met ons en deze heeren te dineeren, zal ik u laten zien, dat gij niet de eenige zijt van wien Clive eene caricatuur gemaakt heeft."

»Ik heb zoo even een klein diner boven gebruikt, mijnheer. Ik ben matig in mijne behoeften en kan, indien het noodig is, als een Spartaan leven; doch om de eer van zulk gezelschap te genieten, zal ik vork en mes gaarne nog eens gebruiken. Gij zult mijn reisgewaad wel willen excuseeren? Ik heb hier eene kamer, die ik bij voorkomende gelegenheid betrek; tegenwoordig woon ik — op het land."

Toen Honeyman gereed was, wilde de kolonel, die den grootsten eer-

bied voor den geestelijken stand koesterde, de kamer niet uitgaan vóór den predikant, wiens arm hij vervolgens nam. Bayham's gezelschap viel dus aan den heer Pendennis ten deel, zoodat zij samen voortwandelden. Door Hill Street en over Berkely Square ging het recht toe, recht aan; doch bij Hay Hill maakte Bayham een zijsprong, verdiepte zich tusschen stallen en dergelijke gebouwen en maakte een grooten omweg naar Clifford Street, waar het doel onzer reis was. Hij gaf in overweging om eene *cab* te nemen, doch Pendennis zei dat hij geen lust had om te rijden, want hij wilde eens zien welken koers zijn excentrieke tochtgenoot zou nemen. »Er bestaan redenen, die ik voor iemand van uw ondervinding niet behoef uiteen te zetten.» mompelde Bayham, »waarom menschen, die in bijzondere omstandigheden verkeeren, verplicht zijn Bond Street te vermijden. De reuk van Truefitt's pommades maakt mij kwalijk. Zeg eens, Pendennis, is die Indische krijgsman een schatrijke radja? Zou hij mij niet kunnen aanbevelen voor een postje bij de Oost-Indische Compagnie? Ik zou gaarne een fatsoenlijken post aannemen, waarin getrouwheid op prijs gesteld, genie gewaardeerd en moed beloond werd. Hier zijn wij er. Dat schijnt een goed hotel. Ik ben er nooit geweest.»

Toen wij des kolonels zitkamer in het *Hotel Nervat* binnentraden, was de knecht bezig de tafel te dekken. »Ons gezelschap zal grooter zijn dan ik gedacht had,» zeide de kolonel. »Ik ontmoette mijn broeder Brian te paard, toen hij een kaartje afgaf aan dat groote gebouw in — Street.

»De Russische ambassade,» zeide Honeyman, die in Londen uitmunten bekend was.

»En hij zei, dat hij vrij was en met ons zou komen dinceren,» vervolgde de kolonel.

»Moet ik daaruit opmaken, kolonel,» vroeg de heer Bayham, »dat gij familie zijt van den grooten bankier, Sir Brian Newcome, die zulke kranige partijen in Park Lane geeft?»

»Wat zijn kranige partijen?» vroeg de kolonel lachend. »Ik heb verleden woensdag bij mijn broeder gedineerd, en dat was inderdaad eene deffige partij. De gouverneur-generaal zelf kon het niet luisterrijker gedaan hebben. Doch, zoudt ge 't gelooven? ik kreeg bijna niet genoeg te eten. Ik eet niet van die kunstige gerechten, en de oud-Engelsche roastbeef kwam wel op tafel, maar werd weer in een oogenblik weggevoerd, gelijk op Sancho's inwijdingsmaal te Barataria. Wij gingen niet voor negenen aan tafel. Ik houd veel van een glas wijn en een gezellig praatje na den eten; maar — Nu, nu — (ongetwijfeld begon de goede man zich te beschuldigen dat hij uit de school klapte en kwam hij dus nog tijdig tot inkeer). »Ons diner zal, hoop ik, van een anderen aard zijn. Laat Jack Binnie daar maar voor zorgen; die vloeit over van anekdotes en grappen. Gij zult er nog een paar mannen van ons vak ontmoeten; Sir Thomas de Boots, die geen slecht gezelschap is onder een glas wijn; Pendennis' vriend, den heer Warrington, en mijn neef Barnes Newcome, iemand van wien ge aanvankelijk niet veel verwachten zoudt, doch die u zal meevallen als ge hem leert kennen. Bijna iedereen heeft iets goeds in zich,» vervolgde de goedhartige filosoof. »Pas gij op, Clive! wees voorzichtig met de champagne, kleine schelm!»

»Champagne is kost voor de dames,» zegt Clive; »ik houd mij bij den rooden wijn.»

»Zeg eens, Pendennis,» merkte Bayham aan, »ik geloof dat ik hier in goed gezelschap ben aangeland.»

Daar Pendennis nu gewaar werd, dat het eene groote partij zou zijn, wilde hij nog naar huis terugkeeren, om zich te kleeden. »Hm!» zei Bayham: »daar zie ik de noodzakelijkheid niet van in. Welk verstandig mensch let op het uiterlijke van zijn buurman? Hij kijkt *hiernaar* en onderzoekt *daarnaar*,” en bij die woorden tikte hij op zijn voorhoofd, dat zeer hoog was, en wees hij op zijn hart, hetgeen hij oordeelde dat op de rechte plaats zat.

»Wat hoor ik daar spreken van kleeden?» vroeg onze gastheer »Dineer maar met uwe jas aan, beste vriend; het doet er niet toe, dat uw rok op het land is.»

»Hij is op het oogenblik bij een buur, bij Leentje-buur,” zei Bayham met den meesten ernst, »en ik zal van uwe gastvrijheid gebruik maken zooals gij die aanbiedt, kolonel: gul en van harte.»

De eerzame Binnie verscheen kort vóór het uur, dat voor de ontvangst der gasten bepaald was, in eene nauwsluitende pantalon, met witte zijden kousen en lage schoenen; zijn kale kruin glom als een savonnet-bal en zijne vroolijke wangen waren rood van het genoegen. Hij had zich voorgenomen plezier te hebben. »Kom aan, jongens, nu zullen wij er eens een prettigen avond van maken!» riep hij uit. »Wij hebben er geen gehad sedert dat afscheidsdiner bij Plymouth.»

»En dat was een prettige avond,” bevestigde de kolonel.

»Wat was dat een mooi lied, dat Tom Morris zong!»

»En uw *Jack van Hazeldean* was zoogoed alsof men in de komedie zat, Jack.»

»Ik geloof, dat gij zelf een ieder, dien ik ooit gehoord heb, met *Tom Bowling* overtroffen hebt, Tom!» riep des kolonels vriend opgetogen uit. De heer Pendennis zette groote oogen op, bij de gedachte dat het mogelijk zou zijn dergelijke pretjes te hernieuwen, doch de voorzichtigheid legde een slot op zijn mond. Een oogenblik later hoorde men wielgetatel en begonnen de gasten van kolonel Newcome te verschijnen.

DE TIENDE HOOFDSTUK.

WAARIN THOMAS NEWCOME ZIJN LAATSTE LIEDJE ZINGT.

De eersten, die binnenkwamen, waren de opperstuurman en de dokter van het schip, waarmede de beide heeren naar Engeland waren teruggekeerd. De stuurman was een Schot, en de dokter was een Schot, en van de heeren uit de Oriental Club, die de kolonel genoodigd had, waren er drie van Schotsche geboorte.

De geboren Engelschen kwamen, met ééne uitzondering, het laatst, zoodat wij een tijdlang door de vensters naar hen stonden uit te zien. De opperstuurman haalde een pennemes uit en begon zijne nagels in orde te brengen. De dokter sprak met Binnie over de vorderingen der geneeskunst, want de laatstgenoemde was chirurgijnsleerling geweest voordat hij een post in Indië kreeg. De drie heeren uit bovengenoemde club en de kolonel hadden het druk over Tom Smith van de cavalerie en Harry Hall van de genie; over Topham die met de weduwe van dien armen kleinen Bob Wallis ging trouwen; over de schatten die Barber meegebracht had, en andere onderwerpen van dien aard. De lange grijze Engelschman, die ook in de Oost was geweest, nam een tijdlang deel aan dat gesprek, maar voegde zich toen bij Clive en zeide: »Ik heb

uw vader in Indië gekend. Er is geen dapperder of geachter officier in het leger. Ik heb ook een jongen, een stiefzoon, die kortelings dienst genomen heeft. Hij is ouder dan gij, want hij is in het laatst van 't jaar van den slag van Waterloo geboren, evenals een groot vriend van hem en mij, die ook op uwe school is geweest, Sir Rawdon Crawley."

»Ja, hij was bij de getabberde scholieren, dat weet ik,» antwoordde de knaap; »hij is zijn oom Pitt, den vierden baronet, opgevolgd. Ik weet niet hoe zijne moeder Rebecca — die, ge weet wel, die Liederen geschreven heeft en bij mijnheer Honeyman ter kerk gaat — er toe gekomen is om Lady Crawley te worden 1). Zijn vader, kolonel Rawdon Crawley, stierf in Augustus 182— op het Coventry-eiland, en zijn oom, Sir Pitt, in September daaraanvolgende alhier. Ik herinner mij nog zeer goed, dat wij, toen ik nog een zeer kleine jongen was, er bij de Grauwbroeders dikwijls over spraken, en weddenschappen aangingen of Crawley, ik meen de jonge, al dan niet een baronet was."

»Toen ik op Riga voer, k'rnél,» zeide de opperstuurman, doch ik kan door geen spelling of samenvoeging van letters, die in mijne macht staat, het accent van dien heer, wanneer hij zijn best deed om heel fatsoenlijk te spreken, naar eisch uitdrukken, »herinner ik mij, dat ons vóór den eten altijd een slokje gepresenteerd werd; en daar uwe vrienden nog niet verschijnen en ik van avond de wacht niet heb, zal ik maar doen zooals wij te Riga deden. Jan, beste jongen, wees eens vlug en breng mij een glaasje brandewijn, wilt ge? Hebt ge ooit brandewijn-punch gedronken, k'rnél? Toen ik op New-York voer, maakten wij die wel eens vóór den eten, en — Dank je Jan,» en daarbij zond hij het glas brandewijn naar binnen.

Op dit oogenblik diende een knecht met luider stemme »Sir Thomas de Boots» aan en trad de generaal binnen, als naar gewoonte met gefronste wenkbrauwen de kamer rondziende, zeer rood van gelaat en zeer ingeregen aan de middel, en prachtig uitgedost met eene witte das die hem bijna worgde, een veelomvattend vest en al zijne ridderorden.

»Het gansche firmament!» riep Frederik Bayham uit. »Zeg eens, Pen-dennis, zou de hertog van Wellington ook komen? Als dat het geval was, zou ik niet met deze Bluchers gekomen zijn; neen, waarlijk niet; Hoby, mijn laarzenmaker, zou zelf niet gewild hebben, dat de arme F. B. zich met Bluchers vertoonde, als hij geweten had dat hij in gezelschap zou komen met den hertog. Gelukkig is mijn linnengoed in orde,» en F. B. dankte in zijn hart den hemel daarvoor. Wie, behalve de ingewijden, zou dan ook hebben kunnen zeggen, dat dit fraaie linnen niet met F. B., maar met C. H., Charles Honeyman, gemerkt was?

Kolonel Newcome stelde Sir Thomas aan iedereen in het vertrek voor, gelijk hij reeds vroeger ons allen aan elkander had voorgesteld, en terwijl de generaal den een na den ander aanzag, nam zijn gezicht een uitdrukking aan alsof hij zeggen wilde: »Maar wie voor den duivel zijt gij, mijnheer?» 't Stond er zoo duidelijk op te lezen, alsof de generaal de woorden zelf gebruikt had. Den heer aan 't venster, die met Clive had staan spreken, scheen hij eenigszins te kennen, daar hij hem op niet al te onvriendelijken toon vroeg: »Hoe vaart ge, Dobbin?»

1) Indien de lezer er nieuwsgierig naar is, leze hij *Vanity Fair* van Thackeray, vertaald onder den titel van *de Kermis der IJdelheid*.

Thans reed het rijtuig van Sir Brian Newcome voor, waaruit deze statig afsteeg, leunende op den arm van een Apollo in pluche en poeier, die het portier der groote koets sloot en naast den gegalonneerden en gepruikten koetsier op den bok ging zitten. De bisschoppen hebben in het Hoogerhuis afstand van hunne pruiken gedaan; kan men ook de koetsiers dat onzinnige hoofdtooiel niet doen afleggen? Is het voor ons gemak noodig, dat de mannen, die in den stal of het huishouden ons werk verrichten, als hansworsten gekleed gaan? Met een zoetsappig lachje treedt Sir Brian Newcome binnen; hij begroet zijn broeder vriendelijk en Sir Thomas schertsend; hij knikt Clive lachend toe en veroorlooft den heer Pendennis om twee vingers van zijn uitgestrekte rechterhand te vatten. Die heer is natuurlijk over eene zoo nederbuigende goedheid verrukt. Zou men zich anders dan gelukkig kunnen gevoelen, wanneer men twee zulke kostbare vingers een oogenblik mag omklemmen? Als een heer mij in dier voege vereert, vraag ik mij altijd in den geest af, waarom hij zich in 't geheel die moeite wel geeft, en spijt het mij, dat ik geen tegenwoordigheid van geest genoeg heb bezeten om slechts één van mijne vingers tegen zijne twee te leggen. Onwillekeurig maak ik bij mij zelve de opmerking, dat, indien ik tien duizend pond jaarlijksch inkomen had en eene groote rekening op zijn kantoor hield, hij mij met zijne geheele hand begunstigd zou hebben.

De komst van deze twee groote heeren had eene zekere stijfheid onder het gezelschap teweeggebracht. Men sprak over het weer, dat, hoewel schitterend, geen schitterende opmerkingen bij des kolonels gasten uitlokte. Sir Brian zegt, dat hij waarlijk geloofde, dat het nu zoo heet moet zijn als in Indië. Sir Thomas de Boots, die als 't ware in zijn witte vest opzwelt, in welks armsgaten hij zijne duimen gestoken heeft, glimlacht minachtend en antwoordt dat hij wenschte dat Sir Brian eens een goeden zwolven dag onder den verschroeienden wind van Indië beleefd had. Sir Brian laat nu natuurlijk de onhoudbare stelling varen, dat het te Londen even heet zou zijn als te Calcutta. Binnie ziet onderwijl op zijn horloge, kijkt den kolonel aan en zegt: »Wij wachten nu enkel op uw neef, Tom; mij dunkt, dat wij het diner wel konden laten opdragen,» — een voorstel dat Frederik Bayham uit den grond zijns harten ondersteunt.

Het diner werd rookend opgedragen door bijna rookende knechts. De groote heeren namen hunne plaatsen aan beide zijden van den kolonel in, die aan dominé Honeyman verzocht het gebed te willen doen, en gedurende die korte plechtigheid eerbiedig bleef staan, terwijl de Boots met een snaaksch gezicht van zijn servet naar hem opkeek. Al de jongere heeren schaarden zich aan het lagere einde der tafel bij den heer Binnie, en aan het slot van de tweede entré verscheen de heer Barnes Newcome.

Deze legde niet de minste verlegenheid aan den dag, hoewel hij het gansche gezelschap stoorde. Men bracht hem soep en visch en vleesch, al hetgeen hij op zijn gemak at, terwijl twaalf andere heeren op hem moesten wachten. Wij merkten op, hoe Binnie's oogen vonkelden, terwijl hij naar den jongen heer zag. »Dat jonge mensch is een zoo koel en vrijpostig personage als ik ooit gezien heb,» scheen hij te willen zeggen; en Barnes was inderdaad een koel en vrijpostig heer. Dat gerecht was zoo lekker, dat hij er werkelijk nog iets van moest vragen. Hij at die tweede portie dooddelijk op zijn gemak en zeide toen met eene lijmerige stem tegen zijn buurman: »Ik hoop wezenlijk, dat ik het gezelschap niet ophoud?»

»Hm!» bromt die buurman, tegen de heer Bayham was; »het komt er niet veel op aan, want het diner was reeds bijna afgelopen.» Barnes neemt daarop nauwkeurig nota van Bayham's kleeding, zijne lange jas en het lintje om zijn hals, en bekijkt hem met onvergelykelijke onbeschaamdheid van top tot teen »Wat zijn dat voor menschen, die mijn oom hier bijeengeraapt heeft?» denkt hij, en maakt eene genadige buiging tegen den eezamen kolonel, die hem toedrinkt. De heer Barnes is zoo onuitstaanbaar nederbuigend, dat iedereen in zijn omtrek hem wel een pak slaag zou willen geven.

Gedurende het gansche diner spoorde de gastheer met ouderwetsche gulheid iedereen tot drinken aan, waarin Binnie hem ondersteunde. Aldus was het gebruik in Engeland en Schotland, toen zij beiden jongelieden waren. Toen Binnie er echter Sir Brian toe aanzette, kreeg hij van den baronet ten antwoord: »O neen, ik dank u, waarde heer; ik heb reeds te veel gebruikt, wezenlijk te veel.» De arme Binnie was uit het veld geslagen en wist niet tot wien hij zich richten zou; doch gelukkig kwam Tom Norris, de opperstuurman, hem te hulp en riep uit: »Nu, mijnheer Binnie, ik heb niet te veel gebruikt en ik zal gaarne een glas van wat ge maar wilt met u drinken.» Eigenlijk had mijnheer Norris al genoeg, want hij had volle glazen op de gezondheid van elk lid van het gezelschap geleedigd en zijn glas tallooze malen door de opletten knechts zien vullen. Zoo had ook de heer Bayham reeds groote hoeveelheden gedronken, zonder dat daarvan iets aan dien ervaren drinker te bemerken was. De jonge Clive heeft eveneens meer gebruikt dan goed voor hem is. Hij heeft gloeiende wangen en snapt en lacht overluid aan zijn einde van de tafel. De heer Warrington zag den knaap met zekere nieuwsgierigheid aan en liet vervolgens een blik van minachting op Barnes rusten, om welken die minzame jonge heer zich in 't minst niet bekommerde.

Ik gevoel mij verplicht te verklaren, dat de stuurman van den Oost-indievaarder reeds in 't begin van het dessert, op een oogenblik toen niemand hem naar een openbare uitdrukking van zijn gevoelen vroeg, volstrekt het woord wilde hebben en een heildronk op kolonel Newcome uitbracht, wiens deugden hij tot boven de wolken verhief, terwijl hij hem te gelijk tot een der voortreffelijksten onder de stervelingen verklaarde. Sir Brian zag er bij den aanvang dier rede, welke de stuurman met veel geschreeuw en hevige gebaren uitsprak, zeer ongerust uit, doch kwam gedurende den loop der toespraak weer bij en tikte, toen het uit was, zeer genadig met één van zijne beschermende vingers op de tafel, waarna hij een glas opnam, waar misschien wel een vingerhoed wijn in stond, en tot den kolonel zeide: »Waarde broeder, van ganscher harte drink ik op uwe gezondheid, dat verzeke ik u.» De jonge Barnes had onder den toast menigmaal: »Hoor! hoor!» geroepen, met een ironie, welke hij, met elk verder glas dat hij dronk, minder moeite deed om te verbergen; want ofschoon Barnes laat gekomen was, had hij toch veel gedronken en zijne schade ingehaald.

Die spottende toejuiching en het geheele gedrag van Barnes aan het diner had den jongen Clive geërgerd, die zich allengs zeer boos maakte. Hij begon aanmerkingen te brommen, die niet tot lof van Barnes waren, en zag zijn neef met bliken aan, wier strijdzuchtige bedoeling geen geheim was voor degenen, die op hem letten. Warrington keek Bayham en Pendennis met zekere bezorgdheid aan, en wij begrepen dat er iets gebeuren zou, indien men den eenen jonkman niet van zijn onbeleefdheid en den anderen van zijn glas kon afbrengen.

Kolonel Newcome bedankte zijn welmeenenden vriend den opperstuurman met eenige woorden, en daarbij had de zaak kunnen blijven; doch het spijt mij te moeten zeggen, dat de heer Binnie zich nu verplicht achtte op te staan en iets te zeggen over het leger, in verband met den naam van generaal-majoor Sir Thomas de Boots, kommandeur der Badorde, enz., waarop die dappere officier moest antwoorden, hetgeen hij in zulk eene verwarring deed, dat hij zich eene beroerte op den hals had kunnen halen. De glazen rammelden op den gastvrijen disch, en de tongen begonnen los te raken. Aangemoedigd door zijn laatste bedrijf, stelde Binnie nu de gezondheid van Sir Brian Newcome in, waarop de baronet opstond en, met het wijnglas tegen zijne borst gedrukt, in een uiterst langdradige rede zijn dank betuigde.

Nu rees die schelm van een Bayham van zijn zetel, en vroeg ernstig en eerbiedig om stilte en om het verlot van den president der tafel, ten einde eenige weinige woorden in 't midden te mogen brengen. »Er is met eene zeer verklaarbare geestdrift op het leger gedronken,» zeide hij; »de mannen, die wij hier aanwezig zien, verdienen en de achting van elk eerlijk man en de toejuiching met welke hunne namen begroet zijn. (»Hoor! hoor!» riep Barnes sarcastisch. »Hoor! hoor! hoor!» volgde daarop woest van de zijde van Clive.) Maar, als wij het leger geëerd hebben, zouden wij dan een nog verhevener stand vergeten? Ja, *nog* verhevener; dat durf ik zeggen in tegenwoordigheid van den dapperen generaal; en die stand is: de geestelijke stand! (Toejuiching). Heeren, er is iemand in ons midden die, ruimschoots gebruik makende van de lekkernijen van dezen feestdich, en rijkelijk drinkende uit den schuimenden beker, dien de gulheid van onzen dapperen gastheer ons aanbiedt, door zijne tegenwoordigheid eene wijding geeft aan het feest, waaraan hij deelneemt, het met gepaste zegenbeden adelt en zelf, ik durf het zeggen, er een sieraad van is. Heeren, Charles Honeyman was de vriend mijner jeugd en zijn vader de leermeester mijner kindsche dagen. Indien mijn later leven door rampspoeden gekenmerkt is, zal het wel zijn, omdat ik de lessen vergeten heb, die Honeyman's eerwaardige vader in mijn onoplettend oor stortte. Ook hij was als kind niet zonder fouten en, naar ik vernomen heb, als jonkman niet vrij van verkeerdheden. Doch in het tegenwoordige jaar des Heeren roemen wij Charles Honeyman als onzen leermeester en ons voorbeeld, als een *decus fidei* en een *lumen ecclesiae* (zooals ik hem nog dezen morgen in een particulier gesprek verzekerde, toen ik niet dacht dat ik de gelegenheid zou hebben dit oordeel in dezen hoogvereerden kring uit te spreken). Kolonel Newcome en mijnheer Binnie! ik drink op de gezondheid van den weleerwaarden heer Charles Honeyman, meester in de vrije kunsten. Mogen wij nog vele preeken van hem hooren, evenals de schoone rede, waarmede ik mij overtuigd houd dat hij ons zoo dadelijk zal electriseeren. Mogen wij ons voordeel doen met zijne welsprekendheid, en de waarheden, die in verfraaiden vorm van zijne lippen vloeien, in ons geheugen bewaren!» Hij zweeg, en de arme Honeyman was verplicht op te staan, en sprak eenige onsamenvangende zinsneden tot antwoord. De dominé van Lady Whittlesea's Kapel was, als hij geen boek of papier voor zich had, geen hoogvlieger en bracht het er inderdaad akelig af.

Na afloop daarvan vertrok hij met Sir Brian, kolonel Dobbin en een der Indische heeren, in weerwil van den luiden aandrang van onzen gullen gastheer, dat het gezelschap niet opbreken zou. »Schuift dan wat aan, heeren,» zeide hij, »wij moeten nog niet scheiden. Laat ik u

nog eens inschenken, generaal. Gij zijt toch nooit een vijand van een glas wijn geweest," en bij die woorden schonk hij zijn vriend een vollem roemer, welken deze dan ook met gepaste belangstelling uitdronk. »En wie zingt nu eens een liedje?" vervolgde de kolonel. »Binnie, zing eens *de Jonker van Cockpen*. Dat is een kapitaal lied, generaal; kapitaal!" fluisterde hij zijn buurman in 't oor.

De heer Binnie begon zonder den minsten weerzin, dat moet ik zeggen, *de Jonker van Cockpen* te zingen. Hij knikte den eenen gast toe, knipoogde tegen den anderen, zwaaide met zijn glas en deed de hoofdpunten van het lied met eene juistheid uitkomen, die aan zijn eenvoudigheid en zijn humor alle eer deed. De stijve Engelschen hebben weinig begrip, hoe een vroolijk Schotsch heer kan *desipere in loco* en hoe hij bij zijn beker kan zitten kwinkelen. Ik kan niet zeggen of het Binnie dan wel zijn lied was, waarmede wij ons het meest amuseerden. Het was eene goede afwisseling, maar wij hadden geen spijt toen het uit was.

Hij werd door den stuurman opgevolgd, waarna de geduchte F. Bayham een lied aanhief, dat hij met eene basstem zong, welke Lablache hem had kunnen benijden en waarvan het refrein met groote luidrigheid door het geheele gezelschap meegezongen werd. Toen ging er een geroep op, dat de kolonel iets zou zingen, maar nu stond Barnes Newcome, die vlijtig had zitten drinken, met een soort van vloek op, onder den uitroep: »Neen, dat kan ik niet uithouden!"

»Ga dan heen voor den —!" snauwde Clive hem met een woedend gezicht toe. »Waarom komt gij hier, als ons gezelschap niet goed genoeg voor u is?"

»Wat zegt ge daar?" riep Barnes uit, zichtbaar onder den invloed van den wijn staande. Bayham bulderde: »Stilte!" waarop Barnes, het gezelschap rondkijkende met eene hoofdbeweging, die zien deed dat de wijn hem bevangen had, weder ging zitten.

De kolonel zong zijn lied met eene vrij hooge stem en maakte een rijkelijk gebruik van den fausset, zooals dat onder de tenorzangers in zijn jongen tijd gebruikelijk was. Hij had zijne keus op een zeemanslied bepaald en kwam zeer goed door het eerste vers, ofschoon Barnes bij het refrein zijn hoofd schudde en op eene zoo beleedigende wijze: »Bravo!" riep, dat Bayham, die naast hem zat, hem bij den arm greep en hem gelastte zijn leelijken mond te houden.

De kolonel begon aan het tweede couplet, doch daarbij liet zijn fausset hem in den steek, zooals met diletantten wel meer het geval is. Hij was er in 't minst niet verlegen over, want ik zag hem op zijne goedgehartige wijze lachen, en hij wilde het vers weer hervatten, toen Barnes het lied op de manier van een haan nakraaide en daarop in een schaterlach uitbarstte. Op dat zelfde oogenblik wierp Clive hem een glas wijn — glas en al — in 't gezicht, hetgeen niemand, die op Barnes' gedragingen gelet had, in 't minst speet.

Nooit heb ik op een vriendelijk gelaat een treffender uitdrukking van schrik gezien dan op het gezicht van kolonel Newcome, die plotseling terugdeinsde, alsof hij zelf een slag van zijn zoon had ontvangen.

»Goede God!" riep hij uit; »mijn jongen beledigt een gentleman aan mijn eigen tafel!"

»Ik zou het weer doen, als 't noodig was," zeide Clive, die van woede beefde.

»Zijt gij dronken, jongen?" schreeuwde de kolonel.

»Die jongen heeft den jongen heer naar verdienste gestraft, mijnheer,"

zeide Fred Bayham op zijn zwaarsten toon. »Kom mee, jonge heer. Houd u rechtop, en denk er aan, om voortaan de welvoeglijkheid in acht te nemen, wanneer gij nog eens met gentlemen dineert. Het is wel te zien.» ging Bayham met een veelbeteekenenden blik voort, »dat die jonkman de manieren, welke in een fatsoenlijk gezelschap passen, niet kent en er niet aan gewoon is.» En onder die woorden leidde hij den dandy naar buiten.

In den tusschentijd hadden anderen het gebeurde aan den kolonel uitgelegd, waaronder inzonderheid Sir Thomas de Boots zich krachtig uitliet en met Clive's vastberadenheid ten hoogste ingenomen was. Sommigen gaven den wensch te kennen, dat het lied hervat zou worden, doch de kolonel zeide, eenige sterke trekken aan zijne sigaar doende: »Neen! Mijne pijp is uit. Ik zal nimmermeer zingen.»

Deze geschiedenis zal dus niets meer omtrent de muzikale talenten van Thomas Newcome mededeelen.

VEERTIENDE HOOFDSTUK.

IN PARK LANE.

Toen Clive den volgenden morgen ontwaakte, had hij zware hoofdpijn en zag hij, voor zooveel zijne gezwollen oogleden hem het zien toelieten, zijn vader met een ernstig gelaat aan het voeteneinde van zijn bed zitten. Het was alsof het wroegend geweten zijn ontwaken zat af te wachten.

»Gij hebt gisteravond te veel wijn gedronken en u leelijk gedragen, Clive,» sprak de oude krijgsman. »Gij moet nu opstaan en zoete broodjes bakken, mijn jongen.»

»Zoete — wat, vader?» vroeg de jongen, die tornauwernood de woorden verstond, noch begreep wat er gaande was. »O, ik heb zoo'n hoofdpijn!»

»Dat is uw verdiende loon, jongetje. Menige jonge kerel is 's morgens op parade moeten komen met eene hoofdpijn, die hij den avond te voren had opgedaan. Drink dit glas water uit, en dan opgestaan! Werp het water maar frisch over uw hoofd. Ziezoo! Kleed u nu schielijk, want wij moeten op weg, om neef Barnes nog te treffen voordat hij uitgaat.»

Clive volgde de vaderlijke bevelen op, kleepte zich met spoed en vond zijn vader eene sigaar rookende in het vertrek, waar gisteren het diner gehouden was en waar de overblijfselen van het maal nog op de tafel stonden, de ledige flesschen, de uitgedoofde lampen, de afgeklopte sigarenasch en de rondgestrooide vruchten, die daar den geheelen nacht waren blijven liggen. Wie weet niet, hoe de overblijfselen van een feestdich er uitzien?

»Het slagveld, bezaaid met dooden, mijn jongen,» zei de kolonel. »Zie, daar ligt het glas nog op den vloer, en er is eene groote wijnvlek op het kleed.»

»O vader!» riep Clive uit en liet het hoofd hangen. »Ik had het niet moeten doen. Maar Barnes zou een engel zijn geduld hebben doen verliezen, en ik kon mijn vader niet laten beleedigen.»

»Ik ben mans genoeg om mijn eigen zaken waar te nemen, mijn jongen,» zeide de kolonel goedhartig, terwijl hij de hand op het voch-

tige hoofd van zijn zoon legde. »Wat klopt uw hoofd! Gij kunt zeker zijn, indien Barnes mij om mijn zingen uitlachte, dat er iets belachelijks in was en dat hij lachte omdat hij dit tegen wil en dank doen moest. Al gedroeg hij zich onbeleefd, hadden wij het niet moeten doen; en bovendien at hij ons zout en is hij van ons bloed.»

»Hij schaamt zich over ons bloed, vader,» riep Clive nog altijd verontwaardigd uit.

»Wij behooren ons te schamen over hetgeen slecht is. Nu moeten wij hem vergiffenis gaan vragen. Toen ik als jong officier in Indië was,» ging de vader zeer ernstig voort, »kwam het aan de officiers-tafel tot hooge woorden — 't was geen beleediging zooals die van gisteravond, want ik geloof niet, dat ik dat zou hebben kunnen dulden — en er waren menschen, die het in mij afkeurden, dat ik vergiffenis had geschonken aan den jonkman, die onder een glas wijn de beleedigende woorden gebezigd had. Eenige mijner bekenden trokken mijn moed in twijfel en dat is zwaar te verduwen voor een jongmensch, die vuur in zich heeft. Doch door eene beschikking der Voorzienigheid, begrijpt ge, was het juist oorlogstijd, en zeer kort daarna had ik gelegenheid om te toonen, dat ik geen *poule mouillée* was, zooals de Franschen het noemen. De man, die mij beleedigd en dien ik vergeven had, werd mijn trouwste vriend en stierf te Argaum aan mijne zijde; 't was de arme Jack Cutler. Wij moeten Barnes Newcome vergiffenis gaan vragen, Clive, en de misdrijven van anderen vergeven, indien wij zelf op vergiffenis willen hopen.» Onder het spreken daalde zijne stem en boog hij eerbiedig het hoofd. Ik heb nog jaren later zijn zoon met tranen in de oogen dit eenvoudige verhaal hooren doen.

Piccadilly was ternauwernood wakker en de glinsterende dauwdroppen en de arme zwerwers die geen dak hadden lagen nog op het gras van Hyde-Park, toen het paar zich ten huize van Sir Brian Newcome aanmeldde, waar de luiken juist van de vensters werden genomen, om het daglicht binnen te laten. De werkmeid, die de stoep deilde en den netten voet van het huis waschte op de wijze die aan het morgen-toilet van zulk eene deftige woning voegde, kende den jongen Clive, lachte hem van onder hare papillotten toe en liet de beide heeren in Sir Brian's eetzaal gaan, waar zij zeiden te willen wachten totdat mijnheer Barnes zich zou kunnen vertoonen. Daar zaten zij een uur te staren naar Lawrence's portret van Lady Anna in een wit mousseline kleedje, leunende op eene harp; naar Harlowe's portret van mevrouw Newcome met hare beide zonen zich vlijende aan hare knieën, geschilderd op een tijd toen de gebroeders Newcome nog niet de kaalhoofdige en rosbaardige Engelsche kooplieden waren, welke de lezer heeft leeren kennen, maar engeltjes van kinderen met golvende lokken en wonderlijke buisjes met zwaluwstaartige panden en nanking broekjes. Een prachtig portret van den vorigen graaf van Kew in zijn paarscostuum hing tegenover dat zijner dochter met de harp. Wat wij verhalen viel onder de regeering van George IV voor en er hing in die zaal een afbeelding van dien grooten vorst in eene fraaie lijst. De kamerkroon was met eene linnen huif overtrokken. Het groote buffet, met zijne toestellen om Sir Brian's zware stukken zilverwerk te dragen, die bij feestelijke gelegenheden op de tafel prijken, zucht nu onder het gewicht der parlementsverslagen van den baronet. Onder het buffet verschuilt zich een onmetelijke bewaarplaats voor wijnen, ongeveer in de gedaante van eene Romeinsche sarkophaag. Wanneer twee menschen aan die reusachtige eettafel zitten, moeten zij zeer luid spreken om

zich over die met damast bedekte mahoniehouten planken aan elkander verstaanbaar te maken. De bottelier en de knecht, welke aan die tafel bedienen, hebben heel wat tijd noodig om er rondom te gaan. Ik stel mij twee personen van gewone statuur voor, die ver van elkander in die groote zaal en aan die groote tafel in fraai avondtoilet zeer stil, zeer deftig en zeer somber een teugje sherry zitten te drinken, en dan overdenk ik dat de groote en rijke lui toch niet altijd te benijden zijn en er meer gemak en genoegen te vinden is in een gezellig kamertje, waar men door een vlug meisje bediend wordt, dan in eene groote, duistere, eenzame eetzaal, waar u de lamscôteletten door een majordomo als een doodgraver en een paar lakeien met onhoorbare schreden voorgediend worden. Juist komen zij binnen en dekken met een tafellaken, zoo omslachtig als het grootzeil van een admiraalschip. Er wordt een stapel brieven en couranten nedergelegd voor den heer des huizes, waaronder de *Newcome Sentinel*, een oud gevestigd provinciaal blad van gematigd conservatieve beginselen, waarin »onze geachte stadgenoot en afgevaardigde» geprezen wordt en men zijne weldaden vermeldt en zijne redevoeringen volledig mededeelt; de *Newcome Independent*, waarin die voortreffelijke afgevaardigde wekelijks afgeschilderd wordt als een ezel en, terwijl hij zijn geroosterd brood zit te eten, lezen kan dat hij een onverbeterlijke aristocraat is; groote hoopen brieven en provinciale bladen benevens de *Times* en de *Morning Post* voor mijnheer Barnes. Met het slaan van achten komt die jonge heer binnen om te ontbijten, maar zijn vader blijft nog een uur te bed liggen, daar de verbazende werkzaamheden van den baronet in het Lagerhuis hem er dikwijls uit houden totdat de zon aan den hemel komt.

Clive werd zeer rood toen zijn neef binnentrad en misschien vertoonde zich ook wel een flauw blosje op het bleeke gelaat van Barnes. Hij kwam met een zakdoek in de eene en een boekje in de andere hand binnen, en daar dus zijne beide handen bezet waren, kon hij er niet een aan zijn oom of neef geven.

«Gij komt zeker ontbijten,» zeide hij op lijmerigen toon, »of wilt gij misschien mijn vader spreken? Hij komt nooit vóór half tien uit zijne kamer. Harper, is vader den afgelopen nacht vóór of na mij thuis gekomen?» Harper, de bottelier, gelooft dat Sir Brian pas na mijnheer Barnes thuis gekomen is.

Toen die beambte de kamer verlaten had, wendde Barnes, met een onschuldig en lachend gelaat, zich tot zijn oom, met de woorden: »Eigenlijk weet ik zelf niet heel duidelijk, oom, wanneer ik thuis gekomen ben, en ik kan het dus ook niet van vader zeggen. Meestal, weet ge, staan er twee kaarsen in het voorhuis; en wanneer die er staan, weet ge, zie ik natuurlijk, dat vader nog in het Parlement is. Maar gij kunt mij doodslaan als ik weet wat er gisteravond met mij gebeurd is, na dat kapitale lied, dat gij gezongen hebt. Ik vraag wel versooning, oom, want ik schaam mij, dat het mij zoo bevangen had. Zoo'n ongeluk gebeurt mij niet óéns in de tien jaar. Ik hoop dat ik niemand iets onaangenaams heb aangedaan, want ik heb inderdaad nooit onderhoudender personen ontmoet dan sommige van uwe vrienden; en wat den wijn betrof, alsof ik er niet genoeg van had gehad na het diner, bracht ik nog eene hoeveelheid op mijn overhemd en vest thuis.»

«Ik vraag u daarvoor vergiffenis, Barnes,» zeide Clive met een diepen blos, »en ik heb groot leed van 'tgeen er gebeurd is; ik was het, die den wijn wierp.»

De kolonel, die met eene kluchtige uitdrukking van verwondering en

onzekerheid had toegeluisterd, voorkwam hier het antwoord van Barnes. »Het was Clive, die — die gisteravond den wijn over u uitstortte,» zeide Thomas Newcome; »de jonge gut had veel te veel gedronken en was dus noch van zijn hoofd noch van zijne hand meester. Ik heb hem dezen morgen er over onderhouden, en nu komt hij verschooning vragen voor zijne lomphheid. Als gij uw aandeel in het gebeurde van gisteravond vergeten hebt, hoop ik dat gij ook het zijne zult hebben vergeten, en dat gij zijne hand en zijne schuldbelijdenis zult aannemen.»

»Schuldbelijdenis! Dat is volstrekt niet noodig,» antwoordde Barnes, terwijl hij een paar vingers uitstak, doch den kolonel aanzag. »Al kon ik er mijn leven mee redden, zou ik niet kunnen zeggen wat er gebeurd is. Is er oncenigheid geweest? Zijn er glazen gebroken? In zulke gevallen kan men niet beter doen dan ze op te vegen; zij zijn niet meer te repareren.»

De kolonel hernam op ernstigen toon, dat hij dankbaar was, dat de onaangenaamheden van den vorigen avond geen ergere gevolgen hadden. Hij trok Clive aan zijne jas, toen deze in zijn onhandigheid op het punt stond zijn neef lastig te vallen met ongewenschte vragen of ophelderingen, en stuitte hem in zijne woorden. »Onlangs hebt gij een oud man beschonken gezien, mijn jongen,» zeide hij, »en gij zijt getuige geweest van de schande en vernedering, welke die oude ellendeling over zich zelve bracht. De wijn heeft nu ook u eene waarschuwing gegeven, die ik hoop dat gij uw gansche leven onthouden zult. Niemand heeft mij in de laatste veertien jaren door den drank bevangen gezien, en ik hoop dat gij beiden, jonge heeren, den raad van een oud soldaat zult aannemen, die wat hij predikt ook in practijk brengt en u bezweert, u voor de flesch te wachten.»

Na Barnes verlaten te hebben bleef de welgezinde kolonel nog bij zijn zoon op hetzelfde aambeeld slaan, en deelde hem uit zijn eigen ervaring een aantal verhalen betrekkelijk oneenigheden, duels en den wijn mede. Hij toonde hem aan, hoe de wijn den twist had doen ontstaan, en hoe op de dwaze taal des avonds de bloedige ontmoeting des morgens gevolgd was. Hij verhaalde hem, dat hij het gezien had hoe vrouwen tot weduwen en kinderen tot weezen gemaakt waren ten gevolge van onbesuisde woorden op drinkgelagen, en dat de ware eer in een unbewimpelde erkenning van ongelijk en de hoogste moed in het vermijden der verzoeking bestond. De nederige man, wiens raad voortspoot uit de beste wijsheid, die welke het gevolg is van een zachtmoedigen en bescheiden geest en een rein en edelmoedig hart, dacht zelfs niet aan den indruk dien hij kon maken, maar sprak zijn eenvoudige woorden, zooals zijn gevoel van recht hem die ingaf. Hij uitte zijn gevoelens zeer bepaald over alle onderwerpen, die hem troffen of belang inboezemden; en zoowel zijn zoon Clive als zijn eerbare vriend Binnie, die veel meer belezenheid bezat en veel slimmer was dan de kolonel, vermaakten zich dikwijls met zijne naïeve begrippen over menschen, boeken of zeden. Clive had van de natuur een humoristischen geest ontvangen en maakte dus meermalen vriendschappelijk gemeende maar scherpsende aanmerkingen op de eenvoudige filosofie zijns vaders. Bij dit paar was de meerderheid van geest bijna van den beginne af aan de zijde van den jonkman, die daarentegen eene teedere bewondering voor zijn vaders goedheid koesterde, een met liefde vermengd genoegen bij het waarnemen van de karaktertrekken in den kolonel, een gevoel dat hij nooit verloren heeft en hetgeen beiden in de beproe-

ving van hun verder leven op een onbeschrijfelijke wijze opbeurde en troostte *Beati illi!* O man van de wereld, wiens lusteloos oog mischiesen deze bladzijden doorloopt! mogen zij, die na u komen, u op dezelfde wijze beschouwen! O welgezind jonkman, die dit leest, moogt gij zulk een vriend bezitten, dien gij in uwe jeugd vertrouwt en liefhebt en in uw later leven met teederheid en fierheid herdenkt!

Vier of vijf weken na de schijnbare verzoening tusschen Clive en zijn neef, zat het grootste gedeelte van het gezin van Sir Brian Newcome aan de ontbijttafel, waar men gezamenlijk at op het vroege uur van achten (tenzij de senator den vorigen avond te laat in het Lagerhuis had moeten blijven). Lady Anna met de kinderen was nu weder te Londen terug, daar de kleine Alfred door eene maand vertoef te Brighton geheel bijgekomen was. Het was donderdag, op welken dag der week wij reeds gezegd hebben, dat de *Newcome Independent* en de *Newcome Sentinel* beide op des baronets tafel verschenen. Op den klank eener zekere bel kwamen de huisgenooten van boven en van beneden, de meiden en knechts uit de benedenverdiepingen, en de gouvernantes, kindermeiden en kinderen uit de bovenkamers het vertrek binnenstroomden.

Ik spot niet met het doel waarmede, zoodra de klok acht slaat, het huisgezin wordt bijeengeroepen. De thee-urnen staan te razen, het zilverwerk blinkt; de huisvader rijst op en leest op een afgemeten toon gedurende drie of vier minuten uit een boek met gouden snede voor. De leden van 't gezin zijn in een eerbiedige houding rondom de tafel geschaard; de jongere kinderen lispelen aan moeders knieën de woorden na; de gouvernante houdt een weinigje ter zijde hare godsdienstoefening; de meiden en de lange lakeien staan voor hunne stoelen, terwijl de bedienden van hooger rang hunne devotie naast het buffet verrichten; de min sust het jongstgeboren kind, dat er nog geen bewustzijn van heeft, en hotst het gedurende de plechtigheid op en neder. Ik spot niet met de zaak waarvoor al die menschen hier vereenigd zijn; maar ik verwonder mij over de rest van den dag en over 'tgeen hij medebrengt. Op het oogenblik wanneer de stem ophoudt met lezen en het vergulde boek gesloten wordt, begint de wereld weder en is dat geheele huisgezin er gedurende de volgende drie en twintig uren en zeven en vijftig minuten aan gewijd. De dienstboden marcheeren weg naar de benedenverdiepingen, waaruit, indien 'teen galadag is, die lange heeren, op 't oogenblik in linnen jassen gekleed, te voorschijn zullen komen met gepoeierde hoofden, gele rokken, paarse broeken, hemelschblauwe vesten, zilveren galonnen, gespen op de schoenen, zwart zijden zakjes in hun nek en ik weet niet welke zinnelooze merkteekenen van dienstbaarheid en ongerijmde opsierselen der dwaasheid al meer. Zelfs hunne wijze van spreken tegen degenen, die wij hunne heeren en mevrouwen noemen, zal op eene monsterachtige maskerade gelijken. Gij weet niet méér van dat ras hetgeen de dienstbodenvertrekken bewoont, dan van de mannen-broeders te Timbuktoe, naar welke sommigen zendelingen afvaardigen. Indien gij eenige uwer bedienden op straat tegenkwaamt (ik geef mij een oogenblik aan de eerbiedige onderstelling over, dat mijn lezer een persoon van hoogen rang is en op een grooten voet leeft), gij zoudt hun gezicht niet herkennen. Gij zoudt eene halve eeuw met hen onder hetzelfde dak kunnen slapen, zonder iets hun aangaande te weten. Als zij ziek waren, zoudt gij hen niet gaan bezoeken, hoewel gij hun natuurlijk den dokter zoudt zenden en orders zoudt geven om het hun aan niets te laten ontbreken. Gij zijt niet hardvoch-

tig; gij zijt niet slechter dan uwe bureu. Ja, als gij in de keuken kwaamt of thee gingt drinken in het dienstbodenvetrek zoudt gij misschien weinig nut stichten en de aanwezigen zelfs maar verlegen maken. Maar zoo is het toch. Met die mede-Christenen, die zoo even Amen op uw gebed zeiden, hebt gij ternauwernood de Christelijke Liefde gemeen. Zij komen, zonder dat gij weet van waar; zij denken en spreken, zonder dat gij weet wat; zij sterven, en gij bekommert er u niet om, of *vice versa*. Zij komen als gij belt om te bidden, evenals zij komen als gij belt om kolen; precies drie minuten elken dag knielt gij te zamen op één tapijt, en als de verzuchtingen en gebeden van dienstboden en meesters opgezonden zijn, is de plechtigheid, die men huiseelijke godsdienstoefening noemt, afgelopen.

De bedienden vertrekken, uitgezonderd twee, die de vochtige couranten drogen, de broodjes rond dienen en de thee koppen aangeven. Sir Brian leest zijne brieven en kauwt zijn droog geroosterd brood. Ethel fluistert hare moeder toe, dat Eliza er zeer slecht uitziet. Lady Anna vraagt wie Eliza is? Is dat die vrouw, die al ziek was voordat zij uit de stad gingen? Als zij ziek is, moest jufvrouw Trotter haar liever wegzenden; maar die is veel te goedhartig en houdt altijd menschen die ziek zijn. Daarop begint mylady de *Morning Post* te lezen en kijkt wie er geweest zijn op het bal van barones Bosco en op de *soirée dansante* van mevrouw Toddle Tompkyns op Belgrave Square.

»Daar is iedereen geweest,» zegt Barnes, van zijne courant opziende.

»Maar wie is die mevrouw Toddle Tompkyns?» vraagt mama. »Wie heeft ooit van mevrouw Toddle Tompkyns gehoord? Waarom gaan de menschen naar zoo iemand?»

»Lady Popinjoy heeft al de gasten gevraagd,» antwoordt Barnes met een ernstig gezicht. »De zaak was zeer goed overlegd. De vrouw zag er verlegen uit, maar zij is mooi, en ik heb gehoord dat hare dochter ontzaglijk veel geld zal krijgen.»

»Is die ook mooi en hebt gij met haar gedanst?» vraagt Ethel.

»Ik dansen!» roept Barnes uit, want wij spreken van een tijd toen er nog geen casino's bestonden en de Britsche jongelui zich op verre na niet zoo vlijtig in het dansen oefenden als tegenwoordig.

Barnes hervatte de lezing van het provinciale blad, doch legde het na een oogenblik met zulk eene plotselinge en luide verwensching neder, dat zijne moeder een kleinen gil van schrik gaf en zelfs zijn vader van zijne brieven opzag, om te vragen wat zulk een onverwachte en onfatsoenlijke vloek beteekende.

»Mijn oom, de kolonel der Cipayers, en zijn lieve zoonje hebben een uitstapje naar Newcome gedaan, — dat is het nieuws hetgeen ik het genoegeu heb u mede te deelen,» zeide Barnes.

»Gij smaalt altijd op onzen oom en zegt leelijke dingen van Clive,» viel Ethel met eene driftige stem uit. »Oom is een lief, goed en vriendelijk man, van wien ik veel houd. Hij kwam ons te Brighton bezoeken en ging elken dag ureu met Alfred uit, voor wien Clive teekeningen maakte. En Clive is evengoed, vriendelijk, voorkomend en braaf als zijn vader. Barnes spreekt altijd kwaad van hem achter zijn rug.»

»En zijne tante verhuurt zeer nette kamers en is eene zeer gewenschte vriendin,» hernam Barnes. »Hoe jammer, dat wij de betrekkingen met dien tak der familie niet beter onderhouden hebben.»

»Beste jongen,» zeide Sir Brian, »jufvrouw Honeyman is zonder twijfel eene fatsoenlijke vrouw. Niets is zoo onedelmoedig als op een gentleman of eene dame laag neer te zien uithoofde van hun armoede,

en ik ben het eens met Ethel, dat gij van uw oom en zijn zoon in be-
woordingen spreekt, die voor 't minst oneerbiedig zijn."

»Jufvrouw Honeyman is eene lieve oude vrouw," herneemt Ethel.
»Wat was zij lief voor Alfred, niet waar, mama, en wat maakte zij
hem lekkere gelcien! En een doctor in de godgeleerdheid — ge weet
wel, mama, dat Clive's grootvader doctor in de godgeleerdheid was; er
is nog een portret van hem met eene pruik — is evengoed als een ban-
kier, dat zult gij niet tegenspreken."

»Hebt gij niet eenige adreskaartjes van jufvrouw Honeyman mede-
gebracht, Ethel?" vroeg haar broeder. »En zou het niet goed zijn, er
een paar in het kantoor op te hangen? Dan kon men zien waar ge-
meubileerde kamers te krijgen zijn. Kaartjes van haar, en van juf-
vrouw Mason."

»Wie is jufvrouw Mason, lieveling?" vraagt Lady Anna.

»Ook een lid van de familie, mama. Zij was eene nicht —"

»Dat was zij niet," buldert Sir Brian.

»Zij was familie van mijn grootvader, bij wien zij ook tijdens zijn
eerste huwelijk als meid diende. Ik geloof dat zij bonne van mijn oom,
den geachten kolonel der Cipayers, is geweest. Zij is nu in hare ge-
boorteplaats Newcome tot het ambtelooze leven teruggekeerd en wijdt
hare laatste dagen aan het bestuur van een mangel. De kolonel en zijn
hokkeling zijn eenige dagen bij hun oude nicht gaan doorbrengen.
't Staat hier, bij den hemel! allemaal in de courant." Daarbij balde
Barnes zijne vuist en klopte met de grootste drift op het nieuwsblad.

»Zoo zijn zij haar dus gaan bezoeken, en heeft de kolonel zijn op-
passter lief, en vergeet hij zijne familie niet als zij oud en arm is,"
roept Ethel met een bos op de wangen uit, terwijl de tranen in haar
oogen wellen.

»Hoor maar wat de couranten van Newcome er van zeggen," schreeuwt
Barnes met eene bevende stem, terwijl zijn oogjes van verontwaardig-
ging vonkelen. »Ik wil wedden, dat het in allebei de couranten staat.
Morgen zal het in de *Times* overgenomen wezen. O, 't is verd— aan-
genaam! *Ons* blad maakt slechts terloops melding van de verblijdende
gebeurtenis. Het artikel luidt aldus: »Luitenant-kolonel Newcome,
ridder van de Bad-orde, een hoogst verdienstelijk Indisch officier en
jonger broeder van onzen geëerden stadgenoot en afgevaardigde, den bar-
onet Sir Brian Newcome, heeft gedurende de laatste week in onze stad
vertoefd, waar hij zijn intrek in *het Wapen van Engeland* genomen en
bezoeken van de voornaamste ingezetenen van Newcome ontvangen heeft.
Naar wij vernemen heeft hij zich hierheen begeven om eene bejaarde
bloedverwante te bezoeken, die vele jaren in groote afzondering hier ter
plaatse heeft doorgebracht."

»Nu, ik zie in dat artikel niet veel kwaad," zegt Sir Brian, »ofschoon
ik wel gewenscht had, dat mijn broeder niet in *het Wapen van Engeland*
ware gegaan, maar in *het Hert*, dat het logement van onze partij
is. Maar het was niet te verwachten, dat hij op de hoogte zou zijn
van de logementen te Newcome. Ik vind het zeer gepast dat de menschen
hem een bezoek gebracht hebben."

»Hoor nu eens wat de *Independent* zegt, vader, en vertel mij dan
maar hoe *dat* u aanstaat," riep Barnes met een kwaadaardigen grijns
uit, waarop hij het volgende voorlas:

»Mijnheer de *Independent*, ik ben van ouder tot ouder een Screwco-
mer en dus trotsch op ieder en alles wat den geliefden naam van Screw-

come draagt. Ik ben een Brit en een man, al heb ik de eer niet om kiezer te zijn; maar was ik dat, gij kunt zeker wezen dat ik mijne stem zou uitbrengen voor onzen *bewonderden en talentvollen* afgevaardigde, Don Pomposo Likgraag Armenbeul, van het Armhuis, Agincourt en Screwcome, wiens voorouders met Julius Cesar tegen Willem den Veroveraar streden en wiens vader, geen vijftig jaar geleden, te Londen de el zwaaide.

»Don Pomposo vereert Screwcome, zooals gij weet, zelden met een bezoek. Onze voorname lui zijn niet genoeg van *ouden adel*, om in de oogen van eene Lady Screwcome genade te vinden. Onze fabrikanten verdienen hun geld door handel te drijven. O foei! hoe zou men kunnen verwachten, dat zulke *gemeene lui* onder de *aristocratische gasten* op Screwcome House toegelaten zouden worden? Voor *hen* zijn twee bals in het seizoen en tien dozijn flesschen aalbessenwijn goed genoeg.»

»Dat heeft die schelm van een Parrot geschreven, omdat ik geen wijn meer van hem wilde hebben,» barstte Sir Brian uit. »Neen, 't is Vidler de apotheker! Ik heb u wel voorspeld, Anna, dat het zoo loopen zou! Waarom hebt gij de jufvrouwen Vidler niet op uw bal gevraagd?»

»Zij hebben op de lijst gestaan, alle drie,» antwoordde Lady Anna. »Ik heb alles gedaan wat ik kon; ik heb mijnheer Vidler voor den armen Alfred laten roepen, en hij is ook gekomen en heeft het arme kind zelf het drankje ingegeven. Waarom zijn zij dan ook niet op het bal gevraagd?» roept mylady verbijsterd uit; »ik geef u mijn woord, dat ik het niet weet.»

»Barnes heeft hare namen van de lijst geschrappt, mama,» brengt Ethel in 't midden. »Gij zult niet tegenspreken, dat gij het gedaan hebt, Barnes. Gij hebt er bij gezegd, dat gij reeds likpotten genoeg hadt.»

»Ik vind niet, dat het op den stijl van Vidler gelijkt,» zeide Barnes, die misschien niet ongaarne eene wending aan het gesprek wilde geven. »Ik geloof dat het die schelm van een Duff de bakker is, die bij de laatste verkiezingen dat spotlied op ons gemaakt heeft. Maar luister nu eens naar het slot van het artikel:

»De Screwcomers worden op dit oogenblik vereerd met het bezoek van een heer uit de familie Screwcome, die, zijn gansche leven *buitenlands* doorgebracht hebbende, eenigszins verschilt van zijne bloedverwanten, die wij allen zoo *liefhebben en vereeren!* Die geachte heer en dappere krijgsman heeft zich in ons midden begeven, niet enkel om onze fabrieken te bezichtigen (ofschoon Screwcome in dat opzicht met elke stad in 't Noorden kan wedijveren), maar om een oude dienstbode en bloedverwante van zijne familie te bezoeken, die hij het niet beneden zich acht te erkennen; die hem in zijn jeugdigen leeftijd verzorgd heeft; en die vele jaren in hare geboorteplaats heeft geleefd van de mildheid van kolonel N—. Die dappere officier heeft met zijn zoon, een knap jonkman, menig tochtje door onze bekoorlijke omstreken gedaan met een der open rijtuigen van onzen vriend Taplow (uit *het Wapen van Engeland*), waarbij hij vergezeld was van jufvrouw M—, thans eene hoogbejaarde vrouw, die met tranen in de oogen van de goedheid en erkentelijkheid van den dapperen soldaat spreekt.

»Op een der dagen van de vorige week reden zij naar Screwcome House. Zou men het gelooven, dat, ofschoon die huizinge slechts vier mijlen van de stad ligt, ofschoon het gezin van Don Pomposo er nu sedert twaalf jaren elk jaar vier of vijf maanden doorbrengt, jufvrouw

M— het huis van haar neef voor de eerste maal zag, en die grandes, behalve op publieke plaatsen, nooit gezien had sedert den dag toen zij het graafschap *de eer* aandeden deze bezittingen te koopen?

»Ik herhaal, dat ik geen lezer ben; maar ware ik het, ik zou bij de eerstvolgende verkiezing mijn eerbiedige dankbaarheid toonen door te stemmen voor Don Pomposo. Ik zal echter het oog op hem houden, en blijf intusschen, mijnheer de Independent,

»Uw bestendige Lezer,
»DE SPEURHOND.»

»De radicale geest, die het land besmet heeft, is vreeselijk, waarlijk vreeselijk," zeide Sir Brian Newcome, den top van zijn ei kwaadaardig verbrijzelende. »Wij staan letterlijk op een vulkaan." Naar beneden ging het eierlepelteje in den krater. »De verfoeilijkste stellingen worden overal openlijk verkondigd; de losbandigheid der drukpers heeft eene hoogte bereikt, die ons met den ondergang bedreigt; er is geen wet, die door die onbeschaamde couranten geëerbiedigd wordt; geen stand is tegen hun aanrandingen gevrijwaard; er staat geen oude grenspaal meer, dien de lavastroom der democratie niet dreigt te overstelpen en te vernielen."

»Toen ik te Spielberg was," voerde Barnes Newcome liefderijk aan, »zag ik daar drie vagebonden met lange baarden en holle wangen het kleine binnenplein op- en nederwandelen, en graaf Keppenheimer vertelde mij, dat het drie verwenschte redacteurs van bladen van Milaan waren, die reeds zeven jaar gevangenis hadden ondergaan. Toen Keppenheimer verleden jaar op Newcome kwam om te jagen, wees ik hem dien ouden dief, dien Batters, den eigenaar van den *Independent*, en Potts, zijn helschen bondgenoot, te zamen in een open rijtuigje, en ik zei: »Keppenheimer, ik wenschte dat wij eene plaats hadden, waar wij eenige van die verwenschte radicale redacteurs achter slot en grendel konden zetten, of dat gij die twee schelmen mee naar Spielberg kondt nemen;" en toen wij voorbijgingen lachte die duivel van een Potts mij in mijn gezicht uit en sloeg een van mijne jachthonden met zijne zweep op den kop. Wij moeten iets met dien *Independent* doen, vader."

»Ja, dat moeten wij, Barnes," bevestigde zijn vader plechtig; »wij moeten hem den mond snoeren."

»Mij dunkt," zegt Barnes, »het beste zou zijn hem de spoorwegadvertentiën te geven."

»Maar dan wordt de redacteur van den *Sentinel* zoo boos," antwoordt de oudste vervolger der drukpers.

»Laten wij dan in ieder geval Tom Potts het recht van jacht geven, want zooals de zaken thans staan, stroopt de schelm toch op onze grond. En dan behoort er aan Speers geschreven te worden, vader, dat hij een oogje op Batters en dien schavuit, zijn medeplichtige, moet houden en zeer beleefd jegens hen zijn, doch hen dadelijk calangeeren moet, zoodra hij er maar gelegenheid toe ziet."

Gedurende het smeden van die samenzwering om de onafhankelijkheid van een groot orgaan der Britsche openbare meening door omkoopning of verdrukking te dooden, had Ethel gekwamen; maar toen papa het gesprek besloot door plechtig te verklaren, dat hij er met Speers eens over spreken zou, vroeg het meisje aan hare moeder: »Mama, is het waar, dat er te Newcome iemand van grootvaders familie leeft, die oud en arm is?"

»Hoe zou ik dat weten, liefje?" antwoordt Lady Anna. »Ik geloof, dat grootvader heel veel arme neven en nichten had."

»Ik kan u verzekeren, Anna, dat verscheidene van uw kant goed genoeg zijn geweest om mij op het kantoor te komen opzoeken,» zegt Sir Brian, die zijn vrouws ontboezeming voor een aanmerking op zijne familie hield, ofschoon het eenvoudig de vermelding van een feit uit de natuurlijke historie was. »Die vrouw was in 't geheel geen familie van mijn vader, maar, naar ik geloof, eene verre nicht van zijn eerste vrouw. Zij diende bij hem als meid en heeft altijd een zeer ruim jaargeld gekregen van den kolonel —»

»Die haar, als een lieve, goede, brave oom die hij is, is gaan bezoeken,» riep Ethel uit. »Denzelfden dag als ik te Newcome aankom, zal ik ook naar haar toegaan; ten minste,» liet zij er op volgen, daar zij een afkeurende uitdrukking in haar vaders oog waarnam, »als papa mij daartoe verlof wil geven.»

»Waarlijk, vader,» zeide Barnes, »ik geloof dat dit het beste is wat zij doen kan. Ethel moet maar met een van de jongens gaan en jufvrouw Dings een kleedje of een traktaatje of zoo iets ten geschenke brengen. Dat zal dien helschen *Independent* den mond stoppen.»

»Als wij eerder gegaan waren,» zeide Ethel op de argelooste wijze, »zou dat alles over ons niet in de courant gestaan hebben.» En daar haar wereldsgezinde vader en haar broeder wel tegen wil en dank verplicht waren dit te beamen, mogen wij de goede oude jufvrouw Mason wel gelukwenschen met de nieuwe en voorname kennissen, die zij op het punt staat te maken.

VIJFTIENDE HOOFDSTUK.

DE OUDE JUFVROUWEN.

Uit het voren vermelde ingezonden stuk en uit het daarover gevoerde gesprek blijkt, wat de gangen en bedrijven van den kolonel waren geweest sedert het laatste wat wij van hem vermeld hebben. Hij begaf zich met Clive per diligence naar Liverpool en van daar met eene postsjees met twee paarden naar Newcome, waar hij in *het Wapen van Engeland* afstapte. De kolonel reisde gaarne per post; dat snelle vervoer door de landelijke streken schonk hem genot en beurde zijn geest op. Kon hij zich bovendien niet op de getuigenis van Dr. Johnson beroepen, dat een vlugge rit met eene postsjees een der grootste genoegens en het vertoef in een goed logement een der voornaamste uitspanningen des levens was? Op reis was hij zoo verheugd en uitgelaten als een knaap. Hij sprak met de logementsknechts en knoopte vriendschap met den kastelein aan; hij liet zich alles vertellen aangaande de steden waar hij kwam en reed met een onverstoorbare goede luim en belangstelling van de eene merkwaardigheid naar de andere. Het was nuttig voor Clive menschen en steden te zien, fabrieken en werkplaatsen, landgoederen en katedralen te bezoeken. Hij deed honderd vragen omtrent alles wat hem omringde, en indien iemand wilde weten wie Thomas Newcome was, welken rang hij bekleedde en welk doel hij had, kostte het hem geen moeite zijne vragen door den argeloozen en vriendelijken reiziger te doen beantwoorden.

Taplow, de reeds vroeger genoemde kastelein in *het Wapen van Engeland*, wist binnen vijf minuten wie zijn gast was en waarvoor hij kwam. Des kolonels naam stond al op zijne koffers geschilderd en zijn

bediende was bereid alle vragen omtrent zijn meester en diens zoon te beantwoorden. Doorgaans stelde Newcome zijn zoon aan den kastelein voor, wanneer deze zijn gast eene flesch wijn kwam brengen, en met onderwetsche hartelijkheid noodigde de kolonel hem dan uit om een glas van zijn eigen wijn mede te drinken, waarbij hij meestal zeide: »Dit is mijn zoon, mijnheer. Wij doen een reisje, om het land eens te zien. Ieder Engelsch gentleman behoorde eerst zijn eigen land te leeren kennen, eer hij buitenslands ging, zooals wij later van plan zijn; wij gaan dan een tochtje door Europa doen. Gij zult mij verplichten met mij te zeggen, wat er merkwaardigs in uwe stad is en wat wij moeten gaan zien: oudheden, fabrieken of buitenplaatsen. Wij wenschen gaarne alles te zien, mijnheer, — alles." Er zijn nog uitvoerige dagboeken van die reisjes aanwezig, in Clive's jongensachtige hand en des kolonels vlugge schrift gesteld, — kluchtige verslagen van de bezochte plaatsen en ijzinglykende bijzonderheden omtrent de betaalde logementsrekeningen.

Gelijk wij dus zeiden wist Taplow binnen vijf minuten, dat zijn gast een broeder was van Sir Brian, den afgevaardigde van de stad, en zag hij een briefje door den knecht van het logement wegbrengen naar »Jufvrouw Sara Mason, op Jubilee Row," waarbij de kolonel haar kennis gaf, dat hij aangekomen was en na het diner bij haar zou zijn. Taplow achtte het niet noodig aan zijn bezoeker mede te deelen, dat het logement, hetgeen door Sir Brian begunstigd werd, het huis der Blauwen, *het Hert* en niet *het Wapen van Engeland* was. Was het niet mogelijk, dat de heeren in politieke gevoelens verschilden? Taplow's wijn kende geene partij.

Eenige der vroolijkste gasten uit geheel Newcome gebruiken de Boscawen-zaal in *het Wapen van Engeland* als societeit en brengen daar talrijke lustige avondjes door, onder het opsnijden van tallooze aardigheden.

Duff de bakker; de oude Vidler, wanneer hij zich aan zijne geneeskundige plichten kan ontscheuren (om de waarheid te zeggen beven zijne handen thans heel erg en ziet zijn neus bijzonder rood); Parrot de afslager; en die snaak der snaken, Tom Potts, de bekwame mederedacteur van den *Independent*, waren zeer trouwe bezoekers van *het Wapen van Engeland*, en het diner van kolonel Newcome was nog niet afgeloopen, of verscheidene van die heeren wisten welke gerechten hij besteld had; zij wisten dat hij, als een echt gentleman, eene flesch sherry en eene flesch rooden wijn had laten komen; dat hij de postiljons goed betaald had en als een eerste piet met een bediende reisde; en dat hij hierheen gekomen was, om een oude meid en niet van zijne familie op te zoeken. Elkeen van die vroolijke Engelschen vatte voor den kolonel genegenheid op, uithoofde van zijne minzaamheid en mildheid, en vergeleek die met de gedragingen van den baronet, hun conservatieven afgevaardigde.

Zijn aankomst baarde opzien in het plaatsje. Men besprak die zowel in de Blauwe Societeit in *het Hert*, als onder de geavanceerde liberalen in *het Wapen van Engeland*. Speers, de agent van Sir Brian, wist niet wat hij doen moest en schreef daarover nog met de post van denzelfden avond aan den baronet. Dominé Bulders gaf aan het logement zijn kaartje voor den kolonel af.

Het was niet om winstbejag of bezorging van zaken, maar alleen uit liefde en erkentelijkheid, dat Thomas Newcome zich naar zijn vaders geboorteplaats had begeven. Toen het diner afgeloopen was ging hij

met Clive, onder geleide van den knecht die het briefje gebracht had, naar het huisje, waar zijn oudste vriendin woonde. De goede oude vrouw legde haar bril in den bijbel en wierp zich in de armen van haar jongen, haar jongen die meer dan vijftig jaar oud was. Zij omhelste Clive nog veel vuriger en veelvuldiger dan zij zijn vader kuste, want zij herkende haar kolonel niet goed met die bakkebaarden. Clive was het sprekend evenbeeld van haar jongen, zooals hij haar voor bijna veertig jaren verlaten had. Even teeder als zij nu dien knaap aan haar hart klemde, had haar geheugen den lang geleden tijd, toen zij tezamen waren, in gedachtenis gehouden. De goede ziel deed eindelooze verhalen van de kindsheid, de guitenstreken en de schoonheid van haar lieveling. Het heden was nevelachtig voor haar, maar het verledene stond helder en duidelijk voor haar oogen. Toen zij, te zamen pratende, aan hare heldere theetafel gingen zitten, bediend door het knappe meisje, tgeen door des kolonels mildheid aan zijn oude bonne tot hulp strekte, drong de hartelijke oude vrouw er op aan, dat Clive naast haar zou zitten. Telkens verbeeldde zij zich dat hij haar lieve jongen was en vergat zij in die zoete zinsbegoocheling dat het gebronsde gezicht, het dunne haar en de melancholische oogen van den veteraan die van haar troetelkind van vroegere dagen waren. Aldus had hij haar gedurende dien halven menschenleeftijd dat hij afwezig was geweest, steeds voor den geest gestaan, en dag en nacht, waar hij zich ook bevond, in smarten of gevaren, had hare liefde en haar gebed den afwezigen lieveling vergezeld. Niet tevergeefs heeft hij geleefd, die door zulk eene vriendschap op zijn levensweg vergezeld wordt. Laten wij voor het menschelijk geslacht dankbaar zijn, wanneer wij aan de liefde denken, met welke sommigen van ons gezegend zijn. Er ligt ontengenozeglijk iets hemelsch in, en de engelen zullen het wellicht bewonderen en zich er in verheugen.

Daar onze kolonel niets omhanden heeft, zijn zijne bewegingen natuurlijk zeer snel en brengt hij op elke plaats slechts een korten tijd door. Het is thans zaterdag, en den volgenden dag, zondag, zal hij zijne lieve oude verzorgster trouw naar de kerk vergezellen. Welk een feest is die dag voor haar, nu zij haar kolonel met zijn knappen zoon bij haar heeft, en mijnheer Hicks, de hulpprediker, naar hem kijkt en dominé Bulders zelf van den preekstoel zijn oog over hen laat gaan, en al de burenlispelen en fluisteren wie die fiksche militair met dien mooien jongen is, die bij de oude jufvrouw Mason zit en haar zoo liefderijk uit de kerk geleidt? Dien zaterdag en zondag zal de kolonel met de goede oude vrouw doorbrengen, maar maandag vertrekt hij weer, want dinsdag moet hij voor eene gewichtige zaak te Londen zijn; Tom Hamilton van zijn regiment zal dien dag geballoteerd worden in de Oriental Club, en zou Thomas Newcome op zulk een dag afwezig blijven? Hij rijdt uit het *Wapen van Engeland* weg, tusschen eene rij van giggelende dienstmeisjes, lachende knechts en dankbare staljongens, tot aan de postsjees begeleid door den dienstvaardigen Taplow, die het portier sluit, en in de Boscawen-zaal wordt hij dien avond voor een juweel verklaard. Eer de volgende dag is afgelopen heeft de gansche levendige stad alle bijzonderheden van zijn aankomst en vertrek gehoord, zijne voorkomendheid en mildheid geprezen, en die zeer zeker vergeleken met de geheel verschillende handelingen van zijn broeder den baronet, die in den onmiddellijken omtrek van zijn landgoed met de hatelijkste bijnamen bestempeld wordt.

De oude jufvrouw Mason zal een dozijn bezoeken moeten afleggen en ontvangen, bij al welke gelegenheden de zegepralende komst van den

kolonel besproken en met bewondering vermeld zal worden. Jufvrouw Mason zal haar mooien nieuwen Indischen shawl laten zien, en haar prachtigen bijbel met de groote letter en met het lieve inschrift waarmede Thomas Newcome het boek aan zijne dierbare oude vriendin heeft opgedragen; haar dienstmeisje zal de nieuwe japon toonen, die zij gekregen heeft; de hulpprediker zal den bijbel zien en mevrouw Bulders zal den shawl bewonderen; en de oude vriendinnen en nederige kennissen der goede oude jufvrouw zullen, als zij op hare zondagswandelingen voorbij het statige hek van Newcome Park komen, waarop het nieuwbakken wapen van den baronet met goud en kleuren prijkt, ook het hare vertellen over den vriendelijken kolonel en zijn hardvochtigen broeder. Wanneer heeft ooit die Brian een arme oude vrouw in haar huisje bezocht of zijn rentmeester kwijtschelding van de huur verleend? Welk goeds is er ooit van Newcome Park voor de armen gekomen, behalve eenige dunne dekens en eenige schriële bons voor steenkolen en soep? En wat de schatten van den kolonel betreft: Heere bewaar ons, hij is vijf en dertig jaar in Indië geweest! Al het geld van den baronet is, in vergelijking van het zijne, eene boon in een brouwketel. De kolonel is de voorkomendste, de beste, de rijkste der stervelingen. Waarschijnlijk zweefden die feiten en oordeelvellingen den schrijver, die zich de *Speurhand* noemde, voor den geest, toen hij zijn sarcastischen brief voor den *Newcome Independent* stelde, dien wij in het vorige hoofdstuk over den schouder van Sir Brian Newcome gelezen hebben.

Men begrijpt wel, dat Thomas Newcome nog niet veel weken in Engeland was, of de goede kleine jufvrouw Honeyman te Brighton werd met een bezoek van haar hooggeachten kolonel vereerd. Toen de nijdige Gawler uit zijn venster stond te kijken, waar het verwerde papier nog altijd verkondigde dat er kamers te huur waren, had hij het verdriet eene gele postsjees voor jufvrouw Honeyman's deur te zien stilhouden, die, na daar twee heeren afgezet te hebben, met den bediende en de bagage naar een ander logies dan dat van Gawler wegreed. Terwijl deze beklagenswaardige heer zijn eigen tegenspoed verwenschte en zich nog meer over den voorspoed van jufvrouw Honeyman ergerde, vereerde het waardige vrouwtje haar kolonel met eene zusterlijke omhelzing en eene plechtige ontvangst. Hanna, de trouwe huisverzorgster, werd aan hem voorgesteld en ontving een handdruk. De kolonel wist reeds alles van Hanna, want hij had zich nog geen week op den Engelschen bodem bevonden, of er was een mandje met potten confituur, die zij gemaakt, en eene tong, die zij gekookt had, voor hem aangekomen. Nog dien zelfden avond, toen zijn bediende zijne goederen in een naburig logement had gebracht, was Hanna in het bezit van een zijner overhemden, want zij had reeds vroeger met hare meesteres samengespannen om een dozijn van die kleedingstukken voor den weldoener der familie te vervaardigen.

Al de presenten, die Newcome in den loop der jaren uit Indië aan zijne schoonzuster gezonden had, waren uit de watten en de lavendel genomen, waarin zij die zorgvuldig bewaard had. Het was een heldere gloeiende Juni-dag, maar ik verzeker u, dat jufvrouw Honeyman haar oogverblindenden scharlakenrooden cachemiren shawl droeg; aan den hals had zij de groote broche met de afbeelding van het paleis te Agra; en hare braceletten (»ik heb vernomen, mijn waardste, dat zij door de inlanders *bangles* genoemd worden,» placht zij te zeggen) versierden de manchetten rondom hare magere oude handen, die van genoeg beelden toen zij den hartelijken druk van dien kolonel der kolonels ontving.

Wat hadden die handen zich dien morgen geweerd! Hoeveel taarten-deeg en taartenvulsel hadden zij niet vervaardigd! Kolonel Newcome was nog geen tien minuten in huis, of de vermaarde kalfscôteletten verschenen. Het gansche huis was, in afwachting van zijne komst, versierd, en Kuhn, de hulpvaardige Duitsche knecht der bewoners van de eerste verdieping, had een kunstig Fransch gerecht gereedgemaakt. Betsy was op den uitkijk geplaatst en had last gekregen om, zoodra het rijtuig voor de deur stilstond, de côteletten op het vuur te zetten. De oogen der goede jufvrouw Honeyman vonkelden en haar oude hand en stem beefden, toen zij een glas maderà inschonk en op de gezondheid van den kolonel dronk. »Ik verzeker u, beste kolonel,» sprak zij, met het hoofd knikkende, dat een ritselend gebouw van kant en linten droeg, »ik verzeker u, dat ik uwe gezondheid met *goeden* wijn drinken kan!» De wijn was door hem zelve gezond, evenals de Chineesche vuurschermen en het sandelhouten werkdoosje en het ivoren kaartjes-etui, en die fraaie roode en witte schaakstukken in de gedaante van kleine cipayers en mandarijnen met kasteelen op den rug der olifanten; — 't waren George III en zijne gemalin in rood ivoor, tegen den keizer van China en diens gemalin in wit ivoor, — het genot van Clive in zijne kindsheid en het voornaamste sieraad der zitkamer van de oude vrijster.

Het maal, dat jufvrouw Honeyman aanrichtte, werd tot een meesterstuk van kookkunst verklaard, en toen het afgeloopen was liet zich een getrippel van kleine voetjes buiten de deur hooren. Deze geopend zijnde verscheen er eerst eene rijzige min met een op haar armen springend kind, ten tweede en ten derde, twee kleine meisjes in jurkjes en broekpijpjes, met lange krullende lokken, blauwe oogen, blauwe lintjes om er mede te harmonieeren; ten vierde de jonge heer Alfred, die nog niet geheel van zijne ziekte hersteld was en die (ten vijfde) de jonge jufvrouw Ethel Newcome, blozend als eene roos, aan de hand hield.

Hanna, grijnzende van plezier, trad op als ceremoniemeesteres diende de bezoekers aan als »de jonge jufvrouwen Newcomes en de jonge heer Newcomes om assieblieft den K'nrel te spreken,» maakte eene nijging en gaf een knipoojie aan Clive, onderwijl zij haar nieuw zijden voorschoot gladstreekte, want ook zij was geheel in 't nieuw, klaterend en ruischend, ter eere van den kolonel. Ethel hield niet op met blozen, terwijl zij op haar oom toeging, en de brave krijgsman bloosde ook, toen hij opstond. Clive stond eveneens op, toen de kleine Alfred, waarmede hij groote maatjes was, naar hem toeliep. Lachend rees Clive van zijn stoel, en knikte Ethel toe, maar bleef te gelijker tijd de koekjes van het dessert eten. Wat den kolonel en zijn nichtje betreft, die twee verliefden dadelijk op elkander, gelijk prins Camaralzaman en de prinses van China.

Ik had een teekenaar aangenomen om dit tooneel aanschouwelijk te maken, maar ik heb hem zijn ontslag moeten geven. De arme man was volslagen onbekwaam om de verhevene, bevallige en aandoenlijke personages en gebeurtenissen, waarvan deze geschiedenis zal overvloeien, naar eisch af te beelden; maar ik twijfel te gelijk of iemand anders zulk een portret van Ethel Newcome zou kunnen schetsen, dat het hare vrienden en haar eigen gevoel van recht bevredigde. Dien blos, dien wij vermeld hebben, kan hij niet weergeven. Hoe zou men dien met eene graveerstift en drukinkt afbeelden? Welk teekenaar kan de vriendelijke uitdrukking kenbaar maken, die in de oogen van den kolonel blonk, zelfs schoonheid gaf aan de rimpels bij die oogen, en als het ware een

heiligenshijn over zijn gelaat verspreidde? Wanneer de schilders van den ouden tijd heiligen voorstelden namen zij de toevlucht tot den passer en tot bladgoud, — alsof de hemelsche luister door aardsch metaal kon vertegenwoordigd worden! Daar dus de teekenaar tegen zijne taak niet zou opgewassen zijn, gelieve de verbeelding van den lezer zich den blik van beleefdheid voor eene dame, van bewondering voor eene jonge schoone en van bescherming voor een onschuldig kind voor te stellen, daar dit alles uit des kolonels innemend gelaat sprak, toen hij het oog op Ethel Newcome liet rusten.

»Mama heeft ons gezonden om u in Engeland welkom te heeten, oom,» sprak Ethel, hem naderende, zonder er een oogenblik aan te denken dat aardige bloesje af te leggen, dat zij binnengebracht had en dat bij haar het zinnebeeld van jeugd en zedigheid en schoonheid was.

Hij greep haar tengere blanke handje en legde het in zijn eigene bruine hand, waardoor het nog des te blanker scheen; hij schoof zijn grijzenden snorbaard op zijde en kustte, zich vooroverbuigende, dat blanke handje met veel bevalligheid en waardigheid. Er bestond geen eigenlijke gelijkenis, en toch was er iets in het gelaat, de stem en de bewegingen van het meisje, dat zijn hart deed kloppen, daar er een beeld uit de verledenheid scheen op te rijzen en hem te begroeten. Het scheen hem dat na vijf en dertig jaren de oogen hem weer aanzagen, die zijn jeugdige leven verhelderd hadden, en die hij jaren later in zijne droomen en in den geest zag, alsof zij hem uit de hemelen toeblonken. Hij herinnerde zich zulk een fraaien gebogen hals en golvende lokken, zulk een lichten tred, eene zoo engelachtige gestalte, en een zoo tengere handje als nu tusschen zijne vingers was geklemd, — oogenblikken, waar thans eene kloof van tien duizend lange dagen tusschen lag. Het is een oude stelling, dat wij niets vergeten. Gelijk men in het ijlen der koorts plotseling over zijne kindsche jaren begint te spreken, zoo worden wij soms door het geheugen wakker geschud en staat eene vroegere geliefde ons even levendig voor den geest als in den tijd toen zij het dagelijksch onderwerp van ons gesprek was, toen haar aanwezigheid ons hart verheugde, toen hare stem in onze ooren klonk, en toen wij met hartstochtelijke tranen afstand van haar moesten doen. Scheiding is de dood, althans voor zooveel dit leven betreft. Eene passie komt aan haar einde; zij wordt in eene doodkist weggevoerd of schreiende in eene postsjees gedragen; zij verlaat op de eene of andere wijze het leven, wordt door de zoden bedekt, en wij zien haar niet meer. Doch zij is een deel van onze ziel geweest en blijft eeuwig bestaan. Draagt eene moeder haar dood kind geen liefde meer toe? herdenkt een man zijne verlorene geliefde niet, ofschoon eene liefhebbende vrouw zich aan zijne borst vlijt, en misschien twintig kinderen rondom zijne knieën dartelen? Het is zeker, dat toen de oude soldaat de hand van het meisje in de zijne klemde, die kleine talisman hem naar Hades leidde en hij Leonora zag. —

»Hoe vaart u, oom?» roepen de meisjes No. 2 en 3 in een aardig kinderkoor. Hij laat den talisman vallen en keert tot het gewone leven terug, terwijl het op- en nederspringende kind op den arm der nijgende min hem een welkom toekraait. Alfred kijkt zijn oom met de witte broek een oogenblikje aan en vraagt daarop onmiddellijk aan Clive om iets voor hem te tekenen, terwijl hij in een oogenblik op diens knie zit. Hij klimt altijd tegen iemand of iets op, kloutert over stoelen, wipt door trapleuningen heen en staat op zijn eigen hoofd of op dat van een ander, en, nu hij in beterschap toeneemt, breekt hij

alles wat los en vast is. Nog jaren nadat de kleine guit vertrokken is zullen jufvrouw Honeyman en Hanna over de verwoestingen spreken, die hij aangericht heeft. Als hij reeds een lustig officier bij de garde is en hij de vrouwen eens te Brighton komt opzoeken, zullen zij hem nog de blauwe Chineesche pul laten zien, waarop hij volstrekt wilde gaan zitten en die hem in een zoo vreeselijk gehuil deed uitbarsten toen zij onder hem brak.

Nadat de kinderen vertrokken zijn om aan 't strand te gaan wandelen, zet de kolonel zich weer, om zijn dessert te vervolgen. Jufvrouw Honeyman spreekt over de kinderen en hunne moeder, de handigheid van Kuhn en de schoonheid van Ethel, en werpt een veelbeteekenenden blik op Clive, die genoeg koekjes en dessert en wijn gehad heeft en nu met zijn neus tegen de ruiten geplakt staat. Welke goedhartige vrouw, jong of oud, is geen liefhebster van huwelijken te beramen?

De kolonel zegt, zonder zijn oogen van de tafel op te heffen, dat zij hem iemand — iemand die hij eenmaal gekend heeft, voor den geest brengt.

»Wezenlijk?» roept jufvrouw Honeyman uit, hoewel het haar te gelijk invalt dat Emma dan sedert haar vertrek naar Indië sterk moet veranderd zijn, want zij had blond haar, bijna witte oogharen en volstrekt geen mooien voet. Maar och, lieve beste jufvrouw, de kolonel denkt volstrekt niet aan wijlen mevrouw Casey.

Hij heeft genoeg madera gedronken, de voorkomende ontvangst van allen, jong en oud, heeft zijn hart verteederd en nu begeeft hij zich naar boven om een bezoek aan zijne schoonzuster te brengen, voor welke hij eene zoo hoffelijke buiging maakt als jegens eene dame van haar rang past. Ethel nam, alsof het van zelf sprak, gedurende dit bezoek hare plaats naast hem. Waar had hij toch die vertijnde manieren geleerd, welke wij allen, die hem kenden, in hem bewonderden? Hij bezat eene natuurlijke eenvoudigheid en was steeds met welwillende en edelmoedige gedachten vervuld, en zijn rein gemoed was boven huichelarij en gemaaktheid verheven. Misschien hadden de Franschen, met welke hij in zijn jongen tijd had omgegaan, iets van de traditioneele gratie van de *vieille cour* in hem overgestort; zijne halfbroeders bezaten er althans niets van. »Wat heeft die Barnes toch geschreven, dat de kolonel een belachelijk man zou zijn?» sprak Lady Anna dien zelfden avond tegen hare dochter. »Uw oom is *adorable*. Ik heb nooit een volmaakter *grand seigneur* gezien. Hij herinnert mij aan mijn grootvader, ofschoon diens manieren iets meer gekunstelds hadden en zijne stem door het snuiven bedorven was. Zie den kolonel daar nu eens. Hij loopt in den tuin te rooken, maar hoe bevallig gaat het hem af! En dit is de man, dien uw oom Hobson en uw eigen arme lieve papa ons als een soort van beer afgeschilderd hebben! Dat doet oom Hobson, die zelf de manieren van een knecht heeft! Er is op den kolonel geen aanmerking te maken. Wat is de reden, dat Barnes hem bespot? Ik wenschte, dat Barnes even gedistingeerd was, maar hij gelijkt op zijn armen lieven papa. *Que voulez-vous*, liefje? De Newcomes zijn deftig en rijk; maar gedistingeerd? neen. Ik heb mij zelve in dat opzicht geen illusien gemaakt, toen ik met uw armen lieven papa trouwde. Ik zeg dat kolonel Newcome iemand is, dien wij in waarde moeten houden. Als wij te Londen terug zijn, zal ik hem aan onze gansche familie voorstellen; die arme lieve man! hij moet zien, dat wij nog andere betrekkingen hebben, die presentabel zijn, buiten die, welke hij bij mevrouw Newcome op Bryanstone Square zal aantreffen. Zoodra wij te Londen ko-

men, moet gij naar Bryanstone Square gaan, en uwe nichtjes met hare gouvernante vragen; wij zullen haar een klein partijtje geven. Mevrouw Newcome is onverdraaglijk, maar toch moeten wij onze familie niet links laten liggen, Ethel. Wanneer gij in het publiek komt, zult gij verplicht zijn er te dineeren en op hare bals te verschijnen. Elke jonge dame van uw stand heeft offers te brengen en plichten jegens hare familie te vervullen. Let maar eens, hoe het met mij gegaan is. Waarom heb ik uw armen lieven papa getrouwd? Uit plichtbesef. Is uwe tante Fanny, die met kapitein Canonbury gevluht is, gelukkig geweest? Zij hebben elf kinderen en lijden te Boulogne honger. Bedenk eens, dat er drie van Fanny's jongens op de school der Blauwrokken zijn en gele kousen moeten dragen. Zij hebben die plaatsing nog op voorspraak van uw papa gekregen. Ik ben zeker, dat mijn papa razend zou geworden zijn, als hij dien dag had moeten beleven! Zij kwam mij met een van die arme jongens in Park Lane bezoeken, maar ik kon hen niet ontvangen, want mijn gevoel liet het mij niet toe. Toen mijne kamenier, ik had toen eene Fransche (gij herinnert u Louise nog wel? haar gedrag was *abominable*, evenals dat van Prévile), mij kwam zeggen dat Lady Fanny beneden was met een jong heer *qui portait des bas jaunes*, gevoelde ik geen kracht om het kind te zien. Ik liet Fanny verzoeken om op mijne kamer te komen, en ging werkelijk te bed liggen, om haar niet te beleedigen. Die slechte Louise ontmoette haar later te Boulogne en vertelde haar alles. Goedennacht! wij moeten hier niet langer blijven praten. De hemel zij met u, mijn liefje! Die vensters dáár zijn die van den kolonel. Kijk, hij staat op zijn balkon te rooken. En dat moet Clive's kamer zijn. Clive is een heel goede jongen. 't Was zeer lief van hem, dat hij zooveel teekeningen voor Alfred maakte. Berg de teekeningen goed weg, Ethel. Mijnheer Smee heeft er in Park Lane eenige gezien en zegt dat er een merkwaardige aanleg uit spreekt. Wat had ook uwe tante Emily een grooten aanleg voor het teekenen; maar dat, was voor bloemen. Ik had aanleg voor niets bijzonders, placht mama te zeggen, en doctor Belper zeide: »Waarde Lady Walham," (het was vóór grootpapa's dood), »heeft freule Anna dan misschien aanleg om knopen aan te zetten en poddingen te maken?" Nu goedennacht, liefje! God zij met u, Ethel!"

Van het balkon zag de kolonel de slanke gestalte van het nu vertrekende meisje, dat hij met een liefderijken blik naogde, en terwijl de rook van zijne sigaar in de lucht kronkelde, bouwde hij daar een fraai kasteel, waarvan Clive de slotvoogd en die lieve Ethel de burchvrouw zou zijn. »Wat is dat een oprecht, eenvoudig, liefvallig schepseltje!" dacht hij. »Wat is zij opgeruimd en blijde, en hoe lief voor jufvrouw Honeyman, die zij met de achting behandelt waarop de oude jufvrouw aanspraak heeft; en wat gaat zij zachtzinnig met hare broertjes en zusjes om! Wat eene lieve stem en wat een lief blank handje! Toen zij 't mij gaf, was het alsof er een wit vogeltje in mijne hand lag. Ik moet mij waarlijk handschoenen aanschaffen, en ik geloof dat Binnie gelijk heeft, dat mijn rok ouderwetsch is. Wat zou er van dat meisje en Clive een aardig paar te maken zijn! Zij herinnert mij aan een paar oogen, die ik nu sedert veertig jaar niet gezien heb. Ik wilde wel, dat ik Clive met haar getrouwd zag, dat hij gewaarborgd ware tegen de klippen welke andere jongelui ontmoeten, en beveiligd door zulk een lief meisje aan zijne zijde. Als God het had gewild, had ik zelf gelukkig kunnen zijn en eene vrouw gelukkig kunnen maken. Doch het lot was tegen mij. Nu zou ik Clive gelukkig wenschen te zien, om dan

te kunnen zeggen *Nunc dimittis*. Ik heb u van avond niet meer noodig, Kean; gij kunt wel naar bed gaan."

"Als 't u belieft, kolonel," zegt Kean, die, na zijn meesters slaapvertrek in orde te hebben gebracht, binnen was gekomen. Doch juist toen hij heenging, riep de kolonel hem terug met de woorden: "Zeg eens, Kean, is die blauwe rok van mij zoo heel oud?"

"Hij is buitengewoon kaal op de naden, kolonel," antwoordt de knecht.

"Is hij ouder dan de rokken van andere heeren?"

Kean is verplicht met een ernstig gelaat te erkennen, dat des kolonels rok er zeer vreemd uitziet.

"Laat mij dan een anderen rok maken, en houd er een oogje op, dat ik niets doe of draag, dat van de gewone gebruiken afwijkt. Ik ben zoo lang buiten Europa geweest, dat ik de gewoonten hier niet ken, en ik ben niet te trotsch om te leeren."

Kean verwijdert zich met de verklaring op de lippen, dat zijn meester een juweel is; eene meening, die hij reeds aan Kuhn, den knecht van Lady Anna, had te kennen gegeven onder eenige glaasjes, welke de beide heeren te zamen geledigd hadden; en daar wij allen op de eene of andere wijze aan die dienstbodenkritiek onderworpen zijn, welke zelfs de hoogst geplaatsten niet ontgaan kunnen, noem ik den man gelukkig, wiens dienstboden goed van hem spreken.

ZESTIENDE HOOFDSTUK.

WAARIN DE HEER SHERRICK ZIJN HUIS OP FITZROY SQUARE VERHUURT.

Ondanks de smaadedenen van den *Newcome Independent* en des kolonels ongelukkig bezoek aan de geboorteplaats zijner voedster, bleef hij hoog aangeschreven in Park Lane, waar de waardige krijgsman nagenoeg dagelijks kwam en met voorkomendheid en bijna teederheid ontvangen werd, ten minste door de dames en de kinderen des huizes. Wie anders nam de kinderen naar het paardenspel van Astley mede dan oom Newcome? Ik heb hem daar te midden van eene groep kleintjes zien zitten, allen te gader kinderen. Hij lachte, dat hij schudde, om de grappen van den clown in de manège. Met ingehouden adem volgde hij de voorstelling van den slag van Waterloo, en hij was verstonnd — letterlijk verstonnd, mijnheer — over de ongelooflijke gelijkenis van den voornaamsten acteur met keizer Napoleon, wiens graf hij op zijn terugkeer uit Indië bezocht had, zooals hij goedvond aan het kleine auditorium te vertellen dat hem omringde, waarbij de kleine meisjes, Sir Brian's dochtertjes, ieder een zijner vingers vasthielden. De jonge heeren Alfred en Edward zaten aan zijne zijde in de handen te klappen en hoera te roepen, terwijl Clive en Ethel, achter in de loge geplaatst, ook wel de vertooning genoten, doch met die deftigheid welke aan hunne hogere jaren en meerderen ernst paste. Wat Clive betreft, deze was in die zaken veel ouder dan de grijzende oude krijgsman, zijn vader. Het deed iemand goed aan 't hart, wanneer hij des kolonels gullen lach hoorde over de snakerijen van den clown, en de teederheid en argeloosheid waarnam, waarmede hij op de gelukkige kleinen paste. Wat overstelpte hij hen met lekkernijen in de pauzen! Hij zat daarbij in hun midden en at zelf met den grootsten smaak een sinaasappel. Ik

wenschte wel eens te weten hoeveel geld de heer Barnes Newcome zou gevraagd hebben om vijf uren achtereen met zijne broertjes en zusjes in een opene loge in het paardenspel te zitten en een sinaasappel te eten ten aanschouwe van het publiek. Toen de kleine Alfred naar de school te Harrow ging, kan ik u verzekeren dat kolonel Newcome en Clive er heen galoppeerden om het ventje te zien en hem royaal van zakgeld voorzagen. Welk geld is beter besteed dan 'tgeen men aan een schooljongen schenkt? Wat wordt die gift in latere jaren steeds herdacht door dengeen die haar ontvangen heeft! Hij die geeft en hij die ontvangt heeft er evenveel genoeg van. Herinner u maar eens hoe blijde dergelijke geschenken u in uw eigen kinderjaren gemaakt hebben, en ga dus den eersten mooien dag op reis en vul uw neefje op de kostschool de hand.

De zucht van den kolonel om genoeg te doen, was zoo groot, dat hij ook giften zou hebben willen uitreiken aan zijne neefjes en nichtjes op Bryanstone Square, evenals aan de neefjes en nichtjes in Park Lane; maar mevrouw Newcome was veel te deugdzaam, om toe te laten dat hare kinderen op die wijze bedorven zouden worden. Zij deed den armen kolonel verwijtingen over 'tgeen hij van dien aard tegen hare zonen misdrevan had toen deze met de vacantie thuis kwamen, en noodzaakte hen om — hoewel het schoorvoetend ging — den blinkenden souverain terug te geven, waarmede hun oom hen had trachten te verblijden.

»Ik zeg er niets van, dat het in *andere* families zoo gaat,» sprak zij; »ik maak geen *aanmerking* op andere families,» hetgeen natuurlijk beteekende, dat zij geen *aanmerking* op Park Lane maakte. »Er *kunnen* kinderen zijn, die geld van hun vaders vrienden mogen aannemen. Er *kunnen* er wezen, die de hand ophouden om presenten te ontvangen en dus reeds op hun jeugdigen leeftijd leeren pluimstrijken. Ik bemoei mij niet met *andere* huishoudens. Ik denk alleen aan mijn *eigene* lievelingen, voor wier welzijn ik bid. Zij hebben aan niets behoefte. De hemel heeft ons overvloedig met alle gemakken, genoegens en weelde gezegend. Waarom zouden wij dus, wanneer wij zelveen zoo ruim voorzien zijn, verplichting jegens anderen op ons laden? Ik zou het als een ondankbaarheid en gebrek aan wilskracht beschouwen, kolonel, indien ik *mijne* jongens veroorloofde geld aan te nemen. Let wel, dat ik op *niemand* *aanmerking* maak. Als zij naar school gaan, ontvangen zij elk van hun vader een souverain, en verder een shilling 's weeks, hetgeen een ruim zakgeld is. Zijn zij thuis, dan verlang ik dat zij uitspanningen genieten, die den geest beschaven en verrijken. Ik zend hen naar het Polytechnische Genootschap met professor Hickson, die zoo goed is hun eenige van de wonderen der wetenschap en der werktuigkunde uit te leggen. Verder zend ik hen naar de schilderijkabinetten en het Britsch Museum. Ik ga zelf met hen naar de heerlijke voordrachten in 't Instituut in Albemarle Street. Ik wil echter niet, dat zij schouwburgvoorstellingen zullen bijwonen. Ik neem het degenen niet kwalijk, die er anders over denken; dat zij verre! Wie ben ik, dat ik een ander zou oordeelen? Toen ge in een brief uit Indië den wensch te kennen gaaft, dat uw zoon met de werken van Shakespeare zou bekend gemaakt worden, heb ik dadelijk van mijn eigen meening afstand gedaan. Zou ik mij tusschen een kind en zijn vader stellen? Ik spoorde den knaap aan om naar den schouwburg te gaan en zond hem zelve met een onzer lakeien naar het parterre.»

»En hebt hem zelve ook rijkelijk van zakgeld voorzien, Marie-lief,»

zeide de goedaardige kolonel, hare preek afsnijdende; doch de Deugd liet zich niet op die manier uit het zadel lichten.

»Maar waarom, kolonel,» riep de Deugd uit, eene van hare mollige handjes op haar hart leggende, »waarom handelde ik zoo ten aanzien van Clive? Omdat ik jegens hem stond *in loco parentis*, omdat hij tegenover mij als kind en ik tegenover hem als moeder geplaatst was. Ik was inschikkelijker voor hem dan voor mijn eigene kinderen. Ik droeg hem eene waarachtige moederlijke liefde toe. Toen kwam hij gaarne bij ons aan huis; toen stond Park Lane misschien niet zoo dikwijls voor hem open als Bryanstone Square; maar ik maak geen *aanmerkingen*. Toen ging hij niet zesmaal naar een ander huis, tegen ééns dat hij zijn voet in het mijne zet. Hij was een eenvoudige, edele, argelooze knaap, nog niet verblind door wereldschen rang of hoogdravende titels. Die kan hij op Bryanstone Square niet vinden. Als vrouw van een koopman en dochter van een procureur ten platten lande kon ik niet verwachten, dat mijn nederige disch door hooggetitelde adellijken omringd zou zijn, en al had ik dat kunnen hebben, ik zou het niet hebben gewild. Daarvoor houd ik te veel van mijn eigen familie; ik ben te oprecht, te eenvoudig, of, — laat ik het maar ronduit bekenen, — te *trotsch!* En nu, nu zijn vader in Engeland gekomen is en ik hem aan dezen weder heb overgegeven en hij geen aristocraten met mooie namen bij mij aantreft, zet hij hier geen voet meer!»

Bij die woorden rolden tranen uit haar oogjes en verborg zij haar ronde gezichtje achter haar zakdoek.

Indien kolonel Newcome dien morgen de couranten gelezen had, zou hij misschien bij het doorloopen van de nieuwsberichten uit de groote wereld de reden ontdekt hebben, waarom zijne schoonzuster zooveel bitterheid en deugd had ten toon gespreid. De *Morning Post* deelde mede, dat Sir Brian Newcome en zijn echtgenoot gisteren een diner hadden gegeven, waarop verschenen waren Zijne Excellentie de Perzische ambassadeur en Baksjies Bey; Zijne Excellentie de heer Canouon Rowe, minister van koophandel, met zijn echtgenoot; de graaf van H., de gravin van Kew, de graaf van Kew, Sir Curray Baughton, generaal-majoor Hooker en echtgenoot, kolonel Newcome en de heer Horace Fogey. Daarna had mylady eene soiree gegeven, die bezocht was door enz. enz.

Mevrouw Newcome had dien catalogus van groote namen aan haar echtgenoot bij het ontbijt voorgelezen, met een tal van die *aanmerkingen*, welke zij gewoon was te maken.

»De minister van koophandel, de president der Oost-Indische Compagnie en gewezen gouverneur-generaal van Britsch-Indië, en een geheel regiment Kews Nu, Maria, ik verzeker u, de kolonel is in goed gezelschap,» antwoordde de heer Newcome daar lachende op. »Zulk een soort van diner hadt gij hem moeten geven, waar menschen op waren, die over Indië wisten mede te spreken. Toen hij bij ons dineerde zat hij tusschen de oude Lady Wormeley en professor Roots. Het verwondert mij niet, dat hij na het diner in slaap viel. Ik zelf raakte een paar maal onder zeil gedurende dat verwenschte lange gesprek tusschen professor Roots en Dr. Windus. Die Windus is vreeselijk langdradig.»

»Dr. Windus is een man van de wetenschap en geniet een Europeeschen roem,» hernam Maria statig. »Ieder mensch van verstand zou de voorkeur geven aan zulk gezelschap boven dat der getitelde nietelingen in wier familie uw broeder getrouwd is.»

»Nu slaat gij weer door, Polly,» zeide de heer Newcome schert-

send; »gij moet aan Lady Anna en hare familie altijd een steek geven.»

»Een steek! Hoe kunt gij zulke gemeene woorden gebruiken! Wat heb ik met Sir Brian's getitelde familie te maken? Ik geef — zie dat niet, om den adel. Ik schenk aan menschen van wetenschap, aan menschen van verstand, de voorkeur boven alle wereldsche rangen.»

»Dat doet gij,» erkent de heer Hobson Newcome. »Gij hebt uwe partij, en Lady Anna heeft de hare. Gij volgt uw eigen weg, en Lady Anna den haren. Gij zijt eene knappe vrouw, Polly-lief; dat weet iedereen. Ik ben maar een boerenheer. Wanneer gij het naar uw genoegen hebt, heb ik het ook. Wat mij betreft mogen de menschen, die gij hier ten eten vraagt, over Grieksch of algebra praten. Ik geloof voorwaar, dat gij tegen den beste opgewassen zijt.»

»Ik heb getracht door vijf den verloren tijd in te halen en de leemten van een vroeger onvolledig onderwijs aan te vullen,» antwoordt mevrouw Newcome. »Gij hebt de dochter van een armen plattelandsprocureur getrouwd, en geen vrouw onder den adel gezocht.»

»Neen, neen, zoo dwaas ben ik niet geweest,» roept de heer Newcome uit, een bewonderenden blik op zijne gezette gemalin werpende, zooals zij achter haar zilveren trekpot zit.

»Ik heb slechts eene gebrekkige opvoeding ontvangen, maar ik erkende het voorrecht eener goede opvoeding, en ik durf zeggen, dat ik mijn best heb gedaan om de geringe talenten, die de hemel mij geschonken heeft, te ontwikkelen.»

»Geringe, bij den hemel!» roept haar echtgenoot uit. »Wind er maar zulke doekjes niet om, Polly! Gij zijt eene knappe vrouw. Ik ben geen knap man; dat weet ik; maar één is genoeg in een gezin. Ik laat het lezen aan u over, mijne beste. Daar komen mijne paarden. Ik zou wel wenschen, dat gij vandaag aan Lady Anna een bezoek gingt brengen. Doe dat nu en wees eens lief. Ik weet zeer goed, dat zij grillig is, en dat Brian eene wel wat hooge borst zet; maar hij is geen kwade kerel, en ik wenschte u wel met zijne vrouw op een beter voet te zien.»

Op zijn weg naar de City wipte de heer Newcome eens aan in het huis No. 120 op Fitzroy Square, hetgeen zijn broeder de kolonel gemeenschappelijk met zijn Indischen vriend Binnie gehuurd had. Die Binnie was een sluwe vogel, die een aardig kapitaaltje uit Indië had medegebracht en nu naar een middel uitzag om het veilig te beleggen. Hij was bij de gebroeders Newcome geïntroduceerd en Hobson Newcome had zeer goede gedachten van des kolonels vriend.

Het huis was groot, maar — het viel niet tegen te spreken — het was melancholisch. Tot voor korten tijd was er eene jongefuifvrouwen-school in gevestigd geweest, die geen opgang had gemaakt. De plek, door het koperen naambordje van Madame Latour tweegebracht, was nog te zien op de groote zwarte deur, die in den stijl van het einde der vorige eeuw vroolijk versierd was met eene lijkurn op het midden van het paneel en guirlandes en schedels van rammen in de hoeken. Madame Latour, die haar tijd had gehad dat zij er eene groote gele koets op nahield en met hare kostleerlingen in Regent's Park ging rijden, was uit haar vaderland verbannen (Islington was hare geboorteplaats, en Grigson haar familienaam) en uit het huis gezet op den eisch van Samuel Sherrick, denzelfden Sherrick wiens wijnkelders onder Lady Whittelea's Kapel loopen, waar de welsprekende Honeyman zijne preeken houdt.

Dat huis behoort aan den heer Sherrick in eigendom. Sommigen be-

weren dat hij Shadrach heet, en meenen te weten dat hij als jongen met sinaasappelen te koop geloopt heeft, vervolgens in de koren op de tooneelen heeft gezongen en eindelijk secretaris van een beroemd acteur is geworden. Ik weet van dat alles niet. Hij is misschien een compagnon, of hij is het niet, van den heer Campion in Shepherd's Inn. Hij heeft eene fraaie villa op Abbey Road in St. John's Wood, ziet daar goed gezelschap — ofschoon niet al te fijn — van heeren die zich met wedrennen en dergelijke bezig houden; bedient zich van zeer opzichtige paarden; heeft loges in de opera wanneer hij het verlangt en vrijen toegang achter de coulissen; is knap van gestalte, donker van uitzicht met schitterende oogen, draagt veel gesteenten en heeft een puntig baardje aan zijne kin. Na het diner zingt hij met eene fraaie stem sentimenteete liedjes. Maar wat geeft men er om, welk geloof de voorouders van den heer Sherrick beleden hebben, of welk bedrijf hij in zijne jeugd heeft uitgeoefend? De heer Honeyman, die toch zeker voor een fatsoenlijk man mag doorgaan, heeft Sherrick met den kolonel en den heer Binnie in kennis gebracht.

Sherrick had hun kelder met iets van den wijn voorzien, boven welken Honeyman zulke dierbare preeken hield. De wijn was niet duur, en men kwam er niet al te slecht af, wanneer men met Sherrick alleen wijnzaken behandelde. Kwam men bij hem met gereed geld ter markt, zooals onze eenvoudige vrienden deden, dan werd men vrij fatsoenlijk door hem behandeld.

Toen het huis was gehoord, was het voor Clive, Binnie en den kolonel eene heerlijke uitspanning, de veilingen van meubelen te bezoeken, de meubelmagazijnen te gaan bekijken en het benodigde aan te koopen. Het huis geleek op geen ander huis, dat men zich kan voorstellen. Er waren drie meesters, met vier of vijf bedienden: Kean voor den kolonel en zijn zoon; een vlugge jongen met kaplaarzen voor Binnie; en jufvrouw Kean, die kookte en het huis hield en een paar meiden onder haar had. De kolonel zelf was groot in het bereiden van schapegehakt, hutsput, currie en pillau. Wat een aantal prettige pijpen rookten wij niet in de eetzaal, de gezelschapszaal of waar wij maar wilden! Welke aangename avonden brachten wij niet met Binnie's boeken en een glaasje Schiedammer door! En dan hadden wij nog de groote staatsdiners, aan welke de schrijver dezer geschiedenis meestal een plaatsje kreeg.

Clive had nu een gouverneur (Grindly van het Corpus College) dien wij aan hem gerecommandeerd hadden en met wien de jonge heer zich niet doodwerkte, want het teekenen was zijne voornaamste liefhebberij. Hij teekende paarden, honden en al de dienstboden, van den voor het schoenpoetsen aangenomen kleinen jongen met de roode oogen, tot het meisje met de blozende wangen, de nicht van jufvrouw Kean, die door deze deugdzaame huishoudster altijd van boven geroepen werd. Hij teekende zijn vader in alle standen, slapende, te voet en te paard, en den vroolijken kleinen Binnie met zijne dikke beentjes op een stoel rustende of vlug op den hit springende dien hij bereed. De jonge Ridley was thans zijn dagelijksche vriend, en wanneer hij des morgens met Grindly zijne taak in de klassieken en de wiskunst afgewerkt en het ritje met zijn vader gedaan had, begaven de beide jongelieden zich naar de teekenacademie van Gandish, waar Ridley dikwijls reeds vele uren aan de oefening zijner kunst gewijd had, eer zijn jonge vriend en beschermer de boeken met de teekenpen kon verwisselen.

»O," zegt Clive, als gij nu over die vroegere dagen met hem spreekt,

»dat was een prettige tijd! Ik geloof niet, dat er een jongmensch te Londen was, die zich zoo gelukkig gevoelde." Er hangt thans in zijne schilderkamer een portret, geschilderd in ééne zitting, een afbeelding van een man met een tamelijk kaal hoofd, het haar met grijs doormengd, een zwaren knevel, een vriendelijken half glimlachenden mond onder die snor, en melancholische oogen. Clive toont dikwijls aan zijne kinderen dat portret van hun grootvader en verhaalt er hun bij, dat er nooit een edeler mensch op aarde gewandeld heeft.

ZEVENTIENDE HOOFDSTUK.

EENE KUNSTSCHOOL.

De Britsche kunst bezit eene bijzondere overhelling tot melancholie, zoodat zij haar zetel bij voorkeur in eenzame plaatsen vestigt; of hare beurs is misschien maar schraal gevuld, zoodat zij zich vergenoegen moet met woningen, die door voorspoediger beroepen verworpen zijn. Ecnige der neerslachtigste wijken van Londen worden door de uitoefenaars der kunst en hunne leerlingen bewoond. Zou er wel iemand zijn, die, wanneer hij die straten doorging welke eenmaal levendig en deftig waren, toen de dragers van damesdraagstoelen elkander op dit plaveisel verdrongen en de voorloopers met hunne toortsen aan de *beaux* den weg wezen door het slijk, niet opgemerkt heeft hoe de kunstenaars die streken, eenmaal aan de mode en de vroolijkheid gewijd, in bezit hebben genomen? De middelramen der gezelschapszalen zijn zoodanig verhoogd, dat zij tot aan de slaapkamers reiken, die slaapkamers waar Lady Betsy zich het haar liet poeieren en waar des schilders raam op het noorden nu de plaats beslaat, welke hare toilettafel, een honderdtal jaren geleden, innam. Er zijn trappen in den achteruitgang: wanneer de groote wereld verkiest te verhuizen en bij voorbeeld van Soho of Bloomsbury de wijk naar Cavendish Square neemt, komen dokters de ledige huizen betrekken, die nog altijd een deftig aanzien hebben. De vensters worden schoongemaakt, de kloppers en naamplaten opgepoetst en over het plein rolt het rijtuig van den dokter, bijna zoo fraai als dat, hetwelk de gravin naar andere gewesten overgevoerd heeft. Misschien wordt de dokter, die op zijne beurt naar zijne patiënten in de nieuwe wijken verhuist, door een kosthuishouder opgevolgd, en eindelijk komt Dick Tinto met zijn dof koperen naambordje, laat er zijn venster op 't noorden inzetten en richt zijn troon op voor degenen die voor hun portret zullen zitten. Ik zie zijn zwaren snorbaard en zijn elegante fluweelen blouse gaarne en heb hem in weerwil van zijn zonderling voorkomen en zijne vlagen van ijdelheid lief ter wille van zijn goed hart. Waarom zou hij zijne rosse lokken niet over zijn hemdskraag laten neergolven? Waarom zou hij geen fluweel dragen? 't is maar een soort van manchester, dat hem achtien stuivers de el kost. De natuur heeft hem gemaakt tot hetgeen hij is; hij is gedwongen om zich te costumeeren, evenals de vogel om te zingen of de tulpenbol om eene tulp voort te brengen. In weerwil van Dick's ontzagwekkend voorkomen met zijn golvenden mantel, zijn ruigen baard en zijn breedgeranden sombrero, is hij een eenvoudig en hartelijk schepsel, wiens costume goedkoop bijeengebracht is; hij werpt over zijn genie een somberen en romanesken sluier, doch licht gij dien op, dan vindt ge geen bravo, maar een goedhartigen lustigen kerel, geen zwaarmoedig poëet, die het menschedom

ontwikkelt om alleen te zijn met zijne verhevene gedachten, maar een vroolijken snaak, die er slag van heeft om satijnen japonnen, harnassen (met eene pop er in), boomen en vee, gondels en huizen, of iets dergelijks te schilderen; die instinct voor het schilderachtige bezit; hetgeen uit zijne stukken en verder aan zijn persoon blijkt, terwijl hij overigens een handelbaar schepsel is, gehecht aan zijne vrienden, zijn beker, zijne partijtjes, allerlei pretjes en al wat maar goed of aangenaam is. Onder die gluisende snorbaarden heb ik de beste kerels van de wereld aange troffen. Zij openen oesters met hunne yatagans, roosteren sneden brood op de punt hunner rapieren en maken grog in hunne Venetiaansche glazen. Als er geld in hunne platte beurs is, kan men zeker zijn, dat er een vriend is om het met hen te deelen. Van hoeveel onschuldig vermaak, hoeveel vroolijke soupertjes op doorgesleten tafellakens, welke wondervolle liedjes na den maaltijd, welk een geestdrift en geestigheid is men niet getuige, als men met hen omgaat! Clive Newcome, die sedert lang zijn baard heeft afgeschoren, een huisvader is geworden en de wereld onder duizenderlei gedaanten gezien heeft, verzekert dat zijn kunstenaarsleven in het binnen- en buitenland het vroolijkste gedeelte van zijn leven is geweest. Een overzicht daarvan is misschien niet onderhoudender dan de opsomming van hetgeen er op een feest te zien was, of het nauwkeurig verslag van de conversatie tusschen twee minnenden; maar de levensbeschrijver, die zijn held tot aan dit tijdperk zijns levens vergezeld heeft, is verplicht het te verhalen voordat hij tot andere gebeurtenissen komt, die op hare beurt zullen medegedeeld worden.

De jonkman had menig gesprek met zijn liefhebbenden vader over het beroep, dat hij kiezen zou. Met betrekking tot de kennis van de wiskunst en de klassieken was de oude Newcome verplicht te erkennen, dat er, onder elke honderd jongens, vijftig even knap waren als zijn zoon en ten minste vijftig die veel vlijtiger waren. Het leger was, naar het oordeel van den kolonel, in vredetijd eene slechte plaats voor een knaap, die zooveel van gemak en vermaak hield als Clive. Maar het genoegden, dat hij in het teekenen vond, sprong iedereen in 't oog. Zijne schoolboeken stonden vol caricaturen van zijne meesters. Terwijl Grindly, zijn gouverneur, hem eene berisping toediende, teekende hij dien heer onder diens eigen neus uit. Clive had besloten schilder te worden en niets anders; en dus begon hij, nu omtrent zestien jaar oud, de kunst volgens de regelen te bestudeeren onder de leiding van den heer Gandish, in de wijk Soho.

De welbekende portretschilder Alfred Smee, lid der academie van beeldende kunsten, had op zekeren dag, toen hij met kolonel Newcome bij Lady Anna Newcome dineerde, den heer Gandish bij den kolonel aanbevolen. Smee zag eenige teekeningen, die Clive voor zijne neefjes en nichtjes vervaardigd had, want de jongen kende geen grooter genoegen dan schetsen voor hen te maken en bracht gaarne den eenen avond na den anderen daarmede door. Hij had, eer er een jaar verloop was, duizend portretjes van Ethel gemaakt, en elken dag, gedurende dat jaar, namen de bekoorlijkheden van het meisje toe, ontwikkelde zich hare nimfengestalte en kregen hare vormen nieuwe bevalligheid. Natuurlijk teekende hij ook Alfred en al de kleintjes van de kinderkamer, tante Anna en hare schoothondjes, Kuhn met zijn oorringen, den majestueusen John, die den kolonemmer binnenbracht, en alle personen of voorwerpen in het huis, die hem van nabij bekend waren. »Wat steekt er een genie in dien jongen!» zei de complimen-

teuse Smee; wat vindt men eene kracht en individualiteit in al zijne teekeningen! Kijk die paarden eens aan! Dat is kapitaal, wezenlijk kapitaal! En Alfred daar op zijn hit, en juffer Ethel met haar breedgeranden stroohoed en hare op den wind fladderende lokken! Ik moet die teekening eens meenemen, om haar aan Landseer te laten zien!" Bij die woorden rolde de hoffelijke schilder de teekening netjes in een papier en legde haar in zijn hoed, waarop hij later verklaarde dat de beroemde kunstenaar met hoogste lof van Clive's werk gesproken had. Smee was niet alleen ten hoogste opgetogen over Clive's aanleg voor het teekenen, maar verklaarde ook, dat zijn hoofd zoo bewonderenswaardig schoon was, dat het verdiende uitgeschilderd te worden. Wat eene fijne tint! wat eene golving in dat haar! welke oogen! — en echt blauwe oogen waren tegenwoordig zoo zeldzaam! Ook de kolonel was het uitschilderen waard! Als de kolonel er maar eens eenige malen voor wilde zitten! Wat zou die grijze uniform der Bengaalsche cavalerie met het zilveren borduursel zich goed voordoen, terwijl dat kleine roode lintje juist de noodige warmte aan het tafereel zou geven. Zelden, verklaarde de heer Smee, kreeg een schilder zulk eene gelegenheid voor een fraai koloriet. Met die akelige vermiljoen-uniformen der Engelsche officieren was niets uit te richten; zelfs Rubens kon zich ternauwernood door het rood heenredden. Men behoefde maar eens op dien ruitser op de beroemde schilderij van Cuyp in de Louvre te letten; het rood van diens costuum was letterlijk eene vlek en bedierf het geheele stuk. Er ging niets boven grijs met zilver! Dit alles belette niet, dat Smee Sir Brian schilderde in zijne vlamme uniform als onderstadhouder van het graafschap, en alle militairen, die hij machtig kon worden, verzocht om zich door hem in hunne roode uniformen te laten portretteren. Het lid der academie van beeldende kunsten schilderde ook werkelijk Clive uit, natuurlijk alleen uit vriendschap en omdat hij met de zaak zoo ingenomen was, hoewel hij het orderbriefje niet wilde weigeren, dat de kolonel hem voor het portret en de lijst toezond. Maar geene vleitaal kon den ouden krijgsman verleiden om zich door iemand anders dan door één artist te laten portretteren. Hij zei, dat hij zich schamen zou als hij vijftig guinjes voor de afbeelding van zijn leelijk gezicht betaalde; maar schertsend stelde hij voor, dat Binnie zijn hoofd op het doek zou laten brengen, en Smee vatte met geestdrift dat denkbeeld op; doch de eerbare James knipte met zijne schalke oogen en beweerde eene schoonheid te zijn die geen kleursel noodig had. Toen Smee zijn afscheid had genomen na het diner op Fitzroy Square, waar dit gesprek gevoerd was, gaf James Binnie te verstaan dat de schilder een ploert was, waarbij hij den bal waarschijnlijk niet ver misloeg. Eenige der jonge heeren, die ten huize van den vriendelijken kolonel kwamen, waren ook wel eenigszins van dat gevoelen en maakten eindeloze aardigheden ten koste van den heer Smee, die zijne begunstigers even dik met vleierij als zijne doeken met verf besmeerde. Hij verleide heeren aan de diners; hij ronselde argelooze lieden zijn atelier binnen en nam hun het hoofd van de schouders eer zij er op verdacht waren. Op zekeren dag toen wij ons uit den Temple door Howland Street naar het huis van den kolonel begaven, zagen wij generaal-majoor Sir Thomas de Boots in volle uniform uit Smee's deur naar zijn brougham ijlen. De koetsier was weg, daar hij zich in eene naburige tapperij wat verfrischte, en de straatjongens hieven een hoera voor Sir Thomas aan, zooals hij daar, in goud en scharlaken gedost, in zijn rijtuig zat. Hij werd purperrood toen hij ons in 't oog kreeg; geen schilder zou die

purperen tinten op het doek hebben durven weergeven. Ook hij was een der ontelbare slachtoffers van den heer Smee.

Op zekeren dag dan — een dag die met een krijtje aan den balk mag geschreven worden — begaf de kolonel zich uit zijn huis met zijn zoon en den heer Smee naar Gandish, die niet ver van daar woonde. De jonge Clive, die de mimiek volkomen meester was, beschreef het onderhoud met dien professor later aan zijne vrienden en helderde het volgens zijne gewoonte met teekeningen op. »O, gij moet Gandish leeren kennen, pa!» riep Clive uit; »dat is wat waard! Kom ook de kunst bij ons leeren; ge zult er prettige jongens aantreffen. Gandish spreekt altijd van de *hartisten* en zegt: »*Hars est celare harten!*» Dat doet hij wezenlijk! Hij onthaalde ons op wat Latijn, toen hij wijn en koekjes opzette.»

»Vader was om door een ringetje te halen,» vertelde Clive aan zijne vrienden »Hij had handschoenen aan, die g_t weet dat hij alleen aantrekt als er parade is; alles zag er splinternieuw uit. Hij moest generaal zijn, want hij heeft een voorkomen als een veldmaarschalk, niet waar? Gij hadt hem eens moeten zien buigen voor mevruw Gandish en hare dochters, die allen in hare mooiste kleeren rondom de tafel zaten. Hij nam zijn glas wijn en maakte in 't ronde tegen allen eene buiging. »Ik hoop, jonge dames,» zeide hij, »dat gij niet te dikwijls naar het atelier gaat, want ik zou vreezen, dat de jonge heeren niet meer naar de beelden zouden kijken, als gij er waart.» En dat zou ook het geval zijn, want ge hebt nooit zulke vogelverschrikkers gezien; maar de lieve goede man ziet elke vrouw voor eene schoonheid aan.

»Gij kijkt naar mijne schilderij van Boadicea, mijnheer Smee?» zegt Gandish, met zulke verkeerde klemtonen, dat wij strafwerk zouden gekregen hebben als we 't zóó bij de Grauwebroeders hadden uitgesproken.

»Ja — ah — ja!» antwoordt Smee, zijne hand boven zijn oogen houdende en zich er voor plaatsende met een strakken blik, als om na te gaan waar hij Boadicea zoeken moest.

»Ik heb dat geschilderd toen gij nog een jonkman waart, Smee, vier jaar voordat ge correspondeert lid van de academie wierdt. Het maakte in zijn tijd nog al opgang en ik vlei mij dat er goede gedeelten in zijn» vervolgt Gandish. »Maar ik heb er nooit den prijs voor kunnen krijgen dien ik vroeg, en hier hangt het dus in mijn eigen kamer. Met hooge kunst moet men in dit land niet aankomen, kolonel, — dat is eene treurige waarheid.»

»Hooge kunst! Dat is hier hooge kunst, dunkt mij; minstens veertien voet hoog!» mompelt de oude Smee, waarop hij luid er bijvoegt: »Er zijn zeer fraaie gedeelten in, Gandish, zooals gij met recht zegt. Het verkort van dien arm is kapitaal! En die roode draperie daar aan de rechterzijde is uitmuntend geplaatst.»

»'t Is geen portretschilderen, Smee; 't is hooge kunst.» zegt Gandish. »Alleen reeds de modellen van de oude Britten op dat stuk hebben mij dertig pond gekost, op een tijd toen ik nog in bekrompen omstandigheden verkeerde en pas met mijne Betsy getrouwd was. Dat is Boadicea, kolonel, met dien Romeinschen helm en het harnas en de speer uit dien tijd, — alles bestudeerd naar de antieken, mijnheer, die onvergelelijk antieken.»

»Alles, met uitzondering van Boadicea,» zegt vader daarop; »die blijft altijd jong,» waarop hij, zijn stok zwaaiende, die regels van Cowper begon op te zeggen (en mooie regels zijn het):

»Toen de onversaagde Britsche koningin,
»Gefolterd door Romeinsche geeselslagen," enz.

»Ik heb die regels nog in Alcäische verzen vertaald!" voegde Clive er lachend tusschen en zette met zijn verhaal voort.

»O, die verzen moet ik in mijn album hebben," riep eene der jonge dames uit. »Hebt *gij* die gemaakt, kolonel?" Doch Gandish, die nooit aan iets anders dan aan zijn eigene werken denkt, ging voort: »Studie naar mijn oudste dochter, ten toon gesteld in 1816."

»O neen, pa! niet in 1816!" riep de oudste jufvrouw Gandish uit doch ik kan u verzekeren dat zij er niet als een zuiglammetje uitziet.

»'t Werd algemeen bewonderd," ging Gandish voort, zonder eenige notitie van haar protest te nemen; »ik kan u laten zien wat er van in de couranten gestaan heeft; de *Morning Chronicle* en de *Examiner* spraken er met den meesten lof van. Mijn zoon, voorgesteld onder de gedaante van Herkules als kind, de slang verwoegende, hangt daar boven de piano. Hier is de eerste schets van mijn stuk *Non Angli sed Angli*."

»Ik kan wel begrijpen wie de engelen zijn, die daarvoor gezeten hebben," zeide mijn vader. Wezenlijk, de oude heer maakt het wel eens wat te erg. Maar Gandish luisterde evenmin naar hem als naar Smee en ging voort met het uitbazuinen van zijn eigen lof. »Hier hebt ge mij zelve, op drie-en-dertigjarigen leeftijd," zeide hij, op het portret van een heer met eene lederen broek en mahoniehouten laarzen wijzende. »Ik had een portretschilder kunnen zijn, mijnheer Smee."

»Nu, 't is gelukkig voor ons, dat *gij* u aan de hooge kunst gewijd hebt. Gandish, zeide Smee, terwijl hij een teugje van den wijn nam, maar met een vertrokken gezicht het glas weer nederzette. 't Was dan ook geen prima kwaliteit.

»Twee meisjesfiguren," ging de onbedwingbare Gandish voort, »Schets voor de Kinderen in het Bosch. Gezicht op Paestum, op de plaats zelve door mij vervaardigd, toen ik met wijlen den graaf van Kew reisde. Schoonheid, Dapperheid, Handel en Vrijheid, Brittannië troostende over het verlies van admiraal Nelson. — een allegorisch stuk, kort na den slag van Trafalgar vervaardigd. Fuseli zag dat stuk van mij, mijnheer, toen ik nog leerling aan de academie van beeldende kunsten was en zei tegen mij: »Houd u maar aan de antiëken, jonkman. Daar gaat niets boven!" 't Waren zijn eigen woorden. Als ge mij 't genoegen wilt doen mijn Atrium binnen te gaan, zult *gij* mijne groote stukken uit de Engelsche geschiedenis zien. Een Engelsch historieschilder, mijnheer, moet mijns inziens voornamelijk uit de Engelsche geschiedenis putten. Ik zou dat gaarne gedaan hebben. Waarom zijn er voor ons geen tempels, waar het volk zijne geschiedenis met een blik kan leeren, zonder dat het behoeft te kunnen lezen? Waarom hangt mijn *Alfred* in deze zaal? Omdat de man, die zich aan de hooge kunst wijdt, geene aanmoediging geniet. Kent *gij* de geschiedenis, die daaraan verbonden is, kolonel? Vlochtende voor de Denen, zocht koning Alfred eene schuilplaats in eene boerenhut. De boerin gelastte hem een koek te bakken en de vervolgte vorst zette zich tot dat werk, dat zoo ver beneden zijne waardigheid was; doch daar zijn aandacht door de staatszorgen afdwaalde, liet hij den koek aanbranden, waarvoor de boerin hem sloeg. Ik heb het oogenblik gekozen, dat zij haar arm oplicht, om hem den slag toe te brengen, dien de koning met eene mengeling van majesteit en gelatenheid ontvangt. Op den achtergrond staat de deur der hut

open, waar de krijgsoversten des konings juist binnenkomen om hem te berichten, dat de Denen verslagen zijn. Het binnenvallen van het licht door het venster is het zinnebeeld der aanvangende Hoop. Die geschiedenis, mijnheer, die ik bij mijne historische nasporingen vond is sedert zoo algemeen bekend geworden, mijnheer, dat honderden artisten haar op het doek gebracht hebben. — honderden! En ik, die de legende ontdekte! — hier hangt mijne schilderij!"

»Nu, kolonel," ging de spelleman voort, »wensch ik u mijne beelden-galerij te laten zien. Hier ziet ge Apollo. Hier de Venus Anadyomene, die heerlijke Venus van de Louvre, die ik in 1814 in hare glorie gezien heb. kolonel! De Laocoon. Mijn vriend Gibson's nimf, het eenige moderne stuk, zooals ge ziet, dat ik onder de antieken toelaat. Nu deze trap op naar de kamer der leerlingen, waar ik hoop dat mijn jeugdige vriend Newcome zijn tijd vlijtig zal gebruiken. *Ars longa est*, mijnheer Newcome, *vita* —"

»Ik was bang," vervolgde Clive, »dat mijn vader met eene geliefkoosde aanhaling voor den dag zou komen, beginnende: *Ingenuas didicisse*," — doch hij deed het gelukkig niet en wij traden de kamer binnen, waar een twintigtal leerlingen bijeen waren, die allen bij onze verschijning van hunne teekenborden opzagen.

»Hier zal uwe plaats zijn, mijnheer Newcome," zeide de professor. »en hier die van uw jongen vriend, — hoe hebt ge ook gezegd, dat hij heet?" Ik noemde hem den naam van Ridley, want mijn goede vader heeft, zooals ge weet, beloofd het leergeld voor J. J. ook te betalen. »Mijnheer Chivers is de oudste leerling en opzichter van deze zaal bij afwezigheid van mijn zoon. Mijnheer Chivers, mijnheer Newcome; heeren, mijnheer Newcome, een nieuwe leerling, mijn zoon, Charles Gandish; mijnheer Newcome. Vlijt, mijne heeren, altijd vlijt. *Ars longa, vita brevis, et linea recta brevissima est*. Hierheen, kolonel, deze trap af, het pleintje over, naar mijn eigen atelier. Daar, heeren," zeide Gandish, eene gordijn wegschuivende, — »Daar!"

»En welk meesterstuk zat daarachter?" vroegen wij aan Clive, na genoeg gelachen te hebben over de wijze waarop hij Gandish nabootste.

»Ga met het bakje rond, J. J.!" riep Clive. »Betaal nu maar, heeren en dames, en ga binnen, want de voorstelling zal zoo dadelijk een aanvang nemen." De guit heeft ons nooit willen vertellen wat er op die schilderij van Gandish achter de gordijn te zien was.

Gandish was, hoewel hij als schilder geen opgang had kunnen maken, een uitmuntend onderwijzer en een goed beoordeelaar van alle artisten, met uitzondering van één enkelen. Clive en zijn vriend J. J. vingden spoedig hunne studiën onder zijne leiding aan. De een was een arme jongen van een onderdanig voorkomen, met afgedragen kleeren, neergeslagen oogen en eene bijna mismaakte gestalte, terwijl de ander, met eene goede gezondheid, een goed uitzicht en den besten der kleermakers gezegend, door zijn vader en den heer Smee als adjudanten in het atelier binnengeleid en daar reeds vooraf door den eerzamen Gandish op de welsprekendste wijze aangekondigd was. »Ik wed dat hij op kockjes en wijn getrakteerd is," zei een jeugdig leerling, die een lekerbek en een satiricus was, »en dat hij dat elken dag zou kunnen krijgen, als hij het verkoos." Gandish deelde ook altijd suikerzoete complimentjes en geurige betrigingen van goedkeuring aan hem uit. De mouwen van zijne jas waren met zijde gevoerd en hij had knoopjes in zijn overhemd. Welk een verschil tusschen de kleur en de stof van deze jas en die welke men van Bob Grimes te zien kreeg als hij

zo uittrok om zijn werkpak aan te trekken. Er kwamen zelfs paarden voor Clive aan de deur van Gandish, wiens huis in eene niet on aanzienlijke straat der wijk Soho lag. De jonge jufvrouwen Gandish lachten hem uit het venster der voorkamer toe als hij opsteeg en met eene fiere houding wegreed, en de vijandige schoonen aan de overzijde, de jonge jufvrouwen Levison, dochters van den dansmeester, verzuimden zelden den jongen heer met een bewonderend lonkje uit hare groote zwarte oogen te vereeren. Clive werd voor een piet en een bram verklaard, en door de eenvoudige jongelieden in de school van Gandish, met nauwelijks een enkele uitzondering, algemeen bewonderd. Hij teekende ook zeer goed; dat liet geen twijfel over. Natuurlijk maakten de leerlingen aanhoudend caricaturen op elkander, en in vergelding van zulk eene spotprent, waarmede een lange roodharige Schotsche leerling, Sandy M'Collop, John James bespottelijk had gemaakt, ontwierp Clive eene schets van Sandy, waarover de geheele vergadering het uitschaterde; en toen de Caledonische reus daarop satirieke aanmerkingen op het gezelschap begon te maken en hen voor een troep gemeene kerels, likkers en nog erger uitschold, trok Clive in een oogenblik zijne mooie met zijde gevoerde jas uit, noodigde den heer M'Collop tot eene bijeenkomst op de binnenplaats, gaf hem daar practisch onderwijs in eene kunst die hij zelf bij de Grauwebroeders geleerd had en bezorgde aan Sandy een paar blauwe oogen, waardoor de jeugdige kunstenaar eenige dagen lang den kop van den Laocoon niet kon zien, dien hij bezig was na te teekenen. Ten gevolge van de meerdere zwaarte en den hooger en leeftijd van den Schot zou het gevecht een ander einde hebben kunnen nemen, indien het lang voortgeduurd had na Clive's eersten schitterenden uitval met de rechter- en de linkervuist; doch op het gedruis van den strijd schoot professor Gandish uit zijn atelier en kon ternauwernood zijn oogen gelooven toen hij die van den armen M'Collop zoo verduisterd zag. Om den Schot recht te laten weervaren, moeten wij erkennen dat hij er Clive geen wrok om toedroeg. Zij werden daar reeds vrienden en nog meer te Rome, waar zij later hunne studiën vervolgden. M'Collop's naam als schilder is nu sedert lang loffelijk bekend. Zijne voorstellingen van *Lord Lovat in de gevangenis*, waar Hogarth hem schildert, *Het in de lucht springen van de kerk te Field* (geschilderd voor den heer M'Collop van M'Collop), *Het folteren der Covenanters*, *De moord van den regent Bothwell*, *De moord van Rizzio* en andere historiestukken hebben zoowel in Engeland als in Schotland zijn roem gevestigd. De sombere geest, welke uit al die werken spreekt, zou niemand doen vermoeden, dat Sandy M'Collop een der vrolijkste snaken is, die er leven. Binnen zes maanden na de kleine oneenigheid waren hij en Clive de warmste vrienden, en het was op Clive's voorspraak dat James Binnie aan Sandy zijn eerste bestelling opdroeg, die daarvoor het vroolijke onderwerp koos van den jongen hertog van Rothsay die in de gevangenis van honger ligt te sterven.

In dit tijdperk nam mijnheer Clive de *toga virilis* aan en sloeg met onuitsprekelijke zelfvoldoening het eerste uitbotten van die snorren gade, welke hem sedert zulk een karakteristiek voorkomen hebben gegeven. Daar hij toch bij Gandish en zoo dicht bij een danssalon was, kon hij niet wel anders doen dan ook lessen in de kunst van Terpsichore nemen. Hij maakte zich even populair bij de dansers als bij de teekenaars en was overal de ziel van het gezelschap. Hij gaf partijtjes aan zijne medeleerlingen op de bovenkamers op Fitzroy Square, die tot zijn gebruik bestemd waren, en noodigde nu en dan ook zijn vader en den

heer Binnie daarbij. Daar werd gezongen en gerookt en menig prettig soupertje gebruikt. Het was er niet schraal, maar ook nooit buitensporig. Niemand verliet die kamers ooit in beschonken toestand. Fred Bayham's oom, de bisschop, kon niet nuchterder zijn dan Fred als hij uit het huis van den kolonel kwam, want deze had als voorwaarde van Clive's partijtjes gesteld, dat niemand er zich bedrinken mocht. De goede man vertoonde zich niet meer op die bijeenkomsten der jongelieden, want hij zag dat zijne tegenwoordigheid hun zekeren dwang oplegde. Vertrouwende op Clive's belofte, liet hij hem aan zich zelven over en ging zijn partijtje whist in de club spelen, en menigmaal hoorde hij de stappen van Clive voorbij zijne slaapkamer gaan, terwijl hij daarbinnen wakker lag, gelukkig in de gedachte dat zijn zoon gelukkig was.

ACHTTIENDE HOOFDSTUK.

NIEUWE KENNISSEN.

Clive gaf dikwijls kluchtige beschrijvingen van de leerlingen bij Gandish, die van verschillenden stand en leeftijd waren en onder welke de jonkman zijne plaats bekleedde met die opgeruimdheid en vroolijkheid, die hem zelden in zijn leven verlaten hebben en hem altijd op zijn gemak hebben doen zijn, waar het lot hem ook heenvoerde. Hij is zoo goed thuis in een fijn salon als in de gelagkamer eener herberg en kan even onderhoudend met de statige dame des huizes als met de luchthartige kasteleines in het buffet spreken. Al de Gandishiten droegen den jongeling na eene wijle genegenheid toe, van mijnheer Chivers, den oudsten leerling, tot den kleinen Harry Hooker, die, hoewel slechts twaalf jaar oud, evenveel guitenstreken kende en even geestig teekende als menige kerel van vijf en twintig; en Bob Trotter, de jongste leerling van het atelier, die de boodschappen voor zijne makkers moest doen en appelen, sinaasappelen en okkernoten voor hen haalde. Clive zette groote oogen op, toen hij voor de eerste maal zag welke feestjes men hier aanrichtte en met welk een genot sommige der jongelieden daar gebruik van maakten. Zij waren verzet op taartjes; zij ontveinsden hunne genegenheid voor koekjes niet; zij gingen weddenschappen aan om gemberbier en betaalden hunne verliezen in dat schuimende vocht. Er was onder de leerlingen een jong Israëliet, aan wien zijne kameraden schertsend boterhammen met ham, worst en dergelijke artikelen opdrongen. Deze jonge heer (die het later tot grooten rijkdom gebracht heeft en pas drie maanden geleden bankroet is gegaan) kocht snoeperijen en verkocht die met winst weder aan zijne medeleerlingen. Zijne zakken waren altijd vol met potlooddoosjes, pijpjes zwart krijt, hemsdknoopjes enz. Hij gedroeg zich tamelijk vrijpostig tegenover Gandish, die eenigszins bevreesd voor hem scheen. Men fluisterde onder elkander, dat de professor niet al te ruim bij kas was, en de oude Mozes hem op eene mysterieuse wijze in zijne macht had. Honeyman en Bayham, die Clive eens in het atelier kwamen bezoeken, schenen beiden ontsteld, toen zij den jongen Mozes daar zagen zitten, die juist bezig was den Marsyas na te teekenen. »Pa kent die heeren,» verklaarde hij later aan Clive, met een ondeugende flikkering in zijn Oostersche oogen. »Kom eens bij ons aan, mijnheer Newcome, als gij Wardour Street doorgaat,» zeide hij, »en zie of er in onzen winkel niet iets van uwe gading is.» De jonge Israë-

liet wist kaartjes voor bijna alle schouwburgen te bekomen, die hij verkocht of wegschonk, en gaf aan de kameraden gloeiende beschrijvingen van de prachtige maskerades, die hij gezien had. Clive vermaakte er zich ten hoogste mede, toen hij den jongen heer Mozes, bij een van die gelegenheden, in een scharlakenrooden rok met kaplaarzen zag, schertsende met een ander Oosterling, zijn jongeren broeder, die als een adelborst was uitgedost. Eens kocht Clive een half dozijn schouwburgbiljetten van Mozes en deelde die onder de kameraden van het atelier uit. Doch toen de slimme jonkman den volgenden dag weer zaken met Clive trachtte te doen, zeide deze met groote statigheid: »Ik ben u zeer verplicht voor uw aanbod, mijnheer Mozes; maar als ik naar den schouwburg ga, betaal ik liever aan het bureau zelf!»

Chivers zat doorgaans in een hoek der kamer over een lithographischen steen gebogen. Hij was een norsch en onhandelbaar jonkman, die altijd aanmerkingen op de jongere leerlingen maakte, welke hem tot hun wrijfpaal hadden gekozen. Daarop volgde in rang en leeftijd de vroeger genoemde M'Collop. Beiden waren in den beginne meer dan gewoonlijk stuursch en vitzuchtig ten aanzien van Clive, wiens voorspoed hen ergerde en wiens fatterige manieren en vrije gedragingen, in verband met den blijkbaren indruk, dien hij op de jongere leerlingen maakte, de beide ouderen hinderde. Aanvankelijk vergold Clive aan Chivers vijandschap met vijandschap, aanmerkingen met aanmerkingen; doch toen hij vernam dat Chivers de zoon eener onbemiddelde weduwe was en haar onderhield met de opbrengst der lithographische vignetten, die hij voor muziekhandelaars maakte, en met de geringe belooning die hij kreeg voor lessen welke hij op eene school in Highgate gaf; kortom, toen Clive zag, of meende te zien, dat de verlaten jonkman met gretige oogen naar de boterhammen en lekkernijen keek, op welke de jonge knapen zich vergastten, toen — verzeker ik u — dat Clive's verstoordheid op Chivers spoedig in medelijden en vriendelijkheid veranderde en dat hij de middelen zocht, en waarschijnlijk ook vond, om hem aan het onthaal te doen deelnemen, zonder zijn eergevoel te kwetsen.

Dicht bij Gandish was — en is misschien nog — een ander etablissement waar de teekenkunst onderwezen werd, dat van Barker, waar men bovendien naar het naakt en het gekleed model studeerde. Deze inrichting werd bezocht door eene klasse van leerlingen, die verder gevorderd waren dan de Gandishiten. Tusschen deze en de Barkeriten bestond binnens- en buitenshuis een blijvende wed- en najver. Gandish leverde meer kweekelingen aan de koninklijke academie van beeldende kunsten af; drie zijner leerlingen hadden medailles behaald, en de laatste jonge kunstenaar, die op kosten der academie naar Rome was gegaan, was door Gandish gevormd. Barker daarentegen spotte met de academie en lachte haar uit; hij zond zijne stukken naar andere tentoonstellingen dan die der academie; hij lachte om den ouden Gandish en diens schilderijen, havende zijne *Avanti en Angeli* en scheurde *Koning Alfred* met zijn pannekoek aan flarden. De leerlingen der beide inrichtingen waren gewoon elkander in het koffiehuis van Lundy te ontmoeten, waar zij zaten te rooken en te kijken. Vóór de komst van Clive en zijn vriend J. J. bij Gandish, waren de Barkeriten altijd overwinnaars gebleven in de slagen, welke de beide academiën elkander leverden. Fred Bayham, die elk koffiehuis in Londen kende en op duizend plaatsen in 't krijt stond, was eenigen tijd een trouw bezoeker van Lundy, speelde er pot met de jongelieden en achtte het niet beneden zich, zijne lippen aan

hunne porterkannen te zetten, wanneer hij er toe uitgenoodigd werd; hij trakteerde zelf royaal als hij bij kas was en behoorde onder de eereleden van Barker's academie. Wanneer de gardesoldaat, die als model voor een van Barkers heldenstukken stond, niet kwam opdagen, ontblootte Bayham zelf zijne zware armen en bruine schouders en stond daar als prins Eduard, wiens vergiftigde wond Philippa uitzuigt. Toen het stuk op de tentoonstelling hing, wees hij het zijne vrienden met fierheid aan. »Zie dien *biceps* eens, mijnheer, en dat en dat — het is Barker's meesterstuk, mijnheer, en die spieren, mijnheer, zijn de spieren van F. B.» Nooit was F. B. grooter dan in het gezelschap van artisten, in wier rookerige koffiehuzen en tochtige kamers men hem dikwijls kon vinden. Door F. B. werd Clive van Chivers' moeilijk leven en vlijtigen arbeid onderricht. Bij voorkomende gelegenheid kon F. B. zeer goeden raad geven, en men kende menige goede daad en hulpvaardigen dienst, welke die vroolijke schelm had verricht of had doen verrichten. De raad, dien hij aan Clive in dezen tijd zijns levens gaf, was ten hoogste stichtelijk, en Clive erkent zelf, dat die wonderlijke raadsman hem van veel kwaad terug heeft gehouden.

Binnen weinige maanden nadat Clive en J. J. bij Gandish waren gekomen, begon die academie het hoofd aan hare mededingster te bieden. De steeds zoo ingetogen J. J. werd voor een genie verklaard; de kopieën, die hij maakte, waren buitengewoon delicaat en uitvoerig, zijne schetsen hoogst bevallig en getuigende van eene rijke verbeeldingskracht. Gandish eigende zich de eer van J. J.'s genie toe, maar Clive erkende altijd dankbaar hoeveel voordeel hij van den smaak, de geestdrift en de bekwaamheid van zijn vriend getrokken had. Behaalde Clive lauweren op de teekenschool, hij zegevierde dubbel daarbuiten. Hij was knap van rondkomen, oprecht van aard en bezat een opgeruimdheid en rondborstigheid, die hem tot een alleraangenaamst en innemend gezelschap maakten. Daarbij bezat hij geld in overvloed en verteerde het als een prins. Weldra was hij bij Lundy allen op het biljart de baas en zelfs den gevreesden F. B. kon hij punten voorgeven. Hij was een groot zanger op de vriendschappelijke soupertjes, en J. J. kende geen grooter genoeg dan naar zijne heldere stem te hooren en het biljartspel van den jongen held, op wiens wenken de ballen schenen te vliegen, aan te zien.

Clive behoorde niet tot de onderdanigste leerlingen van Gandish en verscheidene der jongelui beweerden, dat, indien Clive niet te paard voor het huis ware gekomen, Gandish hem niet zoo altijd zou geprezen en als voorbeeld aangehaald hebben, 'tgeen de professor inderdaad deed. Wij moeten er voor uitkomen, dat de jonge jufvrouwen Gandish in het *Jaarboek der baronets* de geschiedenis van Clive's oom hadden nagelezen en dat Gandish Jr., waarschijnlijk met het oog op zaken die er te doen zouden zijn, de schets ontworpen had voor eene schilderij, waarop, naar aanleiding van de mededeelingen in dat waarheidlievende jaarboek, een der Newcomes was voorgesteld, zeer vroolijk naar den brandstapel op de Smithfield-markt gaande, omstuwd door eenige Dominicanen met galgengezichten, wier vertoogen niet den minsten indruk op dien martelaar uit de familie Newcome schenen te maken. Sandy M'Collop ontwierp eene contra-schets, waarop de barbier-wondheeler van Eduard den Belijder was voorgesteld, op het oogeblik dat hij dien vorst den baard afnam. Dit satirieke stuk beantwoordde Clive zeer gevat door eene teekening, waarop hij Sawney Bean M'Collop, hoofd van den *clan* van dien naam, voorstelde, zooals hij, van zijne bergen afge-

daald, te Edinburg voor 't eerst van zijn leven met stomme verbazing eene broek zag. Dergelijke aardigheden werden onophoudelijk tusschen de jongelieden in het atelier van Gandish gewisseld. Er was daar niemand, die niet op de eene of de andere wijze gecaricaturiseerd werd. Degeen, wiens oogen niet volkomen recht stonden, werd afgebeeld als afgrijselijk scheel. De knaap, die door de natuur met een eenigszins verlengden neus begiftigd was, werd geschetst met een onmetelijk gezichts-uitwas. De kleine Bob Mozes, de jonge Joodsche artieste uit Wardour Street, zag zich voorgesteld met drie hoeden en een zak voor oude kleeren. Zelfs de hooge rug van J. J. werd niet gespaard, totdat Clive zich met verontwaardiging tegen de vreeselijke bochels verklaarde met welke men zijn vriend afteekende en het schande noemde om met zulke lichaamsgebreken den spot te drijven.

Ofschoon onzo vriend een der rondste, edelmoedigste en goedhartigste personen is, met welke men in aanraking kan komen, zoo is hij, indien wij de waarheid moeten zeggen, eenigszins hoog en gebiedend van manieren, en het leven, dat hij nu leidde, en de kring, waarin hij genoodzaakt was te verkeerden, droeg ongetwijfeld bij om eenige zijner aangeboren gebreken te vergrooten en hem te stijven in zijne overhelling om te hoog van zich zelven te denken, hetgeen zijne vijanden hem niet ten onrechte verwijten. Men heeft hem wel eens met ophof hooren klagen dat hij te vroeg van school genomen is, want hij verklaart dat het hem veel goed zou gedaan hebben, indien hij nog een paar jaar pakken slaag van den ouden Hodge, die hem tiranniseerde, had ontvangen. Hij betreurt het, dat hij niet naar de academie is gezonden, waar een jongmensch, al leert hij er niets anders, ten minste in aanraking komt met zijne gelijken in stand en er stellig zijne meerderen vindt, terwijl onze jonge gentleman daarentegen in het atelier van den armen Gandish nauwelijks iemand aantrof die niet zijn mindere, zijn vleier of zijn baatzuchtige of onbaatzuchtige bewonderaar was. De stand en rijkdom zijner familie maakte in meerdere of mindere mate indruk op al die eenvoudige jongelieden, die zijne boodschappen deden en met elkander wedijverden om de gunst van den jongen nabob te winnen. Zijne goedhartigheid maakte hem tot eene des te gemakkelijker prooi voor hunne vleierijen, en zijn vroolijke aard bracht hem in gezelschappen waar hij beter zou gedaan hebben uit weg te blijven. Ik vrees, dat die slimme kleine Mozes, wiens vader in schilderijen, meubelen, galanterieën en juweelen handelde, Clive erbarmelijk plukte met ringen en kettingen, hemdsknoopjes, schitterende doekspelden en andere soortgelijke prullen, welke de jonge schelm meestal in zijn lessenaar wegsloot, daar hij ze alleen waagde te dragen wanneer hij buiten het gezicht was van zijn vader of van den heer Binnie, wiens slimme oogjes hem altijd zeer nauwkeurig opnamen.

Clive ging elken dag kort na twaalfen uit en werd dan geacht zich naar het atelier van Gandish te begeven. Doch zat de jonge gentleman altijd voor zijn teekenbord om de antieken te kopieeren, wanneer zijn vader hem in dien arbeid verdiept waande? Ik vrees, dat zijne plaats soms ledig stond. Zijn vriend J. J. werkte elken dag en den geheelen dag. Menigmaal merkte dat bestendige jonge mensch de afwezigheid van zijn beschermer op en nam hij waarschijnlijk ook wel de vrijheid hem dit bedeesd onder het oog te brengen; doch als Clive zich dan weder aan zijn werk zette, maakte hij het met opmerkelijk talent en vlugheid af, en Ridley hield te veel van hem, om thuis een woord van zijne tekortkomingen te zeggen. Misschien hebben sommige lezers wel

eens gehoord, hoe de moeder van hun vriend Jones klaagde, dat haar lieveling aan de academie te hard studeerde, of hebben zij Harry's zusters de vrees hooren te kennen geven, dat Harry zijne gezondheid zou ondermijnen, want na den ganschen dag op het kantoor van zijn leermeester te zijn ingespannen geweest, zat hij nog den ganschen nacht in die vervelende rechtsgeleerde boeken te lezen, die zoo schrikkelijk veel geld kostten! Dergelijke personen hebben aan één woord genoeg, om te weten hoe het met mijnheer Clive Newcome stond. Zijn vader echter, die niet meer van de wereld wist dan Harry's onnoozele zusters of Jones' teerhartige moeder, twijfelde er geen oogenblik aan, of al wat Clive deed was loffelijk en 't was een puikje van een jongen.

»Als dat jongetje zoo lief doorgaat als hij begonnen is, zal hij een juweel worden,» zei Barnes Newcome, Clive's neef. »Gisteravond zag ik hem in Vauxhall in gezelschap van den jongen Mozes, wiens vader geld schiet en een uitdragerswinkel in Wardour Street houdt. Een paar andere heeren, waarschijnlijk oude kleerenkooplui, die voor dien dag genoeg hadden van 't rondloopen met den zak, voegden zich bij mijnheer Newcome en zijn vriend, waarop zij in een priëel arak-punch gingen zitten drinken. Onze neef Clive is een lieve jongen, die een sieraad van de familie zal worden.»

NEGENTIENDE HOOFDSTUK.

DE KOLONEL GEEFT PARTIJEN.

Het huis van onzen waarden kolonel had een nieuw verfje gekregen, hetgeen, evenals het *rouge* dat madame Latour in hare latere dagen oplegde, alleen strekte om het vervallen voorkomen nog afzichtelijker te maken. De keuken was somber; de stal was somber. De groote donkere gangen, de ontredderde tuinkamer, de vervallen badkamer waaruit het troebele water uit den waterbak zijpelde, de groote breede steenen trap, — dit waren zoovele melancholische eigenaardigheden van het huis, hetgeen de kolonel echter als zeer vroolijk en aangenaam beschouwde en op zijne gewone vlugge wijze meubileerde. Den eenen dag kwam er eene lading stoelen, den anderen dag een wagen vol kachels en haardstellen en glas- en aardewerk; hij voerde, in één woord, een voldoende voorraad in de vesting binnen. Er hingen gele gordijnen in de achterkamer en groene gordijnen aan de voorzijde. Het vloerkleed was een koopje van den eersten rang, — voor een spotprijs gekocht op eene veiling op Euston Square, mijnheer. De kolonel was tegen den aankoop van een traplooper. Waar diende die toe? Waarvoor nam men loopers? Zijn eigen kamer bevatte een wonderlijk assortiment van allerlei voorwerpen: planken die hij zelf aangespijkerd had, oude Indische kleederen, kisten die naar kamfer roken. Wat had hij met snuisterijen te maken? Alles was goed genoeg voor een oud soldaat. Doch de beschikbare slaapkamer werd op de luisterrijkste wijze ingericht met een bed, zoo groot als de veldtent van een generaal, een spiegel op standaard (terwijl de kolonel zich in een gebarsten hangspiegeltje schoor, dat hem eenige stuivers gekost zal hebben) en een fraai nieuw kleed, terwijl de vloer van des kolonels slaapkamer zoo naakt was als de schouders van de oude jufvrouw Scraggs, die zooveel mooier zouden zijn als zij ze bedekte. Binnie's slaapkamer was net, gezellig en goed ingericht. Clive had eene

zit- en slaapkamer boven in het huis, die hij geheel naar zijn eigen goedvinden mocht meubileren. Wat haalden hij en Ridley hun hart op in Wardour Street! Wat kochten zij heerlijke gekleurde platen met jacht- en roci-partijen en met mooie meisjes, platen die zij met eigen hand monteerden achter glas en aan de muren hingen. Toen de kamers in orde waren, gaven zij eene partij, waartoe zij den kolonel en den heer Binnie, en twee heeren van Lamb Court in den Temple, de heeren Honeyman en Fred Bayham, schriftelijk uitnoodigden. »Wij moeten er Bayham bij hebben,» zeide Clive. Doch Fred Bayham vroeg rondborstig: »Is mijnheer Sherrick, met wien ge in den laatsten tijd nog al intiem zijt geworden (let wel, dat ik niets zeg, maar personen, die in Londen niet zeer bekend zijn, eenvoudig den raad geef om voorzichtig te zijn met opzicht tot hunne vrienden) — is mijnheer Sherrick ook genoodigd, beste jongen? want, zoo ja, dan zou F. B., onder betuiging van zijn erkentelijkheid, moeten bedanken.»

Mijnheer Sherrick was niet genoodigd en dus kwam F. B. Doch Sherrick verscheen er wel op andere dagen, en 't was een zeer zonderling gezelschap, dat onze eerzame kolonel bijeenverzamelde in dat wonderlijke, sombere, vochtige, vreugdelooze en toch zoo prettige huis. Daar hij tot de meest gastvrije menschen behoorde die er leefden, zag hij gaarne zijne vrienden rondom zich, en de avondpartijen, die hij nu en dan op Fitzroy Square gaf, waren de wonderlijkste verzameling van menschen die men bedenken kon: stijve Indische heeren van Hannover Square, artisten van Clive's kennis, heeren van allerlei leeftijd met allerlei soorten van baarden in de meest uiteenlopende costumen. Nu en dan kwam er ook wel een gewezen schoolkameraad van de Grauwebroeders, die groote oogen opzette — waartoe hij dan ook wel reden had — wanneer hij zag in welk gezelschap hij zich bevond. Soms kwamen eenige dames op deze partijen. De ongeëvenaarde beleefdheid van den goeden gastheer stelde verscheidene harer schadeloos voor het ongewone van zijn gezelschap: zij hadden nooit zulke vreemde behaarde heeren gezien als die jonge artisten, noch zulke wonderlijke vrouwen als de kolonel hier bijebracht. Hij was een beschermengel voor alle oude vrijsters en arme weduwen. Gepensioneerde kapiteins met veel dochters vonden in hem hun besten vriend. Hij zond rijtuigen om de meisjes te halen en te brengen in de buitenwijken waar zij woonden. Gandish met zijne vrouw en zijne vier dochters in vuurroode japonnen waren trouwe comparanten op zijne soirées. »Ik verheug mij, mijnheer, over de gastvrijheid van mijn geëerden militairen vriend,» zeide Gandish; »het leger is altijd mijne passie geweest. Ik heb zelf drie jaar bij de Soho-vrijwilligers gediend tot aan het einde van den oorlog, mijnheer, tot aan het einde van den oorlog.»

Het was geld waard, mijnheer Frederik Bayham in eene wals of quadrille te zien met eenige der bejaarde houri's op de partijen van den kolonel. F. B. koos in zijne goedhartigheid altijd de leelijkste vrouwen tot danseressen en hield haar met de fijnste complimenten en een onop houdelijk gesprek bezig. Ook de kolonel danste in de quadrille met de grootste deftigheid. Het walsen was lang na zijn tijd in de mode gekomen, doch hij oefende zich in de quadrilles toen zij te Calcutta ingevoerd werden, omstreeks 1817. Hem eene oude vrijster te zien opleiden, hem voor haar te zien buigen als de dans afgehoopen was, hem met statigheid en argeloosheid *cavalier seul* te zien dansen, was een gezicht dat men niet licht vergat. Als Clive Newcome niet zulk een fijn gevoel van humor bezeten had, zou hij over zijn vaders onnoozelheid gebleesd

hebben. Doch nu maakte die onschuldige voorkomendheid, die kinderlijke oprechtheid den bejaarden man nog oneindig dierbaarder aan zijn zoon. »Kijk den ouden heer eens, Pendennis,» zeide hij; »zie eens hoe hij de oude juffer Tidswell naar de piano leidt. Zou men hem niet voor een ouden hertog houden? Ik wed dat zij verwacht, dat zij mijne stiefmoeder zal worden: al de vrouwen, jong en oud, zijn op hem verliefd. Daar begint zij: »Ik zal hem boeien door mijn taal, En kweelen als de nachtegaal.» O oude kweelster! Zie vaders oude hart eens op- en neergaan! Zou hij niet goed kunnen doorgaan voor Sir Roger de Coverley? Hoe vaart gij, oom Charles? Zeg eens, M'Collop, hoe vaart de hertog van Dit en Dat, die van honger ligt te sterven? Gandish zegt, dat het zeer mooi is.» Dit zeggende begeeft de jonkman zich naar eene groep artisten. De heer Honeyman komt aan met een flauw lachje, dat op zijn gelaat speelt gelijk het maanlicht op den gevel van Lady Whittlesea's Kapel.

»Deze partijen behooren tot de ongemeenste die ik ooit gezien heb.» fluisterde Honeyman. »Als men er komt, staat men verbaasd over de onmetelijkheid van Londen en over zijne eigene onbeduidendheid. Zonder aan mijn kerkelijk karakter afbreuk te doen, naar ik vertrouw, ja juist ten gevolge van mijn ambt als predikant eener Londensche kerk, heb ik vrij wat van de wereld gezien; maar hier vind ik mij in een gezelschap van ongetwijfeld zeer deftige personen, van welke ik er tot op heden ternauwernood één aanschouwd had. Waar vindt mijn zwager toch zulke menschen?»

»Die daar ginds,» zegt de heer met wien Honeyman spreekt, »is de beroemde, maar miskende schilder, professor Gandish, die alleen door jaloezie buiten de academie van beeldende kunsten gehouden wordt. Gij moet van den grooten Gandish toch wel gehoord hebben?»

»Ik sehaam mij, dat ik mijn onwetendheid moet bekennen; maar een predikant met drukke bezigheden weet weinig, misschien te weinig, van de schoone kunsten.»

»Gandish, mijnheer, is een der grootste genieën, welke ons ondankbaar vaderland ooit vertrappt heeft; hij stelde zijn eerste beroemde schilderij van Alfred in de boerenhut (hij zegt, dat hij de eerste is, die dat onderwerp behandeld heeft) in 180— ten toon: doch de aandacht van het publiek werd toenmaals door den dood van Nelson en de overwinning van Trafalgar bezig gehouden, en het stuk van Gandish ging onopgemerkt voorbij. In 1816 schilderde hij zijn groote werk, Boadicea. Gij ziet haar daar voor u, die dame in 't geel, met den toer en de toque. Boadicea werd in dat jaar Mevrouw Gandish. In 1827 kwam hij voor het publiek met zijn stuk *Non Angli sed Angeli*. Twee der engelen zitten daar ginder in zeegroene kleedjes, de jufvrouwen Gandish. Die jongen met zijne katoenen handschoenen was de kleine mannelijke *angelus* van het stuk.»

»Hoe weet gij dat alles, zonderling mensch?» zegt Honeyman.

»Eenvoudig omdat Gandish het mij twintigmaal verteld heeft. Hij vertelt het aan iedereen, elke maal dat hij hem ziet. Hij heeft het vandaag weer aan het diner verteld. Boadicea en de engelen kwamen later.»

»O Satiricus!» zegt de geestelijke heer, een waarschuwend vinger van lavendelkleurig kabretleder opstekende: »wees voorzichtig met uwe geestigheid, mijnheer Pendennis! Maar wanneer de geest daartoe overhelt, dan weet ik hoe moeilijk het is, zich te betoemen. Goedenavond, waarde kolonel! Gij houdt eene groote receptie. Die heer

heeft eene fraaie basstem; mijnheer Pendennis en ik stonden die te bewonderen. Het lied, dat hij zingt, is uitmuntend geschikt om te doen uitkomen wat hij vermag."

De eigenlevensbeschrijving, welke Gandish had geleverd, had al den tijd ingenomen, nadat de dames van het diner van den kolonel waren opgestaan. De heer Hobson Newcome was onderwijl in slaap gevallen, en Sir Curry Baughton en nog een paar van des kolonels wapenbroeders hadden er met stilzwijgen en verwondering bij gezeten. Binnie met zijn goedhartig maar slim gelaat had teugjes uit zijn glas zitten doen en nu en dan eene snakerij tegen de heeren aan zijn eind van de tafel gezegd. Mevrouw Newcome had met norsche statigheid toegeluisterd. Was zij misschien geërgerd over de diamanten van Lady Baughton? Mylady en hare dochters waren zeer prachtig gekleed, daar zij na het diner naar een bal ten hove moesten. Was zij gegriefd, omdat men haar niet op die vorstelijke partij genoodigd had? Daar het bal tamelijk vroeg zou aanvangen, waren de genoodigde dames verplicht het huis van den kolonel te verlaten voordat de soirée begon, van welke Lady Anna Newcome verklaarde dat het haar vreeselijk speet te moeten vertrekken.

Lady Anna was bij deze gelegenheid even gracieus als hare zuster stuursch geweest. Alies in dit huis had hare goedkeuring weggedragen. Zij wist niet dat er zulke mooie huizen in dat gedeelte der stad waren. Het diner vond zij zoo buitengewoon smakelijk, en die mijnheer Binnie zag er zoo goedhartig uit! Wat was die forsche heer, met zijn omgeslagen halsboord in de manier van Lord Byron, een geestig en kundig man! Was hij een beroemd artist? (de hoffelijke mijnheer Smee had daarover zijne eigene gedachten, doch hield die voor zich). Al die artisten zijn zoo excentriek, zoo onderhoudend en zoo knap! Vóór het diner moest zij volstrekt Clive's kamer met zijne prenten, zijne beelden en zijne pijpen zien. »O ondeugende jongen!" zegt zij, terwijl zij de kamer bewondert, »zijt gij reeds begonnen te rooken!" Zij bewonderde alles; haar ingenomenheid kende geen palen.

De zusters gaven, toen zij elkander zagen, elkander een kus, met die hartelijkheid die zoo heerlijk is om te aanschouwen bij zusters die in vriendschap samen leven. »Maria-lief," zeide de eene, »t is een eeuw geleden sedert ik u het laatst gezien heb." — »Anna-lief," antwoordde de andere op kwijnenden toon, »wij hebben het zoo druk, en de kringen, waarin wij ons bewegen, zijn zoo verschillend! Sir Brian komt zeker niet?" ging zij voort. »Nu, kolonel," zeide zij, zich plotseling tot hem wendende en hem met haar waaiër aantikkende, »heb ik u niet gezegd, dat Sir Brian niet komen zou?"

»Hij wordt in het Lagerhuis opgehouden, waardste. Die akelige commissiën, waarin hij altijd zit! Het speet hem ijselijk, dat hij niet komen kon."

»Dat weet ik, dat weet ik, Anna-lief, er zijn altijd excuses voor de heeren, die in 't Parlement zitten; ik heb er ookvele moeten aannemen. Mijnheer Shaloo en mijnheer M'Sheny, de hoofden onzer partij, hebben mij daardoor honderdmaal te leur gesteld. Ik wist wel, dat Sir Brian niet zou komen. *Mijn* man is er dezen morgen opzettelijk voor overgekomen van Marble Head. Wij zouden voor geen geld ter wereld de partij van onzen broeder verzuimd hebben."

»Ja, ja," zegt de heer Newcome met de handen in de zakken, »ik ben van morgen van Marble Head gekomen. Voordat ik vertrok had ik vier uren op het hoiland doorgebracht; en daarna heb ik tot vijf uur op het kar-toor gezeten en ben ik een paard bij Tattersall gaan zien.

Nu heb ik een honger als een leeuw en ben zoo moe als een hond. Hoe gaat het, mijnheer Pendennis? Maria, gij herinnert u mijnheer Pendennis toch wel?"

"Zeer goed," antwoordt Maria kwijnend. Nu worden mevrouw Gandish, kolonel Topham en majoor M'Cracken aangediend, en vervolgens Lady Baughton en hare dochter, die naar het hofbal moeten, met diamanten en veeren en andere sieraden, en Sir Curry Baughton, die nog niet geheel in zijn costuum van onderstadhouder gedost is, maar reeds de blauwe broek met zilveren strepen langs den naad aanheeft en er daarmede eenigszins verlegen uitziet. Clive beschouwt met opgetogenheid en bewondering die bekoorlijke dames, die met satijn, veeren, diamanten en allerlei andere kostbaarheden prijken. Tante Anna heeft haar hofcostuum nog niet aan, en tante Maria bloost bij het zien der nieuw gekomenen, want zij heeft goedgevonden zich met de eenvoudigheid eener Kwakeres met eene hoore japon en een paar meer dan gewoonlijk fletse handschoenen te kleeden. Een mooi klein voetje. 't is waar, heeft zij, en door gewoonte steekt zij het uit; doch wat heeft het te beteekenen in vergelijking met die lieve kleine chausseur, welke juffer Baughton nu eens laat zien en dan weer wegtrekt? Dat blinkende wit satijnen schoentje, die lichtgekleurde kous die enkele malen even tusschen haar ruischend kleedje uitgluurt en zich dan weer in haar schuilhoek terugtrekt! — dat voetje, hoe licht ook, verplettert mevrouw Newcome.

Geen wonder dat zij zich ergert en boos is, en er zijn kwaadwilligen die haar de nederlaag wel gunnen. Geen vleierijen van mijnheer Smeewaren dien dag in staat haar in een aangename stemming te brengen. Zij verkeerde in dien toestand waarin zijne doeken soms zijn, dat hij er niet op kan schilderen.

Ik wil er maar niet over uitweiden hoe het haar of de overige dames ging, toen die, welke aan het diner hadden deelgenomen, vertrokken waren, en die, welke tot de soirée waren genoodigd, begonnen te komen. De Gandishes kwamen het eerst, Boadicea met de engelen. Wij leidden dit daaruit af, dat de jonge Gandish blozend aan het dessert kwam. De eene persoon na de andere werd aangekondigd, die mevrouw Newcome niet kende. Jonge en oude, mooie en leelijke waren alle in hare beste kleeren gedost en keken mevrouw Newcome, die zoo ongehoofdelijk eenvoudig gekleed was, waarschijnlijk met verwondering aan. Toen wij na het diner boven kwamen, vonden wij haar geheel alleen zitten met haar waaier tegen den schoorsteenmantel kloppende. Bedeesde groepjes personen stonden in het rond, wachtende op de komst der heeren, in de hoop dat dan het genoegen beginnen zou. Men hoorde den heer Newcome, die geuwend boven kwam, tegen zijne vrouw zeggen: »Laten wij, voor den drommel, maken dat wij wegkomen!" Zij gingen dus naar beneden om op hun rijtuig te wachten en verlieten daarop Fitzroy Square.

Na een oogenblik verschenen Barnes Newcome, zeer in de puntjes en zeer opgewekt, met eene groote bloem in zijn knoopsgat en leunende op den arm van een vriend. »Hoe vaart ge, Pendennis?" vraagt hij met een buitengewoon dandy-achtig voorkomen. »Hebt ge hier gedineerd? Gij ziet er uit alsof ge hier gedineerd hadt (en Barnes zag er voorwaar uit alsof hij het op een andere plaats had gedaan). Ik ben eenvoudig op de soirée gevraagd. Wie waren er? Gij hebt mama en de Baughtons gehad, en oom en tante, dat weet ik, want ik heb hen beneden gezien, waar zij in het boekvertrek op hun rijtuig zitten te wachten. Hij zit te slapen en zij is zoo grommig als een beer."

»Hoe heeft mevrouw Newcome kunnen zeggen, dat ik hier niemand zou vinden dien ik kende?» vraagt de metgezel van Barnes. »Er zijn integendeel een aantal kerels, die ik goed ken. Daar zie ik Fred Bayham, dansende als harlekijn. Daar is de oude Gandish, bij wien ik teekenen heb geleerd; en mijne vrienden van Brighton, uw oom en neef, Barnes. In hoever zijn zij familie van mij? Zij moeten toch familie van mij zijn. Een knappe jongen, uw neef.»

»Hij!» broemt Barnes. »Een heel knappe jongen, — niet pedant, — niet verzot op vleierij, — niet omringd door schuimloopers, — niet verliefd op de flesch, — een alleraardigste jongen! Zie maar eens ginder! daar staat hij in gesprek met zijn boezemvriend, een kleinen krommeling met lang haar. Weet gij wie dat is? Dat is de zoon van Lord Todmorden's bottelier. Op mijn woord, 't is waar!»

»En al is het waar, wat geef ik daarom?» roept Lord Kew uit. »Wie kan er deftiger zijn dan een bottelier? Men moet toch iemands zoon wezen. Wanneer ik op middelbare jaren kom, hoop ik in nederigheid dat ik er zelf als een bottelier zal uitzien. Zoudt ge niet denken, als men tien bedienden van den grooten restaurateur Gunter in het Hoogerhuis plaatste, dat zij er evengoed zouden uitzien als tien pairs, voor de hand genomen? Zie Lord Westcot maar eens; die ziet er letterlijk als een bottelier uit; daarom stelt het land zooveel vertrouwen in hem. Als ik met hem aan een diner ben, komt het mij altijd voor, dat hij bij het buffet behoorde te staan. Daar komt die onuitstaanbare kleine oude Smee. Hoe gaat het, mijnheer Smee?»

Mijnheer Smee beantwoordt die toespraak met zijn innemendste lachje. Met zijne ringen, zijne diamanten hemdsknoopjes en zijn rood fluweelen vest is hij een der opgepronkste dandy's van middelbaren leeftijd, die men zien kan. »Hoe vaart ge, waarde lord?» vraagt hij op zijne minzaamste wijze. »Wie zou ooit gedacht hebben uw lordschap hier te zien?»

»Waarom dan toch niet, mijnheer Smee?» vraagt Lord Kew. »Doet men kwaad met hier te komen? Ik ben nog pas vijf minuten in huis, en reeds drie personen hebben mij datzelfde gezegd: mevrouw Newcome, die beneden vol ergernis op haar rijtuig zit te wachten, de welwillende Barnes en gij. Waarom komt gij dan hier, mijnheer Smee? Hoe vaart ge, mijnheer Gandish? Hoe staat het met de schoone kunsten?»

»Zoo er iets in staat is ze op te beuren, dan is het dat uw lordschap zoo goed is er naar te vragen.» antwoordt Gandish. »Uw edele familie heeft ze altijd beschermd. Ik ben er trotsch op, dat uw lordschap mij herkent in dit huis, waar de geachte vader van een mijner leerlingen ons dezen avond eene partij geeft. Die jonge mijnheer Clive belooft veel en bezit voor een liefhebber inderdaad opmerkelijk talent.»

»Dat doet hij, op mijn woord dat doet hij,» voegt Smee er tusschen. »Ik ben zelf geen dierenschilder en heb geen al te hooge gedachten van dat onderdeel der kunst; maar ik vind, dat de jonkman allergeestigst paarden teekent. Ik hoop, mylord, dat Lady Walham wèl vaart en over het portret van haar zoon tevreden is. Is uw broeder niet te Stockholm benoemd? Ik wenschte dat het mij vergund ware zoewel den ouderen broeder te portretteeren als den jongeren, mylord.»

»Ik ben een historieschilder,» roept Gandish uit; »doch wanneer Lord Kew zich laat uitschilderen, hoop ik dat zijn lordschap aan Charles Gandish, den ouden dienaar zijner familie, zal denken.»

»Ik sta hier als Susanna tusschen de twee ouderlingen,» zei Lord Kew. »Laat mijn onschuld met rust, Smee; en gij, mijnheer Gandish, breng

mijne zedigheid niet in verzoeking. Ik ben geen geschikt onderwerp voor een historieschilder, mijnheer Gandish."

"Alcibiades zat wel voor Praxiteles en Pericles voor Phidias," merkt Gandish aan.

"Die gevallen staan niet volkomen gelijk," hernam Lord Kew met eenige verveling. "Gij zijt zonder twijfel tegen Praxiteles opgewassen, maar mijn overeenkomst met diens model is niet zoo duidelijk. Ik zal geen goed figuur als held maken, en Smee kan mij niet lief genoeg schilderen."

"Ik zou er mijn best toe doen, waarde lord," roept Smee uit.

"Dat zoudt gij, beste vriend," antwoordt Kew, den schilder met eene soort van minachting beschouwende. "Waar is kolonel Newcome, mijnheer Gandish?"

Gandish antwoordde, dat onze wakkere gastheer in het volgende vertrek eene quadrille danste, waarop de jonge edelman naar die kamer stapte, om aan den gever der partij zijn opwachting te maken.

Newcome's houding tegenover den jongen pair was deftig, maar in 't minst niet kruipend. Hij achtte den hoogereren rang van den ander, maar niet zijn persoon, evenals hij de wacht liet buitenkomen als er een generaal naderde. Men kon hem nooit anders dan koel en statig jegens John James doen zijn, en toen Clive en de jonge Ridley bij Gandish in de leer waren gedaan, kostte het moeite om hem te bewegen, dat hij John James op zijne partijen zou noodigen. "Een artist is de gelijke van iedereen," zeide hij; "in dat opzicht ben ik niet hoogmoedig, en Sir Josua Reynolds en Dr. Johnson konden mijns inziens met iedereen, van welken rang ook, verkeerden. Maar een jonkman, wiens vader mij misschien aan een diner heeft moeten bedienen, behoorde niet in mijn gezelschap gebracht te worden." Clive legde het geschil lachend bij, door te zeggen: "Voorreest zal ik wachten totdat ik te dineeren word genoodigd, en in de tweede plaats beloof ik, dat ik niet bij Lord Todmorden zal gaan dineeren."

TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

BEVAT VERDERE BIJZONDERHEDEN OMTRENT DEN KOLONEL EN ZIJNE BROEDERS.

Terwijl Clive's uitspanningen, studiën of bezigheden, van welken aard die ook waren, zijn dag vrij goed aanvulden en hem den tijd snel en aangenaam deden doorbrengen, had zijn vader, het moet erkend worden, dergelijke afleiding niet, zoodat zijne werkeloosheid hem zeer begon te drukken. Ter wille van Clive onderwierp hij zich gelaten aan die onaangenaamheid, gelijk hij elke andere voor hem zou gedragen hebben; en ofschoon hij misschien wel liever weder bij zijn regiment zou geweest zijn, om zich bezig te kunnen houden met de zaken waaraan zijn geheele leven gewijd was geweest, beschouwde hij die wenschen als zeer zelfzuchtig en afkeurenswaardig en bracht hij ze gaarne voor het welzijn van zijn zoon ten offer. Ik ben echter zeker, dat de jonkman die lange zelfverloochening van zijn vader even weinig telde als andere kinderen dit doen. Meestal nemen wij eene dergelijke levens-toewijding aan als iets dat ons toekomt. Een oud Fransch hekel-dichter beweert, dat er in eene minnarij doorgaans één persoon is die bemint, terwijl de andere zich laat beminnen. Eerst later, wanneer de

schatten dier liefde weggeschonken zijn en de hand verstijfd is die ze uitdeelde, herinneren wij ons misschien hoe teeder zij was, hoe zacht als zij streefde, hoe vlug om te beschermen, hoe bereid om te ondersteunen en te lenigen. Dan zijn de ooren misschien niet meer in staat om te hooren, die onze woorden van dank zoo gretig zouden opgevangen hebben. Laten wij hopen, dat die vruchten der liefde, hoe laat ook, nog niet al te laat komen; en dat er, al brengen wij onze schatting van eerbied en erkentelijkheid misschien aan eene grazerk, zelfs daar nog aanneming zij van de offerande van berouw, herdenking en tranen, door het geslagen hart aangeboden. Ik denk aan de liefde die Clive's vader voor hem koesterde (en misschien ook, jeugdige lezer, aan die van den uwen en den mijnen voor ons); ik denk er aan hoe de oude man lag te waken en overdacht waarmede hij zijn zoon aangenaam kon zijn, hoe hij alles voor de liefde van dien zoon zou veil gehad hebben; en hoe de jongeling alles aannam en gerust sliep en zich vroolijk maakte. Hebben wij niet reeds in het begin dezer geschiedenis gezegd, dat alle verhalen oud zijn? Verloren zonen en liefhebbende vaders zijn er van den beginne geweest; en zoo kunnen liefde en berouw en vergeving tot den einde voortduren.

De verkleumende nevel en het glibberige slijk en de sombere betrokken November morgens, wanneer het Regents Park, waar de kolonel zijn ochtendwandeling deed, in een gelen mist gehuld was, moeten een droevige ruil voor de pracht van een Oosterschen zonsopgang en het versterkend toertje te paard bij 't aanbreken van den dag, waaraan Thomas Newcome zich zooveel jaren gewend had, geweest zijn. Zijn onveranderlijke gewoonte van vroeg opstaan vergezelde hem naar Engeland en maakte zijne Londensche bedienden wanhopig, die, als hij niet zoo verschrikkelijk vroeg bij de hand ware geweest, geen aanmerking op hem zouden hebben weten te maken, want geen gentleman veroorzaakte ooit zoo weinig last aan de dienstboden; hij belde bijna nooit, borstelde zelf zijne kleeren, kookte zijn eigen scheerwater op een komfoortje in zijne slaapkamer, betaalde geregeld en keek nooit te nauwkeurig de rekeningen na. Zulk een man moest wel bij zijne huisgenooten in de gunst staan en er zullen wel vergelijkingen gemaakt zijn tusschen hem en zijn zoon, die wèl aan de bel trok, die leven maakte als zijne laarzen niet blinkend genoeg gepoetst waren en die kommandeerde als machthebbende. Doch ofschoon heerschezuchtig, was Clive ook mild en goedhartig en werd hij niet slechter gediend omdat hij zijn jeugdig gezag trachtte te laten gelden. Wat vriend Binnie betreft, deze had honderd eigen zaken, die hem den tijd geregeld deden doorbrengen. Hij woonde al de voordrachten in het Britsche Instituut, al de vergaderingen van de Aardrijkskundige Maatschappij, de Aziatische Maatschappij en het Genootschap voor Staathuishoudkunde bij; en ofschoon hij er altijd van sprak zijne familie in Schotland eens te gaan opzoeken, verliepen de maanden en de seizoenen en bleef hij nog altijd de Londensche straten slijpen.

In weerwil van de koele ontvangst die de kolonel bij zijne broeders genoten had, bleef hij vervullen wat hij zijn plicht achtte, en trachtte hij althans met de vrouwelijke leden der familie Newcome op een goeden voet te blijven. Daar hij, gelijk wij zeiden, tijd in overvloed had en niet ver van zijne beide broeders woonde, legde hij menig bezoek bij hunne vrouwen af, als zij in de stad waren. Doch nadat hij zich twee of driemaal bij zijne schoonzuster op Bryanstone Square aangemeld en als naar gewoonte een presentje voor het eene of een boekje voor het

andere nichtje medegebracht had, gaf mevrouw Newcome hem met hare gewone deugd te verstaan, dat een Engelsche matrone, die, buiten hare veelzijdige huiselijke plichten, nog voor de vorming van haar eigen heere te zorgen had, de morgens niet met ijdele praatjes kon doorbrengen, en daarbij rekende zij het zich natuurlijk tot grooten lof aan, dat zij hem dit onder den neus had gewreven. »Ik acht mij niet te hoog voor het onderricht van welken leeftijd ook,» zeide zij, den hemel dankende (of liever hem haar compliment makende, dat hij een zoo deugdzaam en nederig schepsel geschapen had). »Als professor Schroff komt, zit ik met de kinderen les in het Duitsch te nemen en zeg ik met Maria en Tommy in dezelfde klasse mijne werkwoorden op.» Met nijgingen en mooie praatjes zette zij haar schoonbroeder letterlijk de deur uit, en de achtingswaardige man verliet haar met onderworpenheid, ofschoon in zekere verbijstering als hij de geheel verschillende gastvrijheid herdacht aan welke hij in de Oost gewoon was gemaakt, waar geen huis van een vriend ooit voor hem gesloten was geweest en geen kennis het ooit zoo druk had gehad, dat hij Thomas Newcome niet te woord zou hebben gestaan.

Toen de jongens van Hobson Newcome met de vacantie thuis kwamen, wilde hun vriendelijke oom hen naar de onderscheidene vermakelikheden in de stad meenemen, doch andermaal kwam de Deugd er tusschen en sprak haar banvloek over het vermaak uit. »Ik ben u ten hoogste dankbaar, waarde kolonel,» zeide de Deugd; »er bestaat geen tweede zoo lief en hartelijk en onbaatzuchtig schepsel als gij, die zoo inschikkelijk voor kinderen is; maar mijne zonen zijn volgens geheel andere beginselen dan de uwe groot gebracht. Neem het mij niet kwalijk als ik zeg, dat zij zelfs niet te veel met elkander moeten omgaan. Clive's gezelschap is niet goed voor hen.»

»Gerechte hemel, Maria!» riep de kolonel uit, van ontsteltenis opspringende; »bedoelt gij, dat het gezelschap van mijn zoon niet goed genoeg is voor elken jongen ter wereld?»

Maria werd bloedrood, want zij had niet meer gezegd dan zij meende, maar meer dan zij had meenen te zeggen. »O kolonel, wat zijt gij lichtgeraakt! Wat worden die Indische heeren toch altijd gauw boos op ons arme vrouwen! Uw zoon is ouder dan de mijne, en gaat met artisten en allerlei soort van zonderlinge menschen om. Onze kinderen zijn naar geheel verschillende beginselen opgevoed. Hobson moet zijn vader op het kantoor opvolgen en ik hoop dat mijn lieve Samuel predikant zal worden. Ik heb u reeds vroeger gezegd welke plannen ik met de jongens had; maar het is zeer vriendelijk van u, dat gij aan hen gedacht hebt, — allervriendelijkst en lief.»

»Die nabob in onze familie is een wonderlijk sinjeur,» merkte Hobson Newcome tegen zijn neef Barnes aan. »Hij is zoo trotsch als Lucifer en acht zich altijd door het een of ander beleedigd. Onlangs liep hij boos weg, omdat uwe tante er bedenking tegen maakte, dat hij de jongens mede naar den schouwburg zou nemen. Zij had dat niet gaarne; mijne moeder ook niet. Uwe tante is bij de pinken, dat kan ik u verzekeren.»

»Ik heb al lang geweten, oom, dat tante de kaas niet van haar brood laat eten,» antwoordde Barnes met eene buiging.

»En nu is de kolonel boos om de wille van zijn zoon, en zegt dat mijne vrouw hem beleedigd heeft. Ik hield veel van dien jongen. Voor dat zijn vader overkwam was 't inderdaad een aardige knaap, een innemend kereltje.»

»Ik moet bekennen," zegt Barnes, »dat ik Clive in dat interessante tijdperk van zijn leven niet gekend heb."

»Maar sedert hij die zotternij in het hoofd heeft gekregen om schilder te worden," gaat oom voort, »is hij niet meer te begrijpen. Hebt ge ooit zulk eene wonderlijke verzameling van kerels gezien als de kolonel onlangs op die partij had bijeengebracht? Smerige snaken met fluweelen jassen en lange baarden. Zij zagen er uit als een kermistroep. En die jonge Clive wordt dus een schilder!"

»Dat zal zeer voordeelig voor de familie zijn, oom. Hij zal al onze schilderijen voor niet maken. Ik heb altijd wel gezegd dat hij een allerliefste jongen was," lymde Barnes.

»Een allerliefste ezel!" bromde Hobson. »Waarom, voor den drommel, zet mijn broer hem niet in eene fatsoenlijke zaak? Ik ben niet trotsch; ik heb geen dochter van een graaf getrouwd — neem mij niet kwalijk, Barnes."

»Volstrekt niet, oom; ik kan het niet helpen, dat mijn grootvader een gentleman was," antwoordt Barnes met een betooverend lachje.

Oom begint ook te lachen. »Ik wilde zeggen, dat het mij niet schelen kan wat iemand is, als het maar een fatsoenlijk mensch is. Maar een schilder, voor den drommel, — dat is in 't geheel geen beroep. Ik zou het niet gaarne zien, dat iemand van onze familie schilderijen te koop hing. Het zou mij volstrekt niet bevallen."

»Stil, daar komt zijn voorname vriend, mijnheer Pendennis," fluistert Barnes, waarop Hobson, terwijl hij bromt: »Ik wenschte dat al die schrijvers en al die schilders — dat ze allemaal zaten in 't land waar de peper groeit!" zich verwijdert. Barnes steekt bij wijze van verwelkoming op trage wijze drie vingers naar Pendennis uit, en nadat oom en neef de leeszal der club verlaten hebben, komt de kleine Tom Eaves bij mij en verhaalt mij woord voor woord wat zij gezegd hebben.

Reeds zeer spoedig begon mevrouw Newcome te kennen te geven, dat hun broeder uit Indië zeer weinig smaak scheen te vinden in het gezelschap op Bryanstone Square. Maar hoe zou men dat ook van hem hebben kunnen verwachten? want hij was wel een goed man, maar hij timmerde niet hoog. Zij kon er echter niets aan doen. Zij had hare uiterste pogingen aangewend om 't hem naar zijn genoegen te maken, en het speet haar dat beider inzichten niet beter overeenstemden. Zij had gehoord dat hij veel meer in Park Lane kwam. De hoogere rang van Lady Anna bezat misschien aantrekkelijkheid voor den kolonel, die op hare partijen in slaap viel. Zij vreesde, dat zijn zoon een *zeer ongeregeld* leven leidde. Hij liet snorren staan en ging met allerlei slag van volk om. Zij maakte er geen aanmerking op; wie was zij, dat zij een ander zou oordeelen? Maar zij was genoodzaakt geweest den kolonel te doen gevoelen, dat *hare* kinderen niet te veel met Clive moesten omgaan. Aldus zaaide deze, van haar eigen juist inzicht zoozeer overtuigde vrouw oneenigheid, wantrouwen en afkeer, die misschien eenmaal tot openbare scheuring zouden leiden, tusschen twee broeders van welke de een het niet kwaad meende en de ander de liefderijkheid en welwillendheid in persoon was. De boozen zijn ongetwijfeld zeer boos en dwalen af en vallen en krijgen hun verdiende loon; maar wie zal al het kwaad opsommen, dat de deugdzaame menschen gesticht hebben?

Het gezelschap van den kolonel beviel aan Lady Anna beter. De vriendelijke man werd niet moede om de vele kinderen van zijn broeder allerlei genoegens aan te doen, en daar de bezigheden van mijnheer Clive hem thans een groot gedeelte van den dag van zijn vader verwij-

derd hielden, troostte de kolonel, misschien niet zonder een zucht dat de loop der omstandigheden hem zooveel beroofde van het gezelschap dat hem het liefste op aarde was, zich zoo goed mogelijk met zijne neefjes en nichtjes, vooral met Ethel, voor welke de *belle passion*, die hij bij het eerste gezicht voor haar had opgevat, in 't minst niet verflauwde. Als oom Newcome honderd kinderen had, zeide Ethel, die eenigszins van een jaloersch aard was, zou hij ze allen bederven. Hij vond er groot vermaak in, een aardig paardje, dat hij haar present gegeven had, te dresseeren, en voorzeker was er geen paard in het park zoo fraai en geen meisje zoo lief als Ethel, wanneer zij met haar breedgeranden hoed met de roode linten en met de gevulde zwarte lokken, die om haar opgeruimd gezichtje fladderden, op *Bhurtport* over het zijpad galoppeerde. Nu en dan nam Clive aan die rijtoertjes deel, waarbij dan de kolonel wat achterbleef en een liefhebbenden blik op de beide jongelieden wierp als zij naast elkander trippelden; doch het was eene stilzwijgende overeenkomst, dat neef en nicht slechts zelden bij elkander zouden zijn; de kolonel moest de geleider zijner nicht wezen en niemand kon hem met meer hartelijkheid verwelkomen dan Ethel; doch wanneer Clive met zijn vader aan de deur in Park Lane kwam, was er een zekere *gêne* bij Ethel waar te nemen, die zich alleen door kolonel Newcome in het opstijgen wilde laten helpen en met Clive spotte, vooral nadat zijne vermaarde snorren uitgebot waren; zij verklaarde zich tegen die ornamenten en behandelde hem over het geheel op een afstand en met veel deftigheid. Zij vroeg hem of hij dienst ging nemen, want zij kon niet begrijpen waarom iemand anders dan een militair knevels droeg, en dan voegde zij er met een liefhebbenden en schalken blik op haar oom bij, dat zij ze toch niet mooi vond als zij niet grijs waren.

Clive begon haar als een zeer trotsch bedorven en aristocratisch meisje te beschouwen. Had hij haar wezenlijk liefgehad, hij zou zonder twijfel zelfs die veelbeminde jonggeboren snorren aan de geliefde ten offer gebracht hebben. Had hij niet reeds van den jongen Mozes op krediet eene fraaie toiletdoos met de noodige gereedschappen gekocht? Doch hij beminde haar niet; anders had hij wel duizend gelegenheden weten te vinden om met haar te rijden of te wandelen en haar te ontmoeten in spijt van alle uitdrukkelijk of stilzwijgend verbod, van alle gouvernantes, voogden en mama's, en van alle welmeeneende waarschuwingen zijner vrienden. Een tijdlang dacht Clive dat hij op zijn nichtje verliefd was, want men kon geen mooier meisje in de parken, op de bals of in de gezelschapszalen zien; hij maakte honderd schetsen van haar en weidde over hare schoonheid tegen J. J. uit, die enkel van hooren zeggen ook smoorlijk verliefd op haar werd. Doch in die dagen danste Mademoiselle Saltarelli in den schouwburg van Drury Lane, en wij kunnen stellig verzekeren dat Clive's eerste liefde aan die schoone gewijd was, die hij in hare voornaamste rollen teekende en voor welke zijn hartstocht tot aan het einde van het tooneeljaar duurde, toen haar benefiet aangekondigd werd, waarvoor de toegangbiljetten aan den schouwburg of ten huize van Mademoiselle Saltarelli in Buckingham Street, in het Strand, te bekomen waren. Toen begaf hij zich met een kloppend hart en met een bankbiljet van vijf pond in den zak, om plaatsen voor het benefiet der uren te nemen, naar hare woning en sprak daar Madame Rogomme, Mademoiselle Saltarelli's moeder, die in een donker kamertje, waar alles naar uien rook, een gesprek in het Fransch met hem voerde. Kon dat magere, ingevallen, oude, gerimpelde, gele gelaat, dat met eene schelle neusstem riep: »*Où es tu donc,*

maman? en te voorschijn kwam uit eene belendende eetkamer, waar men de onordelijke overblijfselen van een maaltijd en tinnen bierkannen op een vuil tafellaken zag, — kon die oude tooverheks de bloeiende en goddelijke Saltarelli zijn? Clive maakte eene schets van haar zooals zij er daar uitzag en een portret van Madame Rogomme, hare mama. Op den avond van Mademoiselle Saltarelli's benefiet zat een jongeling van de Mozaïsche belijdenis, die rijkelijk met gesteenten prijkte en te gelijk met tabak en eau de cologne doorgeurd was, in Clive's stalle. Het was de jonge heer Mozes, van de teekenschool van Gandish, aan wien Newcome zijne plaats had afgestaan, en die hartelijk lachte (gelijk hij altijd om Clive's aardigheden deed), toen deze zijn ontmoeting met de danseres verhaalde. »Vijf pond betaald om die vrouw te zien!» riep Mozes uit. »Ik zou wel in de gelegenheid zijn geweest u achter de coulissen te brengen en haar voor niet aan u te toonen.» Heeft hij Clive werkelijk achter de coulissen gebracht? Voor dit gedeelte van het leven van den jongen gentleman mogen wij gewis de gordijn wel laten vallen, zonder dat wij daarmede het minste kwaad van hem willen zeggen, want hoeveel anderen zijn er niet achter de coulissen geweest, en kan er wel een minder aantrekkelijk gezicht zijn dan die vervallen en houterige oude vrouwen, die altijd bang zijn dat er een scherm van boven op haar neer zal komen?

't Is aangenaamer op het vriendelijke oude gelaat van Clive's vader en op dat lieve blozende jonge dametje aan zijne zijde te letten, nu die twee bij 't ondergaan der zon naar huis rijden. De knechts, die achter hen rijden, houden een praatje over paarden, want dat onderwerp is onuitputtelijk voor menschen die met paarden omgaan. Ethel wenscht dat oom haar vertellen zal van veldslagen, en van de minnaars-lampen, waarvan zij in *Lalla Rookh* gelezen heeft. »Hebt gij ze ooit bij nacht den Ganges zien afdrijven, oom?» vraagt zij. Verder wil zij iets naders van de Indische weduwen weten. »Hebt gij er ooit in werkelijkheid eene zien verbranden en haar hooren schreeuwen?» Zij is nieuwsgierig of hij haar iets zal vertellen over Clive's moeder. Wat moet zij oom Newcome liefgehad hebben! Ethel heeft er geen vrede mede, dat zij vroeger mevrouw Casey heette. Misschien heeft hij veel van haar gehouden, ofsehoon hij bijna nooit van haar spreekt. Zij kan bezwaarlijk op die aardige oude jufvrouw Honeyman te Brighton geleden hebben. Wie kan die dame zijn, waarop oom zegt dat Ethel zooveel gelijkt, — iemand die hij zoo lang geleden gekend heeft, eene Fransche dame? Daarom spreekt hij zoo goed Fransch. Hij kan geheele bladzijden uit Racine opzeggen. Misschien heeft die Fransche dame hem dat wel geleerd. En was hij niet gelukkig op de Hermitage (ofsehoon grootpapa een goed en vriendelijk man was), en wierp hij papa met het wagentje om, en gedroeg hij zich onhandelbaar, en raakte hij toen uit de gunst en werd hij naar Indië gezonden? Hij kan toch niet heel ondeugend geweest zijn, denkt Ethel, terwijl zij hem met haar oprechte oogen beschouwt. Verleden week ging hij op de receptie ten hove, waar papa hem heeft voorgesteld. Zijn uniform van grijs met zilver was zeer oud, maar toch zag hij er veel deftiger uit dan Sir Brian in zijne nieuwe uniform van onderstadhouder. »Toekomende jaar, als ik aan het hof word voorgesteld, moet gij ook meegaan, oom,» zegt Ethel; »ik sta er op, dat gij 't doet!»

»Dan zal ik eene nieuwe uniform laten maken, Ethel,» antwoordt de kolonel.

»Weet ge wel, oom,» zegt het meisje lachend, »dat, toen de kleine

Egbert uwe sabel greep en vroeg hoeveel menschen ge wel doodgemaakt hadt, dezelfde vraag op mijne lippen lag; en ik dacht, toen gij op de receptie gingt: Misschien zal de koning hem tot ridder slaan. Maar in plaats daarvan gaf hij den ridderslag aan mama's dokter, Sir Danby Jilks, dat akelige mannetje, en nu verlang ik niet meer dat gij ridder zult worden."

«Ik hoop dat Egbert niet aan Sir Danby Jilks zal vragen hoeveel menschen hij wel vermoord heeft," zegt de kolonel lachend, maar vreezende dat die aardigheid op Sir Danby en diens collega's te hardvochtig is, begint hij dadelijk boete te doen door een aantal gevallen te verhalen, waarin dokters en chirurgijns zich hoogst loffelijk gedragen hebben. Hij vertelt, dat, toen de koorts uitbrak aan boord van het schip waarmede hij naar Indië ging, de scheepsdokter zich geheel aan de equipage toewijdde, zelf aan de ziekte stierf en nog op zijn doodbed voorschriften gaf hoe men de patiënten moest behandelen als hij overleden zou zijn. Hij weidde uit over den heldenmoed der geneesheeren gedurende het woeden der cholera in Indië, en over de onverschrokkenheid welke sommige officieren van gezondheid op het slagveld aan den dag hadden gelegd, waar zij de gekwetsten onder het heetste vuur verbonden en zich evenzeer als de dapperste troepen blootgesteld hadden. Ethel maakt de aanmerking, dat oom altijd over den moed van andere menschen spreekt en nooit een woord van zijn eigenen zegt. «De eenige reden," verklaart zij, «waarom ik van dien akeligen Sir Thomas de Boots hield, die zoo wonderlijk lacht en zoo rood ziet en zulke overdrevene complimentjes aan al de dames maakt, was dat hij verleden jaar u pres, oom, toen hij op kerstmis met Barnes bij ons op Newcome kwam. Waarom zijt gij toen niet gekomen? Mama en ik zijn toen uw oude min gaan bezoeken en vonden haar eene zeer lieve oude vrouw."

Onder dergelijke vertrouwelijke gesprekken reed het paar op den aangenamen zomerschen avond huiswaarts. Mama was uit dineeren en er lagen uitnoodigingen voor drie partijen daarna. «Ach, wat wenschte ik dat het reeds toekomende jaar ware!" zegt Ethel.

Het hartelijke en vertrouwelijke jonge meisje zal nog menige prachtige partij en menig schitterend «toekomende jaar' beleven; doch te midden van dien glans en hare triomfen over gonzende vleiers, overwonnen mededingsters en geknielde aanbidders, zal zij stellig nog wel eens denken aan dat stille tijdperk eer de wereld voor haar begon en aan dien lieven ouden vriend, op wiens arm zij leunde, toen zij nog een zeer jong meisje was

De kolonel komt vroeg op den middag naar Park Street, wanneer de vrouw des huizes, door hare kleintjes omringd, hun maaltijd bestuurt. Hij behandelt jufvrouw Quigley, de gouvernante, op de hoffelijkste wijze, maakt er een punt van eer van om haar met zijn glas wijn toe te drinken en doet die plechtige handeling van een allerdiepste buiging vergezeld gaan. Jufvrouw Quigley kan niet anders dan die buiging zeer bevallig vinden. Zij houdt het er voor, dat wijlen Zijne Majesteit op die wijze moet gebogen hebben. Schroomvallig geeft zij die meening aan Lady Anna's kamenier te kennen, die het aan mylady vertelt, die het weer aan Ethel overbrengt, die op den kolonel let de eerste maal dat hij jufvrouw Quigley weder toedrinkt en dat zij tegen elkander lachen. Daarop deelt Ethel het den kolonel mede, zoodat die heer en de gouvernante sedert altijd moeten blozen als zij elkander toedrinken. Wanneer zij vervolgens met de kinderen in het Park of in het vroeger vermelde paradijs nabij Apsley House wandelt, vertoonen zich soms

flauwe teekenen van verwelkoming op hare bleeke wangen, want zij kent dien vriendelijken kolonel uit duizend heeren te paard. Ofschoon Ethel beurzen, haren horlogekettingen, antimacassars en andere even nuttige als fraaie artikelen voor haar oom vervaardigt, geloof ik dat eigenlijk jufvrouw Quigley vier-vijfde van het werk doet, wanneer zij, nadat de kleintjes sedert lang te bed gelegd zijn, hoog, zeer hoog in dat holle huis alleen in de leerkamer voor haar eenzaam theeblad en voor het lessenaartje, waarin haar moeders brieven en hare kleine herinneringen aan huis liggen, gezeten is.

Er worden natuurlijk een aantal voornamen partijen in Park Lane gegeven, waar de kolonel weet dat hij zeer welkom zou zijn. Doch op die groote partijen wil hij niet komen. »Ik ga dan liever naar mijne club,» zegt hij tegen Lady Anna; »wij spreken daar, zooals gij hier doet, over verschillende personen, over het trouwen van Jack, den dood van Tom en dergelijke onderwerpen. Doch wij hebben Jack en Tom ons leven lang gekend, en stellen dus belang in hen; juist zooals gij spreekt over uwe vrienden en uwe gewone kringen. Er zijn menschen, wier naam ik wel eens in de nieuwsbladen gelezen heb, maar die ik nooit zou gedacht hebben te ontmoeten voordat ik bij u in huis kwam. Wat kan een oud man, zooals ik, met uwe jonge dandy's of oude douairières praten?»

»Mama is zeer zonderling en soms zeer wrevelig, waarde kolonel,» zegt Lady Anna blozende; »maar zij lijdt zoo zwaar aan de tic, dat wij allen het haar moeten vergeven.»

Om de waarheid te zeggen, was de oude Lady Kew verregaand onbeleefd tegen kolonel Newcome en Clive geweest. Ethel vierde haar verjaardag in het voorjaar en was dan gewoon een jongelui-partijtje te krijgen, hoofdzakelijk uit meisjes van haar leeftijd en stand bestaande, die er met hare gouvernantes kwamen en piano speelden en duetten en koren met elkander zongen, waarbij zij op koekjes, confituren, thee en dergelijke versnaperingen onthaald werden. De kolonel, die ook op dit partijtje genoodigd was, zond een fraai present aan zijne lieve Ethel, terwijl Clive en zijn vriend J. J. eene volgrees van kluchtige teekeningen maakten, waarop zij het leven eener jonge dame afbeeldde zooals zij zich dat voorstelden. Zij werd geschetst van de wieg af, nu met hare pop bezig, dan dansles nemende, hier aan den leiband loopende, daar over hare lessen pruilende, eindelijk gekleed wordende voor haar eerste bal en hare hand wegschenkende aan een dandy van bovennaamtuurlijke leelijkheid, die aan hare voeten gekniel lag. Deze teekeningen waren een onuitputtelijke bron van gelach voor de vroolijke meisjes, behalve misschien voor de kleine nichtjes van Bryanstone Square, die ook op Ethel's partijtje genoodigd waren, doch in de omslachtige nieuwe jurkjes, waarmede mama ze uitgedost had, zoo gedwongen zaten, dat zij niets anders konden bewonderen dan haar eigene ruischende paarse kleedjes, haar onmetelijke sjerpen en hare mooie nieuwe zijden kousen.

Daar Lady Kew juist te Londen aangekomen was, woonde zij het partijtje bij en gaf aan hare kleindochter een speldenkussen van een schelling present. De kolonel daarentegen had aan Ethel een mooi gouden horloge met bijbehorenden ketting gezonden. Hare tante had haar gelukkig gemaakt met dat degelijke werk, *de Geschiedenis van Europa* door Alison, rijk gebonden. Het speldenkussen van Lady Kew maakte een mal figuur tusschen die geschenken, hetgeen waarschijnlijk de oorzaak van het slecht humeur was, waarin Ethel's grootmoeder verkeerde.

De oude lady werd bovenmate knorrig toen de kolonel verscheen en Ethel naar hem toeliep om hem te bedanken voor dat mooie horloge, waarvoor zij hem met een kus ruim beloonde. Kort na hem verscheen mijnheer Clive, die er buitengewoon knap uitzag met dat nette kleine baardje en die knevels met welke de natuur hem pas onlangs begiftigd had. Bij zijne binnenkomst begonnen al de meisjes, die zijne teekeningen bewonderd hadden, in de handen te klappen. Clive bloosde en zag er door dat bewijs van zedigheid niet slechter uit.

Lady Kew had den kolonel ten minste een half dozijn keeren ten huize van hare dochter ontmoet, doch deze maal had zij hem geheel vergeten, want, toen hij eene buiging voor haar maakte, keek mylady hem strak aan, wenkte hare dochter tot zich en vroeg wie die heer was, die straks Ethel gekust had. Lady Anna gaf bevende, zooals zij altijd in tegenwoordigheid van hare moeder deed, de verlangde opheldering. »O zoo!» zei Lady Kew en liet den kolonel met een rood gezicht en tamelijk *embarrassé de sa personne* voor haar staan.

Het handgeklap, waarmede Clive bij zijn binnentreden begroet was, had de oude gravin in geen beter humeur gebracht. De jonkman, die van hare kwade luim niets wist en ook reeds vroeger aan haar voorgesteld was, kwam naar haar toe, om haar zijn compliment te maken »Wie zijt gij?» vroeg zij, hem zeer strak aanzien. Clive noemde zijn naam.

»Hm!» zeide zij, »ik heb van u gehoord, en wel niet veel goeds.»

»Mag ik mylady verzoeken mij den persoon te noemen, die dat gezegd heeft?» riep de kolonel uit.

Barnes Newcome, die zich verwaardigd had op het feestje zijner zuster te verschijnen en in eene lusteloze houding naar de spelen, waarmede de jonge meisjes zich bezig hielden, had toegekeken, zag er zeer ongerust uit.

EEN EN TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

IS SENTIMENTEEL, MAAR KORT.

Zonder iets ten nadeele van jongelieden van andere natiën te willen zeggen, geloof ik dat een welopgevoed Engelsch jongeling dit boven hen vooruitheeft, dat hij zich doorgaans met meer bescheidenheid gedraagt dan zij. Hij neemt niet te vroegtijdig de kleeding en de manieren van den mannelijken leeftijd aan; hij houdt zijn mond en luistert naar de ouderen; zijn gemoed bloost evenzeer als zijne wang; hij kan geen buigingen of complimentjes maken zooals de jeugdige Franschman, noch zijn ouders tegenspreken, zooals ik vernomen heb dat de Amerikaansche hokkelingen doen. Al leeren de jongens niets anders op de groote publieke scholen, dan leeren zij er althans manieren of wat wij daaronder verstaan, — en nu, met betrekking tot den jongen heer op wien wij hier het oog hebben, is het zeker dat al zijne kennissen, misschien alleen met uitzondering van zijn geliefden neef Barnes Newcome, het eens waren, dat hij een rondborstig, fiks, bescheiden en onderhoudend jonkman was. Mijn vriend Warrington schepte een soort van satiriek behagen in zijn gezelschap, en zag hem met zijn opgeruimd gelaat, zijne geestige invallen en zijn vriendelijken lach gaarne op zijne kamers komen. Ook de eerzame Fred Bayham bevond zich met hem zeer op zijn gemak, en

betoogde meermalen op roerende wijze, dat hij een even zoo uitstekend jonkman had kunnen zijn, indien hij een liefhebbenden vader had gehad om het oog op hem te houden, en goede vrienden om hem bij zijn eerste schreden op den levensweg te leiden. Fred was inderdaad de meest positieve van al Clive's kennissen en vervolgde hem met eindelooze raadgevingen en sermoenen, waarbij hij zich zelve tot een waar-schuwend voorbeeld voor den jongeling stelde en zich een treffend bewijs van de kwade gevolgen van een lui en verkwistend leven noemde. Gentlemen van veel hooger rang in de wereld vatten genegenheid voor den jonkman op. Kapitein Jack Belsize introduceerde hem aan zijn eigene officierstafel en aan het diner der garde in St. James; en Lord Kew noodigde hem op zijne buitenplaats Kewbury in Oxfordshire, waar Clive zich met de korte en lange jacht en goed gezelschap vermaken kon. Mevrouw Newcome had kwellingen des geestes, toen zij dit alles hoorde. Zij gaf hare bittere vrees te kennen, dat de rampzalige jongeling in zijn verderf liep; en Barnes Newcome was zoo goed om in zijne familie praatjes uit te strooien, dat Clive zich aan allerlei soort van uitspattingen overgaf; dat hij elken avond dronken was; dat hij zich in zijne nuchtere oogenblikken met dobbelsteenen, weddenschappen of erger uitspanningen bezig hield; en dat zijn hoofd zoo op hol was gebracht door zijn omgang met Kew en Belsize, dat zijne trotschheid en aanmatiging geen grenzen meer kenden. Ethel sprak die beschuldigingen met verontwaardiging tegen, doch allengs begon zij er misschien enkele van te gelooven; zij zag Clive weemoedig aan als hij een bezoek bij zijne tante kwam afleggen, en bad waarschijnlijk dat de Hemel hem van den boozen weg zou doen terugkeeren. Het ware van de zaak was, dat de jonkman van het leven genoot, zooals men van iemand van zijn leeftijd en inborst kon verwachten; doch hij deed weinig kwaad en bedoelde het nog minder, terwijl hij ten eenemale onbewust was van de reputatie, die zijne welmeenende vrienden hem bezorgden.

Er was reeds lang beloofd, dat Clive en zijn vader met kerstmis op Newcome zouden komen logeeren, en ik houd mij overtuigd dat Ethel het voornemen koesterde om den jongen losbol, indien hij een losbol was, tot inkeer te brengen, want zij hield zich druk bezig met het gereedmaken der kamers, die zij gedurende hun verblijf zouden betrekken. Zij bracht het op de aardigste wijze in verband met honderd plannetjes; zij stelde haar bezoek aan deze vriendelijke buurvrouw of aan dat fraaie landschap in den omtrek uit, totdat oom zou komen en zij het uitstapje gezamenlijk zouden kunnen doen. Vóór de aankomst der familie ging Ethel met een harer broertjes jufvrouw Mason bezoeken, bij welke zij zich bekend maakte als de nicht van kolonel Newcome, en zij kwam terug, ten hoogste ingenomen met de oude jufvrouw en met een nieuwen moed beziel om Clive te verdedigen, wanneer diens fatsoenlijkheid weer door haar broeder Barnes in twijfel getrokken werd; want zij had immers zulk een allerhartelijksten brief gezien, dien Clive aan jufvrouw Mason had geschreven, en die mooie teekening van zijn vader in uniform te paard, zijne sabel zwaaiende aan het hoofd van het dapperste regiment Bengaalsche cavalerie, welke de knaap aan de goede ziel ten geschenke had gezonden? Iemand die zoo vriendelijk en opmerksaam was voor een arm mensch, oordeelde Ethel, kon zoo heel slecht niet zijn. De zoon van zulk een vader kon niet ten eenemale een verworpeling wezen. Toen jufvrouw Mason, ziende hoe lief en mooi Ethel was, en in haar hart overleggende dat niemand te lief of te mooi voor Clive kon zijn, het meisje op vriendelijke en veelbeteekenende

wijze toeknikte, met bijvoeging dat zij wenschte een man voor haar te mogen kiezen, toen bloosde Ethel en zag er liever uit dan ooit; en toen zij thuis van haar bezoek vertelde, rept zij geen woord van dit gedeelte van haar gesprek met jufvrouw Mason.

Maar dat *enfant terrible*, de jonge Alfred, deed het, en verklaarde aan het heele gezelschap bij het dessert, dat Ethel verliefd was op Clive, dat Clive zou komen om haar te trouwen, en dat jufvrouw Mason, die oude vrouw te Newcome, hem dat verteld had.

»Ik wed, dat zij het door geheel Newcome verteld heeft!» krijgde de heer Barnes. »De volgende week zal het wel in den *Independent* staan. 't Is, bij den hemel, eene mooie connectie, waar die oom ons in gebracht heeft!» Op het vernemen en bespreken van dit nieuws volgde eene geweldige bataille; Barnes was nog veel bitterder en bijtender dan gewoonlijk: Ethel weersprak hem op hoogen toon, maakte zich driftig, verloor hare zelfbeheersching en beschuldigde Barnes, onder een stroom van tranen, dat hij zich laag en boosaardig gedroeg door altijd kwaad van zijn neef te spreken en een van de beste menschen ter wereld steeds wreedaardig te belasteren. In groote ontroering stond zij van de tafel op, ging naar hare kamer en schreef aan haar oom een brief, met hare tranen bekleet, waarbij zij hem verzocht niet op Newcome te komen. 't Is wel mogelijk, dat zij nog eens een blik is gaan werpen op de vertrekkende, die zij tot zijn ontvangst versierd en gereedgemaakt had. Naar hem en zijn gezelschap was het, dat zij zoo begeerig was geweest. Voordat zij hem had leeren kennen, had zij nog nooit iemand ontmoet, die zoo edelmoedig en zoo zacht, zoo oprecht en zoo onbaatzuchtig was.

Lady Anna kende het vrouwelijk karakter zeer goed, en toen Ethel, nog vol van verontwaardiging en minachting voor Barnes, haar dien avond vertelde dat zij een brief aan den kolonel had geschreven met verzoek dat hij op kerstmis niet zou komen, toen wist de moeder het gegriefde meisje tot bedaren te brengen en behandelde haar met bijzondere zachtzinnigheid en liefderijkheid, terwijl zij Barnes zeer verstandig onder het oog bracht, dat, indien hij juist die genegenheid wilde doen ontstaan over welke hij zich zoozeer ergerde, hij geen beter middel kon aanwenden dan het thans door hem gekozen, om altijd kwaad en slecht van den armen Clive te spreken, en daardoor bij Ethel sympathie, al ware het enkel uit zucht tot tegenspraak, voor hem op te wekken. Ethel's droevig briefje werd daarop weer uit den brievenzak gehaald en haar door hare moeder verzegeld teruggebracht in haar eigene kamer, waar de jonge dame het verbrandde, want de bedaarde opmerkingen van Lady Anna deden haar zonder moeite inzien, dat het beste zou zijn geen melding te maken van den dwazen twist welke er dien namiddag had plaats gehad, en Clive met zijn vader met kerstmis te laten komen, indien zij er lust in hadden. Doch toen zij kwamen, was er te Newcome geen Ethel te vinden; zij was uit logeeren bij Lady Julia, hare zieke tante. Kolonel Newcome bracht de feestdagen zonder zijne lievelinge eentonig door en Clive troostte zich door met Sir Brian's jacht-opzieners fazanten te schieten, terwijl hij de genegenheid van zijn neef Barnes vermeerderde door diens geliefkoosde paard kreupel te rijden. Het was een vervelende logeertijd, en vader en zoon waren zeer blijde toen zij weg konden komen, om naar hun eigen nederiger verblijf te Londen terug te keeren.

Thomas Newcome was nu drie jaar in het bezit geweest van dat geluk, waar zijne ziel naar gesmacht had. Had een vriend hem gevraagd of

hij gelukkig was, hij zou zonder twijfel bevestigend geantwoord hebben, met betuiging dat hij in het genot was van al wat een mensch redelijkerwijze kon begeeren. En desniettemin, in weerwil van zijn geluk, begonnen zijn oprechte trekken meer en meer melancholisch te staan en de wijde kleederen nog wijder om zijne magere ledematen te hangen; hij at zonder eetlust; zijne nachten werden onrustig doorgebracht, en uren lang zat hij zonder een woord te spreken in zijn huiselijken kring, zoodat Binnie aanvankelijk begon te schertsen dat Tom een blauwtje geloopt had, doch daarna in ernst geloofde dat hij ziek was en hem aanriep een dokter te raadplegen, en eindelijk te kennen gaf dat de werkeloosheid niet goed was voor den kolonel en deze de militaire bezigheden miste, waaraan hij zooveel jaren gewoon was geweest.

De kolonel beweerde, dat hij volmaakt gelukkig en tevreden was. Wat kon hij meer verlangen dan hij bezat: voor 't oogenblik het gezelschap van zijn zoon, en voor zijne dagen van aftakeling het vooruitzicht op eene stille haven? Binnie verklaarde, dat er nog geen sprake kon zijn van aftakeling; dat een vijftiger, die matig geleeft had, juist een man in zijne kracht was; en dat Newcome in de drie jaren, die hij in Europa had doorgebracht, meer verouderd was dan door vijf en twintig jaar in de Oost. Al die opmerkingen waren de waarheid, ofschoon de kolonel ze gladweg bleef tegenspreken.

Hij kon geen rust houden en wist altijd redenen te vinden, die hem naar verschillende hoeken van Engeland riepen. Hij moest Tom Barber eens gaan opzoeken, die in Devonshire woonde, of Harry Johnson die zijn ontslag uit den dienst had genomen en zijn verblijf in Wallis hield. Hij verbaasde jufvrouw Honeyman door zijne herhaalde verschijningen te Brighton, van waar hij altijd, door de zeelucht en de jacht veel versterkt, terugkwam. Hij vertoonde zich te Bath en te Cheltenham, waar wij weten dat velen uit Indië zich ophouden. Binnie was niet ongenegen om hem op sommige van die uitstapjes te vergezellen, — »mits gij,» zeide de ambtenaar, »den Lieveling niet meeneemt, die ons best missen kan; laten wij oude paaien ons zelve meer amuseeren.»

Clive was er niet bedroefd om, dat men hem thuis liet. Zijn vader wist dat maar al te goed. De jonkman had werkzaamheden, denkbeelden, vrienden, die den ouden man geen belang inboezemden. Wanneer Newcome beneden in zijne ledige, ongezellige slaapkamer zat, kon hij den jongen met zijne makkers op de bovenkamer hooren praten, zingen en plezier maken. Hij hoorde iets zeggen met Clive's welbekende stem, waarop dan een schaterend gelach van de zijde van 't jeugdige gezelschap volgde. Zij hadden allerlei soorten van guiterijen, stopwoorden en zetten, waarvan de vader de aardigheid of het geheim niet begreep. Zijn hart smachtte om er deel aan te nemen, doch er zou een algemeen stilzwijgen volgen als hij binnenkwam, en het griede hem dus in de ziel als hij denken moest, dat zijne tegenwoordigheid een sein voor hen zou wezen om zich stil te houden en dat zijn zoon niet vroolijk kon zijn als hij er bij was.

Wij moeten het Clive en zijne vrienden niet kwalijk nemen, dat zij in het bijzijn van den waardigen heer niet konden schertsen en vrij uitspreken. Als zij bij zijn binnenkomen zwegen, scheen Thomas Newcome met zijn weemoedig gelaat rond te zien en aan den een na den ander te vragen: »Waarom gaat gij toch niet voort met lachen?» Wanneer een aantal oude vrienden met elkander zitten te schertsen en aardigheden te maken, doet het binnenkomen van een enkel jongmensch het geheele gesprek stilstaan; en indien menschen van middelbaren leef-

tijd deze gedwongenheid tegenover jongeren gevoelen, hebben de jongeren voorzeker het recht om in tegenwoordigheid van ouderen het stilzigen te bewaren. De schooljongens houden altijd hun mond, wanneer zij onder het oog van den ondermeester zijn. Er zullen bijna geen ouders wezen, hoe vriendschappelijk of liefderijk zij ook met hunne kinderen omgaan, of zij moeten somtijds gevoelen dat deze gedachten hebben, die niet de hunne zijn, en wenschen en geheimen, die geheel aan het ouderlijk opzicht ontsnappen; en daar de menschen ijdel zijn, nog lang nadat zij vaders, ja grootvaders zijn geworden, en zich niet zelden inbeelden, dat datgeen, wat eigenlijk alleen heerschzucht kan heeten, een alles overtreffende bezorgdheid en liefde voor hun gezin is, zoo lijdt het geen twijfel dat men uit de algemeene klacht over de ondankbaarheid der kinderen zou kunnen bewijzen, niet dat de zoon ongehoorzaam is, maar dat de vader te veel eischt. Wanneer eene moeder (zoals teerhartige moeders niet zelden doen) beweert, dat hare dochter geene gedachte koestert die zij niet kent, dan ben ik overtuigd dat die moeder veel meer meent te weten dan zij inderdaad weet. Niets is ons ouderen, naarmate de jongelieden opgroeien en natuurlijk de vrijheid en het burgerrecht verlangen, zoozeer aan te raden als met gratie afstand te doen van onze pretensie op soevereiniteit en onze aanspraak op volstrekt gezag. Menig hoofd van een gezin, die met wijsheid en zachtheid bestuurt, is ongenegen het bestuur neder te leggen op het oogenblik wanneer hij dit zou behooren te doen. Ach, wees verzekerd dat het niet de jeugd alleen is, die nederigheid moet leeren! Juist door hunne deugden en de reinheid van hun leven maken vele goede ouders hunne kinderen tot hunne vleiërs en zijn daardoor als 't ware door eene hofhouding van kinderlijke pluimstrijkers omringd, en zelden kunnen zij zonder een gevoel van onwil (somwijlen zelfs in 't geheel niet) van hun autocratisch bewind afstand doen en de schatting van liefde en gehoorzaamheid, die zij gewoon waren te vorderen, veruilen tegen het vrijwillige offer van liefde en vrijheid.

Onze goede kolonel behoorde niet tot de tiranniseerende, maar tot de liefhebbende klasse van vaders; en daar hij zijn gansche hart op zijn lieven jongen gesteld had, werd hij gestraft, zooals mij voorkomt dat zulk eene wereldsche en zelfzuchtige liefde moet gestraft worden (gelijk de heer Honeyman althans van den preekstoel verkondigt), door honderd kleine griëven, teleurstellingen en geheime wonden, die niet minder felle pijn deden omdat het slachtoffer er nooit over klaagde.

Soms had hij heeren zooals Warrington, Honeyman en Pendennis tot gezelschap en dan begon het gesprek na den eten gelukkig over de letterkunde te loopen, terwijl de verdiensten onzer tegenwoordige dichters en schrijvers onder een glas wijn besproken werden. Honeyman was nog al wel belezen in de ongewijde litteratuur, vooral in die van de lichte soort, en zou met lof een examen hebben kunnen doorstaan in Balzac en Dumas en zelfs in Paul de Kock. Van al deze werken was onze goede gastheer geheel onkundig, gelijk ook van ernstiger boeken en ouder boeken, ja van alle boeken hoegenaamd, met uitzondering van die weinige, waaruit wij reeds gezegd hebben dat zijne reisbibliotheek bestond. Hij hoorde hier gevoelens verkondigen, die hem verstoemd en verbijsterd deden staan. Hij vernam dat Byron geen groot dichter, maar een handige vent was; dat er eene snoode samenstelling tegen de nagedachtenis en den roem van Pope bestond en het tijd was hem in zijn eer te herstellen; dat zijn geliefkoosde schrijver, Dr. Johnson, onderhoudend praatte, maar geen Engelsch kon schrijven;

dat de jonge Keats een genie was, dien men in latere dagen naast den jongen Raphaël zou stellen; en dat een jong student van Cambridge, die onlangs twee bundels verzen had uitgegeven, onder de grootste van alle dichters kon gerangschikt worden. Dr. Johnson zou geen Engelsch hebben kunnen schrijven! Lord Byron zou niet een van de grootste dichters der wereld zijn! Sir Walter Scott zou tot de dichters van den tweeden rang behooren! Pope beschuldigd van atheïe en gebrek aan verbeeldingskracht! Keats en die jonge Tennyson van Cambridge de hoofden der moderne dichterschool! Wat beteekenden die ongehoorde orakelspreuken, die Warrington onder wolken tabaksrook verkondigde, waarmede Honeyman kalmpjes instemde en waarnaar Clive met genoeg luisterde? Zulke begrippen waren niet van des kolonels tijd. Hij deed vergeefsche moeite om *Oenone* te ontcijferen en om zin te vinden in *Lamia*. *Ulysses* kon hij begrijpen, doch waarom werd daar zulk een uitbundige lof aan toegezwaaid? En wat moest hij denken van dien ophof over Wordsworth? Had die niet *Peter Bell* geschreven, waarmede alle recensenten te recht den draak hadden gestoken? Kon die vervelende *Excursion* vergeleken worden bij Goldsmith's *Traveller* of Dr. Johnson's navolging van de tiende satire van Juvenalis? Indien deze jongelieden de waarheid aan hunne zijde hadden, waar was de waarheid dan in zijn eigen jonge dagen geweest, en in welk een onkonde waren onze voorvaderen opgegroeid? Was Addison alleen een elegant schrijver, maar overigens een man zonder pit? Al deze gevoelens werden openbaar verkondigd onder den wijn van den kolonel, die met den heer Binnie vol verwondering zat te luisteren naar de sprekers, die aan de goden hunner jeugd oorvegen uitdeelden. Voor Binnie was de schok zoo heel groot niet; de stoutmoedige Schot had in zijne schooljaren Hume gelezen en stak reeds in dien vroegen tijd den draak met sommige der goden. Doch bij Newcome was de bewondering voor de letterkunde der vorige eeuw een geloofsartikel, en de ongeloofigheid der jongelieden kwam hem letterlijk als heiligschennis voor. »Nu zult gij nog met Shakespeare gaan spotten,» zeide hij, maar het zwijgen werd hem opgelegd, ofschoon hem dit niet bijzonder streelde, toen zijne jeugdige gasten hem mededeelden, dat Goldsmith ook met hem spotte, dat Dr. Johnson hem niet begreep, en dat Congreve in zijn eigen tijd en nog later beschouwd werd als in sommige opzichten boven Shakespeare te staan. »Wat zoudt gij denken van de oordeelsgave van iemand,» zeide Warrington, »die zegt dat de volgende regels van Congreve op eene kerk:

Hoe deftig is de gevel van 't gebouw,
Welks zuilen met haar marmewitte kruin
De binten torschen van 't onmetlijk dak,
Dat door zijne eigen zwaarte onwrikbaar staat
En kalme rust verkondt. Het stort ontzag
En eerbied in 't bewonderend gemoed — enz.

»ik vraag wat zoudt gij zeggen van een beoordeelaar, die beweerde dat deze regels schooner zijn dan alles wat Shakespeare ooit geschreven heeft?» Een onbepaald gevoel dat er gevaar voor Clive dreigde, eene soort van ontzetting dat zijn zoon in het gezelschap van ketters en ongeloovigen geraakt was, bekreep den kolonel, tgeen dadelijk weer, zooals doorgaans bij dien bescheiden man het geval was, door een gevoel van nederigheid verdrongen werd. Hij had misschien ongelijk en 't kon zeer goed mogelijk zijn dat die jonge menschen gelijk hadden. Wat had hij

te beteekenen, dat hij zijn oordeel zou stellen tegenover dat van letterkundigen, mannen die een academische opleiding hadden ontvangen? 't Was beter dat Clive hun gevoelens dan het zijne volgde, want hij had maar een korten en zeer onvolledigen schooltijd gehad, en hij had nooit zooveel geest bezeten als de vrienden van zijn zoon. Wij deelen die gesprekken mede en vermelden de daarmede gepaard gaande kleine grieven, welke een van de beste der menschen ondervond, niet omdat die gesprekken verdienen bewaard te blijven, maar omdat zij een zeer bepaalden invloed op zijn eigene verdere loopbaan en die van zijn zoon uitoefenden.

Onder de kunstenaars en hunne gesprekken tastte de arme kolonel evenzeer in de duisternis rond. Zij haalden dan het eene en dan het andere lid der academie van beeldende kunsten over den hekel; zij lachten om Haydon en spotten met Eastlake, of het omgekeerde; aan de eene zijde der tafel werd Turner vergood, terwijl men hem aan de andere zijde voor een krankzinnige uitkreet. Newcome kon bovendien geen woord van hun eigenaardige spreekwijzen begrijpen. Toch moest er wel iets in die gesprekken steken, want Clive nam er ijverig deel aan en koos de eene of de andere partij. Doch hoe was die opgetogenheid over een bruin en vuil stuk te verklaren, dat men een Titiaan noemde, die bewondering voor drie logge nimfen van Rubens, en zoo meer? Wat die hooggeroemde antieken betrof en de marmerwerken die Lord Elgin uit Griekenland had medegebracht, — het kon zijn dat die verminkte romp van een menschelijk lichaam een mirakel en dat borstbeeld met den gebroken neus een model van schoonheid was! De kolonel trachtte er zich op de hoogte van te stellen door alles te gaan zien. Hij begaf zich dus alleen naar de Nationale Galerij met een catalogus en stond uren lang in het Museum voor de antieke beelden, bijna wanhopig biddende om er iets van te begrijpen, maar er zich even stomp op starende als op de Grieksche rudimenta, waarbij hij, toen hij nog schoolging, dikwijls zat te schreien. Wanneer nu echter Clive voor die zelfde beelden en schilderijen stond, straalde het genot uit zijn oogen en gloeiden zijne wangen van geestdrift. Hij scheen de kleuren in te drinken, zooals een ander wijn drinkt. Bij de beelden volgde hij met den vinger de schoonheidslijn, terwijl hij uitroepen van genoegen en bewondering slaakte. »Waarom kan ik de dingen niet schoon vinden, die hij schoon vindt?» dacht Newcome. »Waarom ben ik blind voor de schoonheden, die hij zoozeer bewondert? Waarom ben ik buiten staat om te begrijpen tgeen hij blijkbaar op zijn jeugdigen leeftijd wel begrijpt?»

Wanneer hij dan overdacht welk een egoistische hoop hij zich met betrekking tot den knaap gevormd had, toen hij nog in Indië was, — hoe Clive, volgens de plannen die hij voor eene gelukkige toekomst beraamd had, altijd aan zijne zijde zou wezen, hoe zij gezamenlijk zouden lezen, werken, spelen, denken en vroolijk zijn, — dan beving hem de schokkende en vernederende overtuiging van de wezenlijkheid, die hij in droevig contrast bracht met zijne vroegere aangename verwachtingen. Zij waren nu te zamen, maar hij was nog altijd alleen. Zijne gedachten waren niet die van den knaap, en zijne genegenheid werd slechts met een gedeelte van des jongelings hart beloond. Zeer waarschijnlijk is het, dat andere minnenden op dezelfde wijze geleden hebben. Menige man of vrouw is vergood en bewierookt, zonder meer gevoel daarvoor aan den dag te leggen dan men van afgoden verwachten kan. Ginds staat een beeld van St. Petrus, welks teen afgesletten

is door de daarop gedrukte kussen, en dat daar echter eeuwig roerloos en koud zal blijven zitten. Naarmate de jonkman opgroeide kwam het zijn vader voor, alsof zij elken dag verder van elkander gescheiden werden. Hij werd er zelf melancholisch en stil onder. Zijn vriend de ambtenaar merkte zijne gedruktheid op en schertste er over op zijne gewone wijze. Soms vertelde hij in de club dat Tom Newcome verliefd was, en later gaf hij als zijn gevoelen te kennen, dat niet Tom's hart, maar zijne lever in de war was. O teerhartige vader, wie zijt gij, dat gij het hart van iemand anders dan van u zelven zoudt kennen? Waarvoor zijn de vleugels gemaakt en groeien de vederen, dan opdat de vogels zouden vliegen? Het instinct, dat u aan uw nest doet hechten, drijft juist de jongen aan om zelf een boom en een eigen gezellin te zoeken. Alsof Thomas Newcome door over gedichten heengebogen te zitten en voor schilderijen te staan, ze met Clive's oogen beschouwen kon! alsof hij, door stil bij zijn glas wijn te zitten, om te wachten totdat de jonkman met zijn eigen sleutel in huis kwam (als wanneer de kolonel op zijne kousen naar zijn eigen slaapkamer sloop), en door overdadige goedheden, door allerlei stille blijken van liefde en door welke plannen of gebeden ook, kon hopen de eerste in zijn zoons hart te blijven!

Op zekeren dag op Clive's kamer komende, waar de jonge heer zoo zeer in werkzaamheden verdiept zat dat hij zijn vader niet hoorde binnentreden, vond Newcome zijn zoon met een potlood in de hand over een papier gebogen, hetgeen hij met een blos haastig in zijn borstzak stak, toen hij zag wie hem kwam bezoeken. De vader was diep getroffen en gegriefd, zoodat hij eindelijk slechts met moeite kon uitbrengen: »Het — het spijt mij, dat gij geheimen voor mij hebt Clive.»

Eene schalke uitdrukking vertoonde zich op het gelaat van den jongeling. »Hier is het, vader, als gij het zien wilt,» zeide hij, en haalde bij die woorden een papier uit den zak, dat niets meer of niets minder bevatte dan een bloemrijk vers op zekere jonge dame, die (na ik weet niet hoeveel voorgangsters) de plaats van *prima donna assoluta* in Clive's hart had ingenomen. Ik bid u, mevrouw, wees niet te haastig met uw afkeuring, en verbeeld u niet dat mijnheer Clive of zijn levensbeschrijver iets kwaads bedoelden. Ik zou het er bijna voor houden, dat er vóór uw trouwen ook in uwe borst een paar vlammetjes geflikkerd hebben, en dat de kapitein en de dominé, of die alleraardigste jonge vreemdeling met wien gij op dat bal gedanst hebt, uw hart hebben doen kloppen voordat gij mijnheer Onnoozel met dien schat gelukkig hebt gemaakt. Clive deed niets anders dan 'tgeen uw zoon ook zal doen als hij achttien of negentien jaar is, indien 't althans een jongen is waar wat in zit, waardig de zoon te zijn van zulk eene bekoorlijke dame als gij.

TWEE EN TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

BESCHRIJFT EEN BEZOEK TE PARIJS, MET ACCIDENTEN EN INCIDENTEN
TE LONDEN.

Gelijk wij gezegd hebben, was Clive nu begonnen zijn eigen kennissen te maken, en de spiegel op zijne kamer was met zulk een aantal invitatie-kaarten versierd, dat een gewezen medemakker bij Gandish, de jonge heer Mozes, daardoor met eerbied en bewondering vervuld

werd, toen hij in dat vertrek werd toegelaten. »Receptie bij Lady Mary Rowe,» las hij; »receptie bij Lady Baughton. Te drommel, wat zijt gij een piet geworden, Newcome! 't Zal daar zeker wel anders toegaan dan bij den ouden Levison, waar ge 't eerst de polka geleerd hebt en wij een shilling voor een glas negus moesten betalen!»

»Wij? Gij hebt nooit een cent betaald, Mozes!» antwoordde Clive lachend, en inderdaad had de negus, welke Mozes gebruikte, dien uitgeslapen jongen heer nooit een penning gekost.

»Nu, nu, ik denk dat men op die voorname partijen zooveel champagne krijgen kan als men lust,» ging Mozes voort. »Receptie bij Lady Kicklebury — een klein gezelschap, om vroegtijdig te eindigen. Ik geloof, dat gij al de groote lui kent! Zeg eens, als iemand van die voorname dames wat kant noodig had, prima qualiteit en voor een prikje te krijgen, of diamanten, dan zoudt gij wel een goed woord voor ons kunnen doen, om ons een voordeeltje te bezorgen.»

»Geef mij maar wat van uw adreskaartjes,» zeide Clive, »dan kan ik die op de bals, waar ik kom, ronddelen. Maar gij moet mijne vrienden beter bedienen dan gij mij doet. De sigaren, Mozes, die gij mij gezonden hebt, waren abominabel, en zelfs de stalknecht wilde ze niet rooken.»

»Wat is die Newcome een bram geworden!» zeide de heer Mozes tegen een oud kameraad, ook een voormalig medeleerling van Clive. »Ik zag hem in het Park rijden met den graaf van Kew en kapitein Belsize en nog een aantal dergelijke sinjeurs — ik ken ze allemaal — en hij knikte mij ternauwernood toe. Ik zal aanstaanden zondag ook een paard nemen en dan eens zien of hij mij weer niet zal willen kennen. Wat geeft hij zich een airs! Maar ofschoon hij zich als een graaf voordoet, weet ik toch dat hij te Brighton eene tante heeft die kamers verhuurt, en een oom die zijne predikatiën eenmaal in de gevangenis zal moeten voortzetten als hij niet drommels goed oppast.»

»Newcome hangt volstrekt den graaf niet uit,» geeft de ander met verontwaardiging ten antwoord. »Hij geeft er niets om, of iemand rijk of arm is, en komt even gaarne bij mij als bij een hertog. Hij is altijd bereid om een vriend van dienst te zijn. Hij is een kapitaal teekenaar, en hij ziet er wel trotsch uit, maar hij is het niet. 't Is de goedhartigste kerel, dien ik ooit ontmoet heb.»

»Bij ons is hij in anderhalf jaar niet geweest, dat weet ik wel,» herneemt Mozes.

»Dat is, omdat hij geen voet bij u kan zetten, of gij dringt hem het een of ander op om te koopen,» roept de rondborstige Hicks uit, de persoon met wien Mozes op dat oogenblik sprak. »Hij zegt, dat hij niet rijk genoeg is om kennis met u te houden; gij laat hem niet los eer hij eene doekspeld of een kistje eau de cologne of een pakje sigaren gekocht heeft. En hoe zou het mogelijk zijn, dat gij geregelden omgang met Newcome bleef houden, als gij de kunst verlaat om handel te drijven?»

»Ik ken een oom van hem, die om de drie maanden bij ons komt om een wisseltje te prolongeeren,» zegt mijnheer Mozes met een grijns, »en ik weet ook, dat, wanneer ik mij bij den graaf van Kew in de Albany of kapitein Belsize in de kazerne van Knightsbridge aanmeld, die heeren mij spoedig genoeg binnenlaten. Ik heb gehoord, dat zijn vader niet heel veel geld heeft.»

»Hoe zou ik dat weten? of wat kan het mij schelen?» roept de jonge artist uit, met den hiel van zijn blucher op de straat stampende. »Dat

weet ik, dat, toen ik in die verwenschte Clipstone Street ziek lag, de kolonel en Newcome ook, elken dag en elken avond naar mij kwamen zien, en mij, toen ik weer beter werd, wijn en geleien en allerlei versnaperingen zonden. Ik zou wel eens willen weten, Mozes, hoe dikwils gij mij zijt komen bezoeken en wat gij voor een kameraad gedaan hebt?"

»Wel ik bleef weg omdat ik begreep dat gij niet gaarne herinnerd zoudt worden aan die drie pond twee shillings die gij mij nog schuldig zijt, Hicks. Dat is de reden waarom ik wegbleef,» zeide Mozes, die zeker ook heel goedhartig was. En toen Mozes dien avond in het koffiehuis verscheen, was het blijkbaar dat Hicks de geschiedenis verteld had, want de jonge heer uit Wardour Street werd bestormd met de vraag: »Wel, Mozes, hoe staat het met de drie pond twee shillings, die Hicks u nog schuldig is?"

Het onbewimpelde gesprek der beide jongelieden doet ons zien, hoe onze held zijn leven doorbracht. Op de eene of andere wijze met lieden van verschillenden stand in betrekking staande, kwam het niet in hem op, zich te schamen over het beroep, dat hij gekozen had. De personen in de groote wereld braken er hun hoofd niet mede, of de heer Clive Newcome schilderde of een ander beroep uitoefende, en ofschoon Clive in die kringen vele zijner voormalige schoolmakers ontmoette, van welke sommigen officier waren geworden en anderen met genoeg van de academische studiën of uitspanningen spraken, was hij echter niet voornemens, daar hij zich diets had gemaakt dat de kunst zijne roeping was, haar te verlaten voor een andere maîtresse, en zette hij zijn ezel met fierheid op. Hij doorliep den geheelen cursus van Gandish en teekende elke buste en elk beeld in het atelier van dien kunstenaar na. Zijn gouverneur Grindly kreeg eene beroeping als hulpprediker, en Clive gaf hem geen opvolger, maar ging les nemen in de nieuwere talen, die hij snel en goed aanleerde. En thans, daar hij ver genoeg in 't schilderen gevorderd was om het zonder meester te kunnen doen, werd er bevonden dat het huis op Fitzroy Square geen goed licht had, zoodat mijnheer Clive noodwendig een atelier in de nabijheid moest hebben, waar hij naar zijn eigene inzichten werken kon.

Indien zijn teerhartige vader eenige smart over die zelfs tijdelijke scheiding gevoelde, werd hij in hooge mate tevreden gesteld en verheugd door een klein bewijs van oplettendheid van de zijde van den jonkman, waarvan de schrijver van dit werk ooggetuige was. Toen hij namelijk met kolonel Newcome het nieuwe atelier was gaan zien met zijn hoog middelraam, zijne gordijnen, zijne gesneden kasten, porseleinen pullen, wapenrustingen en andere kunstenaars-kleinnoodiën, nam de jonkman, terwijl een innemend lachje, dat van hartelijkheid en liefde getuigde, zijn oprecht gelaat ophelderde, een der twee huissleutels van Bramah, die hij in zijn bezit had, en gaf dien aan zijn vader met de woorden: »Dat is uw sleutel, vader, en nu moet gij mij 't genoegen doen het eerst voor mij te zitten; want ofschoon ik een historieschilder ben, zal ik mij toch nu en dan verwaardigen een portret te maken.» De kolonel nam zijn zoons hand en drukte die, terwijl Clive zijn andere hand hartelijk op zijn vaders schouder legde. Daarna begaf de kolonel zich eenige oogenblikken in de belendende kamer, en toen hij terugkwam wischte hij zijne knevels met zijn zakdoek af, terwijl hij den sleutel nog in de andere hand hield. Bij zijne terugkomst begon hij over een onverschillig onderwerp te spreken, doch zijne stem beefde en ik meende te zien dat zijn gelaat van genoegen en liefde gloeide. Clive heeft nooit iets beters geschilderd

dan dien kop, dien hij in een paar zittingen voltooide, en daarna verder liet rusten, zonder het portret door op- en bijwerken te bederven.

Eene waarheid is het, dat de jonkman veel beter werkte nadat hij dit eigen atelier betrokken had. Aan de maaltijden thuis was het vroolijker en zijne ritjes met zijn vader waren veelvuldiger en aangenamer. De kolonel maakte een paar maal gebruik van zijn sleutel en vond dan Clive en Ridley bezig met het uitschilderen van een gardesoldaat, een gespierden neger of een Maleier die in den omtrek de straat veegde en nu als Othello werd voorgesteld, in gesprek met eene nimf uit Clipstone Street, die gereedstond om voor Desdemona, Diana, koningin Eleonora (het vergift uit den arm van een Plantagenet van de grenadiers zui-gende) of elk ander toonbeeld van vrouwen- of maagdendeugd te dienen.

Natuurlijk begon onze jonge heer als historieschilder, hetgeen hij als den hoogsten trap der kunst beschouwde, en verkoos hij zijne gaven (tenzij voor ontwerpen en schetsen) op niet anders dan de grootste doeken ten toon te spreiden. Hij schilderde een verbazend bataillestuk, de *Slag van Assaye*, waar generaal Wellesley aan het hoofd van het 19de regiment dragonders de artillerie der Mahratten chargeerde en de kanonnières bij hunne stukken neersabelde. Er werd een kanon op de binnenplaats gerold, en de paarden van den kolonel moesten tot modellen voor dit onmetelijke stuk strekken. Fred Bayham (ongelooflijk welgelijkelijk) was afgebeeld als de hoofdfiguur op den voorgrond, wel vreeselijk gewond, maar nog altijd met onbezweken moed er op losslaande onder eene groep verschrikte Maleiers, en steunende op een dood karrepaard, hetgeen Clive zoolang als model gebruikte, totdat de verhuurster van het atelier en de overige inwoners van het huis er tegen protesteerden, zoodat de vilders moesten komen, ten einde het gesneuvelde strijdros om redenen van gezondheid weg te halen. Het schilderstuk was zoo groot, dat het de deur niet uit kon, maar met kunst- en vliegwerk door het groote raam moest gewrongen worden, en er bij zijn vervoer een hoera onder de straatjongens in Charlotte Street opging. Zal men het kunnen gelooven, dat de koninklijke academisten den *Slag van Assaye* afwezen? Het meesterstuk was van zulk een omvang, dat de zaal der tentoonstelling het niet bevatten kon, en de kolonel koesterde het denkbeeld om het aan de Oostersche Club ten geschenke te geven; doch toen Clive (die met zijn vader een uitstapje naar Parijs gedaan had, als een *délassement* na de inspanning van zijn groote werk) het na eene maand tijdruimte terugzag, verklaarde hij het zelf voor een prul, en vermoordde Britten, Maleiers, dragonders, artilleristen en de gansche rommelzooi.

»Hotel de la Terrasse, Rue de Rivoli,
27 April—1 Mei 183—

»Waarde Pendennis, gij hebt gezegd, dat ik u wel een regeltje uit Parijs mocht schrijven, en indien gij in mijn brief iets vindt, dat voor uwe *Pall Mall Gazette* van nut kan zijn, dan kunt ge er gerust gebruik van maken. Nu ik hier ben, verwonder ik mij dat ik er nooit te voren ben heengegaan, en dat ik de pakket naar Dieppe duizendmaal van den steiger te Brighton heb zien vertrekken, zonder dat het in mij opkwam ook aan boord te gaan. Gedurende den overtocht naar Boulogne hadden wij ruw weer. Het spektakel begon zoodra wij het landhoofd van Dover voorbij waren; toen het eerste schot gelost en eene dikke oude dame door den hofmeester naar eene hut gedragen was,

vielen er dadelijk een half dozijn op het slagveld, en konden de manschappen niet spoedig genoeg kommen en bakken voor de gekwetsten brengen. Vader glimlachte toen hij hen zag vallen. »Ik ben een oude zeerob,» zei hij tegen een heer aan boord. »Op mijne thuisreis, mijnheer, ofschoon wij op de geheele reis veel ruw weer te doorstaan hadden, was ik geen oogenblik onpasselijk. Mijn jongen hier, wiens zeerreis met Mei reeds twaalf jaar geleden is, heeft er misschien de gewoonte van verloren; maar wat mij betreft, mijnheer —» Hier sloeg eene stortzee over ons drieën; en zoudt ge 't gelooven? binnen vijf minuten was mijn lieve oude vader even kwalijk als al de overige passagiers. Bij onze aankomst moesten wij, tusschen twee touwen door, naar het tolkantoor gaan, terwijl een troep ploerten ons aan iedere zijde stond aan te gapen; en daarop werden wij door een snaterenden commissionair naar een hotel gebracht, waar vader, die, zooals ge weet, uitmunten Fransch spreekt, den knecht verzocht ons een *petit déjeuner soigné* te bezorgen, waarop de kerel met een grijns in echt Londensch achterstraats-Engelsch antwoordde: »Gebakken tongen, mijnheer, en lekkere lamscôteletten?» de bekende Harvey-saus bij de côteletten plaatste en ons *Bell's Life in London* gaf, om ons daar na het ontbijt mede te vermaken. Ik was nieuwsgierig of alle Franschen *Bell's Life* lazen en of alle logementen zoo naar brandwijnrog roken.

»Wij gingen de stad in, die ik echter niet zal beschrijven, daar gij die wel zult kennen. Ik had hier aardige studiën van vischvrouwen met bloote beenen kunnen maken, en merkte op, dat de soldaten zeer klein en gezet waren. Wij waren blijde toen het tijd werd om met de diligence te vertrekken, en daar wij de coupé geheel alleen hadden, deden wij de reis naar Parijs zeer aangenaam. Het was prettig de postiljons tegen de paarden te hooren schreeuwen, de belletjes te hooren rinkelen en de overtuiging te hebben dat wij ons werkelijk in Frankrijk bevonden. Wij aten te Abbeville en te Amiens en kwamen na zes en twintig uren rijdens hier behouden aan. Mijn eerste werk den volgenden morgen was de Tuilerien te gaan bezoeken. De bekende kastanjeboomen waren reeds uitgelopen, de standbeelden prijkten er, en al de vensters van het paleis werden door den gloed der zon verlicht. Het is groot genoeg, dat de koning der reuzen er in zou kunnen wonen. En hoe indrukwekkend is het! Mij bevalt de barbaarsche luister van dien bouwtrant wel, en de ontelbare en ontzaglijk groote sieraden waarmede het overladen is. Stel u daar Lodewijk XVI voor, met duizend edelen achter en een tierend gepeupel voor hem, en zijne kroon zonder slag of stoot overleverende, terwijl hij zijne vrienden laat vermoorden en zich zelven in de gevangenis voeren! Een aantal kleine kinderen stoeiden en speelden op de zonnige paden, met zulke mooie pakjes en zulke roode wangen als de bloemen en rozen op de bedden. Ik moest mij onwillekeurig Barbaroux met zijne bloedige piekemannen in dezen tuin voorstellen en verbeeldde mij dat ik de Zwitsers ginds aan de vensters zag, waar zij omgebracht zouden worden zoodra de koning zich verwijderd had. Wat is Carlyle toch een groot schrijver! Ik heb dit gevecht in zijne *Geschiedenis* zoo dikwijls gelezen, dat ik de plaats kende eer ik die zag. Ons venster ziet uit op de obelisk, waar de guillotine stond. Vader houdt niet van Carlyle. Hij zegt dat mevrouw Graham's *Brieven uit Parijs* heerlijk zijn, en wij kochten Scott's *Bezoek te Parijs* en *Parijs nogmaals bezocht*, en lazen die werken in de diligence. 't Is zeer aardig om te lezen, maar het Palais-Royal is veel veranderd sedert den tijd van Scott. Het wemelde er van fraaie winkels, want ik begaf er mij nog denzelfden

avond heen toen wij aangekomen waren, terwijl vader naar bed ging. Maar er was niets van die levendigheid en aardigheid te zien, waarvan Scott spreekt. De *laquais de place* zeide, dat Karel X aan dat alles een einde heeft gemaakt.

»Den volgenden morgen had vader na het ontbijt brieven af te geven, zoodat hij mij aan de deur der Louvre verliet. Ik geloof, dat ik hier zal komen wonen, want het is mij alsof ik nimmermeer zou willen vertrekken. Ik bevond mij nog geen tien minuten in de Louvre, of ik was reeds verliefd op het schoonste schepsel, dat de wereld ooit aanschouwd heeft. Stil en majestueus stond zij midden in eene der zalen van de beeldengalerij, en bij den eersten blik, dien men op haar slaat, staat men overweldigd bij het bewustzijn van deze schoonheid. Ik kon de kleur van oogen en haar niet duidelijk zien, maar dit laatste is licht, en ik houd het er voor, dat de oogen grijs moeten zijn. Hare tint is eene fraaie warme marmerkleur. 't Is blijkbaar geen levendige vrouw; ik geloof niet, dat zij veel lacht of spreekt; zij schijnt te vadsig om meer te doen dan glimlachen. Zij is alleen schoon. Dit goddelijke wezen heeft een arm verloren, die bij den schouder afgebroken is, maar zij ziet er wegens dat ongeval niet minder beminnelijk uit. Zij kan ongeveer twee en dertig jaar oud zijn en is twee duizend jaar geleden geboren. Haar naam is de Venus van Milo O overwinnares! O gelukkige Paris! Hoe kon hij den appel aan iemand anders toekennen dan aan deze overheerscheres, deze oogappel van goden en menschen, door wier aanzijn de bloemen ontspruiten en de lachende oceaan glinstert en de zachte hemelen met een rein licht schitteren! Ik wenschte dat wij nog mochten offeren. Ik zou haar een vlekkeloos sneeuw wit geitje aanbieden en een paar duiven en eene vaas met honig — ja, honig van Morel in Piccadilly, met thijm doorgeurd, honig van Narbonne. Wij zouden haar vereeren als de Souvereine Schoonheid en zweren bij de goddelijke Aphrodite. Hebt ge ooit mijn mooie nichtje, de oudste dochter van Sir Brian Newcome gezien? Die heeft het hooghartige voorkomen der jachtgodin Diana. Soms is zij mij te trotsch en te koel. Het geschal van die horens is te schrill en de snelle jacht door bosschen en struiken te wild. O edele Venus! Schoone, zachtmoedige, kalme godin! Laat mij aan uwe zachte voeten knielen op kussens van Tyrisch purper! — Laat dit, als 't u belieft, niet aan Warrington lezen; toen ik begon, dacht ik niet, dat Pegasus zoo ver met mij zou voorthollen.

»Ik wenschte, dat ik mij op school iets meer op het Grieksch had toegelegd; 't is nu op mijn leeftijd te laat; ik zal weldra negentien jaar zijn en mijn eigen zaken hebben: doch als wij terugkomen zal ik het nog eens opvatten en er met Cribbs wat in studeeren. Hoe ben ik er toch toe gekomen, zes maanden te besteden aan een schilderstuk van Cipayers en dragonders, die elkander de keel afsneden? De kunst moet niet iets koortsachtigs zijn; zij moet kalm wezen; geen rumoerig stierengevecht of zwaardvechterskamp, maar een tempel voor stille beschouwing, zwijgende vereering, statige rhythmische ceremonie en plechtige en feedere muziek. Wanneer ik thuis kom zal ik mijne Snijders en Rubensen wegnemen, en mij tot bespiegelingen zetten. Als ik nog denk, dat ik weken verspild heb om lompe soldaten te schilderen op 't oogenblik dat zij een houw toebrengen, of ellendige zwarten die de straat veegden!

»Men duizelt er van, als men bedenkt dat de schilderijen der Louvre wel eene halve mijl lengte zouden beslaan! Er zijn er echter ten minste vijf en twintig in de galerij op Trafalgar Square even schoon als de

beste hier. Ik vind hier geen enkelen Raphaël zoo fraai als onze *St. Catharina*. Men kan zich niets grootscher voorstellen. Kunnen de piramiden van Egypte of de kolossus van Rhodus indrukwekkender zijn dan onze *Sebastiaan*? en onze *Bacchus* en *Ariadne* worden door niets overtroffen. Doch zoo wij kostbare juweelen bezitten, hier vindt men er geheele stelen van; men denkt hier aan koningen, door hun schitterenden hofstoet omringd. J. J. en ik moeten hier gaan wonen. O, er zijn zulke portretten van Titiaan! En zulke groote heeren van Van Dijk! Ik ben overtuigd, dat hij een even voornaam gentleman moet geweest zijn als die welke hij schilderde! 't Is schande, dat men hier niet een paar stukken van Reynolds heeft! Op een feest der schilders heeft hij recht op eene plaats en wel een cereplaats. Herinnert ge u Tom Rogers nog wel, die bij Gandish was? Hij kwam wel eens op mijne kamer, die andere kamer op het square. Nu is hij hier met een mooien rossen baard en eene fluweelen jas, de mouwen bij den pols gespleten, om te laten zien dat hij er een overhemd onder heeft. 't geen stellig verleden zondag schoon is geweest. Hij is het Fransch nog niet machtig geworden, maar beweert dat hij het Engelsch vergeten heeft, en belooft mij te introduceeren in een gezelschap Fransche artistes, zijne *camarades*. De zeep schijnt onder die jongelui schaarsch te zijn, en ik zou lust krijgen om nu mijne knevels af te scheren, maar dan zou Warrington niets meer hebben om mede te spotten als ik terugkom.

»Ik heb met vader in het *Café de Paris* gedineerd, waarna wij de Opera hebben bezocht. Als gij hier dineert, moet gij *huitres de Marenne* vragen. Wij aten met een geweldigen Franschen fat, den burggraaf de Florac, *officier d'ordonnance* van een der prinsen, en een zoon van een oud vriend van mijn vader. Zij zijn van zeer hooge geboorte, maar heel arm. Hij zal hertog worden als zijn neef, de hertog d'Ivry, sterft. Zijn vader is reeds stokoud. De burggraaf is in Engeland geboren. In de Opera wees hij ons een onnoemelijk aantal vermaarde personen aan, enigen uit den Faubourg Saint-Germain en velen die tegenwoordig naam hebben, zooals Thiers, graaf Molé, Georges Sand, Victor Hugo, Jules Janin, — ik heb wel de helft der namen vergeten. Gisteren hebben wij bij zijne moeder, Madame de Florac, een bezoek afgelegd. Ik houd het er voor, dat zij een oude *charmie* van vader was, want hun ontmoeting was verbazend beleefd en teeder. 't Was alsof een oude Sir Charles Grandison eene juffer Byron van middelbare jaren begroette. En verbeeld u eens! vader is sedert zijn terugkeer in Engeland hier reeds eenmaal geweest! Dat moet verleden jaar geweest zijn, toen hij tien dagen uit de stad was, terwijl ik dat prullige stuk van den *Zuarten Prins bij koning Jan* zat te schilderen. Madame de Florac is eene zeer groote dame en moet in haar tijd wezenlijk eene schoonheid geweest zijn. Er hangen in haar salon twee portretten door Gérard, een van haar en een van monsieur de Florac. Deze laatste is een oude gepoeierde dandy met zwarte wenkbrauwen, een haviksneus en een aantal ridderkruisen, sterren en galonnen. Madame, naar de mode uit den tijd van het keizerrijk gekleed, in zwart fluweel, is schoon, maar met eene peinzende uitdrukking, en een trek, die mij aan mijne nicht herinnert. Zij droeg gisteren een ouderwetsche broche en zeide: »*Voilà, la reconnaissez-vous?* Verleden jaar, toen gij hier waart, was zij op onze buitenplaats.» Bij die woorden, die zij met een glimlachje sprak, scheen vader te zuchten en liet zijn hoofd hangen. Ik weet wat dat zeggen wil; ik heb het zelf ondervonden. Zes maanden lang ben ik zoo dwaas geweest een stukje lint van die verwenschte kleine

coquette Fanny Freeman te bewaren. Herinnert ge u nog wel, hoe boos ik werd, toen gij goedvondt kwaad van haar te spreken?

»Uw vader en ik hebben elkander gekend toen wij kinderen waren,» zeide de gravin tegen mij met het liefelijkste Fransche accent. Vader zag onderwijl uit het venster van hun huis, dat in de Rue Saint-Dominique staat. »Gij moet mij dikwijls, telkens, komen bezoeken; gij herinnert mij aan hem,» zeide zij, en liet er toen met een innemend lachje op volgen: »Wilt gij liever gelooven dat hij er beter uitzag dan gij, of dat gij hem overtreft?» Ik antwoordde, dat ik het liefst op hem wilde gelijken. Er zijn veel knapper kerels, maar wie is zoo goed? Ik zou wel eens willen weten, of hij heel veel van Madame de Florac gehouden heeft. De oude graaf vertoont zich niet. Hij is heel oud en draagt eene pruik met een staartje, dat wij over den rug van zijn tuinstoel zagen hangen. Hij heeft de bovenverdieping van zijn huis verhuurd aan generaal-majoor Zeno F. Pokey, van Cincinnati in de Vereenigde Staten. Wij zagen het rijtuig van mevrouw Pokey op het voorplein staan, waarbij haar lakei eene sigaar rookte. Een oud man, die op zijne beenen waggelde, even oud als de graaf de Florac, scheen de eenige bediende der familie beneden te zijn.

»Madame de Florac en vader spraken over mijn beroep. De gravin noemde het *une belle carrière*. Vader zeide, dat het beter was dan het leger. »*Ah oui, monsieur,*» antwoordde zij weemoedig. Vader voegde er bij, dat ik waarschijnlijk eerlang te Parijs de kunst zou komen beoefenen, en dat hij wel wist dat daar eene hartelijke vriendin zou zijn, om over *son garçon* te waken.

»Maar zult gij dan zelf niet hier zijn, om over hem te waken, *mon ami?*» vroeg de Fransche dame.

»Vader schudde het hoofd en zeide: »Ik zal waarschijnlijk naar Indië moeten terugkeeren. Mijn verlof is ten einde en ik heb nu verlenging van verlof. Als ik promotie kan krijgen, behoef ik niet heen te gaan, maar zonder dat is het leven in Europa mij te kostbaar. Mijn afwezigheid zal echter waarschijnlijk slechts kort duren,» voegde hij er bij, »en Clive is oud genoeg om zich zonder mij te kunnen bewegen.»

»Is dat nu de reden waarom vader sedert eenige maanden zoo somber is? Ik dacht dat het eenige mijner dwaasheden waren geweest, die hem verdriet hadden berokkend; en gij weet dat ik mijn best heb gedaan om mij te verbeteren. Mijne kleermakersrekening is niet half zoo groot als verleden jaar. Ik ben bijna niets schuldig. Aan Mozes heb ik tot den laatsten penning betaald voor zijne verwenschte ringen en andere nesterijen. Ik vroeg vader iets naders omtrent dit treurige nieuws, toen wij van Madame de Florac terugkeerden.

»Hij is op verre na zoo rijk niet als wij dachten. Hij zegt, dat hij, sedert hij in 't vaderland is, veel meer verteerd heeft dan zijn inkomen bedraagt, zoodat hij zich zijne verkwistingen verwijt. Aanvankelijk had hij gedacht, dat hij zijn ontslag wel uit den dienst kon nemen, doch na drie jaren thuis te zijn geweest, bevindt hij dat hij van zijn inkomen niet leven kan. Indien hij tot effectief kolonel bevorderd wordt, zal hij duizend pond 's jaars hebben; daarmede, en met het weinigje dat hij in Indië en Engeland belegd heeft, zullen wij beiden ruim kunnen rondkomen. Onderstel dat ik den *Slag van Assaye* voor vijfhonderd pond verkoop; dat zal genoeg zijn om mij een zeer geruimen tijd te onderhouden, zonder dat ik in de beurs van mijn lieven ouden vader zal behoeven te tasten.

»De burggraaf de Florac kwam ons afhalen om te gaan dineeren.

Vader zeide, dat hij liever thuis wilde blijven, zoodat ik met den burggraaf gegaan ben. Wij gingen naar de *Trois Frères Provençaux*; hij bestelde het diner en ik betaalde natuurlijk. Vervolgens begaven wij ons naar een kleinen schouwburg, waar hij mij achter de coulissen bracht. — zulk een allerzonderlingste plaats! Wij gingen in de loge van Mademoiselle Finette, die voor *le Petit Tambour* speelt en in die rol eene groote aria zingt, geaccompagneerd door tromgeroffel. Hij noodigde haar en verscheidene letterkundige heeren tot een souper in het *Café Anglais*. Ik weet niet hoe laat ik wel thuis ben gekomen, na twintig napoleons met een spel, dat *bouillotte* heet, verloren te hebben. 't Was alles wat ik overhad van een bankbiljet van twintig pond, dat de gulle oude Binnie mij vóór ons vertrek had gegeven, met de aanhaling uit Horatius die ge wel kent: *Negue tu choreus sperne, puer*. Ach, wat gevoelde ik mij schuldig, toen ik diep in den nacht naar het *Hotel de la Terrasse* terugwandelde en naar onze vertrekken sloop! Maar vader lag gerust te slapen. Zijne laarzen stonden voor de deur zijner slaapkamer en ik stapte zoo stil mogelijk de mijne binnen.

»P.S. Woensdag. Er is nog een plekje papier open. Ik heb den brief van J. J. ontvangen. Hij is bij de besloten beschouwing der tentoonstelling geweest (zoodat zijn stuk is aangenomen), en de *Slag van Assaye* is afgewezen. Smece heeft hem gezegd, dat het stuk te groot was. Ik ben overtuigd, dat het zeer slecht is. Ik ben blij, dat ik mij buitenslands bevind en de vrienden mij er niet mede kunnen condeleeren.

»Wees zoo goed eens naar den heer Binnie te gaan zien, die een ongeluk heeft gekregen. Hij heeft vaders paard bereden en is er mede gevallen, zoodat hij zijn been heeft verstuikt, hetgeen ik geloof dat met den schimmel ook wel het geval zal wezen. Ga eens naar zijn been zien, want wij begrijpen niet goed wat John er van zegt. Hij zou naar Schotland gaan (ik meen mijnheer Binnie), om zijne familie op te zoeken, toen het ongeluk hem trof. Hij telt het niet zwaar en zegt dat de kolonel er niet voor terug moet komen; en ik wilde op dit oogenblik ook niet gaarne overkomen en de kameraden van Gandish en Barker zien, die mij over mijn tegenspoed zouden bespotten.

»Vader zou u stellig zijn compliment wel laten doen, maar hij is uit; doch ik blijf steeds

»Uw toegenegen

»CLIVE NEWCOME.

»P.S. Hij gaf mij dezen morgen weer zakgeld. Is het toch niet een opperbeste?"

»Arthur Pendennis aan Clive Newcome.

»*Pall Mall Gazette*, Nieuwsblad gewijd aan de staatkunde, de letterkunde en de groote wereld, 225, Catherine Street, Strand.

»Waarde Clive, het doet mij grootelijks leed om de wille van Fred Bayham (die sedert kort den zwaren post van kunstbeoordeelaar voor de *Pall Mall Gazette* op zich heeft genomen), dat uw omvangrijke schilderij van den *Slag van Assaye* geene plaats op de tentoonstelling der academie van beeldende kunsten heeft gekregen. F. B. verliest ten minste vijftien shillings door die afwijzing, daar hij reeds eene gloeiende lofrede op uw werk geschreven had, die hij nu ten gevolge van dien rampzaligen keer der zaken in de snippermand heeft moeten werpen. Maar trek het u niet aan, mijn zoon; moed gehouden! Ge weet wel,

dat de hertog van Wellington afgeslagen werd te Seringapatam eer hij te Assaye de overwinning behaalde. Ik hoop dat gij nog andere slagen zult levoren en de Fortuin u in volgende jaren gunstiger moge zijn. In de stad spreekt men niet veel over uw ongeluk; de beraadslagingen in het parlement trekken juist op dit oogenblik de aandacht en de *Stag van Assaye* schijnt, om welke reden dan ook, het publiek niet bijzonder bezig te houden.

Ik ben op Fitzroy Square geweest, zoowel in het huis als in den stal. Met de pooten van *Honyhnm* staat het goed; het paard is op zijde gerold en niet op de knieën gevallen en heeft dus geen letsel hoognaamd ontvangen. Niet zoo gunstig is het met den heer Binnie gesteld; zijn enkel is erg verrekt en zeer ontstoken, zoodat hij vele dagen en misschien weken op de sofa zal moeten blijven liggen. Maar gij weet dat hij een zeer luchthartig wijsgeer is en de rampen des levens met groote gelatenheid draagt. Zijne zuster is nu bij hem overgekomen, maar ik weet niet of dit eene verlichting of eene verzwaring van zijn ongeluk is. Het is u bekend dat hij altijd op eene sarcastische wijze spreekt, en het was dus moeielijk na te gaan, of hare zorgen hem verheugden of verveelden. Zij was nog een kind toen hij haar bij zijn vertrek naar Indië voor 't laatst zag. Tegenwoordig is zij (het zij met eerbied gezegd) een levendig, ljjvig, aardig weeuwte, dat zich schijnt hersteld te hebben van hare smart over den dood van haar man, kapitein Mackenzie, die in West-Indië is overleden. Mijnheer Binnie stond juist op het punt om zijne familie, die te Musselburg nabij Edinburg woont, te gaan bezoeken, toen hij het noodlottige ongeluk kreeg, dat hem den tocht naar zijn vaderland belette. Zijn verslag van zijn ramspoed en van zijn verlaten toestand was zoo hartroerend, dat mevrouw Mackenzie zich dadelijk met hare dochter op de Edinburgsche stoomboot inscheepte, om hem op zijne sofa te komen vertroosten. Zij hebben uwe slaapkamer en uwe zitkamer ingenomen, welke laatste mevrouw Mackenzie zegt dat nu niet meer naar tabak riekt, zooals het geval was toen zij zich in uw schuilhoek vestigde. Als gij papieren van welken aard ook, rekeningen, *billets-doux* of iets dergelijks hebt laten slingeren, ben ik overtuigd dat de dames die alle gelezen hebben, volgens de beminnelijke gewoonte van hare sekse. De dochter is een vroolijk, blauwoogig, blondharig meisje met een lief stemmetje, waarmede zij (zonder eenig instrumentaal accompagnement en midden in de kamer op een stoel gezeten) de kunstlooze balladen van haar geboorteland zingt. Ik heb het genoeg gehad twee avonden geleden de *Hoedjes van Bonny Dundee* en *Jack van Hazeldean* van hare koralen lippen te hooren, wel niet voor de eerste maal mijns levens, maar nooit uit zoo'n lief mondje. Ofschoon de dames onze taal spreken met iets van dien toon die aan de bewoners van 't noordelijk gedeelte van Brittannië eigen is, bezitten zij een bijzonder aangenaam accent, 'tgeen op verre na zoo sterk niet is als dat van den heer Binnie; want kapitein Mackenzie was een Engelschman, ten wiens gevalle de dame haar aangeboren Musselburgsche uitspraak eenigszins wijzigde. Zij verhaalt vele aardige anekdotes betreffende den kapitein, de West-Indiën en het beroemde infanterie regiment waartoe hij behoorde. Rosa staat in hooge gunst bij haar oom, en ik heb het genoeg gehad voor de dames het verblijf in onze hoofdstad te veraangenamen door haar vrijbiljetten van de *Pall Mall Gazette* te verschaffen voor de schouwburgcn, panorama's en de voornaamste uitspanningen. Om schilderijen schijnen zij niet veel te geven; zij vonden het in de Nationale Galerij vervelend en bewon-

derden op de tentoonstelling niets anders dan het portret van den heer M'Collop van M'Collop door onzen vriend van denzelfden naam; maar zij vinden het wassenbeeldenspel van mevrouw Tussaoud het mooiste wat er in Londen te zien is; en daar had ik het genoeg haar in kennis te brengen met vriend Bayham, die, toen hij later op het bureau kwam met zijn uitstekende beschouwingen over de schoone kunsten, zeer bijzonder naar haar vermogen informeerde en zich onmiddellijk bereid verklaarde zijne hand aan de moeder of aan de dochter te schenken, indien de oude heer Binnie goed uit den hoek wilde komen. Ik bezorgde de dames eene loge in de opera, waar zij vergezeld werden door kapitein Goby van haar mans regiment die de peetvader van de jonge jufvrouw is. Ik bracht beiden een bezoek in de loge en zag uw lieve nichtje juffer Newcome met hare grootmoeder Lady Kew in de vestibule. Met groote welbespraaktheid wees Bayham aan de Schotsche dames de beroemde personen die zich in den schouwburg bevonden. Zij waren verrukt over de opera, doch stonden verbaasd over het ballet, waar moeder en dochter van wegliepen onder eene hagelbui van aardigheden van kapitein Goby. Ik kan mij voorstellen hoe hij aan de officiers-tafel moet zijn en welk een schat van anekdotes hij ten beste moet geven, wanneer hij in zijne geestigheid niet door de aanwezigheid van dames belemmerd wordt.

»Mijnheer Baker komt juist met de proeven binnen. Voor't geval dat gij de *Pall Mall Gazette* niet bij Galignani mocht vinden, zend ik u hier een afdruk van Bayham's artikel over de tentoonstelling, waaruit gij zijn oordeel over het werk van sommige uwer vrienden zult leeren kennen:

»No. 617. *Mozes met het gros groene brillen thuis komende*, door Smith, lid der academie. Misschien heeft het uitstekende werkje (*de Predikant van Wakefield*) van den armen Goldsmith nooit zoo hoog aangeschreven gestaan als in den tegenwoordigen tijd. Wij zien hier in het werk van een onzer uitstekendste kunstenaars eene hulde aan het genie van den schrijver, die nooit iets aanroerde, of hij verfraaide het, en het aanlokkelijke onderwerp is door den heer Smith op de smaakvolste wijze behandeld. De verdeeling van licht en bruin is voortreffelijk en de penseelsbehandeling onverbeterlijk. Misschien zou een zeer streng beoordeelaar aanmerking kunnen maken op het verkort van Mozes linkerbeen; doch daar, waar zooveel reden tot lof aanwezig is, valt de *Pall Mall Gazette* een man van talent niet gaarne hard.

»No. 420. De heer Brown, lid der academie, dien wij en het publiek zoo hoog waardeeren, vergast ons hier op een onderwerp uit het beste van alle verhalen, het verhaal dat een cinde maakte aan de Spaansche ridderschap, den altijd nieuwen *Don Qijote*. Het tooneel, dat Brown gekozen heeft, is *de Aanval van den Don op de kudde schapen*. De schapen zijn in zijne beste manier, en met zijne gewone vlugheid en *brío* behandeld. Brown's vriendschappelijke mededinger Hopkins heeft dit jaar zijne stof in *Gil Blas* gezocht, en *het Rooverhol* is een der voortreffelijkste van zijne werken.

»Grootte zaal. No. 33. *Portret van kardinaal Cospetto*, door O'Gogstay, corresponderend lid der academie van beeldende kunsten, en *Tafereel in de omstreken van Corpodibacco — avondstond — eene Contadina en een Trasteverino, voor de deur eener locanda dansende op de muziek van een pifferaro*. De heer O'Gogstay schijnt sedert zijne reis door Italië de humoristische tafereelen uit het Iersche leven, waarmede hij ons verblijdde, te hebben laten varen, en de romaneske, de

poëtische, de godsdienstige elementen uit *Italia la bella* leveren tegenwoordig de onderwerpen voor zijn penseel. Het tooneel nabij Corpodibacco (eene plaats die wij zoo goed kennen, daar wij een aantal gelukkige maanden in die romantische bergstreek hebben doorgebracht) is zeer karakteristiek. Van kardinaal Cospetto zijn wij verplicht te verklaren, dat hij een weldoorvoed prelaat, maar stellig geen *sieraad* van zijne kerk is.

»No. 49, 210 en 311 door den heer Smee, lid der academie. Portretten waarop een Reynolds trotsch zou mogen zijn, en welke een Van Dijk of een Claude Lorrain niet beneden zich zou rekenen. *Sir Brian Newcome in het costume van onderstadhouder, en Generaal-majoor Sir Thomas de Boots, kommandeur der Bad-orde*, geschilderd voor het 50ste regiment dragonders, mogen met recht triomfen van dezen talentvollen kunstenaar heeten. Waarom bezitten wij geen portret van de koningin en haar doorluchtigen gemaal van Smee's penseel? Toen Karel V Titiaan's schilderstok oprapte, zeide hij tegen een hoveling: »Een koning kunt gij altijd hebben, maar een genie is zeldzaam." Terwijl wij nog een Smee bezitten en eene vorstin die wij vereeren, hopen wij dat den eerste opgedragen zal worden de trekken der laatste voor het nageslacht te bewaren! Wij weten dat onze beschouwingen in *hooge kringen* gelezen worden, en zeggen eerbiedig *verbum sapienti*.

»No. 1906. *De heer M'Collop van M'Collop*, door A. M'Collop, is een verdienstelijk werk van een jeugdig schilder, die niet alleen het geachte hoofd van een dapperen Schotschen clan afgebeeld, maar er een romantisch Hooglandsch landschap bijgevoegd heeft, in 't midden waarvan, met den voet op zijn eigen aangeboren grond, een man van uitstekende lichaamsvormen en een innemend gelaat is voorgesteld. Wij zullen op den heer M'Collop blijven letten.

»No. 1367. *Oberon en Titania*, door Ridley. Dit delicate en fantastische stukje, altijd door een kring van beschouwers omringd, is een der bekoorlijkste en liefelijkste tafereeltjes van deze tentoonstelling. Wij zijn gewis de tolken der openbare meening, wanneer wij zeggen, dat het niet alleen van den grootsten aanleg getuigt, maar ook op de zorgvuldigste en schoonste wijze uitgevoerd is. Naar wij vernemen heeft de graaf van Kew het reeds op de besloten beschouwing aangekocht, en wij wenschen den jeugdigen schilder van harte geluk met dit vererend debuut. Hij is een leerling van den heer Gandish. Waarom vinden wij hier niets van dien uitstekenden schilder? Wij missen met leedwezen zijne stoute doeken en zijne breede historische opvatting. —

»Ik zal eenige onjuistheden wegschrapen uit dit overzicht van onzen vriend F. B., die, zooals hij zelf verklaart, zoo zacht als dons is geweest in zijne kritiek. Om u de waarheid te zeggen, kwam hij twee dagen geleden met een artikel in geheel tegenovergestelden geest, waarvan hij alleen de twee laatste paragrafen behouden heeft; doch hij heeft met groote lankmoedigheid zijn vroeger oordeel gewijzigd, en hij weet dan ook inderdaad evenveel van schilderijen af als sommige beoordeelaars, die ik met name zou kunnen opsommen.

»Vaarwel nu, waarde Clive! Doe mijne hartelijkste complimenten aan uw vader, en prent u in, dat gij maar hoe minder hoe liever omgang moet houden met uw bouillottespelenden Franschen vriend en *diens* vrienden. Ik dinceer vandaag op Fitzroy Square met die mooie weduwe en hare dochters en blijf als altijd, waarde Clive,

de Uwe,
A. P."

DRIE EN TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

WAARIN WIJ EENE SOPRAAN EN EENE CONTRE-ALT HOOREN.

De gastvrijste en beleefdste van alle kolonels wilde er niets van hooren, dat mevrouw Mackenzie en hare dochter zijn huis zouden verlaten, toen hij, na een aangenaam verblijf van zes weken te Parijs, daarin terugkeerde, en zijne schoone logée legde ook niet de minste haast of voornemen aan den dag om weg te gaan. Mevrouw Mackenzie bezat een zeer opgeruimd en luchthartig karakter. Zij was een oude soldatenvrouw, zeide zij, en wist het dus te waardeeren als zij een goed kwartier had; en ik houd mij ook overtuigd, dat zij sedert hare wittebroodsweken, toen de kapitein met haar naar Harrowgate en Cheltenham was gegaan, waarbij zij overal in de eerste logementen hun intrek genomen en den geheelen weg met postpaarden afgelegd hadden, nooit zoo goed af was geweest als in dat ruime huis nabij Tottenham Court Road. Zij gaf eene lachwekkende maar weinig opbeurende beschrijving van haar moeders huis te Musselburg. »Ja, James,» zeide zij, »als gij naar mama gekomen waart, zooals gij dreigdet, geloof ik dat gij niet lang zoudt gebleven zijn. 't Is er zeer vervelend. Dominé McCraw woont bij haar, en 't is er precken en psalmzingen van 's morgens vroeg tot 's avonds laat. Mijn Joosje kan zich in dat leven wel schikken en daarom heb ik de lieveling er maar gelaten. 't Zou niet mooi geweest zijn, indien wij met ons drieën uw huis waren komen bestormen, beste James; maar mijn arme Roosje verkwijnde er. 't Is voor het lieve kind goed, dat zij eens wat van de wereld ziet en bij een vriendelijken oom is, die niet van ons schrikt nu wij voor hem staan, niet waar?» De vriendelijke oom James was in 't geheel niet verschrikt van Roosje, wier lieve gezichtje, stille manieren, mooie liedjes en blauwe oogen den ouden vrijer opbeurden en in eene goede luim brachten. Roosje's moeder was niet minder onderhoudend en aangenaam. Op nog zeer jeugdigen leeftijd had zij den kapitein getrouwd; het was een huwelijk uit liefde, tegen den wil harer ouders, die haar tot derde vrouw voor den ouden dominé Mull bestemd hadden. Zij had met veel leed te strijden gehad, waaronder armoede, de gijzeling van den kapitein voor schulden en zijn overlijden, doch zij bezat een vroolijken geest, die niet licht neergedrukt werd. Zij was slechts drie en dertig jaar, doch zag er uit als vijf en twintig. Zij was beweeglijk, gezellig en gevat, en deed zich zoo goed voor, dat het een wonder was, dat kapitein Mackenzie geen opvolger had gekregen. James Binnie waarschuwde zijn vriend den kolonel tegen de verloksele der bevallige sirene en vroeg lachend aan Clive, hoe mevrouw Mackenzie hem als mama (*mamaw* sprak Binnie het uit) zou bevallen?

Kolonel Newcome was zeer gerust met betrekking tot zijne toekomst. Hij verheugde zich dat zijn vriend James met zijne familie verzoend was en gaf aan Clive te verstaan, dat de verkwistingen van wijlen kapitein Mackenzie de oorzaak der oneenigheid tussehen dezen en zijn schoonbroeder waren geweest, welke laatste den spilzieken kapitein herhaalde malen uit den nood geholpen had en, in weerwil van die verwijdering, toch nooit had opgehouden zijne zuster de weduwe en de haren edelmoedig te gedenken. »Maar het komt mij voor, Clive,» zeide hij, »dat daar Rosa zeer mooi is en gij toch nog eene vrije kamer in uw atelier hebt, het beste zou zijn dat gij uw intrek in Charlotte Street

naamt, zoolang de dames bij ons zijn." Clive was er niet rouwig om, dat hij wat onafhankelijker zou wezen, doch toonde dat hij toch veel prijs op het vaderlijke huis stelde, want hij kwam er elken morgen ontbijten, dineerde er dikwijls en bracht de avonden in den schoot van het gezin door. Het huis was dan ook werkelijk veel vroolijker door de tegenwoordigheid der beide dames. Niets kon aardiger zijn dan ze te zamen de trap te zien afkomen, waarbij mama haar mooien arm rondom Roosje's lieve taille had. Mama had den mond altijd vol over Roosje. Dat lieve kind was altijd zoo opgeruimd, altijd zoo goed, altijd zoo gelukkig! Die lieveling werd met een lachje op de lippen wakker, 'tgeen een genot was om te zien. Oom James zei op zijne droge manier, dat het wezenlijk de moeite waard moest zijn om dat bij te wonen. »Och, schei uit, ouwe oom James!» riep Roosje's mama dan; »die ouwe vrijers zijn altijd zoo ondeugend!» waarop oom James Roosje vriendelijk en schertsend kuste. Zij was zoo bescheiden en zacht, en deed zooveel moeite om het den kolonel naar zijn genoegen te maken, als men van eenig meisje verwachten kon. Het was een plezier haar door de kamer te zien trippelen met zijn kop koffie, of met hare blanke poezelige vingertjes okkernoten voor hem te zien pellen na het diner.

Jufvrouw Irons, de huishoudster, verfoeide natuurlijk mevrouw Mackenzie en was jaloersch op haar, ofschoon de dame alles deed wat in haar vermogen stond, om de gunst van de bestuurster van het huishouden der beide heeren te winnen. Zij prees de diners die zij gereedmaakte en was opgetogen over hare poddingen. Zij verzocht het te mogen bijwonen hoe die heerlijke poddingen gemaakt werden en het recept te mogen hebben, om er zelf gebruik van te maken als zij weg was. Jufvrouw Irons hield het er echter voor, dat mevrouw Mackenzie niet van plan was ooit weg te gaan. Zij had een afkeer van dames, die in hare keuken kwamen. De meiden verzekerden ten sterkste, dat zij juffer Rosa hadden hooren schreien en dat zij mama in de slaapkamer hadden hooren schelden. Hoe kwam die lampetkan verbrijzeld en die stoel gebroken, op dien dag toen daar boven zoo'n geweldig leven was?

Mevrouw Mackenzie kon wonderschoon op de ouderwetsche wijze dansjes, *reels* en Schotsche en Iersche liedjes spelen, waarvan de eerste Binnie's gemoed met zaligheid vervulden. De goede moeder wenschte natuurlijk, dat hare lievelinge, nu zij toch te Londen was, eenige goede lessen op de piano zou ontvangen. Roosje zat den ganschen dag te trommelen op een instrument, dat tot haar bijzonder gebruik naar boven was vervoerd, en de kolonel, die altijd zijne vrienden en bekenden op ongezochte wijze van dienst trachtte te zijn, dacht aan de kleine jufvrouw Cann, de gouvernante die bij Ridley woonde, en recommandeerde haar als onderwijzeres. »Ieder, die *zij* recommandeert, kolonel, zal ons aangenaam zijn,» zeide mevrouw Mackenzie, ofschoon zij zoo zuur als azijn keek en waarschijnlijk Monsieur Quatremains of Signor Twankidillo had willen hebben. De kleine gouvernante kwam dus en mevrouw Mackenzie behandelde haar aanvankelijk zeer onbeleefd en uit de hoogte; doch zoodra de weduwe jufvrouw Cann hoorde spelen was zij tevreden gesteld, ja verrukt. Monsieur Quatremains nam een guinje voor eene les van drie kwartier, terwijl jufvrouw Cann dankbaar was voor vijf shillings voor anderhalf uur. Het verschil tusschen die beide prijzen voor twintig lessen, welke die lieve oom James betaalde, ging in mevrouw Mackenzie's zak, en van daar waarschijnlijk op haar mooien schouder en hoofd in de gedaante van een prachtig zijden kleed en een

elegant Fransch hoedje, waarmee kapitein Goby zeide, dat zij, op zijn eer, er uitzag alsof zij nog geen twintig was.

Als de kleine gouvernante, na hare les gegeven te hebben, huiswaarts trippelde, wipte zij dikwijls in Clive's atelier in Charlotte Street aan, waar hare twee jongens, zooals zij Clive en J. J. noemde, aan 't werk waren. Clive vertelde ons lachend, dat jufvrouw Cann hem met de weduwe en hare dochter plaagde, en deelde ons mede wat zij van die beiden zeide. Mevrouw Mac scheen niet enkel en alleen van suiker te zijn. Als Roosje fout speelde, viel mama haar met buitengemeen krachtige taal op het lijf en gaf haar soms een slag op den rug. Zij noodzaakte Roosje om nauwe laarsjes te dragen en schopte tegen haar klein voetje, indien het niet in de pantoffel kon. Ik bloos over de indiscretie van jufvrouw Cann, maar werkelijk vertelde zij aan J. J., dat mama Roosje noodzaakte zich zoo dicht te rijgen, dat het arme kind er bijna van stikte. Roosje verzette zich niet, maar onderwierp zich altijd, en kwam, als de scheldwoorden voorbij en de tranen weg waren, lachend de trap af met mama's arm om haar middel en met haar aardig glimlachje voor de heeren beneden. Behalve de Schotsche liedjes zonder accompagnement kon zij heel lief balladen met begeleiding van de piano zingen, waarbij mama van aandoening de tranen in de oogen kreeg. »De stem van dat kind maakt mij week, mijnheer Newcome,» zeide zij. »Zij heeft nog nooit een oogenblik verdriet gekend! De hemel geve, ja, de hemel geve, dat zij gelukkig moge worden! Maar hoe zal het met mij gaan, als ik haar verlies?»

»Wel, mijn beste, verliest gij Roosje, dan zult ge u troosten met Joosje,» zeide de snaaksche Binnie, die de manoeuvre misschien doorzag, van de sofa af.

De weduwe beantwoordt dit met een hartelijken lach en houdt haar zakdoek voor haar mond, terwijl zij haar broeder met een veelbetekenenden blik aanziet. »Och, beste James,» zegt zij, »gij weet niet wat eene moeder gevoelt.»

»Ik kan het tot zekere hoogte wel begrijpen,» antwoordt James. »Kom, Roosje, zing dat mooie Fransche liedje nog eens voor mij.» De opletendheden, die mevrouw Mackenzie aan Clive bewees, waren werkelijk aandoenlijk. Als er vrienden van hem kwamen, nam zij hen ter zijde en weidde in Clive's lof uit. Den kolonel droeg zij op de handen; nooit had zij zulk een man of zulke manieren gezien. De manieren van den bisschop van Tobago waren zeker bevallig en zijne handen behoorden zonder tegenspraak tot de zachtste en mooiste ter wereld, maar zij waren niet fraaier dan die van kolonel Newcome. »En let eens op zijne voeten!» sprak zij, waarbij zij haar eigen voet uitstak, die zeer lief was, en hem plotseling terugtrok met een schalkschen blik, die de plaats van een bos moest vervangen: »mijn schoen zou hem passen. Toen wij op Conventry-eiland waren, zeide men van Sir Peregrine Blandy, die den armen Sir Rawdon Crawley opvolgde (ik zag verleden week in de *Staatscourant* dat zijn lieve jongen luitenant kolonel is geworden) en die tot de meest intieme vrienden van den prins van Wallis behoorde, dat hij onder alle heeren van zijn tijd de beschaafde manieren en het deftigste voorkomen had; en inderdaad deed hij zich zeer statig en nobel voor, maar ik geloof niet dat hij met kolonel Newcome in vergelijking kon komen, wezenlijk dat geloof ik niet. Geloof gij het wel, mijnheer Honeyman? Wat eene heerlijke preek was dat verleden zondag! Ik kan u verzekeren, dat er ten minste twee paar oogen in de kerk waren, die niet droog bleven. Ik kon de andere menschen niet zien, omdat ik zelve zoo

schreide. Ach, wat zou ik gaarne wenschen, dat wij u te Musselburg hadden! Ik ben natuurlijk in het Presbyteriaansch geloof groot gebracht: doch bij mijn vele reizen en trekken met mijn goeden man, heb ik zijne Kerk liefgekregen. Thuis zitten wij natuurlijk onder het gehoor van dominé M'Craw, maar die is zoo vreeselijk lang van stijl! Elken zondag minstens vier uren 's morgens en 's avonds! 't Arme Roosje bezwijkt er haast onder. Hebt gij hare stem wel in de kerk gehoord? Het lieve kind is verrukt over het gezang. Zijt ge niet over het gezang verrukt geweest. Roosje-lief?"

Zoo Roosje verrukt is geweest over het zingen, Honeyman is het over de zangeres en hare mama. Hij strijkt het blonde haar van zijn voorhoofd weg, zet zich aan de piano, speelt een paar dier kerkgezangen en kweelt er een zacht accompagnement bij, waarbij hij er uitziet alsof hij zóó zóó van het muziekstoeltje opgetild zal worden en naar de zoldering zal fladderen.

"Och, dat is engelachtig!" zegt de weduwe. »'t Is of men wierook ruikt, of men het orgel in de kathedraal van Montreal hoort! Roosje herinnert zich Montreal niet meer, want zij was toen een kind, dat nog niet spreken kon. Zij werd op onze uitreis geboren en op zee gedoopt. Gij herinnert het u nog wel. Goby?"

"Dat doe ik, en ik beloofde toen dat ik haar den cathechismus zou leeren, maar dat heb ik vergeten," antwoordt kapitein Goby. »Wij lagen drie jaar tusschen Montreal en Quebec, met het 100ste en het 120ste regiment Hooglanders, en een tijdlang met het 33ste garde-dragnonders: Fipley had het kommando, en het was een plezierige tijd, beter dan in West-Indië, waar men zijn leven met al dat heet gepeperde eten en den sterken drank bederft. Mackenzie was een drommels woeste knaap," fluistert Goby tegen zijn buurman, »teen niemand anders dan schrijver dezes was, »en mevrouw Mac was — was zulk een aardig vrouwtje als men ergens zien kon" (bij deze verklaring knipoogt de kapitein en ziet er bijzonder snaaksch uit). »Ons regiment is in Oost-Indië niet geweest, kolonel."

Onder het wisselen van dergelijke schoone opmerkingen en onder muziek en gezang gaat de avond voorbij. »Sedert het huis opgeluisterd was door de beminnelijke tegenwoordigheid van mevrouw Mackenzie en hare dochter," zeide Honeyman, die altijd galant van manieren en bloemrijk in zijn uitdrukkingen was, »scheen het alsof de lente er haar intrede had gedaan. De gastvrijheid, die er uitgeoefend werd, was met nieuwe bevalligheid getooid; en de altijd zoo aangename kleine réunies waren dubbel bekoorlijk. Maar waarom waren deze dames gekomen, indien zij weer heengingen? Hoe — hoe zou mijnheer Binnie zich kunnen troosten (om van anderen niet te spreken), indien zij hem alleen lieten?"

»Wij zijn niet voornemens broeder James alleen te laten," riep mevrouw Mackenzie met een gullen lach uit. »Wij vinden Londen vrij wat aangamer dan Musselburg!"

»Ja, dat doen wij!" bevestigde Roosje blozend.

»En wij blijven dus zoo lang als mijn broeder ons wil houden," ging de weduwe voort.

»Oom James is zoo lief en hartelijk," voegde Roosje er bij; »ik hoop, dat hij mama en mij niet zal wegzenden."

»Hij zou een barbaar, een wildeman zijn als hij het deed!" riep Binnie uit, met blikken, die van ingenomenheid getuigden, op de beide lieve gezichtjes. Iedereen hield van haar. Binnie liet zich haar oplettenheid

gaarne welgevallen. De kolonel hield van elke vrouw onder de zon. Clive lachte, schertste en walste beurtelings met de moeder en de dochter, en de eerste was de levendigste partner van de twee. De goedvertrouwende moeder — dat lieve onnoozele lam! — liet hare dochter in het atelier en ging zelf boodschappen doen; maar de kleine J. J. zat er ook te werken, want hij schilderde zijn tweede stuk. Hij was bijna de eenige van Clive's vrienden van welke de weduwe niet hield. Zij noemde dien kleinen schilder, die aan niemand een stroobreed in den weg legde, een brutaal, bemoeiziek en slecht opgevoed schepsel.

In één woord, mevrouw Mackenzie legde het zoo openlijk op Clive toe, dat ieder onzer het zag, en Clive maakte zich over hare kunsteloze manoeuvres even vroolijk als ieder ander. 't Was een prettig vrouwtje. Wij boden haar en hare dochter een luncheon aan op Lamb Court in den Temple. Wij gaven het op Sibwright's kamer en lieten het luncheon uit het koffiehuis van Dick en het ijs en het dessert van Partington in het Strand komen. Juffer Roosje, mijnheer Sibwright, onze buurman op Lamb Court, en de weleerwaarde heer Charles Honeyman zongen heerlijk na den eten, zoodat er een troep kruiers, schoonmaaksters en jongens beneden op het plein stonden te luisteren. Mijnheer Paley, die in de nabijheid zat te studeeren, was verbolgen over het gedruis dat wij maakten. Kortom, de partij slaagde in allen deele. Wij hadden allen veel met de weduwe op, en indien zij het met haar aardige gezichtje op Clive toelagde, waarom zou zij niet? Allen waren wij ook ingenomen met het mooie, frissche, zedige Roosje. Zelfs de deftige oude advocaten in de Temple-kerk knipten des zondags, toen de dames zich daar vertoonden, met hun indrukwekkende oogen, als zij ze op die twee buitengemeen nette, lieve, fraai gekleede, fashionable dames lieten rusten. Dames, gaat toch naar de Temple-kerk. Gij zult er meer jonge heeren zien en meer eerbiedige beleefdheid ondervinden dan ergens anders, behalve te Oxford en te Cambridge. Gaat naar de Temple-kerk, — natuurlijk niet om de bewondering, die gij zult gaande maken zonder het te kunnen helpen, maar omdat de preek uitmuntend, het gezang zeer schoon en de kerk een belangwekkend gedenkstuk uit de dertiende eeuw is, waar gij nog de graftomben van die lieve Tempelridders vindt.

Mevrouw Mackenzie kon ernstig of vroolijk zijn, naar gelang van het gezelschap waarin zij zich bewoog, en geen vrouw kon zich statiger gedragen, wanneer nu en dan een vriend uit Schotland op Fitzroy Square verscheen met een schrijven van de lieve Joosje of een aanbevelingsbrief van Joosje's grootmoeder. De kleine jufvrouw Cann lachte dikwijls en zei met een knipoogje: »Gij krijgt nimmer uwe slaapkamer terug, mijnheer Clive. Wees verzekerd, dat ook juffer Joosje over weinige maanden komt en misschien ook de oude mevrouw Binnie, hoewel ik zou durven wedden, dat zij met hare dochter niet overweg kan. Maar de weduwe heeft oom James in beslag genomen, en zal nog iemand anders in haar net vangen, als ik mij niet vergis. Zoudt gij liever eene stiefmoeder hebben, mijnheer Clive, of eene vrouw?»

De schrijver dezer bladen is niet in staat met zekerheid te zeggen, of de schoone dame hare netten naar den kolonel uitwierp; doch ik houd mij overtuigd, dat een ander beeld zijn hart vervulde, en deze Circe vermocht even weinig op hem als een paar dozijn andere verleidsters, die hare tooverkrachten aangewend hadden. Indien zij het beproefd heeft, dan is het haar mislukt. Zij was eene schrandere vrouw, die

zeer openhartig spreken kon, als dit met hare plannen strookte. »Kolonel Newcome,» zeide zij tegen mij, »is eenmaal innig verliefd geweest, daar ben ik zeker van, en heeft geen hart meer weg te schenken. De vrouw, die zijn hart ontvangen heeft, moet eene gelukkige vrouw geweest zijn, ofschoon ik overtuigd ben, dat zij het niet op den waren prijs geschat of het bezit daarvan niet lang overleefd heeft, of — of iets dergelijks. Het treurige levenslot van sommige menschen staat als 't ware op hun gezicht te lezen. Ik herinner mij, dat er, toen wij op het Coventry-eiland woonden, een zeker kapelaan was — een heel goed man — zekere mijnheer Bell, getrouwd met een aardig vrouwtje, dat daar stierf. De eerste maal toen ik hem zag, zeide ik: »Ik zie, dat die man een groot verdriet in zijn leven heeft gehad; ik ben verzekerd, dat hij zijn hart in Engeland heeft achtergelaten.» Gij heeren die boeken schrijft en bij het derde deel ophoudt, mijnheer Pendennis, gij weet zeer goed, dat de wezenlijke geschiedenis dan dikwijls pas begint. Mijn derde deel was uit op mijn zestiende jaar, toen ik met mijn armen man trouwde. Denkt gij misschien dat al onze wederwaardigheden toen eindigden en wij van dat oogeblik af altijd gelukkig leefden? Ik leef thans voor mijne lieve meisjes. Het eenige, wat ik wensch, is, ze goed bezorgd te zien. Men kan niet edelmoediger zijn dan mijn lieve broeder James geweest is. Ik ben zijne halfzuster maar, moet ge weten, en werd nog op den arm gedragen toen hij heenging. Hij had oneenigheid met kapitein Mackenzie, die eigenzinnig en oavoorzichtig was, en ik moet erkennen dat mijn arme lieve man ongelijk had. James kon niet terecht komen met mijn arme moeder. Zij konden niet met elkander omgaan en ik heb dus dikwijls de begeerte gevoeld, dat beken ik, om zijne huishouding te komen besturen. Zijn huis, zijne vrienden, de mannen van talent die hier komen, zooals mijnheer Warrington en — nu ik zal geen namen noemen en geen complimentjes maken aan iemand die het menschelijk karakter zoo goed kent als de schrijver van *Walter Lorraine*, — dat alles maakt het verblijf hier duizendmaal aangenamer dan dat te Musselburg voor mij en mijn lieve Roosje, wier teeder gemoed gekrenkt werd in den omgang met mijn arme mama. Het lieve kind was nergens gelukkig dan op mijne kamer! Zij is de zachtheid en gehechtheid in persoon. Zij legt het niet openlijk aan den dag, maar zij bezit eene verwonderlijke vatbaarheid om geest en genie en talent, van welken aard ook, te waardeeren. Zij ontveinst altijd haar gevoel, behalve voor hare liefhebbende oude moeder. Toen ik gisteren op hare kamer kwam, vond ik haar in tranen badende. Ik kan niet zien, dat haar oogen rood zijn of dat zij schijnt te lijden. Ik vroeg dus wat haar derde en gaf haar een kus, want het is zoo'n teeder plantje, mijnheer Pendennis! De hemel weet met hoeveel zorgvuldigheid ik haar heb groot gebracht! Zij keek glimlachend van mijn schouder op en zag er zoo lief uit! »O mama,» zei de lieveling, »ik kon mij niet weerhouden! Ik heb om *Walter Lorraine* geschreid.» (Op dit oogeblik kwam Roosje binnen). »Ik zeg daar aan mijnheer Pendennis, lieveling, hoe ongehoorzaam ge gisteren geweest zijt, daar ge een boek hebt zitten lezen, hetgeen ik gezegd had dat ge niet lezen moest, want het is een heel ondeugend boek, en ofschoon het eenige treurige waarheden bevat, is het veel te misanthropisch (is dat het goede woord? ge weet, ik ben maar een arme soldatenvrouw en geen geleerde) en veel te bitter; en ofschoon het geprezen wordt in de tijdschriften en door de knappe menschen — wij zijn maar eenvoudige zielen van het platteland — zullen wij het niet prijzen. Kom, liefje»

(en daarbij wordt een schat van kussen over Roosje uitgestort), »zing dat liedje nog eens, dat mooie liedje, dat mijnheer Pendennis zoo bevalt.»

»Ik zal gaarne alles zingen wat mijnheer Pendennis genoeg doet,» zegt Roosje met haar helderen oprechten blik en zet zich aan de piano, waar zij met hare frissche ongekunstelde stem een lied aanheft.

Daarop volgen weder liefkoozingen. Mama is verrukt. Wat zien die moeder en dochter — twee saamgestrengelde leliën — er liefelijk uit! De noodzakelijkheid om een partijtje in den Temple te geven — een luncheon bij Dick te bestellen (zooals boven gemeld is), het dessert van Partington te nemen, Sibwright's lepel te leenen, benevens zijn jongen om den onzen te helpen, ja Sib zelven te noodigen en zijne kamer ten gebruike te vragen, daar die zooveel mooier dan de onze was, terwijl men er ook eene piano en eene gitaire vond; al die gedachten kwamen snel en in heerlijk verband den vermaaklievenden heer Pendennis voor den geest. Wat waren de dames verrukt over het voorstel! Mevrouw Mackenzie klapt in hare mollige handjes en kust Roosje weer. Indien het kussen een afdoend bewijs van liefde is, dan is mevrouw Mac de beste der moeders. Ik mag zonder valsche bescheidenheid zeggen, dat ons partijtje uitnemend slaagde. De champagne was onverbeterlijk geijsd. De dames bemerkten niet, dat onze schoonmaakster, vrouw Flanagan, reeds vroeg in den namiddag smooordonken was. Percy Sibwright zong wonderschoon en met de grootste opgewektheid liedjes in velerlei talen. Ik ben zeker, dat Roosje hem als een der boeiendste jongelieden van Londen beschouwde, 't geen hij ook is. Bij het uitmuntend accompagnement van hare moeder zong zij hare geliefkoosde liedjes (haar voorraad was zeer gering en beliep ik, niet meer dan vijf). Daarna werd de tafel in een hoek geschoven, waar de trillende geleien de maat hielden met de muziek, en, terwijl Percy speelde, draaiden werkelijk twee walsende paren de kamer door. Geen wonder dat het benedenpleintje vol bewonderaars stond, dat de vlijtige Paley woedend was en dat vrouw Flanagan in een opgewonden stemming verkeerde. Ach, blijde dagen, gelukkige oude kamers, wier somberheid door den zonneschijn der jeugd verdreven werd! O vroolijke liedjes en vriendelijke gezichten! Hoe aangenaam is het, u nog eens in het geheugen terug te roepen. Eenige van die schitterende oogen vonkelen niet meer, sommige van die lachende lippen laten geen geluid meer hooren. Sommige andere zijn niet minder vriendelijk, maar meer ernstig dan in die vroegere dagen, wier herinnering even bij ons opkomt, om daarna in het grijze verleden terug te zinken. De lieve oude kolonel sloeg met groot genoegen de maat bij de liedjes, en de weduwe reikte hem zelve met hare mooie vingertjes een vlammetje voor zijne sigaar. Dit was de eenige rook die op de partij geoorloofd werd — zelfs Warrington mocht zijn neuswarmer niet opsteken — ofschoon het vroolijke weeuwte verklaarde dat zij in West-Indië aan 't rooken gewoon was geworden en in dat opzicht stellig de waarheid sprak. Onze partij duurde tot na het vallen van den donker, en toen Binnie's jongen een rijtuig had gehaald, begeleidden wij met ons allen de dames daarheen. Menigeen, die dien avond van zijne vervelende club naar zijn eenzame kamer terugkeerde, moet ons het genoegen benijd hebben, dat wij twee zulke schoonheden hadden mogen onthalen.

De geestelijke heer liet zich door de heeren van de balie de loef niet afsteken, en de partij in den Temple werd dus gevolgd door eene partij op Honeyman's kamer, die, ik moet het bekennen, de onze ver in luis-

ter overtrof, want het luncheon was van Gunter, en al ware het Roosje's moeder geweest, die ter gelegenheid van het huwelijk van haar lieveling een dejeuner gaf, dan had het niet netter en eleganter aangelegd kunnen zijn. Wij hadden twee ruikers gehad, op Honeyman's tafel stonden er vier, behalve nog eene groote ananas, die den schelm drie of vier guinjes moet gekost hebben en die Percy Sibwright met talent open-sneed. Roosje vond het overheerlijk, waarop mevrouw Mackenzie uitriep: »Mijn liefje herinnert zich de ananassen in West-Indië niet meer!» en pikante verhalen begon te doen van de partijen, die zij bezocht had bij onderscheidene gouverneurs in de koloniën. Na het luncheon gaf onze gastheer de hoop te kennen, dat er wat muziek zou gemaakt worden; van dansen kon hier natuurlijk geen sprake zijn, »want,» zeide Honeyman met zijne temende stem, »dat zou kwalijk met mijn ambt strooken. Ge weet verder dat ik een hermiet ben, en» (hier liet hij zijn oog over de tafel gaan) »ge u dus met de tafel van een hermiet zult moeten vergenoegen.» Die tafel was echter, zooals ik zeide, uitmuntend voorzien. De wijn was slecht, daarover waren George en Sib en ik het eens, en in dat opzicht vleiden wij ons dus, dat ons feest dat van den dominé overtroffen had. Vooral de champagne was zulk bocht, dat Warrington er een aanmerking over maakte tegen zijn buurman, een heer van een donker uitzicht met prachtige ringen en kettingen en een sikje aan de kin.

De vrouw en de dochter van dien heer waren de twee andere dames, welke onze gastheer genoodigd had. De moeder was prachtig uitgedost. De weinig beteekenende ornamenten der arme mevrouw Mackenzie, hoewel zij die zoo smaakvol mogelijk droeg en van een eenvoudigen gouden armband evenveel partij kon trekken als een andere dame van hare smaragden braceletten, waren niets in vergelijking met de schitterende juweelen dier vrouw. Tallooze ringen glinsterden aan hare vingers. De stop van haar reukfleschje was zoo groot als haar mans gouden snuifdoos en van hetzelfde kostbare metaal. Onze dames waren in een nederig huurrijtuig van Fitzroy Square gekomen; deze dames kwamen in een fraai open rijtuigje met witte hitten en met koper uitgemonterde tuigen, welke paardjes de dame der ringen met eene karwats, die eene parasol was, bestuurde. Mevrouw Mackenzie, die met den arm om Roosje's middel aan Honeyman's venster stond, zag dit misschien wel met eenige benijding aan. »Waarde mijnheer Honeyman,» riep Roosje opgetogen uit, »van wie zijn die mooie paardjes?»

»Dat is,» — antwoordde de dominé met een flauw blosje, — »ah, dat is mevrouw Sherrick met hare dochter, die mij de eer doen op het luncheon te komen.»

»De wijnkooper, o!» denkt mevrouw Mackenzie, die Sherrick's kopen naambordje op de deur der kelders onder Lady Whittlesea's Kapel gezien heeft, en zich misschien wel hierom wat grootscher voordeed dan gewoonlijk en ons bezig hield met verhalen omtrent koloniale gouverneurs en hunne vrouwen, waarbij zij geen andere personen noemde dan zulke die een handvat aan hun naam hadden.

Ofschoon het niemand anders dan Sherrick was, die de champagne geleverd had op welke Warrington smaalde, toonde hij er zich echter niet beleedigd over, maar schaterde het integendeel van lachen uit toen hij de aanmerking hoorde, 'tgeen sommigen onzer, die begrepen welke aardigheid er achter stak, deed glimlachen. Wat George Warrington betrof, deze wist nauwelijks iets meer van 'tgeen er in de stad omging dan de dames aan zijn overzijde, die, nog veel onnoozeler dan George,

de champagne heel lekker vonden. Mevrouw Sherrick was gedurende den maaltijd zeer stil en keek telkens naar haar man alsof zij ongerust was en van hem wilde weten hoe zij zich houden moest, waarop hij van zijn kant, naar ik meende te zien, met veelbeteekenende blikken en barsche wenken antwoordde, hetgeen mij tot het vermoeden bracht dat hij haar thuis onder den duim hield. De jonge jufvrouw Sherrick was zeer lief en sloeg de oogen meestal neer, maar wanneer zij ze naar Clive ophief, die haar veel oplettenheid bewees (de schelm kan tot den huidige dag niet met eene mooie vrouw in gezelschap zijn of hij doet hetzelfde) — ik zeg, wanneer zij ze ophief en glimlachte, dan was zij inderdaad liefelijk om te aanschouwen met haar bleek voorhoofd, hare zware gewelfde wenkbrauwen, hare ronde wangen en hare lippen die zacht beschaduwde waren — welk woord moet ik er voor kiezen? — zacht gepenseeld, op de wijze der lippen van de Fransche gouvernante, mademoiselle Lenoir.

Percy Sibwright knoopte met zijne gewone bevalligheid en minzaamheid een gesprek met Roosje aan. Mevrouw Mackenzie deed haar best om zeer beleefd te zijn, maar het was duidelijk dat zij niet volkomen met dien jongen heer ingenomen was. De arme Percy, omtrent wiens middelen en vooruitzichten zij mij op de ongezoctste wijze uitgehoord had, kwam haar wellicht als bewonderaar van haar lieve Roosje niet verkieslijk voor. Zij wist niet, dat Percy evenmin kon nalaten galant te zijn als de zon kan nalaten te schijnen. Zoodra Roosje haar stukje ananas gegeten had, waarbij zij op Percy's vraag met de meeste eenvoudigheid ten antwoord gaf, dat zij het verreweg lekkerder vond dan de aalbessen uit grootmoeders tuin, riep mevrouw Mae uit: »Nu Roosjef, moest gij eens zingen. Gij hebt mijnheer Pendennis een liedje beloofd.» Honeyman wipt onmiddellijk de piano open. De weduwe trekt hare gewasschen handschoenen uit (die van mevrouw Sherrick waren splinternieuw en van het beste Parijsche fabrikaat) en Roosje zingt No. 1, door No. 2 gevolgd, onder groote toejuiching. Moeder en dochter omstrengelen elkander bij 't verlaten der piano. »Brava! brava!» roept Percy Sibwright. Zegt Clive Newcome niets? Hij staat met den rug naar de piano en kan zich niet verzadigen aan het zien van jufvrouw Sherrick.

Percy zingt eene Spaansche seguidilla, een Duitsch lied, eene Fransche romance, een Napelsch canzonet, die, ik moet het erkennen, slechts luttel aandacht trekken. Op dit oogenblik zendt jufvrouw Ridley koffie boven, waarvan mevrouw Sherrick zich met eene belangrijke hoeveelheid suiker bedient, evenals zij zich reeds van talloze andere dingen, kip-, kievitseieren, garnalen, aspics, geleien, crèmes, druiven en de hemel weet wat meer, bediend had. Honeyman komt voorwaarts en vraagt met diepen eerbied, of mevrouw en mejufvrouw Sherrick het gezelschap niet op eenige muziek zouden willen vergasten? Mevrouw staat met eene buiging op, trekt de Fransche handschoenen uit, waardoor hare groote blanke handen, schitterende van ringen zichtbaar worden, en begeeft zich, na hare dochter Emily gewenkt te hebben, naar de piano.

»Kan zij zingen, na zooveel gegeten te hebben?» fluistert mevrouw Mackenzie. Kan zij zingen! O arme, onwetende mevrouw Mackenzie! Toen gij in West-Indië waart, moet ge, bij het doorloopen der Engelsche nieuwsbladen, toch wel van de beroemde jufvrouw Folthorpe gelezen hebben. Mevrouw Sherrick is niemand anders dan die vermaarde artiste, die, na drie jaren van triomfen in de Scala, de Pergola, de San Carlo

en de Londensche Opera, haar beroep liet varen, honderd aanbidders afwees en hare hand aan Sherrick schonk, den zaakwaarnemer van Cox, die, gelijk een ieder weet, als directeur van Drury Lane failliet ging. Sherrick, die nog al eene hooge borst had, wilde na zijn huwelijk zijne vrouw niet in het publiek laten zingen; doch in besloten gezelschap mag zij het natuurlijk doen, en nu neemt zij met hare dochter, die eene heerlijke contre-altstem bezit, statig aan de piano plaats, waar zij beiden zoo prachtig zingen, dat iedereen in het vertrek, met één enkele uitzondering, er verrukt van is, en de kleine jufvrouw Cann zelve de trap opsluipt en met jufvrouw Ridley buiten aan de deur er naar staat te luisteren.

Jufvrouw Sherrick schijnt nog eens zoo schoon nu zij zingt, en Clive Newcome is opgetogen, evenals het goedaardige Roosje, wier hartje van genoegen zwelt en die op de ongeunsteldste wijze tegen jufvrouw Sherrick zegt, terwijl hare blauwe oogen van genot en erkentelijkheid stralen: »Waarom hebt ge mij gevraagd om te zingen, als ge zelve zoo wonderschoon zingt? Oeh, sta nog niet van de piano op, en zing nog iets.» En bij die woorden steekt zij vriendschappelijk haar handje naar de zooveel talentvoller zangeres uit en leidt haar met een blos naar het instrument terug. »Ik en Emily zullen gaarne zooveel voor u zingen als gij wilt, liefje,» zegt mevrouw Sherrick, Roosje welwillend toeknikkende. Mevrouw Mackenzie, die zich onderwijl op de lippen heeft zitten bijten en met de vingers de maet op een tafeltje getrommeld heeft, vergeet eindelijk de smart der nederlaag in de bewondering der overwinnaressen en zegt: »Het was wreed van u, mijnheer Honeyman, dat gij ons niets gezegd hebt van — van de verrassing, die gij ons bereid hadt. Ik had geen vermoeden, dat wij hier volleerde zangeressen zouden aantreffen. Mevrouw Sherrick zingt inderdaad verrukkelijk.»

»Als gij eens bij ons komt in Regents Park, mijnheer Newcome,» zegt Sherrick, »zullen mijne vrouw en Emily zooveel aars voor u zingen als u behaagt. Hoe bevalt u het huis op Fitzroy Square? Is er ook eenige reparatie noodig? Ik ben een goed huisheer voor een goeden huurder, en 't kan mij niet schelen wat ik aan mijne huizen besteed, al verlies ik er soms bij. Bepaal zelf maar een dag, wanneer ge eens bij ons komt; dan zal ik nog eenigen noodigen, die hun gezelschap waard zijn. Uw vader en mijnheer Binnie zijn eens bij ons geweest, toen gij nog jonger waart, en hebben, geloof ik, geen onaangename avond doorgebracht. Kom en zie hoe het u bevalt; ik kan u zoo'n goed glas voorzetten als ge ergens vinden zult,» en bij die woorden komt er een glimlach op zijn gelaat, daar hij misschien aan de champagne denkt, welke Warrington afgekeurd had. »Ik heb dezen avond het gesloten rijtuig voor mijne vrouw laten komen,» gaat hij voort, terwijl hij door het venster naar eene fraaie koets ziet, die juist heeft stilgehouden. »Die kleine paarden stappen er fiks overheen, niet waar? Zijt gij een liefhebber van paarden? Ik geloof ja. Ik zie u wel in het Park en voorbij ons huis rijden. De kolonel zit goed te paard, en gij ook, mijnheer Newcome. Dikwijls heb ik gezegd: »Waarom komen zij niet binnen en zeggen: Sherrick, hebt ge een lunch voor ons, met een glaasje sherry?« Bepaal maar een dag, mijnheer. Komt gij dan ook, mijnheer Pendennis?«

Clive bepaalde een dag en vertelde het des avonds aan zijn vader. De kolonel zette een ernstig gezicht. »Er is iets in dien mijnheer Sherrick dat mij niet bevalt,» zeide die scherpzinnige opmerker. »'t is gemakkelijk te zien, dat hij niet volkomen een gentleman is. Het beroep,

dat iemand uitoefent, is mij onverschillig, Clive, want wie zijn wij, om in dat opzicht airs aan te nemen? maar wanneer ik weg ben, mijn jongen, en gij niemand in uwe nabijheid hebt die de wereld kent zooals ik, zoudt gij in handen van bedriegers kunnen vallen en door schelmen in het ongeluk gestort kunnen worden. Wees dus altijd zeer voorzichtig, Clive. Mijnheer Pendennis hier weet dat het van oplichters wemelt" (en deze woorden liet de goede oude heer van een veelbetekenend knipoogje vergezeld gaan). »Pas toch op den jongen, Pendennis, als ik weg ben. Mijnheer Sherrick is echter een zeer goed en onbekrompen huisheer voor mij geweest, en iemand, die zelf wijn verkoopt, mag inderdaad een vriend wel eens eene flesch voorzetten. Ik ben blij, vrienden, dat ge een genoeglijken avond hebt doorgebracht. Ik hoop, dames, dat ge een aangename middag gehad hebt. Zijt ge teruggekomen, Roosje, om thee voor de oude heeren te zetten? James begint goed vooruit te gaan, mevrouw Mackenzie; hij is tot Hannover Square gewandeld, zonder dat zijn voet hem de minste pijn deed."

»Het spijt mij bijna, dat hij beter wordt!" riep mevrouw Mackenzie uit, en dat meende zij »Als hij geheel hersteld is, zal hij ons niet meer noodig hebben."

»Kom aan, mevrouw-lief, hij zal u noodig blijven hebben en u niet willen missen," antwoordde de kolonel, hare mooie hand vattende en die kussende. »James weet even weinig van de wereld als Roosje, en, ware ik niet bij hem geweest, hij zou niet voor zich zelve hebben kunnen zorgen. Als ik naar Indië ben, moet er iemand bij hem zijn, en — en mijn jongen moet ook een thuis hebben," zeide de goedgehartige krijgsman, terwijl zijne stem daalde. »Ik had gehoopt dat zijn eigen familie hem met meer hartelijkheid zou te gemoet gekomen zijn, maar dat doet er nu niet toe," vervolgde hij op opgeruimden toon. »Wel, ik zal denkelijk geen jaar wegblijven, en misschien in 't geheel niet behoeven te gaan, want ik lig het eerst aan de beurt voor promotie. Er zijn een paar oude generaals, die elken dag kunnen komen te overlijden, en wanneer ik effectief kolonel word, kan ik terugkomen, om in het vaderland te leven. Onderwijl ik echter weg ben, waarde mevrouw, zult gij wel voor James willen zorgen en mijn jongen met liefderijkheid behandelen?"

»Dat zal ik!" antwoordde de weduwe met een gelaat dat van blijdschap straalde, en greep de eene hand van Clive, die zij een oogenblik drukte. Op het vriendelijke gezicht van Clive's vader stond die zegenbede te lezen, die zijn gelaat voor mij altijd tot een van de schoonste onder de menschenkinderen maakte.

VIER EN TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

WAARIN DE GEBROEDERS NEWCOME WEDEROM IN EENSGEZINDHEID
SAMENKOMEN.

Gelijk de schrandere lezer wel bemerkt zal hebben, is dit verhaal door den schrijver na rijp overleg en op zijn gemak te boek gesteld, lang na den afloop der reis, waarvan hij de avonturen en gevaren, de gunstige winden en de tegenwinden, de stormen, zandbanken, schipbreuken, eilanden en meer van dien aard, welke Clive Newcome in den aanvang zijner reis door het leven ontmoette, in dit werk beschreven

heeft. In een dergelijk verhaal volgen de gebeurtenissen achter elkander, zonder in een noodzakelijk verband met elkander te staan. Het eene schip stevent het andere voorbij en, nadat de kapiteins een bezoek bij elkander hebben afgelegd, vervolgt elk zijn koers. De *Clive Newcome* ontmoet een vaartuig, hetgeen seint dat het gebrek aan brood en water heeft, en na het daarvan voorzien te hebben, zeilt onze kapitein door en ziet het niet weer terug. Een paar der schepen, met welke wij gezamenlijk uitgelopen zijn, worden in een storm van elkander geslagen en gaan jammerlijk te gronde; andere bereiken de haven, na groote averij in de orkanen beloopen te hebben, of vervallen op tooverachtige eilanden, waar allerlei onverwachte genoegens of voordeelen de gelukkige equipage wachten. Zoo zet de schrijver, in wiens handen *Clive Newcome's* journalen gesteld zijn, met last om er drie octavo-deelen van te maken, het verhaal natuurlijk naar zijn eigene inzichten ineen; maakt, in plaats van *Newcome*, zelf aanmerkingen; geeft fantastische beschrijvingen van menschen en gebeurtenissen, die hij niet persoonlijk kan bijgewoond hebben; en begaat bij dat alles misslagen, die de recensenten wel zullen ontdekken. 't Is bijv. algemeen bekend, dat een aantal der beschrijvingen in *Cook's Reizen* uit den duim gezogen zijn door Dr. Hawkesworth, die het boek in elkander zette. Zoo zij dan ook de lezer dezer boekdeelen, waarin gesprekken zijn opgenomen die de verslaggever onmogelijk kan gehoord hebben en beweegredenen worden toegeschreven aan de personen die zij stellig nooit aan den schrijver hebben geopenbaard, eens voor al gewaarschuwd, dat de verbeeldingskracht des schrijvers waarschijnlijk de bron is van een groot gedeelte van het verhaal, hetgeen hij zoo goed mogelijk opgemaakt heeft uit losse aantekeningen, gesprekken die hem overgebracht zijn en zijne meer of minder juiste kennis van het karakter der betrokken personen. Evenals met de meest geachte geschiedboeken het geval is, zijn des schrijvers eigen gissingen of onderstellingen met dezelfde letter gedrukt als de best bewezen feiten. Ik voor mij geloof, dat de aan *Clive*, den kolonel en de overigen toegeschreven gezegden even authentiek zijn als de redevoeringen in *Sallustius* of *Livius*, en ik verzoek het waarheidlievend publiek dus alleen, te willen gelooven dat de hier beschreven voorvallen, waar wel vermoedelijk geen getuigen bij waren, of later aan mij als steller van deze levensbeschrijving zijn medegedeeld, of van zulk een aard zijn dat zij, te oordeelen naar hetgeen er later op gevolgd is, moeten hebben plaats gehad. Wanneer gij bijv. de woorden *QUE ROMANUS* op een gehavenden steen uit den Romeinschen tijd leest, zijt gij door uwe grondige oudheidkundige kennis in staat om te verzekeren, dat er eenmaal *SENATUS POPULUS* vooraf is gegaan. Ge neemt een verminkt beeld van Mars, Bacchus, Apollo, en zet er de ontbrekende hand, den afwezigen voet of den neus aan, die door den tijd of de barbaren is afgeslagen. Gij doet uw verhaal zooals ge 't best kunt en beschrijft de gebeurtenissen zooals gij denkt dat zij zich moeten toegedragen hebben. Op deze wijs zijn de heer James (geschiedschrijver van *Hare Majesteit*), *Titus Livius*, professor *Alison*, *Robinson Crusoe* en alle andere geschiedschrijvers te werk gegaan. In de beste dier werken zullen misslagen voorkomen en moet meer beweerd zijn dan waarvoor de schrijvers bij mogelijkheid borg kunnen staan.

Om tot onze eigen zaken en het onderwerp, dat ons thans bezig houdt, terug te keeren, ben ik verplicht hier volgens gissing eenige punten vast te stellen, die ik niet door eigen ervaring of van hooren zeggen kon weten. Laten wij stellen, dat *Clive Romanus* is, en dat

wij *Senatus Populus* bij dat opschrift moeten voegen. Nadat mevrouw Mackenzie en hare mooie dochter eenige maanden te Londen vertoefd hadden, van waar zij niet voornemens waren weg te gaan, ofschoon Binnie's gewonde been nu geheel hersteld en hij zoo vlug als ooit was, begonnen de vriendschappelijke betrekkingen tussehen den kolonel en zijne familie in Park Lane weder aan te wakkeren. Hoe zouden wij weten, dat er oneenigheid of althans eene verkoeling had plaats gehad? Thomas Newcome was er de man niet naar, om over zulke zaken breed uit te weiden, ofschoon een paar woorden, die de argelooze gentleman zich in gesprekken had laten ontvallen, wel tot leiddraad konden strekken voor personen, die in zijne familie-aangelegenheden belang verkozen te stellen. Na dat bezoek van den kolonel en zijn zoon op Newcome, was Ethel telkens bij hare grootmoeder. De kolonel ging zijne lieve gunsteling te Brighton opzoeken, maar een- twee- driemaal werd hem de toegang bij Lady Kew geweigerd. De klopper aan die deur kon niet harder zijn dan het gezicht der oude dame, als Newcome haar in haar rijtuig aan het strand ontmoette. Eens toen de kolonel zijn aardige Ethel als de schoonste onder een eskadron jonge dames zag, dat aangevoerd werd door den heer Whiskin, den pikeur, groette zij hem wel is waar hartelijk en straalde de genegenheid en oprechtheid uit haar oogen; doch toen hij naar haar toereed scheen zij zoo gedwongen, toen hij over Clive sprak was zij zoo terughoudend, en toen hij haar verliet keek zij zoo droevig, dat het hem pijnlijk aanded en medelijden inboezemde. Hij keerde naar Londen terug, na in de geheele week slechts dien enkelen blik op zijne lievelinge te hebben kunnen werpen.

Dit was gebeurd terwijl Clive aan zijn vroeger vermelden *Slag van Assaye* zat te schilderen, en onder de daaraan verbonden drukte dacht hij niet veel aan Ethel of aan zijn papa, noch aan iets anders dan zijn groote stuk. Terwijl *Assaye* bewerkt werd, moet Thomas Newcome een gesprek met zijne schoonzuster Lady Anna gehad hebben, aan welke hij ronduit verklaarde welke hoop hij voor Clive gekoesterd had, terwijl zij hem van haar kant even rondborstig moet hebben gezegd, dat de familie geheel andere plannen dan die, welke de eenvoudige kolonel zich voorstelde, met Ethel had. De kolonel was van oordeel, dat eene vroegtijdige eerlijke verbintenis een waarborg voor een jonkman was, en de liefde voor een braaf meisje, eene wijle wachters en strijdens ten einde iets loffelijks te verrichten om haar te winnen, de beste taak die zijn jongen op zich kon nemen. Al hadden jongelieden, die elkander aldus beminden, het in het huwelijk niet te breed, wat had dat te beteekenen? Een gelukkig thuis was beter dan de prachtigste woning op May Fair; een braaf jonkman, zooals Goddank zijn zoon was, eerlijk van hart en een gentleman, kon toch zeker wel zonder overmoed naar de hand zijner nicht staan; en zijn eigen genegenheid voor Ethel en de liefde waarmee zij die beantwoordde was zoo groot, dat de argelooze vader meende dat zijn aardig plannetje wel door den hemel begunstigd zou worden, zoodat hij om de verwezenlijking bad en zich vleide met de gedachte wat eene lieve dochter hij zou hebben om zijn oude dagen te verhelderen als zijne campagnes afgelopen waren en zijne sabel aan den muur hing. Met zulk eene vrouw voor zijn zoon, met zulk een kind voor hem zelve, hoopte hij dat zijne laatste levensdagen zouden opwegen tegen zijne vreugdelooze jongelingsjaren, zijn eenzamen mannelijken leeftijd en zijn eentonige uitlandigheid; en dit eenvoudige plannetje was het, dat hij voor Ethel's moeder uiteenzette, die zonder twijfel door zijne woorden

wel getroffen werd, want zij legde altijd achting en eerbied voor hem aan den dag en bleef, bij de oneenigheden die later in de familie ontstonden en de twisten die tusschen de broeders uitbraken, altijd op de hand van den goeden kolonel.

Doch de heer Barnes Newcome was nu het hoofd van het huis en regeerde zijn vader en al diens zaken. Barnes haatte zijn neef Clive en noemde hem een kale schilder, een onbeschaamde ploert, een akelige fat en zoo meer. Met zijne gewone vrijmoedigheid gaf Barnes op het kantoor deze gevoelens aan oom Hobson te kennen, die ze weer aan mevrouw Newcome op Bryanstone Square overbracht, waarop mevrouw zoo spoedig mogelijk de gelegenheid waarnam om den kolonel hare meening daarover te zeggen en weeklachten aan te heffen over de wijze waarop sommige menschen de aristocratie naliepen. De kolonel vernam aldus, dat Barnes de vijand van zijn zoon was, en waarschijnlijk kwam het daarover tot hooge woorden, want omstreeks dezen tijd nam Thomas Newcome een nieuwen bankier en was, zooals Clive mij vertelde, ten hoogste verbolgen omdat de gebroeders Hobson hem geschreven hadden, dat hij reeds voor meer had getrokken dan hij bij hunne bank gedeponeerd had. »Ik ben zeker dat er iets hapert,» voegde mij die scherpzinnige jonkman toe, »en dat vader kwade vrienden is met de familie in Park Lane, want hij gaat er bijna niet meer heen, en toen Ethel ten hove werd voorgesteld, ging hij niet mee, hoewel hij het beloofd had.»

De broedertwist der Newcomes moet, althans voor dat oogeblik, eenige maanden na de aankomst van Binnie's zuster en nicht op Fitzroy Square bijgelegd zijn en werd gevolgd door een eenigszins in 't oog loopende verzoening; en de aardige Roosje Mackenzie was de onschuldige en onbewuste oorzaak van die liefelijke verandering in het gemoed der drie broeders, zooals ik opmaakte uit een kort gesprek met mevrouw Newcome, die mij met een uitnoodiging tot een diner vereerde. Daar zij sinds twee jaren die gastvrijheid niet tot mij had uitgestrekt en mij met eene koude beleefdheid bejegend had als ik haar elders ontmoette, terwijl nu bovendien haar uitnoodiging geheel aan het einde van het seizoen kwam, wanneer bijna iedereen uit de stad is en een invitatie om te komen dineeren niet als een bewijs van hoogachting beschouwd kan worden, was ik aanvankelijk voornemens te bedanken, zoodat ik er mij dan ook met groote verontwaardiging over uitliet toen de heer Newcome mij in Bays Club die uitnoodiging mondeling had overgebracht.

»Wat moet het beteekenen,» zeide ik, mij tot een oud man van de wereld wendende, die zich juist in de zaal bevond, »dat die menschen mij in Augustus te dineeren vragen, na mij twee jaren verwaarloosd te hebben?»

»Beste jongen,» antwoordde mijn vriend, die niemand anders dan mijn geachte oude oom majoor Pendennis was, »ik heb lang genoeg te Londen geleefd om mij nooit met zulke vragen te kwellen. In de wereld gebeurt het dagelijks, dat de menschen u links laten liggen en dan weer nota van u nemen. Gij kent Lady Cheddar toch wel van aanzien? Ik heb haar man veertig jaar lang gekend en weken lang bij hem op de buitenplaats gelogeed. Zij kent mij zoo goed als het beeld van koning Karel bij Charing Cross, ja, vrij wat beter, en echter veronachtzaamt zij mij een gansch seizoen en loopt mij voorbij alsof zij niet wist wie ik was. En wat doe ik, mijnheer? Ik zie haar ook niet. Ik geef u mijn woord, dat ik niet weet dat er eene Lady Cheddar op de wereld is; als ik met haar op een diner ben, heb ik even weinig vermoeden van haar aanwezigheid als de acteurs van Banquo in Mac-

beth. En wat is nu het einde daarvan? Zij draait bij — pas verleden dinsdag draaide zij bij, en zeide dat Lord Cheddar mij liet uitnoodigen om naar Wiltshire te komen. Ik vroeg haar naar de familie (weet ge dat Henry Churningham met freule Rennet geëngageerd is? eene drommels goede partij voor de Cheddars). Wij gaven elkander de hand en zijn weer evengoede vrienden als ooit. Ik verwacht niet, dat zij om mij huilen zal als ik kom te sterven," (zeide de waardige oude heer met een grijns) »en ik zal ook niet in den zwaren rouw gaan als haar iets overkomt. Gij hebt goed gedaan door aan Newcome te antwoorden, dat ge niet wist of gij vrij waart en dat gij, als ge thuis uw invitaties hadt nagezien, het hem zoudt laten weten. Iemand van *zijn* rang heeft geen recht om zich airs te geven. Maar toch doen zij het, mijnheer; die bankiers gedragen zich zoo hoog en voornaam als de oudste families. Zij trouwen tot zelfs dochters van pairs en achten niets te goed voor hen. Maar ik zou gaan als ik u was, Arthur. Ik heb er een paar maanden geleden gedineerd en de bankierster zeide zoo iets dat gij veel omgang hadt met haar neef en, geloof ik, dat gij groote losbollen waart — althans iets van dien aard »Och, mevrouw," zei ik, »jongens zullen altijd jongens blijven." — »Maar worden toch mannen," antwoordde zij, het hoofd schuddende. Kluchtig wijfje, drommels stigtig. Het diner verwenscht lang, vervelend, wetenschappelijk."

De oude heer was dezen dag zeer spraakzaam en vrouwelijk en ik laat hier dus nog eenige opmerkingen volgen, die hij met betrekking tot mijne vrienden maakte. »Die Indische kolonel schijnt een zeer achtbaar man te wezen," zeide hij De majoor vergat geheel dat hij zelf in Indië geweest was, tenzij hij zich in gezelschap van zeer aanzienlijke personen bevond. »Van de wereld schijnt hij niet veel te weten en wij zijn niet zeer intiem. Fitzroy Square is drommels ver om te gaan dineeren en — *entre nous* — het diner is er vrij zonderling en het gezelschap nog zonderlinger. Gij, die een letterkundige zijt, moet met allerlei soort van menschen omgaan; maar met mij is het een ander geval, en dus sta ik op geen zeer vertrouwlijken voet met Newcome. Men zegt, dat hij uw vriend aan Lady Anna's dochter, een buitengewoon mooi meisje, een der liefste kinderen die gedurende dit seizoen hunne intrede in de wereld gedaan hebben, zooals ik van de jongelui hoor, heeft willen uithuwelijken, en dit bewijst hoe monsterachtig onkundig kolonel Newcome van de wereld is. Zijn zoon kan evenmin dat meisje als eene der prinsessen krijgen. Let eens op mijne woorden: juffer Newcome is voor Lord Kew bestemd. Die bankiers zijn dol op huwelijken met den adel. Kew zal eerst zijn genoegen wat nemen en dan zullen zij van die beiden een paar maken, of haar aan iemand anders van hoogen rang uithuwen. Zijn vader, Lord Wilham, was een zwak jonkman, maar zijne grootmoeder, de oude Lady Kew, is eene monsterachtig slimme oude vrouw, ofschoon te streng op hare kinderen, van welke er eene wegliep en een armen duivel zonder een rooden duit trouwde. Niets toont eene beklagenswaardiger onkunde van de wereld dan dat de arme Newcome zich verbeeldde, dat zijn zoon met zijn nichtje zou kunnen trouwen. Is het waar, dat hij van zijn zoon een artist maakt? Ik weet waarlijk niet, wat er tegenwoordig van de wereld wordt. Een artist! Voor den drommel, in mijn tijd zou men er even spoedig aan gedacht hebben zijn zoon tot kapper of banketbakker op te leiden!" En daarop gaf de waardige majoor zijn neef twee vingers en haastte zich naar de volgende club in St. James' Street, waar hij lid was.

De deugdzame gastvrouw op Bryanstone Square was zeer beleefd en opgeruimd, toen de heer Pendennis te haren huize verscheen, en ik stond niet weinig verrast, toen ik daar het gansche gezelschap van Fitzroy Square bijeen vond: den heer Binnie; den kolonel met zijn zoon; mevrouw Mackenzie, zeer lief van voorkomen en uitstekend gekleed; en juffer Roosje in paars krip met paarlblanke schouders, blozende wangen en mooie krulletjes; zoo frisch en bekoorlijk eene verschijning als men bij mogelijkheid zien kon. Nauwelijks hadden wij onze buigingen gemaakt, handjes gegeven en elkander onze opmerkingen omtrent de schoonheid van het weer medegedeeld, of zie! toen wij door de vensters der gezelschapszaal den blik op het vroolijke Bryanstone-plein lieten vallen, zagen wij eene groote familiekoets aankomen, door een familiekoetsier met eene familiepruik bestuurd, en herkendende wij Lady Anna Newcome's rijtuig en zagen wij mylady, hare moeder, hare dochter en Sir Brian uit dat voertuig afstappen. »'t Is een familiepartijtje,» fluistert de opgetogene mevrouw Newcome den verblijden schrijver dezès toe, die met haar in de vensterbank staat te spreken. »Daar ik weet hoezeer gij met onzen broeder kolonel Newcome bevriend zijt, dachten wij dat het u genoeg zou doen hem hier te ontmoeten. Wilt ge zoo goed zijn juffer Newcome aan tafel te geleiden?»

Iedereen deed zijn best om vroolijk en aangenaam te zijn. »Waarde broeder, hoe vaart ge?» vroeg Sir Brian. »Waarde kolonel, wat doet het ons een genoeg en u te zien! wat ziet ge er goed uit!» zeide Lady Anna. Juffer Newcome liep met uitgestrekte handen op hem toe en bracht haar mooie gezichtje zoo dicht bij het zijne, dat ik — op mijn eer — dacht dat zij hem een kus wilde geven. Lady Kew kwam ook op hare gulhartigste manier voorwaarts; een glimlachje (dat, ik moet het zeggen, vrij grimmig was) speelde tusschen mylady's talrijke rimpels en rondom haar haviksneus, en deed hare tanden (een nieuw en buitengemeen fraai stel) goed uitkomen. Zij reikte den kolonel hare hand en zeide op levendigen toon: »Wij hebben elkander in een eeuw niet gezien, kolonel.» Daarop wendde zij zich even gracieus en vroolijk tot Clive en zeide: »Geef mij de hand, mijnheer Clive; ik heb veel goeds van u gehoord en vernomen dat gij allerfraaiste stukken geschilderd hebt en op weg zijt om een beroemd man te worden.» Niets kon voorkomender en innemender zijn dan de wijze waarop Lady Anna Newcome mevrouw Mackenzie bejegende; het mooie weeuwte bloosde van genoeg en bij deze begroeting; en daarop gaf Lady Anna den wensch te kennen om aan mevrouw Mackenzie's bekoorlijke dochter voorgesteld te worden en fluisterde der verrukte moeder in 't oor: »Wat is zij lief!» Roosje zag er inderdaad als eene roos uit en maakte eene lieve njging, met een blosje dat haar allerbevalligst stond.

Ethel is zoo gelukkig dat zij haar geliefden oom heeft weergezien, dat zij tot nog toe voor niemand anders oogen heeft gehad, totdat haar helder oog bij Clive's nadering nog helderder wordt van verrassing en genoeg dat zij hem ziet; want daar hij op dit oogenblik met zijne familie in Italië is, en waarschijnlijk nog in vele maanden deze levensbeschrijving niet zal inzien, mag ik zeggen dat hij er veel knapper uitziet dan men zich misschien voorstelt, zoodat, wanneer een teekenaar dit tafereel tot onderwerp eener illustratie zou willen nemen, ik hem verzoek in 't oog te houden, dat de held dezer geschiedenis wenschte dat men hem recht late wedervaren. Er bevindt zich in de verzameling van den heer Newcome een allerliefste potloodteekening van Clive op dezen leeftijd, welke de kolonel medenam toen hij heenging — 'tgeen binnen weinige bladzijden geschieden zal — en later weder naar het vaderland terugbracht. Een

opzichtige kleeding staat sommige personen goed, gelijk anderen zich bij een eenvoudig gewaad moeten houden; en Clive behoorde in zijne jeugdige jaren tot de opgeschikte klasse van menschen; hij was een goede klant van de kleermakers en droeg fraaie ringen, hemdsknoopjes, snorren, lang haar en soortgelijke ornamenten; in zijn costuum en zijn karakter kon hij niet anders dan schilderachtig, nobel en mild zijn. Hij had altijd veel op met dien Schotschen krijgsman in *Quentin Durward*, die een paar duim van zijn gouden ketting afdraait, om voor zijn vriend eene flesch te betalen. Als hij geen geld had, placht hij een kameraad een ring of eene doekspeld met gesteenten te geven. Zilveren toiletdoozen en kamerjaponnen van brocade waren hem eene soort van behoefte in dit tijdperk zijner jeugd. Het was voor menschen van koeler geardheid een genoegzaam zich te verkwikken aan de warmte van zijne levendige blikken en van zijn edelgezind karakter. Zijn lach oefende dezelve opwekkende werking als de wijn uit. Ik kan niet zeggen dat hij bijzonder geestig was, maar hij was onderhoudend. Hij bloosde lichtelijk, en het verhaal eener edele daad deed zijn oogen dadelijk vochtig worden. Hij hield veel van kinderen, en van de andere sekse van één jaar tot tachtig. Wij kwamen eens van de Derby-wedrennen terug in een vroolijk gezelschap en moesten op den weg van Epsom met eene reeks van rijtuigen stilstaan. Gedurende dat oponthoud werden wij door de personen in het rijtuig vóór ons met velerlei scheldwoorden begroet en eindelijk grepen zij onze paarden bij den kop, waarop Clive in een oogwenk van den bok sprong en het volgende oogenblik met een half dozijn vijanden aan 't vechten was. Zijn hoed was afgevallen, zijn blond haar fladderde achteruit, zijne blauwe oogen schoten vuurstralen, zijne lippen en neusvleugels trilden van verontwaardiging en met zijne rechter- en linkervuist sloeg hij er op los *que c'était un plaisir à voir*. Achterover in het rijtuig geleund, zag zijn vader dit met genoeg en verwondering aan. 't Was dan ook inderdaad een grootsch schouwspel. Een diender scheidde de strijdende partijen. Clive klom weer op den bok, met eene geweldige kwetsuur aan zijne jas, die van boven tot beneden gescheurd was. Zelden heb ik den ouden Newcome in zulk een opgetogenheid gezien. De postiljons stonden verstomd over de fooi die hij hun uitreikte en verzochten om mylord naar den volgenden wedren te mogen rijden.

Gedurende al den tijd, dien wij voor deze schets hebben noodig gehad, staat Ethel Clive aan te zien, en blozend slaat de jonkman zijn oogen voor haar neder. Haar gelaat neemt een allerschalkste uitdrukking aan. Zij strijkt een tener handje over het mooiste paar lipjes en over eene kin vol van de allerliefste kuiltjes, door welke beweging zij hare bewondering voor mijnheer Clive's knevels en impériale te kennen geeft. Zij zijn van eene warme naar 't gele trekkende kastanjekleur en hebben nog geen kennis met het scheermes gemaakt. Hij draagt eene smalle das, een overhemd van 't fijnste linnen en robijnen hemdsknoopjes. Zijn haar, dat van eene lichtere kleur is, golft tot op zijne schouders neder. »Op mijn woord, waarde kolonel,» zegt Lady Kew met een veelbeteeke-nenden hoofdknik, na hem eens aangekeken te hebben, »ik geloof, dat wij gelijk hadden.»

»My lady heeft ongetwijfeld gelijk in al wat zij doet; maar in welk bijzonder opzicht?» vraagt de kolonel.

»Gelijk, dat wij hem uit den weg hielden. Sedert tien jaar is er over Ethel beschikt. Heeft Anna u dat niet verteld? Hoe dwaas van haar! Maar alle moeders zien gaarne, dat de jonge mannen van liefde voor hare dochters sterven. Uw zoon is inderdaad de knapste jongen in geheel

Londen. Wie is dat jonge mensch daar bij het venster, die er zoo verwaand uitziet? Mijnheer Pen— wat? Is uw zoon werkelijk heel losbandig geweest? Men heeft mij verteld, dat hij nog al een losbol was."

»Ik weet niet, dat hij ooit iets gedaan heeft dat oneerlijk of onbetamelijk was en ik acht er hem ook niet in staat toe," zeide de kolonel. »Als iemand mijn zoon bij u belasterd heeft, en ik geloof dat ik wel weet wie hem zoo vijandig geweest is —"

»Dat jonge dametje is heel lief," valt Lady Kew den kolonel in de rede en snijdt daardoor zijne verdere ontboezeming af. »En wat ziet hare moeder er nog jong uit! Ethel-lief, de kolonel moet ons aan mevrouw en juffer Mackenzie voorstellen," waarop Ethel, na een knikje tegen Clive, met wien zij een paar minuten heeft staan praten, hare hand weder in die van haar oom legt en met hem naar mevrouw Mackenzie en hare dochter gaat.

Laat nu de teekenaar, indien het hem gelukt is Clive naar eisch te schetsen, zijn potlood nog eens aanpuntten en ons een portret van Ethel geven. Zij is thans zeventien jaar oud en langer dan de meeste vrouwen, met een gelaat dat min of meer ernstig en hooghartig staat, doch bij wijlen door eene schalke uitdrukking verlicht wordt of van hartelijkheid en genegenheid straalt. Te haastig van karakter om op gemaktheid of onoprechtheid in anderen te letten en zich te driftig makende over vervelende of te statige menschen, is zij tot dusverre meer sarcastisch dan zij later was, toen jaren van lijden haar karakter verzacht hadden. De waarheid spreekt uit haar helderen blik en biedt ten strijd aan of straft met verachting of tegenspraak (misschien al te vaardig), wanneer zij tegenover vleierij, laagheid of bedrog staat. Om de waarheid te zeggen was de jonge dame, toen zij de wereld ingetreden was, noch onder de jonge heeren, noch bij de meeste vrouwen populair. De arge-looze jongelui, die, door hare schoonheid aangetrokken, zich rondom haar verdrongen, waren na een wijle bang om haar opnieuw ten dans te vragen. De een had een duister bewustzijn dat zij hem verachtte; de andere, dat zijne flauwe taal (die toch zooveel welopgevoede jonge dames behaagd had!) slechts den lachlust van juffer Newcome opwekte. De jonge Lord Cresus, dien alle moeders en dochters poogden te verstrikken, stond verbaasd toen hij bemerkte, dat hij haar ten eenemale onverschillig was en dat zij hem twee- driemaal op een avond afwees en daarentegen evenveel malen met den armen Tom Spring danste, die de negende zoon zijns vaders was en slechts thuis vertoefde totdat hij een schip kon krijgen om weder uit te zeilen. De jonge dames waren bevreesd voor hare sarcasmen. Zij scheen te weten welke *fadaises* zij aan de heeren in de pauzen tusschen de walsen toefluisterden; Fanny, die Lord Cresus tot zich trachtte te lokken met hare blauwe oogen, sloeg ze als van schuld bewust ter aarde wanneer Ethel naar haar keek; Cecilia zong meer buiten de maat dan gewoonlijk; en Clara, die door hare levendige gesprekken en haar ondeugende geestigheden Freddy en Charley en Tommy aan hare zijde boeide, verloor de spraak en werd onrustig als Ethel met haar koel gezicht haar voorbijging; en de oude Lady Hookham, die hare kleine Minnie nu eens aan Jack Gorget van de garde en dan weder aan den vurigen en onnoozelen Bob Bateson van het Coldstream-regiment trachtte te verpassen, maakte zich uit de voeten als Ethel, die zoowel den hengelaar als den visch scheen te verjagen, in het veld verscheen. Geen wonder dat de andere nimfen van May Fair vrees voor deze strenge Diana koesterden, wier blikken zoo koud en wier pijlen zoo scherp waren.

Doch zij, die geen reden hadden om Diana's schichten of koelheid te vreezen, konden hare schoonheid bewonderen, en het vermaarde beeld van Parisch marmer, waarop Clive zeide dat zij geleek, kon niet van volmaakter vormen zijn dan deze jonge dame. Haar haar en wenkbrauwen waren gitzwart; de laatste waren naar het oordeel van eenige gelaatkenners wel wat te zwaar en gaven eene strenge uitdrukking aan haar oogen, hetgeen degenen, die zich schuldig gevoelden, voor haar blik deed beven. Doch hare tint was zoo schitterend blank en hare wang zoo rood als die van Roosje zelve, die recht op die schoonheden had, daar zij eene blondine was. In Ethel's zwart haar was eene natuurlijke golving waar te nemen, evenals wanneer een frisch koeltje den spiegel der zee rimpelt, eene rimpeling zooals de Romeinsche dames voor negentienhonderd jaren en onze eigene schoonen weinig tijds geleden door kunstmiddelen, papillotten en ik meen ook door kruljzers poogden voort te brengen. Zij had grijze oogen, een niet te kleinen mond en tanden even regelmatig en blank als die van Lady Kew; hare stem was zacht en lieflijk, en haar lachje, wanneer het haar gelaat en blik verhelderde, zoo zoet als de voorjaarszonneschijn. En uit die oogen kon het soms flikkeren en bliksemen en ook, hoewel zelden, regenen. Wat hare figuur betreft, de rijzige en slanke gestalte is in een eenvoudig wit neteldoeksch kleedje gehuld (van de soort die, geloof ik, *demi-toilette* genoemd wordt), waardoor ook hare blanke armen bedekt worden, en tgeen om haar tenger middel door een blauw lint wordt bijeengehouden en tot op hare voeten nedergolft. Laten wij voor dat liefallige beeld van Jeugd, Gezondheid en Zedigheid eene buiging maken en het ons zoo schoon voorstellen als wij kunnen. Juffer Ethel maakte eene statige mijging voor mevrouw Mackenzie en nam de weduwe kalmpjes op, zoodat deze er eenigszins van onthutst was; doch aan Roosje reikte zij de hand en lachte haar met de grootste vriendelijkheid toe, tgeen door deze met een lachje beantwoord werd; en de blosjes, waarmede juffer Mackenzie te dien tijde altijd gereed was, stonden haar zeer goed. Wat mevrouw Mackenzie aangaat, — men mag haar mond met zulk eene kromme lijn teekenen als maar mogelijk is zonder er eene caricatuur van te maken en het gezicht der weduwe letterlijk te ontsieren; men mag een lach, zoo breed en onveranderlijk, zoo verregaand lachend dat hij bijna aan het belachelijke grenst, op haar vol gelaat uitdrukken, indien de teekenaar haar wil voorstellen zooals zij er dezen geheelen zomermiddag uitzag — voordat het diner begon (als wanneer de menschen er meestal ernstig uitzien), toen zij aan het gezelschap werd voorgesteld; toen zij in kennis gebracht werd met onze vriendinnetjes Julia en Maria, die lieve dotjes! die zoo sprekend op papa en mama geleken! toen Sir Brian Newcome haar den arm gaf, om haar naar de eetzaal te geleiden; toen deze of gene tegen haar sprak; toen de knecht haar een gerecht of de bottelier haar wijn aanbod; toen zij die verkwikkingen aannam of afwees; toen mijnheer Newcome haar een ijselijk vervelend verhaal deed; toen de kolonel haar van zijn eind der tafel vroolijk toeriep: »Waarde mevrouw Mackenzie, drinkt gij vandaag niet; mag ik de eer hebben een glas champagne met u te drinken?» toen mevrouw Newcome het sein gaf om de tafel te verlaten, en ongetwijfeld ook in de gezelschapszaal, toen de dames zich daar vergaderd hadden. »Mevrouw Mac is onuitstaanbaar sedert dat diner op Bryanstone Square,» vertelde Clive mij later; »Lady Kew en Lady Anna liggen in haar mond bestorven, en zij heeft voor zich en hare dochter neteldoeksche kleedjes laten maken, evenals dat

van Ethel. Zij heeft het *Jaarboek van den adel* gekocht en kent nu de geheele geslachtslijst der familie Kew van buiten. Zij wil niet meer met een *cab* uitgaan, of onze jongen moet op den bok zitten; en op het blad voor kaartjes, dat zij in de gezelschapszaal heeft laten plaatsen, schijnt het kaartje van Lady Kew altijd van zelf boven te komen, ofschoon ik het, telkens als ik in die kamer kom, naar onderen duw. De arme Lady Trotter, vrouw van den gouverneur van St. Kitts, en de bisschop van Tobago zijn geheel van de baan geknikkerd. Mevrouw Mac heeft ze in eene gansche week niet genoemd."

Onder het diner kwam het mij voor, dat de bekoorlijke jonge dame, naast welke ik gezeten was, herhaalde blikken op mevrouw Mackenzie wierp, die niet van groote ingenomenheid getuigden. Ethel deed mij verscheidene vragen aangaande Clive en ook over mevrouw Mackenzie. Hare vragen waren nog al gebiedend en op den man af, en zij patroniseerde mij op eene wijze, die niet alle heeren bevallen zou. Was ik een vriend, een schoolkameraad van Clive? had ik veel met hem omgegaan? kende ik hem goed, heel goed? was het waar, dat hij zeer onbedachtzaam, zeer los was geweest? Wie haar dat verteld had? Dat was de vraag niet (waarbij zij bloosde). Was het niet waar, en behoorde ik dat niet te weten? Was hij niet bedorven? Was hij heel goedhartig en edelmoedig en waarheidlievend? Hield hij veel van zijn vak en bezat hij een groot talent? Nu, dat deed haar zeer veel genoegen. Waarom zag men laag neder op zijn beroep? Het kwam haar evengoed voor als dat van haar vader en broeder. Waren artisten niet nog al los van leven? Niet méér, zelfs minder dan andere jongelieden? Was mijnheer Binnie rijk en zou hij al zijn geld aan zijn nichtje nalaten? Hoelang hebt gij hen gekend? Is juffer Mackenzie even zacht als zij er uitziet? Waarschijnlijk niet heel slim? Mevrouw Mackenzie schijnt zeer — Neen, ik dank u, ik zal er niet meer van gebruiken. Grootmama (zij is erg doof en kan het niet hooren) bekorde mij, omdat ik het boek las, dat gij geschreven hebt, en zij nam het weg. Ik heb het later toch weer gekregen en alles gelezen. Ik geloof niet, dat er eenig kwaad in stak. Waarom schildert gij de vrouwen zoo slecht af? Kent gij geen goede? Ja, twee zoo goede als iemand ter wereld. Zij zijn onbaatzuchtig en vroom en doen altijd goed. Wonen zij buiten de stad? Waarom brengt gij mijn oom niet in een boek? Hij is zoo goed, dat niemand hem goed genoeg zou kunnen voorstellen. Voordat ik in de gezelschappen kwam, hoorde ik eene jonge dame (juffer Amory, de dochter van Lady Clavering) een lied van u zingen. Ik heb nog nooit te voren met een schrijver gesproken. Ik heb mijnheer Lyon bij Lady Popinjoy gezien en hem hooren spreken. Hij zeide dat het zeer warm was, en daar zag hij ook naar uit. Wie is thans de grootste schrijver die er leeft? Vertel mij dat eens, als gij na het diner boven komt, — en bij die woorden volgt de jonge dame de matronen, die opstaan en zich naar de gezelschapszaal begeven. Juffer Newcome heeft onderwijl nauwkeurig op den schrijver getet naast wien zij zat, daar zij nieuwsgierig was om te weten welke manieren zulk een persoon heeft, of hij eet en doet gelijk andere menschen, en in welk opzicht schrijvers van groote lui verschillen.

Toen wij heeren ons beneden genoeg aan wijn en politiek vergast hadden, gingen wij naar de gezelschapszaal om koffie te drinken en de heerlijke conversatie der dames te genieten. Wij hadden het getingel der piano en den welbekenden klank van een paar van Roosje's vijftal liederen reeds van verre gehoord. Toen de heeren binnentraden zaten

de jonge dames aan een zijtafeltje een album te bezichtigen. Dat boek bevatte een aantal teekeningen, die Clive in zijne vroege jeugd vervaardigd had, om zijne kleine nichtjes te vermaken. Ethel scheen wel behagen in die schetsen te scheppen, welke ook juffer Mackenzie met veel belangstelling en genoegzaam bezag. Zoo bewonderde zij ook de gezichten in Rome en Napels, op Marble Hill, in het graafschap Sussex enz. in dezelfde verzameling; de kakketoë en den poedel, die mevrouw Newcome in ledige oogenblikken borduurde: de prachtjaarboekjes, en al het verdere van dien aard. Zij vond de platen mooi en lief en de verzen lief en mooi. Men vroeg wat zij mooier vond, de *Regelen op een tuiltje viooltjes*, van mijnheer Niminy, of de *Stanzas aan een krans van rozen*, van jufvrouw Piminy? Juffer Mackenzie was buiten staat te verklaren aan welk dier beide meesterstukken zij de voorkeur gaf; zij vond ze allebei zoo lief. Evenals in de meeste gevallen vroeg zij raad aan mama. »Hoe zou ik het weten, schatje?» zegt mama. »Ik ben eene soldatenvrouw geweest, die strijdende de wereld heb moeten doorgaan. Ik heb de voorrechten niet gehad, die gij geniet. Ik had geen teeken- of muziekmeesters zooals gij. Gij zijt het, kindlief, die mij in die dingen moet onderrichten.» Dit antwoord zet Roosje pal, die liefst heeft dat men haar de gevoelens, die zij hebben moet, toebeedelt evenals hare kleedjes, hoeden, zakdoeken, schoentjes, handschoenen enz. en evenals de klontjes suiker in hare thee en de benoedigdheden voor het ontbijt; die, in één woord, alle geestelijke en wereldsche gaven van hare moeder verwacht. Wat haar betreft, is Roosje met alles in de schepping tevreden. Houdt zij van muziek? O ja. Van Bellini en Donizetti? O ja. Van dansen? Er werd bij grootmama niet gedanst, maar zij houdt dol veel van dansen, en mijnheer Clive danst overheerlijk. (Juffer Ethel glimlacht bij die bekentenis). Houdt zij van het landleven? O, zij is zoo gelukkig op het land. Van Londen? Londen is heerlijk, en de zoekant ook. Zij weet waarlijk niet wat zij aangenamer vindt, Londen of het buitenleven, want mama is niet in hare nabijheid om te beslissen en zit naar Sir Brian, die haar statig zijne meening zegt, te luisteren met een glimlach, *zulk* een glimlach, dat mijnheer Newcome op zijne snaaksche manier tegen mijnheer Pendennis zegt: »Die vrouw grinnikt als een bok die palm eet.» Welk natuuronderzoeker heeft die eigenaardigheid het eerst bij het bokkengeslacht waargenomen?

Het blijkt dus niet, dat juffer Mackenzie's meeningen zeer vast of diep oorspronkelijk zijn; doch het is duidelijk, dat zij een goed humeur en een tevreden aard bezit. Het lachje, dat op haar lief gelaat zetelt, doet de beide kuiltjes in hare rozenwangen op het voordeeligt uitkomen. Hare tanden zijn gelijk en blank, heur haar bezit eene fraaie kleur en geen sneeuw kan witter zijn dan haar gevulde hals en hare blinkende schouders. Zij houdt heel vriendelijk en aardig een praatje met Julia en Maria (de schatjes van mevrouw Newcome), totdat zij verbijsterd wordt door de mededeelingen, welke die jonge dames haar doen betrekkelijk sterre-, kruid- en scheikunde, al welke vakken zij bestudeeren: »Liefjes, ik weet geen woord van al die dingen; ik wenschte wel dat het zoo was,» zegt zij, 'tgeen Ethel Newcome doet glimlachen, want ook deze zegt dat zij van dat alles onkundig is. »Ik ben blij, dat ik niet de eenige ben, die zoo onwetend is,» antwoordt Roosje, waarop de jonge kinderen met groote deftigheid verklaren, dat zij mama verlof zullen vragen om het haar te leeren. Iedereen, groot of klein, schijnt haar dus in 'teene of 'tandere opzicht te protegeeren, en het

bescheidene, eenvoudige, zachtaardige meisje komt bij allen in de gunst, daar allen door hare nederigheid en haar lief voorkomen ingenomen worden. De dienstboden op Fitzroy Square bedienden haar met veel meer ijver dan hare glimlachende maar bemoeizieke moeder. Vooral oom James houdt veel van zijn kleine Roosje. Nooit hindert het hem als zij op zijne kamer komt, terwijl zijne zuster hem daarentegen vermoeit met haar overdrevene betuigingen van erkentelijkheid en haar inspanning om toch aangenaam te zijn. Toen ik heenging, meende ik Sir Brian Newcome te hooren zeggen: »Het" (maar wat »het" was, kan ik natuurlijk niet gissen) . . . »zal juist voor hem geschikt zijn. De moeder schijnt eene zeer schrandere vrouw."

VIJF EN TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

SPEELT IN EENE HERBERG.

Ik had dien avond geen verder onderhoud met juffer Newcome, die niet meer nieuwsgierig scheen te zijn naar de levenswijze van schrijvers. Toen zij haar gesprek met juffer Mackenzie geëindigd had, wijdde zij het verdere van den avond aan haar oom den kolonel. Zij eindigde met de vraag: »Gaat gij nu morgen met mij rijden, oom?" hetgeen de kolonel beloofde trouw te zullen doen. Daarop gaf zij Clive met vriendelijkheid en Roosje met hartelijkheid, hoewel, naar het mij toescheen, op eenigszins beschermende wijze de hand, waarna zij eene statige buiging voor mevrouw Mackenzie maakte en daarop met vader en moeder vertrok. Lady Kew was reeds vroeger heengegaan. Mevrouw Mackenzie vertelde ons later, dat de gravin na het diner in slaap was gevallen. Het zou mij niet verwonderen, indien dit geschied ware bij mevrouw Mac's verhaal van het bal bij den gouverneur van Tobago en van den twist om den voorrang tusschen mevrouw Rotchet, de gemalin van den lord-bisschop, en Lady Barwise, de echtgenoot van den opperrechter.

Een fraai rijtuig bracht de dames en de beide achtbare Indische heeren naar Fitzroy Square, terwijl Clive en ik onder de gewone Havana sigaar naar huis wandelden. Clive zeide, dat hij geloofde dat er eenig verschil tusschen zijn vader en de bankiers bestaan had, want dat zij elkander in vele maanden niet gezien hadden en de kolonel er zeer somber had uitgezien als zijne broeders genoemd werden. »Ik moet onwillekeurig gelooven," zeide de schrandere jongeling, »dat zij dachten, dat ik op Ethel verliefd was (ik weet dat vader gaarne gezien zou hebben dat ik het met haar eens werd), en dit kan wel de reden der oneenigheid geweest zijn. Nu denken zij waarschijnlijk, dat ik met Roosje geëngageerd ben. Waarom hebben zij zoo'n haast om mij uit te huwelijken?"

Clive's metgezel merkte aan, »dat het huwelijk eene prijzenswaardige instelling en een eorlijke genegenheid een uitmuntende bescherming voor de zedelijkheid der jeugd was," waarop Clive ten antwoord gaf: »Waarom trouwt gij dan zelf niet?"

Dit was, gelijk de ander te recht repliceerde, volstrekt geen argument, maar eene loutere personaliteit, die niets te maken had met het punt in quaestie, namelijk dat het huwelijk eene prijzenswaardige instelling was, enz.

»Roosje is zoo'n goed schepseltje als men maar vinden kan," gaf Clive lachend ten antwoord. »Nooit is zij uit haar humeur, ofschoon

ik het er voor houd, dat mevrouw Mackenzie het dikwijls op de proef stelt. Ik geloof niet dat zij zeer slim is, maar zij is allerliefst en hare schoonheid bezit iets boeiends. Maar wat Ethel betreft, iemand die zoo hoog en gebiedend is heb ik niet gezien, sedert ik de Fransche reuzin ben gaan bezichtigen. Door aan het hof voorgesteld te zijn en elken avond naar partijen te gaan waar een troep jonge dwazen haar vleien, is zij geheel verdorven. Maar wat is zij schoon! Wat weet zij dien langen hals te wenden en u van onder die zwarte wenkbrauwen aan te zien! Als ik haar moest schilderen, zou ik het bijna blauw maken en dan bitume er overheen leggen, want het is blauw. En wat zit dat hoofd op die schouders!" Bij die woorden trekt hij niet zijne sigaar eene denkbeeldige lijn door de lucht. »Zou zij niet een model voor Judith kunnen wezen? Of wat zou zij zich treffend voordoen als de dochter van Herodias, in een zwaar kleed van goudlaken (zooals Paul Veronese dat kon schilderen), eene trap afkomende, een schotel voor zich uit houdende met die blanke armen, met die spieren geaccentueerd zooals die der heerlijke Diana te Parijs, met een woesten lach op het gelaat en een akelig bloedig hoofd op den schotel. Ik zie het stuk voor mij, mijnheer, ik zie het voor mij!" en daarop begon hij zijne knevels op te krullen, juist zooals zijn brave vader dat gewoon was.

Ik moest om die gelijkenis lachen en zeide dit tegen mijn vriend, die daarop, volgens zijne gewoonte, in loftuitingen over zijn vader begon uit te weiden en den wensch te kennen gaf dat hij hem toch mocht evenaren. Aldus bracht hij zich in een staat van opgewondenheid, waarin hij verklaarde, dat, als zijn vader verlangde dat hij trouwen zou, hij het dadelijk zou doen. En waarom Roosje niet? 't Is een heel lief kind. Of waarom die prachtige juffer Sherrick niet? Wat een hoofd! 't Is een Titiaan! »Ik heb dien dag van het dejeuner bij oom Honeyman op het verschil tusschen beider tint gelet. De schaduwen van Roosje's gelaat, mijnheer, hebben alle een paarl gloed. Men zou haar met melk moeten schilderen, mijnheer!" riep hij in geestdrift uit. »Hebt gij ooit op dat grijs rondom haar oogen en dat soort van purperen waas op hare wang gelet? Rubens zou in staat zijn geweest die kleur weer te geven, maar ik stel mij eene jonge dame niet gaarne voor in verband met dien ouden zinnelijken Peter Paul. Ik beschouw haar zooals ik eene wilde bloem op een veld zou doen, mijnheer, — als een klein kind dat aan 't spelen is. 't Is een aardig popje! Als ik haar over straat zie gaan, zou ik bijna wenschen dat een kerel haar eens onbeleefd behandelde, opdat ik het plezier mocht hebben hem een pak slaag te geven. 't Is een vogeltje, mijnheer, een beangst, klapwiekend sijsje dat men in de hand zou nemen, *pavidam quærentem matrem*, om zijne veertjes glad te strijken, en het op den vinger te zetten om het te laten zingen. Juffer Sherrick wekt geheel verschillende gevoelens op, — zij is heerlijk schoon, statig, slaperig —"

»Dom," voegt Clive's metgezel er bij.

»Dom? Nu ja. Sommige vrouwen behooren dom te wezen. Wat gij domheid noemt, noem ik kalmte. Ik houd van eene kalme vrouw, eene langzame vrouw, eene trage, majestueuse vrouw. Toon mij eene bevallige maagd met eene lelie in de hand, geen lonkende lachbek, wier tong als een ratel gaat. Eene levendige vrouw zou mij den dood aandoen. Let maar eens op mevrouw Mac, die eeuwig knikt, wenkt, grijnst en knipoogjes geeft, die gij niet behoeft te beantwoorden. Drie dagen lang vond ik haar allerbekoorlijkst en was ik op haar verliefd, dat wil zeggen voor zooveel ik nog verliefd kan zijn na — maar dat komt er niet op

aan, ik gevoel dat ik nimmermeer in ernst verliefd zal kunnen worden. Waarom zou juffer Sherrick niet dom mogen zijn? Eene groote schoonheid behoorde altijd door stilte omhuld te wezen. Als ge naar de grootsche sterren, naar den grootschen oceaan, naar eenig ander grootsch natuurtooneel ziet, dan zwijgt ge, mijnheer. Gij lacht bij het zien eener pantomime, maar gij zijt stil in een tempel. Toen ik die heerlijke Venus in de Louvre zag, dacht ik: Zoo gij in leven waart, o godin, zoudt gij die bekoorlijke lippen nooit openen dan om zacht en langzaam te spreken; gij zoudt dat voetstuk niet verlaten dan om u met statigen tred naar eene rustbank te begeven en weder een andere houding van bewonderenswaardige kalmte aan te nemen. Schoon te zijn is genoeg. Als eene vrouw dat kan wezen, wat zou men dan nog meer van haar verlangen? Gij verwacht toch niet van eene roos, dat zij zingen zal? Ik acht geestigheid bij groote schoonheid misplaatst en zou niet gaarne hooren dat eene koningin op haar troon aardigheden opsneed. Zeg eens, Pendennis," brak hier de geestdriftige jongeling zijn eigen rede af, »hebt ge nog eene sigaar voor mij? Willen wij eens bij Finch inloopen en een spelletje biljarten? Een enkel spelletje maar — 't is nog heel vroeg. Of willen wij naar *het Hol* gaan? 't Is woensdagavond, zoodat al de vrienden er zullen wezen." Wij klopten daarop aan eene deur in een oude, heel oude straat van de wijk Soho. Een oude meid met een komiek maar vriendelijk gezicht opende de deur, knikte ons welwillend toe en vroeg: »Hoe vaart ge, mijnheer? Wat heb ik u in lange niet gezien! Hoe gaat het u, mijnheer Newcome?" — »Wie zijt hier?" — »Haast iedereen, mijnheer." Wij gaan een gezellig buffetje voorbij, waar eene nette bejaarde jufvrouw bij een groot vuur zit, op hetwelk een ontzaglijke ketel hangt te koken. Dicht bij die kasteleines, jufvrouw Nokes, zitten twee heeren een kouden schapebout met zuurtjes te eten. Wij buigen, en herkennen Hickson, den beeldhouwer, en Morgan, den onversaagden lerschen patriot, chef der verslaggevers van het blad de *Morning Press*. Door een gang komen wij in eene achterkamer, waar wij met luid gejuich ontvangen worden door eene groep mannen, die in den rook bijna onzichtbaar zijn.

»Het verheugt ons u te zien, mijn jongen!" roept een opgeruimde stem (die nooit weer een refrein zal medezingen). »Wij spraken daar juist van uw ongeluk, wakkere jongeling! en dat uwe krijgers van Assaye tevergeefs den aanval op de academie ondernomen hebben. Wellicht hebt gij die hoofdsche heeren eene huivering aangejaagd door dat barbaarsche tooneel van den bloedigen krijg. Pendennis, gij ziet er uit alsof gij dorst hadt! Vermaarde fat, leg af uwe witte das, en 'k bied u elk een dampend glaasje grog, of gij betaalt het mijne indien ge wilt, en deelt ons mee hoe 't bij de grooten gaat." Aldus sprak de levendige oude Tom Sarjent, ook een man van de pers, een van de oude vrienden, een goed oud geleerde met eene goede oude boekverzameling, die sedert veertig jaren nooit op zijne plaats aan 't hoekje van den haard in *het Hol* ontbroken had, waar schilders, beeldhouwers, letterkundigen en acteurs bijeenkwamen en in een vriendschappelijken omgang zonder complimenten aangename uurtjes doorbrachten, en menigmaal de straten door de opgaande zon met haar rozenkleurig schijnsel verlicht zagen eer zij uiteengingen en Betsy de nu nuttelooze lamp uitdraaide en de poorten van het gastvrije *Hol* sloot.

De tijd ligt nog niet zeer ver achter ons, ofschoon het »heden" zoozeer veranderd is. Nu wij er weder aan denken, komen die vriendelijke en bekende gezichten ons voor den geest en hooren wij die aange-

name stemmen en het gezang. Men ziet weder die eerlijke, trouwhartige kameraden. In die dagen toen *het Hol* inderdaad een hol voor ons was, waren de diligences nog niet geheel uit de mode. De casino's waren nog niet uitgevonden; de clubs waren weeldeartikelen, waarvan nog niet velen gebruik maakten; er waren nog met zand bestrooide vloeren, driekante spuwbakjes, pijpen en gelagkamers. De jonge Smith en Brown, van den Temple, gingen nog niet in de Polyanthus- of de Megatherium-club dineeren met potage à la bisque, turbot au gratin, coteletten à la dit of dat en eene flesch St. Emilion, maar bestelden een biefstuk en eene kan porter in *den Haan* en achtten het parterre in den schouwburg niet beneden hunne waardigheid, terwijl zij zich voor souper tevreden stelden met een eenvoudig maal in de taverne. Hoe aangenaam is het zelfs thans nog, in de werken van Charles Lamb van die soupers te lezen! van de kaarten, de punch, de kaarsen die telkens gesnoten moesten worden, de oesters in goed gezelschap gebruikt. Wie snuit er nog tegenwoordig eene kaars? Wie heeft er nog een huiselijk souper, als men pas ten acht uur dineert? Die kleine bijeenkomsten, welke velen onzer zich nog herinneren, behooren geheel tot een vroeger tijd. Vijf en twintig jaar geleden is zoogoed als honderd jaar geleden, — zooveel is de maatschappelijke toestand in die kwarteeuw veranderd. Zelfs James Boswell, als hij weer opstond en nog eens te Londen kwam, zou geene herberg durven binnengaan. Hij zou ternauwernood een fatsoenlijk mensch vinden, die er met hem wilde binnentreden. 't Is een instelling, die even volledig uitgestorven is als die der *hackney*-rijtuigen. Menig volwassen man, die deze bladzijden leest, heeft nooit zulk een rijtuig gezien en de rum-punch alleen hooren noemen als een drank, waarvan zijne voorvaderen wel eens een roes aankregen.

De vroolijke oude Tom Sarjent is in *het Hol* door een dozijn vrienden omringd. Des daags zwoegen zij in de kunsten, de letteren of de rechtsgelertheid, en komen dan hier des avonds bijeen, om zich te ontspannen en een praatje te maken. Zij spreken over letterkunde, politiek, schilderijen of tooneelstukken en plagen elkander bij hun goedkoop glaasje; als zij in eene bijzonder goede luim zijn zingen zij vermaarde oude liedjes, aardige balladen ter eere van de liefde of den wijn en beroemde zeemansliederen tot lof van Oud-Engeland. 't Is of ik nog Jack Brent's krachtige stem het refrein uit *den Deserteur* hoor opdreunen: »En daarom zijn wij vroolijk, voordat wij henengaan,» of Michiel Percy's heldere tenorstem het lersche refrein van »Wat gaat het u aan, of ik ja zeg of neen» hoor aanheffen, of Mark Wilder zijn drinklied »Garryowen na gloria» hoor uitgalmen. Deze liederen stonden in hooge gunst bij de vaste bezoekers van *het Hol*. Indien een gentleman een lijfdeuntje had werd dit als zijn heilig eigendom aangemerkt. Men vroeg er met eerbied om en hoorde het met des te meer genoegen aan, naarmate het ouder was. Eerzame Tom Sarjent, wat zijn de tijden veranderd sedert wij u zagen! Ik geloof, dat de tegenwoordige chef der verslaggevers van het blad, waarbij Tom dien verantwoordelijken post bekleedde, met een brougham naar het Parlement rijdt om de zittingen bij te wonen, en bij de ministers dineert!

Rondom Tom zitten deftige leden der academie van beeldende kunsten, veelbelovende en jolige corresponderende leden van die instelling, schrijvers in nog andere bladen dan de *Pall Mall Gazette*, nu en dan een advocaat wiens naam eenmaal beroemd zal zijn; een marmerhakker misschjen; een chirurgijn wiens patienten zich nog laten wachten, en

een paar mannen van de wereld die zich in deze gemengde vergadering beter vermaken dan in prachtige zalen. Kapitein Shandon is wel eens hier geweest en men bewaart zijn aardigheden bij overlevering. Owlet, de wijsgeer, kwam hier eens en trachtte als naar gewoonte den zede-meester uit te hangen, maar zag zijne bovennatuurkundige bespiegelingen door een storm van spotternijen weggevaagd. Slatter, die zich zooveel airs gaf, omdat hij in een tijdschrift schreef, kwam in *het Hol* een luchtje scheppen, maar werd door den rook verstikt en door het algemeen gesis der vergadering tot zwijgen gebracht. Dick Walker, die zich hemelijk tegen het gezag van Sarjent verzette, meende zich eens tot een persoon van gewicht te maken door een jong lord mede te brengen, doch Tom stak zoo vreeselijk den draak met hem, dat zelfs de jonge lord hem uitlachte. Later hoorde men zijne lordschap vertellen, dat men hem op eene monstewachtig wondewijke pwaats gebracht had, onder allervweemdste vovk, ergens in eene kroeg; en ofschoon hij opgetogen over Tom's minzaamheid heenging, kwam hij nooit terug; waar-schijnlijk heeft hij de plaats niet terug kunnen vinden. Men kon bij dag *het Hol* voorbijgaan, zonder te zien waar het was. »Ik geloof," zeide Charley Ormond (toenmaal correspondeerend lid van de academie van beeldende kunsten), »dat *het Hol* bij dag in 't geheel niet bestaat, en dat, als Betsy de lantaarn bij ons vertrek uitdraait, de deur, het huis, het buffet, *het Hol*, Betsy, de loopjongen en jufvrouw Nokes, kortom alles te gelijk, verdwijnt." Het is nu verdwenen en niet weer te vinden, bij dag noch bij nacht, tenzij de schimmen der fideele kerels er nog komen spoken.

Terwijl het glas rondgaat en het gesprek levendig gevoerd wordt, en nadat Clive en diens vriend met zedigheid de verschillende vragen beantwoord hebben van den goeden ouden Tom Sarjent, den erkenden president der vergadering en eerwaardigen sachel van dezen wigwam, gaat de deur weder open en wordt een andere welbekende gestalte, terwijl zij uit de rookwolken te voorschijn komt, met gejuich begroet. »Wees welkom, Bayham!" zegt Tom. »Het doet mij genoeg en te zien, Frederik."

Bayham zegt dat hij van streek is en vraagt eene kan bier om er weer op te komen.

»Komt gij van verre, o vogel van den nacht?" vraagt vader Tom, die bij voorkeur in rijmlooze verzen spreekt.

»Ik kom van Cursitor Street," antwoordt Bayham met een zucht. »Ik heb daar juist een armen duivel bezocht, die in moeilijkheden verkeert. Zijt gij daar, Pendennis? Gij kent hem wel, dien ik bedoel: Charles Honeyman."

»Wat?" riep Clive opspringende uit.

»O! o! heb ik het niet gedacht? Mijn oom!" bromt Bayham. »k Zag den jongen niet; maar 't is er nu uit."

De lezer zal wel bemerkt hebben, dat er meer dan drie jaren verloop zijn, waarvan de voorgaande bladzijden de kroniek bevatten; en terwijl het verlot van Thomas Newcome verliep en Clive's snorren groeiden, heeft ook het lot van andere met ons verhaal in betrekking staande personen zich ontwikkeld en hun fortuin den natuurlijke loop van aanwas of verval gevolgd. Onze geschiedenis, gelijk wij die tot dusverre voorgedragen hebben, is in kalme tooneelen voortgegaan, waarbij wij genoodzaakt waren in den tegenwoordigen tijd te spreken; de schrijver vervulde de rol der rei in de treurspelen en verklaarde nu en dan door zinspelingen of door uitdrukkelijke mededeelingen wat er gedurende

de pauzen tusschen de bedrijven gebeurd was en waarom de acteurs dezen of genen stand aangenomen hadden. In de moderne stukken — gelijk de beoordeelaar, die de schouwburgen bezoekt, wel weet — is de persoon, die de verklaringen geeft, slechts van een zeer ondergeschikt belang. Hij is de vriend van Sir Harry Courtly, die den jongen baronet bij zijn aankomst te Londen verwelkomt en met hem spreekt over de gierigheid van des baronets oom, den nabob, en over de warmte van Courtly's liefde voor Lady Annabel, de *première amoureuse*. Hij is de vertrouwde in wit neteldoek van de heldin in wit satijn. Hij is: »Tom, gij schavuit, waar zit ge nu weer,» de meer of minder vrijpostige en slimme kamerdienaar of rijknecht, die welbekende huurling in kaplaarzen en een livreirok met rooden kraag en opslagen, dien Sir Harry maar altijd in zijn dienst houdt, met de meeste familiariteit behandelt en zoo hoogst onregelmatig betaalt; of hij is Luceth, Lady Annabel's kamenier, die de *billets doux* overbrengt en er eens in gluurt, die al de familiegeheimen kent, den minnaar onder de sofa wegstopt en tusschen de schermen een komiek liedje zingt. Het is thans onze taak in de zaken van Charles Honeyman te treden, in de geheimen van dien eerwaarden heer te dringen en te vertellen wat er met hem gebeurd is in de verlopen maanden toen hij eenige weinige malen, doch altijd met bevalligheid, op ons tooneel verschenen is.

Onderwijl de knevels van zijn neef aanwies en zijn schoonbroeder zijn verlot en zijn geld doorbracht, zijn de vooruitzichten van mijnheer Honeyman aanhoudend slechter geworden, zijne preeken zijn begonnen te vervelen en zijn eenmaal zoo bloeiende populariteit is verwelkt. Verschillende oorzaken hebben samengeloopen om hem in dien benarden toestand te brengen. Wanneer gij thans naar Lady Whittlesea's Kapel gaat, is het er verre van vol; er zijn groote open plekken in de banken en men heeft niet de minste moeite om een gemakkelijk plaatsje dicht bij den preekstoel te krijgen, van waar de predikant over zijn zakdoek heen kan gluren, maar Lord Dozeley niet meer ziet; zijn lordschap ligt sedert lang elders te slapen en een geheel leger voorname geloovigen is ook verhuisd. De dominé heeft geen gelegenheid meer om zijne mooie oogen te laten rusten op de hoedjes der vrouwelijke aristocratie, en eenige der mooiste gezichtjes van May Fair met bewondering naar hem te zien opkijken. Onbeschaafde winkeliers uit de buurt zitten met hunne gezinnen in de zijgangen en Ridley met zijne vrouw en zoon hebben bijna de beste plaatsen. Ridley ziet er met zijn breed vest, zijn kaal hoofd en zijn rijk verguld kerkboek als een pair uit, en J. J. heeft een mooien kop; maar op jufvrouw Ridley's vollemaansgezicht staat het woord »keukenmeid" geschreven. De muziek is op verre na niet meer van het vroegere gehalte. De weerbarstige en onfatsoenlijke bas Bellew heeft zijn afscheid genomen en vier der beste koorzangers medege troond, die nu liedjes in de *Spelonk der Harmonie* voordragen. Honeyman heeft reden om te spreken van vervolgingen waaraan hij blootstaat en zich bij een hermiet te vergelijken in zooverre hij in eene woestijn predikt. Eenmaal placht hij, gelijk een andere hermiet, St Hieronymus, door de leeuwen bezocht te worden, maar nu komen de *lions* niet meer bij hem. Die, welke nog acht slaan op de geestelijke heeren, zijn heengegaan om de voeten van andere predikanten te likken; zij kunnen de oude preeken van den armen Honeyman niet meer uitstaan.

In den loop van drie jaren zijn er ook mededingers rondom Honeyman opgerezen, die zijne kudde naar hun eigen schaapskooi hebben weggevoerd. Wij weten hoe de onnoozele dieren elkander op den voet volgen

en dat dit de schapenmanier is. Er is een nieuwe herder in de naburige St. Jacobskerk gekomen, die een krachtig, verstaanbaar, levendig preekker is, geleerd en toch niet pedant; zijne mannelijke toespraak dringt tot de harten zijner hoorders; hij spreekt van handel en wandel, zoowel van doen als van gelooven; en scharen der beschaafde en verstandigste, der kundigste en fraaist gekleede en zelfzuchtigste lieden van de wereld stroomden aan en gaan hem ten minste tweemaal op een zondag hooren. Er zijn zooveel kundige en fraai gekleede enz. menschen op de wereld, dat hun achtereenvolgende komst St. Jacob een jaar en langer vult. Daarna is er misschien een windmakende kwakzalver opgetreden, die noch kunde, noch geleerdheid, noch liefde bezit, maar het publiek schrik aanjaagt en wakker schudt door zijne verbolgenheid en het aldus een tijdlang bijeenhoudt, totdat het genoeg heeft van zijn geratel en zijne vervloeking. Onderwijl blijven de gewone klokken der stille oude kerken in den omtrek voortluiden, die op den sabbat hare deuren openzetten en hare kalme gemeente en eenvoudigen predikant ontvangen, die de gansche week op scholen en aan ziekbedden druk bezig is geweest met het verstrekken van goed onderwijs en zachten raad.

Ofschoon wij Honeyman slechts zelden zagen, want zijn gezelschap was niet zeer boeiend en zijne gemaaktheid verloor, als men er mede bekend was, alle merkwaardigheid, had Fred Bayham echter van zijn zolderkamertje bij jufvrouw Ridley voortdurend het oog op den dominé gehouden en ons van tijd tot tijd bericht hoe het met hem ging. Toen wij nu het treurige nieuws hoorden dempte het natuurlijk de vroolijkheid van Clive en diens metgezel. Bayham, die alle zaken met grooten ernst behandelde, zeide aan Tom Sarjent dat hij ons afzonderlijk moest spreken, waarop Tom met nog grooter ernst antwoordde: »Gaaf dan, kinderen; gij zult het best over uwe zaken kunnen spreken in een andere kamer, verwijderd van het gedruis en de snakerijen van een vroolijk gezelschap,» en aan de bel trekkende verzocht hij Betsy hem nog een glas rumgrog te brengen en één voor mijnheer Desborough, dat ook op zijne rekening moest geschreven worden.

Wij gingen dus naar een andere kamer, waar het gas werd opgestoken, en nu verhaalde F. B. ons onder een glas bier het ongeluk van den armen Honeyman. »Met uw verlof, Clive,» zei Bayham, »en met allen eerbied voor het waas der genegenheid in uw jeugdig hart, moet ik verklaren dat uw oom Honeyman een rare kerel is. Ik heb hem twintig jaar gekend, sedert den tijd toen ik van zijn vader onderwijs kreeg. De oude jufvrouw Honeyman is wat wij eene troefkaart zouden noemen en dat was de oude Honeyman ook; maar Charles en zijne zuster...»

Ik trapte Bayham onder tafel op den voet, want hij stond op het punt om over Clive's moeder te gaan spreken.

»Hm! van uw arme moeder mag ik — hm — mag ik zeggen *vidi tantum*. Ik heb haar bijna niet gekend. Zij trouwde zeer jong, en ik was ook nog zeer jong, toen zij van Borehambury vertrok. Doch Charles toonde reeds vroeg wie hij was — en dat was niet van 't loffelijkste — neen, hij was volstrekt geen model van deugd. Hij had altijd de gewoonte om schulden te maken. Hij leende geld van al de leerlingen — ik weet niet waar hij het anders aan besteedde dan aan koekjes en andere snoeperijen — en zelfs van den stalknecht van Langneus — neem mij niet kwalijk, wij plachten uw grootvader met dien kluchtigen bijnaam te bestempelen (want jongens blijven altijd jongens); zelfs van den stalknecht, zeg ik, leende hij geld, en ik herinner mij nog wel dat ik Charles voor dat schandelijk bedrijf een pak slaag gegeven heb.

»Aan de academie had hij altijd schuld en zat hij altijd in de engte, zonder dat hij eenig bijzonder vertoon maakte. Neem een voorbeeld aan hem, beste jongen, — aan hem en aan mij, naar gij verkiest. Zie mij, — mij, F. Bayham, afstammeling van de oude koningen die lang den Toskaanschen scepter zwaaiden, — eene straat doorhollen ten einde niet door mijn laarzenmaker gezien te worden; zie mijn kolossaal lichaam beven als iemand de hand op mijn schouder legt, zooals gij onlangs in het Strand deedt, Pendennis, toen ik door den grond dacht te zinken! Ik heb mijne fouten gehad, Clive; ik ken ze. Ik zal nog eene kan bier nemen, met uw verlof Betsy, heeft jufvrouw Nokes koud vleesch op schotel? en een zuurtje er bij? Zoo! Doe haar dan mijn compliment en zeg dat F. B. honger heeft. Ik hervat mijn verhaal. F. B. heeft fouten en weet dat. Soms moge ik wel eens wat wonderlijk gehandeld hebben, maar nooit ben ik zulk een volleerd bedrieger geweest als die Honeyman.»

Clive wist niet wat hij op deze schets van zijn oom zeggen moest, maar zijn metgezel schaterde het uit, waarop F. B. nadrukkelijk knikte en met zijn verslag voortging. »Ik weet niet hoeveel geld hij van uw ouden heer gekregen heeft, maar dit weet ik wel, dat de helft daarvan F. B. tot een rijk man zou gemaakt hebben. Ik weet ook niet hoeveel geld de eerwaarde heer zijn arme zuster te Brighton afgezet heeft. Hij heeft zijne kapel, zooals ge wel weten zult, aan Sherrick verpand, die er nu meester van is en er hem elk oogeblik uit kan zetten. Ik geloof, dat Sherrick geen kwade kerel is. Ik houd hem voor een goed man en weet dat hij menigmaal een knaap, die in het nauw zat, er uit geholpen heeft. Hij zou gaarne conversatie in de deftige kringen hebben, en dat is niet onnatuurlijk. Dat is de reden waarom hij u onlangs gevraagd heeft, en waarom hij u op een diner noodigde. Ik hoop, dat het een goed diner geweest is. Ik wenschte, dat hij mij ook eens vroeg.

»Mozes kreeg wissels van Honeyman in handen, en daarop heeft de schoonbroeder van Mozes in Cursitor Street zijn eerwaarden persoon in beslag genomen. Dat mocht ook wel: de eene Jood had de kapel en nu heeft de andere Jood den dominé. Zonderling, niet waar? Sherrick zou de macht hebben om Lady Whittlesea's Kapel in eene synagoge te herscheppen en een rabbijn op den kansel te plaatsen waar mijn oom de bisschop gepreekt heeft.

»De aandeelen in die zaak doen nog geen opgeld. Ik heb er veel plezier met Sherrick over gehad, want ik mag dien Hebreër wel lijdén, mijnheer. Hij vliegt op als buskruit, als F. B. hem vraagt of er daar boven zijn hoofd nog banken te huur zijn. Honeyman bedelde en leende geld, ten einde tot den laatsten persoon, die recht op eene plaats had, uit te koopen. Ik herinner mij den tijd zeer wel toen het eene fameuse speculatie was, en al de loges (ik meen de banken) voor het gansche seizoen verhuurd waren, zoodat men geen plaats meer kon krijgen, hoe vroeg men ook kwam. Maar Honeyman werd door dien voorspoed bedorven en begon telkens oude preeken op te dreunen. Het verveelde het publiek den ouden bedrieger altijd-door dezelfde krokodillentranen te zien storten! Toen probeerden wij het met de muziek, want daar was ik bij betrokken, mijnheer. Dat was een coup, mijnheer, en daar heb ik de eer van. Bellew zou voor niemand gezongen hebben dan voor mij, en twee en twintig maanden lang wist ik hem zoo nuchter te houden als pater Matthew. Maar nu betaalde Honeyman hem niet; er had eene ruzie in het gewijde gebouw plaats en Bellew wilde niet meer zingen. Toen moest Sherrick er zich mede bemoeien, en daar hij te

Hampstead een kerel gehoord had, die naar zijn inzien juist was zooals wij er een noodig hadden, werd Honeyman verplicht dien te engageeren, onverschillig wat het kosten moest. Ge herinnert u dien man zeker nog wel, mijnheer? 't Was de weleerwaarde Simeon Rawkins, de laagste man uit de laagkerk, mijnheer, een zwaarlijvig roodharig ventje, die de *h's* inslikte en het dialect van Lancashire sprak. Die was even geschikt om voor dominé op May Fair, als de harlekijn Grimaldi om voor Macbeth te spelen. Rawkins en Honeyman vochten als hond en kat in de consistorie-kamer, en het gevolg was dat er een derde van de gemeente wegliep. 't Was een eerlijk man en een bekwaam man bovendien, hoewel niet rechtzinnig in de leer," (dit zei F. B. met een allerstichtelijksten ernst) »gelijk ik nog denzelfden dag, toen ik hem gehoord had, aan Sherrick verklaarde. Als hij mij te voren had geraadpleegd, zou ik hem een aardigen duit hebben kunnen besparen — veel meer dan dat ellendige sommetje, waarover ik juist in dien tijd eene woordenwisseling met hem had — eene zaak tusschen ons, mijnheer, een geldelijk verschil over een onbeduidend wisseltje op drie maanden, dat eene tijdelijke verkoeling tusschen ons teweegbracht. Honeyman placht over zulke dingen te huilen, want, Clive, uw oom is een groot man in het huilvak. Hij ging zelfs met tranen in de oogen naar Sherrick om hem te verzoeken dat Rawkins niet geëngageerd zou worden; maar het moest er door. En ik moet tot verdediging van den armen Charles zeggen, dat de ondergang van Lady Whittlesea's Kapel niet alleen zijne schuld is, maar Sherrick er een goed handje aan meegeholpen heeft.

»Charles dacht toen alles weer terecht te brengen door jufvrouw Brumby te trouwen. Zij hield zeer veel van hem en de zaak was bijna geklonken, in spijt van hare zonen, die er woedend over waren, zooals zij wel denken kunt. Maar Charles heeft zulk een onwcerstaanbare neiging tot bedriegen, dat hij zelfs liegt als er niet het minste voordeel mee te behalen is. Hij gaf op, dat zijne kapel jaarlijks twaalfhonderd pond opracht en dat zijn eigen middelen niet veel minder waren; doch toen hij nu het contract met notaris Briggs, den broeder van jufvrouw Brumby, moest opmaken, bleek het dat hij gelogen had, zoodat de weduwe in hare verontwaardiging niets meer van hem wilde weten. Zij was eene goede vrouw voor zaken en bestuurde den hoedenwinkel gedurende de negen jaren, dat de arme Brumby in de geneeskundige inrichting van Dr. Tokely was. 't Was een uiterst goed beklante winkel. Ik was het, die er Charles inleidde. Mijn oom de bisschop nam er zijne flaphoeden, en ook dit nederige dak," zeide Bayham, tegen zijn hoog voorhoofd tikkende. »kreeg er langen tijd de pannen die het dekten. Ik ben overtuigd," voegde hij er op melancholischen toon bij, »dat hij zonder die ongelukkige leugens jufvrouw Brumby zou gekregen hebben. Zij had geen geld noodig; zij bezat zelf genoeg duimkruid. Maar zij smachtte om in goed gezelschap te komen en wilde daarom gaarne een gentleman trouwen.

»Maar wat ik Honeyman niet kan vergeven, is de wijze waarop hij den armen ouden Ridley en diens vrouw opgelicht heeft. Ik heb hem daar gebracht, zooals ge weet, in de gedachte dat zij maandelijks hunne rekening zouden inleveren en dat hij goede zaken deed, zoodat ik hun een aardig voordeeltje bezorgd had. Honderdmaal heeft de kerel mij verteld, dat hij met de Ridley's op effen voet was. Doch hij heeft niet alleen zijne huur niet betaald, maar bovendien nog geld van hen geleend, en diners gegeven, waarvan hij Ridley den wijn liet betalen.

Huurders, die betaald zouden hebben, heeft hij uit het huis gehouden, en dit alles vertelde hij mij onder een stroom van tranen, toen hij mij dezen avond bij Lazarus liet ontbieden. Ik ging er heen, mijnheer, omdat hij in den nood zat, — ja, mijnheer, ik waagde mij in het hol van den leeuw," zegt F. B., met zelfgevoel rondziende. »Ik weet niet hoeveel hij hun schuldig is, want de som, die hij noemt, is natuurlijk de ware niet. *Nooit* spreekt Charles de waarheid. Maar verbeeld u eens de trouwhartigheid dier goede Ridley's, dat zij tegen F. B. nooit een woord van die schuld gerept hebben! »Wij zijn arm," zei jufvrouw Ridley mij nog dezen avond, »maar wij hebben eenig geld overgelegd en kunnen wachten, en wij gelooven ook dat mijnheer Honeyman ons wel betalen zal." Dat ging mij door de ziel, mijnheer, zoodat ik de oude vrouw in mijn armen klemde en haar kustte, tot verbazing van jufvrouw Cann en van J. J. die met eene schilderij onder den arm binnenkwam. Doch zij zeide, dat zij den jongen heer Frederik reeds lang voordat J. J. geboren was gekust had, en dat is ook waar; het was eene goede en trouwe dienstbode, en mijne gewaarwording, toen ik haar omhelsde, was een gevoel van dankbaarheid."

Bij dit punt van het gesprek kwam Betsy binnen met de boodschap dat het souper voor mijnheer Bayham gereedstond en dat het mooi laat werd, waarom wij, Clive en ik, F. B. aan zijn maal lieten en, jufvrouw Nokes gegroet hebbende, ieder zijns weegs naar huis gingen.

ZES EN TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

WAARIN DE PAARDEN VAN KOLONEL NEWCOME VERKOCHT WORDEN.

Het verwonderde mij niet, dat ik kolonel Newcome den volgenden morgen vroeg op mijne kamer zag verschijnen, daar Clive hem het belangrijke nieuws, ons den vorigen avond door Bayham medegedeeld, verteld had. Het oogmerk van den kolonel was, gelijk wij ternauwernood behoeven te zeggen aan degenen die hem kenden, zijn schoonbroeder te redden, en daar hij onkundig was van advocaten en deurwaarders en hunne wijze van doen, was hij op het denkbeeld gekomen om op Lamb Court inlichtingen te gaan inwinnen. In dit opzicht legde hij eene zekere voorzichtigheid aan den dag, daar ik althans iets meer van de wereld en hare gebruiken wist dan mijn eenvoudige vriend, en in staat was betere voorwaarden voor den rampzaligen gevangene of liever voor den kolonel, die eigenlijk de verliezende partij was, te bedingen, dan Honeyman's schuldeischers anders waarschijnlijk gezind zouden geweest zijn toe te staan.

Ik achtte het raadzaam, dat onze Barmhartige Samaritaan het slachtoffer der roovers, dat hij te hulp wilde komen, niet zou zien, en liet hem dus in gesprek met den heer Warrington op Lamb Court, terwijl ik mij naar het huis van bewaring spoedde, waar de lieveling van May Fair in voorloopige gijzeling werd gehouden. Een weemoedig lachje vertoonde zich op zijn gelaat, toen ik in zijn afzonderlijke kamer werd binnengelaten. De eerwaarde heer was nog ongeschoren, doch had ontbeten. Ik zag een glas, waarin brandewijn was geweest, op het havelooze blad staan, waarop zijn ontbijt was binnengebracht. Een vettig romanboekdeel uit eene naburige leesbibliotheek lag op de tafel; doch op dit oogenblik was hij bezig met het schrijven van een dier

lange brieven, dier uitgewerkte, bloemrijke, welsprekende opstellen, dier zoo rijkelijk onderstreepte documenten, waarin de *snoodde toeleg van schelmen* met kracht van cursief aan de kaak wordt gesteld, alsmede de onverschilligheid, om geen *harder* woord te bezigen, van vrienden op wier bijstand men *met grond* had mogen rekenen; het schandelijke gedrag van Salomons; de verbazende achterlijkheid van Smith om eene som te betalen waarop hij zoo vast gerekend had als op de *Bank van Engeland*; en eindelijk de *stellige zekerheid* dat hij de som van zoo- en zooveel pond, indien men hem die wilde leenen, *uiterlijk op zaterdag over acht dagen* zou terugbetalen (met welk een hartgrondigen dank, behoeven wij wel niet te zeggen). Dit alles, hetgeen sommige onzer lezers in den loop van hun leven reeds in verschillende handen zullen gelezen hebben, werd naar behooren door den armen Honeyman uiteengezet. In een wijnglas, dat op tafel stond, lag een ouwel, en zonder twijfel stond iemand beneden gereed, om den brief weg te brengen. Dergelijke brieven worden altijd met een bode gezonden, van wien in het postscriptum melding wordt gemaakt. Hij zit altijd op de bank in den gang, als de brief u ter hand wordt gesteld, en is de »iemand' die op antwoord moet wachten.

Niemand zal onderstellen, dat Honeyman volledige opening van den stand zijner zaken gaf aan den onderhandelaar, die belast was er inzage van te komen nemen. Geen schuldenaar komt in eens voor al zijne schulden uit, maar bekent ze stuk voor stuk aan den tusschenpersoon, zaakwaarnemer of weldoener, en leidt hem van de eene verrassing in de andere, door hem, als hij denkt dat het notaatje van den kleermaker het laatste is, nog dat van den laarzenmaker voor te leggen. Ik was volkomen zeker, dat Honeyman's opgave niet met de waarheid strookte. De sommen, waarvoor hij thans vervolgd werd, waren niet groot. »Mozes van Wardour Street, honderd twintig pond — ik geloof dat ik hem reeds duizenden voor deze zelfde zaak betaald heb,» roept Honeyman uit. »Een hardvochtig winkelier uit het West-End, die van mijn rampspoed hoorde — die lieden hangen allen aan elkander als eene klit, waarde Pendennis, en schieten als gieren op hunne prooi neder! Waddilove, de kleermaker, heeft mij ook gedagvaard voor acht en negentig pond — een man die aan mijne recommandatie zijn opkomst te danken heeft! Tobbins, de laarzenmaker, zijn buurman in Jermyn Street, moet nog een en veertig pond hebben — en dat is alles, op mijn woord alles. Over weinige maanden, als ik de huur der banken in de kerk ontvang, zou ik met die roofvogels kunnen afrekenen; anders hangt mij een totale en onherroepelijke ondergang boven het hoofd en wacht mij de vernedering en schande der gevangenis. Ik weet dat, en ben er op voorbereid; ik ben schandelijk zwak geweest, Pendennis; ik kan zeggen *mea culpa, mea maxima culpa*, en ik kan — mijne straf — dragen.» In zijne schoonste oogenblikken was hij nooit aandoenlijker geweest. Hij wendde zijn hoofd af en verborg zijn gelaat in een zakdoek, niet zoo helder als die, welke zijn aandoeningen in Lady Whittlesea's Kapel omsluiserde.

Hoe de glibberige boeteling trapswijze genoodzaakt werd verdere bekentenissen te doen en hoe wij een verslag van hem kregen van zijne rekening met de Ridley's of van zijne zaken met Sherrick, behoeft hier niet uiteengezet te worden. De slotsom, waartoe kolonel Newcome's ambassadeur kwam, was, dat het geheel nutteloos zou zijn zulk een persoon te helpen en dat de Fleet-gevangenis eene zeer heilzame plaats van afzondering voor dezen verkwistenden godgeleerde zou wezen. Voor-

dat de dag ten einde was hadden de heeren Waddilove en Tobbins hun buurman in St. James, den heer Brace, op de hoogte van de zaak gebracht, zoodat er van dien winkelier in heerengoederen eene dagvaarding wegens handschoenen, dassen en zakdoeken kwam, die den dandy-achtigsten jongen officier der garde eer zou gedaan hebben. Warrington trok ééne lijn met Pendennis en gaf den raad, dat men aan het recht zijn loop zou laten. »Waarom zou men een man helpen, die zich zelve niet wil helpen?» zeide hij. »Laat de wet zijne schulden uitwissen; help hem op de been met twintig pond als hij uit de gevangenis komt, en tracht hem een post van kapelaan op het eiland Man te verschaffen.»

Ik zag aan het ernstige maar vriendelijke gelaat van den kolonel, dat dit harde vonnis hem niet beviel. »Belooft ons in ieder geval, mijnheer, zeiden wij, »dat gij persoonlijk niets betalen zult, en dat gij Honeyman's schuldeischers niet zult gaan spreken, maar dat gij menschen, die de wereld beter kennen, met hen zult laten omspringen.» — »De wereld kennen, jonkman?» riep Newcome uit »Mij dunkt, dat als ik op mijn leeftijd de wereld nog niet ken, ik het nimmer zal leeren.» Maar al ware hij zoo oud geworden als Methusalem, een kind zou hem om den vinger gewonden hebben.

»Ik maak er voor u geen geheim van,» zeide hij na eene pauze, gedurende welke het driemanschap een aantal rookwolken omhoog gezonden had, »dat ik een — een sommetje heb, dat ik ter zijde had gelegd om het voor mijn genoegen te gebruiken, dat is wezenlijk de waarheid, en waarvan ik het nu mijn plicht acht een gedeelte te besteden, om Honeyman uit de ellende te helpen. De som is niet groot; het geld was eigenlijk bestemd voor — Nu, ik heb het voor deze zaak over. Als Pendennis bij de winkeliers wil gaan en trachten tot eene schikking met hen te komen, daar ik niet twijfel of zij hebben de prijzen schandelijk overdreven, dan ben ik er niet tegen. Behalve de winkeliers is er dan nog de goede jufvrouw Ridley en mijnheer Sherrick; die moeten wij ook spreken, en dan dien rampzaligen Charles op de been trachten te helpen. Wij hebben ook wel van andere verloren zonen gelezen, die liefderijk behandeld zijn, en wij hebben zelve schulden, beste vrienden, voor welke wij vergeving behoeven.»

Met Sherrick's rekening behoeften wij ons niet te bemoeien; die heer had eerlijk met Honeyman gehandeld. Lachend zeide hij tegen ons: »Gij denkt toch niet, dat ik dien snaak een shilling zonder onderpand zou voorgeschoten hebben? op dien voet zou ik hem vijftig of honderd pond geven. Hier is een zijner wissels met den naam van Bayham — ook een raar heer — als trekker. Een aardig paartje, niet waar? Nu, ik zal hun geen kwaad doen. Ik schoot eenig geld op dien winkel daar boven,» en bij die woorden wees Sherrick naar den zolder, want wij zaten op zijn kantoor onder Lady Whittlesea's Kapel, »omdat ik dacht, dat het eene goede speculatie zou zijn. En dat was het ook in den beginne. Het publiek had met Honeyman veel op. Al de groote lui kwamen hem hooren. Maar thans is de speculatie zoo mooi niet meer. Hij heeft afgedaan, maar men kan ook niet altijd in de mode blijven. Toen ik Mademoiselle Bravura voor 't eerst aan mijn schouwburg verbond, kon men drie weken achtereen geen plaats krijgen. Het volgende jaar bracht zij geen twintig pond's weeks op. Zoo ging het ook met Pottle en die gekheid van het hooge drama. Aanvankelijk liep alles zeer goed. Het was druk, de zaal zat altijd vol, wij annonceerden van »onzen onsterfelijken bard» en dergelijke dingen. Doch de schouwburg

aan onzen overkant engageerde eene menagerie en een Fransch paardenspel, en van dat oogenblik af stond Pottle voor het orkest en de vrijbiljetten te bulken. 't Is alles speculatie. Ik heb zoo wat in alles gespeculeerd waarin gespeculeerd kan worden: in schouwburgen, in naamloose vennootschappen, in bouwterreinen, in wissels, in gas- en assurantie-maatschappijen en in deze kapel. Die arme Honeyman! Ik zal hem geen kwaad doen. Met dien anderen kerel dien ik er in gehaald heb — dien roodharigen Rawkins — geloof ik dat ik verkeerd heb gedaan. Ik ben nu van oordeel, dat hij nadeel aan de zaak berekkend heeft. Maar ik kan niet alles weten, niet waar? Ik heb geen opleiding gehad om dominé's te leeren beoordeelen, — eer het tegendeel. Ik dacht, toen ik Rawkins te Hampstead hoorde, dat hij ons juist lijken zou. Ik ging rond, mijnheer, juist zooals ik in de provinciën deed toen ik den schouwburg had, — te Chamberwell, Islington, Kensington, Clapton, kortom overal, om de jonge predikanten te hooren. Wilt ge een glas sherry? Dit gaat op den meerderen voorspoed van Honeyman. Wat den kolonel betreft, mijnheer, dat is een beste! Ik heb nooit zulk een man gezien. Ik moet altijd met zooveel schelmen omgaan, in en buiten de stad, onder voornamen en geringen, dat het gezicht van iemand als hij mij waarlijk verkwikt en ik alles voor hem zou willen doen. Gij hebt maar eene mooie speculatie met die *Pall Mall Gazette* gedaan! Ik heb het ook met couranten beproefd, maar de mijne maakten geen opgang; waarom weet ik niet. Ik heb eerst een conservatief blad opgezet, toen een dat gematigd liberaal was, en eindelijk een verwoed radicaal orgaan. Wat zoudt ge nu denken van een godsdienstig blad, bijv. de *Katechismus*, of zoo'n naam? Zou Honeyman geschikt zijn tot redacteur daarvan? want ik vrees, dat het in de Kapel met den armen drommel geheel uit is."

Ik verliet mijnheer Sherrick, niet weinig opgebeurd door zijne taal en veel verlicht ten opzichte van Honeyman's lot. De leveranciers van den dominé waren tevreden gesteld, en wat Mozes betreft, toen deze vernam dat Honeyman geen vaste goederen bezat en voor het hof der faillissementen zou moeten komen, tenzij Mozes zich tot eene schikking liet vinden, waarvoor wij gemachtigd waren hem voorstellen te doen, werd ook hij tot reden gebracht en deed hij afstand van het gezegeld papier, dat Honeyman's onderteekening droeg. Onze onderhandeling had echter gevaar geloopt af te springen ten gevolge van Clive's ontijdige verontwaardiging, daar hij aanbood den jongen heer Mozes uit het raam te smijten. Deze onfatsoenlijke handelwijze van Newcome had echter geen andere gevolgen, dan dat zij tot hevige vertoogen aanleiding gaf en de afdoening der zaak eenigszins vertraagde. Den onmiddellijk daarop volgenden zondag hield Honeyman weer eene dierbare preek in Lady Whittlesea's Kapel. Hij had zich in het huis van voorloopige gijzeling zeer bemind gemaakt, zoodat de heer Lazarus zeide: »Als zijne zaken niet tijdig genoeg tot eene regeling gekomen waren, zou ik hem des zondags vrijgelaten hebben en hem een mijner bedienden hebben meegegeven om hem den weg te wijzen, begrijpt ge; want wanneer iemand zich als een gentleman jegens mij gedraagt, gedraag ik mij als een gentleman jegens hem.

De rekening van jufvrouw Ridley — en 't was eene lange! — werd zonder de minste aanmerking en zonder aftrek van een enkelen penning voldaan; doch de kolonel walgde bijna van Honeyman's opgewondene betuigingen van dankbaarheid en nam zijne verzekeringen van berouw en spijt zeer koeltjes aan. »Nu ziet gij, mijn jongen,» sprak de kolonel tot Clive, »tot welke uitersten de schulden een mensch brengen, zoodat

hij de waarheid in het aangezicht slaat en zelfs de armen besteelt. Verbeeld u eens, dat gij weg moet sluipen uit het gezicht uwer waschvrouw, dat ge u moet vernederen voor uw kleermaker, of dat gij het brood der kinderen van een arm man opeet!"

Clive begon te blozen en zette een zeer verlegen gezicht. »O vader!" riep hij uit, »ik — ik ben ook eenig geld schuldig; wel niet veel, een pond of veertig — vijf en twintig pond voor sigaren, en vijftien die ik van Pendennis geleend heb, en — en — ik heb er al lang erg over in den brand gezeten."

»Malle jongen," zeide de kolonel, »van die sigarenrekening wist ik en die heb ik verleden week reeds betaald. Al het mijne is het uwe, dat weet gij immers wel? Zoolang ik een guinje bezit is de helft voor u. Zorg nu maar, dat al, wat wij schuldig zijn, tot den laatsten shilling betaald worde eer — eer de week uit is. En ga eens naar Binnie, en vraag of hij mij op zijne kamer een oogenblik wachten kan, want ik moet hem eens spreken." En toen Clive weg was zeide hij op zijn innemendsten toon tegen mij: »In 's hemels naam, Arthur, houd er een oog op, als ik weg ben, dat mijn zoon geen schulden maakt, want ik keer spoedig naar Indië terug."

»Spoedig, mijnheer? Gij hebt nog een jaar verlof," antwoordde ik. »Ja, maar geen traktement, zooals gij weet, en dit geval met Honeyman heeft het potje, dat ik voor mijn uitgaven in Europa bestemd had, bijna uitgeput. Mijne verteringen zijn veel grooter geweest dan ik verwacht had. Zooals het geval nu ligt, heb ik bij mijne broeders over meer beschikt dan ik er gestort had, zoodat ik genoodzaakt ben geweest op mijn agent te Calcutta te trekken. Wat komt er een jaar vroeger of later op aan? tenzij twee der opperofficieren, die boven mij staan, gestorven waren, want dan zou ik tot effectief kolonel met het volle traktement bevorderd zijn en in het land hebben kunnen blijven. Clive zal zich verder in zijn vak bekwamen en gedurende mijn afwezigheid de groote centrums der kunst gaan bezoeken. Eenmaal had ik mij voorgesteld welk een genoegen het zou zijn hem te vergezellen: doch *l'homme propose*, Pendennis. Ik geloof nu, dat het beter is, dat een jongmensch niet altijd aan vaders leiband loopt. Gij jongelieden zijt mij te knap af; ik ben niet op de hoogte van uwe denkbeelden en ik heb uwe boeken niet gelezen, zoodat ik dikwijls gevoel dat ik in uwe gezelschappen hinderlijk ben. Ik keer terug naar een land, mijnheer, waar ik eenige vrienden heb en nog iets beteeken. Ik ken eenige eerlijke gezichten, blanke en bruine, die in het oude regiment van oljidschap zullen stralen als zij Tom Newcome terugzien. God zegene u, Arthur. Gij jongelieden in dit land hebt zulke koele manieren, dat wij ouderen aanvankelijk ternauwernood weten hoe wij het met u hebben. Toen wij pas hier waren sprak ik er met Binnie wel eens over en waren wij van meening, dat wij door ulieden uitgelachen werden; maar ik weet nu wel, dat dit het geval niet was. De almachtige God zegene u! Hij schenke u eene goede vrouw en make een goed man van u. Ik heb een horloge gekocht, dat ik u verzoek te dragen ter gedachtenis aan mij en mijn jongen, voor wien gij zoo vriendelijk zijt geweest, toen gij te zamen op de Grauwebroedersschool waart." Ik greep zijne hand en stamelde eenige onsamenhangende betuigingen van liefde en achting. Verdiende Thomas Newcome die niet van allen, die hem kenden?

Toen onze goede kolonel zijn besluit genomen had, begon hij in stilte, doch daarom niet minder ijverig, toeberedenselen tot zijn aanstaand ver-

trek te maken. Gedurende de laatste dagen van zijn verblijf schonk hij mij meer van zijn vertrouwen dan hij tot dusverre gedaan had, en was hij zoo goed te zeggen dat hij mij bijna als een eigen zoon beschouwde en daarom hoopte dat ik als een oudere broeder en voogd ten aanzien van Clive zou handelen. Ach, wie zou de voogd over dien voogd zijn? De jongere broeder bezat veel edeler hoedanigheden dan de oudere. De wereld had Clive nog niet verhard en hem zelfs niet bedorven. Maar ik bemerk, dat ik van deze geschiedenis afdwaal tot die van een ander persoon, zoodat ik tot het eigenlijke onderwerp van dit boek zal terugkeeren.

De kolonel was, nu hij zijn vertrek vast bepaald had, bijzonder getroffen en verheugd over het gedrag van zijn vriend Binnie. »James is een der edelmoedigste menschen op aarde, Pendennis,» zeide hij, »en ik ben er trotsch op, verplichting aan hem te hebben en dit bovendien te mogen verklaren. Gij weet, dat ik dit huis van onzen speculeerenden vriend Sherrick gehuurd heb en tot aan het einde van den termijn voor de huur verantwoordelijk ben. James heeft mij geheel van die zaak ontslagen. De woning is veel te groot voor hem, maar hij zegt dat zij hem bevat en hij er dus wil blijven, en dat zijne zuster en zijn nichtje huis voor hem zullen houden. Clive» (hier daalde de stem van den spreker een weinigje) »zal altijd de zoon des huizes zijn, zegt de brave James, waarvoor God hem moge zegenen. James is bijna een lach roepijen rijker dan ik dacht — knoop dat achter uw oor, mijnheer Arthur, — en heeft mij in vertrouwen medegedeeld, dat, indien zijn nichtje Roosje iemand huwt waaraan hij zijne goedkeuring schenkt, hij haar een aanzienlijk gedeelte van zijn fortuin zal nalaten.

De vertrouweling van den kolonel gaf ten antwoord, dat zijn hart reeds elders geplaatst was, waarop de kolonel veelbeteekenend antwoordde: »Dat dacht ik wel. Ik heb iets hooren mompelen van zekere juffer A. Ik heb haar grootvader gekend, een zeer hulpvaardig oud heer, van wien ik eenig geld leende toen ik nog luitenant te Calcutta was. Ik beken u, geheel in vertrouwen, waarde jonge vriend, dat ik hoop dat zeker jong heer van uwe kennis tot het inzicht moge komen, dat juffer Mackenzie een mooi en zachtaardig meisje is en hem wel zou leeren liefhebben. Als gij jongelieden tijdig met goede en deugdzaame vrouwen trouwdet (zooals — hm! — juffer Amory zonder twijfel is), dan zoudt ge de helft van de verzoeken der jeugd ontgaan. Gij zoudt geen losbollen worden, zooals velen uwer mij toeschijnen, en niet koud of zelfzuchtig zijn, 'tgeen ik als nog erger ondeugden beschouw. Ik bid dus, dat Clive spoedig het anker moge werpen buiten het bereik van het gevaar en zulk een lief meisje als Binnie's nicht tot levensgezellin kiese. Toen ik naar dit land kwam, had ik andere plannen met hem, die echter niet verwezenlijkt kunnen worden; en daar ik zijne vurige geaardheid ken en op den jongen gult gelet heb, ben ik bang dat de eene of andere vrouw hem in het ongeluk zal storten en wenschte ik van harte dat hij buiten schot ware.»

Het welgemeende plannetje der beide oudere personen was dus, dat de beide jongere zouden trouwen, om voortaan altijd gelukkig te zijn, zooals de prins en de prinses in het tooversprookje. De lieve mevrouw Mackenzie (heb ik verteld, dat zij in den aanvang van haar verblijf bij haar broeder bijna openlijk het hof aan den kolonel maakte?) deed gaarne afstand van haar eigen kans, indien haar schatje van een Roosje daardoor gelukkig kon worden. Lachend plachten wij te zeggen, dat, zoodra Clive's vader vertrokken was, Joosje bij Roosje zou komen. Doch Joosje, die geheel onder den invloed van hare grootmoeder stond, was

zeer fijn geworden, trok in hare brieven het geoorloofde van de Opera, den Tower van Londen en het wassenbeeldenspel in twijfel, en trouwde, voordat er een jaar verloopen was, den ouderling Bogie van de gemeente van dominé M'Craw.

Spoedig las men in den *Morning Post* de advertentie, dat er, ter zake van den terugkeer van een officier naar Indië, drie paarden (waarvan de beschrijving en de afstamming volgde) te koop waren. »Gegadigden gelieven zich te vervoegen aan den stal, 150, Fitzroy Square.»

De directeuren der Oost-Indische Compagnie noodigden luitenant-kolonel Newcome op eene partij, die aan generaal-majoor Sir Ralph Spurrier, kommandeur der Bad-orde, ter gelegenheid zijner benoeming tot opperbevelhebber te Madras, gegeven werd. Clive werd ook gevraagd, »en er werd na het diner een toast op vader ingesteld,» zeide Clive, »waarop hij in eene heel mooie rede bedankte.»

Hij, Clive en ik deden eene pelgrimage naar de Grauwebroeders en hadden de plaats geheel aan ons zelve, daar het vacantie was en de jongens weg waren. Een der zoogenoemde Arme Broeders, dien wij ons nog zeer goed herinnerden, leidde ons rond, en wij rustten uit in het kamertje van kapitein Scarsdale, een officier die den oorlog op het Spaansche Schiereiland had medegemaakt en, na zijne plaats in het leger verkocht te hebben, blijde was dat hij deze stille wijkplaats voor zijn oude dagen had gevonden. Wij spraken hier, zooals oude schoolkameraden en minnaars spreken, over zaken die alleen voor minnaars en schoolkameraden van belang zijn.

De kolonel nam van zijne vrienden, jong en oud, één voor één afscheid; reisde naar Newcome en gaf jufvrouw Mason zijn laatsten zegen; bracht een nacht bij Tom Smith en een dag bij Jack Brown door; ging naar al de scholen waar jongens en meisjes van zijne kennis waren, ten einde hun ouders in Indië met het allerlaatste echte nieuws omtrent hunne lievelingen te kunnen verblijden; loogeerde eene week op Marble Hill en ging daar op de patrijzenjacht, zonder welke uitspanning Clive zeide dat het er onuitstaanbaar zou geweest zijn; en begaf zich toen naar Brighton, om eene korte wijle bij jufvrouw Honeyman te vertoeven. Sir Brian's gezin bleef natuurlijk niet in de stad, toen het parlement uiteenging. Het spreekt van zelf, dat Barnes jachtgrond in Schotland had, waarheen zijn oom en neef hem niet volgden. De overigen gingen naar 't buitenland. Sir Brian moest de baden te Aken gebruiken. De broeders scheidden als zeer goede vrienden en Lady Anna en de kleintjes zeiden hem hartelijk vaarwel. Ik geloof dat Sir Brian in Park Lane den kolonel zelfs uit de zaal de trap af naar de deur geleidde en werkelijk op de stoep kwam, om zijn broeder in zijne *cab* te zien stijgen (juist zooals hij de oude Lady Bagges, wanneer zij over zaken op zijn kantoor kwam handelen, uit de spreekkamer naar haar rijtuig bracht). Ethel echter had aan *dit* soort van afscheid niet genoeg. Den volgende morgen reed eene *cab* Fitzroy Square op, waar eene gesluierde dame uitkwam, die vijf minuten op des kolonels kamer vertoefde; en toen hij haar weder naar het rijtuig geleidde, stonden de tranen in zijn oogen.

Mevrouw Mackenzie, die alles uit de vensters der voorkamer gezien had, maakte er aardigheden over en vroeg den kolonel wie zijn liefje was? Newcome gaf op zeer stelligen toon ten antwoord, dat hij hoopte dat nimmer iemand met lichtvaardigheid over die jonge dame zou spreken, die hij liefhad als zijn eigen dochter, en het scheen mij toe, dat die lofspraak Roosje eenigszins hinderde. Dit gebeurde op den dag

vóór dien, waarop wij allen naar Brighton gingen. De kamers bij jufvrouw Honeyman waren door den heer Binnie en zijne dames in beslag genomen, en Clive en haar dierbare kolonel hadden appartemen- ten naast de deur. Charles Honeyman kwam over en hield eene zijner beste preeken. Ook Fred Bayham was er en zag er op het havenhoofd en op de duinen als een eerste heer uit. Ik heb reden om te gelooven dat hij eenig onderhoud met Thomas Newcome had gehad en daardoor in een toestand van althans tijdelijken voorspoed was ge- raakt. Wie, die met den kolonel bekend was, had geen ondervinding van zijne mildheid, en wie, die hem zag, wenschte hem niet 's hemels besten zegen toe? F. B. was diep geroerd door Honeyman's preek, waarvan wij natuurlijk de toespelingen begrepen. Tranen biggelden langs zijne bruine wangen, want Fred was gemakkelijk te treffen en als een zeer murw zondaar te beschouwen. Roosje en hare moeder snikten hoorbaar, tot groote verbazing van de kalme oude jufvrouw Honeyman, die geen begrip van dergelijke waterwerken had, en tot ontsteltenis van Newcome, dien het speet zijn lof zelfs in het gewijde gebouw te hooren uitbazuinen. De goede heer Binnie kwam voor deze maal eens ter kerk, en, op hoe verschillende wijzen zij hun aandoeningen ook openbaarden of onderdrukten, geloof ik dat er in den kleinen hier vergaderden kring niemand was, die niet een nederig gebed en een zacht gestemd hart had medegebracht. Het was het laatste sabbats- gelui, dat onze hooggeschatte vriend in langen tijd in zijn vaderland zou hooren. De onmetelijke zee, die het strand bespoelde, was blauw van de weerkaatsing van den hemel, en op de kruinen harer ontelbare golfjes dartelde de zonneschijn. Ik zie den goeden man met zijn zoon, die zich aan hem vastklemde, nog voor mij, zooals zij met elkander langs het strand op en neder wandelden.

De kolonel was verheugd over een bezoek dat Ridley hem bracht en het nieuws dat deze bij die gelegenheid mededeelde (Lord Todmorden heeft eene buitenplaats in Sussex, en Ridley kwam van daar over, om zijn opwachting te maken). Hij zeide, dat hij nooit de vriendelijkheid zou vergeten, waarmede de kolonel hem behandeld had. Mylord had een knecht genomen, dien Ridley onder zijn eigen oog had opgeleid en gerust kon aanbevelen, en die nu voortaan zijn lordschaps kamerdienaar zou zijn. »Mylord heeft mij,» zeide hij, »tot rentmeester aangesteld en is, gelijk altijd, met opzicht tot het salaris zeer mild geweest. En ik en mijne vrouw dachten, mijnheer, met betrekking tot onzen zoon John James — zulk een goede en brave jongen, waar ik trotsch op ben! — dat (als ge 't niet kwalijk neemt) wij ten hoogste verheugd en vereerd zouden zijn als hij mee mocht gaan, wanneer mijnheer Clive naar het buiten- land gaat. Het geld, dat gij ons zoo nobel hebt uitbetaald, kolonel, zullen wij hem geven; dat was een zeer slimme inval van jufvrouw Cann. Mylord heeft aan John James eene schilderij voor eene goede som besteld en mijn zoon te dineeren gevraagd, mijnheer, aan mylords eigen tafel, waar ik hem vijf en dertig jaar lang trouw bediend heb.» Bij dit gedeelte van het verhaal, dat blijkbaar eene bestudeerde voor- dracht was, haperde Ridley's stem en kon hij niet meer voort; maar de kolonel drukte hem hartelijk de hand, en Clive sprong er bij om hetzelfde te doen, en zei dat het zijn hartewensch was, dat hij en J. J. reisgenooten door Frankrijk en Italië zouden zijn. »Maar ik had het mijn besten vader niet willen vragen,» zeide hij; »want deze moet toch reeds aan alle kanten zooveel betalen, en bovendien weet ik dat J. J. te fier is om zich op sleeptouw te laten medenemen.»

De plaats voor den overtocht van den kolonel was reeds besproken. Deze maal doet hij de reis met de landmail en stevent in de eerste plaats naar Alexandrië met een der prachtige stoomschepen van de *Peninsular and Oriental Company*. Zijn uitrusting is zoo bescheiden als die van een tweede luitenant; ik geloof dat hij de oude uniform, die hem reeds zoo vele jaren gediend had, weder zou medegenomen hebben, indien Clive hem niet door vriendelijken aandrang bewogen had eene nieuwe te laten maken. Clive en zijn vader reisden geheel alleen naar Southampton, maar F. B. en ik gingen met de diligence daarheen, want wij hadden onzen dierbaren vriend verlof gevraagd om hem tot het laatste oogenblik te mogen zien en hem het: »God zegen u!» na te roepen. Zoo kwam de dag, waarop de stoomboot vertrekken zou. Wij zagen zijne hut en waren getuigen van al de drukte, die op den dag van vertrek aan boord heerscht. Onze gedachten waren echter slechts op één persoon bepaald, hetgeen op zulk een dag zonder twijfel met honderden anderen het geval is. Er waren vele groepen vrienden op het zonnige dek bijeenvergaderd, die elkander de laatste woorden van zegen en vaarwel toespraken. Zij sloegen geen acht op de beweging die rondom hen heerschte, het geschreeuw der bezige officieren en matrozen, het gezang der mannen aan den kaapstander, het luiden der scheepsklok nu het uur van vertrek meer en meer nadert, en moeder en zoon, vader en dochter, man en vrouw nog zoolang mogelijk elkanders hand drukken. Wij zagen Clive met zijn vader bij het stuurrad spreken. Daarop gingen zij naar beneden, en een passagier verzocht mij, aan zijne bijna bezwijmende vrouw den arm te willen geven, om haar van het schip te leiden. Bayham volgde ons met hunne twee kinderen in zijn armen, terwijl de echtgenoot zich verwijderde en naar het achterdek ging. Voor de laatste maal luidde de klok en werd er geroepen: »Naar den wal.» Ondertusschen was het schip reeds begonnen te zuchten en te dreunen en klotsten de groote schep-raderen door het water, terwijl de schoorsteen hunne zwarte seinen, dat het vertrek naderde, ook reeds hadden omhoog gezonden. Wij waren nog dicht bij het dok, toen wij Clive zeer bleek van beneden naar boven zagen komen, en toen hij aan wal kwam, werd de loopplank achter hem binnen boord gehaald.

Onder drievoudig gejuich uit de dokken en van de equipage en de dekpassagiers zet het fraaie schip den eersten tred op zijn voorgeschreven weg en drijft het naar den oceaan af. »Daar is hij nog, daar is hij,» roept Bayham, met zijn hoed zwaaiende; »God zegen hem, God zegen hem!» Ik had nauwelijks onzen goeden ouden vriend in 't oog gekregen, die ons een laatst vaarwel toewuifde, of de dame, wier man mij verzocht had haar weg te leiden, viel in mijn armen in zwijm. Arm schepsel! ook haar had het lot geslagen. Ach, smart dier vaneengereten harten, hartstochtelijke uitbarstingen, wreede, wreede scheidingen! Zult gij niet eenmaal, eer er vele jaren verlopen zijn, een einde nemen, wanneer de tranen van alle oogen zullen gewischt worden en er geen smart noch pijn meer wezen zal?

ZEVEN EN TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

JEUGD EN ZONNESCHIJN.

Ofschoon Thomas Newcome naar Indië was teruggekeerd om nog meer geld bijeen te zamelen, daar hij oordeelde dat hij van zijn inko-

men in 't vaderland niet leven kon, was hij desniettemin tamelijk rijk en bezat hij, op het oogenblik van zijn vertrek uit Europa, twee lakh roepijen in onderscheidene Indische waarden. »Als wij bij den interest van mijne twee lakh nog duizend pond 'sjaars hebben, zullen wij in Engeland zeer goed kunnen rondkomen,» dacht hij. »Ik kan Clive tien duizend pond geven als hij trouwt en vijfhonderd pond 'sjaars uit mijn inkomsten. Als zijne vrouw eenig geld ten huwelijk brengt, kunnen zij alle aangenaamheden des levens genieten, en wat zijne schilderingen betreft, kan hij er zooveel of zoo weinig vervaardigen als hem lust.» Newcome scheen dus niet in ernst te gelooven dat zijn zoon van 't schilderen zou kunnen leven; maar hij beschouwde Clive als een jongen prins, die zich met schilderen vermaakte. De Muze der Schilderkunst is eene dame, wier maatschappelijke positie onder ons tot dusverre niet vast bepaald is. De fijne wereld gelieft wel te veroorloven dat een gentleman zich met haar bezig houde; maar haar in lief en leed tot gezellin te kiezen! al het andere te laten varen en zich aan haar te hechten! haar naam aan te nemen! Menig deftig man zou van de enkele gedachte even erg ontstellen, als wanneer zijn zoon eene balletdanseres trouwde.

Newcome liet honderd pond 'sjaars in Engeland beschikbaar, waarvan het kapitaal aan zijn zoon overgedragen moest worden als deze meerderjarig werd. Verder legde hij aan Clive een aanzienlijke jaarlijksche som toe, welke zijne bankiers te Londen zouden uitbetalen. »En als dat niet genoeg is,» zeide hij vriendelijk, »moet gij maar trekken op mijn agenten, de heeren Franks en Merryweather te Calcutta, die uwe handteekening zullen honoreeren alsof het de mijne ware.» Vóór zijn vertrek introduceerde hij zijn zoon bij de Londensche correspondenten van Franks en Merryweather, de heeren Jolly en Baines op Fog Court, waar men over gaat als men uit Leadenhall komt. De heer Jolly, die zich bijna niet met de zaken bemoeit, is met Lady Julia Jolly getrouwd, bezit een groot park in Kent, houdt zich veel met evangelisatie bezig en is een groot man op de vergaderingen in Exeter Hall. Hij heeft Clive's grootmoeder, mevrouw Newcome, gekend en noemt haar eene bewonderenswaardige vrouw. Baines heeft een huis in Regents Park en zal zich wel eens naar Belgravia verplaatsen. Zijne dochters zijn muzikaal, en Moscheles, Benedick, Ella, Osborne, komen er telkens dineeren. Eene sonate in B mol (op. 936) is gecomponeerd en »opgedragen aan juffer Euphemia Baines, door haar zeer gehoorzamen en onderdanigen dienaar Ferdinando Blitz.» Baines geeft de hoop te kennen, dat zijn jeugdige vriend dikwijls op York Terrace zal aankomen, waar zijne dochters verheugd zullen zijn hem te zien, en vertelt thuis van den zonderlingen inval van kolonel Newcome, die zijn zoon twaalf- of vijftienhonderd pond 'sjaars kan nalaten en echter een artist van hem maakt. Euphemia en Flora adoreeren de artisten, en gevoelen eene groote belangstelling voor het jonge mensch. »Al den tijd, dat hij met zijn vader in mijne spreekkamer was, zat hij caricaturen te krabbelen,» zegt de heer Baines en brengt eene schets te voorschijn van een appelvrouw, die, nabij het kantoor gezeten, Clive's aandacht had getrokken en door dezen op het vloeipapier in Fog Court was nagebootst. »Hij behoeft niets te doen,» voegde de heer Baines er bij, »en ik geloof ook niet, dat al de stukken, die hij schildert, hem veel zullen opbrengen.»

»Houdt hij veel van muziek, papa?» vraagt de oudste dochter. »Hoe jammer dat hij niet op onze laatste soiree is geweest; en nu is het seizoen voorbij.»

»En mijnheer Newcome gaat bovendien uit de stad. Hij kwam vandaag om reiswissels en zegt dat hij over Zwitserland naar Italië gaat. Hij woont in Charlotte Street bij Fitzroy Square. Zonderlinge woonplaats, niet waar? Schrijf zijn naam in uw boek en vraag hem het volgende seizoen te dineeren.»

Clive had zich vóór zijn vertrek een uitrusting van schildersezels, teekenstoeltjes, schildersparasols en verfdoozen aangeschaft, de best bewerkte en fraaiste, die de heeren Soap en Isaïc konden leveren, J. J.'s oogen glinsterden als zij op die liefelijke weelde artikelen uit de kunstwereld staarden, die fraaie paletten, die getinte schetsboeken, die rijen glinsterende tubes, welke, netjes in hunne doozen gerangschikt, den beschouwer schenen toe te roepen: »Och, knijp mij eens!» Als de schilderdoos den schilder maakte, als de teekenstoel zelfs maar de vaardigheid schonk om te schetsen, zou ik op staanden voet naar de heeren Soap en Isaïc ijlen; maar helaas, dat mooie speelgoed maakt evenmin den kunstenaar als de kap den monnik maakt!

Om het bewijs te leveren, dat hij ernstig voornemens was zijne kunst uit te oefenen en er ook van te leven, bood Clive omstreeks dezen tijd vier zijner jachttafereelen bij een kunstkoopster op de Haymarket aan en verkocht ze hem voor zeven shillings en zes stuivers het stuk. Zijn opgetogenheid, toen hij anderhalven souverain van den heer Jones ontving, kende geen grenzen. »Ik kan gemakkelijker een half dozijn van die dingen op een morgen maken,» zeide hij. »Twee guinjes per dag maakt twaalf guinjes 's weeks, of laat ik tien guinjes zeggen, want ik zal 's zondags niet werken en mag ook bovendien in de week wel een dag uitspanning nemen. Tien guinjes in de week maakt vijfhonderd 's jaars. Dat is bijna zooveel als ik behoef, en ik zal dus in 't geheel niets van de toelage van mijn goeden vader noodig hebben.» Hij schreef daarop een vurigen brief, vol betuigingen van geluk en genegenheid, aan dien lieven vader, die dat schrijven eene maand na zijn aankomst in Indië zal ontvangen en aan zijne vrienden te Calcutta en te Barrackpore voorlezen. Clive noodigde nu een aantal zijner vrienden uit de kunstwereld op een groot feest ter eere van zijne dertig shillings. Het *Wapen van Engeland* te Kensington werd daartoe uitverkoren, — eene taveerne, die zooveel jaren in hooge gunst bij de artisten heeft gestaan! Gandish was er tegenwoordig met verscheidene Gandishiten en eenige uitgelezene Barkeriten. J. J. was vice-president en had Fred Bayham, aan zijne zijde, om de toasten uit te brengen en het vleesch te snijden. Ik kan u verzekeren, dat er menig vroolijk liedje gezongen en menige gezondheid met boordevolle roemers gedronken werd, en dat er een zoo vroolijk gezelschap bijeen was, als men dien dag in gansch Londen zou hebben kunnen aantreffen. De *beau monde* had de hoofdstad verlaten; het Park was ledig, toen wij er doorreden, en de bladeren in den tuin van Kensington waren reeds begonnen te vallen, daar zij onder de vermoeienissen van een Londensch seizoen bezweken waren. Wij zongen op den geheelen terugweg door Knightsbridge en langs het hek van het Park, en de groenboeren, die halfweg naar de Covent-Garden markt halt hielden, stonden verstomd over ons gegalm. Thans is er geen herberg te halfweg en hoort men geen koren meer na middernacht.

Daarna scheepten Clive en J. J. zich op de stoomboot naar Antwerpen in. Liefhebbers van pittoreske tafereelen kunnen zich voorstellen hoe de beide jongelieden zich vermaakten in eene der meest pittoreske steden van de wereld, waar zij als midden in de zestiende eeuw terug verplaatst waren; waar het logement, waar zij hun intrek namen, (heerlijke

oude *Grand Laboureur*, uw antieke muren zijn gesloopt, en uwe gastvrijheid bestaat niet meer!) zulk eene herberg was, als waar Quentin Durward het eerst zijn liefje zag; waar ridders van Velasquez en burgemeesters van Rubens uit de vensters der huizen met hunne puntgevels en hun antieke ingangen schenen te kijken; waar de Beurs nog altijd in wezen was, die Beurs van driehonderd jaar geleden, die men slechts met figuren met baarden en kanten kragen, met rapieren en pomproeken behoefde te stoffeeren, om de schilderij volkomen te maken; waar men door het klokkenspel gewekt werd tot het aangenaamste bewustzijn van leven en geluk; waar nonnen, echte nonnen, door de straten wandelden, en elke figuur op de Meir, ieder geloovige die, in zwart gewaad gedrapeerd, in de kerk knielde of aan den biechtstoel (een wezenlijken biechtstoel!) kwam, een heerlijk onderwerp voor het nieuwe schetsboek was. Had Clive overal even vlijtig geteekend als te Antwerpen, de heeren Soap en Isaïc zouden uit hunne leverantie van teekens behoeften aan hem een klein inkomen getrokken hebben.

Na een brief uit Antwerpen kreeg Clive's correspondent er een, gedagteekend uit het *Hotel de Suède* te Brussel, bevattende eene breedvoerige lofspraak op de tafel en de gemakken van dat logement, welks wijnen, volgens het oordeel van den briefschrijver, hun gelijke in Europa niet hadden. Hierop volgde eene beschrijving van Waterloo en eene schets van Hougomont, waarop J. J. was voorgesteld onder de gedaante van een vluchtend Fransch grenadier, vervolgd door Clive in de uniform der Engelsche garde op een brieschend strijdrod.

Daarop volgt een brief uit Bonn, met verzen (van geen bijzondere dichterlijke waarde) op den Drachenfels, eene mededeeling over Crichton, een voormaligen kameraad van de Grauwebroedersschool, die hier student aan de universiteit was geworden, en een verslag over eene studentenpartij en een studentenduel te Bonn. »En wie denkt ge, dat ik hier verder vond?» vervolgt Clive. »Tante Anna, Ethel, jufvrouw Quigley en de kleintjes, het geheele detachement onder kommando van Kuhn. Oom Brian is te Aken. Hij is van zijne beroerte hersteld. En op mijn woord, ik vind dat mijn nichtje iederen dag mooier begint te worden.»

»Als zij niet te Londen zijn,» schrijft Clive verder, »of soms verbeeld ik mij als Barnes of de oude Lady Kew het oog maar niet op hen hebben, zijn zij geheel anders. Gij weet hoe koel zij ons in den laatsten tijd zijn voorgekomen en hoezeer dat gedrag mijn lieven ouden vader gehinderd heeft. Niets kon vriendelijker zijn dan hunne manieren, nu wij elkander ontmoetten. Het was op dien heuvel te Godesberg. J. J. en ik klommen naar de ruïne, gevolgd door de lastige bedelaars, die aan de roofridders, welke daar eenmaal woonden, opgevolgd zijn, toen er eene processie van ezels de helling afkwam en ik een stemmetje hoorde roepen: »Hé, daar is Clive! Hoera, Clive!» en een ezel de stelte afstoot, over wiens rug een paar kleine beentjes in een ontzaglijk wijden hoek uitstaken. 't Was de kleine Alfred, die uit alle macht lachte.

»Hij wendde zijn rijdier om en galoppeerde weer tegen den heuvel op, waarschijnlijk om zijne moeder en zuster van mijn aanwezigheid te verwittigen; doch de ezel was onwillig en maakte een aantal kromme sprongen, van welke één den kleinen Alfred tusschen de steenen deed vliegen; en wij stofften hem juist wat af, toen de overigen er bij kwamen. Jufvrouw Quigley zag er op een ouden witten hit heel barsch uit en tante zat op een zwart paard, dat wel grijs had mogen zijn, zoo oud was het. Daarop volgden twee ezelvrachten kinderen, met

Kuhn als *supercarga*; daarna Ethel, ook op een ezel, met een ruiker wilde bloemen in hare hand, een grooten stroehoed met een rood lint, een wit mousseline spencer, ge weet wel, met eene roode sjerp om de middel vastgehouden, en een donkeren rok, met een shawl om hare voeten, dien Kuhn geplooid had. Toen zij stilstond begon de ezel het groen van de heg te eten, en de boomen wierpen wemelende schaduwen op haar gezicht en spencer. Oogen, haar en voorhoofd waren ook in de schaduw, doch al het licht viel op hare rechterwang, op haar schouder en langs haar arm, die van een warmer blank was, en op den ruiker van blauwe, gele en roode bloempjes, dien zij in de hand had.

»J. J. zeide, dat het hem voorkwam, alsof de vogels luider begonnen te zingen toen zij verscheen. Wij waren het beiden eens, dat zij het mooiste meisje uit Engeland is. Dit ligt niet alleen in hare gestalte, voor 't oogeblik nog een weinig te mager en te hoekig, maar in hare kleur. Ik geef niet om vrouwen of schilderijen zonder kleur. O, die vleeschkleur! O, die *lilia mista rosis*! O, dat zwarte haar en die indrukwekkende wenkbrauwen! Het schijnt mij toe, dat de blos en de tint weer herleeft is, sedert wij die laatstelijk te Londen zagen, toen zij wel cenigszins verminderd waren door de blootstelling aan de nachtlucht, het licht en de hitte der balzalen.

»Hier stond ik te midden van een regiment ezels, die eene schare mijner verwanten droegen; J. J. hield zich bescheiden op den achtergrond, en bedelaars, die door Kuhn met stem en gebaren, met zweepslagen en vloeken in ontzag gehouden werden, voltooiden de groep. Voeg daar den Rijn op een afstand bij, glinsterend voorbij het Zevengebergte schietende — maar maak Ethel tot de hoofdfiguur, hetgeen zij toch altijd wezen zal — en het overige licht zal tegenover haar verbleeken. Gij kunt hare gedaante weergeven, maar niet hare kleur; dat is het, wat ons altijd bij de natuur doet achterstaan. Eene lijn *moet* in orde komen, gij kunt haar dwingen hare plaats in te nemen; maar de lucht, die alles omringt, kunt gij niet dwingen. Ik ken geen geel, dat den zonneshijn kan weergeven, en geen blauw, dat eenige gelijkenis heeft met de lucht. Zoo is het ook met de schilderijen gelegen: men krijgt enkel zinnebeelden van kleur, teekenen die de kleur moeten vertegenwoordigen. Let eens op dat rood-aard, hetgeen wij voor een blos aannemen; heeft het de minste overeenkomst met den blos, die, over eene donzige wang spelende gelijk de zonneshijn over een weiland, daar wemelt en aanhoudend afwisselt? Let er eens op en zie wat veranderingen er in voorkomen! 't Zijn een aantal bloempjes, die tot ééne tint samensmelten. Wij kunnen onze kleuren gerust wegzetten en alleen naar de uitdrukking der lijn streven; dat is iets tastbaars en wij kunnen het grijpen, maar het andere is onmogelijk weer te geven en ligt buiten ons bereik." Ik deel deze beschouwingen hier mede; niet om haar innerlijke waarde (want zij werden zoowel tegengesproken als weder nader gestaafd in meer dan één der brieven, die ik later nog van Clive ontving), maar om te doen zien welk een vurige en voortvarende geest er in dien jongeling leefde, die al de schoonheden van natuur en kunst, bezielde en onbezielde (en de eerste het meest), met een opgetogenheid en genoeg begroette, waarvoor koeler karakters onvatbaar zijn. Het zien van een fraai landschap, van eene verdienstelijke schilderij, van eene schoone vrouw, maakten dezen jongen enthousiast dronken van genot. Hij scheen er door opgewekt en bedwelmd te worden als zijn oog zich aan een zoodanig schouwspel verkwikte; en ofschoon hij tot stelling had aangenomen, dat elk diner goed was, en hij ook met veel

genoegen een stuk brood met kaas en een glas dun bier kon gebruiken, geloof ik toch dat hij in eene fijne flesch een behagen schiepte, hetgeen de meeste menschen niet kennen.

Deze bloeitijd der jeugd is het tijdperk van briefschrijven. Een jonkman, die naar lichaam en geest gezond is, wiens bloed snel door de jeugdige aderen bruist, voor wien de wereld, het leven en de natuur zonnig en uitlokkend zijn, ziet noodzakelijk naar een vertrouwd uit, aan wien hij het genoegen kan beschrijven dat hij smaakt en dat niet volledig zou zijn, indien hij geen vriend bezat aan wien hij het kon mededeelen. Ik was de persoon, die het best aan 's jonkmans wenschen beantwoordde; het behaagde hem mij de waardigheid van vriend *en titre* en vertrouwde *en particulier* te verlenen; den vertrouwde in quaestie een aantal deugden en uitmuntende hoedanigheden toe te kennen, die waarschijnlijk alleen in 's jonkmans verbeelding bestonden; weelachten aan te heffen, dat die vertrouwde geen zuster had, welke Clive zoo maar eens op staanden voet zou kunnen trouwen; en mij duizend welgemeende betuigingen van genegenheid en bewondering te doen, die ik hier alleen vermeld als kentrekken van zijn karakter, niet als bewijzen van de voortreffelijkheid van het mijne. De boeken, die aan den schrijver dezes vereerd zijn door »zijn toegenegen vriend Clive Newcome,» dragen nog op hunne schutbladen de teekenen van die jongenshand en dat jeugdige vuur. Hij hield er een exemplaar van *Walter Lorraine* op na, zoo rijk gebonden dat de schrijver over zijn eigen werk bloosde, hetgeen men later aan de boekenstalletjes heeft kunnen bekomen voor een prijs, die binnen het bereik der schraalste beurzen was. Hij maakte zich boos en vocht met een dagbladrecensent (dien hij op zekeren avond in *het Hol* aantrof), die een artikel had durven schrijven waarin dat werk ongunstig beoordeeld werd; en zoo zijne vriendschap, naar den loop der natuur, dat tijdperk van opgewondenheid overleefd heeft, is de genegenheid der beide oude vrienden, naar ik hoop, niet minder innig omdat zij niet langer romanesk is en de dagen van marokijnen banden en verguld op snee voorbij zijn. Uit de talrijke brieven, welke de hartelijke jongeling thans schreef, is het volgende gedeelte van de geschiedenis zijner jeugd samengetrokken. Het kan strekken om de herinnering hunner eigene jonge dagen weder voor den geest te brengen van de ouden, die nog nu en dan eens een roman doorbladeren; en in het verhaal van zijne misslagen, zijn onvoorzichtigheden, zijne hartstochten en zijne handelingen kunnen jeugdige lezers zich zelve als in een spiegel zien.

Nu de oude gravin en misschien ook Barnes uit de buurt was, scheen de slagboom tusschen Clive en deze familie te zijn weggevallen. De jonge kinderen, die veel van hem hielden, mochten zich met hem bezig houden, zooveel als hij goedvond te komen. Zij gingen naar Baden; ging hij mee? Baden lag op den weg naar Zwitserland; hij kon naar Straatsburg, Bazel en zoo verder reizen. Clive ging gaarne met de familie mede, om in het gevolg van zulk een mooi meisje als Ethel Newcome te reizen. J. J. speelde altijd de tweede rol als Clive er bij was, en zoo reisden zij dan gezamenlijk naar Coblenz, Mentz en Frankfort, de algemeen bekende toer, en teekenden de bergen en kasteelen, die ieder onzer heeft geteekend. Al de passagiers op de stoombooten waren met bewondering voor Ethel's schoonheid vervuld, en Clive was er fier op, dat hij tot het gevolg van zulk eene schoonheid behoorde. De familie reisde met een paar van die koetsen, die nog zoo weinige jaren geleden over al de groote wegen van het vasteland rolden en uit het

binnenste, van den bok en de achterbank een dozijn Engelschen aan de deuren der hotels plachten af te zetten.

De reis was enkel zonneshijn, genot en nieuwhed, en de reiswissels, welke de heer Baines van Fog Court aan den weledelgeboren heer Clive Newcome verschaft had, stelden dien jongen heer in staat, zeer deftig en gemakkelijk te reizen. Hij had het nog niet gewaagd een kamerdienaar in dienst te nemen, want hij was het met J. J. eens, dat twee reizende schilders geen recht hadden op zulk een aristocratisch gevolg; maar hij had eene lieve gemakkelijke britska te Frankfort gekocht (de jonkman bezit een fijnen smaak, is een kenner van wijn en ontziet zich niet om in de hotels het beste, wat er te krijgen is, te bestellen), en die britska reist nu in gezelschap met Lady Anna's karavaan, hetzij ver achteraf, ten einde buiten het bereik der stofwolk te zijn, hetzij (en dit was doorgaans het geval) vóór de enorme reiskoets met haar bijwagen, waarin de kinderen met de gouvernante zitten, onder bewaking van een reusachtigen en melancholischen Londenschen lakei, die Rijn en Neckar, bergen en dalen, dorpen en ruïnen, alle met dezelfde akelige onverschilligheid aanziet. De kleine Alfred en de kleine Egbert zijn blij als zij den bijwagen en jufvrouw Quigley mogen verlaten, om een paar stations met de britska van Clive mede te rijden. Huilend dwingen de kleine meisjes soms ook om dat plezier. Ik ben zeker, dat ook Ethel gaarne hare plaats in de karavaan eens zou verlaten hebben, waar zij gezeten is te midden van mama's schoothondjes, boeken, werkzakken, toiletdozen en juweelkistjes, zonder al welken toestel sommige voorname Engelsche dames niet kunnen reizen. Maar juffer Ethel is volwassen, zij is in de wereld verschenen, zij is ten hove voorgesteld en dus is zij iemand van te veel aanzien om ergens anders dan op de eereplaats in den triomfwagen te zitten. Ik voor mij stel mij gaarne den braven jongeling voor, die zijn genoegen neemt en genot heeft van zijne vacantie, en men zal niet licht iets innemenders zien, dan een opperuid en onversaagd Engelsch jonkman met een opene hand en een edelmoedig hart, uit wiens eerlijk gelaat tevredenheid en blijdschap spreekt, die zich zelve en anderen verheugt, levendig en opgewekt is, zich dankbaar voor bewezen diensten betoont, en van zijn jeugdijg voorrecht, om gelukkig te zijn en genot te smaken, een goed gebruik maakt. Zing, blij gemoed, terwijl de lente nog duurt; bloeit welig, lieve bloemen der jeugd, zoolang de zon nog schijnt! Indien gij niets gedaan hebt, waarover gij u moet schamen, zult ge er morgen niet slechter aan toe zijn, omdat gij vandaag gelukkig zijt geweest. Ook J. J. had zijn deel van het genot; de bekoorlijke tafereelen in 't ronde ontgingen zijn helder oog niet; hij genoot op zijne stille manier en was altijd met zonsopgang op de been, werkende met zijn oogen en zijn hart, zoo niet met zijne handen. Ook zulk een is schoon om te aanschouwen, eene reine maagdelijke ziel, een zachte, vrome en liefhebbende aard, een gemoed met schoone gaven, dat wel nederig was en bedeesd, maar voor waarheid en recht pal stond, dankbaar was aan God en menschen, en daarbij trouw en lijdzaam. Clive was nog evenzeer zijn held als ooit, zijn beschermer, zijn schitterende jonge vorst en opperhoofd. Wie was zoo braaf, zoo schoon, zoo edelaardig, zoo geestig als Clive? Clive te hooren zingen, als zij aan hun werk zaten of op deze heerlijke reis door zonnige landschappen reden, was een uitsprekelijk genoegen voor J. J. Hij was wel wat traag van bevattings, maar met het oog lachte hij over de zetten van Clive, of hij dacht er over na en schaterde het dan eenige oogenblikken later uit, waardoor hij nieuwe

stof van vermaak aan de vroolijke reizigers verschaft, want Alfred begon te lachen over het lachen van J. J.; en op die wijze, met honderden onschuldige aardigheden die de reis verlevendigden, en de telkens afwisselende en steeds bekoorlijke natuurafereelen die haar opluisterden en vergezelden, liep elke dier gelukkige dagen ten einde.

Aldus trokken zij langs den gebruikelijken weg naar de liefste van al die plaatsen, waar het vermaak zijne tenten heeft opgeslagen, en de blijden en de treuenden, de werkzamen en de tragen, de deftigen en de dartelen uitspanning, bezigheid of afwisseling komen zoeken; waar de Londensche schoonen, na het gansche seizoen gedanst en gecoquetteerd te hebben, nog een weinig langer kunnen dansen en coquetteeren; waar deftig gekleede schurken uit alle werelddelen samenvloeden; waar ik strenge Londensche advocaten, die hunne pruiken en den Temple vergeten hadden, hun geluk tegen de Fortuin en mijnheer Bénazet heb zien beproeven; waar diepberekenende plannenmakers samenwerken en prikjes in kaarten geven en, na de manier overlegd te hebben waarop zij onfeilbaar moeten winnen, die manier aanwenden en hun geld verliezen en honderd frank leenen om naar huis te kunnen terugkeeren; waar zelfs deugdzaame Engelsche dames eene kleinigheid wagen en hare winst met het schopje, dat in hare hand beeft, binnenhalen, gezeten naast dames die in 't geheel niet deugdzaam zijn, zelfs niet in naam; waar jonge verkwisters soms de bank doen springen en eene vesting plunderen welke zelfs Hercules bezwaarlijk zou hebben kunnen innemen; waar men wondervolle gravinnen en prinsessen ontmoet, wier mannen altijd afwezig zijn en zich op hun uitgestrekte goederen in Italië, Spanje of Piëmont bevinden — ja, wie weet waar de bezittingen van hunne doorluchtigheden liggen! — terwijl hunne hooggeboren gemalinnen, als reizende Penelopes, omringd zijn door zwermen aanbidders, Russische bojaren, Spaansche grandes met de orde van het Gulden Vlies, Fransche graven en Poolsche en Italiaansche prinsen zonder tal, die de rijkversierde zalen met hun tabaksrook parfumeeren en in alle talen op het *rouge et noir* vloeken. De Engelsche vloek bij uitnemendheid wordt in dat Babel niet gemist; waar hoort men dien niet? Lord Kew slaakt hem, terwijl de croupier zijn lordschaps goudrollen opstrijkt. Brown de handelsreiziger, die met vijf frankstukken de zijde van mylord gehouden heeft, stoot dien vloek uit. »Ha, Corpo di Bacco!» roept graaf Felice, dien we allen nog als rijknecht gekend hebben. »Ah, sacré coup!» zegt de burggraaf de Florac, toen zijn laatste louis d'or afscheid van hem neemt. Ieder vloekt er in zijne moedertaal. O heerlijk koor!

't Is geen wonder, dat Lord Kew zich te Baden bevindt. Als gij hoordt, dat hij op een publiek bal verschenen, in eene herberg gekomen of in de politiewacht geraakt was, zoudt ge er niet verbaasd over staan. Hij gaat overal heen, neemt aan alles van harte deel en kent een ieder. Verleden week won hij ik weet niet hoeveel duizend louis d'or aan de speeltafel (het schijnt dat Brown, toen hij op hetzelfde zette als zijn lordschap, een ongelukkigen avond gekozen had). Hij soupeert even smakelijk na eene groote overwinning als na eene gevoelige nederlaag, en wij weten toch dat er meer standvastigheid vereischt wordt om met kalmte te winnen dan om te verliezen. Noch door het eene noch door het andere wordt zijne nachtrust verstoord. Hij kegelt den ganschen morgen met groot genoegen, stoeit des voormiddags met de kinderen (want hij is met de helft der kinderwereld hier ter plaatse bevriend) en verlaat gewillig de speeltafel met al hare kansen en opwekking, ten einde

een spelletje whist om een halven shilling met generaal Fogey, of met elke der zes juffers Fogey in de balzaal een dansje te doen. Van zijne koninklijke hoogheid den kroonprins van —, die de voornaamste gast te Baden is, tot Brown die zich niet als den geringsten beschouwt, is Lord Kew bij iedereen goed gezien en heeft hij een vriendelijk woord van en voor allen.

ACHT EN TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

WAARIN CLIVE WAT VAN DE WERELD BEGINT TE ZIEN.

Onder het te Baden vergaderde gezelschap trof Clive een paar oude bekenden aan en daaronder zijn Parijschen vriend, den burggraaf de Florac, die echter niet in zulke schitterende omstandigheden verkeerde als toen Newcome hem het laatst op den boulevard gezien had. Florac kwam er voor uit, dat de Fortuin hem te Baden zeer stiefmoederlijk had behandeld. Werkelijk had zij niet alleen zijne beurs, maar zijne koffers, zijn juweelkistje en zijne linnenkast geledigd, wier inhoud op het rood en zwart tegen Monsieur Bénazet's geldstukken gewaagd was; maar waar de burggraaf ook op zette, het was altijd verkeerd. »Deze campagne is mijn Moskou geweest, *mon cher*,” verklaarde Florac aan Clive. »Ik ben overwonnen door Bénazet; ik heb in bijna elken veldslag het onderspit gedolven. Ik heb mijne krijgskas, mijne bagage, mijn ammunitie verloren; kortom alles, met uitzondering van mijn eer, welke Monsieur Bénazet overigens niet als inzet aanneemt. Als hij het deed, zijn er hier een aantal, dat kan ik u verzekeren, die haar op het *Trente et Quarante* zouden zetten. Soms rijst het denkbeeld bij mij op, om weer naar huis te gaan; mijne moeder, die een engel van goedheid is, zou haar verloren zoon met open armen ontvangen en het gemeste kalf voor hem slachten. Maar, als ik het u bekennen moet, — ik heb een hekel aan dat gemeste kalf. Bovendien is mijn broeder de abbé, ofschoon de beste der Christenen, op sommige punten een Jood, een Bénazet die absolutie alleen tegen berouw wil ruilen, en ik heb voor geen *sou* berouw in mijn zak. Ik heb spijt gevoeld, ja, — maar dat was omdat er oneffen kwam in plaats van effen, of omgekeerd. Dat verwenschte *après* heeft mij als het knagend geweten vervolgd, en als zwart bovenkwam wenschte ik dat ik zelf rood was. Overigens heb ik geen berouw — ik ben *joueur* — de natuur heeft mij *joueur* gemaakt, gelijk mijn broeder *dévo*t. De aartsbisschop van Straatsburg is van onze familie; ik zag zijne hoogwaardigheid toen ik laatstelijk te Straatsburg was, op mijne laatste pelgrimage naar de bank van leening. Ik verklaarde hem, dat ik zijn kruis en zijn ring zou verpanden om te kunnen spelen, waarop de goede prelaat lachend antwoordde, dat hij zijn kapelaan dan order zou geven om er nauwkeuriger op te passen. Komt ge bij mij dineeren? De kastelein van mijn hotel is rentmeester van onzen neef den hertog d'Ivry geweest, en zal mij tot den jongsten dag krediet geven. Ik maak ook geen misbruik van zijn edelaardig vertrouwen. Goede vriend, er komen dagelijks zilveren couverts op mijne tafel die mij geheel op de been zouden helpen, indien ik aan de inblazingen van den satan het oor leende; maar ik zeg tegen hem: *vadé retro*. Kom bij mij dineeren — Duluc houdt er eene zeer goede tafel op na.”

Deze onbewimpelde bekentenis werd afgelegd door een heer, die, bijna

veertig jaar oud, zoo lang de rol van een jonkman te Parijs en in de groote Europeesche wereld vervuld had, dat hij geen andere kon of wilde spelen. Het ontbrak hem niet aan bekwaamheden, hij bezat een goed humeur, hij deed zich altijd als een man van fijne opvoeding kennen, en hij was opgeruimd zelfs na zijn Moskou. Zijn moed was algemeen erkend, en zijne reputatie van dapperheid en galanterie was waarschijnlijk nog verhoogd door den slechten naam waarin hij stond. Ware zijne moeder niet in leven geweest, hij zou wellicht aan de deugd van niet ééne vrouw geloofd hebben. Doch die vrouw vereerde hij, en altijd sprak hij met teederheid en geestdrift van hare bestendige liefde, lijdzaamheid en goedheid. »Zie die miniatuur eens van haar!» zeide hij. »Deze verlaat mij nooit, neen nooit! Zij heeft mij het leven gered bij een duel over — over eene vrouw, die het kruis niet waard was, dat de arme Jules en ik voor haar losbrandden. Zijn kogel trof mij hier, op mijn vest, kneusde mij eene rib, en wierp mij op mijn bed, dat ik niet levend zou verlaten hebben, indien ik dit portretje niet had gedragen. O, mijne moeder is een engel! Ik ben zeker dat de hemel aan die heilige niets weigeren kan en dat hare tranen mijne zonden uitwissen.»

»Mij dunkt, dat madame de Florac heel wat moet weenen,» merkte Clive met een glimlach aan.

»*Enormément*, mijn vriend! Op mijn woord, ik spreek het niet tegen. Van den morgen tot den avond geef ik haar daartoe reden. Ik ben door duivelen bezeten! Dit kleine Affenthaler wijntje van deze streek heeft een smaakje dat heel aangenaam is. De hartstochten verscheuren mij, jonge vriend. Het spel is noodlottig, maar niet zoo noodlottig als de vrouwen. Reik mij de *écrevisses* eens aan; die zijn uitmuntend. Laat u door mij waarschuwen en vermijd ze allebei. Ik zag u gisteren rondom de speeltafel zwerven en merkte dat uw oogen glinsterden, toen zij op de hoopen goud en op sommige onzer Badensche schoonen rustten. Neem u in acht tegen zulke sirenen, jongmensch, en kies mij tot uw Mentor, — ik bedoel, vermijd wat ik gedaan heb, dat spreekt van zelf. Hebt gij nog niet gespeeld? Doe het dan ook niet; maar als gij het doet, vermijd dan bovenal een *martingale*. Het spel moet geen zaak van berekening, maar van inspiratie zijn. Ik heb onfeilbare berekeningen gemaakt; en wat is er het gevolg van geweest? Eene ledige beurs en ledige laden, terwijl de toiletdoos naar Straatsburg vertrokken is. Waar is mijn pels, Frédéric?»

»*Parbleu, vous le savez bien, monsieur le vicomte,*» antwoordt Frédéric, de kamerdienaar, die Clive en diens vriend bediende.

»Een pels, met echt sabelbont gevoerd en 3000 frank waard, dien ik van een kleinen Rus met biljarten gewonnen had. Die pels is nu te Straatsburg (waar de ellendige wormen in de bank van leening er aan knagen). Tweehonderd frank en dit bewijsje, dat Frédéric ontvangen heeft, is al wat den pels vertegenwoordigt. Hoeveel hemden heb ik nog, Frédéric?»

»*Eh parbleu, monsieur le vicomte sait bien que nous avons toujours vingt-quatre chemises,*» zegt Frédéric brommend.

Toen monsieur le vicomte dat hoorde sprong hij met een kreet van de tafel op. »Bezit ik nog vier en twintig hemden, en heb ik eene week lang zonder een louis d'or in mijn zak geloopt?» riep hij uit. »*Belître! Nigaud!*» En daarop trok hij driftig de eene lade na de andere open, doch hij vond geen spoor van dien rijken voorraad linnen waarvan zijn kamerdienaar gesproken had, wiens gelaat nu van een bitteren grijns tot een bitteren lach overging.

»Ach, trouwe Frédéric, ik vergeef het u,» zei de burggraaf. »Mijnheer Newcome zal uw onschuldige *supercherie* wel begrijpen. Frédéric stond bij mijne compagnie onder de garde en is sedert bij mij gebleven. Hij is Caleb Balderstone en ik ben Ravenswood. Ja, ik ben Edgar. Bezorg ons koffie en sigaren, Balderstone!»

»*Plait-il, monsieur le vicomte?*» vroeg de Fransche Caleb.

»Gij verstaat geen Engelsch; gij leest Valtère Scott niet,» riep zijn meester uit. »Ik vertelde aan mijnheer Newcome uwe geschiedenis en mijn tegenspoed. Haal koffie voor ons, *Nigaud!*» En terwijl de beide heeren dien opwekkenden drank gebruikten, verklaarde de burggraaf vertrouwelijk aan zijn gast waarom hij liever koffie dronk in zijn hotel dan in het voorname *Café de la Redoute*, met een *duris urgéns in rebus égestáss*, op de echt Fransche manier uitgesproken.

Clive vermaakte zich zeer met de opgeruimdheid, die den burggraaf na zijne tegenspoeden en zijn Moskou nog eigen was gebleven, en de gedachte rees bij hem op, dat een der reiswissels van den heer Baines niet kwalijk besteed zou zijn om dezen held te hulp te komen. Misschien legde Florac met zijne bekentenissen het daarop wel eenigszins toe; ofschoon wij den onverbeterlijken jongen heer het recht moeten laten wedervaren van te verklaren, dat hij zijn avonturen aan een ieder vertelde, die er naar wilde luisteren, zoodat geheel Baden den toestand zijner garderobe en de geschiedenis van zijn verpanden pels, toiletdoos, ringen en horloges kende.

»Gij zegt mij, dat ik trouwen moet en tot rust komen,» zeide Clive, tegen wien de burggraaf uitweidde over de bekoorlijkheden der *superbe* jonge *Anglaise*, waarmede hij hem op de promenade had gezien. »Maar waarom trouwt gij zelf niet en komt tot rust?»

»Wel, mijn waarde, omdat ik reeds getrouwd ben. Weet gij dat niet? Ik ben sedert de Juli-revolutie getrouwd. Ja, ja. Wij waren in die dagen arm, zooals wij gebleven zijn. Mijne neven, de zoon en de kleinzoon van den hertog d'Ivry, waren nog in leven. Daar ik geen andere uitkomst zag en door de schuldeischers vervolgd werd, trouwde ik mijne vrouw, en schonk haar mijn naam in ruil voor haar eigen leelijke naam. Zij was eene juffer Higg. Kent gij de familie Higg van Manchesterre in het comté de Lancastre? Zij was eene dame van rijpen leeftijd. Zij is nu — ach, 't is al vijftien jaar geleden en nog gaat zij niet dood! Ons huwelijk was niet gelukkig, mijn vriend. Madame Paul de Florac is van den gereformeerden godsdienst — niet van de Anglikaansche Kerk, moet ge weten — maar eene dissidente van ik weet niet welke sekte. Wij bewoonden het Hotel de Florac eenigen tijd na ons huwelijk, hetgeen, begrijpt ge, geheel een *mariage de convenance* was. Haar salon zat altijd zoo vol van dominé's, dat het was om het te besterven. Zij viel mijn vader in zijn tuinstoel, waar hij haar niet ontsnappen kon, met godsdienstige twistredenen hard. Zij voegde mijne godzalige moeder toe, dat zij een afgodendienares was, zij die alleen aan hare kinderen afgoderij pleegt! Ons arme katholieken, die de belijdenis onzer vaders volgen, noemde zij *des Romishes*; Rome noemde zij *Babylon*, en den Heiligen Vader een purperen — ja een purperen verfoeisel. Zij beleedigde mijne moeder, die engel, trachtte de kameniers en de dienstboden te bekeeren, en legde traktaatjes in de kamer van den abbé. Ach, mijn vriend, wat een goed koning was Karel IX, en wat was zijne moeder eene wijze vorstin! Het spijt mij, dat madame de Florac aan den St.-Bartholomeusnacht ontkomen is, toen men haar zeker uit aanmerking van hare prille jeugd gespaard

heeft. Wij leven nu sedert vele jaren gescheiden. Haar inkomen was erg overdreven. Ik heb haar niets te danken dan dat zij mijne schulden betaald heeft. Ik wenschte met evenveel grond te kunnen zeggen, dat ik aan niemand anders iets schuldig was. Willen wij een loopje op de promenade doen? *Mauvais sujet!* ik zie dat gij smacht om naar de speeltafel te komen."

Clive was het niet, die naar de speeltafel smachtte, maar zijn vriend gevoelde zich nooit op zijn gemak als hij aan die tafel tegenwoordig of er van verwijderd was. Mijnheer de Florac zeide, dat na winnen verliezen en na verliezen toekijken het aangenaamste was. Hij ging dus met Clive naar de Redoute, waar Lord Kew opzette ten aanschouwe eener schare van ontroerde liefhebbers en ademlooze spelers van beroep, die zijn moed en zijn geluk bewonderden. Clive haalde, onder verklaring dat hij niets van het spel verstond, vijf napoleons uit zijne beurs en verzocht Florac om die op zoo voordeelig mogelijke wijze in de roulette te wagen. De ander deed eenige flauwe pogingen om hem dat af te raden, doch het geld lag spoedig op de tafel en groeide daar op een ongeloofelijke wijze aan, zoodat Florac binnen een kwartier eene ruime handvol goudstukken aan zijn principaal bracht. Daarop bood Clive (en ik ben zeker, dat hij daarbij bloosde) zijn vriend Florac de helft van dien schat aan, om die terug te geven als hij het goedvond. De Fortuin moet den gemaal van juffer Higgs dien avond wel bijzonder gunstig geweest zijn, want er was nog geen uur verlopen, of hij wilde het geleende volstrekt aan Clive terugbetalen, en twee dagen later verscheen hij met zijne hemdsknooppjes (natuurlijk met het hemd daaronder), zijne horloges, ringen en kettingen, die hij uit hun kerker verlost had, weder op de parade, terwijl men de opmerking maakte, dat hij zijn vermaarden pels weer droeg, toen hij in eene britska uit Straatsburg terugkeerde. »Wat mij betreft," schrijft Clive, »ik deed de vijf napoleons, waarmede ik begonnen was, weder in mijne beurs en legde mijne verdere winst op tafel, waar zij verdubbeld en vervierdubbeld en daarna door de croupiers weggehaald werd, grootelijks tot verlichting voor mijn gemoed. Daarop noodigde Lord Kew mij te souperen en wij hadden een vroolijken avond."

Dit was de eerste en de laatste maal, dat mijnheer Clive in het karakter van een speler optrad. J. J. keek ernstig, toen hij het gebeurde vernam, want hij was volstrekt niet ingenomen met Clive's Franschen vriend, noch met diens vrienden, de Russen, de Spanjaarden, de Italianen, met hoogklinkende titels en schitterende decoraties, noch met de dames die tot hunne kringen behoorden. Toevallig zag hij op zekeren dag Ethel, door haar neef Lord Kew vergezeld, door eene schare van zulk gezelschap passeeren. Er was geene vrouw onder, die niet de heldin van eene of andere historie was, welke haar tot oneer verstrekte. 't Was gravin Calypso, die om den tuin was geleid door hertog Ulysses. 't Was de markiezin Ariadne, die door prins Theseus zoo schandelijk behandeld was en daarom haar troost bij Bacchus gezocht had. 't Was Madame Medea, die haar vader den dood had aangedaan door haar gedrag met opzicht tot Jason; zij had alles voor Jason overgehad, zij had van de koningin-moeder het Gulden Vlies voor hem weten te bekomen, en nu moest zij hem elken dag met zijne kleine blonde verloorde aan den arm zien! J. J. vergeleek Ethel, zooals zij zich daar tusschen die lieden bewoog, bij de lady op het feest van Comus. Daar waren zij allen, de faunen en de saters; daar waren zij, de pretmakende ongeloovigen, drinkende, dansende, dobbelende en spelende;

lachende over aardigheden, die nooit over de lippen hadden moeten komen; fluisterend middernachtelijke bijeenkomsten bepalende; spottende met fatsoenlijke lieden, die onder de vensters hunner paleizen voorbijgingen, — altemaal vroolijke overtreders of verachters van de wet. Ach, als mevrouw Brown, wier kinderen in het hotel te bed zijn gelegd, de geschiedenis eens kende van dien bedaarden heer met dat deftige voorkomen die beneden haar zit en over wiens geduldigen schouder zij zenuwachtig haar tweefrankstuk opzet en terugneemt, terwijl zijn eigen stapels louis d'or aan de Fortuin den slag aanbieden, — wat zou zij met afschuw terugdeinzen van dien schouder, dien zij nu aanroert! Die man, die daar zoo kalm zit en zoo fatsoenlijk schijnt, die zooveel ridderorden draagt, zoo net gekleed is en zulke blanke handen vertoont, heeft vele goedvertrouwende harten gebroken; familiebanden vaneengereten; leugnachtige betuigingen geschreven; valsche eeden gedaan; roerende verzoeken om herstel van eer onbarmhartig verscheurd; en met tranen besproeiende smeekschriften in het vuur geworpen; kaarten en dobbelsteenen vervalscht, en pistool of degen met dezelfde bedaardheid en bekwaamheid gehanteerd als waarmede hij thans zijne bataillons goudstukken rangschikt.

Ridley sidderde voor zulke gewetenlooze lieden terug, met die gevoeligheid, die een eigenschap van zijn bedeesd en in zich zelve gekeerd karakter was; doch wij moeten erkennen, dat Clive zoo teer niet was. Hij kende hun ongerechtigheden meestal niet, en, nog vrij van de zorgen die later zijn geest overschaduwden, zag hij met welwillendheid op een ieder neder. De wereld was hem welkom, de dag was hem een genoegen, de gansche natuur was een feest voor hem; bijna niemands karakter was hem hinderlijk (want alleen de verwaandheid lachte hij uit en de schijnheiligheid zou hij nooit leeren begrijpen, al wierd hij honderd jaar oud); de nacht verschafte hem een gerusten slaap en de morgen een verblijd ontwaken. Welke genoegens van den meer gevorderden leeftijd, welke zegepralen der eerezucht, welke schatten van geld en roem zijn bij die voorrechten der jeugd te vergelijken? Clive's vriendelijke gezindheid straalde van zijn gezicht, en bijna allen, die hem zagen, gevoelden zich gunstig voor hem gestemd. Gelijk die onschuldige maagden in de romancen en balladen, die met een blijden lach door donkere wouden trekken, de draken afweren en aan de leeuwen het hoofd bieden, overviel hem tot nog toe geen reus, deed geen menscheneter zijn maaltijd met hem, en (dit was het grootste gevaar voor iemand van zijn vurig karakter) geen verleidelijke bekoorster of listige sirene lokte hem in hare spelonk of in den schoot der wateren, — die moordkuilen waarin zoovele onnoozele halzen gesleurd zijn, en waar wij weten dat hun malle vleesch verslonden is en hunne domme beenderen afgekloven zijn.

De tijd, dien Clive te Baden doorbracht, was kort, want wij hebben reeds gezegd dat de winter in aantocht en Rome de bestemmingsplaats onzer jeugdige kunstenaars was; doch hij bracht hier dagen door, welke aan hem en nog iemand anders in de lieve badplaats later niet als het ongelukkigste tijdperk van hun leven zullen voorgekomen zijn. Onder de papieren van kolonel Newcome, van welke de schrijver inzage heeft gehad, bevinden zich een paar brieven van Clive, omstreeks dezen tijd uit Baden gedagteekend, waaruit niets dan geluk, blijdschap en genegenheid spreekt. In brief No. 1 leest men: »Ethel is het mooiste meisje hier. Al de prinsen, graven, hertogen, Parthen, Meden en Elamieten, sterven van verlangen om met haar te dansen. Zij zendt hare harte-

lijkste complimenten aan haar oom." Ter zijde van de woorden »het mooiste meisje" stond met eene fiksche vrouwenhand het woordje »Gekheid!" geschreven; en als noot bij de uitdrukking »hartelijkste complimenten, met een sterretje, om op den tekst en de noot indachtig te maken, staat in dezelfde vrouwenhand onder aan de bladzijde: »Dat doe ik, E. N."

De twee eerste bladzijden van brief No. 2 zijn dicht beschreven met Clive's hand en bevatten een verslag van zijne bezigheden en werkzaamheden, en kluchtige beschrijvingen van het leven te Baden en van de menschen die men er ontmoet. Hij verhaalt zijn ontmoeting met hun Parijschen vriend Monsieur de Florac en de aankomst van de hertogin d'Ivry, Florac's nicht, wier titels de burggraaf waarschijnlijk zal erven. De brief bevat geen woord omtrent Florac's speelzucht, maar Clive bekent eerlijk dat hij vijf napoleons gewaagd, het dubbele en vierdubbele gewonnen en eindelijk alles weer verloren heeft, doch met zijn eerste vijf pond uit de zaal vertrokken is, met het vaste voornemen om nimmer weer te spelen. »Ethel kijkt over mijn schouder," zoo eindigt hij. »Zij vindt mij zoo lief, dat zij nooit op haar gemak is, als ik niet bij haar ben. Zij verzoekt mij om u te melden dat ik de beste der zonen en neven ben, kortom een juw—" Het slot van dit belangrijke woord is in de pen gebleven, maar met de reeds genoemde vrouwenhand is *uil* er naast gezet. Wie heeft niet uit den verbleekten inkt, het geel geworden papier dat heen en weer is gegaan over oceanen, dat jaren lang in lessenaars weggesloten heeft gelegen en onder stapels familiepapieren begraven is geweest, terwijl uwe vrienden rondom u afstierven en uw eigen hoofd vergrijsde, dergelijke herinneringen opgedolven, uit welke het verledene, dat een oogenblik uit den flades opflikkert, u zoo droevig tegenlacht, om dadelijk weder in het koude schimmenrijk weg te zinken, misschien met den flauwen, zeer flauwen nagalm van eene stem die men zich herinnert, en de spookachtige echo van een eenmaal zoo goed bekenden lach? Onlangs zag ik in het museum te Napels een stuk van een muur, waarop een jongen te Herculanum achttienhonderd jaar geleden met een spijker de figuur van een krijgsman gekrast had. Ik kon mij het kind voorstellen, zich omkeerende en mij lachend aankijkende na zijne proeve van etskunst voltooid te hebben. Wie onzer, die dertig jaar oud is, heeft zijn Pompeji niet gehad? Diep onder de asch ligt het Leven der Jeugd, het zorgeloos Vermaak, de Hartstocht, de onuitsprekelijke Vreugde. Ge opent een oud brievenkistje en beschouwt uw eigen kinderlijk gekrabbel, of de brieven die uwe moeder u schreef toen gij op de kostschool waart, en gij onderzoekt uw eigen hart. O welk een dag zal het zijn, als de geheele stad open zal liggen en de zolderingen van de kamers weggenomen zullen zijn, wanneer elke spleet en scheur toegankelijk zal wezen voor het Licht van boven, van het Forum tot het Lupanar!

Ethel neemt nu de pen op. »Lieve oom," schrijft zij, »terwijl Clive buiten voor het venster zit te schetsen, wil ik hier nog een paar regel-tjes bijvoegen, ofschoon ik weet dat gij liefst niemand anders dan hem hoort spreken. Ik wenschte dat ik hem voor u kon uitteekenen, zooals hij daar ginds staat, een toonbeeld van gezondheid, opgeruimdheid en welwillendheid. Iedereen houdt veel van hem. Hij heeft niets gemaakts, maar is altijd vroolijk en in een goed humeur. Hij begint voortdurend mooier te teekenen, en koestert eene romaneske genegenheid, die hem de grootste eer doet, voor den jongen Ridley die een uitmuntend jonkman en inderdaad een beter schilder dan Clive zelf is. Gij zult toch Clive

op het hart drukken, niet waar, dat hij zijne schilderijen niet moet verkoopen? Ik weet wel dat er niets kwaads in steekt, maar uw zoon kan naar iets hoogers dan naar eene positie als schilder staan. Voor Ridley is het een vooruitgang. Een artist, een organist, een pianist zijn allen zeer achtingswaardige menschen, maar niet *de notre monde*, zooals ge wel zult toegeven, en daar behoort Clive zijne plaats te hebben.

»Wij ontmoetten hem te Bonn op onze reis naar eene groote familievergadering, die hier gehouden wordt. Ik noem die het Congres van Baden. Het hoofd van het huis Kew is hier, en de tijd, dien hij niet besteedt aan kegelen en rooken, aan spelen, aan Madame de la Crucheassée en de vreemdelingen (van welke er hier, als naar gewoonte, een groot aantal van de slechtste soort zijn), wijdt hij gracieuselijk aan mij. Ook Lord en Lady Dorking zijn hier met hun stille dochtertje Clara Pulleyn, en Barnes komt ook. Oom Hobson is weer naar het kantoor teruggekeerd, omdat daar toch iemand dient te zijn. Ik denk, dat gij eerlang wel van Lady Clara Newcome zult hooren. Grootma, die het Congres van Baden zou gopresideerd hebben en zooals ge weet nog altijd over het huis Kew regeert, is door de rheumatiek te Kissingen moeten blijven. Ik beklaag de arme tante Julia, die haar niet ontsnappen kan, van harte. Daar hebt ge nu al ons nieuws. Ik zie dat ik er eene geheele bladzijde mede gevuld heb; de mannen schrijven dichter in elkander dan wij. Ik draag de mooie broche, die ge mij gegeven hebt, heel dikwijls, en denk altijd aan u, lieve beste oom, als uwe toegenege Ethel.»

Behalve roulette en trente et quarante komen er te Baden nog een aantal alleraardigste spelletjes voor, die echter niet *sur table* gespeeld worden. Die kleine vermakelijkheden en *jeux de société* kunnen overal plaats vinden: in eene laan van het Park, bij een picnic naar dit oude kasteel of dat romantische jachthuis, aan eene theetafel in een kosthuis of logement, op een bal in de Redoute, in de speelzaal achter den rug der spelers, wier oogen alleen op de schopjes en goudrollen, op het rood en het zwart gevestigd zijn, of op de ruime wandelplaats voor het Kurhaus, waar duizenden menschen drinken en praten, slenteren en rooken, terwijl het Oostenrijksche muziekkorps in het tempeltje de heerlijkste mazurka's en walsen speelt. Hier bezigt de weduwe haar zwart gewaad en vonkelende oogen als inzet tegen den rijken ongetrouwden heer, jong of oud, naarmate het uitvalt. Hier lokt de listige intrigante, die duizend zulke spelletjes gespeeld heeft, den onnoozelen jonkman, die meer geld dan verstand bezit, in haar net, en daar wij zijne zwakheid en hare bekwaamheid kennen, kunnen wij gerust wedden dat *rouge et couleur* het spel winnen zal. Hier waagt mama, die misschien geen geld, doch meer aanlokkelijk metaal bezit, hare maagdelijke dochter tegen graaf Fettacker's weiden en bosschen, of speelt Lord Lackland om zijne baronnenkroon, waaruit de juweelen sedert lang verpand zijn, tegen juffer Bagg's drie percents. Twee of drie aardige spelletjes van dien aard werden te Baden onder onze goede bekenden gespeeld, buiten het algemeene spel aan de groene tafel, waarbij de menigte, met welke wij weinig te doen hebben, elkander verdrong. Wij hebben den lezer reeds een wenk van die familiezaken in het uittreksel uit Ethel Newcome's brief gegeven, en er waren ook eenige hartstochten in 't spel geweest, van welke een zedig Engelsch meisje niets weten kon. Laten wij echter niet te voorbarig trotsch zijn op onze deugd, want het tarief der Britsche deugd is een wonderlijk samenstel. De hemel moge de maatschappij bijstaan, welke die wet maakte! Muggen worden uitgesloten of althans niet zonder scherp

onderzoek en altijd met weerzin toegelaten, terwijl men gansche kudden kameelen laat binnenkomen. De wet beweert sommig goed (of moeten wij het kwaad noemen?) uit te sluiten, eenige artikelen van bagage, welke echter onder den neus der ambtenaren, die het oogluikend gedoo-gen, binnengesmokkeld en elken dag gedragen worden zonder dat men er schande in ziet. Schande! Wat is schande? Volgens de Engelsche maatschappelijke inrichting is de deugd zeer dikwijls eene schande, en de schande een eer. De waarheid heeft niet zelden koelheid van de zijde uwer vrienden, tranen van den kant uwer moeder, vervolging van-wege de wereld ten gevolge, wanneer uwe waarheid van die der anderen verschilt. Van liefde mag geen sprake wezen, tenzij onder zulke beperkende bepalingen, dat de aangename vrije omgang geheel onmogelijk wordt. De zonde van een man wordt zoo licht geteld, dat er bijna geen boete op staat; doch bij eene vrouw schijnt de zonde zoo groot, dat geen berouw die kan uitwisschen. Och ja, alle verhalen zijn oud. Gij frotsche matronen, hebt gij op uwe markten van May Fair nooit eene jonge maagd zien verkoopen, of er zelve eene verkocht? Hebt gij nooit gehoord van een armen reiziger die onder roovers vervallen was, zonder dat een Farizeër hem te hulp kwam? van een arme vrouw, nog droeviger gevallen, die in berouw en tranen wegkromp, en van eene schare die haar wilde steenigen? Ik stap die ruime promenade te Baden op en neder, terwijl de ondergaande zon de omliggende hoogten verguldt, het orkest zijne vroolijke deuntjes speelt, de uitgelaten kinderen in de lanen lachen en stoeien, de lichten in het dobbelpaleis ontstoken worden, de drommen van vermaakzoekers rondzwerfen, rooken, coquet-teeren en gonzen, en vraag mij dan somwijlen af, of het juist de zondaars zijn die wij als het meest zondig moeten beschouwen? Is het de arme Verkwister daar ginds, die in slecht gezelschap op rood en zwart zet en de champagne naar binnen giet, of broeder Zuurgezicht wien het spijten zou als hij berouw kreeg? Is het de neerslachtige Hagar die met den armen kleinen Ismaël aan de hand wegsliuip, of de hardvochtige oude deugdzame Sara, die haar uit de armen van den onderdanigen Lord Abraham met vlamme oogen naziet?

Op zekeren dag in de vorige Meimaand, toen natuurlijk iedereen de jaarlijksche tentoonstelling van waterverfteekeningen ging zien, werd Ethel Newcome door hare grootmoeder, de strenge oude Lady Kew, die voornemens was over hare gansche familie den baas te blijven spelen, medegenomen om die kunstwerken te gaan bezichtigen. Het meisje was van een onverschrokken aard en waarschijnlijk waren er hooge woorden tusschen de oude en de jonge dame voorgevallen, zooals ik vernomen heb dat zelfs in de allerdeftigste families wel gebeurt. Zij kwamen voor een stuk van Hunt, dat een dier figuren voorstelde welke hij met zulk een indrukwekkende waarheid en aandoenlijkheid weet te schilderen: een verlaten meisje, dat onder een deurgewelf gebogen zat en blijkbaar huis noch toevlucht had. De getrouwheid van alle details en de weemoedige schoonheid van dat kinderlijk gelaat trok de aandacht van de oude Lady Kew, die eene goede beoordeelaarster van kunstwerken was, zoodat zij, met Ethel aan hare zijde, een tijdlang de teekening stond te beschouwen. Niets kon dan ook eenvoudiger of treffender zijn. Doch Ethel lachte, en toen hare grootmoeder opzag van de kruk, waarop zij rondstropelde, nam zij eene zeer sarcastische uitdrukking in de oogen van het meisje waar.

„Gij hebt zeker meer smaak in de schilders dan in de schilderijen,“ zeide Lady Kew.

»Ik zag niet naar het stuk,» zeide Ethel, nog altijd glimlachende, »maar naar dat groene kaartje in den hoek.»

»Verkocht,» las Lady Kew. »Natuurlijk is het verkocht; al de stukken van mijnheer Hunt zijn verkocht. Er is er hier niet één, waarop ge dat groene kaartje niet zult zien. 't Is een uitstekend talent. Ik zou niet durven zeggen, of zijne vroolijke of zijne treurige stukken de verdienstelijkste zijn.»

»Ik geloof, grootmama,» zeide Ethel, »dat wij jonge dames van de wereld, als wij ten toon gesteld worden, ook zulke groene kaartjes op onzen rug gespeld moesten dragen, met het woord *verkocht* er op. Dat zou veel misvattingen en latere onaangenaamheden afsnijden, niet waar? Na afloop van het seizoen zou de eigenaar dan komen, om ons naar zijn huis te brengen.»

Grootmama bepaalde zich alleen tot het gezegde: »Gij zijt eene gekkin, Ethel,» er strompelde naar het stuk van den heer Cattermole, dat in de nabijheid hing. »Wat eene heerlijke kleur! wat een romantisch koloriet! wat een vlug penseel en eene geoeffende hand!» riep zij uit, want zij kon schilderijen waardeeren, goede verzen toejuichen en ook een traan over een goeden roman storten. De jonge Dawkins, de aankomende waterverfschilder, die dagelijks op de tentoonstelling kwam en daar dan vol wellust voor zijn eigen stuk stond, ontstelde hevig toen hij zag dat er geen groen kaartje in den hoek zijner lijst stak en maakte den concierge op dat gemis opmerkzaam. Zijn landschap was echter verkocht en betaald, en het onheil was dus zoo heel groot niet. Dien zelfden namiddag, toen de familie Newcome in Park Lane tot het diner verzameld was, verscheen Ethel met een lichtgroen kaartje vóór op haar wit mousselines kleedje gespeld, maakte eene nijging voor Lady Kew, die zij recht in de oogen zag en zeide tegen haar vader: »Ik ben een *tableau-vivant*, papa. Ik ben No. 46 van de tentoonstelling van waterverfteekeningen.»

»Kindief, wat beteekent dat?» zegt mama, en Lady Kew, met behulp van hare kruk met ongeloofelijke vlugheid opspringende, rukte het kaartje van Ethel's boezem en zou haar waarschijnlijk eenige oorvegen toegediend hebben, indien haar ouders er niet bij geweest waren, terwijl ook juist Lord Kew werd aangediend.

Ethel handelde den ganschen avond over schilderijen en wilde over niets anders spreken, zoodat grootmama woedend was. »Zij vertelde het aan Barnes, en toen alle vreemden weg waren kwam het tot een hooggaanden twist,» zeide Ethel met een schalken blik, toen zij het gebeurde verhaalde. »Barnes wilde mij vermoorden en opeten, maar ik was niet bang voor hem.» De schrijver maakte uit deze kleine anekdote op, toen zij hem lang daarna — het doet er niet toe door wie — verhaald werd, dat er groote oneenigheden ten huize van Sir Brian Newcome waren geweest, woedende salon-veldslagen, waartoe zekere stukken van zekeren schilder de aanleiding kunnen geweest zijn en waarbij juffer Newcome de gansche macht der familie tegen zich gekeerd zag. Wie zal verzekeren of tegenspreken, of dergelijke gevechten ook in andere huizen plaats vinden? Wie durft zich voorstellen, wanneer hij gaat dineeren en met een vroolijken handdruk door een innemend gasthoer en met een bevallig lachje van verwelkoming door eene schoone gastvrouw ontvangen wordt, dat mijnheer Johnson een half uur te voren uit zijne kleedkamer tegen mevrouw Johnson stond te vloeken, omdat zij eene tarbot in plaats van een zalm besteld had, of dat mevrouw Johnson, die nu met Lady Jones zoo lief zit te spreken over beider dotjes van kinderen,

haar oogen uitkreet toen hare kamenier haar kleeed vasthaakte, terwijl de rijtuigen reeds kwamen aanrollen? Aan de dienstboden zijn al die dingen bekend, maar niet aan ons in de eetzaal. Hoor eens hoe eerbiedig Johnson den dominé, die ook tot de genoodigden behoort, verzoekt of hij het gebed wil doen!

Wij zullen den sluier der vergetelheid over die familietwisten werpen en kunnen ons wel verzekerd houden, dat Ethel, wat zij ook voornemens ware, goed of kwaad, volkomen in staat was om haar zin door te zetten. Zij werd gravin van Kew, omdat zij gravin van Kew verkoos te worden; had zij er haar hart op gezet om met Kuhn te trouwen, dan zou zij het gedaan hebben en de familie er in hebben doen toestemmen, en hem lieve Frits genoemd hebben, zooals mijnheer Kuhn door zijn peter en meter bij den doop genoemd was. Clive was slechts eene liefhebberij voor haar, indien hij zelfs zooveel voor haar geweest was, maar geen hartstocht, en zij had nog veel meer liefhebberij in eene mooie gravenkroon.

De ontboezeming over het verkoopen van maagden, waaraan wij ons hierboven overgaven, is dus volstrekt niet toepasselijk op Lady Anna Newcome, die onlangs het adres aan mevrouw Stowe met vele duizenden deugdzaame Britsche matronen onderteekende; doch zeide de lezer bij geval: »Is dan uwe fabel, o dichter, toepasselijk op Tancred Puleyn, graaf van Dorking, en Sigismunda, zijne gemalin?» dan is de zedemeester tegen wil en dank genoodzaakt te erkennen, dat de schoen die edele personages, in wier verheven gezelschap men echter slechts weinig verkeerden zal, inderdaad past.

Want ofschoon ik wel eens in het huis van een Indischen Brahmin zou willen binnentreden om de *punkah's* en *purdah's* en *tatty's* te zien, en de mooie bruine meisjes met de groote oogen, groote neusringen, beschilderde voorhoofden en tengere middeltes, versierd met cachemiren shawls, *kincob*-sjerpen, van voren opgekrulde pantoffels, geborduurd broekspijpjes, en kostbare been- en armbanden, en de mysteriën van het Oostersche leven voor mij te zien ontsluiereu (wie zou dat niet willen, die in zijne jeugd de *Arabische Nachtvertellingen* gelezen heeft?), zoo zou ik daar toch het oogenblik niet voor kiezen wanneer de Brahmin des huizes juist overleden was, de vrouwen gilden, de priesters zijne jeugdige weduwe, deels door haar met hunne toespraken bang te maken, deels door haar iets bedwelmends in te geven, tot het bestijgen van den brandstapel dwongen en haar geheel verbijsterd, doch stil en volzaam, in de armen van het lijk wierpen. En ofschoon ik het mij tot een genoeg reken, om, al is het zelfs maar in verbeelding, mij in het huis van een graaf te bevinden, als het prachtig gemeubileerd en goed in orde is, wanneer er feesten gegeven worden, en er mooie schilderijen en schoone dames en keur van boeken en cntelbare voorname lui te zien zijn, — zoo komen er toch tijdstippen voor, waarop zulk een bezoek niet gelegen komt, namelijk als de ouders in dat heerlijke huis hunne dochter ten verkoop gereedmaken, hare tranen door bedreigingen verjagen, hare smart verdooven door bedwelmende middelen, haar overreden, smeeken, berispen, vleien, zegenen of misschien ook vervloeken, totdat zij haar in zulk een toestand hebben gebracht, dat het arme jonge schepsel bereid is om haar lot te ondergaan. Wanneer mylord en mylady met zulk werk bezig zijn, meld ik mij liefst niet ten hunnent aan, No. 1000 op Grosvenor Square, maar verkies ik een eenvoudig maal boven den gemesten os, dien hun kok aan 't braden is. Sommige menschen zijn niet zoo teerhartig. Natuurlijk komt er de familie; zijne

hoogwaardigheid de lord aarts-brahmin van Benares zal de plechtigheid met zijne tegenwoordigheid vereeren; er zullen bloemen en waskaarsen en witte strikken zijn en eene gansche reeks rijtuigen tot aan de pagode; daarna zal er een prachtig ontbijt volgen, er zal muziek op straat wezen en de kleine jongens zullen hoera roepen; er zal geen eind aan de toespraken zijn, noch aan de tranen die stellig vergoten zullen worden, en zijne hoogwaardigheid de aarts-brahmin zal eene toepasselijke rede houden, met een geurtje zooals bij zulk eene toespraak behoort; het jonge meisje zal onbemerkt wegsluipen, haar sluier, haar krans van oranjobloesem, hare braceletten en andere sieraden afleggen, en een eenvoudig gewaad aantrekken, dat beter voor de gelegenheid geschikt is; de huisdeur gaat open — en daar komt de weduwe, die tot den vuurdood bestemd is, te voorschijn, in gezelschap van het lijk; ginds staat de brandstapel op vier wielen met vier paarden te wachten, het volk schreeuwt hoera en de zaak is geschied.

Deze plechtigheid is onder ons zoo alledaagsch en gewoon, dat er geen noodzaak bestaat om hare ceremoniën te beschrijven, en daar de vrouwen zich zelven elken dag verkoopen om in de wereld gevestigd te worden en dit volgens haar eigen begeerte en onder toejuiching van haar ouders en van het publiek doen, weet ik niet waarom een man naar oorspronkelijkheid zou jagen, door den schijn aan te nemen alsof hij haar beklaagde. Laten wij ons maar niet bekommeren over de leugentaal bij het altaar, de lastering van den goddelijken naam van liefde, de overgave uit winstbejag, de oneer die een glimlach op de lippen heeft! Wat toch beteekent een *mariage de convenance* anders dan dit, en zijn zulke koele huwelijksstoorten dikwijls niet beter dan de helste liefdevlammen die ooit opflikkerden en weder uitgingen? Natuurlijk. Laten wij maar niet schreien als ieder ander lacht; laten wij liever ons medelijden schenken aan die wanhopige hertogin, als hare dochter, Lady Atalante op de vlucht gaat met den doctor; dat is natuurlijk fatsoenlijk; laten wij den vader van Lady Iphigenia beklagen, als dat eerwaardige stamhoofd verplicht is zijne lievelinge ten offer over te leveren; maar 't is over haar deel in de zaak, dat een schilder, die begrip van welvoeglijkheid heeft, tegenwoordig den sluier moet werpen. De jonge lady heeft het ten offer gebracht, en hoe minder wij er over zeggen, des te beter.

Aldus was het gelegen met eene zaak die niet lang daarna in de nieuwsbladen voorkwam onder den aanlokkelijken titel van *Een Huwelijk in de groote wereld* en die ook inderdaad de aanleiding tot het kleine familiecongres van Baden was, waarvan wij thans verslag geven. Wij allen weten, ieder althans die ooit de ranglijst der officieren ingezien heeft, dat Lord Kew, burggraaf Rooster (oudste zoon van den graaf van Dorking) en jonkheer Charles Belsize, doorgaans Jack Belsize genoemd, in den aanvang hunner loopbaan luitenants bij een der regimenten garde-kurassiers waren. Zij hoorden het dikwijls twaalf uur in den nacht slaan gelijk andere jonge heeren en voerden allerlei grappen uit, zooals men dat van levendige jongelui gewoon is; zij zaaiden hunne wilde haver met ruime hand en strooiden die met jeugdige onbezonnenheid uit. Lord Kew was door het lot met meer zakken haver gezegend dan aan zijne jonge kameraden ten deel waren gevallen. De familie Dorking was sedert lang verarmd, zooals men algemeen wist. Iemand die het wel weten kon, majoor Pendennis, heeft mij vele interessante bijzonderheden medegedeeld omtrent de streken welke Lord Rooster's grootvader met »den woesten prins en Poyns" uitgevoerd had en omtrent

zijne bedrijven in het jachtveld, bij de flesch en met den dobbelkroes. Hij speelde twee nachten en twee dagen aan één stuk door met Charles Fox, waarbij zij allebei verschrikkelijke sommen verloren. Hij speelde dikwijls met Lord Steyne en leed, evenals iedereen, ontzettende verliezen bij die nachtelijke veldslagen. Zijne nakomelingen droegen de straf voor zijne roekeloosheid, en Chanticlere, ofschoon een der fraaiste kasteelen in Engeland, vertoont zich daardoor slechts ééne maand van elk jaar in vollen luister. Het landgoed staat tot aan de dakvensters onder hypotheek. »Dorking mag in zijn eigen park geen boom omhakken of geen hert schieten, placht de goede oude majoor op een tragischen toon te zeggen; »hij leeft van zijne kool, zijne druiven en ananassen, en van de foaien die de nieuwsgierigen voor het bezichtigen van het huis en de binnenplaats geven, welke nog altijd een sieraad van het graafschap zijn en tot de schoonste des lands behooren. Als Dorking op Chanticlere vertoefte, leent zijn zwager Ballard, die met zijne zuster getrouwd is, hem het zilverwerk en zendt te gelijk drie bedienden. Er komt eene huurkoets van Londen met vier koks binnenin en vier meiden met zes lakeien bovenop, terwijl een bottelier voor voerman speelt, en die allen blijven eene maand. Als het rijtuig met de laatste gasten wegrijdt, wordt de koets der bedienden gepakt en hotsen zij weder allen naar Londen terug. 't Is jammerlijk, mijnheer, jammerlijk!'

In de jeugd van Lord Kew kwam zijn naam met die zijner beide edele vrienden op ontelbare velletjes gezegeld papier voor, die geldelijke toezeggingen op de toekomst inhielden, al welke toezeggingen Kew geheel alleen op de eervolste wijze vervulde. Geen zijner beide wapenbroeders was dan ook in staat er aan te voldoen. Men zeide dat Ballard, Lord Rooster's oom, aan dezen jongen edelman eene zekere toelage gaf. Wat Jack Belsize betrof, het was een wonder in ieders oogen hoe hij nog lachen kon, hoe hij zich zoo goed kon kleeden en er zoo vet en welgedaan kon uitzien, hoe hij aan eene shilling kwam om eene *cab* of eene sigaar te nemen, en welke raven hem brood brachten. De drie jongelieden zeiden dat zij familie van elkander waren, 'tgeen degenen, die in de onderlinge vermaagschapping der pairs ervaren zijn, mogen ontwarren.

Toen Lord Dorking's oudste dochter in 't huwelijk trad met den hoogerwaarden heer jonkheer Dennis Gallowglass, aartsdeken van Bullin-tubber (tegenwoordig burggraaf Gallowglass en Killbrogue, en lord-bisschop van Ballyshannon), hadden er groote feestelijkheden op Chanticlere plaats, waar de familiebetrekkingen der hooge contracteerende partijen genoodigd waren. Daaronder behoorde ook de arme Jack Belsize, en dit was de eerste aanleiding tot de tranen, die in dit gedeelte van ons verhaal te Baden gestort worden. Clara Pulleyn was toenmaals een aardig meisje van zestien en Jack een knap garde-officier van zes- of zeven en twintig jaar. Daar men haar uitdrukkelijk gewaarschuwde had, dat Jack een jonge schelm was, die zeer slecht aangeschreven stond; daar zij nooit aan het diner naast hem mocht zitten en nooit met hem mocht wandelen, biljarten of walsen; daar zij beknord werd als hij een woord tegen haar sprak of haar handschoen opraapte, of bij een pandspelletje hare hand aanroerde, of zij hem greep als er blindemannetje gespeeld werd; daar zij geen van beiden een duit in de wereld bezaten en er allebei heel goed uitzagen, was het natuurlijk dat Clara hem altijd trof bij het blindemannetje, hem altijd ontmoette in den tuin en de gangen, enz., enz. Zij verliefde (en daarin was zij de eerste niet) op Jack's breede borst en tengere middel, en hield zijne bakkebaarden

voor de allermooiste in zijner majesteits gansche brigade kurassiers, 'tgeen zij ook inderdaad waren.

Wij weten niet hoeveel tranen er gestort zijn in de ruime en doodsche zalen van Chantclere, toen de gasten vertrokken en de vier koks, de vier meiden, de zes lakeien en de tijdelijke bottelier met hun eigen koets naar Londen teruggekeerd waren, welke stad geen veertig mijlen van dat prachtige kasteel ligt. Hoe zouden wij het kunnen zeggen? De gasten zijn weg en de portiersloge is gesloten, alles is verder een mysterie. In een enkele kamer wordt de duisternis gebroken door een paar kaarsen die spookachtig in de groote ruimte flikkeren. Overigens ziet men niets dan grof linnen overtrekzels, opgerolde Smirnasche tapijten, en de sombere portretten van voorvaderen aan de muren, onheilspellende blikken door de schemering werpende. Men heeft de vrijheid zijne verbeelding te laten werken en zich zijn lordschap voor te stellen, bij de eene kaars over zijn eindelooze papieren en perkamenten gebogen zittende, terwijl mylady bij de andere kaars een ouden, heel ouden roman leest (waarin misschien mevrouw Radcliffe een even akelig kasteel als dit beschrijft) en de arme kleine Clara te midden van die begrafenispraal zit te zuchten en te schreien, even verlaten en neerslachtig als Oriana in hare schuur. Arme kleine Clara!

Lord Kew nam zijne jonge vrienden in zijn rijtuig mede naar Londen en reed zelf, terwijl de bedienden binnenin zaten. Jack zat met de beide rijknechts achterop en toeterde op de meest melancholische wijs op een cornet à piston. Onderweg wilde hij geenerhande verkwikking gebruiken. In de clubs begon zijne stilheid in 't oog te loopen, doch rooken, biljarten, dienstplichten — dan dit en dan dat — wekte hem wat op en spoedig kwam er weer leven in Jack. Maar toen viel het seizoen in, het eerste seizoen van Lady Clara Pulleyn te Londen, en Jack was levendiger dan ooit. Er was geen bal waar hij niet heenging, geen opera (dat wil zeggen, geen opera onder *zekere* opera's) die hij niet bezocht. Men kon gemakkelijk aan zijn gezicht zien, als hij maar een paar minuten in de zaal was, of de persoon, die hij zocht, zich daar al of niet bevond, en dengenen die in 't geheim waren, viel het niet moeilijk in een ander paar oogen de heldere seinen te lezen, die Jack's vurige blikken beantwoordden. O, wat zag hij er op 's konings verjaardag op zijn strijdros heerlijk uit, wanneer hij geheel in scharlaken en verguldsel en staal gedost was! O Jack, scheur haar weg uit dat rijtuig daar ginds, van de zijde dier tanige, gevederde, geblankette, beenderige douairière; zet haar achter u op het zwarte ros, hou den diender neer, en maak u uit de voeten! Het rijtuig rolt St. James Park binnen; Jack blijft alleen achter, terwijl zijne sabel naar den grond zinkt, of slechts *atra cura* achter hem zit; en Snip, de kleermaker, die zich onder de menigte bevindt, denkt dat Jack het hoofd laat hangen omdat hij bang voor hèn is. Lady Clara Pulleyn wordt door hare moeder, de gravin van Dorking, ten hove gepresenteerd, en Jack wordt dien zelfden avond, op het oogenblik dat hij de club van White verlaat om haar in de Opera te gaan zien, in gijzeling genomen.

Jack's bedrijven kwamen ter kennis van het hof der faillissementen, waarvoor hij verscheen als Charles Belsize, zich noemende jonkheer Charles Belsize, en zijne handelingen werden in scherpe trekken geschetst door de verontwaardigde zedemeesters der toenmalige drukpers. De *Geesel* geeselde hem, dat het een aard had. De *Zweep* (wier talentvolle redacteur zelf in de gevangenis van Whitecross Street zat) legde, waar het hèn gold, een merkwaardig gevoel van eer aan den dag; en de *Stuivers*

Stem der vrijheid gaf hem eene les, die op pooten stond. Ik ben hier niet geroepen om zondaars te geeselen; ik ben trouw aan mijne partij; het is de tegenpartij welke door mijne nederige pen bestreden wordt; laten wij ons maar tot de deugdzaame en de deftige lui bepalen, want de arme zondaars worden elken dag aan de kaak gesteld. Eén maar bleef trouw aan den armen Jack in weerwil van al zijne misslagen, dwaasheden, buitensporigheden en ongelukken, en dat was het aardige meisje op Chanticlere, wier jeugdige genegenheid zijne weelderige bakkebaarden omstrengeld hadden. De wereld moge er schande van gesproken hebben, dat Lord Kew zijn brougham naar de gevangenis zond en eene groote partij bij Grignon gaf toen Jack weer op vrije voeten werd gesteld, doch ik zal zijn lordschap daar niet hard over vallen. Hij en vele andere zondaren brachten een zeer vroolijken avond door. Men zegt, dat Kew eene treffende rede hield en dat Jack, toen hij die aanhoorde en beantwoordde, een stroom van tranen vergoot. Barnes Newcome was woedend over Jack's vrijlating en had wel gewenscht, dat de rechters hem nog een paar dagen langer achter de tralies gehouden hadden. Hij vloekte als een ketter, toen hij vernam dat Jack weer vrij was.

Er kon geen sprake meer van zijn, dat deze verkwister Clara Pulleyn zou trouwen en zijne balans als huwelijksgift aan hare voeten zou leggen. Zijn vader, Lord Highgate, was ten hoogste op hem vertoornd; zijn oudste broeder wilde hem niet meer zien; hij had sinds lang alle hoop opgegeven om den schoonen prijs te winnen, en op zekeren dag ontving hij een groot pakket met het zegel van Chanticlere, bevattende een droevig briefje, ondertekend C. P., en een dozijn vellen papier met Jack's eigen lomp schrift, brieven die hij haar in handen gespeeld had, de hemel weet waar, in volle zalen, in quadrilles, in bloemruikers, op bals, enz. en waarin hij zijne liefde en vurige genegenheid had geboekstaafd. Hoe menigmaal had hij in de club van White het woordenboek ter hand genomen, om na te zien of er in *eeuwig* een *u* moest staan, en of *aanbidden* één of twee *a's* had! Daar waren zij, die onsaamenhangende ontboezemingen van zijn welmeenend en liefhebbend hart, en die twee hartverscheurende regeltjes, met C. ondertekend, waarbij C. verzocht, dat hare briefjes teruggezonden of verbrand zouden worden. Om hem recht te laten weervaren moeten wij mededeelen, dat hij ze met zijn eigen scheurpapier eerlijk verbrandde, tot het laatste toe. Hij behield geene enkele dier kleine herinneringen, welke zij hem gegeven had of hem had laten nemen. Wat schreide hij over die roos, dien handschoen, dat zakboekje 'tgeen zij voor hem had laten vallen! Zelfs dat lokje goudblond haar — hij verbrandde alles, alles op zijn eigen vuur in de gevangenis, behalve één enkel klein vlokje, 'tgeen aan iedereen kon toebehoord hebben en de kleur van 't haar zijner zuster had. Kew was er bij tegenwoordig, doch ik geloof dat hij zich wegmaakte toen Jack aan dit laatste gedeelte van het offer kwam en de haarlok op het vuur wierp, waar hij zijn eigen hart en zijn leven wel bij had willen werpen.

Clara was dus weer vrij, en het jaar toen Jack uit de gevangenis kwam en buitenslands ging, bracht zij het seizoen elken avond dansende te Londen door, en iedereen zeide dat zij van geluk mocht spreken, dat zij van die malle zaak met Jack Beisize af was. Toen was het, dat de weledelgeborene heer Barnes Newcome, deelgenoot in het rijke bankiershuis Gebroeders Hobson en Newcome, zoon en hoofderfgenaam van den baronet Sir Newcome van Newcome, lid van het Lagerhuis, in de rechte lijn afstammende van Bryan de Newcomyn, die te Hastings

sneuvelde en barbier-wondheeler van Eduard den Belijder was, enz. enz., de oogen zijns welbehagens op Lady Clara Pulleyn sloeg, die wel een bleek en eenigszins kwijnend meisje was, maar blauwe oogen, een delicate teint en eene lieve gestalte bezat; en hoewel hij hare vroegere geschiedenis evengoed kende als gij, die haar pas gelezen hebt, verwaardigde hij zich een huwelijksplan op te vatten, waarin de jonge lady de tweede persoon was.

Niet één lid van deze hoogst deftige families, met uitzondering misschien van de kleine Clara (het arme vischje dat zich in haar lot moest schikken en zelfs niet mocht vragen *à quelle sauce elle serait mangée*), protesteerde tegen deze kleine koopmanschap, want Lady Dorking had nog een gansch nest vol kuikens, die op Clara moesten volgen. Daar haadt ge de kleine Hennie die zestien, en Biddie die veertien jaar was, en Adelaide en wie weet hoeveel meer nog. Hoe kon zij een jonkman afwijzen, die wel is waar niet heel onderhoudend en niet bijzonder lief, alsmede (ten minste van zijn vaders kant) van niet bijzonder aanzienlijke geboorte was, maar die in andere opzichten eene goede partij kon heeten en een inkomen van een aantal duizenden ponden 's jaars zou erven? De Newcomes beschouwden het ook van hun kant als eene zeer gewenschte zaak. Barnes werd nog al eenzelveig, dat was niet tegen te spreken, en eene vrouw zou verandering weten te brengen in sommige gewoonten, die hij als jong heer aangenomen had. Lady Kew drong sterk op het huwelijk aan. Van haar eigen kant zaten Lord Steyne haar neef, Lord Kew haar kleinzoon en Lord Dorking, de aanstaande schoonvader van Barnes, onder de pairs; waarom zouden de Newcomes daar ook geen zitting hebben en den ouden zetel weer innemen, dien iedereen weet, dat zij er in de dagen van Richard III bekleedden? Barnes en zijn vader waren vast gaan gelooven aan een Newcome, die te Bosworth gesneuveld was met koning Richard, en haatten Hendrik VII daarom als een vijand van hun edel geslacht. Al de partijen waren het dus tamelijk wel eens. Lady Anna schreef een heel aardig versje over de Witte Hinde, die welkom was in de gaarden van Newcome, waarin »zonnevier" rijmde op »lier" en »het schuchter hert dat vol van zwier, daar dartelt rondom Chanticlere," alles op de meest pittoreske wijze. Lady Kew verklaarde dat het heel mooi was, waarlijk!

Het jaar, nadat Jack Belsize zijne buitenlandsche reis gemaakt had, kwam hij te Londen terug, om er het seizoen door te brengen. Lady Clara was daar toen niet; daar hare gezondheid eenigszins zwak was, hadden hare liefhebbende ouders zich met haar naar het buitenland begeven. Alles ging dus zeer gladjes en zonder eenige stoornis hoegenaamd.

Ja, maar nu de zaken dan zoo gladjes en gemakkelijk gingen, nu de dames der beide families elkander op het Congres te Baden ontmoet en over en weer zoo lief gevonden hadden, nu Barnes en zijn papa de baronet, die van zijne beroerte hersteld was, in aantocht waren uit Aken en Lady Kew uit Kissingen, allen naar het Congres van Baden, waarom er wereld moest nu Jack Belsize, die, naar men zeide, aanzienlijke sommen te Homburg gewonnen had, zijn geluk daar in den steek laten en als een wildeman naar Baden vliegen? Hij had een dikken zwaren baard en droeg een grooten flaphoed, zoodat hij er min of meer als een schilder of als een Italiaansche roover uitzag. De onergdenkende Clive, die zich het vroolijke diner herinnerde dat Jack hem aan de tafel der garde-officieren in St. James bezorgd had, waar Jack zelf uit de barakken der garde-kurassiers gekomen was — ik zeg die onnoozele Clive

verwelkomde Jack hartelijk toen hij hem in de stad zag komen en noodigde hem te dineeren. Jack nam dit aan en bij die gelegenheid vertelde Clive hem al het nieuws van de stad, namelijk dat Kew, en Lady Anna en Ethel er waren en dat Barnes verwacht werd. »Ik houd ook niet veel van hem,» zeide Clive lachend, toen Belsize zijn naam noemde. En dus kwam Barnes, om die aardige kleine Lady Clara Pulleyn te trouwen? Die slimmert! Ik wed, dat hij opgetogen was over zijne bekendheid met de fashionabele wereld en over het denkbeeld dat Jack Belsize hem ook voor iemand zou houden, die iets te beteekenen had.

Jack dronk een ontzaglijke hoeveelheid champagne, en daar men na het diner uit de open vensters van Clive's kamer in het aangename en zindelijke kleine *Hotel de France* de muziek kon hooren, stelde Jack voor, dat zij beiden naar de promenade zouden gaan. Monsieur de Florac was van de partij. Hij was uiterst grappig geweest toen de naam van Lord Kew genoemd werd en had gezegd: »*Ce petit Kiou! Monsieur le duc d'Ivry, mon oncle, l'honneur d'une amitié toute particulière.*» De drie heeren gingen dus uit; op de wandelplaats was het stikvol; het orkest speelde op de liefelijkste manier: »Waar kan men beter zijn?» en bijna de eerste personen, die zij ontmoetten, waren de Lords Kew en Dorking, welke laatste achtbare pair zijne dochter Clara aan zijn arm had.

Het is buiten twijfel dat Jack Belsize met zijn fluweelen jasje, zijn over de oogen getrokken sombrero en zijn baard die bijna tot aan zijn middel reikte, bij den eersten oogopslag niet herkend werd door den edelen graaf van Dorking, want deze groette de beide andere heeren met zijne gewone beleefdheid en innemendheid; doch plotseling gaf Lady Clara, die opgezien had, een gillette en stortte bezwijmd op het kiezelpad neder. Daarop herkende de oude graaf den heer Belsize en hoorde Clive hem zeggen: »Kerel! hoe durft gij hier komen?»

Belsize had zich dadelijk gebukt om Clara op te tillen en riep haar radeloos bij haar naam, toen de oude Dorking snel eenige stappen voorwaarts deed om hem aan te grijpen.

»Handen thuis, mylord!» zeide de ander, den ouden man van zich afschuddende. »Voor den drommel. Jack, houd uw mond!» bulderde Kew. Clive liep heen om een stoel te halen en dadelijk werden er een dozijn aangebracht. Florac draagt een glas water aan. Belsize snelt op het meisje toe, dat weer bijkomt, en haar vader, voor een oogenblik alle zelfbeheersching verliezende en van het hoofd tot de voeten bevende, licht zijn stok op met de woorden: »Laat haar met rust, schurk!» — »Lady Clara is weer in zwijm gevallen, mylord.» antwoordt kapitein Belsize. »Ik logeer in het *Hotel de France*. Als gij mij aanraakt, oude man.» (dit zeide hij op zeer zachten toon) »dan, bij den hemel, vermoord ik u! Ik zeg u allen vaarwel,» en na nog een langen blik op het bezwijmd meisje, groette hij en verwijderde zich. Werktuiglijk nam ook Lord Dorking zijn hoed af en bleef hem gedachteloos nastaren. Hij wenkte Clive hem te volgen, en in den tusschentijd had zich een groote kring van badgasten rondom de bezwijmd jonge dame geschaard.

Dat was een mooi incident in het Congres van Baden!

NEGEN EN TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

WAARIN BARNES UIT VRIJEN GAAT.

Ethel had sinds lang geweten dat hare vrijheid spoedig uit zou zijn en dat er, als haar papa en Barnes waren aangekomen, geen sprake meer zou wezen van lachen, schertsen, teekenen en wandelen met Clive. Daarom nam zij het hare van den zonnenschijn, zoolang die duurde, besloten om met moed het slechte weder te doorstaan.

Sir Brian Newcome en zijn eerstgeborene kwamen te Baden op denzelfden avond aan, toen dat geval met Jack Belsize op de wandelplaats gebeurd was, en natuurlijk moest de jeugdige bruidegom daarvan ingelicht worden. Zij, die hem kennen en thans met zijn humeur en zijne taal bekend zijn, kunnen zich de uitbarstingen van het eerste en de kracht der laatste voorstellen; het was letterlijk een vuurwerk van vloeken, dat uit zijn mond kwam. Mijnheer Newcome vloekte alleen als hij driftig was, maar dat gebeurde nog al dikwijls.

Het kleine ongeval met Lady Clara telde hij vrij licht. »Natuurlijk!» zeide hij, »de arme Clara is aan flauwten gewend; geen wonder dat zij ontstelde op het gezicht van dien schurk, die haar zoo verfoeilijk slecht behandeld heeft. Als ik er bij was geweest» (vergezeld van een pelotonsvuur van vloeken) »zou ik den schelm geworgd hebben; ik had hem stellig vermoord!»

»Och, Barnes!» roept Lady Anna uit.

»'t Is maar heel goed, dat Barnes er niet bij was,» zegt Ethel met den meesten ernst; »een duel tusschen hem en kapitein Belsize zou iets verschrikkelijks geweest zijn!»

»Ik ben voor geen mensch ter wereld bang, Ethel!» zegt Barnes barsch, met weer een vloek.

»Vecht tegen uw partuur, Barnes,» hervat Ethel, die een aantal schooljongens-uitdrukkingen van hare broertjes opgevangen had en ze bij voorkomende gelegenheden goed wist te pas te brengen. »Sla kapitein Belsize maar; die heeft toch geen vrienden.»

Daar Jack Belsize door lengte en forskheid niet alleen officier, maar zelfs gemeen soldaat in zijn voormalig dapper regiment had kunnen zijn, en broeder Barnes slechts een teer jong heertje was, lag er in het denkbeeld van een gevecht tusschen die beiden inderdaad iets zeer belachelijks. Eene dergelijke gedachte kwam wellicht bij Sir Brian op; want hij bracht met zijne gewone deftigheid in 't midden: »'t Is de zaak waarvoor men strijdt, Ethel, de zaak is het, die kracht geeft; in een geval als dat van Barnes, wanneer men een mooi jong meisje tegen een schurk beschermen moet, zou iedereen sterk zijn, ja iedereen zou sterk zijn.» — »Sedert die laatste beroerte,» placht Barnes te zeggen, »is mijn arme ouwe heer ijselijk suf in het hoofd,» 'tgeen ook de waarheid was. Barnes was reeds heer en meester te Newcome en op het kantoor, en wachtte met de grootste kalmte de gebeurtenis af, die hem het recht zou geven om de roode hand der baronets in het wapen op zijn eigen brougham te plaatsen.

Toen hij zijn blik door de kamer liet rondgaan, viel zijn oog op een stapel teekeningen, het werk van eene welbekende hand, die hij haatte. Er waren een half dozijn schetsen uit Baden bij, Ethel weer te paard, de kinderen en de honden weer op de oude manier. »Voor den duivel, is hij hier?» krijschte Barnes. »Is die kale landlooper hier? en heeft

Kew hem den kop niet van den romp geslagen? Clive Newcome is hier, vader," schreeuwde hij den baronet toe, »de zoon van den kolonel. Ik wed dat zij elkander gezien hebben bij —"

»Bij wien, Barnes?" vroeg Ethel.

»Is Clive hier? Zoo!" antwoordde de baronet. »En heeft hij weer caricaturen gemaakt? Gij hebt in uwe brieven geen woord van hem gesproken, Anna!"

Sir Brian was blijkbaar door zijn laatsten aanval van beroerte zeer geschokt.

Ethel bloosde, want het was inderdaad zeer opmerkelijk, dat de brieven der dames aan Sir Brian geen gewag hadden gemaakt van Clive's aanwezigheid.

»Wij hebben hem hoogst toevallig te Bonn ontmoet, daar hij met een vriend op reis was," antwoordde Lady Anna; »en doordien hij wat Duitsch spreekt, was hij ons van veel nut; een van de jongens nam hij den geheelen weg in zijne britska mede."

»Jongens zijn altijd lastig in een rijtuig en schoppen iedereen tegen de schenen," zeide de baronet. »Ik herinner mij nog, dat ik, als wij met het rijtuig van Clapham kwamen, toen wij jongens waren, altijd mijn broeder Tom schopte. Die arme Tom! 't Was in die dagen een bandelooze knaap. Ge herinnert u Tom toch nog wel, Anna?"

De verdere anekdotes, die Sir Brian misschien nog verteld zou hebben, werden gestuit door de komst van Lord Kew. »Hoe gaat het, Kew?" roept Barnes. »Hoe vaart Clara?" Kew begeeft zich echter met veel eerbied naar Sir Brian, om hem de hand te drukken, en zegt: »Het doet mij genoegen, u zoo wel te vinden, mijnheer," maar neemt bijna geen notitie van Barnes. Dat Barnes Newcome een heer was, die niet algemeen in de gunst stond, is een historisch punt, waaromtrent wel geen twijfel zal bestaan.

»Gij hebt mij nog niet geantwoord hoe het met Clara gaat, vriendje," herneemt Barnes. »Ik heb alles vernomen omtrent haar ontmoeting met dien schelm van een Belsize."

»Niet schelden, mijn jongen," zegt Lord Kew. »Ik geloof, dat gij niet familiaar genoeg met Belsize bekend zijt, om hem bij- of andere namen te geven. Wat Lady Clara Pulleyn betreft, die geloof ik dat vrij onwel is."

»Laat die kerel naar den duivel loopen! Hoe durfde hij hier komen?" roept Barnes uit, een weinig door de terechtwijzing gedempt.

»Durven is weer een leelijk woord. Ik zou u raden, het niet tegen den kerel zelve te zeggen."

»Wat bedoelt gij?" vroeg Barnes, er een oogenblik heel barsch uitzierende.

»Bedaar, beste vriend! Niet zoo luidruchtig. Het schijnt, Ethel, dat de arme Jack — ik ben vrij intiem met hem, Barnes, en kan hem dus noemen zooals ik wil — vandaag met mijnheer de Florac bij neef Clive gedineerd had, en dat zij daarop met Jack naar de promenade gegaan zijn, zonder iets van mijnheer Belsize's bijzondere aangelegenheden te weten of eenig vermoeden te hebben van de opschudding die er ontstaan zou."

»Bij den hemel, hij zal mij daar rekenschap van geven!" riep Barnes luide uit.

»Dat zal hij zeker, als gij hem die maar vraagt; doch niet in tegenwoordigheid van dames," hernam de ander drooggjes. »Hij zou bang zijn, haar schrik aan te jagen. De arme Jack was altijd een lam als

het vrouwen gold. Ik heb daar even den Franschman gesproken," vervolgde Lord Kew op vroolijken toon, alsof hij van onderwerp wilde veranderen. »Milord Kiou," zeide hij, »wij hebben uw vriend Jack tot reden gebracht. Uw vriend Jack is een beetje *fou*. Aan het diner dronk hij champagne als een *ogre*. Hoe gaat het met de *charmante* Mies Clara?" Ge ziet, Barnes, dat Florac haar Miss Clara noemt; ieder ander noemt haar Lady Clara. Gij, gelukkige gait, noemt haar Clara kortaf."

»Ik begrijp niet waarom die jonge schavuit van een Clive zich altijd met onze zaken bemoeit," riep Barnes uit, wiens verwoedheid zich telkens opnieuw lucht moest geven. »Waarom is hij in den omtrek van dit huis geweest? Waarom is hij hier?"

»'t Is heel gelukkig voor u, Barnes, dat hij hier was," hernam Lord Kew. »Die jonge knaap heeft veel bezadigdheid en verstand aan den dag gelegd. Er is eene heele opschudding geweest; doch trek het u maar niet aan, want het is nu voorbij. Iedereen kan gerust naar bed gaan en de slaapmuts over zijn ooren trekken. Barnes behoeft morgenochtend niet vroeg op te staan, om Jack Belsize eene les te geven. Het spijt mij wel, dat gij zoo te leur gesteld wordt, ijzervreter! Ga nu maar mee; 't zal toch voor den bruidegom niet anders dan passend wezen, dat hij eens naar den welstand der *charmante* Mies Clara gaat vernemen."

»Toen wij buitenshuis waren," vertelde Lord Kew later aan Clive, »verklaarde ik aan Barnes, dat alles, wat ik binnenshuis gezegd had, dat de zaak hiermede afgedaan zou zijn, onwaar was, en dat Jack Belsize besloten had zich op hem te wreken en met een reusachtigen knuppel onder de lindeboomen op en neer liep. Ge hadt eens moeten zien, mijnheer, in welk een toestand de kerel verkeerde. De lieve jongen sprong van schrik achteruit en werd zoo geel als saffraan. Daarop zocht hij een voorwendsel om naar zijne kamer terug te keeren; hij zeide dat het was om een zakdoek te halen, maar ik weet dat het om eene pistool is geweest, want telkens als ik, toen wij de laan naar Lord Dorking doorgingen, uitriep: »Daar is Jack!" liet hij mijn arm los, om de hand in zijn zak te steken."

Er was gedurende de twee uren, die op de bezwijming van de arme Lady Clara volgden, veel drukte en beweging geweest. Clive was naar zijne kamers teruggekeerd met Belsize, terwijl de vlijtige J. J. van de laatste stralen der ondergaande zon gebruik maakte, om eene schets te tinten, die hij des morgens gemaakt had. Hij nam de wijk naar zijn eigen kamer, toen hij dien onbekende met dat woeste uitzicht zag binnenkomen, wiens vonkelende oogen, bleek gelaat, verwilderde baard, gebalde vuisten en onafgebroken zuchten en uitroepen bij 't op en neder loopen, wel geschikt waren om een vreedzaam persoon schrik aan te jaagen. Jack moet er inderdaad vreeselijk hebben uitgezien, toen hij daar in de toenemende schemering heen en weer liep, telkens een groot glas champagne dronk, dan kreten van machteloos woede slaakte en eindelijk mismoedig op Clive's bed neerzank, terwijl hij krijtende uitriep: »Dat arme schepseltje, die arme kleine drommel!"

»Als de oude man mij een uitdaging zendt," hernam hij, »zult gij mij toch bijstaan, niet waar, Newcome? 't Was iemand die zich in zijn tijd wist te doen gelden, en ik heb hem op Chanticlere met groote vastheid zien schieten. Gij weet waarschijnlijk wat er van de zaak is?"

»Ik heb er nooit iets van gehoord, maar ik geloof dat ik het wel begriip," zeide Clive met een deftig gezicht.

»Ik kan Kew niet vragen, want hij behoort tot de familie, daar hij met juffer Newcome gaat trouwen. Hij zal het niet doen.»

Clive's bloed begon te koken bij 't bloote denkbeeld, dat iemand juffer Newcome zou trouwen. Hij wist het reeds; hij wist het sedert veertien dagen, en 't was dus geen nieuws voor hem; maar hij was blijde, dat men in de duisternis zijn gezicht niet kon zien. »Ik behoor ook tot de familie,» zeide hij, »en Barnes Newcome en ik stammen van denzelfden grootvader af.»

»O ja, beste jongen, — die oude bankier, niet waar, of die wever? ik heb eigenlijk vergeten wie hij was,» zeide de arme Jack, terwijl hij zich op Clive's bed omwentelde. »Maar in die familie tellen de Newcomes niet mee. Ik vraag verschooning,» kermde de arme Jack.

Beiden vervallen weder tot stilzwijgen; Jack's sigaar glimt in den donkeren hoek waar het bed staat, en Clive blaast zijne rookwolken uit het venster waar hij gezeten is en van waar hij het gezicht heeft op Lady Anna Newcome's venster, aan de rechterhand over de brug van dat snelvlietende beekje bij het *Hôtel de Hollande*. De lichten vonkelen in de kramen onder de fraaie lindes. Men hoort het gegons van verwijderde stemmen; het dobbelpaleis staat in gloed; het is een balavond, en wanneer de deuren van het Kurhaus opengaan, golven er stroomen van harmonie naar buiten. Het donkere bosch verheft zich kalm op het heuveltje op den achtergrond, de denneboomen steken scherp tegen de lucht af, die verhelderd wordt door de wassende maan en het wemelend licht der sterrenheiren. Clive ziet echter geen begroeide heuvelen noch tintelende sterren, en denkt evenmin aan het vermaak in het gindsche paleis als aan de smart die daar op weinige voeten afstands wegkrimpt op zijn eigen bed, waar de arme Belsize ligt te kermen. Zijn oog is op een venster gevestigd, waaruit het roode licht eener lamp naar buiten schijnt, terwijl er nu en dan schaduwen langs de ruiten zweven. Aldus heeft elk licht in elke kraam daar ginds een eigene taak; elke ster daar boven vonkelt voor zich zelve; en elk hart wordt verhelderd door zijn eigen hoop, verteerd door zijn eigen begeerten, doorvlijmd door zijn eigen pijn.

Deze mijmering wordt afgebroken door den knecht, die mijnheer den burggraaf de Florac aandient, en eene derde sigaar voegt zich bij de twee vorige. Belsize is verheugd Florac te zien, dien hij op honderden plaatsen heeft leeren kennen. Die is mijn man, denkt Jack; hij heeft zelf wel een half dozijn keeren geduellerd. Het zou den armen kerel verlichten, indien iemand een weinigje van zijn ziedend bloed aftapte. Hij zet dus het geval aan Florac uiteen en zegt dat hij een uitdaging van Lord Dorking verwacht.

»*Comment donc?*» roept Florac uit; »*il y avait donc quelque chose!* Cette pauvre petite Mies! Vous voulez tuer le père, après avoir délaissé la fille? Cherchez d'autres témoins, monsieur. Le vicomte de Florac ne se fait pas complice de telles lâchetés.»

»Wel, goede hemel,» zei Jack, zich met vlammeende oogen in het bed oprichtende; »ik heb grooten lust, Florac, om u den nek om te draaien en dan het raam uit te smijten. Gaat dan iedereen mij te lijf? Ik word er al dol van, zooals het nu is! Als iemand kwaad durft denken van dat engeltje, of durft onderstellen dat zij niet even rein en braaf en goed en onschuldig is als een engel in den hemel, ja als iemand denkt dat ik slecht genoeg zou zijn om haar leed te doen, dan zal hij zijn man aan mij vinden,» riep Jack. »Laat hij, bij den hemel, maar eens opkomen. Zeg den knecht maar, dat hij hem binnenlaat! Haar

leed doen! ik haar leed doen! O, ik ben een dwaas, een dwaas, een verwenschte dwaas! — Wie is dat?"

»Dat is Kew,» antwoordde eene stem uit de duisternis van achter sigaar no. 4, waarop Clive, die nu een gansch gezelschap op zijne kamer had, een lucifer afstreek en de kaarsen opstak.

»Ik heb daar uwe laatste woorden gehoord, Jack,» zeide Kew zonder omwegen, »en gij hebt in uw gansche leven nooit juist de waarheid gezegd. Waarom zijt gij hier gekomen? Welk recht hadt gij, om dat arme hartje weer te grieven en Lady Clara met uw leelijk behaard gezicht te verschrikken? Gij hadt mij beloofd, dat gij haar nimmer zoudt weerzien. Gij hebt uw woord van eer gepasseerd dat gij het niet doen zoudt, toen ik u het geld verschaftte om buitenslands te gaan. Het geld kan mij niet schelen, maar 't was om uwe belofte te doen, dat gij niet meer rondom haar zoudt zwerven. De Dorkings verlieten Londen eer dat gij daar kwaamt en gaven u dus genoeg vóór. Zij hebben dat arme meisje zeer fatsoenlijk en zacht behandeld. Hoe kon zij ooit met zulk een bedelaar en bankroetier trouwen als gij zijt? Wat gij gedaan hebt is eene schande, Belsize. Ik zeg u, dat het laag en lafhartig was.»

»Ah,» zegt Florac, »*numéro deux, voilà le mot lâché.*»

»Kijk mij maar zoo kwaadaardig niet aan,» ging Kew voort. »Ik weet zeer goed dat gij mij een pak slaag kunt geven, als uwe gebalde vuisten dat moeten beteekenen; de meeste menschen kunnen dat doen. Maar ik zeg u toch nog eens, dat gij u leelijk hebt aangesteld. Gij hebt uw woord van eer gebroken en Clara Pulleyn vandaag even zeker ter aarde geveld, alsof ge 't feitelijk met uwe hand gedaan hebt.»

Belsize was verbijsterd door deze overrompeling, dezen woedenden aanval dien Kew op hem deed. De reusachtige man hief de armen op en liet ze weer zakken, als een zwaardvechter die zich overgeeft en om genade smeekt. Wederom liet hij zich op het ijzeren ledikant neerzinken. »Ik weet niet, Frank,» zeide hij, een der koperen knoppen van het bed met zijne hand om en om draaiende, »ik weet niet hoe ik het met de wereld of met mij zelve heb. Tweemaal op één avond ben ik lafhartig genoemd, door u en door dien kleinen Dings — ik vraag verschooning, Florac. Mooi staat het u niet, over iemand heen te vallen, die in 't ongeluk zit; sla maar toe, ik heb geen vrienden. Ik heb gemeen gehandeld, dat geef ik toe; ik heb de belofte geschonden, die ik u gedaan had, Frank; maar ik dacht niet, dat het haar kwaad zou doen als zij mij zag,» vervolgde hij snikkende. »Ik zou tien jaar van mijn leven gegeven hebben, om haar nog eens te zien. Ik zou gek geworden zijn, als het niet gebeurd ware. Ik heb het op elke plaats en met allerlei bezigheden trachten uit te houden; ik ben te Ems, te Wiesbaden, te Homburg geweest en heb gespeeld als een duivel. Vroeger wond het spel mij op, en nu ben ik er onverschillig voor. Ik won een schat van geld — een schat voor een bedelaar zooals ik ben; doch ik kon niet van haar wegblijven; al ware zij aan de noordpool geweest, bij den hemel ik zou haar gevolgd hebben!«

»En dus om haar even te zien, om uwe dwaze oogen een paar minuten genoeg te verschaffen, moest ge al die ellende stichten, groot kind!» riep Kew uit, die zeer weekhartig was en werkelijk door de smart van Jack diep getroffen werd.

»Bewerk voor mij, Kew, dat ik haar vijf minuten zien mag,» smeekte Jack, zijn vriends hand drukkende; »vijf minuten maar!«

»Schaam u,» antwoordde Lord Kew, zijne hand terugtrekkende;

»wees een man, Jack, en scheid er met die kinderachtigheid uit. Gij zijt geen kind, dat een stuk speelgoed wil hebben, en aan 't huilen slaat, omdat het zijn zin niet kan krijgen. Bespaar het arme meisje die smart om harentwil en speen u van het genoegen om haar te verschrikken en rampzalig te maken.»

Belsize sprong op met een gezicht dat in 't geheel niet genoeglijk stond en riep uit: »Genoeg nu van die gekheid! Ik ben voor één avond meer dan genoeg berispt en uitgescholden. Ik zal handelen zooals ik goedvind. Ik verkies mijn eigen weg te gaan, en als iemand mij den voet dwars zet, is hij gewaarschuwde.» Daarop begon hij zijne donkerbruine knevels op te krullen en zag er zoo strijdlustig uit, als ooit op den dag van een veldslag het geval had kunnen zijn.

»Ik neem de waarschuwing aan,» hervatte Lord Kew, »en als ik den weg ken, dien gij voornemens zijt in te slaan, gelijk ik dien meen te kennen, dan zal ik mijn best doen om u tegen te houden, dolleman! Ge zult toch wel niet in haar huis willen dringen en u voor uwe geliefde willen vertoonen als de moordenaar van haar vader, zooals Rodrigue in dat Fransche tooneelstuk? Als Rooster hier was, zou het zijne taak wezen zijne zuster te beschermen; maar daar hij afwezig is, zal ik dit op mij nemen, en ik zeg u, Belsize, ten aanhoore van deze heeren, dat iemand, die deze jonge dame beleedigt, die haar met zijne tegenwoordigheid lastig valt, wetende dat dit haar verdriet doet, die haar blijft volgen ofschoon hij op zijn woord van eer beloofd heeft haar te zullen ontwijken, den naam verdient van —»

»Van wat, Lord Kew?» vroeg Belsize, wiens borst hevig begon te zwegen.

»Dat weet gij evengoed als ik,» antwoordde de ander. »Gij weet wat een man is, die eene weerlooze vrouw beleedigt en zijn woord van eer schendt. Houd het er maar voor, dat ik het woord uitgesproken heb en handel zooals gij goedvindt.»

»Ik ben u vier duizend pond schuldig, Kew,» zeide Belsize, »en ik heb vier duizend op de wissels gekregen, behalve nog die vierhonderd toen ik uit de gevangenis kwam.»

»Gij beleedigt mij nog verder, door van dat geld te spreken,» zeide Kew, nu ook opstuivende. »Als gij morgen van hier vertrekken wilt, goed dan; doch zoo niet, dan zult gij mij genoegen doen tijd en plaats te bepalen. Mijnheer Newcome, wilt ge zoo goed zijn mij in dit geval ter zijde te staan? Ge weet, wij zijn familie, en deze heer vindt goed eene dame te beleedigen, die op het punt staat in onze familie te komen.»

»*C'est bien, milord. Ma foi, c'est agir en vrai gentilhomme,*» riep Florac verrukt uit. »*Touchez-là, mon petit Kiou! Tu as du coeur! Godam! gij zijt een brave! Een dappere kerel!*» en daarbij stak de burggraaf Kew hartelijk de hand toe.

Hij had echter blijkbaar vredelievende bedoelingen, want van Kew wendde hij zich tot den langen garde-officier, dien hij bij zijn rok vatte, om eene toespraak tot hem te houden. »En zeg nu eens, *mon gros,*» voegde hij Belsize toe, »is er geen ander middel om uw heet bloed tot bedaren te brengen dan door eene *saignée*? Bezit gij een duit op de wereld? Kunt gij hoop voeden om uwe Chimène te schaken, o Rodrigue, en verder van struikrooverij te leven? Als gij den vader en Kiou en Roosterre overhoop steekt, zal Chimène prettige wittebroodsweken met u beleven!»

»Wat drommel praat gij van Chimène en Rodrigue? Wat meent gij, burggraaf?» vroeg Jack Belsize, de hand langs de oogen strijkende. »Kew

heeft mij den mantel uitgeveegd en mij half dol gemaakt, maar, ofschoon ik niet veel op een Franschman gelijk, begrijp ik u en erken ik, dat Frank Kew een beste kerel is. Dat meent gij toch? Geef mij de hand, Frank! God zegen u, beste jongen; maar val mij niet te hard; ge weet dat ik verduveld ongelukkig ben. Hé, wat is dat?' Jack's aandoenlijke rede werd op dit oogenblik afgebroken, doordien de burggraaf in zijne geestdrift in Jack's armen vloog, naar zijn gezicht opsprong en hem begon te kussen. Het schaterend gelach, dat er ontstond, toen hij den kleinen burggraaf van zich afschudde, zuiverde den dampkring en maakte een einde aan den twist.

Iedereen stemde met dat gelach in, ook de Franschman, die de verklaring aflegde, »dat hij gaarne medelachte, zelfs al wist hij niet waarom." En nu brak het oogenblik aan, waarop Clive, volgens de verzekering van Lord Kew, zich met zooveel beleid gedroeg en Barnes tegen een groot gevaar vrijwaarde. Om de waarheid te zeggen kwam datgeen, wat mijnheer Clive deed of zeide, precies op niets neer. Wie onzer kan zich niet oogenblikken in zijn leven herinneren waarop het zooveel raadzamer en verstandiger zou geweest zijn, indien men niets gezegd of gedaan had?

Florac, die, gelijk zijne meeste landgenooten, een zeer matig drinker was, bezat daarentegen een zeer gezegenden eetlust, die zich, zooals hij placht te zeggen, minstens driemaal daags vernieuwde. Hij stelde dus nu een soupertje voor, en ook Jack was daar niet tegen; vooral verlangde hij iets te drinken, bijv. champagne en seltserwater, »er gaat niets boven champagne en seltserwater," zeide hij. Clive kon daar niets tegen inbrengen, zoodat het eten dadelijk besteld werd en de vier heeren zich aan tafel zetten.

Terwijl Florac zijne geliefkoosde *écrevisses* at en niet alleen zijn verhemelte, maar ook zijne handen, zijn baard, zijne knevels en zijne wangen een ruim aandeel schonk van de saus, waarvan hij zooveel hield, vond hij goed nog eenige malen op het gebeurde terug te komen, dat wellicht liever in de vergetelheid had moeten begraven worden, en den draak te steken met Belsize's vechtlust. »Als de kleine vrijer hier was, wat zoudt gij dan met hem doen, Jack?' vroeg hij. »Zoudt ge hem opeten zooals dezen kreeft, hé? Zoudt ge zijne beenderen vermalen, hé?'

Jack, die vergeten had het seltserwater in zijne champagne te doen, werd woedend als hij aan Barnes dacht en zwoer dat hij hem vermoorden zou, als hij hem onder de oogen kreeg.

Zonder de tusschenkomst van Clive, ware het licht mogelijk geweest, dat Jack zijn vijand gezien had. Clive ging na het souper met zijne onafscheidelijke sigaar aan het venster zitten en keek natuurlijk naar Dat Andere Venster. Daar zag hij een rijtuig aanrollen. Twee bedienden stapten af, vervolgens twee heeren en eindelijk hoorde hij eene welbekende stem tegen de postiljons vloeken. Het zij tot zijn lof gezegd, dat hij den uitroep onderdrukte, die op zijne lippen kwam, en, weer aan de tafel teruggekeerd, noch aan Kew noch aan Belsize, die rechts van hem zat, mededeelde, dat zijn oom en Barnes zoo even waren aangekomen. Belsize had op dit oogenblik reeds al te veel wijn gebruikt; toen de burggraaf heenging, zat de arme Jack te knikkebollen, want hij had den afgehoopen nacht niet geslapen en reeds vele nachten te voren geen oog toegeedaan. Hij lette dus nauwelijks op het vertrek van den Franschman.

Lord Kew bleef nog. Hij wilde met Jack eene wandeling doen, om nog verder met hem te redeneeren en misschien in meer bijzonderheden

over den familietwist te treden dan hij in 't bijzijn der twee anderen noodig oordeelde. Doch Clive nam Kew ter zijde en fluisterde hem toe: »Mijn oom en Barnes zijn aangekomen; laat Belsize dus niet uitgaan. Laten wij hem om 's hemels wil in bed trachten te krijgen.»

Opdat de arme kerel niet op den inval zou komen om zijne geliefde bij den maneschijn een bezoek te gaan brengen, draaide Kew, toen men Jack veilig in zijne kamer had gekregen, zachtkens het slot af.

DE RTIGSTE HOOFDSTUK.

EEN AFTOCHT.

Toen Clive, wakker liggende, zich de zonderlinge gebeurtenissen van dien dag voor den geest haalde en over het treurspel nadacht waarin hij zoo onverwacht betrokken was, drong zich het stellige voorgevoel aan hem op, dat zijn eigen gelukkige tijd voorbij was, dat de stormen, die hij altijd gevreesd had, op het punt stonden los te breken, en dat zware wolken zijn korten zonneschijn verduisteren zouden. Hij stond zeer vroeg op, zette zijne vensters open, en keek zeker wel eens naar die andere vensters van het naburige hotel, waar hij zich wellicht verbeeld heeft, dat hij beweging zag aan eene gordijn, die verschoven werd door eene hand, welke hij thans elk uur met meer innigheid verlangde te drukken. Met een soort van zucht begaf hij zich naar zijne zitkamer en liet het oog gaan over hetgeen er nog van 't feest van den vorigen avond op tafel stond. Daar prijkten de champagneflesschen, die de arme Jack Belsize geleidigd had, en de groote seltserwaterkruik, waarvan het gas verdampt was en zich vermengd had met de bedompte lucht van den avond te voren; de glazen met staartjes wijn; de sigaarasch of de zwarte eindjes sigaar op het tafellaken, — de lijken kortom, de gesprongen kanonnen der bataille van den vorigen dag. Doch hoe vroeg hij op was, zijn buurman J. J. was hem nog vóór geweest Clive kon hem hooren zingen, zooals hij gewoon was te doen als het werk vlug van de hand ging en de kleuren zich naar genoegen op zijn vreedzaam werk rangschikten.

Hij schoof zijn eigen werktafel naar het venster, haalde zijn tekenbord en verfdoo voor den dag, schonk een groot glas uit de seltserwaterkruik vol, dronk een teugje van het fletse vocht en doopte zijne penseelen in het overige, waarop hij begon te schilderen. Het werk wilde echter niet vlotten en hij had geen lust om bij zijn arbeid te zingen. Na eenige oogenblikken schoof hij bord en penseelen ter zijde, trok zijne lade open, haalde zijne valiezen van onder het bed en begon werktuiglijk aan het inpakken. J. J. hoorde in de belendende kamer dat gerucht en kwam, met een dik penseel dwars in den mond, glimlachend binnen.

»Laat de rekening opmaken, J. J.», zeide Clive. »Geef uwe kaartjes bij uwe vrienden af, ouwe jongen; zeg dat aardige aardbeziënmeisje vaarwel, dat gij uitschildert; leg vandaag de laatste hand aan het stuk en wisch de tranen van het arme schepseltje weg. Ik heb gisteravond *pour prendre congé* in de sterren gelezen, en mijn beschermgeest heeft mij in een visioen toegeroepen: »Clive, zoon van Thomas, trek uwe reislaarzen aan!»

Opdat niet de eene of andere voorbarige zedemeester zich reeds in postuur zou stellen om tegen den goeden en braven J. J. uit te varen,

vermeld ik hier, dat zijn aardbeziënmeisje een dorpskind van zeven jaar was, welks heerlijk lief portretje een bisschop op de tentoonstelling van het volgende jaar kocht.

»Gaat gij reeds weg?» riep J. J. uit, het penseel uit zijn mond nemende. »Ik dacht dat gij nog voor eene gansche week afspraken hadt gemaakt en dat de prinsessen en hertoginnen uw lordschap stellig verboden hadden te vertrekken?»

»Wij hebben lang genoeg te Capua gezwelgd,» antwoordde Clive, »en de legioenen gaan op weg naar Rome. Aldus gebiedt het Hannibal, zoon van Hasdrubal.»

»De zoon van Hasdrubal heeft volkomen gelijk,» hernam zijn reisgenoot; »hoe eer wij afmarcheeren, hoe beter. Ik heb dat al dikwijls gezegd. Ik zal de rekening vragen. Hannibal heeft geleefd als een weelderig Carthaagsch krijgsoverste. Een — twee — drie champagne-flesschen! Het zal eene drommelsche rekening zijn!»

»Ja, het zal eene drommelsche rekening zijn!» bevestigde Clive met een diepen zucht, waarvan J. J. al de beteekenis begreep, want de jongelieden hadden elkander over en weer dat vertrouwen geschonken, hetgeen aan de jeugd eigen is. Clive was gewoon zijn hart voor elken kameraad uit te storten, dien hij bij de hand had, en al had hij nooit een woord gesproken, dan behoefde men niet zeer scherp te zien, om zijne toenemende genegenheid voor zijne nicht op te merken. Honderdmaal had hij met de gloeiende taal en het gloeiende gevoel der jeugd, met het vuur van zijn twintigjarigen leeftijd en met de geestdrift van een schilder haar beschreven. Haar edele eenvoud, hare onversaagdheid en hooghartigheid, haar vriendelijke omgang met de kleinen in haar gezin, hare gestalte, haar heerlijke blos en hare verblindende blankheid, hare vorstelijke houding hetzij zij in rust of in beweging was, dit alles had tot onderwerp der warme loftuitingen van dezen jongen heer gestrekt. Als hij een meesterlijk schilderstuk of beeld beschouwde, gelijk de Venus van Milo, kalm en vol diepte van gedachte, schoon en onmetelijk als de zee waaruit zij opgerezen was; als hij de voortijlende Aurora in het Paleis Rospigliosi aanzag, of de Hemelvaart van Titiaan, schitterender en gloeiender dan de zonneschijn, of die goddelijke Madonna met dat goddelijke kind te Dresden, wier liefvallige gezichten Raphaël uit den hemel moeten toegelachen hebben; dan barste zijn hart als 't ware in lofzangen voor die roemrijke altaren los; en ongeveer zooals hij die meesterwerken der kunst vereerde, zoo bewonderde hij de schoonheid van Ethel.

Ook J. J. gevoelde dit alles op zijne wijze diep, en verheugde zich over de manier waarop de eerzame Clive het met alle noten der toonschaal verheerlijkte; doch Ridley's zang was van nature zachter en hij stemde zijne hymnen in een klagenden mineur aan. Ethel verenigde alles in zich wat schoon en schitterend was, maar — zij was geëngageerd met Lord Kew. De schrandere en welwillende vertrouweling maakte meermalen den onstuimigen held van dit boek op die spijtige omstandigheid opmerkzaam; maar die onstuimige held wist dat zelf wel. Als hij voor zijn ezel zat, hief hij dikwijls op de hem eigene manier, waarin spotternij en gevoel met elkander vermengd waren, met al de kracht zijner jeugdige longen de regels aan:

Maar haar hart behoort een ander,
Nooit kan zij — de mijne — zijn;

waarop de held en zijn vertrouwde het dan uitschaterden. Juffer Ethel droeg bij die twee heeren den naam van Alice Grey.

Zeer waarschijnlijk had de Nacht, die Grauwe Mentor, aan Clive Newcome goeden — ofschoon droevigen — raad gegeven. De smart van den armen Belsize, en de beklagenswaardige toestand der jonge dame, die het voorwerp zijner liefde was, had onzen jonkman wellicht tot nadenken gebracht; en de rondborstigheid, de moed en het eergevoel van Lord Kew, waarvan hij den vorigen avond getuige was geweest, had zijn hart met bewondering vervuld en hem kracht geschonken om eene beproeving te doorstaan, die hij gevoelde dat inderdaad zwaar zou wezen. Hij dacht aan zijn braven ouden vader die de zee doorkliefde om zich naar de plaats te begeven waar zijn plicht hem riep, en hij had nu besloten met 's hemels hulp ook zijn eigen plicht te vervullen. Toen hij, slechts drie weken geleden, in den omtrek van Bonn, Ethel en de lachende groep neefjes en nichtjes ontmoet had, was hij een kind, evenals zij, en dacht hij, even onbezorgd als die kinderen, slechts aan het genieten van den dag en den zonneschijn. Doch de gedachten en passieën, die in een paar weken levendig in hem waren geworden, hadden hem een ondervinding verschaft, die jaren niet altijd geven; en onze vriend zou nu toonen, dat hij niet enkel liefde in zijn hart kon koesteren, maar ook bewijzen van moed, zelfopoffering en gevoel van eer kon geven.

»Herinnert ge u, J. J.," zeide hij, terwijl hij laarzen en broeken in den koffer wierp en ze met krachtige vuist in elkander stampte: »herinnert ge u" (een stoot in de sneeuw witte borst van een overhemd) »mijn vaders eenige anekdote, hoe hij weggeloopt is" (een verschrikkelijke stomp in de ribben van een vest), »weggelopen te Assier-Ghoer?"

»Assier — wat?" vroeg J. J. verwonderd.

»Het beleg van Assier-Ghoer in het gedenkwaaardige jaar 1803," hernam Clive. »Luitenant Newcome, die zeer mooie beenen heeft, dat verzeker ik u, welke zijne afstammelingen ook aan hem te danken hebben, had eene nieuwe lederen broek laten maken, want hij houdt er van om netjes gekleed in het vuur te gaan. Zijn paard was onder hem doodgeschoten en de vijanden stonden op het punt hem te omsingelen, zoodat mijn ouwe heer tusschen den dood en den aftocht moest kiezen. Ik heb zijne mede-officieren hooren zeggen, dat mijn oude vader de dapperste en koelbloedigste man was, dien zij ooit gekend hadden, mijnheer. Wat denkt gij nu, dat luitenant Newcome verplicht was in deze omstandigheden te doen? Alleen stand te houden, ofschoon zijn escadron de teugels gewend had, en zich door de ruiters der Mahratten te laten neersabelen, — te sneuvelen of weg te loopen, mijnheer?"

»Ik weet wel wat ik zou gedaan hebben," antwoordde Ridley.

»Nu, dat zelfde deed luitenant Newcome. Zijn splinternieuwe lederen broek was verbazend nauw en belemmerde hem ontzaglijk in de snelheid zijner bewegingen; maar hij liep weg, mijnheer, en kreeg later uw gehoorzamen dienaar tot zoon. Dat is de geschiedenis van den slag van Assier-Ghoer."

»En nu de moraal?" vroeg J. J., die zich niet weinig over het geval vermaakte.

»Welnu, mijn jongen! dit is mijn slag van Assier-Ghoer. Ik pak mijne biezen. Duik maar in onzen geldbuidel; betaal de menschen; wees mild. J. J., maar niet te overdadig. Het kamermeisje is leelijk, maar onthoud haar eene kroon niet, om haar over ons vertrek te troosten. De knechts zijn vlug en slaafsch geweest, beloon de slaven voor hunne moeite. Vergeet den nederigen laarzenpoetser niet; dan zal hij ons zegenen als wij

weggaan. Want kunstenaars zijn gentlemen, al houdt Ethel hen daar niet voor. Verd— Neen, God zegen' haar, God zegen' haar!" snikte Clive, zijne beide vuisten in zijn oogen duwende. Zoo Ridley hem reeds te voren bewonderde, dacht hij thans niet slechter over hem. En indien een of ander jonkman met een rechtschapen hart deze Fabel leest, die hem wellicht ook betreft, laat hij dan den raad aannemen van iemand die ouder is dan hij, en zich herinneren, dat er in den strijd des levens gevaren voorkomen, welke het den dapperste graden is te ontloopen.

Hoe vroeg het nog op den morgen ware, kreeg Clive toch reeds bezoek; de deur ging open en Lord Kew's eerlijk gezicht vertoonde zich op den drempel. Ridley blies den aftocht en trok zich in zijn eigene spelonk terug; de verschijning van graven boezemde den bescheiden schilder ontzag in, hoewel hij er trotsch op was en zich verheugde dat Clive met hen verkeerde. Lord Kew bewoonde prachtige kamers op de eerste verdieping van het hotel, terwijl Clive en zijn vriend een paar ruime vertrekken op de tweede verdieping in gebruik hadden. »Gij zijt vroeg uit de veeren,» zeide Kew. »Ik werd bijna vóór het krieken van den dag met een schrik wakker, daar Jack een helsch geweld in zijne kamer maakte en bezig was de deur open te trappen. Ik heb een uur besteed, om hem wat tot bedaren te brengen. Ik wenschte, dat wij er aan bezweken was, zou de arme kerel er niet slechter aan toe geweest zijn.» Daarop gaf hij Clive lachend een verslag van het onderhoud, dat hij den vorigen avond met Barnes gehad had. »Gij schijnt ook aan 't inpakken te zijn,» vervolgde de graaf, terwijl eene spotachtige uitdrukking in zijn oog flikkerde. »Het weer begint slecht te worden, en als gij den St. Gothard over wilt, zooals men mij bij de Newcomes vertelde, dan dient gij dit hoe eer hoe beter te doen. 't Is in October bitter koud op de bergen.»

»Heel koud,» zeide Clive, zich op de nagels bijtende.

»Gaat gij met de post, of neemt gij een rijtuig aan?» vroeg mylord.

»Ik heb te Frankfort een rijtuig gekocht,» antwoordde Clive op achteleuze wijze.

»Ei?» riep de ander uit, die zeer vriendelijk, voorkomend en aange-naam in den omgang was en geen verschil tusschen den stand der menschen maakte, behalve dat hij misschien nog wat beleefder jegens zijne minderen dan jegens zijne gelijken was, maar die evenmin gedacht zou hebben dat een jong schilder Baden met een eigen rijtuig zou verlaten als dat hij op een draak weg zou rijden.

»Ik heb maar twintig pond voor 't rijtuig gegeven; het is een licht dingetje; wij zijn met ons beiden; een paar paarden zijn dus voor ons en onze bagage voldoende en wij kunnen ophouden waar wij willen. Ik ben van mijn beroep niet afhankelijk,» liet Clive er met een blos op volgen. »Eéns in mijn leven heb ik drie guinjes ontvangen, en dat is het enige geld, wat ik in mijn gansche leven verdiend heb.»

»Dat begrijp ik, beste vriend, ben ik niet ten huize van uw vader geweest? op dat vroolijke bal, waar de voorname lui niet te tellen waren? Wij zijn jonge dandy's; dat weet ik zeer goed; wij schilderen enkel voor ons plezier.»

»Wij zijn kunstenaars, voornemens om voor geld te schilderen, mylord,» antwoordde Clive. »Wil uw lordschap mij met eene bestelling vereeren?»

»Zijn lordschap verdient die vermaning,» hernam de ander. »Ik geloof, Newcome, dat gij, daar ge toch heengaat, aan sommigen alhier

een grooten dienst zoudt kunnen bewijzen, al is 't geen aangename. Jack Belsize kan niet alleen blijven, en ik kan om redenen van staat thans niet van hier gaan. Wees nu eens gedienschtig en neem hem mede. Plaats de Alpen tusschen hem en deze onaangename zaak. Kan ik u een wederdienst bewijzen, dan zal het mij veel genoegen doen, indien ge mij maar in de gelegenheid wilt stellen. Het is Jack nog niet bekend, dat onze lieve Barnes hier is. Ik weet hoeveel gij van hem houdt. Ik heb de geheele geschiedenis vernomen — van dat glas wijn en de rest. Wij houden zooveel van hem! De hemel weet, hoe die arme Lady Clara er toe gekomen is, hem aan te nemen! Wij zijn gansch vroeselijk en wonderbaar geschapen, de vrouwen inzonderheid."

"Goede hemel," riep Clive uit, »is het mogelijk, dat een jong meisje zin kan gekregen hebben in zulk een zelfzuchtig, onbeschaamd, verwaand wezen als die Barnes? Gij zult zeer goed weten, Lord Kew, welk een leven hij geleid heeft. Er was een arm meisje dat hij uit eene fabriek te Newcome gelokt had, toen hij zelf nog weinig meer dan een knaap was en men had kunnen denken dat hij nog een hart bezat. Maar hij mishandelde en verliet haar en wierp haar zonder een penning de deur uit, onder voorwendsel dat zij hem niet getrouw was gebleven. Zij zette zich op de stoep van het huis in Park Lane met een kind aan elke zijde, en niet hare smart of haar honger, maar vrees voor eigen schande en voor eene rechterlijke dagvaarding bewoog hem haar een onderhoud toe te leggen. Ik kan den kerel niet zien of ik walg van hem en gevoel lust hem het raam uit te schoppen. En die man zal eene adellijke jonge dame trouwen, omdat hij deelgenoot in een bankierskantoor is en zeven- of acht duizend pond 's jaars zal erven. O, 't is schande, 't is schande! Ik beef als ik aan het lot denk, dat het arme meisje te gemoet gaat."

»'t Is geen vroolijke geschiedenis," zeide Lord Kew, eene sigarette rollende; »en Barnes is geen lieve jongen, dat geef ik u toe. Gij hebt toch niet van dat geval in de familie hooren spreken, — wèl?"

»Goede hemel! ge denkt toch niet, dat ik tegen Ethel — tegen juffer Newcome — over zulk eene schandelijke zaak zou uitweiden?" vroeg Clive. »Ik heb het zelfs mijn vader niet verteld, want als hij het geweten had, zou hij Barnes de deur uitgeworpen hebben."

»Ik weet, dat de gansche stad er den mond vol van heeft gehad," hernam Kew droogjes. »Alles wordt in die verwenschte clubs besproken. Ik heb u reeds gezegd, dat ik om Barnes niets geef en evenmin van hem houd als gij. Hij moge die vrouw slecht behandeld hebben, want ik weet dat hij geen ongelenhumeur heeft; maar in deze zaak is hij niet zoo slecht geweest, zoo doortrapt slecht als het schijnt. De eerste stap is natuurlijk verkeerd geweest; maar ge weet — die fabrieksteden en al wat daar omgaat. Nu, het begin van de zaak was slecht. Maar hij is niet de eenige zondaar in Londen. Hij verklaarde mij op zijn woord van eer, toen het geval ter sprake kwam en hij zich in de club van Bays' had laten voorhangen (waar het zoo weinig scheelde of hij zou gedeballoteerd worden zijn, als ik nog ooit in mijn leven bijgewoond heb), dat hij jufvrouw Delacy (zoo noemde zich het arme schepsel) alleen had laten varen, omdat hij ontdekt had, dat zij hem behandeld had — gelijk dergelijke vrouwen de mannen behandelen. Hij bood aan, de kinderen op eene school in Yorkshire te doen ('t was eene zeer goedkoope school), doch zij wilde niet van hen scheiden. Zij verwekte een opschudding, ten einde voordeelige voorwaarden te bedingen, en dit

gelukte haar ook. Hij wilde de betrekking gaarne afbreken, want hij erkende dat zij hem als een molensteen aan den hals hing en hem veel wroeging (gij zult het misschien *last* noemen) veroorzaakte. Hij zat er ijsselijk over in het nauw. Toen er juist een kerel opgehangen werd wegens het vermoorden van eene vrouw, zeide Barnes dat hij zeer goed kon begrijpen hoe de veroordeelde tot die misdaad gekomen was. Jongelieden gaan dergelijke verbintenissen in hunne jeugd aan en hebben er hun geheel volgend leven berouw van. Wij kunnen gerust aannemen, dat het hem nu erg speet. Hij wenschte een fatsoenlijk leven te gaan leiden. Zijne grootmoeder bracht die zaak met de Dorkings in 't effene. Gij weet dat Lady Kew nog altijd den baas in onze familie speelt en van haar gezag geen afstand wil doen. De ouwe lui zijn dus met alles bekend. Hij is geen onknappe kerel; op zijne manier is hij zelfs geestig, en als hij wil, kan hij zich bij sommigen zeer aangenaam maken. Dwang is er in 't geheel niet geweest. Ge stelt u toch wel niet voor, dat jonge dames tegenwoordig in torens gevangen gehouden of op de pijnbank gelegd worden? Maar er is een nest vol Pulleyns op Chanticiere en de oude Dorking heeft niets om haar mee te geven. Zijne dochter heeft Barnes uit vrijen wil aangenomen, terwijl hij van zijn kant hare vroegere betrekking met Jack Belsize volkomen kent. Die arme drommel kwam gisteren onverwacht hier en het meisje viel bezwijmd neer. Als zij wil, kan zij Belsize vandaag zien. Ik heb hem van morgen reeds ten vijf uur een briefje van Lady Dorking gegeven. Als hij zich verbeeldt, dat Lady Clara gedwongen wordt, zal zij hem zelve vertellen, dat zij uit eigen beweging gehandeld heeft. Zij zal den man trouwen, dien zij gekozen heeft en haar plicht aan hem vervullen. Gij zijt nog groen en stuift van verontwaardiging op bij het denkbeeld, dat een meisje, hetwelk pas een oude liefde afgebroken heeft, dadelijk eene nieuwe zou aanvangen —"

»Ik ben niet boos op haar, omdat zij het met Belsize afgemaakt heeft, maar omdat zij met Barnes wil gaan trouwen,» antwoordde Clive.

»Gij zijt zijn vijand, en hij bazuint uw lof ook niet uit, als hij van u spreekt. Hij heeft u als een zeer raren snaak voorgesteld en houdt u daar ook waarschijnlijk voor. 't Hangt maar van de kleuren af, waarmede men ons schildert. Vrienden en vijanden schetsen ons af, en dikwijls komt het in mij op, dat de beide schilderingen gelijkend zijn,» ging onze licht te bevredigen filosoof voort. »Gij haat Barnes en kunt niets goeds in hem zien, evenmin als hij iets goeds in u ziet. Er zijn geweldige twisten over u in Park Lane geweest, naar aanleiding van een onderwerp dat ik niet wil vermelden,» vervolgde Lord Kew met zekere waardigheid. »En wat is nu de slotsom van al die kwaadwilligheid? Ik mag u gaarne lijden en ik houd veel van uw vader, dien ik als een uitmuntend man beschouw, ofschoon er zijn die hem als een baatzuchtig plannenmaker voorstelden. Strek ten minste de gewone inschikkelijkheid tot Barnes uit, en laat anderen vrij om van hem te houden, al doet *gij* het niet.»

»En wat dat romannetje der liefde betreft,» ging de jonge edelman voort, die warmer werd onderwijl hij sprak en de triviale woorden vergat waarmede wij meestal onze uitdrukkingen doorspekken, »dat mooie tafereel van Jenny en Jessamy, die elkander bij den eersten oogopslag beminnen, die in een priëel zitten te kirren en te trekkebekken, en later in een hutje daarmede voortgaan, — och, dat is allemaal gekheid! Dat is goed voor romans en voor jonge jufvrouwen om er tranen over te storten; maar wie met open oogen door de wereld gaat, weet hoe zin-

neloos die praatjes zijn. Ik zeg niet, dat het niet mogelijk is dat een jongeling en een meisje dadelijk op elkander verlieven en binnen het jaar trouwen en elkander blijven liefhebben totdat zij honderd jaar zijn; maar dat is de hoogste prijs uit de loterij, het lot dat de goden alleen aan Philemon en Baucis en aan uiterst weinig anderen schenken. De overigen moeten er zich, zoo goed als het gaan wil, doorheen slaan, het zich zoo gemakkelijk mogelijk maken, en goed en kwaad te zamen zich laten welgevallen. En wat nu Jenny en Jessamy betreft, — laat het oog eens over uwe vrienden gaan, tel de huwelijken die uit liefde gesloten zijn, en zie wat het einde der meeste geweest is! Liefde in een hutje! Wie zal de huur van dat hutje voldoen? Wie zal Jenny's thee en melk en Jessamy's côteletten betalen? Als er koud vleesch op tafel komt, zal hij het haar kwalijk nemen. Als er niets in de proviëiekast is, zullen zij een prettig maal hebben! Gij roept wraak, dat de menschen om geld trouwen: wel! koningen en koninginnen trouwen om niets anders! Mijn slachter heeft eene kous vol geld bespaard en trouwt zijne dochter aan een jong winkelier uit. Het gaat dit paar voor den wind en zij krijgen de dochter van een alderman voor hun zoon. Mijn notaris ziet onder zijne cliënten naar een wenschelijken man voor juffer Protocol uit; hij laat zijn zoon advocaat worden, deze komt in 't Parlement, maakt er een goed figuur en wordt procureur-generaal of zoo iets; hij verzamelt fortuin, neemt een huis op Belgrave Square, en huwt de juffer Protocol van het tweede geslacht aan een paar uit. Beschuldig ons niet, dat wij hebzuchtiger zijn dan onze natuurgenooten. Wij doen niets anders dan 'tgeen iedereen doet; en een meisje in onzen kring neemt de beste partij aan, die zich voordoet, gelijk Betje of Kaatje, als twee heeren van den stand der groenboeren naar hare hand staan, meer overhelt tot dengene die met eene kar naar de markt rijdt, dan tot den ander die zijne groenten uit eene mand moet verkoopen."

Deze ontboezeming, waarbij zijn lordschap veel levendigheid aan den dag legde, bevatte zonder twijfel eene moraal, die bijzonder voor Clive bestemd was, en door dezen jongen heer — wij moeten hem dat recht laten weervaren — ook zeer goed begrepen werd. De beteekenis kwam hierop neder: »Al zijn er zekere personen van rang, wien het behaagt om u, jongmensch, die slechts een gewoon gezicht, goede manieren en drie- of vierhonderd pond jaarlijksch inkomen hebt, met vriendelijkheid te ontvangen, zoo moet gij van hunne goedhartigheid geen misbruik maken, noch toegeven aan zekere eerzuchtige vooruitzichten, waartoe uw ijdelheid u zou kunnen verlokken. Drijf den stroom met de ijzeren potten af. Mijnheer Aardenpot, maar zorg dat gij hen niet te na komt! Gij zijt een zeer aardig jonkman, doch er bestaan prijzen die te groot voor u zijn en die voor uwe meerderen bestemd blijven. Gij zoudt evengoed den eersten minister kunnen vragen om de eerstvolgende plaats in de orde van den Kouseband die vacant komt, als u vleien zulk eene ster als Ethel Newcome op uwe borst te dragen."

Voordat Clive zijn gewoon bezoek bij zijne verwanten in het tegenoverliggende hotel aflegde, was de laatste potentaat aangekomen, die aan het familiecongres te Baden deel zou nemen. In plaats van Ethel's blozende wangen en schitterende oogen, vond Clive, toen hij de zitkamer van Lady Anna Newcome binnentrad, het perkamentgezicht en den welbekenden havikssnavel der oude gravin van Kew. De blikken van onder de ruige zwarte wenkbrauwen aan de beide zijden van dat voorbergeerte te moeten doorstaan, was niet aangenaam. De gansche familie sidderde voor de oogen en den neus van Lady Kew, die uit kracht daarvan

regeerde. Ethel was de eenige, die door deze ijzingwekkende kentrekken niet ten eenemale in onderwerping en schrik gebracht werd.

Buiten Lady Kew had Clive het genoegen er haar schoonzoon Kew, Lady Anna, de verschillende kinderen en mijnheer Barnes aan te treffen, welke geen van allen de persoon waren die hij wenschte te zien.

Uit den zonderlingen blik, dien Kew op Clive sloeg, bemerkte deze, daar het hem volstrekt niet aan doorzicht ontbrak, dat er zoo even een gesprek was gevoerd, waarvan hij tot onderwerp had gestrekt. Barnes, die een oogenblik geleden Clive had uitgemaakt voor al wat leelijk was, zooals hij altijd deed wanneer zijn neefs naam genoemd werd, liet nu natuurlijk het hoofd hangen toen de jonkman binnentrad. Clive had zijne hand reeds aan den knop der deur, toen Barnes hem daar binnen een schavuit en ellendeling noemde, zoodat het geen wonder was, dat Barnes er zeer verbluft uitzag. Wat Lady Kew betrof, die veteraan op diplomatisch gebied liet geen teeken van teleurstelling noch eenige andere aandoening op haar antiek gelaat verschijnen. Hare ruige wenkbrauwen waren bosschen van mysterie, haar onpeilbare oogen kolken van geheimenis.

Zij vereerde Clive door hem een oogenblik twee knokkelige oude vingers te leenen, die hij mocht vasthouden of laten vallen; en daarop genoot hij het geluk om mijnheer Barnes de hand te schudden, die, ziende hoedanig Clive door de ontvangst van de zijde van Lady Kew uit het veld geslagen was, hem op dezelfde wijze besloot te grieven, hetgeen hij vergezeld liet gaan van de achtelooze woorden: »Hoe vaart ge?» die de ander hem wel weer in de keel had willen duwen. Eene bestendige aanvechting om mijnheer Barnes te worgen, hem een bloedneus te verschaffen of hem het venster uit te smijten was de gewaarwording, welke dit zonderlinge jonge mensch bij een aantal der personen opwekte, met welke hij in aanraking kwam. Een levensbeschrijver behoort onpartijdig te zijn, en toch moet ik bekennen, dat ik, al was het dan ook in eene mindere mate, dat gevoelen deelde. Hij scheen veel jonger dan hij inderdaad was en bezat geen indrukwekkend voorkomen; maar hij nam tegenover zijne gelijken — ja, laten wij maar zeggen zijne meerderen — zulk een ondraaglijken toon van protectie aan, dat velen hem van het wereldrond wenschten te zien verdwijnen.

Clive vertelde mij dat kleine voorval en ook, het spijt mij dat ik het zeggen moet, zijn daaropvolgend onbehouwen gedrag. »Wij stonden een weinig van de dames verwijderd, toen ik de kleine schermutseling met Barnes had,» verhaalde Clive. »Hij had reeds vroeger getracht mij maar een paar vingers te geven, en ik had hem toen gezegd dat hij mij de gansche hand geven of het geheel laten moest. Gij weet de laetdunkende houding welke die onbeschaamde vlegel kan aannemen en hoe hij dan zijne kleine voeten uitsteekt. Ik zette mijn hiel duchtig op zijn verlakte laarsje neder en gaf er zulk een trap op, dat hij in zijne luidste vloeken uitbrak.»

»Verd — lomperd,» gilte Barnes.

»Ik dacht, Barnes, dat ge alleen tegen vrouwen kondt vloeken,» zeide Clive op zachten toon.

»Gij zijt het, die leelijke dingen in het bijzijn van vrouwen zegt,» antwoordde Barnes met een woedenden blik.

Nu verloor Clive zijn geduld. »In welk gezelschap verkiest gij, Barnes, dat ik zeggen zal, dat ik u voor een ploert houd?» sprak hij. »Wilt ge 't op de Parade hebben? Kom maar mee naar buiten; dan zal ik het doen.»

»Barnes kan niet op de Parade komen,» riep Lord Kew uit, die in een lach schoot; »daar staat een ander heer op hem te wachten.» Twee der drie jongelieden hadden onbeschrijfelijk veel plezier over die aardigheid, maar ik betwijfel of de weledelgeboren heer Barnes Newcome, van Newcome, daar één van was.

»Om wat voor ondeugendheid lachen die drie jongens weer?» vroeg Lady Anna, geheel argeloos en goedhartig; »zeker om niet veel goeds. Kom eens hier, Clive.» Wij moeten hier aanstippen, dat onze vriend nauwelijks na zijn binnenkomen de twee vingers van Lady Kew te drukken had gekregen, of er was hem te verstaan gegeven, dat zijn onderhoud met die hooge dame afgelopen was, want zij had dadelijk hare dochter geroepen en was met mylady aan 't fluisteren gegaan; en daarop was Clive, van Lady Kew's hand afdeinzende, in die van Barnes gevallen.

»Clive heeft op Barnes' teenen getrapt,» riep de vroolijke Lord Kew uit, »en Barnes' meest geachten likdoorn zoo erg bezeerd, dat hij niet uit kan gaan en de kamer moet houden. Daar lachten wij om.»

»Hm!» bromde Lady Kew, want zij begreep waarop haar kleinzoon doelde. Lord Kew had toch Jack Belsize en zijn ongelooflijk dikke knuppel met de ijzingwekkendste kleuren aan den familieraad afgeschilderd. De aardigheid was te kostelijk om er niet tweemaal gebruik van te maken.

Lady Anna had in haar fluisterend gesprek met de oude gravin wellicht haar moeders toorn van den armen Clive trachten af te wenden, want toen hij nu bij de twee dames kwam, nam de jongste zeer vriendelijk zijne hand en zeide: »Waarde Clive, het doet ons veel leed, dat gij heengaat. Gij zijt ons op reis van het grootste nut geweest. Gij hebt u zeer voorkomend en dienstvaardig betoond en wij zullen u allen erg missen.» Hare zachtheid trof den oprechten jongeling en eene opwelling van erkentelijkheid voor haar medegevoel in zijn ongeluk deed zijne wangen rood en zijn oogen vochtig worden. »Ik dank u, tante-lief,» zeide hij, »gij zijt zeer goed en vriendelijk voor mij geweest. Ik zal mij zeer eenzaam gevoelen; maar het is — het is hoog tijd, dat ik aan mijn werk ga.»

»Hoog tijd!» bevestigde de barsche bezitster van den havikssnavel. »Baden is eene slechte plaats voor jongelieden. Zij maken daar kennissen, die hun weinig goeds kunnen opleveren; zij bezoeken er de speeltafels en gaan met slecht befaamde Fransche burggraven om. Wij hebben van uwe gedragingen gehoord, mijnheer. 't Is ijselijk jammer, dat kolonel Newcome u niet mee naar Indië heeft genomen.»

»Mama-lief,» riep Lady Anna uit, »ik ben zeker, dat Clive zich als een brave jongen gedragen heeft.» De zedepreek der oude dame maakte een einde aan Clive's geroerde stemming en hij antwoordde met vastheid: »Waarde Lady Anna, gij zijt altijd zeer goed voor mij geweest, en vriendelijkheid van uwe zijde is niets ongewoons; doch de raad, dien Lady Kew mij geeft en dien ik niet zou hebben durven vragen, is een onverwacht gunstbewijs. Mijn vader kent den omvang van het spel, mylady, waarop het u behaagt te zinspelen, en heeft mij kennis doen maken met den heer, wiens omgang u niet verkieslijk toeschijnt.»

»Waarde jonge heer, ik geloof dat het tijd is, dat gij heengaat,» zeide Lady Kew met eene soort van welwillendheid, want zij schopte behagen in Clive's vastberadenheid en was bereid hem met vriendelijkheid te bejegenen, zoolang hij geen van hare plannen dwarsboomde. »Ga naar Rome, ga naar Florence, ga waarheen gij wilt, studeer vlijtig, maak heel goede schilderijen, en als gij dan terugkomt, zullen we allen

zeer verheugd zijn u weer te zien. Gij bezit zeer groote talenten, — deze teekeningen zijn wezenlijk kapitaal."

»Niet waar, mama? Is 't geen knappe jongen?' zeide Lady Anna dadelijk met gretigheid. Clive gevoelde zich weer aangedaan, en had een onweerstaanbaren lust om Lady Anna in zijn armen te drukken en haar een kus te geven. Wat zijn wij allen dankbaar, wat is een rechtschapen hart getroffen, wanneer wij in onze smart vriendelijk worden toegesproken! De druk eener teedere hand schenkt een man moed om een operatie te doorstaan en kracht om de ijzingwekkende ontmoeting met den chirurgijn af te wachten.

De oude koele operateur, die zich met het ongeval van den heer Clive belast had, haalde nu het blinkende mes te voorschijn en deed de eerste insnede met groote vastheid en juistheid. »Wij zijn hier bijeengekomen, zooals ge wel weten zult, mijnheer Newcome," zeide zij, »om over familie zaken te spreken, en ik verklaar u ronduit, dat ik geloof dat het in uw eigen belang veel beter zou zijn, dat gij weg waart. Ik heb mijne dochter geschreven dat ik zeer ontevreden was, toen ik hoorde dat gij u hier bevondt."

»Maar het was geheel bij toeval, mama, wezenlijk dat was het," riep Lady Anna uit.

»Natuurlijk, geheel bij toeval, en geheel bij toeval was het ook dat ik het vernam. Ik heb het te Kissingen gedroomd. Gij zijt niets dan eene domme gans, Anna, zooals ik u wel honderdmaal gezegd heb. Lady Anna verzocht u te blijven, en ik, jonge vriend, verzoek u weg te gaan."

»Dat verzoek was onnoodig," antwoordde Clive. »Mijn heengaan is eene daad van mijn eigen wil, Lady Kew. Ik ging reeds, zonder dat iemand mij de deur behoefde te wijzen."

»Dat geloof ik gaarne, en mijne komst is het sein voor mijnheer Newcome's *bon jour*. Ik ben de boeman en jaag iedereen op de vlucht. Uit het tooneel dat gij gisteren hebt bijgewoond, en die geheele pijnlijke *esclandre* op de promenade, moet gij gezien hebben, jonge vriend, hoe dwaas, gevaarlijk en slecht — ja slecht — het is, als ouders betrekkingen tusschen jongelieden laten ontstaan, die tot niets dan schande en ongeluk kunnen leiden. Lady Dorking was ook zulk eene domme gans. Ik was gisteren nog geen tien minuten in de stad, of mijne kamener kwam haastig aanloopen, om mij te vertellen wat er op de promenade was voorgevallen; en hoe vermoed ik ook ware, ging ik dadelijk naar Jane Dorking en bleef dien avond bij haar en het arme schepseltje, dat door kapitein Belsize zoo slecht behandeld is. Zij geeft volstrekt niets om hem, — neen, geen zier! Hare kinderachtige liefde is reeds sinds twee jaren voorbij, toen mijnheer Jack zijne heldendaden in de gevangenis verrichtte, en als de rekel zich vleit dat het om zij-nentwil was dat zij gisteren zoo ontroerde, dan vergist hij zich geheel en al, en kunt gij hem gerust vertellen dat Lady Kew dit gezegd heeft. Zij is onderhevig aan flauwten. Dokter Finck heeft haar daarvoor behandeld zoolang zij hier is. Zij viel nog verleden dinsdag in zwijm, omdat er eene rat door hare kamer liep (de Dorkings hebben allerakeligste kamers), en geen wonder dus dat zij schrikte bij het zien van dien grooten, gemeenen, dronken rekel! Zij is geëngageerd, zooals ge weet, met uw neef, mijn kleinzoon Barnes. 't Is in alle opzichten een zeer aanbevelenswaardig huwelijk. Door hun stand zijn de beide partijen volkomen voor elkander geschikt. Zij is een goed meisje en Barnes heeft van personen van een anderen stand zooveel te lijden gehad,

dat hij den zegen van huiselijke deugden op prijs zal stellen. Het werd ook hoog tijd voor hem. Dit alles zeg ik nu zonder omwegen."

»Gaat maar weer in den tuin spelen, liefjes!» (vervolgde zij tegen de onnoozele bloedjes, die van het grasperk voor het huis binnenkwamen). »Zijt gij daar al geweest? En heeft Barnes u naar binnen gestuurd? Gaat dan maar naar boven, bij jufvrouw Quigley. Neen, wacht even. Zegt aan Ethel, dat zij beneden moet komen; gaat haar maar halen. Hebt gij mij begrepen?»

De kinderen, die van niets weten, waggelen naar boven om hunne zuster te gaan roepen, en Lady Kew vervolgt kalmpjes: »Het is sinds lang in onze familie bepaald geweest, dat Ethel zich met mijn kleinzoon, Lord Kew, verloven zou, ofschoon het altijd het best is zulke dingen niet ruchtbaar te maken voordat zij geheel beklonken zijn, gelijk gij wel zult toegeven, waarde mijnheer Newcome. Toen wij u en uw vader te Londen zagen, hoorden wij dat ook gij geëngageerd waart met eene jonge dame van uw eigen stand, zekere jufvrouw Mac Pherson of Mackenzie of zoo iets. Uwe tante, mevrouw Hobson Newcome, die, ik moet het zeggen, ijselijk ondoordacht en onverstandig is, heeft dat praatje in omloop gebracht. Het schijnt nu echter, dat het niet waar is. Zie maar niet verwonderd, dat ik zooveel van uwe zaken weet. Ik ben een oude heks en weet heel wat dingen.»

Hoe Lady Kew er achter was gekomen, of hare kamenier met Lady Anna's kamenier in betrekking stond, welke openlijke of bedekte midelen mylady bezat om zich te onderrichten, heeft schrijver dezes nooit kunnen vernemen. Waarschijnlijk had Ethel, die in de laatste drie weken kennis had bekomen van die belangwekkende omstandigheid, het in een kruisverhoor aan Lady Kew geopenbaard; en er kan een gevecht tusschen de grootmoeder en de kleindochter hebben plaats gehad, waarvan de bijzonderheden den schrijver van de kronieken der familie Newcome niet ter oore zijn gekomen. Dat er vele gevechten hadden plaats gehad, schermutselingen, belegeringen en algemeene batailles, weet ik. Als wij de kanonnen hooren bulderen en de gewonden zien, weten wij dat er gevochten wordt. Wie weet of er niet juist een groote veldslag was geleverd en juffer Newcome daar op de bovenvertrekken hare wonden verbond?

»Ik begrijp, dat gij uw nichtje gaarne vaarwel zult zeggen,» ging Lady Kew met onverstoorbare kalmte voort. »Lieve Ethel, mijnheer Clive Newcome is hier gekomen, om afscheid van ons allen te nemen.» De kleine meisjes kwamen op dit oogenblik binnen, de oudste zuster, die er vrij bleek en tamelijk fier, bijna trotsch, uitzag, aan beide zijden aan haar kleedje vasthoudende.

Clive stond bij haar binnentreden van de sofa op, waar de oude gravin hem eene plaats naast haar aangewezen had, terwijl zij de amputatie verrichtte. Hij streek het haar van zijn voorhoofd weg en sprak zeer kalm: »Ja, ik ben gekomen om u vaarwel te zeggen. Mijne vacantie is uit en ik vertrek met Ridley naar Rome. Vaarwel, Ethel! God moge u zegenen.»

Zij reikte hem de hand met de woorden: »Vaarwel, Clive,» doch die hand beantwoordde den druk niet van de zijne, en viel aan hare zijde neder, toen hij die losliet.

Toen de kleine Alice vaarwel hoorde zeggen brak zij in schreien los, en de kleine Maude, die een driftig ding was, stampte met hare roode schoentjes op den vloer, uitroepende: »Niet vaarwel! Clive moet niet heengaan.» Alice greep snikkend Clive bij zijne jas. Hij nam de kleinen

vroolijk op, ééne op elken arm, zooals hij honderdmaal had gedaan, en hotste de kinderen omhoog, waarbij zij haar grootste vermaak hadden als zij aan zijne rosse knevels mochten trekken. Hij kuste die kleine handjes en gezichtjes en was het volgende oogenblik verdwenen.

»*Qu'as-tu?*» zeide Florac, die hem, naar zijn eigen hotel gaande, op de brug ontmoette. »*Qu'as-tu, mon petit Clave? Est-ce qu'on vient de l'arracher une dent?*»

»*C'est ça,*» antwoordde Clive en stapte het *Hotel de France* binnen. »*Hola, J. J.! Ridley!*» riep hij. »Bestel het rijtuig en laten wij ons dadelijk voortmaken.» — »Ik dacht, dat wij eerst morgen zouden afmarcheeren?» zeide J. J., die echter wel vermoedde dat er iets buitengewoons gebeurd was. Werkelijk vertrok Clive een dag vroeger dan hij voornemens was geweest. Den volgende morgen ontwaakte hij te Freiburg. Hij had nu de grootsche oude kathedraal voor oogen, niet Baden met de dicht bewassen heuvelen, met de fraaie wandelingen en de lindelanen; niet Baden, de mooiste kraam op het geheele Schouwtooneel der Wereld. De wemelende menigte en de muziek, de speelafels met de bleeke croupiers en het rammelende goud, dit alles was ver uit het gezicht en het gehoor. Er was één venster in het *Hotel de Hollande*, waaraan hij dacht, hoe een blanke arm het in den vroegen morgen placht te openen en hoe daar het neteldoeksche gordijn op den ochtendwind heen en weder wapperde. Wat zou hij niet gegeven hebben, om het nog eenmaal te zien! Toen hij des avonds te Freiburg zonder zijne reisgenooten rondwandelde, dacht hij er een oogenblik aan om een paard te nemen, naar Baden terug te galoppeeren en nog een enkele maal onder dat venster: »Ethel, Ethel!» te roepen. Doch hij keerde terug naar zijne kamer, naar den stillen J. J. en den armen Jack Belsize, wien ook eene kies getrokken was.

Wij zouden Jack bijna vergeten hebben, die een achterplaats in Clive's rijtuig ingenomen had, gelijk paste voor iemand die slechts een ondergeschikte rol in deze geschiedenis speelt, en Clive zelf had hem ook haast vergeten. Doch Jack, die zijn eigen zorgen en zaken had, pakte zijn valies en kwam er mede beneden zonder een woord te zeggen, en Clive vond hem in eene rookwolk gezeten toen hij zelf in de kleine britska stapte. Ik zou wel eens willen weten, of men uit dat venster in het *Hotel de Hollande* zijn vertrek aanzag. Er zijn sommige gordijnen, waarachter geen historieschrijver, hoe nieuwsgierig ook, kijken mag.

»*Tiens, le petit part.*» riep Florac uit, die met zijne sigaar rondsletterde. »Ja, wij gaan heen,» antwoordde Clive. »Wij hebben nog eene vierde plaats open, burggraaf; gaat gij mee?»

»Dat zou ik gaarne doen, maar ik ben hier op post,» hernam Florac. »Mijn heer en neef, Monsieur le Duc d'Ivry, komt heelemaal van Bagnères de Bigorre hier naar toe en zegt dat hij op mij rekent; — *affaires d'état, mon cher, affaires d'état.*»

»Wat zal de hertogin blij zijn! Voorzichtig met dien koffer!» schreeuwde Clive. »Wat zal de prinses blij zijn!» Hij wist ternauwernood wat hij zeide.

»*Vous croyez? vous croyez?*» hervatte Monsieur de Florac. »Maar als gij toch eene vierde plaats hebt, weet ik wel wie gij daar maar op moest zetten.»

»En wie is dat?» vroeg de jeugdige reiziger.

Op dit oogenblik kwamen Lord Kew en Barnes uit het *Hotel de Hollande*. Barnes deinsde terug, toen hij het behaarde gezicht van Jack Belsize in 't oog kreeg. Kew liep de brug over. »Vaarwel, Clive!»

»Vaarwel, Jack!» »Vaarwel, Kew!» klonk het, waarbij een aantal handdrukken gewisseld werden. Voort gaat de postiljon, op zijn hoorn toeterende, en de jonge Hannibal laat Capua achter zich.

EEN EN DERTIGSTE HOOFDSTUK.

MADAME LA DUCHESSE.

Clive gaf mij in een zijner brieven uit Baden met veel humor en met talrijke schetsen ter opheldering (zooals hij gewoon was) eene beschrijving van eene groote dame, aan welke hij op die badplaats door zijn vriend Lord Kew voorgesteld was. Kew had in gezelschap van Monsieur le Duc en Madame la Duchesse d'Ivry het Oosten bereisd, daar de oude prins een vriend van mylords familie was. Hij is de persoon die Q. wordt genoemd in Madame d'Ivry's reisverhaal: *Voetstappen der Gazellen*, door eene dochter der *Kruisridders*, waarin zij zoo vurig voor Lord Kew's bekeering bidt. Verder is hij de Q., die de prinses uit de handen der Arabieren bevrijdde en menig heldenfeit bedreef, dat in hare gloeiende bladzijden aan de vergetelheid ontrukkt is. Hij van zijn kant blijft beweren, dat hij Madame la Princesse nooit van eenigen Arabier bevrijd heeft, behalve van een bedelaar die eene aalmoes eischte en dien Kew met zijn stok wegjoeg. Zij deden pelgrimstochten naar al de gewijde plaatsen, en volgens Kew was het een jammerlijk gezicht, den ouden prins te Jeruzalem de Paasch-processiën barvoets met eene kaars in de hand te zien volgen. Lord Kew nam daar van het reisgezelschap van den prins afscheid en zijn naam komt dan ook niet meer voor in het laatste gedeelte der *Voetstappen*, die, als wij getuigenis der waarheid moeten afleggen, eene wonderlijke rommelzoo uitmaken van avonturen, die door niemand anders dan de prinses bijgewoond zijn, en van mystieke uitweidingen. Gelijk de andere dichters van hare natie staat zij voor niets; daar zij niet zeer geleerd is, ver dicht zij wat zij niet weet; zij mengt den godsdienst met de opera dooreen, en voert Parijsche *pas de ballet* voor kloosterpoorten en in monnikencellen uit. Zij beschrijft den doortocht van de Roode Zee, alsof zij zelve getuige van het ijzingwekkende ongeluk ware geweest, en geeft een zoo stellig verslag van eene rampspoedige minnarij tussehen den oudsten zoon van Pharao en de dochter van Mozes, alsof er niet de minste twijfel omtrent de geschiedenis bestond. Bij de beschrijving van Kaïro vaart zij, naar aanleiding van Jozef's graanschuren, vreeselijk tegen Potiphar uit, dien zij als een ouden gek en een achterdochtigen dwingeland afschildert. Meestal houdt men er in de leesbibliotheek te Baden een exemplaar van de *Voetstappen der Gazellen* op na, daar Madame d'Ivry die badplaats geregeld bezoekt. Monsieur le Duc was niet tevreden over dat boek, hetgeen zonder zijne voorkennis in het licht verschenen was en door hem eene der tien duizend dwaze streken van Madame la Duchesse werd genoemd.

De hertog was vijf en veertig jaar ouder dan zijne gemalin. Die lieve Christelijke instelling der *mariages de convenance* (welke zoovele leden der familie, over welke deze geschiedenis handelt, op touw zetten) is het meest in Frankrijk in zwang. De bladen vermelden daar dagelijks, dat Monsieur de Foy een *bureau de confiance* houdt, waar de families op de gemakkelijkste en veiligste wijze huwelijken voor hare zonen en

dochters kunnen beramen. 't Is aan beide zijden niets dan eene geldquaestie. Mademoiselle heeft een *dot* van zooveel frank; Monsieur heeft die en die *rentes* of landerijen in bezit of te verwachten, of hij heeft een *étude d'avoué*, of een winkel met eene zekere *clientèle* die hem zoo- en zooveel jaarlijksch inkomen oplevert, hetgeen door de verstandige aanwending van zoo- en zooveel kapitaal verdubbeld zou kunnen worden; en het aardige huwelijksplannetje krijgt zijn beslag (waarbij de agent zijne procenten ontvangt) of het springt af, zonder dat iemand er zich ongelukkig door gevoelt of de wereld er wijzer door wordt. Ik laat er mij niet op voorstaan, dat ik de gevolgen van dit stelsel persoonlijk ken; doch indien de zeden eener natie zich in hare lichte litteratuur afspiegelen en de Fransche romans een tafereel van het Fransche leven zijn, dan moet het in dat land, waar de Londenaar twaalf uren nadat hij dit gelezen heeft zich bevinden kan, aangezien het slechts door twintig Engelsche mijlen zeewater van hem gescheiden is, eene heel aardige maatschappij zijn.

Toen de oude hertog d'Ivry, die, afkomstig uit den overouden Franschen adel, met den graaf van Artois uitgeweken was, met Condé gestreden had en gedurende de regeering van den Corsicaanschen overweldiger een balling was geweest, doch later weder een alleraanzienlijkst heer was geworden, al had de Revolutie hem ook van negentien-twintigste van zijn rijkdom beroofd, — toen die hertog, zeg ik, zijne beide zonen verloren had en de zoon van een dier zonen mede overleden was, alsof het Lot besloten had een einde aan de rechte lijn van dat edele huis te maken, hetwelk koninginnen aan Europa en beroemde aanvoerders aan de kruisridders geleverd had, toen was hij, daar hij een heldhaftigen geest bezat, weinig gezind om het hoofd voor zijn geduchten vijand te buigen, in weerwil van de geweldige slagen die deze hem had toegebracht. Toen hij dus reeds meer dan zestig jaar oud was — het gebeurde drie maanden vóór het uitbreken der Juli-omwenteling — werd eene jonge dame van voldoende adel, een meisje van zestien jaar, uit het klooster van het Sacré Coeur te Parijs gehaald en met groote praal en staatsie aan dezen hertogelijken weduwnaar uitgehuwelijkt. Het huwelijksregister werd met de doorluchtigste namen onderteekend. Madame la Dauphine en Madame la Duchesse de Berry ver eerden de jeugdige bruid met vorstelijke geschenken. Het volgende jaar hing haar portret, van de hand van Dubufe, op de tentoonstelling; 't was inderdaad eene bekoorlijke jonge hertogin met zwarte oogen en zwarte lokken, een paarsnoer om den hals en diamanten in 't haar, zoo schoon, in één woord, als de prinses uit een tooversprookje. Monsieur d'Ivry, die eene tamelijk onstuimige jeugd had gehad, was nog een uitmuntend geconserveerd heer. Moedig bood hij het hoofd aan zijn vijand het Lot. Men zou lichtelijk op het denkbeeld kunnen komen, dat het Lot een aristocratischen smaak had en zich vooral verheugde als het aan vorstelijke huizen, zooals de Atriden, de Borboniden en de Ivry's, slag kon leveren, waarbij de Browns en de Jones in geen aanmerking komen. De prins scheen besloten om niet alleen afstammelingen te hebben, maar zelfs den ouderdom te tartten. Op zijn zestigste jaar was hij nog altijd jong of scheen hij het ten minste. Zijn haar was zoo zwart als dat der prinses zelve, zijne tanden waren even blank als de hare. Als men hem op den Boulevard de Gand zag wandelen onder de jonge dandy's of hem in het Bois de Boulogne zag rijden met eene bevalligheid alsof hij de oude Franconi in persoon was, zou men hem tot de jongelieden gerekend hebben, waarvan hij tot aan zijn huwelijk

een aantal der smaakvolste manieren en vermaken volgde, ofschoon hij altijd eene waardigheid aan den dag legde, die hij in de oude dagen van Versailles en Trianon verkregen had en die de personen van den tegenwoordigen tijd niet kunnen evenaren. Hij was even dikwijls achter de coulissen der Opera te vinden als menig voornaam journalist of eenig dandy van twintig jaar. Evenals elk ander jonkman »rangeerde» hij zich, zooals de Franschen het noemen, kort vóór zijn huwelijk; hij nam afscheid van Phryne en Aspasie achter de coulissen en besloot zich voortaan aan zijne schoone jonge vrouw te wijden.

Daar kwam de vreeselijke Juli-catastrophe. De oude Bourbons waren andermaal op weg naar de ballingschap, behalve een slim oud afstammeling van dat ras, die grinnikend over de barricades reed en *poignées de main* wisselde met de krachtige vuisten, welke juist zijne familie uit Frankrijk weggestompt hadden. Monsieur le Duc d'Ivry, die zijne betrekking ten hove, welke door het daaraan verbonden traktement een aanzienlijke bijdrage tot zijn inkomen opleverde, en zijn pairsrang verloor, wilde evenmin den overweldiger van Neuilly als dien van Elba erkennen. De gewezen pair vertrok dus naar zijne *terres*. Hij sloot zijn huis te Parijs voor de voorstanders van den burgerkoning, en alzoo ook voor zijn naasten bloedverwant, Monsieur de Florac, die van zijn kant gaarne den eed van trouw aflegde en zitting nam in de pairskamer van Lodewijk Philips, 'tgeen hem geen moeite kostte, daar hij in de laatste jaren gewoon was geweest aan alle dynastiën trouw te zweren.

Madame d'Ivry kreeg eene dochter, die door haar edelen vader met slechts weinig genoegen verwelkomd werd, want de hertog had een erfgenaam voor zijne titels en naam verlangd, een prins de Moncontour, ten einde de plaats van zijne zonen en zijn kleinzoon te vervullen, die hem in het graf waren voorgegaan. De echtverbintenis van den ouden hertog werd echter met geen kinderen meer gezegend. Madame d'Ivry reisde alle badplaatsen af, beproefde het met pelgrimages, deed geloften en geschenken aan alle heiligen die men jegens de familie d'Ivry in 't bijzonder of jegens de families in 't algemeen ganstig gezind achtte; doch de heiligen waren doof aan dat oor: zij bleven onverbiddelijk, sedert de ware godsdienst en de Bourbons van den oudsten tak uit Frankrijk gebannen waren.

Daar zij in hun oude kasteelen of in hunne sombere woning in den Faubourg St. Germain zoo eenzellig leefden, houd ik het er voor, dat de hertog en de hertogin elkander begonnen te vervelen, gelijk soms gebeurt met lieden die een *mariage de convenance* aangaan. ja zelfs met personen die van liefde blaken en met elkander de vlucht nemen. Wanneer eene dame van een en twintig en een heer van zes en zestig alleen in een uitgestrekt kasteel wonen, hebben zij niet zelden een derden gast aan hunne tafel, die ongenoodigd komt en zich niet laat buitensluiten, hoe men de deuren ook toehoude. Hij heet *Ennui* en zulke menschen moeten menig vervelend uur en menigen eindeloozen nacht in het gezelschap van dien ongenoodigden bezoeker, van dien dagelijkschen tafelgast, van dien trouwen gezelschap aan 't hoekje van den haard, van dien opletten geleider, die u volstrekt op de wandeling vergezellen wil, en van dien slapeloozen en onrustigen bedgenoot doorbrengen.

In den aanvang legde Monsieur d'Ivry, die goed geconserveerde heer, die nooit wilde toegeven dat hij niet jong meer was, geen anderen twijfel met betrekking tot zijne jeugdigheid aan den dag, dan dat hij uiterst jaloersch was en alle jonge mannen op een afstand hield. Ma.

dame la Duchesse heeft waarschijnlijk gedacht, dat alle mannen hun haar verfden, een keurslijf droegen en de rheumatiek hadden; hoe zou het onnoozele duifje, uit het klooster van het Sacré Coeur komende, beter geweten hebben? Men ziet, dat er bij die *mariages de convenance*, ofschoon een kroontje een mooi jong meisje goed moge passen en ook een mooi jong meisje een ouden heer goed passen moge, punten zijn omtrent welke de huwelijkskoppelaar geen volkomene overeenstemming kan bezorgen, humeuren waarover Monsieur de Foy en zijne beroepsgenooten geen macht bezitten, en smaken waarvan in de huwelijksvoorwaarden geen melding kan worden gemaakt. De hertog en de hertogin waren dus ongelukkig met elkander en hadden twist, evenals het gemeenste huwelijkspaar dat elkander ooit over de tafel uitschold.

In deze rampzalige huiselijke omstandigheden nam Madame hare toevlucht tot de letterkunde en Monsieur tot de politiek. Zij ontdekte dat zij een ongewaardeerd genie was, en wanneer eene vrouw dien schat in haar boezem vindt, bepaalt zij natuurlijk zelve den prijs van dat artikel. Hebt ge ooit de eerste gedichten van Madame la Duchesse d'Ivry gezien: *les Cris de l'âme*? In een wit gewaad en met over den rug neergolvende haren, las zij die verzen aan hare vertrouwde vriendinnen voor. Zij maakten een zekeren opgang. Daar Dubufe haar als Hertogin geportretteerd had, schilderde Scheffer haar nu als Muze. Dit was in het derde jaar van haar huwelijk, toen zij openlijk in verzet kwam tegen den hertog haar gemaal, hare salons voor kunstenaars en letterkundigen openstelde en zich voornam, daar zij nog altijd zeer devoot was, genie en godsdienst te vereenigen. Er kwamen dichters bij haar; toonkunstenaars tokkelden de gitaire; als haar echtgenoot binnentrad struikelde hij over de sabel en de sporen van graaf Almaviva van den Boulevard of over Don Basilio met zijn grooten sombrero en zijne schoengespen. De oude heer werd buiten adem en in verbijstering gehouden, als hij haar in hare grillen volgen moest. Hij behoorde tot het oude Frankrijk, zij tot het nieuwe. Wat wist hij van de *école romantique* en van die jongelui met hunne *Marie Tudors* en *Tours de Neste*, met hunne bloedige geschiedenissen van koninginnen die hare minnaars in zakken naaiden, van keizers die bijeenkomsten met rooverhoofdlieden in het grafgesticht van Karel den Groote hielden, van Buridans en Hernani's en andere soortgelijke gekheden? Monsieur le Vicomte de Châteaubriand was als schrijver een man van genie en zou stellig onsterfelijk zijn, en de jonge Monsieur de Lamartine was uiterst *bien pensant*; doch, *ma foi*, men moest den hertog maar een werk van Crébillon fils geven of eene klucht van Monsieur Vadé, waarover hij lachen kon; en als het op verhevene gevoelens en een schoonen stijl aankwam, dan had hij genoeg aan Monsieur de Lormian (ofschoon een Bonapartist) en den abbé Delille. Wat de nieuwe school betrof, bah! wat hadden die Dumas en Hugo en Musset te beteekenen? »Monsieur de Lormian zal onsterfelijk wezen, Monsieur,» zeide hij, »als die *freluquets* vergeten zijn.» Na zijn huwelijk kwam hij niet meer achter de coulissen van de Opera, doch hij werd een vrij trouw bezoeker van het Théâtre Français, waar hij bij de meesterstukken der Fransche treurspelpoëzie zat te snorken.

Eenigen tijd na het jaar 1830 was de hertogin zulk eene vurige Carliste als de hertog maar wenschen kon, en in den beginne conspireerden zij te zamen op hun gemak. Daar de hertogin een avontuurlijken aard bezat, zou niets haar aangeneramer zijn geweest dan dat zij de hertogin van Berry op haar gewaagden tocht door de Vendée had mo-

gen vergezellen, vooral indien zij zich daarbij als een man had mogen kleeden. Zij werd echter bewogen om te Parijs te blijven en daar de goede zaak te dienen, terwijl Monsieur le Duc zich naar Bretagne begaf, om der moeder van zijn koning zijn degen aan te bieden. Doch de hertogin van Berry werd te Rennis uit den schoorsteen gehaald waarin zij zich verborgen had, en later kwamen er nog heel andere dingen aan 't licht. De wereld zeide, dat ons onnoozele hertoginnetje te Parijs de oorzaak van die ontdekking was. Men had haar van spinonnen omringd en er waren personen aan welke zij alles vertelde wat zij wist. Toen Monsieur le Duc zijn jaarlijksch bezoek bij de doorluchtige ballingen te Görlitz aflegde, werd hij zeer onheusch ontvangen en Madame la Dauphine gaf hem haar misnoegen te kennen. Toen hij dus te Parijs terugkwam volgde er eene geweldige ruzie met Madame la Duchesse. Hij daagde Monsieur le Comte de Tiercelin, *le beau Tiercelin*, een der ordonnance-officieren van den hertog van Orleans, tot een duel uit, ten gevolge van een geschil over een kop koffie in een salon, en kwetste werkelijk — hij op zijn vijf en zestigste jaar! — den *beau Tiercelin*. Zijn neef, Monsieur de Florac, was onuitputtelijk in loftuitingen over des hertogs dapperheid.

Die lieve gestalte en die mooie tint, die het portret van Madame la Duchesse d'Ivry door Dubufe zoo bekoorlijk maakten, hebben lang stand gehouden, hoewel, wij moeten het erkennen, alleen op de schilderij. »*Je la préfère à l'huile,*» placht de burggraaf de Florac van zijne nicht te zeggen. »Zij moest hare bloesjes van Monsieur Dubufe nemen; die van hare tegenwoordige leveranciers zijn op verre na zoo natuurlijk niet.» Soms verscheen de hertogin met die nagemaakte rozen, doch deed zich een andermaal doodelijk bleek voor. Nu eens was zij dik, dan weder jammerlijk dun. »Als zij in gezelschap gaat,» zeide de burggraaf, »omringt *ma cousine* zich met *jupons* — *c'est pour défendre sa vertu*. Als zij in eene vrome bui is doet zij afstand van blanketsel, gebraden vleesch en crinolines en *fait maigre absoluement*.» Om haar gemaal den hertog te plagen legde zij met den burggraaf de Florac aan, en voor haar eigen plezier wierp zij hem weer weg. Zij nam zijn broeder, den abbé de Florac, tot biechtvader en scheidde spoedig weer van hem. »*Mon frère, ce saint homme, ne parle jamais de Madame la Duchesse, maintenant,*» zeide de burggraaf. »Zij moet hem *des choses affreuses* gebiecht hebben — oh, oui! *affreuses, parole d'honneur!*»

Daar de hertog d'Ivry een aarts-koningsgezinde was, moest Madame la Duchesse een ultra-Philippiste zijn. »*O oui! tout ce qu'il y a de plus Madame Adelaide au monde!*» riep Florac. »*Elle raffole de Monsieur le Régent*. Zij was gewoon te vasten op den dag van de terdoodbrenging van Philippe Egalité, heilige en martelaar. Ik zeg dat zij dat eenigen tijd gewoon was, want om haar man te tergen en mijn broeder den abbé terug te doen komen, ging zij met dominé Grigou spreken en in de gereformeerde kerk onder zijn gehoor zitten. Toen dit schaaft haar herder op die wijze had doen terugkeeren, gaf zij dominé Grigou zijn afscheid weer. Daarop begon de abbé haar weer te vervelen en heeft mijn broeder, zijn braaf hoofd schuddende, haar verlaten. Ah, zij moet den abbé dingen verteld hebben, die hem verstormd hebben doen staan! Gij weet waarschijnlijk, dat hij sedert in de orde der Dominikanen gegaan is? Op mijn woord van eer, ik geloof dat hij uit vrees voor haar de wijk in een klooster genomen heeft. Gij zult hem te Rome zien, Clive. Deel hem het laatste nieuws van zijn broer mee en zeg hem dat die verloren zoon thans boete doet onder de zwijnen.

Op mijn woord van eer, ik wacht slechts op den dood van Madame la Vicomtesse de Florac om te trouwen en mij te rangeren!

»Na royaliste, philippiste, katholieke en hugenote geweest te zijn, moest Madame d'Ivry zich natuurlijk tot het pantheïsme wenden, tot zwaargebaarde filosofen, die aan niets gelooven, zelfs niet aan schoon linnen, eclecticisme, republikanisme — wat weet ik het! Al hare overgangen zijn in gedachtenis gehouden, door boeken van haar maaksel. Eerst verscheen *Les Démons*, een katholiek gedicht, dat Karel IX tot held heeft; de demons worden meerendeels in den St.-Bartholomeusnacht doodgeschoten. Hoe goed katholiek zijne moeder ook zij, ontstelde zij toch over de barheid van die leer. Daarop volgde *Une Dragonnade*, par Madame la Duchesse d'Ivry, 'tgeen geheel op uwe hand is. Dat was in den tijd van dominé Grigou. Het laatste werk was *Les Dieux déchus*, poème en 20 chants par Madame la D— dI. Wees op uwe hoede tegen die muze! Als zij zin in u krijgt, zal zij u niet met rust laten. Als gij dikwijls in haar gezelschap komt, zal zij zich verbeelden dat gij verliefd op haar zijt en het aan haar man vertellen. Zij vertelt later alles aan mijn oom — nadat zij met u twist heeft gemaakt en gij begonnen zijt haar te vervelen. Eens te Londen kwam zij op den inval om Kwakers te worden; zij nam het gewaad daarvan aan, raadpleegde een leeraar van die *culte* en maakte als naar gewoonte twist met hem. Het schijnt dat de Kwakers niet duelleeren, anders zou mijn arme oom er bij betrokken geworden zijn.

»Daarna kwam de beurt aan de filosofen, de scheikundigen, de natuurkenners en wie al niet? Zij liet een laboratorium in haar hotel inrichten en kookte vergiften zooals Madame de Brinvilliers. Uren lang bracht zij in den *Jardin des Plantes* door. Sedert zij *affreusement maigre* is geworden en hooge japonnen draagt, heeft zij zich meer en meer in het denkbeeld versterkt, dat zij op Maria Koningin der Schotten gelijkt. Zij draagt een smal kraagje en een hoofdkapje evenals dez. Zij zegt, dat ieder man, dien zij bemind heeft, tot ongeluk gekomen is. Hare kamers noemt zij Lochleven. Nu, den huisbaas van Lochleven beklag ik! Dien dikken Blackball, dien ge wel kent, dien koffiehuispilaar, dien *prince de mauvais-ton*, noemt zij haar Bothwell; den kleinen Mijaud, den armen pianist, noemde zij haar Rizzio; den jongen Lord Greenhorn die hier was met zijn gouverneur, een monsieur van Oxford, bestempelde zij met den naam van haar Darnley, en de Anglikaansche dominé was haar John Knox! Die arme man was daar geheel verrukt over. Wees op uwe hoede tegen die vale sirene, mijn kleine Clive! mistrouw haar gevaarlijk gezang! Hare spelonk is *jonchée* met de beenderen harer slachtoffers. Zorg dat gij daar niet toe behoort!"

Wel verre dat zulke waarschuwingen Clive bewogen zouden hebben om Madame la Duchesse te ontwijken, zouden zij hem waarschijnlijk alleen des te begeeriger hebben gemaakt om met haar in kennis te komen, indien niet een edeler genegenheid hem elders geboeid had. In den beginne, toen hij in het salon van Madame d'Ivry geïntroduceerd werd, was hij daarover verheugd en gestreeld en gedroef hij zich zeer voorkomend en onderhoudend. Hij had niet tevergeefs Horace Vernet bestudeerd en maakte eene fraaie schets, waarop Kew haar uit de handen der Arabieren verlost en het niet aan sabels, pistolen, burnoes en dromedarissen ontbrak. Hij teekende ook haar dochtertje Antoinette uit en vervaardigde een sprekend gelijkend portret van jufvrouw O'Grady, die de gouvernante van het dochtertje en de gezelschapsdame der moeder was. Jufvrouw O'Grady, die het breedste Iersche accent bezat, was

geëngageerd om Antoinette de zuivere uitspraak van het Engelsch te leeren. Doch de groote oogen en geblankette wangen der Fransche dame konden de vergelijking met Ethel's natuurlijke bevalligheid en schoonheid niet doorstaan. Clive, die tot hofschilder van de Koningin der Schotten was aangesteld, verwaarloosde zijn ambt en liep naar de Engelsche factie over. Een paar andere volgelingen van Hare Majesteit deden hetzelfde en lieten haar in geene zeer aangename stemming achter.

Er waren dikwijls oneenigheden tusschen Monsieur d'Ivry en zijne naaste bloedverwanten geweest: politieke geschillen en familietwisten, te lang om hier te verhalen. De hertog, die zelf een losbol was geweest, kon niet dulden dat de burggraaf de Florac het nu ook was. Er hadden pogingen tot verzoening plaats gehad, die vruchteloos waren gebleven. De burggraaf had den korten tijd op intiemen voet met het hoofd zijner familie mogen verkeer en was toen afgewezen, omdat hij te intiem was. Met of zonder reden, de hertog was jaloersch op alle mannen, die in de nabijheid der hertogin kwamen. »Hij is achterdochtig,» zeide zijne vrouw, »omdat hij zich den vroegeren tijd herinnert, en zich verbeeldt dat alle mannen hem gelijken.» De burggraaf zeide van zijn kant met bescheidenheid: »Mijn neef bewijst mij de eer jaloersch op mij te zijn,» en beruste schouderophalend in zijne verbanning.

Gedurende de emigratie de was de oude Lord Kew zeer vriendelijk voor de uitgewekenen geweest, waaronder ook Monsieur d'Ivry behoord had, en deze edelman stelde er nu prijs op, om aan alle leden der familie Kew, als zij in Frankrijk kwamen, de gastvrijheid te vergelden, die hij zelf in Engeland genoten had. Hij herinnerde zich nog altijd de schoonheid van Lady Kew of beweerde dit ten minste. Wat zijn er niet een aantal vrouwen, die tegenwoordig tot de leelijke behooren, van welke men dezelfde vleierende bijzonderheid verhaalt! Het moet wel waar zijn, want zij verklaren het immers zelve? Ik ken weinig zaken die opmerkelijker zijn of meer stof tot philosophische beschouwingen opleveren dan die fysieke veranderingen.

Toen de oude hertog en de oude gravin elkander weder ontmoetten en in een vertrouwelijik gesprek geraakten, begonnen zij een *jargon* te bezigen, dat verwonderlijk was om aan te hooren. De oude praatjes herleefden weer, de oude kwaadsprekerijen stonden weer uit haar graf op, en dansten en lachten en vleiden evenals die booze nonnen, welke Bertram en Robert le Diable uit hare graven doen opstaan, op de diabolische bezwering van de bassons. Het paviljoen van Brighton was weder bewoond; in Ranelagh en het Pantheon wemelde het weder van dansers en maskers; Perdita kwam weder te voorschijn en danste een menuet met den prins van Wallis. Mevrouw Clarke en de hertog van York dansten wederom met elkander — een aardig dansje. De oude hertog droeg een *jabot* en *ails de pigeon*, en de oude gravin een hoepelrok en een kussentje op haar hoofd. Als de jongere lieden binnenkwamen veranderden de oude lui de onderwerpen van hun gesprek en riep Lady Kew den braven ouden koning George en de goede oude leelijke koningin Charlotte te hulp. Mylady was eene zuster van den markies van Steyne en had verscheidene punten van overeenkomst met dien betreuder edelman. Hunne familie had betrekkingen in Frankrijk, en Lady Kew bezat altijd een *pied-à-terre* te Parijs, een hoofdkwartier der kwaadsprekerij, waar de *bien-pensants* bijeenkwamen en de afgrijselijkste geschiedenissen ten nadeele van het regeerende huis verhaalden. Zij was het, die *le petit Kiou*, toen nog een knaap, aan Monsieur en Madame d'Ivry toevertrouwde, om hem in de Parijsche maatschappij in te leiden.

Hij werd als een zoon des huizes behandeld door den ouden hertog, van wiens vele vóórnamen er een is overgedragen op Francis George Xavier, graaf van Kew en burggraaf Walham. Zoo Lady Kew iemand haatte (en zij kon dat doen met een hartgrondigen haat), dan was het hare schoondochter, Walham's weduwe, en de methodisten die haar omringden. Zou Kew bij zijne moeder blijven onder een troep psalmzingerende oude vrouwen en dominé's? *Fi donc!* Frank was Lady Kew's jongen; zij zou hem vormen, hem uithuwelijken, hem haar geld nalaten, indien hij iemand trouwde die haar beviel, en hem laten zien wat leven was. En zij liet het hem zien!

Hebt gij te Londen uwe kinderen wel eens naar de Nationale Galerij medegenomen en hun het *Mariage à la Mode* getoond? Ging de kunstenaar het recht van zijn beroep te buiten, door de catastrophie voor te stellen, waaronder al die schuldige personen lijden? Indien deze fabel niet waar ware, indien ontelbare jongelieden, die het vermaak najagen, haar niet verwerkelijkt hadden en door de moraal waren gefolterd, zou ik deze bladzijde verscheuren. Ge weet dat er in onze sprookjes van de kinderkamer doorgaans eene goede toovergodin voorkomt die wijzen raad geeft, en eene slechte die den jongen prins misleidt. Wellicht gevoelt gij, dat er in uw eigen leven een Goed Beginsel is, hetgeen u smeekt om zich in zijne liefderijke armen te werpen, en een Slechte Hartstocht die u ook tot zich tracht te lokken. Wees maar gerust, goedhartige lieden! Wij achten deze maal verrassingen en *coups de théâtre* beneden ons, en verzekeren aan die brave zielen, die belang in hem stellen, dat er een Goede Geest in aantocht is om onzen jongen Lord Kew te beschermen.

Door haar hofstoet en hare volgelingen omringd, was *la Reine Marie* gewoon de speeltafel met hare tegenwoordigheid te verceren, waar het geluk zich nu eens voor en dan eens tegen Hare Majesteit verklaarde. Hare verschijning bracht altijd eene zekere opschudding teweeg in de zaal der roulette, het spel dat zij begunstigde, daar het »vruchtbaarder in emotiën" was dan het zooveel langzamere Trente et Quarante. Zij droomde van getallen, had geliefkooosde bezweringsformulieren, lette op de gedaante der schillen van perziken en andere vruchten, op de nummers der huizen en der huurkoetsen, kortom zij was bijgeloovig *comme toutes les âmes poétiques*. Doorgaans bracht zij eene fraaie agaten bonbonnière vol goudstukken mede, als zij wilde spelen. Het was merkwaardig op hare grimassen en gedragingen, haar aanroepingen van den hemel, haar opgetogenheid en hare wanhoop te letten. Madame la baronne de la Cruchecassée zat aan haar ééne zijde, Madame la comtesse de Schlangenbad aan haar andere te spelen. Als Hare Majesteit al haar geld verspeeld had, verwaardigde zij zich te leenen, — niet van die dames, want deze, die vorstelijke luim kennende, hadden nooit geld bij zich; zij beweerden dat zij altijd verloren en staken althans zoo spoedig mogelijk hare winst in den zak, die zij nooit op tafel lieten liggen; zij verlieten de speeltafel, gelijk hovelingen dat gewoon zijn, als zij zagen dat het fortuin hare souvereine begon tegen te loopen. De officieren van haar huis waren graaf Punter, een Hannoveraan, de cavaliere Spada, kapitein Blackball van een mysterieus Engelsch regiment, dat een van de 120 kan zijn die op de legerlijst vermeld staan, en andere Grieksche, Russische en Spaansche edellieden en heeren. Mijnheer en mevrouw Jones (uit Engeland), die met de prinses kennis gemaakt hadden te Bagnères (waar haar gemaal uithoofde van zijne jicht nog moest blijven vertoeven) en haar den ganschen weg op den voet

gevolgd waren tot Baden, werden verblind door den luister van het gezelschap, waaronder zij zich bevonden. De jonge jufvrouw Jones schreef aan hare dierbaarste vriendin, jufvrouw Thompson op Cambridge Square te Londen, brieven welke die jonge dame van spijt deden barsten. Bob Jones, die sedert zijn vertrek uit het vaderland een paar snorren had laten staan, begon de arme kleine Fanny Thompson te verwaarloozen, nu hij in »de voornaamste Europeesche kringen» verkeerde. Kon hij niet uitzicht maken om op zijn brougham het wapen eener gravin met dat der familie Jones te kwartileeren, of, wat nog deftiger zou staan, de wapens naast elkander te laten schilderen, met eene kroon er boven? »Weet gij, dat de prinses zich zelve de Koningin der Schotten en mij haar Juliaan Avenel noemt?» vroeg Jones opgetogen aan Clive, die mij in zijne brieven de metamorphose van onzen vroegeren schoolkameraad beschreef, een procureurszoon dien ik mij nog als een huilerig jongetje bij de Grauwebroeders herinnerde. »De prinses zal eene ridderorde instellen, Newcome,» voegde Bob er in vervoering bij. Elk van haar adjudanten had eene rist ridderkruisen aan zijn knoopsgat, de arme Jones natuurlijk uitgezonderd.

Monsieur de Florac was, evenals al de personen die juffer Newcome zagen, toen zij met haar gezelschap te Baden verscheen, verrukt geweest over hare schoonheid. »Ik weid daar altijd over uit bij de hertogin, omdat ik weet dat dit haar zooveel plezier doet,» zeide de burggraaf. »Gij hadt haar blik eens moeten zien, toen uw vriend Monsieur Jones de schoonheid van juffer Newcome roemde. Zij knarste van woede op de tanden. *Tiens, ce petit surnois de Kiou!* Hij sprak altijd van juffer Newcome, alsof zij niets anders dan een zak geld was waarmee hij ging trouwen, eene goudbaar uit de City, — *une fille de lord-maire*. Hebben al de Engelsche bankiers zulke juweelen van dochters? Als de Vicomtesse de Florac maar van de aarde weg was, *dont elle fait l'ornement*, zou ik mij zelfs bij de charmante Mies aanmelden en een wedstrijd met Kiou aangaan.» De burggraaf koesterde niet den minsten twijfel, dat hij het dan wel winnen zou.

Toen Lady Anna Newcome voor 't eerst in de balzaal te Baden verscheen, verzocht Madame la Duchesse d'Ivry den graaf van Kew (dien zij *notre filleul* noemde) haar aan mylady zijne tante en hare bekoorlijke dochter voor te stellen. »Mijn *filleul* had mij niet op zooveel bevaligheid voorbereid,» zeide zij met een blik op Lord Kew, die zijn lordschap eenigszins verlegen maakte. Zij was in de uiterste mate vriendelijk en voorkomend, en aan hare complimentjes en vleierende woordjes kwam den ganschen avond geen einde. Zij verklaarde aan moeder en dochter beiden, dat zij nooit zulk een lief meisje als Ethel had gezien. Als zij Lady Anna's kinderen op de wandeling zag, liep zij er naar toe (zoodat de adjudanten, kapitein Blackball en graaf Punter, verstomd stonden over hare teederheid) en smoorde de kleinen onder kussen. Wat een leliën en rozen! Wat een allerliefste schepseltjes! Wat een speelkameraadjes voor haar eigene Antoinette. »Is dit uwe gouvernante, jufvrouw Quigley? Mademoiselle, gij moet me vergunnen u voor te stellen aan jufvrouw O'Grédi, uwe landgenoot, en ik hoop dat onze kinderen altijd bij elkander zullen zijn.» De Iersche protestantsche gouvernante keek met een zuur gezicht de Iersche katholieke gouvernante aan; er lag eene Boyne tusschen die beiden.

De kleine Antoinette, die het altijd zeer eenzaam had, was blijde dat zij kameraadjes vond. »Mama kust mij op de promenade,» vertelde zij op argelooze manier, »maar thuis doet zij het nooit.» Op zekeren

dag toen Lord Kew, Florac en Clive met de kinderen speelden, zeide Antoinette: »*Pourquoi ne venez-vous plus chez nous, Monsieur de Kew?* En waarom zegt mama, dat gij een *lâche* zijt? Gisteren zeide zij het aan die Messieurs. En waarom zegt mama, dat gij slechts een *vaurien* zijt, *mon cousin*? Gij zijt altijd zoo goed voor mij! Ik houd meer van u dan van al die Messieurs. *Ma tante Florac a été bonne pour moi à Paris aussi — ah, qu'elle a été bonne!*»

»*C'est que les anges aiment bien les petits chérubins*, en mijne moeder is een engel, begrijpt ge?» roept Florac uit, haar kussende.

»Uwe moeder is niet dood,» hernam de kleine Antoinette, »en waarom schreit gij dus, *mon cousin*?» De drie aanwezigen waren door dit kleine tooneel en deze toespraak zeer geroerd.

Lady Anna Newcome ontving de complimentjes en vleierijen van Madame la Duchesse met eene koelheid, opmerkelijk bij iemand die altijd zoo goedhartig was. Ethel gevoelde bij instinct dat er iets met die vrouw niet in den haak was en hield zich dus met fiere behoedzaamheid op een afstand. De Fransche dame kon over het gedrag van het jonge meisje niet gesticht zijn, maar verflauwde toch niet in hare lachjes en complimentjes, hare vleierijen en hare betuigingen van bewondering. Zij was er bij, toen Clara Pulleyn op den grond zeeg; en onuitputtelijk in *calineries* en troostredenen, in shawls en reukfleschjes voor de ongelukkige jonge dame, begeleidde zij haar naar huis. Zij informeerde telkens naar den welstand van *cette pauvre petite miss Clara*. O, wat spotte zij met *ces Anglaises* en hare preutschheid! Kan men zich haar en haar gezelschap voorstellen, nu de theetafel dien avond in de schemering gereedstaat en de hofstoet bijeen is. Madame de la Cruchecassée en Madame de Schlangerbad en hare gesnorbaarde onderdanige dienaren graaf Punter, baron Spada, markies Jago, prins Jachimo en de waardige kapitein Blackball? Kunt gij u in den maneschijn eene vergadering van booze geesten voorstellen, die het nog warme lijk eener reputatie verslinden, en u de scherts en spotternij, het gelach en het geknars der tanden verbeelden, onderwijl zij de teedere ledematen vaneen scheuren en zich aan de malsche brokken vergasten?

»De dampkring dezer plaats is niet goed voor u, mijn kleine Kew,» was de raad, dien een vriend van Lord Kew dien jongen edelman gaf; »de lucht is hier gevaarlijk. Wend dringende bezigheden in Engeland voor; laat uw kasteel afbranden, of zeg dat uw rentmeester op de vlucht gegaan is en gij hem vervolgen moet. *Partez, mon petit Kiou; partez*, of er zal nog een ongeluk gebeuren.»

TWEE EN DERTIGSTE HOOFDSTUK.

BARNES' VRIJERIJ.

Ethel had onderscheidene pogingen aangewend, om met haar aantaande schoonzuster op een vertrouwelijken voet te komen, en het was haar gelukt om vóór Barnes' aankomst met Lady Clara te wandelen, te rijden en te praten. Daarbij had zij geen hooge gedachten van Clara's geestvermogens opgedaan; wij hebben dan ook reeds gezegd, dat Ethel meer neiging bezat om de vrouwen te gispren dan om ze te bewonderen en dat zij voor de voorname jonge dames van hare kennis hard was. In haar later leven werd hare hooghartigheid door zorg en nadenken

getemperd en leerde zij de menschen met meer welwillendheid beschouwen; doch op dit tijdstip en nog jaren daarna ergerde zij zich aan onbeduidende menschen, zonder dat zij moeite deed om hare minachting te ontveinzen. Lady Clara was zeer bang voor haar. De kinderachtige gedachten, die zij vertrouwelijk uitte wanneer Jack Belsize's opgeruimde stem haar daartoe aanmoedigde, namen de vlucht voor Ethel, die strenge nimf met de doordringende oogen, en kropen in de boschjes en de schaduw weg. Wie heeft het niet bijgewoond hoe een paar eenvoudige meisjes (of misschien minnaars) de hartjes uitstortten, om haar eigene aardigheden lachten en zonder einde voortkeuvelden, totdat mama met haar ontzagwekkend gelaat verscheen, of de gouvernante met hare droge zedepreeken, en dadelijk houdt het gesprek op, het gelach verstomt, het getjilp der arme vogeltjes is uit. Lady Clara, van een beedeerd aard, was even bang voor Ethel als voor haar vader en moeder; terwijl daarentegen hare volgende zuster, een levendig schepseltje van zeventien jaar, die beter onder de jongens thuis zou geweest zijn, volstrekt niet bevreesd was voor juffer Newcome en ook bij deze veel meer in de gunst stond dan hare kalme oudere zuster.

Jonge dames kunnen in de liefde gedwarsboomd zijn en hare beproevingen, hare radelooze oogenblikken van smart en tranen, hare slape-looze nachten en meer van dien aard gehad hebben; doch alleen in zeer sentimenteele romans houden de personen zich voortdurend met dien hartstocht bezig, en ik geloof dat de gebroken harten, waarvan men wel eens spreekt, inderdaad zeer zeldzaam zijn. Tom loopt een blauwtje; hij verkeert eenigen tijd in een vroeselijken toestand, verveelt al zijne bekenden met zijn zuchten en jammeren, herstelt weer van den slag, dineert met goeden eetlust, begint belang te stellen in den volgende wedren, en wordt weder als gewoonlijk te Newmarket gezien, waar hij de sommen uitgalmt, die hij wil verdedden. De jonge jufvrouw ondervindt evenzeer de kracht der ziekte en herstelt weer; de modes, die Madame Crinoline uit Parijs heeft medegebracht, boezemen het jonge schepseltje belang in; zij verwaardigt zich na te gaan of paars of blauw haar het best staat; zij overlegt met hare kamenier, om het ochtendtoilet, dat in het voorjaar gediend heeft, ook voor het najaar te doen dienen; zij keert weder tot hare boeken, hare piano en hare muziek terug (ofschoon zij misschien zekere liedjes laat varen, die zij vroeger placht te zingen); zij walst met den kapitein, walst langer en beter en tienmaal vlugger dan Lucy die met den majoor danst, geeft levendige antwoorden op de gezegden van den kapitein, gebruikt iets van het souper, en knikt hem nog eens vriendelijk toe, eer zij de glazen van het rijtuig ophaalt.

Het moge waar zijn, dat Clive niet van zijn neef Barnes houdt en dat vele andere heeren in dien afkeer deelen, maar met alle dames is dit het geval niet, want Barnes kan zich zeer aangenaam maken als hij verkiest. Hij is ijselijk stekelig, dat is waar; doch velen luisteren gaarne naar die zoo stekelige jongelui, en wij maken ons niet al te boos wanneer wij met onze bekenden, ja zelfs met sommige onzer vrienden, den draak hooren steken. Barnes was een der beste walsers in de groote wereld, dat lijdt geen tegenspraak, terwijl het even vast stond, dat iemand Anders zeer linksch en langzaam was en altijd zijne dansers op de voeten trapte, waarvoor hij onophoudelijk verschooning moest vragen. Barnes draait zijne dansers nog een onnoemelijken tijd, nadat zij op het punt heeft gestaan flauw te vallen, de zaal rond. Wat maakt hij een grappen over de andere dansers, als hij eindelijk ophoudt! Hij

is niet mooi, maar zijn gezicht bezit iets ongemeens en gedistingeerd, en zeker is het, dat hij allerfraaiste kleine handen en voeten heeft.

Hij komt elken dag uit de City, loopt op zijne stille manier even bij de familie Dorking aan en drinkt ten vijf uur thee. Altijd brengt hij een aantal van de grappigste anekdotes mede, maakt mama en Clara aan 't lachen en doet Henriëttä, die nog bij de gouvernante leert, van 't lachen bijna stikken. Papa heeft de hoogste gedachten van mijnheer Newcome als man van zaken; als de arme lieve papa in zijn jongen tijd zulk een vriend had gehad, zou het nu met zijne zaken zoo ongelukkig niet staan. Willen zij ergens heen, mijnheer Newcome is altijd bereid. Heeft hij hen niet aan zulk eene goede kamer geholpen, om den optocht van den lord mayor te zien, en heeft hij Clara niet aan 't schateren gemaakt over die wonderlijke burgerlui op het bal in 't Mansion House? Hij vertoont zich op elke partij en wordt nooit moe, ofschoon hij zoo vroeg opstaat; hij walst met niemand anders dan Clara en is altijd bij de hand als zij in het rijtuig moet geholpen worden. Wat zag hij er op de receptie ten hove knap uit in zijn uniform der Newcome-huzaren, donkergroen met zilvergalon! Hij kan na het diner met papa en de andere heeren zoo verstandig over de politiek spreken! Hij is een standvastig conservatief, zeer scherpzinnig en kundig, zonder eenige van die gevaarlijke nieuwerwetsche denkbeelden, die aan jongelieden zoo eigen zijn. Als die lieve Sir Brian Newcome om redenen van gezondheid zijn mandaat moet nederleggen, zal mijnheer Newcome in het Parlement komen en dan weder aanspraak maken op den ouden baronstitel, die in de familie behoort, maar sedert den tijd van Richard III gesluimerd heeft. Zij waren diep, heel diep afgedaald. Mijnheer Newcome's grootvader kwam naar Londen met een knapzak op den rug, evenals Whittington. Hoe romanesk, niet waar?

Zoo is het nu reeds maanden lang voortgegaan. Niet in één dag heeft men Lady Clara kunnen bewegen het verledene te vergeten en het rouwgewaad af te leggen. Zeer waarschijnlijk is het, dat men haar dag aan dag de ontensprekelijke fouten en de vele kleine zonden van — van *dien anderen* heeft voorgehouden. De menschen, die de jonge dame omringen, kunnen zeer bereid zijn om haar gevoel te sparen, doch hebben er geen belang bij om den armen Jack tegen de verdiende afkeuring te vrijwaren. Dat een zoon van den ouden Highgate zulk een verkwister, zulk een oneer voor zijn stand was, zulk een leven leidde en zulk een opschudding maakte! Lord Dorking hield den heer Belsize voor een monster dat tot alles in staat was, voor een duivel in menschelijke gedaante: hij verzamelde alle praatjes die ooit ten nadeele van dien jongen man in omloop waren geweest en waaraan geen gebrek was, en sprak nooit van hem dan met ziedende verontwaardiging. Nadat Barnes Newcome maanden lang aan Lady Clara onverdroten het hof had gemaakt, werd hij eerlijk door haar aangenomen en wachtte zij hem te Baden af, zonder eenigen tegenzin; totdat daar, terwijl zij met haar vader over de promenade ging, de schim harer doode liefde plotseling voor haar oprees en zij bezwijmd ter aarde stortte.

Als Barnes Newcome het raadzaam acht kan hij zeer toeschietelijk van humeur en zacht in zijne gedragingen zijn. Wat hij over dit pijnlijke onderwerp sprak, was zeer betamelijk. Hij schreef Lady Clara's ontroering geen oogenblik toe aan enig overgebleven gevoel ten gunste van mijnheer Belsize, maar alleen aan eene natuurlijke herinnering van het verledene en aan de plotselinge verschijning, welke die herinnering had opgewekt. »De naam eener dame moet nooit tot het onderwerp van

een twist tusschen mannen gemaakt worden," zeide Newcome met groote deftigheid tegen Lord Dorking, »en kapitein Belsize is ook zeer te juister tijd vertrokken, anders zou ik hem zeker gekastijd hebben. Hij heeft Baden dezen namiddag verlaten met een ander avonturier, tegen wien ik mijn eigen familie heb moeten waarschuwen. Ik ben blij dat beiden weg zijn, maar vooral kapitein Belsize; want ik ben zeer driftig, mylord, en ik geloof niet, dat ik mij zou hebben kunnen bedwingen."

Toen de graaf van Dorking deze treffende rede van Barnes Newcome aan Lord Kew mededeelde en eene warme lofspraak op diens karakter, verstand en waardigheid hield, schudde Kew ernstig het hoofd en zeide: »Ja, als Barnes op u schiet, zijt ge een kind des doods; 't is een duivel van een kerel!" en hij schaterde het pas uit, toen Lord Dorking vertrokken was. Maar toen, dat verzeke ik u, haalde hij zijn hart aan 't lachen op; hij vertelde het geval aan Ethel en maakte Barnes een compliment over zijne heldhaftige zelfverloochening; de aardigheid van den dikken knuppel kwam daarbij in geen vergelijking. Barnes lachte mee, want het ontbrak hem niet aan humor. »Ik geloof, dat gij Jack wel hadt kunnen afranselen, toen hij van die samenkomst met de Dorkings terugkwam," zeide Kew: »de arme drommel was zoo versuft en verzwakt, dat de kleine Alfred hem een pak slaag had kunnen geven. Op andere tijdstippen zoudt ge er meer moete mee hebben, beste Barnes." Nu nam mijnheer Barnes Newcome zijne deftigheid weer aan, en zeide dat eene grap eene grap was, doch dat men er aan één genoeg had, eene betuiging, die zonder twijfel uit den grond van zijn hart kwam.

Die samenkomst en dat afscheid tusschen de oude gelieven liep met groote kalmte en welvoeglijkheid aan beide zijden af. Lady Clara's ouders waren natuurlijk tegenwoordig, toen Jack op hun opontbod zich bij hen en hunne dochter kwam vertoonen, om zijn afscheidsbuiging te maken. Lord Dorking zeide (de arme Jack heeft later in de benauwdheid zijns harten de gansche geschiedenis aan Clive Newcome verteld): »Mijnheer Belsize, ik moet u verschooning vragen voor de woorden die ik gisteren in mijne drift gebezigd heb; zij spijten mij en ik herroep ze, gelijk het u zeker spijt, dat er aanleiding toe bestaan heeft."

Met de oogen op het tapijt gevestigd, gaf mijnheer Belsize ten antwoord, dat het hem veel leed deed.

Hierop maakte Lady Dorking de opmerking, dat kapitein Belsize, daar hij zich nu toch te Baden bevond, misschien wel uit den eigen mond van Lady Clara zou willen hooren, dat het engagement, hetgeen zij had aangegaan, door haar zelve gesloten was, op raad en met de volle toestemming van hare familie. »Niet waar, lieveling?"

»Ja, mama," antwoordde Lady Clara met eene diepe nijging.

»Wij zullen u nu vaarwel moeten zeggen, mijnheer Belsize," sprak zijn lordschap, niet zonder aandoening. »Als bloedverwant van u en als oud vriend van uw vader wensch ik u alles goeds. Ik hoop, dat uw volgend leven niet zoo ongelukkig moge zijn als het afgelopen jaar geweest is. Laten wij als vrienden scheiden. Vaarwel, Charles. Clara, geef kapitein Belsize de hand. Mylady, doe mij het genoegen Charles ook de hand te geven. Gij hebt hem van jongs af gekend, en — en het spijt ons zeer, dat wij aldus moeten scheiden." Op deze wijze werd Jack Belsize's kies voorgoed uitgetrokken, en voor 't oogenblik wenschen wij dus hem en zijn makker in het lijden eene goede reis.

De kleine dokter van Finck met zijne sluwe oogjes, die bij de meeste voorname lui te Baden praktizeerde, reed dien ganschen dag de stad rond met het *echte* verhaal van de bezwijming der jonge dame, waar-

omtrent de booze wereld en de oningewijden honderd dwaze bijzonderheden verhaald hadden. Zou Lady Clara ooit geëngageerd zijn geweest met kapitein Belsize? Gekheid! Iedereen wist, dat het met de zaken van den kapitein bitter slecht stond en dat hij evenmin aan trouwen als aan vliegen kon denken. Zou Lady Clara in flauwte gevallen zijn, toen zij hem zag? Zij lag al flauw voordat hij in den omtrek kwam; zij viel telkens flauw; dat was, voor zooveel hij nog maar wist, de vorige week wel driemaal gebeurd. Lord Dorking had eene zenuwachtige trekking in zijn arm, waardoor hij altijd met zijn stok zwaaide alsof hij iemand wilde slaan. Hij had niet »kerel" gezegd, maar »Karel"; kapitein Belsize heette Karel. Staat hij zoo niet in 't *Jaarboek van den adel*? Heet hij daar Jack? Ja, die jaarboeken zijn altijd vol fouten. Deze openhartige mededeelingen oefenden haar invloed uit. De booze tongen hielden natuurlijk dadelijk stil; de menschen waren volmaakt tevreden gesteld; dat zijn zij altijd. Op het bal den volgende avond verscheen Lady Clara en danste met Lord Kew en Barnes Newcome. Het gansche gezelschap was zoo voorkomend en welwillend als men maar wenschen kon, en er was even weinig sprake van flauw vallen als van 't inbrandsteken van het Kurhaus. Doch Madame de la Cruchecassée en Madame de Schlangenbad en al die andere wonderlijke personen, met welke de mannen wel spreken, doch tegen welke de vrouwen slechts zwijgend nijgen, bleven beweren, dat niets de Engelsche preutsheid evenaarde, en gaven op dokter Finck's verzekeringen, verklaringen en eeden slechts, hare welgevulde schouders ophalende, ten antwoord: »*Taisez-vous, docteur, vous n'êtes qu'une vieille bête!*"

Lady Kew woonde het bal bij en betoonde zich buitengewoon gracieus. Juffer Ethel walste een paar malen met Lord Kew, maar zag er meer *farouche* dan gewoonlijk uit. Bob Jones, die zijn oogen niet van haar kon afhouden, vroeg verlof om met haar te walsen en verhaalde haar hetgeen hij zich van Clive Newcome uit de schooljaren herinnerde. Hij sprak van eene vechtpartij, waarin Clive eene rol had gespeeld, en gaf daarvan eene beschrijving, waarnaar juffer Newcome met belangstelling scheen te luisteren. Hij uitte zijn leedwezen over Clive's gril om schilderen te worden, en was verrukt toen juffer Newcome hem aanriep zijn portret te laten maken, daar zijn voorkomen, gelijk zij zeide, zoo pittoresk was. Hij ging aldus met zijn gekeuvel voort, totdat Ethel hem plotseling liet staan, eene buiging voor hem maakte en bij Lady Kew plaats ging nemen. »En den dag daarna, mijnheer," zei Bob, dien schrijver dezes het geluk had aan een diner in den Upper Temple te ontmoeten, »toen ik haar op de wandelplaats tegenkwam, mijnheer, liep zij mij voorbij, alsof zij mij nooit gezien had. De airs, welke die lui aannemen, zijn voldoende om een mensch tot een republikein te maken."

Juffer Ethel was inderdaad trotsch, zeer trotsch, en moeilijk van humeur. Zij spaarde niemand van hare familie, uitgezonderd hare goedgehartige moeder, jegens welke zij altijd vriendelijk was, en haar vader, dien zij, sedert zijne ziekte, met zorg en nauwlettendheid oppaste. Maar zij twistte dikwijls met Lady Kew en kwam Lady Julia ter hulp, als deze door hare moeder getergd en gefolterd werd. Zij deed Barnes van pijn krimpen, door de minachting waarmede zij hem toesprak, en zij ontzag zelfs Lord Kew niet, dien zijne vriendelijkheid niet tegen hare bitshheid beschermde. De oude koningin-moeder was letterlijk bang voor haar en hield op met Lady Julia te kwellen als Ethel binnenkwam, hoewel zij natuurlijk hare schade inhaalde, zoodra die jonge dame hare hielen gelicht had; maar zoolang deze er bij was, trachtte zij haar be-

daard te doen blijven en te vriend te houden. De stuurschheid van het meisje tegen Lord Kew was zeer onrechtvaardig, en nog des te wreeder omdat de goedhartige jonkman nooit aan iemand een scherp woord toevoegde en, geen wapenen voerende, ook door niemand had behooren aangevallen te worden. Doch juist zijne lankmoedigheid scheen zijne jeugdige vijandin des te meer te vertoornen; zij schoot hare pijlen af, omdat zijn eerlijke borst onbedekt was, en het bloed stroomde uit de wonden, die zij toebracht. Hare familie stond verstomd over hare hardvochtigheid, en de jonkman zelf gevoelde zich in zijn eer getast en in zijn gevoel gegriefd door de moedwillige wreedheid zijner nicht.

Lady Kew verbeeldde zich, dat zij de oorzaak van dat slechte humeur begreep, en onderhield Ethel daarover. »Willen wij een brief naar Lucern schrijven en Dick Tinto verzoeken terug te komen?» vroeg mylady. »Zijt gij zoo dwaas, Ethel, dat gij naar dien jongen losbol en zijn rossen baard hunkert? Hij teekent heel mooi; ik geloof wel, dat hij een paar honderd pond 's jaars als teekenmeester zou kunnen verdienen, en niets zou gemakkelijker zijn dan uw engagement met Kew af te breken en den teekenmeester te fluiten, dat hij terug mag komen.»

Ethel nam een ganschen stapel van Clive's teekeningen op, ontstak eene kaars, wierp de schetsen in den haard en stak er de vlam in. »Een heel aardig bedrijf,» merkte Lady Kew aan, »'tgeen afdoende bewijst, dat gij om Clive in 't geheel niet meer geeft. Hebben wij eene briefwisseling op touw gezet? Wij zijn toch neef en nicht en kunnen als familie elkander wel schrijven.» Eene maand vroeger zou de oude dame haar met andere wapenen dan spottersnijen te lijf zijn gegaan, doch zij was thans bang en durfde zich van geen ander geweer bedienen. »O, o!» riep Ethel in woede uit, »wat een leven is het onze toch! en wat koopt en verkoopt en verschachert gij uwe kinderen! 't Is Clive niet, die arme jongen, die mijn hoofd vervult. Onze wegen in 't leven loopen uiteen. Ik kan mij van mijne familie niet afscheiden, en ik weet zeer goed hoe gij er hem in zoudt ontvangen. Als hij geld had, zou het een ander geval zijn. Gij zoudt hem met vreugde begroeten en hem met open armen ontvangen; doch hij is maar een arme schilder en wij zijn — geef wel acht! — bankiers in de City van Londen, en hij wordt schoorvoetend onder ons toegelaten, evenals die zangers en zangeressen, welke mama met zooveel wellevendheid behandelt en die naar beneden moeten gaan, om alleen met elkander te soupeeren. Waarom zijn zij niet zoo goed als wij?»

»Monsieur de C — is van adellijke afkomst, liefje,» gaf Lady Kew haar ten antwoord; »als hij het zingen heeft laten varen en fortuin gemaakt heeft kan hij zonder twijfel weer in de groote wereld optreden.»

»Fortuin gemaakt heeft, — ja, dat is het,» hernam Ethel, »dat is het wachtwoord. Sedert de schepping der wereld zijn er geen menschen geweest, die zich zoo weinig schaamden over hunne lage hebzucht! Wij erkennen dat en verheffen er ons op! Wij verschacheren den eenen dag na den anderen, rang tegen geld en geld tegen rang. Waarom hebt gij mijn vader met mijne moeder laten trouwen? Was hij zoo schrander of geestig? Gij zult mij niet tegenspreken, dat gij hem weggeschopt zoudt hebben, al ware hij een engel in persoon geweest. Uwe dochter is voor papa's geld gekocht, evengoed als de heerlijkheid Newcome. Zal er dan nimmer een dag komen, dat die aanbidding van den Mamon onder ons een einde neemt?»

»Niet in mijn levenstijd of in den uwen, Ethel,» gaf de oude, niet

al te onvriendelijk, ten antwoord, want wellicht herinnerde zij zich een lang verleden dag, lang voordat zij zelve oud was.

»Wij worden verkocht, even gewis verkocht als de Turksche vrouwen,» ging het jonge meisje voort; »het eenige onderscheid is, dat onze meesters slechts ééne Circassische slavin te gelijk mogen hebben. Neen; er is voor ons geen vrijheid. Ik draag mijn groene kaartje en wacht tot dat mijn meester komt. Doch telkenmale als ik aan onze slavernij denk, kom ik er des te meer in opstand tegen. Waarom weigert of vlucht dat beklagenswaardige schepsel, dat arme meisje niet, dat met mijn broeder moet trouwen? Als ik een man hartelijk genoeg liefhad, als ik hem meer beminde dan alles ter wereld, meer dan rijkdom, rang, mooie huizen en titels (en ik gevoel, dat ik *die* het meest liefheb), ik zou alles ten offer brengen en hem volgen. Maar wat kan ik, met mijn naam en mijn ouders, doen? Ik behoer aan de wereld, gelijk de rest van mijne familie. Gij zijt het die ons hebt opgevoed en verantwoordelijk voor ons zijt. Waarom zijn er geen kloosters, waarin ik mijne toevlucht kan nemen? Gij beraamt een voornaam huwelijk voor mij; gij voorziet mij van een goeden echtgenoot, een vriendelijk mensch, niet zeer slim, maar heel hartelijk; gij maakt mij — zooals gij het noemt — gelukkig, en ik zou liever achter den ploeg loopen, zooals de vrouwen hier.»

»Neen, dat zoudt gij *niet*, Ethel,» antwoordde hare grootmoeder droogjes. »Dat zijn heel aardige praatjes van schoolmeisjes. De regenbuien zouden uw fijne teint bederven; gij zoudt in een uur doodmoed zijn en terugkomen om het luncheon te gebruiken; gij behoort tot de uwen, liefje, en zijt niet beter dan de overige wereld; gij ziet er zeer goed uit, zooals gij zelve opperbest weet, en hebt geen heel handelbaar humeur. 't Is gelukkig, dat gij Kew voorhebt. Beheersch u zelve, althans vóór uw huwelijk; want zulk een prijs valt niet elken dag aan een mooi meisje ten deel. Gij hebt hem met schrik over uwe hardvochtigheid doen afdeinzen, en als hij niet aan de roulette is of biljart speelt, zit hij zeker te denken wat een kleine feeks gij zijt, zoodat het raadzaam voor hem is zich nog eens te bezinnen terwijl het nog tijd is. Vóór mijn trouwen heeft uw arme grootvader nooit geweten, dat ik een humeur had; van latere dagen wil ik niet spreken; maar beproevingen zijn voor ons allen goed en hij doorstond de zijne als een engel.»

Ook Lady Kew was, althans bij deze gelegenheid, in een bewonderenswaardig goed humeur. Zij kon, als het noodig was, zich ook beheerschen, en daar zij op dit huwelijk bijzonder prijs stelde, wilde zij hare kleindochter liever vleien en tot bedaren brengen dan haar berispen en schrik aanjagen.

»Waarom verlangt gij zoozeer naar dit huwelijk, grootmama?» vroeg het meisje. »Mijn neef is niet heel erg verliefd, — althans het komt mij zoo niet voor,» voegde zij er blozend bij. »Ik moet verklaren, dat Lord Kew in 't minst niet verlangend is, en indien ik hem verzocht vijf jaar te wachten, geloof ik dat hij er gaarne in zou berusten. Waarom haakt gij er dus zoo naar?»

»Waarom, liefje? Omdat ik geloof, dat jonge dames, die zooveel behagen in het leven van den werkenden stand scheppen, het ijzer moeten smeden terwijl het heet is; omdat ik geloof, dat het voor Kew hoog tijd wordt zich te »rangéren»; omdat ik overtuigd ben, dat hij de beste echtgenoot en Ethel de liefste gravin in Engeland zal zijn.» En bij die woorden keek de oude dame, die zelden eenig blijk van toegenegeheid aan den dag legde, met een blik van ingenomenheid hare kleindochter aan. Van haar zag Ethel naar den spiegel, die op hare

blinkende oppervlakte zeer waarschijnlijk de waarheid bevestigde van 'tgeen Lady Kew juist gezegd had. Zullen wij het jonge meisje euvel duiden dat het zich zoo bekoorlijk afspiegelde, dat het die streelende waarheid erkende, en dat het willens en wetens met dien triomf instemde? Laat zij haar deel hebben van de ijdelheid, van de jeugd, van de begeerte om te beheerschen en zich bewonderd te zien. Onderwijl hebben de teekeningen van mijnheer Clive in den haard liggen knetteren en is het laatste vonkje van dien brand opgevlogen, zonder dat iemand er acht op geslagen heeft.

DRIE EN DERTIGSTE HOOFDSTUK.

LADY KEW OP HET CONGRES.

Toen Lady Kew hoorde dat Madame d'Ivry zich te Baden bevond, en daarbij vernam hoe gracieus de Fransche dame zich jegens de familie Newcome betoond had en hoe ontevreden zij over Lord Kew was, vierde de oude gravin den teugel aan dat heftige humeur, waarmede de natuur haar bedeed had, — een humeur dat zij soms aan den ketting legde en van blaffen en bijten weerhield, doch dat, wanneer het van den muilband bevrijd was, een dier mocht heeten, waarvoor al de leden van mylady's familie eene rechtmatige vrees koesterden. Er was er niet één onder, die in zijn of haar tijd niet gebeten, verscheurd, onder den voet geloopt of op andere wijze verschrikt of beschadigd was door dat teugellooze beest. Degenen, die er bang voor waren, brachten het lekkere beetjes en streelden het; die voorzichtig waren ontweken het zoo ver mogelijk en maakten een omweg om het niet tegen te komen; doch wee dengenen van de familie, die het dier zijn maal moesten brengen of zijn nest moesten spreiden, of die (het zij met eerbied gezegd) het hok met Lady Kew's bulhond moesten deelen. 't Is niet tegen te spreken dat een slecht humeur, wanneer het gepaard gaat met eene zekere onbaatzuchtigheid en moed, die er niet zelden aan verbonden zijn, een der kostelijkste en voordeeligste gaven is, waarmede een heer of dame toegerust kan zijn. Iemand, die altijd de tanden laat zien, is verzekerd van het grootste ontzag in zijn of haar familiekring. De vadsigen verliezen den lust om met hem te twisten; de bevreesden vleien en verheffen hem; en daar bijna iedereen of bevreesd of vadsig is, zoo kan een man van slecht humeur verzekerd wezen dat hij zijn zin zal krijgen. Hij is het die beveelt en al de anderen gehoorzamen. Is hij een lekkerbek, dan krijgt hij wat *hij* gaarne eet, en de smaak van al de anderen moet zich naar den zijnen richten. Zij (schertsenderwijze verwisselen wij het geslacht, daar het slecht humeur van geen bepaalde sekse is) — zij heeft in het salon de plaats die haar het best bevalt, en haar ouders, broeders of zusters zullen het niet wagen haar gewonen stoel in te nemen. Wil zij naar eene partij, dan kleedt mama zich in weerwil van hare hoofdpijn, en papa, die een hekel heeft aan die akelige soirées, gaat na het diner naar boven en doet zijn oude witte das om, ofschoon hij den ganschen dag op het kantoor gezwoegd heeft en er den volgenden morgen vroeg weder moet zijn, — ja, hij gaat met haar uit en zal tot den cotillon blijven. Als de familie een zomerreisje gaat doen, bepaalt zij waarheen men zal gaan en waar men zal stilsthouden. Als hij laat thuis komt, wordt er met het eten op hem

gewacht, en niemand durft een woord zeggen, al rammelt men van den honger. Wat is iedereen verlicht en blij, als hij in een goed humeur is! Wat springen de bedienden op als hij belt en komen aanvliegen om te hooren wat hij te bevelen heeft! Wat zitten zij geduldig des avonds op hem te wachten, en wat loopen zij als hazen in den regen naar buiten, om eene vigilante voor hem te halen! Wat u en mij daarentegen betreft, die humeurtjes als engelen hebben, die men nooit boos gezien heeft, die men nooit eene klacht heeft hooren uiten, niemand bekommert er zich om, of wij in ons humeur zijn of niet. Onze vrouwen gaan naar de modemaakster en laten ons de rekening thuis zenden, en wij betalen die; onze knecht leest eerst de courant uit, eer hij op ons bellen komt en ons het blad brengt; onze zonen zitten in den armstoel te wiegelen, waarin wij zoo gaarne plaats zouden nemen; zij halen het huis vol jongelui en rooken in de eetkamer; onze kleermakers bedienen ons slecht; onze slaggers geven ons nuchter vleesch; onze leveranciers komen ons veel spoediger dan hun andere klanten manen, omdat zij onze goedhartigheid kennen; en onze dienstboden gaan uit als zij het goedvinden, en noodigen openlijk hare vriendinnen op een maaltje in de keuken. Als Lady Kew zeide *sic volo sic jubro*, dan verzeker ik u, dat weinig personen van mylady's omgeving zich ophielden, om, voordat zij hare bevelen uitvoerden, naar de reden te vragen.

Indien men, 'tgeen zeer zelden het geval is, twee zulke gebiedende en heerschzuchtige karakters in eene familie vindt, ontstaan er natuurlijk botsingen, waarvan onaangename tooneelen het gevolg zijn; of, indien de familie Bajazet buitenshuis een anderen driftigen Turk ontmoet, komen er woedende gevechten van, de bondgenooten worden van beide zijden aangevoerd en soms nemen de omstanders deel aan den twist. Dit was ongelukkig in de tegenwoordige omstandigheden het geval. Gewoon haar wil thuis te zien eerbiedigen, wilde Lady Kew dien ook buitenshuis opdringen. Zij gaf haar oordeel over de personen, met welke zij in aanraking kwam, met groote vrijmoedigheid te kennen. Men bracht hare gezegden over zooals men het die van andere lieden doet, en als zij zich bitter uitliet, kan men verzekerd zijn, dat er bij de overbrenging niets van de bitterheid verloren ging. Zij was woedend tegen Madame la Duchesse d'Ivry en barstte los wanneer haar naam maar genoemd werd. Waarom was zij niet bij haar man? Waarom liet die vrouw den armen ouden hertog aan zijne jicht over en zwierf zij met hare kale hofhouding van biljartmarkeurs het land rond? En die vrouw noemde zich Maria Stuart? Nu, in sommige opzichten verdiende zij dien naam ook, al had zij haar man nog niet vermoord. »Ha!" zeide de oude dame, hare vuist schuddende, »als de hertogin de Koningin der Schotten is, zou ik Koningin Elizabeth wel willen zijn!" Daar deze gevoelens in het publiek, op de promenade, aan verscheidene wederzijdse bekende werden geopenbaard, had de hertogin natuurlijk het genoegen, al die aanmerkingen van Lady Kew te vernemen, weinige minuten nadat zij gemaakt waren; en Hare Genade en de hooge prins, graven en etelen van haar hof, die door de oude gravin markeurs waren genoemd, vergolden de complimentjes van Lady Kew met puntige gezegden van hun eigen maaksel. Er werden kwade geruchten betreffende mylady opgedolven, zóó oud, dat men zou gedacht hebben, dat zij sedert veertig jaren vergeten hadden moeten zijn, — ja, zóó oud, dat de meeste der tegenwoordige Newcomes toen nog niet geboren waren, zoodat zij buiten het bestek van schrijver dezes liggen. Lady Kew was

vervolgen tegen hare dochter (er waren oogenblikken wanneer niemand het mylady naar den zin kon maken), zelfs wegens de geringste beleefdheid, waarmede Lady Anna de avances der hertogin bejegend had. »Een kaartje bij haar afgeven! Nu ja, ge hadt een kaartje met een knecht kunnen zenden. Maar bij haar binnen te gaan — omdat zij aan het venster stond en uw rijtuig zag! Zijt ge dol, Anna? Dat was juist de reden, waarom ge niet uit het rijtuig hadt moeten komen. Maar ge zijt zoo zwak en goedhartig, dat ge, als een roover u aanhield, bij het overhandigen van uwe beurs zoudt zeggen: »Mag ik u dit presenteeren?» Ja, als zijne vrouw daarna een bezoek bij u aflegde, zoudt ge 't met eene contra-visite beantwoorden.»

Als al die uitdrukkingen maar over de hertogin gebezigd en niet somwijlen tot haar gericht waren, had alles nog vrij goed kunnen gaan. Wat een leven zou het wezen en wanneer zouden wij ooit rust hebben, indien wij twist maakten met al de personen die achter onzen rug kwaad van ons spreken, en hun de oogen gingen uitkrabben zoodra wij hen zagen! Het kwaadspreken is een aangenomen gebruik in de maatschappij. Doe het maar van mij, ik zal het van u doen; maar laten wij vrienden zijn, als wij in elkanders gezelschap komen. Is het ons niet allen op een dozijn plaats en gebeurd, dat wij bij 't binnenkomen van eene kamer aan de lieve gezichten der aanwezigen zagen, dat zij het juist zoo even druk hadden gehad over onze kleine eigenaardigheden, misschien nog toen wij reeds op de trap waren? Was ons bezoek daarom minder aangenaam? Neen; wij wachten tot sommige van onze goede vrienden de hielen gelicht hebben, en dan is het onze beurt. Mijn rug is tot mijn buurmans dienst; zoodra ik dien gekeerd heb, mag hij zoo veel gezichten trekken als hij wil; maar als wij elkander ontmoeten, laten wij dan lachen en elkander de hand geven als welopgevoede lieden, voor welke een kalm en innemend gelaat, en een goed voorgewend lachje om het te verhelderen, even onmisbaar is als gaedwit linnen.

Op dit punt nu beging Lady Kew een misslag. Zij wilde, om welke reden dan ook, Madame d'Ivry uit Baden verdrijven, en dacht dat dit oogmerk niet beter te bereiken was dan door gebiedende manieren aan te nemen en dat wenkbrauwfronsen, hetgeen zoo menig ander op de vlucht had gejaagd, op de hertogin toe te passen. Maar de Koningin der Schotten was ook een vast karakter en hare hovelingen vochten dapper aan hare zijde. Sommigen konden de rekening in hun logement niet betalen en daarom de wijk niet nemen, en anderen bezaten moed en wilden niet vluchten. Madame de Kew wilde Madame d'Ivry niet vleien en voor zich winnen, maar haar door een vluggen en krachtigen aanval verjagen. Zij begon daarmede schier bij de eerste gelegenheid toen zij met elkander in aanraking kwamen. »Het heeft mij veel leed gedaan, Madame la Duchesse, te hooren dat Monsieur le Duc ziek te Bagnères is achtergebleven.» begon de oude dame bij de eerste ontmoeting, nadat de gebruikelijke begroetingen hadden plaats gehad.

»Madame la Comtesse is wel goed, dat zij belang stelt in de gezondheid van Monsieur d'Ivry,» antwoordde de hertogin. »Monsieur le Duc heeft bij zijne hooge jaren niet veel lust in het reizen. Gij, waarde mylady, zijt wel gelukkig, dat gij altijd *le goût des voyages* behouden kunt.»

»Ik ben naar mijne familie gekomen, waarde hertogin.»

»Wat moet die verrukt zijn, u in haar midden te hebben! Miladi Anne, ge moet onuitsprekelijk verheugd zijn door de tegenwoordigheid van eene zoo teedere moeder! Mag ik het genoegen hebben Madame la Comtesse de la Cruchecassée aan Madame la Comtesse de Kew voor te

stellen? Miladi is de zuster van dien onderhoudenden markies van Steyne, dien gij gekend hebt, Ambrosine! Madame la Comtesse de Schlangenbad, miladi Kew. Ziet gij wel hoe sprekend miladi op milor gelijkt? Deze dames hebben deel gehad aan de gastvrijheid, den luister, van Gaunt House. Zij woonden die fameuse partijen bij, welke de bekoorlijke mevrouw Crawley, *la sémillante Becki*, verlevendigde. Wat moet het Hotel de Gaunt in de tegenwoordige omstandigheden somber zijn! Hebt gij van de betooverende mevrouw Becki wel gehoord, miladi? Monsieur le Duc beschrijft haar als de meest *spirituelle* Engelsche dame, die hij ooit ontmoet heeft." De Koningin der Schotten wendde zich daarop tot hare staatdame en fluisterde haar iets toe, waarbij zij de schouders ophaalde en naar haar voorhoofd wees. Lady Kew begreep dat Madame d'Ivry van haar neef, den tegenwoordigen Lord Steyne, sprak, die niet wel bij zijn hoofd was. De hertogin zag rond en wenkte een vriend, dien zij in de verte ontdekte. »Comtesse,» vroeg zij, »kent gij Monsieur den kapitein Blackball reeds? Hij is de ziel van ons gezelschap." Op dien wenk der hertogin naderde een wonderlijk heer met eene groote sigaar en een bont vest met groote bloemen, terwijl »biljart" op zijn gezicht geschreven stond. De gravin van Kew had bij haar aanval niet veel gewonnen; zij was voorgesteld aan de dames de la Cru-checassée en de Schlangenbad en stond nu op het punt om kennis te maken met kapitein Blackball.

»Vergun mij, hertogin, ten minste mijne *Engelsche* vrienden zelf te kiezen,» zeide Lady Kew, met den voet stampende.

»Natuurlijk, mevrouw. Gij schijnt van dien goeden Monsieur de Blackball niet te houden? Ja, de Engelschen hebben wonderlijke manieren, vergeef mij dat ik het zeg. 't Is verbazend hoe trotsch uwe natie is en hoezeer gijlieden u over uwe landgenooten schaamt!"

»Er zijn menschen die zich over niets schamen, Madame la Duchesse,» riep Lady Kew uit, hare bedaardheid verliezende.

»Is die *gracieuseté* voor mij? Gij zijt al te goed. Deze goede Monsieur de Blackball is niet heel beschaafd, maar voor een Engelschman is hij toch niet al te erg. Ik heb op mijne reizen wel menschen ontmoet, die onfatsoenlijker waren dan Engelsche heeren."»

»En wie waren dat?" vroeg Lady Anna, die reeds vergeefsche pogingen had gedaan om aan dit gesprek een einde te maken.

»Engelsche dames, miladi! Ik zeg dit niet op u, want gij zijt beleefd; gij zijt te zachtaardig, Lady Anna, om kwaad te wezen.

De raadbesluiten der wereldsgezinde vrouw, die den tak der familie Newcome, over welken wij nu een poosje moeten handelen, bestuurde en regeerde, brachten andere gevolgen voort dan de oude dame wenschte en voorzag. Wie kan ook altijd alles voorzien? Dat kan de verstandigste niet. Toen Zijne Majesteit Lodewijk XIV zijn kleinzoon op den Spaanschen troon voerde (en daardoor de tegenwoordige hooggeachte dynastie van dat land stichtte) heeft hij zeker niet gedacht, dat hij zijn eigen troon in gevaar zou brengen en dat gansch Europa hem bij zijne koninklijke ooren zou grijpen. Zou de laatste koning der Franschen, toen hij zoo begeerig was om een zijner geliefde zonen op een hoog standpunt te plaatsen en eene schoone Spaansche prinses, met eene kroon en een koninkrijk in 't verschiet, voor den eenvoudigen en gehoorzamen jongeling te bekomen, ooit ondersteld hebben dat zijn geheel doorlichtig geslacht en zijn scepter verloren zouden gaan door die slimme speculatie? Wij kiezen slechts de edelste voorbeelden om licht te verspreiden over het gedrag van zulk een edel oud personage als Lady Kew,

die onbeschrijfelijk veel verdriet over eenige onschuldige leden harer familie bracht, hoewel zij hen ongetwijfeld meende te bevoordeelen door haar ervaren leiding en haar erkende wereldsche wijsheid. Al zijn wij zoo slim als Jezuïeten, al kennen wij de wereld nog zoo goed, al vormen wij de best beraamde plannen en de diepzinnigste combinatiën, dan worden plotseling door eene niet ongewone wending van zaken al die plannen en combinatiën in duigen geworpen en wij zelve er bij. Wij mogen zoo wijs zijn als Lodewijk Philips, dien Ulysses die altijd geraadpleegd werd en dien de fatsoenlijke lieden zoozeer bewonderden; maar zie, na jaren van geduldig plannenmaken, na wonderen van behendigheid, na vleien, draaien, veinzen en dreigen, komen er sterker machten tusschen, en plannen, bekwaamheid, geweld, het wordt alles tot niets.

Frank en Ethel, de kleinkinderen van Lady Kew, waren gehoorzame onderdanen van deze oude despoot, deze heerschzuchtige oude Lodewijk XIV in eene zwarte muts met linten, deze plannenmakende oude Lodewijk Philips in zijde. Maar zij waren van goed bloed en van een zelfstandig karakter, en in weerwil van al haar trekken en slaan, in weerwil van de dressuur in hare manége, waren de levendige jonge paarden moeilijk te temmen. Vooral Ethel was deze maal bijzonder stug, weerbarstig tegen de zweep en wild in het tuig. De wijze, waarop Lady Kew haar leidde, perste de bewondering der familie af, want onder deze was het een aangenomen stelling, dat niemand met Ethel te recht kon komen dan Lady Kew. Barnes zeide, dat niemand in staat was Ethel te temmen dan zijne grootmoeder. Hij kon het niet, dat was zeker. Mama beproefde het nooit, en was dan ook zoo goedhartig, dat zij in plaats van het veulen te berijden, den zadel op haar eigen rug zou genomen hebben en zich door het veulen zou hebben laten berijden. Neen, er was niemand die dat meisje in bedwang kon houden dan Lady Kew, verklaarde Barnes, die voor mylady veel eerbied en vrees koesterde. »Als Ethel niet zoo kort mogelijk gehouden wierd,» zeide hij, »kan men niet zeggen wat zij niet doen zou. Bij den hemel, zij zou in staat zijn met den schrijfmeester op de vlucht te gaan!»

Na den tegenspoed en het vertrek van den armen Jack Belsize legde de bruid van Barnes geen blijk van eenige andere gewaarwording dan die van stille tevredenheid aan den dag. Zij kwam dadelijk als zij geroepen werd en deed wat haar eigenaar van haar verlangde. Zij lachte als 't noodig was, had een glimlachje als men haar toesprak, danste als men haar vroeg, reed aan Barnes' zijde in Kew's phaëton uit, en ontving hem wel niet met warmte, maar met beleefdheid en genoegen. De minachting, waarmede haar aanstaande schoonzuster haar beschouwde, is moeilijk te beschrijven. De enkele tegenwoordigheid van het lijdzame en beschroomde meisje ergerde Ethel, die, als Clara er bij was, altijd trotscher, driftiger en gebiedender was dan op andere oogenblikken. Omstreeks dezen tijd kwam Clara's broeder, de reeds meer vermelde burggraaf Rooster, bij de familievereëning. Hij was verbaasd, opgetogen, geboeid door juffer Newcome en haar geest. »Te drommel, dat is er een die durft!» sprak zijn lordschap. »Er gaat niets boven een dansje met haar. Wat havent zij al die andere meisjes! En wat heeft zij er slag van om met iedereen den draak te steken! Maar,» voegde de jonge officier er bij, met die slimheid en humor die hem onderscheidde, »ik wil liever met haar dansen dan trouwen — verduiveld veel liever — en ik benijd u dat gedeelte van de zaak niet, Kew, mijn jongen.» Lord Kew trachtte zich ook niet te doen doorgaan voor

iemand die te benijden was. Hij vond zijne nicht een mooi meisje en was het met zijne grootmoeder eens, dat zij als gravin zich goed zou voordoen, terwijl hij het geld, dat Lady Kew aan het jonge paar zou geven of nalaten, als eene zeer welkome toevoeging tot zijn inkomsten beschouwde.

Op het bal, dat den volgenden avond in het Kurhaus gegeven werd, vond juffer Ethel goed in het fijnste en luisterrijkste toilet te verschijnen, waarmede zij, die zich doorgaans zeer eenvoudig kleedde, veel eenvoudiger dan iemand anders, zich nog ooit vertoond had. Hare golvende lokken, hare schitterend blanke schouders, haar prachtig gewaad (ik geloof werkelijk dat de jonge dame haar hofcostuum had aange trokken) deed allen, die het aanschouwden, verstomd staan. Zij ecraseerde alle andere schoonen door haar voorkomen, zoodat de hovelingen van Madame d'Ivry de oogen niet van dit verblindende jonge schepseltje konden afhouden, de mannen met bewondering, de vrouwen met tegenzin. Geen der Russische, Spaansche en Italiaansche gravinnen, hertoginnen en prinsessen was zoo schoon of zoo bevallig. Er bevonden zich te Baden, gelijk tegenwoordig overal elders in Europa, eenige dames uit New-York, maar zelfs deze deden zich niet schitterender voor dan juffer Ethel. De vrouw van generaal Jeremias J. Bung verklaarde, dat juffer Newcome op elke partij in Fourth Avenue te New-York zou kunnen verschijnen; zij was het eenige goedgekleede Engelsche meisje, dat mevrouw Bung tot nog toe gezien had. Een jonge Germaansche Durchlaucht verwaardigde zich aan zijn adjutant te verklaren, dat hij juffer Newcome zeer schoon vond. Al onze kennissen waren van 'tzelfde gevoelen. Mijnheer Jones vond haar razend bekoorlijk, de ervaren kapitein Blackball ging hare voortreffelijkheden met het oog van een kenner na en beschreef ze met een innemende openhartigheid. Lord Rooster stond opgetogen en complimenteerde zijn gewezen wapenbroeder met het bezit van zulk een juweel. Alleen Lord Kew was niet verheugd, en dit had juffer Ethel ook niet bedoeld. Zij zag er zoo brillant uit als Assche-poetster op het bal van den prins. Maar waar was al die pracht voor noodig? dat wonderbaarlijke toilet? die blinkende hals en schouders, wier blankheid en schoonheid de oogen der toeschouwers verblindde? Zij was zoo opzichtig gekleed als een actrice van de *Variétés*, die naar een souper in de *Trois frères* moest. »t Was Mademoiselle Mabelle en *habit de cour*," merkte Madame d'Ivry tegen Madame de Schlangenbad aan. Barnes, die met zijn aanstaande de *vis-à-vis* van zijne zuster en den verrukten Lord Rooster was, stond even verwonderd over Ethel's gelaat en voorkomen. De kleine Lady Clara scheen in vergelijking met haar een dansend schoolmeisje.

Een, twee, drie der volgelingen van Hare Majesteit de Koningin der Schotten werden in den loop van den avond weggevoerd door de zegvierende jonge schoone, wier triomf, gelijk het eigenzinnige meisje misschien ook bedoeld had, de Duchesse d'Ivry ergerde, de oude Lady Kew woedend maakte en den jongen edelman, met wien zij verloofd was, verdriet deed. Het meisje scheen er behagen in te scheppen, hen alle drie te grieven. Er was iets, dat haar zoowel tegen hare vrienden als tegen hare vijanden verbitterde. De oude douairière koelde hare woede aan Lady Anna en Barnes. Ethel hield bijna geheel alleen de levendigheid van het bal op. Zij wilde niet naar huis gaan, en sloeg zoowel verzoeken als bevelen in den wind, want zij was nog voor een aantal dansen geëngageerd, zeide zij. Moest zij niet met graaf Punter dansen? Het zou onbeleefd zijn, hem af te zeggen nadat zij het hem

beloofd had. Moest zij niet met kapitein Blackball walsen? Was hij geen goed gezelschap voor haar? Waarom hield Kew dan kennis met hem? Lord Kew wandelde en praatte toch elken dag met kapitein Blackball. Moest zij zoo hoogmoedig zijn, dat zij Kew's vrienden niet wilde kennen? Daarop begroette zij den kapitein, die haar gedurende dit gesprek naderde, met haar betooverendste lachje en eindigde met in zijn armen door de zaal te draaien.

Madame d'Ivry aanschouwde met het genoegen, dat men zich wel kan voorstellen, den afval van haar aanhangers en de zegepraal harer jeugdige mededingster, die met elke wals schooner scheen te worden, zoodat de overigen bleven stilstaan om naar haar te zien, waarbij de mannen van geestdrift blaakten en de vrouwen tegen wil en dank genoodzaakt waren met die toejuiching in te stemmen. Hoe boos de oude Lady Kew ook ware, terwijl zij wist hoezeer Ethel's gedrag haar kleinzoon ergerde, moest zij toch onwillekeurig de weerspannige schoone bewonderen, wier jeugdige geest meer dan opgewassen was tegen de taaie wilskracht der heerschzuchtige douairière. Wat het misnoegen van mijnheer Barnes betrof, wierp het meisje haar ondeugend hoofdje in den nek, haalde hare blanke schouders op en ging met een minachtend lachje voort. In één woord, Ethel gedroeg zich als een onbesuisde en onbevreesde jonge coquette, die met den besten uitslag haar oogen liet werken, met verbazende levendigheid praatte, en aan alle kanten lachjes uitdeelde, zoete woordjes gaf en moorddadige lonkjes rondwierp. Welke booze geest bezielde haar toch? Als zij geweten had welk kwaad zij stichtte, zou zij er misschien toch mede zijn voortgegaan.

Haar moedwil en hare lichtvaardigheid griefden het eerlijke hart van den armen Lord Kew diep. Die inschikkelijke jonkman had verscheidene jaren zijns levens in allerlei luidruchtig gezelschap doorgebracht. In de Chaumière, op de bals der Parijsche actrices en achter de coulissen der opera's zoowel binnens- als buitenslands was hij goed bekend. Die mooie dames, welke niemand kent, knikten uit particuliere loges in de schouwburgen of verdachte broughams in het Park Lord Kew toe. Hij had de vermaken nagejaagd zooals vele jongelieden, en pret gemaakt en feest gevierd met vroolijke losbollen en hunne bekenden. Nu had hij daar genoeg van; hij herinnerde zich wellicht een vroeger reiner leven en smachtte om daartoe terug te keeren. Ofschoon hij onder verworpelingen geleefd had, stelde hij zich een verheven ideaal van huiselijke deugd voor. Hij prentte zich in, dat goede vrouwen volkomen goed waren. Van dubbelhartigheid had hij geen begrip; slechte humeuren ergerden hem; moedwil dacht hij dat alleen aan slechte karakters eigen was, niet aan goede meisjes met goede moeders in fatsoenlijke huizen. Zij moesten van nature hare betrekkingen liefhebben, haar ouders gehoorzamen, de armen verzorgen, hare mannen eeren en hare kinderen opkweeken. Waarschijnlijk was het een lach van Ethel, die hem uit deze mijmering deed ontwaken, en daarop vloog zij op de tonen van het orkest weder met snelheid de balzaal rond. Hij vroeg haar dien avond slechts éénmaal ten dans, ging vervolgens naar de speelzaal en vond haar, toen hij terugkwam, nog altijd op de maat der muziek ronddraaiende. Madame d'Ivry merkte zijne zielskwelling en de sombere uitdrukking van zijn gelaat op, hoewel zij zich niet over zijn ontstemming verheugde, daar zij wist dat Ethel die veroorzaakt had.

Als de dartele heldin, in tooneelstukken en romans, en misschien ook wel eens in het werkelijke leven, goedvindt de mate harer aan-

trekkelijkheid te beproeven en met Sir Harry of den kapitein begint te coquetteeren, loopt de held boos weg en knoopt met een andere dame eene minnarij aan; doch beiden zien na eenigen tijd hunne dwaasheid in, schudden elkander de hand en komen tot eene verzoening, waarna de gordijn elt of het boek eindigt. Maar er bestaan menschen, die te edel en te eenvoudig voor deze liefdesverhandelingen en kunstgrepen zijn. Als Kew genoeg had, lachte hij, en als hem verdriet kwelde, was hij stil. Hij deed geen moeite om zijne droefheid of zijne vreugde te verbergen. Als hij dwaalde, was het misschien hierin, dat Ethel nog zeer jong was; dat haar gedrag niet zoozeer uit opzet als wel uit moedwil en te groote levendigheit voortsproot; en dat, zoo de jonge mannen hun uitspattingen hebben en hun vermaak nemen, de jonge vrouwen ook wel eens aan hare veel onberispelijker dartelheit en moedwillige buien lucht mogen geven.

Toen juffer Newcome eindelijk bewilligde om naar huis te gaan, bracht Lord Kew haar het witte manteltje (onder welks kap hare glanzige lokken, hare blozede wangen en hare schitterende oogen er alerbekoorlijkst uitzagen) en liet haar dit sierlijke kleedingstuk aantrekken, zonder dat hij een woord sprak. Zij beloofde hem voor deze beleefdheit met eene schalke nijging, die hij met eene deftige buiging beantwoordde, en daarop voorzag hij de oude Lady Kew van haar mantel en geleidde haar naar haar rijtuig. Ethel was ontevreden over de ontevredenheit van haar neef. Waartoe waren de bals anders bestemd dan om er te dansen? Was zij eene coquette? Had zij Lord Kew reden tot misnoegen gegeven? Als zij verkoos te dansen, zou zij dansen; zij begreep niet dat hij zulke airs aannam, en bovendien was het zoo grappig geweest de hovelingen van de Koningin der Schotten weg te kapen, onbetaalbaar grappig! Aldus ging zij, onder het zingen van wondervolle roudades, terwijl zij de kaars ontstak, naar hare kamer. Zij had zulk een vroolijken avond gehad! Zoo buitengewoon veel plezier! Doch ik zou durven beweren (hoe zal echter een romanschrijver achter die geheimenissen komen?), dat zij, toen de deur harer kamer gesloten was, tegen hare kamenier uitvoer en zoo nijdig was als eene spin. Er komen pijnlijke oogenblikken na de schitterende overwinningen; men zegepraalt en verslaat den vijand, en gevoelt dan spijt dat men gevochten heeft.

VIER EN DERTIGSTE HOOFDSTUK.

DE AFLOOP VAN HET CONGRES VAN BADEN.

Wij hebben reeds melding gemaakt van eene niet al te jonge dame uit Ierland, welke Madame d'Ivry als gezelschapsdame voor haar zelve en onderwijzeres in 't Engelsch voor haar dochtertje had aangenomen. Toen jufvrouw O'Grady het gezin van Madame d'Ivry verliet, hetgeen eenigen tijd later gebeurde, liet zij zich met groote vrijmoedigheid over het gedrag der hertogin uit en vertelde de gruwelen, welke deze bedreven had. Een aantal der verschrikkelijkste anekdotes vloeiden van de lippen der verontwaardigde gouvernante, wier spraakzaamheit Lord Kew moest stuiten, daar hij niet wilde dat zijn echtgenoot, met welke hij op zijn huwelijksreisje Parijs bezocht, die akeligheden hooren zou. Daar was het, dat jufvrouw O'Grady, die in min gunstige omstandigheden verkeerde, in de dagbladen las dat Lord Kew aan het *Hotel Bristol* af-

gestapt was, en haar opwachting bij zijn lordschap en de gravin maakte, om hun lootjes aan te bieden in eene loterij naar een onwaarderbare ivoren cassette, het eenige overblijfsel uit haar vroeger tijd van voorspoed, 'tgeen zij hare vrienden in de gelegenheid wilde stellen te trekken. Jufvrouw O'Grady heeft eenige jaren geleefd van de opbrengst van achterenvolgende verlotingen dier fraaie cassette, daar vele devote dames uit den Faubourg St. Germain belang in haar stelden en haar rampspoed trachtten te lenigen door kleine loterijtjes. Zoowel Protestanten als Katholieken hadden verlof om aandeelen in de verlotingen van jufvrouw O'Grady te nemen, en de altijd goedhartige Lord Kew koocht zulk een aantal loten, dat de geroerde gouvernante hem onderrichtte van eene handeling die bijna zijn geluk verstoord zou hebben en waarin zij geen zeer eervolle rol had gespeeld. »Indien ik uw lordschaps wezenlijk karakter had gekend,» behaagde het jufvrouw O'Grady te zeggen, »zou geen pijnbank mij tot eene daad hebben kunnen bewegen, voor welke ik boete gedaan heb. Het was die slechte vrouw, mylord, die u bij mij zwart maakte; die vrouw, die ik eenmaal vriendin noemde, maar die de meest valsche, bedorvene en gevaarlijke van hare sekse is.» Op deze wijze spreken gezelschapsjufvrouwen soms van hare dames wanneer zij door twist gescheiden zijn en vertrouwde dienaren weggezonden worden, die de familiegeheimen in hun hoofd en de zucht naar wraak in hun hart medenemen.

Den dag na Ethel's feiten op het bal, begaf de oude Lady Kew zich tot haar om haar raad te geven en haar tijdig te waarschuwen tegen het on gepaste der coquetterie, vooral met de mannen die men op badplaatsen vindt en die nergens elders in de goede kringen worden aange troffen. »Houd de eigenaardigheid van Kew's karakter wel in 't oog, die nooit in drift opstuift zooals gij en ik, liefje,» zeide de oude dame, die besloten had deze maal zeer gracieus en voorzichtig te zijn; »als hij eenmaal boos is, blijft hij het, en hij is dan zoo stijfhoofdige, dat men hem onmogelijk weder in een goed humeur kan krijgen. 't Is veel beter, lieveling, zooals wij zijn,» ging de oude dame voort, »plotseling los te barsten en het dan uit te laten zijn; maar *que voulez-vous?* dat is Frank's humeur en wij moeten dat ten beste trachten te leiden.» Op dien toon ging zij voort, de juistheid van haar inzicht stavende door een aantal voorbeelden uit de familiehistorie. Zij stelde daarbij in het licht hoeveel overeenkomst Lord Kew met zijn grootvader had, haar eigen armen man, en nog meer met zijn overleden vader, Lord Walham, die in oneenigheid met zijne moeder had geleefd (waarvan Lady Walham natuurlijk de voornaamste oorzaak was geweest), hetgeen eindelijk op de bijna geheele vervreemding van moeder en zoon was uitgelopen. Lady Kew had bij hare raadgevingen en geschiedenissen alleen Ethel tot behoorders. en op de overredendste wijze verzocht zij het meisje Lord Kew's gevoel te sparen, indien zij prijs stelde op haar eigen geluk in den vervolge en op dat van een zeer achtingswaardig man, van wien Ethel, indien zij het verstandig aanlegde, kon maken wat zij wilde. Wij hebben reeds gezegd, dat Lady Kew iedereen beheerschte, en dat de meeste leden harer familie zich door haar lieten leiden.

Ethel, die hare grootmoeder op hare deftige manier had laten doorpraten en zelf met den voet de maat had zitten slaan van het air dat men des Duivels Taptoe noemt, barstte eindelijk tot verbazing der oude dame met een vuurrood gelaat en eene van verontwaardiging bevende stem volgenderwijze los:

»Ik weet alles van dien zeer achtingswaardigen man, dien gij voor mij

bestemt, en ik dank u en mijne familie voor het geschenk, dat gij mij doet. Wat hebt gij het gansche afgeloopen jaar gedaan? Gij allen, mijn vader, mijn broeder en gij zelve, hebt mij de ooren doof gepraat met kwade geruchten over een armen jongen, dien gij goedvondt als een losbol en booswicht af te schilderen, ofschoon er niets op hem aan te merken was, — niets anders dan dat hij arm was. Ja, gij zelve, grootmoeder, hebt mij ontelbare malen verteld dat Clive Newcome geen geschikt gezelschap voor ons was, mij tegen zijne slechte eigenschappen gewaarschuwd en hem als een verkwister, een slechthoofd en ik weet niet wat afgeschilderd. Ik weet hoe goed hij is; hoe oprecht, edelmoedig en waarheidlievend, ofschoon Barnes tot nog voor korten tijd altijd iets slechts van hem te vertellen had, — Barnes, die, geloof ik, zelf slecht is, zooals — zooals andere jonge mannen. Ik ben zeker, dat er over Barnes iets in de courant stond, die vader mij afgenomen heeft. En nu slaat gij uwe handen in elkander en schudt uw hoofd, omdat ik met dezen of genen heer dans. Gij zegt mij dat ik verkeerd gehandeld heb, gelijk mama mij dezen morgen reeds heeft gezegd. Ook Barnes heeft mij dat natuurlijk toegevoegd, en gij stelt mij Frank als een toonbeeld voor, en wilt dat ik *hem* zal liefhebben en eeren en gehoorzamen. Zie eens," en bij die woorden haalde zij een papier te voorschijn en stelde het Lady Kew ter hand. »Hier is Kew's geschiedenis en ik houd die voor waar; ja, ik ben zeker, dat zij waar is."

De oude douairière hief haar lorgnet naar hare zwarte wenkbrauwen op en las een Engelschen brief zonder onderteekening, in welken vele voorvallen uit Kew's loopbaan ter kennis van de arme Ethel gebracht waren. Het hier beschreven leven was niet erger dan dat van duizend andere jonge volgelingen van het vermaak, maar hier waren Kew's vele misstappen in behoorlijke volgorde opgesomd, een catalogus van de soort zooals Leporello die opdreunt en zijn meesters veroveringen in Frankrijk, Italië en Spanje bezingt. Madame d'Ivry's naam was niet op deze lijst vermeld, en Lady Kew hield zich dus overtuigd, dat de slag van haar kwam.

De oude dame trachtte haar kleinzoon met wezenlijk vuur tegen sommige der tegen hem gerichte aanvallen te verdedigen, en bracht Ethel onder 't oog, dat de persoon, die zulke middelen te baat nam om hem te belasteren, niet aarzelen zou tot onwaarheden de toevlucht te nemen, ten einde haar oogmerken te bereiken.

»Haar oogmerken?" riep Ethel uit. »Hoe weet gij, dat het eene vrouw is?" Lady Kew trachtte er zich met eenige algemeenheden uit te helpen; zij hield het schrift voor dat van eene vrouw; het was ten minste niet waarschuwend, dat een man op het denkbeeld zou komen, om een naamlozen brief aan eene jonge dame te zenden en aldus zijn haat aan Lord Kew te koelen. »Bovendien heeft Frank geen medeminnars gehad, met uitzondering van — van een jongen heer, die zich met zijne schilderdoos naar Italië verplaatst heeft," vervolgde Lady Kew. »Gij geloof toch niet, dat de zoon van uw lieven kolonel zulk een kwaad gesticht zou hebben? Gij moet doen," ging zij voort, »alsof deze brief in 't geheel niet geschreven ware, want de persoon, van wie het stuk is uitgegaan, zal ongetwijfeld het oog op u houden. Natuurlijk zijn wij te trotsch, om te laten zien dat de pijl getroffen heeft; en ik bid u, laat den armen Frank toch geen woord van dit afschuwelijke geval vernemen!"

»Dan behelst de brief waarheid!" barstte Ethel uit. »Gij weet dat hij waarheid bevat, grootmama, en daarom wilt gij, dat ik hem voor mijn

neef geheim zal houden; doch," liet zij er met eenige aarzeling op volgen, »uwe waarschuwing komt te laat, want Lord Kew heeft den brief reeds gezien."

»O, ver dwaasd schepsel!" gilte de oude dame. »Gij zult toch zoo dol niet geweest zijn, hem het schrift zelf te toonen?"

»Ik ben nu zeker, dat het waar is wat er in den brief staat," herhaalde Ethel, met eene trotsche houding oprijzende. »Gij kunt het niet onwaar maken door mij uit te schelden. Bewaar dat maar voor tante Julia; die is zwak en ziekelijk en kan zich niet verdedigen. Ik verlang geene scheldwoorden van u, noch berispingen van Lord Kew aan te hooren. Hij was kort geleden hier, juist toen de brief bezorgd werd. Hij was zoo goed geweest hier te komen, om mij op zijn eigen gezag eene strafpredikatie te houden. Hij had aanmerking op mijne gedragingen!" riep Ethel uit, van verontwaardiging bevende en het rampzalige geschrift in hare hand verfrommelende. »Hij beschuldigde mij van lichtvaardigheid en waarschuwde mij tegen het maken van kennissen die niet aanbevelenswaardig waren! Hij kwam te vroeg met zijne sermoenen; nog ben ik zijne wettige slavin niet, en ik wensch ongemoeid te blijven, ten minste zoolang ik vrij ben."

»En hebt gij dit alles aan Frank gezegd en hem dezen brief laten zien?" vroeg de oude dame.

»De brief werd mij gebracht, juist op het oogenblik toen zijn lordschap in 't midden van zijn sermoen was," antwoordde Ethel. »Ik las het geschrift terwijl hij zijn rede hield," vervolgde zij, zich opnieuw tot toorn opwindende bij de herdenking van de bijzonderheden der bijeenkomst. »Hij was zeer beleefd in zijn uitdrukkingen. Hij noemde mij geen ver dwaasde, noch bezigde eenig ander scheldwoord. Hij was zoo goed mij raad te geven en mij zoo deugdzaam toe te spreken, dat hij het niet beter had kunnen doen als hij een bisschop ware geweest, en daar ik dacht dat de brief wel een aardige toepassing op mylords preek was, overhandigde ik hem dien. Ik gaf hem het stuk," herhaalde het meisje, »en ik hoop, dat het hem veel goed zal doen. Ik geloof, dat Lord Kew een tijdlang geen preeken meer tegen mij zal houden."

»Dat geloof ik ook," zeide Lady Kew op een barren en drogen toon. »Gij weet niet wat gij misschien gedaan hebt. Wilt ge eens aan de schel trekken en zeggen dat mijn rijtuig voor moet komen? Ik maak u mijn compliment over het uitmuntende werkje dat ge van morgen verricht hebt."

Ethel maakte eene zeer statige nijging voor hare grootmoeder, en ik beklaag Lady Julia over 'tgeen haar lot zal geweest zijn, toen hare moeder thuis kwam.

Degenen, die Lord Kew kennen, kunnen zich wel verzekerd houden, dat hij in die rampzalige bijeenkomst met Ethel, waarvan de jonge dame zoo even gewag had gemaakt, geen enkel woord had gebezigd, dat niet vriendelijk, zacht en rechtmatig was. Op grond der betrekking, die tusschen hen bestond, achtte hij zich bevoegd haar te onderhouden over het gedrag dat zij aannam en haar te waarschuwen tegen kennissen, wier gevaarlijken aard hij uit eigen ondervinding kende. Hij was zoo goed op de hoogte van Madame d'Ivry en hare vriendinnen, dat hij niet verlangde dat zijn aanstaande vrouw deel van dien kring zou uitmaken. Hij kon aan Ethel niet mededeelen wat hij van die vrouwen en hare geschiedenis wist. Zijne zinspelingen verkoos zij niet te begrijpen of, wat nog waarschijnlijker is, zij begreep ze inderdaad niet. Zij was zeer jong en nooit te voren had zij dergelijke levensgeschiedenissen

gehoord. Zij was geërgerd over het toezicht dat Lord Kew over haar hield en over het gezag dat hij begon aan te nemen. Op andere oogenblikken, en wanneer zij in eene betere gemoedsstemming had verkeer, zou zij hem dankbaar zijn geweest voor zijne zorg, en spoedig daarna (en sedert altijd) liet zij recht wedervaren aan zijne vele uitmuntende hoedanigheden, zijne rondborstigheid, zijn eerlijkheid en zijn zacht humeur. Doch op dit tijdstip was haar geest bestendig in verzet tegen de slavernij, waarin hare familie haar trachtte te houden. Zelfs de wereldsche voordeelen van de positie, die men haar aanbood, strekten slechts om haar des te meer te ergeren. Indien haar aanstaande echtgenoot een jonge prins ware geweest, die eene kroon aan hare voeten legde, zou zij waarschijnlijk nog meer verontwaardigd en nog weerspanniger geweest zijn. Ware Kew's jongere broeder haar minnaar geweest, of had Kew zich in de plaats van dien broeder bevonden, zij zou zich niet zoo ongenegen betoond hebben, om aan de wenschen van haar ouders gehoor te geven. Vandaar haar inwendige strijd, hare grillen en haar uitbarstingen. Ongetwijfeld zag zij de juistheid van Lord Kew's vermaningen in, maar die overtuiging was niet zeer geschikt, om haar in eene betere luim te brengen. Voorzeker had zij, toen ze Lord Kew dien brief getoond had, een oogenblik later berouw van die daad, waarvan zij de gevolgen, die er misschien uit zouden voortvloeien, niet berekenen kon.

Toen Kew zijn oog over het geschrift had laten gaan, begreep hij dadelijk uit welken hoek het kwam. Het van hem gegeven portret was niet kwalijk gelijkend, gelijk de schets, die van ons gegeven wordt door degenen die ons haten, over het geheel niet zonder punten van gelijkenis is. Hij had een onstuimige jeugd gehad; hij was dan ook wel bedroefd en beschaamd over zijn verloopen leven en smachtte gelijk de Verloren Zoon om op een beteren weg terug te keeren. Daarom had hij gretig de voorgehouden gelegenheid aangegrepen om zich te verbinden met eene jonge, deugdzaame en schoone vrouw, waarna hij dan hoopte niet meer tegen haar en den hemel te zondigen. Indien wij meer van zijne geschiedenis verhaald of te verstaan gegeven hebben dan met de moderne kieskeurigheid strookt, verzoeken wij den lezer wel te willen gelooven, dat de bedoelingen van den schrijver althans niet slecht of onvriendelijk waren. De jonge edelman liet zijn hoofd van schaamte hangen, als hij over de treurige bijzonderheden van zijn leven en van zijne dwaasheden nadacht. Wat zou hij niet hebben willen geven om tot Ethel te kunnen zeggen: »Dit is niet waar!»

Aan zijne verwijten tegen juffer Newcome werd natuurlijk plotseling een einde gemaakt door dezen gedachten aanval op hem zelve. De brief was te Baden in de postbus geworpen en aldus aan zijn adres gekomen. Het schrift was in eene veranderde hand, zoodat Lord Kew zelfs niet kon gissen naar de sekse van den persoon, die het stuk geschreven had. Hij stak, toen Ethel zich even afwendde, de enveloppe in zijn zak en bekeek die nog eens nauwkeurig toen hij haar verlaten had. Hij werd door het adres of door den ouwel, waarmede de brief gesloten was geweest, niet veel wijzer. Hij wilde Ethel geen raad geven, of zij den brief verbranden of hem aan hare betrekkingen toonen moest. Hij getroostte zich zijn aandeel in de smart, zooals een schooljongen een pak slaag ondergaat: standvastig en in stilte.

Toen de edelmoedige jonkman Ethel weerzag, hetgeen reeds een uur later geschiedde, bood hij haar de hand aan. »Mijne waardste,» sprak hij, »indien gij mij hadt liefgehad, zoudt gij mij dien brief nooit ge-

toond hebben." Dit was zijn enig verwijt. Na dit voorval heeft hij haar nimmermeer berispt, noch raad gegeven.

Ethel bloosde toen zij dit hoorde. »Gij zijt zeer edelmoedig, Frank,» sprak zij en liet het hoofd hangen, »en ik ben zeer grillig en ondeugend.» Te gelijk voelde hij, dat er een heete traan uit de neergeslagen oogen zijner nicht op zijne hand droppelde.

Hij kustte hare kleine hand. Lady Anna, die met hare kinderen in de kamer was toen die woorden op zeer zachten toon tusschen beiden gewisseld werden, dacht dat het eene verzoening was; maar Ethel wist, dat het een afstand was van Kew's kant, en had hem nog nooit zoo lief gehad als op dit oogenblik. De jonkman was te bescheiden en eenvoudig, om zelfs te gissen wat de gevoelens van het meisje waren. Had hij ze gekend, zijn lot en het hare had anders kunnen wezen.

»Gij moet onzen welwillenden briefschrijver niet in het denkbeeld laten komen dat wij er verslagen over zijn,» hernam Lord Kew. »Wij moeten dezen middag uitgaan en opperbste vrienden schijnen.»

»Ja, en dat altijd, Kew,» antwoordde Ethel, hem wederom hare hand reikende. Een oogenblik later stond haar neef aan tafel de gebraden kippen voor te snijden en de hongerige kinderen te bedienen.

Het bal van den vorigen avond was een der partijen geweest, die de pachter der speelbank te Baden aan de bezoekers dezer badplaats aanbedt, en nu zou eene veel schitterender partij volgen, waaraan de arme Clive, die op dit oogenblik zoo ver in Zwitserland zat, deel zou genomen hebben. De ongetrouwde heeren waren overeengekomen, een bal te geven, hetgeen een der laatste van het seizoen zou zijn; ruim een dozijn dier heeren hadden de onkosten op zich genomen, en men kan overtuigd zijn, dat Lord Kew's naam aan het hoofd van de lijst stond, gelijk het geval was op elke lijst of bij elk plan, hetzij voor liefdadigheid, hetzij voor genoegen. De Engelschen werden genoodigd en de Russen, de Spanjaarden, de Italianen, de Polen, de Pruisen, de Hebreërs, al de veelsoortige bezoekers der badplaats, en de krijgshelden van het Badensche leger. In de eetzaal was een souper aangericht, waar een ieder naar welgevallen kon toetasten. De balzaal was met extra-lichten opgeluisterd en een overvloed van gemaakte bloemen versierde het feestmaal. Iedereen was er, die groote menigte met welke ons verhaal zich niet inlaat, en die twee of drie groepen personen, die er meer of minder belangrijke rollen in vervullen. Madame d'Ivry verscheen in een costume van ongoëvenaarde pracht, nog schitterender dan dat waarmede juffer Ethel op het vorige bal verschenen was. Indien de hertogin voornemens was geweest door den meerderen luister van haar toilet juffer Newcome te ecraseeren, dan had zij den bal misgeslagen, want Ethel droeg bij deze gelegenheid een eenvoudig wit kleedje en keerde, zooals Madame d'Ivry zeide, voor dien avond tot hare rol van *ingénue* terug.

Gedurende den korten tijd dat de heeren de gunst van de Koningin der Schotten genoten, voerde die zwervende vorstin hen door al de wisselingen eener regelmatige passie heen. Gelijk een spellemans op eene kermis, waar de tijd kort is en de vermaken vele zijn, u een treurspel, eene klucht en eene pantomime vertoont, alles binnen den tijd van een kwartier, en een dozijn malen op een voormiddag zijne voorstellingen voor een steeds nieuw publiek hervat, zoo doorliep deze dame met hare platonische minnaars den volledigen dramatischen cursus: treurspelen van jaloezie, pantomimes van smoorlijke verliefdheid, en kluchten van scheiding. Er kwamen briefjes van de eene zijde en de andere zijde; er werd gezinspeeld op een fataal lot en een hardvochtig achterdochtig

oud tiran, die de hertogin in zijne demonische macht hield uit kracht van zekere geheimen die hij kende; er werd leedwezen betuigd, dat men elkander niet vroeger gekend had; waarom waren wij uit ons klooster gehaald en aan Monsieur le Duc opgeofferd? Er hadden uitwisselingen van ontboezemingen en gedichten plaats; aardige *bouderies*, zoete verzoeningen, en eindelijk begon men te geeuwen en kwam het tot scheidings. Adolphe ging heen en Alphonse trad binnen. 't Was een nieuw publiek voor 'twelk de tooneelschel luide, het orkest speelde en de gordijn opging, waarna het treurspel, de klucht en de pantomime herhaald werden.

De kermis-acteurs, die in de bovenvermelde stukken optreden, maken veel meer geweld dan de vaste tooneelspelers. Als zij een schelm moeten onmaskeren, eene liefde verklaren of een vijand bedreigen, brullen en stampen zij, ballen zij hunne vuisten en zwaaien zij hunne sabels, zoodat ieder, die hen is gaan zien, eene volle maat voor zijn geld krijgt. Aldus overdreef Madame la Duchesse d'Ivry misschien hare heldinnen-rollen wel een weinig, daar zij snel indruk trachtte te maken op de toeschouwers en die dikwijls wenschte te verwisselen. Gelijk alle goede acteurs vereenzelvigde zij zich geheel met hare rol, zoodat zij was wat zij voorstelde. Zij was Phedra, en zoo zij in het eerste gedeelte van het stuk bijzonder teeder voor Hippolyte was, droeg zij hem in het laatste een gloeienden haat toe. Zij was Medea, en zoo Jason *volage* was, weede dan Creusa! Misschien had de arme Lord Kew de eerste rol op zich genomen in eene voorstelling met Madame d'Ivry, 'tgeen hem moeilijk genoeg te vergeven was; maar toen hij te Baden verscheen als de verloofde van een der mooiste meisjes van Europa, en zijne familie voor Madame d'Ivry den neus optrok, toen was het geen wonder dat zij dol werd van ergernis en zich, om hare wraakzucht te bevredigen, wel van staal en vergift had willen bedienen.

Er verkeerde aan het hof der hertogin een jong heer uit het zuiden van Frankrijk, die door zijne vrienden naar Parijs gezonden was *pour faire son droit* en daar den gewonen loop der vermaken en studiën van de jeugdige bewoners van het Quartier Latin gevolgd had. Er was een tijd geweest, dat hij geavanceerde republikeinsche gevoelens toegedaan was geweest en met lof deel had genomen aan den opstand bij het klooster St. Méri. Hij was een niet onverdienstelijk dichter, en een bundel lierzangen van zijne hand, *les Râles d'un asphyxié*, had bij de verschijning eenige sensatie verwekt. Hij dronk 's morgens belangrijke hoeveelheden absinthe, rookte zonder ophouden, speelde roulette als hij eenige geldstukken kon machtig worden, schreef in een klein nieuwsblad en onderscheidde zich inzonderheid door zijn haat jegens *l'infâme Angleterre*. Onder zijne hemdsmouw kon men *Delenda est Carthago* getatoueed vinden. Fifi en Clarisse, een paar jonge naaistertjes uit de wijk waar de student woonde, hadden dit schrikwekkende motto op zijn forschen rechterarm geprikt *Le léopard*, Engelslands zinnebeeld, was hem een gruwel, en hij hield dat monster, waar het in den *Jardin des Plantes* in een hok zat zijne gebalde vuist voor. Hij had bevolen, dat er op zijn vroegtijdig graf gebeiteld moest worden: »Hier ligt een vijand van Engeland." Hij was een meester op het biljart en met de domino-stenen, en ervaren in de behandeling der wapenen, terwijl hij een moed en vuur bezat, die niet in twijfel werden getrokken. Mijnheer Jones van Engeland was bang voor Monsieur de Castillonnes en kroop voor diens blikken en sarcasmen in zijne schelp. Kapitein Blackball, de andere Engelsehe adjudant der hertogin d'Ivry, een krijgsman van

onbetwifelbaren moed, die meer dan eens geduellerd had, ontweek hem en verwonderde zich wat die kale sinjeur eigenlijk bedoelde als hij zeide: »Sedert de dagen van den Zwartten Prins, Monsieur, heeft mijne familie in veete geleefd met Engeland!» Zijne voorvaderen waren kruideniers te Bordeaux geweest en zijn vader heette Cabasse. Deze had in den revolutie-tijd eene freule getrouwd, en zijn zoon te Parijs noemde zich daarop Victor Cabasse de Castillonnes, vervolgens Victor C. de Castillonnes, en eindelijk kortaf Monsieur de Castillonnes. Een der volgelingen van den Zwartten Prins had eene dame uit het huis van Castillonnes beleedigd, in de dagen toen de Engelschen meesters van Guienne waren, en daaruit sproot de haat van onzen vriend jegens den Luipaard voort. Hij had een ijzingwekkende legende, waarin het geval verhaald en de kastijding van den Brit door een ridder uit de familie Castillonnes geschetst werd, beschreven en daarna in een dramatischen vorm overgebracht. Nooit is er in eenig melodrama een akeliger lafaard voorgekomen dan die eervergeten Engelsche ridder. Zijne *blanche fille* stierf natuurlijk van hopelooze liefde voor den zegepralenden Franschman, die haar vader om 't leven had gebracht Het blad, waarin dit verscheen, stierf toen het verhaal nog pas tot het zesde nummer gevorderd was. Het *Théâtre du Boulevard* wees het drama af, en des schrijvers haat jegens het *infâme Albion* was dus steeds onverzoend gebleven. Toen Victor juffer Newcome zag, meende hij overeenkomst tusschen haar en Agnes de Calverley, de *blanche Miss* van zijn roman en zijn drama, te ontdekken, zoodat hij een blik des welbehagens op het jeugdige schepseltje wierp. Hij schreef zelfs verzen haar ter eere, want ik houd het er voor, dat de *Miss Betti* en de Prinses Crimhilde der gedichten, welke hij later uitgaf, niemand anders waren dan juffer Newcome en de hertogin, hare medeminnares. Hij had tot de gelukkigigen behoord, die den vorigen avond met Ethel gedanst hadden Bij gelegenheid van het bal kwam hij tot haar met een hoogdravend compliment en het verzoek om nogmaals met eene wals door haar vereerd te worden, een verzoek waarop hij een gunstig antwoord te gemoet zag, want hij dacht ongetwijfeld, dat zijne geestigheid, zijn aangenaam onderhoud en de *amour qui flambait dans son regard* wel indruk zou gemaakt hebben op de Charmante Miss. Misschien had hij wel een afschrift dier zelfde verzen in zijn borstzak, waarmede hij zijne verovering hoopte te voltooien. Men had hem hooren zeggen, dat hij om harentwil alleen een wapenstilstand met Engeland wilde sluiten en de erfelijke grieven van zijn geslacht in de vergetelheid begraven zou.

Doch de *blanche Miss* weigerde dezen avond met hem te walsen; zijne complimenten baatten niet in 't minste. Hij trok dus met die complimenten en met de onvoorgedragen verzen in zijn geprangden boezem af. Juffer Newcome danste slechts ééne quadrille met Lord Kew en ging vroeg heen, tot schrik van velen onder degenen die de partij gaven, daar zij aldus het schoonste sieraad van hun bal verloren.

Lord Kew had men echter in 't publiek met haar zien wandelen en men had opgemerkt hoe oplettend hij voor haar was gedurende haar kort vertoef in de balzaal Lady Kew, die geregeld alle plaatsen van vermaak bezocht en in de week vóór haar dood nog twintig partijen en zes diners bijwoonde, vond goed dezen avond bijzonder gracieus voor Madame d'Ivry te zijn, en wel verre dat zij de hertogin ontweek of haar onbeleefd bejegende, zooals bij vroegere gelegenheden, behandelde zij haar zeer innemend en voorkomend. Ook Lady Kew dacht, dat er eene verzoening tusschen Ethel en haar neef had plaats gehad, want

Lady Anna had aan hare moeder verteld wat zij van den handdruk gezien had. Ten gevolge van Kew's wandeling met Ethel en van de quadrille, die zij met hem alleen gedanst had, dacht de oude dame, dat het geschil tusschen de beide jongelieden geheel was bijgelegd.

Ten einde de hertogin dus te doen gevoelen dat het door haar dien morgen afgeschoten pijltje zijn doel gemist had, maakte Lady Kew, toen Frank de zaal met zijne nicht verliet, op luchtigen toon de aanmerking, »dat de jonge graaf *aux petits soins* met juffer Ethel was, en dat zij zich verzekerd hield dat haar oude vriend de Duc d'Ivry zich verheugen zou, indien hij vernam dat zijn petekind op het punt stond zich te rangéren. Hij zou zich op zijne goederen vestigen en zijne plichten als pair en landedelman nakomen." De gravin voegde er nog op goedhartigen toon bij: »Wij zullen naar huis gaan en het *veau gras* slachten, en gij zult zien dat onze lieve Verloren Zoon nog een heel achtingswaardig gentleman zal worden."

De hertogin zeide, dat het plan van Lady Kew uitmuntend was. Zij was verrukt te hooren, dat Lord Kew van kalfsvleesch hield; »er waren menschen die dat soort van vleesch tamelijk flauw vonden." Op dit oogenblik kwam er een danser om haar aan eene wals te herinneren, die zij hem beloofd had; en toen zij daar aan den arm van dien heer door de zaal draaide, en, (terwijl hare paarse zijde, hare paarse vederen en hare paarse linten sterk ruischten), bij elke beweging de welriekendste geuren uitwademde, had de gravin van Kew het aangename bewustzijn dat zij in die magere middel, die graaf Punter's arm omringde, eene schicht vastgedreven en den door Madame d'Ivry des morgens toegebrachten dolkstoot behoorlijk vergolden had.

Ook Barnes en zijne aanstaande verschenen, dansten en verdwenen. Lady Kew volgde hare kleinkinderen spoedig, en het bal ging lustig voort, in weerwil van de afwezigheid van al die deftige lui.

Daar Lord Kew een der commissarissen van de partij was, keerde hij daar terug, na Lady Anna en hare dochter naar het rijtuig begeleid te hebben, en danste nu met veel opgewektheid, terwijl hij, door zijne aangeboren goedhartigheid bewogen, juist die dames vroeg, die door andere dansers verwaarloosd werden, omdat zij te oud, te leelijk, te dik of iets anders waren. Doch Madame d'Ivry noodigde hij niet ten dans. Hij wilde wel in zooverre veinzen om de pijn te verbergen, die hij gevoelde; maar hij kon geene vriendschappelijke gezindheid huichelen, waarin zijne grootmoeder van haar kant geen bezwaar vond.

Onder andere dames koos mylord die onvermoeide walseres, de Duitse gravin von Gumpelheim, die, in weerwil van haar leeftijd, hare gestalte en haar talrijk gezin, zich nooit eene gelegenheid liet ontgaan, om haar geliefkoosd vermaak te genieten. »Zie eens met wat een kameel mylord daar walst," zeide Monsieur Victor tegen Madame d'Ivry, wier tengeré middel hij de eer had bij de tonen derzelfde muziek te omvatten. »Welk man, behalve een Engelschman, zou ooit zulk een dromedaris kiezen!"

»*Avant de se marier,*" antwoordde Madame d'Ivry, »*il faut avouer que mitor se permet d'énormes distractions.*"

»Gaat mylord trouwen? Met wie en wanneer?" riep de cavalier der hertogin uit.

»Met juffer Newcome. Bevalt u die keus niet? Ik dacht, dat Stenio" (de hertogin bestempelde Monsieur Victor met den naam van Stenio) »zijn oogen met een zeker welbehagen op dat jonge dametje liet rusten. Zij is schoon, ja buitengemeen schoon. Gaat het niet in het leven dik.

wijls zoo, Stenio? Wordt de jeugd en de onschuld (ik doe juffer Ethel de eer aan haar onschuld te gelooven, vooral nu die kleine schilder weggezonden is) niet in de armen van afgeleefde *roués* geworpen? Worden wij, jonge teedere bloemen, niet uit onze kloostertuinen gerukt en in eene wereld overgeplant, wier lucht ons reine leven vergiftigt en de gewijde bloesemknoppen van hoop, geloof en liefde doet verwelken? Geloof! De spottende wereld vertreedt het, *c'est-ce pas?* Liefde! De barbaarsche wereld versmoort dat uit den hemel afgedaalde wicht bij zijne geboorte. Hoop! Zij lachte mij in mijne kleine kloostercel toe, zij dartelde te midden der bloemen die mij bekoorden, zij kweelde onder de vogeltjes die ik liefhad. Maar zij verliet mij bij de intrede der wereld, Stenio! Zij sloot hare blanke vleugelen en omsluisde haar stralend gelaat! In ruil voor mijne jeugdige liefde gaf men mij — zestig jaren, het overschot van een zelfzuchtig hart, het egoïsme zich verkwikkende aan zijn eigen vuur, en koelheid in de plaats van den hermelijnen mantel. Voor de liefelijke bloemen mijner jeugdige jaren gaf men mij deze, Stenio!" en daarbij wees zij op hare vederen en hare kunstrozen. »O, ik zou ze wel onder mijne voeten willen treden!" en bij die woorden stak zij het netste van alle schoentjes vooruit. De Duchesse was altijd welsprekend over de verongelijkingen die zij ondergaan had en stelde hare vermoorde onnoozelheid ten toon voor iedereen, bij wien zij meewarigheid voor dat beklaglijke schouwspel kon onderstellen. De muziek liet zich op dit oogenblik sneller en welluidender dan te voren hooren, en de mooie voetjes vergaten hare begeerte om de wereld te betreden. »Ah!" zeide de Koningin der Schotten, hare magere schoudertertjes ophalende: »*dansons et oublions,*" en weder omstrengelde Stenio's arm hare feeëngestalte (zij betitelde zich zelve met den naam van fee, hoewel andere dames haar een geraamte noemden) en andermaal vlogen zij in den walspas rond, maar een oogenblik later bonste zij met Stenio tegen den rijzigen Lord Kew en de lijvige Madame de Gumpelheim, ongeveer zooals een roeiboortje tegen de eikenhouten ribben van een stoomschip aanslaat.

Het tengere paar viel niet op den grond en werd gelukkig op eene nabijstaande bank geslingerd; maar er ging een gelach ten koste van Stenio en de Koningin der Schotten op. Lord Kew plakte zijne hijgende danseres op een stoel en begaf zich naar de hertogin, die het slachtoffer zijner linkschheid was geweest, om daarvoor verschooning te vragen. Bij het gelach, dat over dit voorval ontstond, vonkelden de oogen van Madame d'Ivry van toorn.

»Monsieur de Castillonnes," vroeg zij aan haar danser, »hebt gij eenigen twist met dien Engelschman gehad?"

»Met dien milor? Wel neen," antwoordde Stenio.

Hij deed het opzettelijk. Er is geen dag voorbijgegaan, dat zijne familie mij niet beleedigd heeft," hernam de hertogin met heesche stem, en op dit oogenblik vervoegde Lord Kew zich bij haar om zijn excuses te maken. Hij vroeg Madame la Duchesse duizendmaal verschooning, dat hij zoo *maladroit* was geweest.

»*Maladroit! et très-maladroit, monsieur!*" merkte Stenio aan, zijne snorren oprullende: »*c'est bien le mot, monsieur!*"

»Ik vraag Madame la Duchesse dan ook verschooning, die ik hoop dat zij mij wel zal willen schenken," hernam Lord Kew, ofschoon de hertogin het hoofd liet hangen en hare schouders ophaalde.

»Als men niet weet hoe men moet dansen behoorde men niet te dansen," zeide de kampioen der hertogin.

»Monsieur is wel goed mij lessen in 't dansen te geven," antwoordde Lord Kew.

»Alle lessen die gij verkiest, *milor!*" schreeuwde Stenio, »en overal waar gij ze ontvangen wilt."

Lord Kew zag het mannetje met verbazing aan, want hij begreep niet waaruit zooveel verbolgenheid voortsproot over een zoo onbeduidend ongelukje, dat een dozijn malen plaats heeft op elk bal waar het vol is. Hij maakte dus nogmaals eene buiging voor de hertogin en ging heen. »Is dat nu uw Engelschman, uw Kew, dien gij overal zoo opvijzelt?" vroeg Stenio aan Monsieur de Florac, die getuige van dit tooneel was geweest. »Is hij enkel maar *bête*, of is hij ook *poltron*? Ik geloof, dat hij 't beide is."

»*Silence*, Victor!" zeide Florac, hem bij den arm grijpende en medeslepende. »Gij kent mij en weet dat ik noch het eene noch het andere ben. Neem er mijn woord voor aan, dat het Lord Kew noch aan moed noch aan geest ontbreekt."

»Wilt gij mijn getuige zijn, Florac?" hernam de ander.

»Om hem uwe verontschuldigungen te gaan aanbieden? Ja, want gij hebt hem beleedigd."

»Ja, *parbleu*, ik heb hem beleedigd!" riep de Gascogner uit.

»En wel iemand, die nooit moedwillig eene levende ziel beleedigd heeft, een man van moed, van oprechtheid, van trouw. Ik heb hem op de proef gesteld gezien, en ge kunt mij gelooven dat hij is wat ik zeg."

»Welnu, zooveel te beter voor mij!" zeide de zuiderling. »Dan zal ik de eer hebben tegenover een dapper man te staan, en zullen er twee in 't strijdperk zijn."

»Men gebruikt u tot een werktuig, arme Gascogner!" zeide Monsieur de Florac, die de oogen van Madame d'Ivry op hen beiden gevestigd zag. Een oogenblik daarna nam zij den arm van den geachten graaf Punter, en ging verandering van lucht in het belendende vertrek zoeken, waar als naar gewoonte gespeeld werd en Lord Kew en zijn vriend Lord Rooster op eenigen afstand van de spelers op en neer wandelden.

Lord Rooster keek op iets, dat Kew hem toevoegde, zeer verbluft en zeide: »Kom, gekheid! Die verwenschte kleine Franschman! Allemaal malligheid!"

»Ik zocht u, *milor!*" zeide Madame d'Ivry, zonder geruisch achter hem gekomen, op haar innemendsten toon. »Een enkel woordje, als 't u belieft! Geef mij uw arm. Dat hebt ge vroeger wel meer gedaan, *mon filleul!* Ik hoop, dat ge niet verder over de onbeleefdheid van Monsieur de Castillonnes denkt; 't is een opgewonden Gascogner, die zeker van avond te dikwijls aan het buffet is geweest."

Lord Kew gaf ten antwoord, dat hij zich die onbeleefdheid van Monsieur de Castillonnes niet verder aangetrokken had.

»O daar ben ik zoo blij om! Die helden uit de schermzaal bezitten hoegenaamd geen manieren, en die Gascogners hebben altijd *flamberge au vent*. Wat zou de betooverende juffer Ethel wel zeggen, als zij van het geschil hoorde?"

»Er is geen enkele reden waarom zij er van hooren zou," antwoordde Lord Kew, »tenzij een al te gediensdige vriend het haar mededeelde."

»Het haar mededeelde — die arme lieveling! Wie zou zoo wreed kunnen zijn, haar verdriet te doen?" vroeg de onnoozele Duchesse. »Waarom kijkt gij mij zoo aan, Frank?"

»Omdat ik u bewonder." antwoordde de ander. »Ik heb Madame la Duchesse nog nooit in zulk een gunstig licht gezien als heden."

»Gij spreekt in raadsels! Keer met mij terug naar de balzaal. Doe nog een dans met mij. Vroeger hebt gij altijd met mij gedanst. Nog ééne wals, Kew. En dan keer ik over een paar dagen naar Monsieur le Duc terug en vertel hem, dat zijn *filleul* op het punt staat te gaan trouwen met een der mooiste van alle Engelse meisjes en een hermit op het land en een redenaar in het Hoogerhuis zal worden. Gij hebt geest! — *ah si!* gij hebt geest!» En met die woorden leidde zij Lord Kew, die zelf verwonderd was over 'tgeen hij deed, in de balzaal terug, zoodat de vredelievende lui die zich daar bevonden en hen zagen dansen, onwillekeurig in de handen klaptten.

De Duchesse danste alsof zij gestoken was door die Napelsche spin, die, volgens het volksverhaal, zoo wonderbaar tot dansen aanzet. Zij wenschte dat de muziek sneller en sneller zou gaan; zij hing aan Kew's arm en had behoefte aan zijn steun. Al de lichtstralen uit hare kwijnende oogen richtte zij op zijn gelaat. Die glans berokkende hem echter meer verlegenheid dan genoegen. Maar de omstanders waren bevredigd, want zij vonden het van de hertogin zoo lief, dat zij na die kleine oneenigheid de verzoening publiek kenbaar maakte.

»Alles in orde,» zeide Lord Rooster, bij den ingang der balzaal over Florac's schouder heenziende. »Die kleine hertogin is eene meesters in 't dansen.»

»Die adder!» merkte Florac aan. »Zie eens hoe zij zich kronkelt.»

»Dat geschil met dien Franschman is waarschijnlijk geheel voorbij?» zeide Lord Rooster. »'t Was ook een ellendige dwaasheid.»

»Denkt gij dat het uit is? Wij zullen zien!» zeide Florac, die zijne schoone nicht waarschijnlijk beter kende. Toen de wals afgelopen was, leidde Kew zijne danseres met eene buiging naar eene sofa en ofschoon zij ruimte voor hem maakte aan hare zijde, hem daarop wees, en haar ruischend kleed op zijde schoof opdat hij zou kunnen zitten, ging hij met een betrokken gelaat heen. Hij verlangde niet meer in hare nabijheid te komen. Hare vriendschap was stuitender voor zijn gevoel dan haar haat. Hij wist dat het hare hand was, welke dien morgen aan Ethel dien dolksteek had toegebracht. Hij verwijderde zich dus en knoopte met zijne beide vrienden aan den ingang der zaal een gesprek aan. »Ga naar bed, mijn kleine Kiou,» zeide Florac. »Gij zijt doodsbлек. Gij zoudt u in bed het best bevinden, *mon garçon!*»

»Zij heeft mij de belofte afgenomen, dat ik haar aan het souper zou geleiden,» antwoordde Kew met een zucht.

»Zij zal u vergiftigen,» hernam de ander. »Waarom is *la roue* bij ons afgeschaff? Op mijn woord van eer, 't moest voor die vrouw weer ingevoerd worden.»

»Er is er een in die andere zaal,» merkte Kew lachend aan. »Ga mee, burggraaf; laten wij ons geluk eens beproeven,» en bij die woorden stapte hij naar de speelzaal.

Dit was de laatste avond dat Lord Kew ooit weer aan een hazardspel deelnam. Hij won aanhoudend. De dubbele zero scheen aan zijne waken te gehoorzamen, zoodat de croupiers hem met verwondering aantsaarden. Florac zette eveneens op als hij en zeide met de bijgeloovigheid van een speler: »Ik ben overtuigd, dat er iets met dien jongen gebeuren zal.» Nu en dan keerde Monsieur de Florac naar de danszaal terug, zijn geld onder bewaring van Kew latende, en als hij terugkwam vond hij de stapels altijd vermeerderd. De goede burggraaf had dan ook wel een gelukje noodig. Bij een dier gelegenheden zeide hij met een ernstig gelaat tegen Lord Rooster: »Zij heeft dien ander onder handen.

Nu zullen wij zien." »*Trente-six encor! et rouge gagne,*» riep de croupier met zijn neusklink. Monsieur de Florac's zakken liepen over van dubbele napoleons, en daarop staakte hij het spel, — tot zijn geluk, want Kew, die zijne winst weder op tafel legde, was een, twee, drie, alles weer kwijt.

Toen Lord Kew de balzaal verliet, zag Madame d'Ivry dat Stenio hem met vlammende blikken volgde en riep daarop dien zwaargebaarden bard terug. »Gij wildet Monsieur de Kew volgen, dat weet ik,» zeide zij. »Ga hier zitten, mijnheer,» en bij die woorden duwde zij hem met haar waaier op een stoel neder.

»Wenschst gij dat ik hem terugroep, madame?» vroeg de dichter op zijn diepsten tragischen toon.

»Ik kan hem terug doen komen als ik wil, Victor,» antwoordde de dame.

»Laten wij hopen, dat anderen even gelukkig mogen zijn,» merkte de Gascogner aan, met de eene hand in zijne borst en de andere over zijne knevels strijkende.

»*Fi, monsieur, que vous sentez le tabac! je vous le défends, entendez vous, monsieur?*»

»Ik heb toch den dag gekend, dat Madame eene sigaar niet verachtte,» antwoordde Victor. »Als de geur hindert, vergun dan dat ik mij verwijder.»

»En dus zoudt gij mij ook willen verlaten, Stenio? Denkt ge, dat ik niet gezien heb hoe uw oogen naar juffer Newcome zwierven, en hoe ontstemd ge waart, toen zij niet met u wilde dansen? Ah, wij zien alles. Eene vrouw bedriegt zich niet, begrijpt ge? Ge hebt mij fraaie verzen gezonden, o dichter! Ge kunt even heerlijk over een standbeeld als over eene schilderij, over eene roos of een zonsondergang als over een vrouwenhart schrijven. Gij waart zooveen misnoegd, omdat ik met Monsieur de Kew danste. Meent gij, dat jaloerschheid een onvergefelijke zonde is in het oog eener vrouw?»

»Gij verstaat de kunst om mij op te winden, Madame,» hernam de tragicus.

»Monsieur!» riep de dame met een vertoon van waardigheid uit. »Moet ik u rekenschap geven van mijne handelingen en verlof vragen voor een dans?»

»Ik ben inderdaad maar de slaaf, Madame, niet de meester,» zuchtte de Gascogner.

»Gij zijt een zeer weerspannige slaaf, Monsieur,» hervatte de dame met een pruilend lipje, terwijl eene flikkering harer groote oogen haar blanketsel oplichtte. »Stel u eens voor, dat ik met Monsieur de Kew danste — niet om zijnentwil, want de hemel is mijn getuige, dat het dansen met hem geen genot is, — maar om uwentwil. Stel, dat ik verlangde, dat een dwaze twist geen verdere gevolgen zou hebben. Stel dat ik eens wist, dat hij noch zoo *sot*, noch zoo *poltron* is als gij denkt. Ik heb u hooren spreken, mijnheer, met een der verfoeilijkste menschen op aarde, mijn waarden neef Monsieur de Florac: — doch wij spreken thans niet over hem. Stel dat ik den Comte de Kew kende als iemand van koele en overmoedige manieren, van slechte opvoeding en grove vormen, zooals de meeste mannen zijner natie, doch dien het niet aan moed ontbreekt en die verschrikkelijk is als hij in toorn geraakt. Zou ik na dit alles geen reden hebben, om te vreezen, niet voor hem, maar —»

»Maar voor mij! o Marie! o Madame! Denkt gij, dat iemand uit

mijn geslacht een duimbreed voor een Engelschman zal wijken? Kent gij de geschiedenis van mijn huis? Weet gij, dat ik sedert mijne kindsheid aan die natie haat heb gezworen? *Tenez*, Madame, wat dien Monsieur Jones betreft, die in uw salon verschijnt, is het slechts mijn eerbied voor u geweest, die mij mijn toorn tegen dien botten eilander heeft doen bedwingen. Dien kapitein Blackball, dien gij met uw aandacht vereert, en die inderdaad goed schiet en mooi te paard zit, heb ik, naar zijne manieren, altijd voor een markeur gehouden. Maar ik heb eerbied voor hem, daar hij onder Don Carlos tegen de Engelschen heeft gevochten. Die jonge Monsieur de Kew evenwel ergert mij als ik hem hoor lachen; zijne vrijmoedige manieren doen mij de vingers jeuken; toen ik hem het eerst zag, zeide ik bij mij zelven: »Ik haat u.» Zeg nu zelve, Madame, of ik meer met hem ingenomen kan zijn nu ik hem zoo even zag?» Victor meende bovendien, doch dit zeide hij niet, dat Kew in 't begin van den avond, toen de *blanche Miss* weigerde met hem te dansen, om hem gelachen had.

»Ah, Victor,» zeide de hertogin, »hij is het niet, dien ik zou willen redden, maar u.» De lieden, die er rondom stonden, zeiden dat de hertogin zulk een goed hart had, en later verklaarde zij dit zelve. Zij bezwoer Lord Kew en bad Monsieur Victor; in één woord, zij deed al wat in haar vermogen stond, om de oneenigheid tusschen die twee te doen bijleggen.

Op het bal volgde het souper, dat gehouden werd aan afzonderlijke tafeltjes, rondom elk van welke zich een half dozijn gasten schaaarden. Lord Kew behoorde tot het gezelschap der hertogin, waarbij onze vriend de Gascogner geen plaats had; doch daar zijn lordschap een der commissarissen van het feest was, ging hij van de eene tafel naar de andere, om te zorgen dat het den gasten aan niets ontbrak. Misschien meende hij, dat de twist met den Gascogner uit was; en in ieder geval had hij besloten zich de aanmerkingen van den ander, hoe onaangenaam zij ook geweest waren, niet verder aan te trekken, daar hij niet de minste begeerte had om wegens zulk een dwaas geschil des Franschmans bloed te drinken of van het zijne afstand te doen. Hij noodigde op zijne gewone innemende wijze onderscheidene gasten uit, om met hem te drinken, en toen hij Monsieur Victor van een verder tafeltje naar zijn kant zag gluren, zond hij een knecht met eene flesch champagne naar den man, die zich straks zoo vijandig betoond had, en lichte zijn eigen glas als eene vriendschappelijke uitdaging op. De knecht bracht de boodschap aan Monsieur Victor, die daarop echter zijn glas weghield en zijn armen statig op de borst kruiste. »*Monsieur de Castillonnes dit qu'il refuse, milor,*» zeide de knecht ontsteld, »en belastte mij dit aan milor te zeggen.» Florac liep dadelijk naar den vervolgen Gascogner. 't Was niet aan Madame d'Ivry's tafel dat Lord Kew den dronk had willen doen en het antwoord ontving, want zijne plichten als commissaris hadden hem van daar reeds tamelijk vroeg weggeroepen.

Onderwijl begon de dagschemering door de vensters van het vertrek te dringen en eenige oogenblikken later scheen de zon er binnen en verschrikte de feestgenooten. De dames vluchtten weg als spoken bij 't kraaien van den haan, want er waren verscheidene onder, die de komst van den lichtbol, die zooveel zou kunnen openbaren, niet durfden afwachten. Reeds te voren waren de sigaren opgestoken en de heeren bleven zitten rooken, terwijl de Deutsche knechts, die geen slaap schenen te kennen, aanhoudend nieuwe hoeveelheden drank aanbrachten.

Lord Kew gaf aan de hertogin d'Ivry den arm om haar weg te leiden. Monsieur de Castillonnes stond met een onheilspellend gezicht dwars in hun weg, waarop Lord Kew, met een duw van den schouder en een »*Pardon, monsieur,*» voorbijging en de hertogin naar haar rijtuig bracht. De dame zag volstrekt niet wat er tusschen de beide heeren in den gang voorviel; en totdat haar rijtuig wegreed wierp zij Kew lonkjes, knikjes en handkusjes toe.

Florac had zich ondertusschen meester gemaakt van zijn landgenoot, die, zoo niet met Kew, althans met anderen rijkelijk champagne gedronken had, en deed vruchteloze pogingen, om hem rede te doen verstaan. De Gascogner was woedend en zwoer dat Lord Kew hem geslagen had. »Bij het graf mijner moeder,» bulderde hij, »zweer ik dat hij mij met zijn bloed zal moeten betalen.» Lord Rooster riep van zijn kant: »Wel verduiveld! breng hem naar bed en sluit hem in zijne kamer op,» welke woorden Monsieur Victor, daar zij in 't Engelsch gesproken werden, gelukkig niet verstond, of er zouden zonder twijfel twee offers op de tombe zijner mama geslacht zijn.

Toen Kew terugkwam ('tgeen ook wel van hem te verwachten was) sprong de kleine Gascogner met een handschoen vooruit, en hield, door een kring van rookende heeren omringd, eene woedende redevoering over Engeland, luipaards, lafhartigheid, onbeschofte eilanders, Napoleon en St. Helena, waarna hij rekenschap vroeg van Kew's gedrag gedurende dien avond. Onder het spreken trad hij op zijn lordschap toe, met den handschoen in de hand en lichtte dien op, als om er een slag mede te geven.

»Er is geen noodzaak voor verdere woorden,» zeide Kew, zijne sigaar uit den mond nemende. »Als gij dien handschoen niet laat zakken, smijt ik u door de glazen. Hoe? doet ge 't niet?... — Wil iemand zoo goed zijn, dien man van den grond op te tillen? Gij zijt mijne getuigen, heeren, dat ik niet anders heb kunnen handelen. Als hij mij op den morgen noodig heeft, weet hij waar hij mij vinden kan.»

»Ik verklaar, dat Lord Kew zich met groote lijdzaamheid gedragen heeft, in weerwil van de meest brutale uittarting, — de meest brutale uittarting, *entendez-vous*, Monsieur Cabasse?» voegde Florac den Gascogner toe, die nu opgestaan was. »Uw gedrag is een Franschman en een fatsoenlijk man onwaardig geweest.»

»Voor den drommel, hij heeft er dan ook een bloedneus voor gekregen,» zeide Lord Rooster laconisch.

»*Ah Roosterre, ceci n'est pas pour rire,*» antwoordde Florac bedrukt, toen zij beiden met Lord Kew heengingen; »ik wenschte dat dit eerste bloed het eenige ware, dat over dezen twist gestort wordt.»

»Wel, wel! wat ging hij als een steen naar beneden!» hernam Rooster, schuddende van 't lachen.

»Het heeft mij veel leed gedaan, maar ik kon mij niet weerhouden,» zeide Kew met diepen ernst; »God moge 't mij vergeven,» en bij die woorden liet hij het hoofd hangen. Hij dacht aan den vroegeren tijd en diens lichtzinnigheden en overlegde hoe de straf hem nu *pede claudo* inhaalde. 't Was uit den grond zijns harten, dat de berouwhebbende jonkman zeide: »God moge 't mij vergeven.» Wat er zou volgen, besloot hij met gelatenheid te dragen als de vergelding van 'tgeen voorafgegaan was.

»*Pallas te hoc vulnere, Pallas immolat, mon pauvre Kiou,*» zeide zijn Fransche vriend, waarop Lord Rooster, wiens klassieke opvoeding schromelijk verwaarloosd was, uitriep: »He! wat is dat voor taal?»

Burggraaf Rooster had nog geen twee uren te bed gelegen, toen graaf von Punter, voormaals officier bij de Zwarte Jagers, hem een bezoek kwam brengen namens Monsieur de Castillonnes en den graaf van Kew, die hem naar Rooster verwezen hadden tot het maken der beschikkingen voor een duel. Daar het tweegevecht buiten het grondgebied van Baden moest plaats hebben en zij zich op weg moesten begeven eer de politie hen verhinderde, stelde de graaf voor, dat zij zich dadelijk over de Fransche grenzen zouden begeven, waar men hen, daar het een *affaire d'honneur* gold, stellig zonder paspoorten zou toelaten.

Lady Anna en Lady Kew vernamen, dat al de heeren na het bal op de jacht gegaan waren, en maakten zich althans gedurende vier en twintig uren niet ongerust. Den volgenden dag kwam echter geen van allen terug, en den dag daarna vernam de familie, dat Lord Kew een zwaar ongeluk had gekregen; doch de gansche stad wist, dat Monsieur de Castillonnes hem op een der eilanden in den Rijn, tegenover Kehl, waar hij nu met zijne kwetsuur lag, een kogel in het lichaam had gezonden.

VIJF EN DERTIGSTE HOOFDSTUK.

OVER DE ALPEN.

Onze zwervende muze moet nu plaats nemen in de kleine britska waarmede Clive Newcome en diens reisgenooten den tocht doen, en ziet, na met dat rijtuig de Alpen te hebben overgetrokken en de sneeuw op den St. Gothard te hebben aanschouwd, de fraaie streek door welke de Ticino heenstroomt op zijn weg naar de meren van Lombardië, de onafzienbare, met golvend graan bedekte vlakten van het Milaneesche en het koninklijke Milaan zelf met zijne schitterende kathedraal, die in luister alleen achterstaat bij den keizerlijken koepel van Rome. Ik bezit lange brieven van Clive uit den tijd dier reis, waarin hij elken stap op dien weg, van het vertrek uit Baden tot voor de poorten van Milaan, als een prachtooneel beschrijft. Die heerlijke toneelen temperden wel waarschijnlijk de verdrietelijkheden onder welke hij zijne reis aanving. De natuur doet zich op den fraaien weg dien hij volgde zoo verheven en opwekkend voor, dat onze bijzondere aangelegenheden en zorgen op den achtergrond geraken bij die schitterende heerlijkheid. O vreedzaam toneel der azuren meren en besneeuwde bergen! zoo wonderlieffelijk is uw voorkomen, dat het bijna hemelsch schijnt en men het onmogelijk acht, dat verdriet en moete hier zou kunnen doordringen! Welke zorgen Clive had, wist ik in die dagen niet en hij sprak er in zijne brieven ook niet van; eerst toen wij in ons latere leven intiem waren, zijn zij mij geopenbaard.

Drie maanden nadat onze jonge gentleman afscheid van juffer Ethel had genomen, bevond hij zich te Rome, nog altijd met Ridley als reisgenoot. Menigeen onzer, jeugdig van jaren of reeds van middelbaren leeftijd, heeft dien aangenamen schok ondergaan, dien het eerste gezicht der groote stad teweegbrengt. Er is één andere plaats wier gezicht eene nog grooter aandoening opwekt dan die met welke wij Rome naderen, waar Augustus den sceppter voerde toen Hij het licht aanschouwde, wiens geboorteplaats slechts door een paar bergen van de indrukwek-

kende poorten van Jeruzalem gescheiden is. Wie, die beide aanschouwd heeft, kan het voorkomen daarvan vergeten! Na tal van jaren leeft de ontroering, die dat gezicht verwekte, nog in uwe herinnering en treft u even diep als op het oogenblik toen ge er 't eerst de oogen op liet rusten.

De tegenwoordige roman heeft echter noch met priesters, noch met heidenen te doen, maar met mijnheer Clive Newcome en diens zaken en vrienden in dit tijdperk zijns levens. Als de welwillende lezer hoopt te hooren van kardinalen in 't purper en van edele Romeinsche prins en prinsessen, zal hij zich te leug gesteld vinden. De eenige edele Romein, in wiens huis onze vriend toegang kreeg, was prins Polonia, wiens lakeien de livrei der Engelsche koninklijke familie dragen, en die aan gentlemen en zelfs aan schilders geld schiet op goede kredietbrieven, en een paar maal in 't jaar zijn paleis aan de overzijde van den Tiber openstelt en aan zijne klanten een bal geeft. Onze vriend Clive placht schertsenderwijze te zeggen, dat hij geloofde dat er geen Romeinen meer waren. Er waren priesters met wonderbaarlijke hoeden; er waren monniken met geschoren kruijen; er waren nagemaakte boeren die zich kleedden in maskerade-costumen met doedelzak en schapevacht, boerinnen met kruislingsche been-omwindsels en roode rokken, die zich als modellen aan schilders verhuurden, tegen zoo- of zooveel paoli per zitting; doch hij ging nooit de deur van een Romein binnen, tenzij om sigaren of zakdoeken te koopen. Gelijk overal, planten de Engelschen ook daar de gewoonten van hun eiland over. Er is een klein Engeland te Parijs, te Munchen, te Dresden, overal. Onze vriend was een Engelschman, en hilde alleen met zijn eigene wolven in 't bosch.

Er was de deftige Engelsche maatschappij, die menigte die samenstroomt om het Colosseum door Bengaalsch vuur verlicht te zien, die naar het Vatikaan gaat om de standbeelden bij toortslicht te bewonderen, die bij groote feesten met zwarte sluiers of in onderstadhouders-uniformen naar de kerken snelt en daar gluijrt en praat en den tooneelkijker gebruikt, terwijl de priesters der Roomsche Kerk haar overoude plechtigheden verrichten en de scharen van geloovigen bij de altaren knielen; die maatschappij die hare bals en diners heeft, hare praatjes en twisten, haar aristocraten en parvenu's, alles ingevoerd uit Belgravia, hare club, hare jachtpartijen en haar Hyde Park op den Pincio. En dan is er die andere kleine Engelsche wereld, die vroolijke kolonie van artisten met breede hoeden, lange baarden en fluweelen jasjes, die hun eigen partijen, plaats van bijeenkomst en vermaken hebben, naast hun aristocratische landgenooten, met welke slechts weinigen hunner de eer van den omgang genieten.

J. J. en Clive huurden luchtige en vroolijke kamers op de Via Gregoriana. Gansche geslachten van schilders hadden de vertrekken bewoond en waren voorbijgegaan. De vensters der schilderkamer zagen uit op een wonderlijk oud tuintje met standbeelden uit den tijd des keizers, eene klaterende fontein en prachtige oranjeboomen met de breede bladeren, tusschen welke de vruchten als gouden bollen heenschitterden, heerlijk om te aanschouwen. Hunne wandelingen waren altijd verkwikkend en aangenaam. Elke straat leverde een aantal tooneelen op van dat bevallige en karakteristieke Italiaansch leven, hetgeen onze schilders, van den eersten tot den laatsten, benoden zich schijnen te achten, waarvoor zij ons liever op hunne nagemaakte roovers, contadini en pifferari en dergelijke onthalen, omdat Thompson die geschilderd heeft vóór Jones, en een andere Jones vóór Thompson, en zoo voort, terug in de

tijden. Daar waren kinderen aan 't spelen en vrouwen aan de deuren der huizen gezeten in den zachten Romeinschen winter; afzichtelijke oude tooverheksen, zooals Michel Angelo die schilderde, gedrapeerd in majestueuse lompen; moeders en schreeuwende kinderen; trage boeren met zware baarden en edele gelaatstrekken, in trotsche houdingen, vadsig, haveloos, maar majestueus. Dan volgden de roode, de zwarte, de blauwe troepen van het priesterleger; de bruine regimenten Capucijnen, deftig en grotesk; de nuffige Fransche abbés; zijne hoogwaardigheid de bisschop met zijn lakci (die wonderbaarlijke lakeien!); zijn eminentie de kardinaal in zijne schommelende koets met twee, ja drie lakeien achterop, huurlingen, die er uitzien alsof zij door den costumier eener opera aangekleed waren, — de koets met ongelooflijke wapenschilden en hoeden daarboven, die er ook uitziet alsof zij uit de opera kwam en zóó zóó in iets anders veranderd zou worden. Want het is toch eene waarheid, dat hetgeen in de oogen van sommigen indrukwekkend is, in die van anderen bespottelijk schijnt; en die ééne schrede, welke wij gehoord hebben dat tusschen het verhevene en het belachelijke ligt, bestaat voor sommige personen in 't geheel niet.

»Ik wenschte dat ik niet zoo ware,» schreef Clive in een dier brieven, waarin hij toenmaals gewoon was zijn hart uit te storten. »Ik zie die menschen in de kerk en benijd hen hunne verrukking. Een mijner vrienden, die tot den ouden godsdienst behoort, bracht mij verleden week in eene kerk, waar de H. Maagd onlangs in persoon aan een Joodsch heer verschenen en in een bovennatuurlijken glans uit den hemel tot hem afgedaald is en hem natuurlijk oogenblikkelijk bekeerd heeft. Mijn vriend noodigde mij uit, het schilderstuk te beschouwen en knielde naast mij, en ik weet dat hij uit den grond van zijn eerlijk hart bad, dat de waarheid ook mij mocht verlichten; maar ik zag geene flikkering van den hemel, — niets anders dan een armzalig schilderstuk, een altaar met brandende kaarsen, eene kerk behangen met opzichtige banen rood en wit katoen. De goede vriendelijke W— ging heen, nederig verklarende, »dat het weer had kunnen gebeuren, indien de hemel het gewild had.« Ik moest wel genegenheid en bewondering voor dien goeden man gevoelen, want ik weet dat zijne werken met zijn geloof overeenkomen, dat hij zich met eene korst brood tevreden stelt, zoo ingetogen als een hermiet leeft en al het zijne aan de armen weg-schenkt.

»Onze vriend J. J., die in vele opzichten zoo aanmerkelijk van mij verschilt en mij in alles overtreft, is ontzaglijk getroffen door deze ceremoniën. Zij schijnen eene behoefte zijner ziel te bevredigen, en hij komt dus voldaan van een kerkelijk feest terug, dat mij koud liet. Natuurlijk was onze eerste pelgrimage naar de St.-Pieterskerk gericht. Welk eene wandeling! Welke grootsche gebouwen komt men voorbij; hoe indrukwekkend zijn zij met hunne statige vensters en pleinen en poorten; waar reuzen, met den tulband op het hoofd, door zouden kunnen gaan. Elk huis is tweemaal zoo groot als het geheele Lamb Court en is met een eerwaardig grauw overtoegen, dat zeer goed staat. Boven de statige ingangen prijken mystieke wapenschilden van prinsen en kardinalen, die Ariosto's ridders er af zouden kunnen nemen, en elke figuur is eene schilderij. Elk oogenblik komt men aan een tempel en op elk plein klatert eene fontein. Buiten de bevolking der straten en huizen en het leger van zwarte en bruine priesters, is er nog eene groote en zwijgende bevolking van marmer: de verminkte goden die

van den Olympus neergetuimd en bij den val beschadigd zijn, nu weer recht op gezet in nissen en op fonteinen; senatoren zonder naam en zonder neus, stilzwijgend onder booggewelven gezeten of uit pleinen en tuinen loerende. Behalve deze afgestorven familie, waarvan men die oude beelden als de lijken kan beschouwen, is er nog eene gebeeldhouwde hiërarchie van engelen, heiligen, geloofsverkundigers, van het geslacht dat den troon van Jovis veroverd heeft. Ik wenschte, Pen, dat Warrington eens de geschiedenis van de Laatste der Heidenen beschreef. Hebt gij nooit sympathie voor hen gevoeld, toen de monniken hunne tempels binnendrongen, de altaren omwierpen, de kalme gezichten der goden verbrijzelden en de Vestaalsche maagden op de vlucht joegen? Men spreekt hier altijd over de vervolging der Christenen, en de kerken zijn vol van martelaren met spijkers door hunne weeke hoofden, maagden op roosters, gevilde St. Sebastiaans, en dergelijke. Maar zijn zij nooit op hunne beurt vervolgers geweest? Gij en ik, die nabij de markt van Smithfield zijn groot gebracht, waar beurtelings katholieken en protestanten verbrand zijn, weten het tegendeel.

»Men gaat tusschen eene rij engelen en heiligen de Tiberbrug over. Zij schijnen allen te leven, hunne groote vleugels in beweging, hunne marmeren gewaden fladderende. St. Michiel, toen hij op den Satan neerstreek, is vastgehouden op 't oogenblik dat hij op den Engelenburg daalde, waarbij zijn vijand zonder twijfel door de dakwerken naar beneden is gestort. Die bronzen engel is zoo natuurlijk, zoo rhythmisch, zoo grootsch als een rijmloos gedicht. Gij zult vroeg of laat inzien, dat hij een groot sonnet is. Milton schreef in brons, en ik houd mij overtuigd dat Virgilius zijne *Georgica* in marmer uitwerkte. Men kan het zien aan den kalmen vorm, aan de harmonische lijnen! De *Aeneïde* beschouw ik als eene verzameling van basreliefs, muurversieringen die mij niet bijzonder treffen.

»Ik heb de St.-Pieterskerk uit het oog verloren. Zij is anders groot genoeg. Wat klopt het hart, als men haar voor 't eerst ziet! Het onze althans deed het, toen wij bij avond van *Civita Vecchia* kwamen en dien grooten, spookachtigen, donkeren koepel statig aan den grauwen avondhemel zagen oprijzen, in het oog blijvende, zoolang als wij voortreden, alsof 't een naar beneden gestorte hemelbol was met uitgedoofden glans. Wanneer men dien koepel van den Pincio af beschouwt, als de zon daarachter ondergaat, is het zeker een der indrukwekkendste tooneelen van aarde en hemel, die men op de wereld zien kan. Ik wil niet zeggen dat ik den gevel der kerk leelijk en gedrukt vind, want zoolang de ontzaglijke koepel er op staat, kan men die facade dulden. Men nadert haar over o zulk een prachtig plein met fonteinen, wier water in het zonlicht vonkelt; rechts en links hebt ge twee halve cirkels van groote kolommen; maar men stapt de hovelingen voorbij en bestijgt de trappen van den troon, waarachter de koepel schijnt te verdwijnen. 't Is dan alsof de troon omgeworpen en de koning er af gesmeten ware.

»Er komen oogenblikken voor, inzonderheid te Rome, wanneer iedereen die hart bezit en die zich Engelschman en Protestant noemt, smartelijk aangedaan moet worden door de gedachte, dat hij en zijne landgenooten van de Europeesche Christenheid zijn gescheiden door een oceaan. Op heldere dagen kan men van de eene kust de tegenovergelegene zien, en dan moet men soms wenschen dat er geen onstuimige zee tusschen ons ware, maar dat de pelgrim van Canterbury naar Rome kon komen, zonder gevaar om voorbij Dover te verdrinken. Ik geloof, dat velen onzer landgenooten geen begrip hebben van de schoone zijde

der groote Moederkerk; wij denken aan luie monniken, aan opgesloten en verkwijnende maagden, aan domme boeren die hout en steen, gekochte en verkochte aflaten en absolutiën vereeren, en andere dergelijke afgezaagde Protestantsche satires. Zie het gindsche opschrift, rondom den koepel van den tempel die zoo groot en heerlijk is dat hij de hemel zelf schijnt, hetgeen aan de gansche wereld verkondigt dat dit de steenrots is op welke de Kerk zal gebouwd zijn en dat de poorten der hel die niet zullen overweldigen! Onder het bronzen gehemelte wordt St. Petrus' troon beschenen door lichten, die er sedert eeuwen gebrand hebben. In 't ronde van deze reuzenzaal zijn de grooten van zijn hof gerangschikt. Het geloof schijnt belichaamd in hunne marmeren afbeeldsels. Sommigen hunner waren nog voor korten tijd in leven: zeker leven er op het oogeblik anderen in de wereld, die verheerlijkt zullen worden zooals zij; en de gemachtigden des hemels, die hier over honderd jaar hunne vergadering houden, zullen hunne zaligverklaring met gezag bekend maken. De bewijzen van hun vermogen zullen niet ontbreken: zij genezen de zieken, openen de oogen der blinden en doen de kreupelen nog tegenwoordig gaan, gelijk zij het voor achttien eeuwen deden. Staan er niet scharen bereid om getuigenis van die wonderen af te leggen? Is er niet een afzonderlijk gerechtshof ingesteld, om hun aanspraken te onderzoeken, met advocaten om het vóór en tegen te bepleiten, en met prelaten en priesters en scharen geloovigen om hen te steunen en om te gelooven? Zoo kust gij heden de hand van een priester, die de zijne gegeven heeft aan een monnik wiens gebeente wonderen begint te doen en die op zijne beurt de discipel is geweest van een anderen dien de Kerk pas kort geleden heilig heeft verklaard. Aldus houden zij elkander hand aan hand, totdat de reeks zich in den hemel verliest. Laten wij dit erkennen, vriend, en den voet van St. Petrus gaan kussen. Helaas, altijd ligt het Kanaal tuschen ons, en wij gelooven evenmin dat St. Thomas van Canterbury mirakelen heeft gedaan, als dat het gebeente van den prelaat, die tegenwoordig op den stoel van St. Thomas zit, in het jaar 2000 wonderdadige genezingen zal doen, of dat zijn standbeeld zal spreken of zijn portret van de hand van Sir Thomas Lawrence met de oogen zal knippen.

»Gij bemerkt wel, dat ik de grootsche plechtigheden, die op Kerstmis in de Roomsche kerk plaats hebben, met het oog van een Protestant heb aangezien. De Heilige Vader op zijn troon of in zijn draagstoel, de kardinaals met hunne slepen en sleepdragers, de gemijterde bisschoppen en abten, de regimenten van monniken en priesters, de reliquieën die ter vereering zijn uitgestald, de gedrapeerde kolommen, de verlichte altaren, de opstijgende wierookwolken, de galmende orgels, de schrille sopranen, de Zwitsersche garde met die opgepofte broeken en hellebaarden met franjes: — tuschen ons en al dien ouderwetschen luister stroomt een oceaen. Dat gindsche oude beeld van Petrus had weer Jupiter kunnen wezen, omringd door flamen en augurs, en Augustus had als Pontifex Maximus het toezicht over de offers kunnen houden, — en mijne gewaarwordingen bij dat schouwspel zouden ongetwijfeld nagenoeg dezelfde geweest zijn.

»Zal ik met nog meer ketterijen voor den dag komen? Ik geloof niet aan Raphael's Transfiguratie; het schreeuwen van dien door den duivel bezeten jongen in het benedengedeelte (en nog bovendien eene gestolen figuur) bederft de geheele harmonie der compositie. Op den grooten muur van Michel Angelo is het groteske en het verschrikkelijke niet

misplaatst. Wat een ontzagwekkend werk! Stel u den gemoedstoestand voor van den man die het tot stand bracht, terwijl hij den eenen dag na den anderen in de eenzaamheid die ontzettende figuren ontwierp en teekende! Indien de onderworpen Titans, in de dagen der Olympische lynastie, aan 't werk waren gezet om een paleis voor Jupiter te bouwen, zouden zij een dergelijk reuzenwerk tot stand hebben gebracht, of wanneer Michel Angelo in het Schimmenrijk ware nedergedaald, zou dit een stuk zijn dat hij van daar terug had kunnen brengen. Duizendmaal liever denk ik aan Raphael's liefhebbenden geest. Als hij het oog op vrouwen en kinderen liet rusten, moet zijn schoon gelaat als de zon gestraald hebben; zijne vriendelijke hand moet de figuren hebben gestreeld, terwijl hij ze vormde. Ofschoon ik tegen de Transfiguratie protesteer en de knie niet voor dat altaar wil buigen zooals zoovele geslachten gedaan hebben, zijn er honderd andere altaren voor welke ik mij gaarne buig. 't Is niet in de deftige redevoeringen (om nogmaals een beeld te gebruiken), maar in de dagelijksche taal dat zijne stem zoo lieflijk klinkt. Zachte dichterklanken, muziek en teedere liederen komen uit hem voort; hij licht de teekenstift op en iets bevalligs daalt daaruit op het papier neder. Wat moet zijn gemoed edel geweest zijn! het schijnt slechts te omvatten wat groot en edel en lieflijk is; zijn oog schijnt daarop alleen te rusten. Men doorwandelt galerijen vol groote en pretentieuze stukken, en komt dan aan een stuk papier of een klein fresco, dat zijn stempel draagt, en door al het gedruis en tusschen de talrijke menigte neemt gij zijn aangename tegenwoordigheid waar. »Ik had wel Giulio Romano willen zijn,» zegt J. J., die overigens niets om Giulio's schilderijen geeft, »omdat ik dan Raphael's geliefkoosde leerling zou geweest zijn.» Wij waren het eens, dat wij hem en Shakespeare liever gezien zouden hebben, dan alle andere mannen van welke wij ooit hebben gelezen. Verbeeld u eens, dat men iemand uit najver vergiftigt, zooals Spagnoletto deed! Er zijn menschen, bij welke de bewondering dien barbaarschen vorm aanneemt. Er neemt iemand aan onze tafel in de Lepre deel, een vrij knappe kerel, en ook niet kwaad voor de armen, zekere Haggard. Hij behoorde tot de Gandishiten en is een genre- en portretschilder. Hij haat J. J., omdat Lord Fareham, die zich hier bevindt, aan J. J. eene bestelling opgedragen heeft; en hij haat mij, omdat ik een schoon overhemd draag en op een huurpaard rijd.

»Ik wenschte, dat gij eens bij ons in de Lepre kwaamt eten. Gezoudt u verwonderen over het diner, het tafellaken, den knecht en het gezelschap! Ieder gast heeft een baard en draagt een sombrero; ge zoudt ons voor eene bende struikroovers aanzien. Wij worden onthaald op patrijzen, snippen, wilde zwanen, eenden, roodborstjes, uilen en andere lekkernijen; en voor drie paoli aan eten en wijn heeft de hongorigste genoeg, zelfs Claypole de beeldhouwer. Hebt gij hem gekend? Hij kwam wel eens in *het Hol*. Met zijn baard ziet hij er thans als een heiden uit. Er is eene Fransche tafel, die er nog hariger dan de onze uitziet, eene Duitsche tafel en een Amerikaansche tafel. Na den eten gaan wij in het Café Greco aan den overkant koffie drinken en mezzo-caldo. Die mezzo-caldo is geen slechte kost: een scheutje rum, een schijfje citroen, veel suiker en voor 't overige kokend water. In verschillende gedeelten van den kelder (want het is een laag gewelf) hebben de onderscheidene natiën haar eigen hoofdkwartier; wij drinken er koffie en sterken drank en spreken kwaad van Guido of Rubens of Bernini, *selon les goûts*, en zenden zulke rookwolken omhoog, dat Warrington

hier met genot zou ademhalen. Wij krijgen zeer goede sigaren voor anderhalve bajoccho; zij zijn voldoende voor ons die goedkoop moeten rooken, en uitmuntend als men geen andere kan krijgen. M'Collop is ook hier en heeft op de receptie bij een kardinaal veel opzien gebaard door er in den tartan van de clan M'Collop te verschijnen. Het meest ziet men hem in zijne kracht bij de tombe der Stuarts; en hij heeft Haggard den kop willen klieven, omdat deze zeide dat Karel Eduard dikwijls dronken was.

»Sommigen onzer ontbijten reeds met het aanbreken van den dag in dat Café Greco, want men staat vroeg op, en de groote beeldhouwers, de voorname heeren die op ons jongeren nederzien, kan men hier onder hunne koffie vinden als het nog schemert. Daar ik een heer van belang ben en er een bediende op nahoud, ontbijt ik met J. J. op onze kamers. Ik wenschte dat gij Terribile onzen oppasser en Ottavia de oude werkvrouw eens zaagt! Eenmaal zult ge ze beiden op het doek zien. Als Terribile onze kamerdienaar onze laarzen niet gepoetst en ons ontbijt gereed gezet heeft, verandert hij in Terribile het model. Hij is reeds honderdmaal, ja van zijne geboorte af, op het doek gebracht. Al de leden zijner familie hebben tot modellen gediend. Nadat zijne moeder eene Venus is geweest, is zij nu eene Toovenares van Endor. Zijn vader stelt de patriarchen voor. Hij zelf heeft voor cherubijnen en herdersjongens gediend, en nu hij volwassen is kan men hem gebruiken als krijgsheld, pifferaro, Capucijn, of wat men maar wil.

»Na de koffie in het Café Greco gaan wij allen naar het naakt model teekenen en vervolgens kleeden zich degenen, die nog in de wereld verkeerden, en gaan op theevisite alsof zij te Londen waren. De anderen, die niet in gezelschap gaan, hebben van zelf vermaak genoeg, ja meer plezier dan de bezoekers der theepartijtjes. Jack Screwsby houdt eenmaal in de week receptie en geeft sardijnen en ham voor een souper, terwijl er een vaatje Marsala in den hoek staat. Uw onderdanige dienaar ontvangt op donderdag, 'tgeen ook de receptie-avond van Lady Fitch is, en ik vlei mij dat eenige der Londensche dandy's, die hier den winter doorbrengen, aan de sigaren en de bescheidene dranken, die ik hun voorzet, de voorkeur geven boven de thee bij genoemde lady on de piano-oefeningen van hare dochter.

»Wat heb ik toch in *Galignani Messenger* gelezen over Lord K— en een *affaire d'honneur* te Baden? Is dat mijn vriendelijke en vroolijke Kew, die door iemand uitgedaagd is? Ik ken er wel, die nog bedroefder zouden zijn dan ik, indien aan dien besten van alle goede kerels iets kwaads overkwam. Een boezemvriend van Lord Kew, met name Jack Belsize, is van Baden met ons Zwitserland doorgereisd en te Milaan achtergebleven. Ik heb uit de couranten gezien, dat zijn oudere broeder dood is, zoodat de arme Jack eenmaal nog een groot heer zal worden. Als het toch moest gebeuren, had ik gewenscht, dat het iets vroeger gebeurd ware. En dus is mijn prettige neef Barnes Newcome met Lady Clara Pulleyn getrouwd? Ik wensch haar toe, dat zij veel plezier van haar man moge hebben. Al wat ik van die familie heb vernomen, heb ik uit de couranten. Als gij met hen in aanraking komt, laat mij dan eens iets van hen weten. Wij hadden allen te zamen een prettig leventje te Baden! Door het ongeluk, dat aan Kew overkomen is, zal zijn huwelijks met juffer Newcome zeker uitgesteld moeten worden? Gij weet, dat zij al heel lang geëngageerd zijn. Schrijf mij toch eens, en laat mij iets uit Londen hooren. 't Is maar het beste, dat ik hier blijf en dezen en den volgenden winter doorwerk. J. J. heeft eene prachtige schilderij

voltooid, en als ik een paar stukken naar Engeland zend, zult gij er immers wel een woordje in de *Pall Mall Gazette* over willen zeggen, uit aanmerking van vroegere dagen?

»Altijd de uwe,
CLIVE NEWCOME.»

ZES EN DERTIGSTE HOOFDSTUK.

WAARIN MONSIEUR DE FLORAC PROMOTIE MAAKT.

Hoezeer ook Madame la Duchesse d'Ivry geneigd was om haar eigen gedrag in de zaak, die zoo ongelukkig voor den armen Lord Kew afliep, goed te keuren en te bewonderen, daar zij zwoer dat zij alles had aangewend wat in haar vermogen stond om een duel tusschen hem en den Gascogner te verhinderen, scheen de oude hertog, haar gemaal, volstrekt niet gesticht over haar gedrag, ja om de waarheid te zeggen gaf hij haar zijn misnoegen op de nadrukkelijkste wijze te kennen. Jufvrouw O'Grady, de gezelschapsdame der hertogin en gouvernante van haar kleine dochtertje, legde omstreeks dezen tijd hare betrekking in de familie d'Ivry neder, en 't is niet onmogelijk dat er na het ontslag van die gouvernante, die *Miss Irlandaise* in welke de familie zooveel vertrouwen stelde, geschiedenissen bekend zijn geworden, die voor hare mevrouw niet zeer gunstig luidden en de verontwaardiging van den hertog opwekten. Ook tusschen Florac en de Duchesse was het verklaarde oorlog. Hij was een van Kew's secondes geweest bij diens duel met den Gascogner en had zelfs om nieuwe pistolen geroepen, daar hij zelf het tegen Castillonnes had willen opnemen, toen zijn dappere principaal viel; en hoewel een tweede duel als een moordenaarswerk en eene nuttelooze zaak afgewend werd, liet Monsieur de Florac sedert nooit na, om op elke plaats en in elk gezelschap de aanlegster en den uitvoerder van het ellendig geschil in de heftigste bewoordingen aan de kaak te stellen. Hij verklaarde, dat de hertogin den *petit Kiou* evengoed had neergeschoten alsof zij hem persoonlijk de pistool op de borst had gezet. Moordenaars, Brinvilliers, giftmengster en honderd soortgelijke scheldnamen paste hij op zijne nicht toe, waarbij hij het betreurde, dat de goede oude tijd voorbij was en er geen *chambre ardente* meer bestond om haar te vonnissen, geen rad om haar loon naar werken te geven.

De geschiedschrijver der Newcomes behoeft zich met de gedragingen der hertogin (hoewel hij die op zijn duimpje kent) niet verder in te laten, dan voor zooveel die aanzienlijke Engelsche familie er bij betrokken is. Toen de hertog zijne vrouw op het platteland bij zich nam, aarzelde Florac niet om te zeggen, dat het voor den ouden man gevaarlijk was met haar te leven, en voegde hij aan al zijne vrienden op de boulevards of in de Jockey-club toe: »*Ma parole d'honneur, cette femme le tuera.*»

Hebt gij ooit geweten, o zachtzinnige en argeloze lezers, of eene berekening gemaakt, als gij uw oogen over de maatschappij liet gaan, hoevele allerdeftigste echtgenooten bezig zijn hunne vrouwen te vermoorden, of hoevele allerdeftigste vrouwen een handje helpen om haar echtgenooten naar de onderwereld te zenden? De vrouw van een schoorsteenveger of van een slachtersknecht komt sidderend van angst met verbonden hoofd en met een lichaam bloedende van de wonde, die de dronken

schavuit, haar heer en meester, haar toegebracht heeft, voor den politie-rechter; een arme winkelier of ambachtsman wordt door het slechte humeur der helleveeg, die zijne vrouw is, uit zijn huis gejaagd, begeeft zich naar de herberg, begint slechte wegen te bewandelen, verwaarloost zijne zaken, neemt de toevlucht tot de jeneverflesch, vervalt tot delirium tremens, en gaat ten verderve. De rechters en de dienders en de verslaggevers der bladen dragen kennis van die gemeene misdrijven en oefenen er eene zekere jurisdictie over uit; doch hoeveel moorddadige aanrandingen tusschen man en vrouw hebben er niet in deftiger kringen plaats, waar de vrouw niet met de vleeschelijke vuist wordt neergeveld, hoewel zij onder even wreede en afdoende slagen ter aarde zinkt; waar zij, hoewel de oude wonden, die zij achter een glimlachend gelaat voor de wereld tracht te verbergen, nog niet genezen zijn, onder dagelijkse folteringen opnieuw moet opstaan; waar de liefhebberende en trouwe echtgenoot miskend, met koelheid bejegend, beleedigd en verlaten wordt, terwijl men hem de genegenheid der kinderen ontsteelt, zijne vrienden van de deur verjaagt, zijn geluk doodt, zijn geheele leven verbittert, vergiftigt en bederft! Als gij bekend waart met de geschiedenis van elk gezin in uwe straat, zoudt gij ten minste wel in een paar huizen dergelijke treurspelen zien vertoonen. Zit de jonge huisvrouw in No. 20 niet reeds te treuren over de verwaarloozing van haar man? Zit de vriendelijke huisheer in No. 50 zijn brein niet te pijnigen en brengt hij niet slapeloze nachten door, om te bedenken hoe hij de juweelen zal betalen waarmede zijne vrouw zich omhangt en het rijtuig uit hetwelk zij in het Park aan Lothario lonkjes toewerpt? Het lot waaronder een man of eene vrouw bezwijkt, de brutale tirannie, de hardvochtige verlaten, de huiselijke zorgen te zwaar om te dragen, — zijn dat niet de slagen, die voortdurend menschen ter neder vellen? Gedurende deze lange uitweiding zijn wij ver afgedwaald van den hertog en de hertogin d'Ivry, en van de bewering van den opgewonden Florac, dat die vrouw zijn neef zou vermoorden.

Er in ieder geval dit tegen te zeggen, dat, ofschoon de hertog d'Ivry aan ook stierf, hij een heel oud man was en minstens zestig jaren lang een groot *viveur* was geweest. Als prins de Moncontour bij zijn vaders leven vóór de Revolutie, gedurende de Emigratie en zelfs na de Restauratie, had Monsieur le Duc met eene buitengewone kracht geleefd. Hij had goede en kwade kansen, de uiterste armoede, vorstelijke praal, minnarijen, duels gehad — en eindelijk moet men toch aan de een of andere ziekte sterven. Na het gebeurde te Baden, van waar hij zijne vrouw naar Champagne had weggevoerd, was hij sterk achteruitgegaan. Hij besteedde zijn dochtertje in een klooster te Parijs en stelde het kind onder het bijzonder toezicht van Madame de Florac, met wier familie het oude hoofd van het geslacht in zijne laatste dagen tot eene volkomene verzoening kwam. De hertog bezoekt onophoudelijk Madame de Florac en stortte met de spraakzaamheid van een oud man al zijne klachten voor haar uit. »De kleine Duchesse is eene Medea, een monster, eene *femme d'Eugène Sue*,» zeide de burggraaf: »de arme oude hertog schreit, *parole d'honneur*, en ik schrei ook als hij klaagt aan mijn arme moeder, wier heilig hart de bewaarplaats van alle smarten is, — op mijn heilig woord van eer een echt Hotel-Dieu met bedden voor al de bedrukten en met lieve woordjes als zusters van barmhartigheid om het verdriet te lenigen. Ik huil, *mon bon Pendentis*, als deze *vieillard* al de geschiedenissen over zijne vrouw verhaalt en zijne grijze haren uittrekt en ze aan de voeten mijner moeder werpt.»

Men had kunnen verwachten, toen de kleine Antoinette door den vader van de moeder werd gescheiden, dat de dichterlijke Duchesse d'Ivry eenige *Cris de l'âme* zou geslaakt hebben, naar gewoonte een groot roumoer zou hebben gemaakt, en op de verschrompelde moederlijke borst zou geslagen hebben, van waar haar kind pas kortelings was weggescheurd. Het kind sprong en lachte echter, omdat het naar het klooster mocht gaan. Alleen als zij Madame de Florac moest verlaten, begon zij te schreien; en toen die goede vrouw haar op het hart drukte dat het passend was, dat zij eens aan hare mama schreef, vroeg Antoinette argeloos: »*Pourquoi?*» Mama sprak nooit tegen mij, behalve als er menschen bij waren, dames wel te verstaan. Als de heeren kwamen bracht zij mij de deur uit, en gaf mij een tikje, *o oui!* Ik schrei niet meer; zij heeft Monsieur le Duc al zooveel doen schreien, en één is genoeg in de familie." Daarom weende Madame la Duchesse niet om het verlies van hare lievelinge van een Antoinette, zelfs niet in drukletters, en bovendien had zij omstreeks dezen tijd een ander sentimenteel tijdverdrijf bij de hand. Een jong vetweider uit de naburige stad, wiens geest naar hooger streefde en die met opmerkelijke dichterlijke talenten bedeed was, had namelijk de platonische genegenheid der hertogin geheel op zich gevestigd. Als hij zijne beesten op de markt verkocht had, reed hij naar de buitenplaats en las Rousseau en Schiller met Madame la Duchesse, die hem vormde. Zijn aardig jong vrouwtje werd ongelukkig gemaakt door al dat gelees, maar wat kon dat arme onkundige schepseltje van de platonische leer weten? Nu, er is nog menige vrouw in de wereld die wij met een lachje op de lippen van het eene naar het andere huis zien gaan, onderhoudend en sentimenteel en *formosa superne*; doch het is mij alsof ik den vischstaart zie slaan onder hare falbalas en de gespletten vin aan het einde daarvan reeds zie!

Fraaiere falbalas, prachtiger hoedjes, sierlijker kransen, kostbaarder kant, netter rijtuigen, witter strikken, reusachtiger lakeien kon men gedurende het geheele seizoen van 18— niet zien, dan die welke zich in de maand Juni, volgende op de Septembermaand, toen zoovele onzer vrienden te Baden vereenigd waren geweest, rondom de St.-Georgekerk op Hannover Square vertoonden. Die schitterende rijtuigen en die met poeier bedekte en met strikken uitgemonterde lakeien behoorden bij de leden der familie Newcome en hare betrekkingen, die in dien tempel vierden wat men een huwelijk in de groote wereld noemt. Zullen wij de lijst der aanwezige hertogen, markiezen en graven, allemaal neven van de bekoorlijke bruid, hier opsommen? Zijn zij niet reeds vermeld in den *Morning Herald* en het *Court Journal*, zoowel als in den *Newcome Chronicle* en *Independent*, en den *Dorking Intelligencer* and *Chanticleer Weekly Gazette*? Daar staan zij allen met naam en toenaam gedrukt: Lady Clara Pulleyn, de schoone en talentvolle dochter van den graaf en de gravin van Dorking, en de bekoorlijke bruidsjuffers, de Lady's Henriëtte, Belinda en Adelaide Pulleyn, juffer Ethel Newcome, juffer Alice Newcome, juffer Maude Newcome, juffer Anna Maria (Hobson) Newcome; en al de andere personen, die bij de zaak betrokken waren. De huwelijksinzegening werd verricht door den hoogwaardigen heer burggraaf Gallowglass, bisschop van Ballyshannon, schoonbroeder van de bruid, bijgestaan door den weleerwaarden heer Hercules O'Grady, zijner hoogwaardigheids kapelaan, en den weleerwaarden heer John Bulders, predikant der St.-Mariakerk te Newcome. Daarop volgen de namen van al de groote lui die aanwezig waren en van de adellijke en voorname personen, die het register mede-onderteeken-

den. Verder komt eene beschrijving van de voornaamste toiletten, mees-
terstukken van Madame Crinoline, van de bruidsdiadeem in brillanten,
geleverd door de heeren Morr en Stortimer, en van den sluier in kant
van Chantilly, een geschenk van de gravin-douairière van Kew. Ein-
delijk heeft men een verslag van het ontbijt ten huize der ouders van
de bruid en eene beschrijving van den bruidskoek, door de heeren
Gunter met den meesten smaak gearneerd en van de alleraardigste
toespelingen op de gelegenheid voorzien.

Er werd door den deftigen verslaggever geen melding gemaakt van
eene kleine stoornis, die in de St.-Georgekerk had plaats gehad en die
ook inderdaad buiten het bestek van zulk een aristocratisch leverancier
van nieuws lag. Vóór den aanvang der kerkelijke plechtigheid vertoonde
zich in eene der kerkbanken eene vrouw van een gemeen uiterlijk en
slordige kleding, vergezeld van twee onthutste kinderen, die aan de
opschudding, welke hunne moeder veroorzaakte, geen ander deel namen
dan dat zij het rumoer door hun schreien en schreeuwen vermeerderden.
Na daar opgemerkt te zijn door personen, die zich in de sacristie be-
vonden, werd zij door den koster verzocht zich te verwijderen en eindelijk
door de onweerstaanbare overredingskracht van een paar dienders genood-
zaakt het gewijde gebouw te verlaten. De dienders lachten eens tegen
elkander en schudden op veelbeteekenende wijze hun hoofd, toen het arme
schepsel met hare snikkende jongetjes werd weggebracht. Zij begrepen
zeer goed wie het was, die de huwelijksinzegening had willen storen,
welke pas aangevangen werd toen jufvrouw Delacy (zooals de vrouw
zich noemde) dezen tempel van Hymen verlaten had. Zij sloop weg tus-
schen die reeks van rijtuigen met wapens op de portieren en dien drom
van lakeien, uitgedost gelijk Salomon in al zijne heerlijkheid. John
lachte schalks tegen Thomas, William draaide zijn gepoeierd hoofd op
zijde en gaf een wenkje aan James, die dit met een grijns beantwoordde,
toen de vrouw met snikken en wilde verwenschingen en waanzinnige
uitroepen, onder geleide van haar adjudanten in 't blauw, door dien
schitterenden stoet heendrong. Ik ben zeker dat hare geschiedenis dien
dag onder het eten in de keuken van menig aanzienlijk huis besproken
werd, en ik weet dat die aardige anekdote in de clubs de ronde deed.
Een jong heer kwam na afloop van het huwelijks-dejeuner in de club
van Bays en vertelde het gebeurde, gekruid met een tal van snaaksche
aanmerkingen, ofschoon de *Morning Post*, dit huwelijk in de groote wereld
beschrijvende, natuurlijk zoo stom als een visch was over zulke gemeene
lui als jufvrouw Delacy en hare kinderen.

De menschen, die bekend waren met de voorname families, wier ver-
eeniging onder zulk een toeloop van groote lui, prachtige equipages,
schitterende lakeien, talentvolle muziekcorpsen, en zulk een overvloed
van luisterrijke toiletten, trouwbouquetten en strikken gevierd was,
deden de vraag hoe het kwam, dat Lord Kew bij het huwelijk van Bar-
nes Newcome niet tegenwoordig was geweest, en anderen vroegen snaaks
waarom Jack Belsize niet als bruidsvader gefungeerd had om Lady Clara
aan Barnes weg te schenken.

Wat Jack Belsize betreft, waren de clubs reeds sinds een jaar niet
met zijne tegenwoordigheid vereerd geworden. Men zeide dat hij in het
vorige najaar de Bank te Homburg had doen springen; men hoorde dat
hij zich gedurende den winter te Milaan, te Venetië en te Weenen op-
gehouden had; en toen Jack's oudere broeder eenige maanden na het
huwelijk van Barnes en Clara stierf en Jack zelf de aanstaande erfge-
naam der goederen en titels van Highgate werd, vonden velen het

jammer, dat het huwelijk van den kleinen Barney zoo spoedig had plaats gehad. Lord Kew was er niet bij tegenwoordig, omdat hij zich nog altijd buitenslands bevond; men zeide dat hij wegens een twist bij het spel met een Franschman geduellerd en er maar even het leven af gebracht had. Sommigen beweerden dat hij Roomsch was geworden en anderen meenden er voor te kunnen instaan, dat hij zich bij de Methodisten had gevoegd. In ieder geval had Kew zijn onstuimig leven gestaakt, de wedrennen vaarwelgezegd en zijne paarden verkocht; hij was nog zwak en werd opgepast door zijne moeder, die, zooals men weet, voor de oude Lady Kew, die Barney's huwelijk bedisseld had, een doorn in 't oog was.

Maar wie was die prins de Moncontour, die met de prinses zijne gemalin dit voorname huwelijk had bijgewoond? Er was een Moncontour geweest, zoon van den hertog d'Ivry, doch die was reeds vóór de revolutie van 1830 te Parijs gestorven. Een paar der oudste leden in de club van Bays, majoor Pendennis, generaal Tufto, de oude Cackleby (kortom de oude paaien), herinnerden zich den hertog d'Ivry nog, toen hij tijdens de emigratie te Londen woonde en den naam van prins de Moncontour droeg, tegen de titel van den oudsten zoon der familie was. Ivry was dood en had zijn zoon zien vóórgaan, en liet nu alleen eene dochter na bij die jonge vrouw, die hij getrouwd had en die zoo'n leven leidde! Wie was dan die tegenwoordige Moncontour?

't Was een heer met wien de lezer reeds kennis heeft gemaakt, ofschoon hij, toen wij hem het laatst te Baden zagen, zulk een hoogklinkenden titel nog niet voerde. In het begin van 't jaar waarin Barnes Newcome zijn huwelijk sloot, kwam er een heer naar Engeland en naar ons bescheiden appartement in den Temple over, met een recomandatief-brief van onzen lieven jongen Clive, die daarin meldde, dat de bringer van dien brief, de burggraaf de Florac, een groot vriend van hem en van den kolonel was, die sinds zijne jeugd de familie van den burggraaf gekend had. Een vriend van Clive en van onzen kolonel kon op eene hartelijke ontvangst op Lamb Court rekenen. Wij reikten hem de hand der vriendschap, de beste sigaar uit ons kistje, en den leuningstoel met één gebroken poot; wij vroegen hem te dineeren op onze kamers en in de club en boden hem een maal te Greenwich aan, alwaar, *ma foi*, de kleine *whites bails* zijne hoogste goedkeuring wegdroegen. In één woord, wij deden ons best om den wissel te honoreeren, dien Clive op ons getrokken had. Wij beschouwden dien jongen alsof hij een neefje van ons was; wij waren trotsch op hem en hadden hem lief; wij achtten en vereerden den kolonel, en zouden onze uiterste pogingen ingespannen hebben, om het een vreemdelling aangenaam te maken, die ons door Thomas Newcome aanbevolen was. Florac werd dus dadelijk in ons vriendschapsverbond opgenomen. Wij leidden hem de stad rond en lieten hem aan eenige onzer bescheidene vermaken deelnemen. Aldus voerden wij hem ook *het Hol* binnen en deden hem verbaasd staan over het gezelschap dat hij daar ontmoette. Tusschen Brent's Deserteur en Mark Wilder's *Garryowen*, zong Florac zelf:

Tiens, voici ma pipe, voilà mon bri—quet;
Et quand la Tulipe fait le noir tra—jet
Que tu sois la seule dans le régi—ment
Avec le brûle-gueule de ton cher z'a—mant.

Hij zong dit tot verrukking van Tom Sarjent, die, ofschoon de woor-

den slechts ten deele verstaande, den zanger voor een allerinnemendst heer vol talent verklaarde. Wij namen Florac naar de Derby-wedrennen mede, en stelden hem op Fitzroy Square voor, waar wij, om de wille van Clive en van onzen lieven kolonel, nog nu en dan heengingen.

De burggraaf weidde met opgetogenheid uit over de *blanche misse*, de kleine Roosje Mackenzie, die wij gedurende eenige hoofdstukken uit het oog verloren hebben. Mevrouw Mac beschouwde hij, *ma foi*, als eene superbe vrouw. Hij kustte de toppen zijner vingers, ten teeken van zijne bewondering voor de bekoorlijke weduwe; meer dan eens noemde hij haar mooier dan hare dochter, en maakte haar duizend complimentjes, die zij met het meeste welgevallen aannam. Zoo de burggraaf ons weldra te verstaan gaf, dat Roosje en hare moeder beiden op hem verliefd waren, doch dat hij voor geen prijs ter wereld dat geluk van zijn lieven kleinen Clive wilde verstoren, moet niemand hieruit eenige ongunstige gevolgtrekking ten aanzien van het karakter of de bestendigheid der genoemde dames afleiden, want Monsieur de Florac was onwrikbaar in de overtuiging, dat geene vrouw zonder gevaar voor hare verdere zielsrust eenige uren in zijn gezelschap kon doorbrengen.

Een tijdlang hadden wij geen reden om te onderstellen, dat onze Fransche vriend niet ruim voorzien was van rijksmunt. Zonder het rijkelijk aan te leggen, nam hij toch in den beginne gaarne aan onze partijtjes deel, en zijne kamers in de nabuurschap van Leicester Square, hoewel niet zeer elegant, waren toch voormaals door vele aanzienlijke uitgewekenen bewoond. Eerst toen hij bedankte om deel te nemen aan een uitstapje, dat wij voorstelden, en openhartig voor de bekrompenheid zijner omstandigheden uitkwam, werden wij gewaar, dat hij in tijdelijke verlegenheid verkeerde, en naarmate wij vertrouwelijker met hem werden, deelde hij ons met groote rondborstigheid zijne geheele geschiedenis mede. In vurige bewoordingen beschreef hij het geluk, dat hem te Baden begunstigd had en begonnen was met het hem door Clive geleende geld. Zijne winsten uit dat gelukkige tijdperk hadden hem den winter met luister doen doorkomen, doch de bouillotte en Mademoiselle Atala van de *Variétés* (*une ogresse, mon cher*, die in hare spelonk, in de Rue de Breda, dertig van onze jongelui 's jaars verslindt) waren hem tegen geweest, en de zak van den armen burggraaf was dus bijna ledig toen hij te Londen kwam.

Hij bezat eene bewonderenswaardige openhartigheid waar het hem zelve betrof, en vertelde ons met een innemende eenvoudigheid zijne deugden en gebreken (indien althans verslaafdheid aan 't spel en aan de vrouwen als een gebrek kon beschouwd worden in een levenslustig jong heer van twee- of drie en veertig jaar). Hij schreide als hij over zijn engel van eene moeder sprak, en wisselde dit met uitroepen over de ondeugendheid, de geestigheid, de spilzucht en de bekoorlijkheid dier jonge dame van de *Variétés* af. Daarna weder stelde hij ons voor (in woorden altijd) aan Madame de Florac, *née Higg*, van Manchesterre. Er was geen eind aan zijn gepraat, en inzonderheid voor mijn vriend Warrington was hij een onuitputtelijke bron van genoegen, vermaak en verwondering. Hij maakte en rookte ontelbare sigarettes en praatte zonder ophouden als wij niets te doen hadden, doch hield zijn mond als wij moesten werken. Slechts zelden wilde hij aan onze maaltijden deelnemen en alle aanbiedingen van geldelijke hulp wees hij volstrekt van de hand. Omstreeks etenstijd verdween hij in de geheimzinnige omstreken van Leicester Square en in de onaanzienlijke restauratiën,

die alleen door Franschen bezocht worden. Wanneer wij met hem in den omtrek van Regent Street wandelden, wisselde hij teekenen van herkenning met vele tanige personages, rookende bravo's en gesnorbaarde uitgewekenen zijner natie. »Die gentleman, die mij daar even de eer deed mij te groeten,» zeide hij, »is een der beroemdste *coiffeurs*, de *délice* van onze table d'hôte. »*Bon jour, mon cher monsieur!*» Wij zijn vrienden, ofschoon niet dezelfde gevoelens toegedaan. Monsieur is een der voornaamste republikeinen, een samenzweerder van beroep, en thans bezig met de vervaardiging van een helsch werktuig aan het adres van Zijne Majesteit Lodewijk Philips, koning der Franschen.

»Wie is die heer met dien rooden baard en die witte paletot?» vroeg Warrington

»Beste heer Warrington, gij verkeert niet in de wereld; gij maakt u tot een heremiet! Kent gij Monsieur niet? Monsieur is de secretaris van Mademoiselle Caracoline, die mooie kunstrijdes in den circus van Astley. Het zal mij een genoegen zijn u bij gelegenheid aan dit onderhoudende gezelschap aan onze table d'hôte voor te stellen.»

Warrington verklaarde, dat het gezelschap van Florac's vrienden on-eindig vermakelijker zou zijn dan 't voornaamste gezelschap, dat ooit in den *Morning Post* opgesomd was; doch wij waren geen van beiden voldoende met het Fransch vertrouwd, om ons in die taal even gemakkelijk te kunnen uitdrukken als in onze eigene, en daarom vergenoegden wij ons met Florac's beschrijving van zijne landgenooten, die de burggraaf ons in dat alleraardigste Fransch-Engelsch leverde, waarin hij een meester was.

Hoe kaal in de kleeren, plat van beurs en los van zeden onze vriend ook ware, gedroeg hij zich altijd als een gentleman en drapeerde zich in zijn armoede met de bevallige deftigheid van een Spaanschen grande. Onze grande hield van het estaminet, waar hij met den eersten den besten biljart kon spelen; hij had altijd begeerte naar de speelhuizen; hij was een los en ordeloos heer; maar in welk gezelschap hij zich ook bevinden mocht, altijd onderscheidde hem eene zekere voorkomendheid, eenvoudigheid en beleefdheid. Hij maakte voor de buffetjufvrouw, die hem eene sigaar van een stuiver verkocht, een even statige buiging als hij voor eene hertogin zou gedaan hebben; hij dempte de vrijpostigheid of familiariteit van een ploert met gelijke hooghartigheid als zijn adellijke voorvaderen het in de Louvre, te Marly of te Versailles zouden gedaan hebben. Hij wilde niet treden in het verzoek zijner hospita, om zijne huur te betalen; maar hij weigerde het met eene deftigheid, welke die vrouw met ontzag vervulde; en koning Alfred bij zijn vermaarden pannekoek (waaraan Gandish en andere schilders hun genie beproefd hebben) kon er niet voornamer uitgezien hebben dan Florac (in zijne kamerjapon, die eenmaal een schitterend kleedingstuk was geweest, maar er thans verlept uitzag, in overeenstemming met het fortuin van haar eigenaar) een stuk ham op zijne kamer bradende, toen zelfs zijne table d'hôte te duur voor hem was geworden.

Gelijk wij ten aanzien van het stuk van Gandish weten, dat er voor den zwervenden monarch betere tijden in aantocht waren en zijn officieren hem kennis kwamen geven, dat zijn volk *à grands cris* om hem riep, waarop koning Alfred natuurlijk den pannekoek neerlegde en den scepter weer opnam, — zoo hadden, in Florac's geval, twee nederige gentlemen op Lamb Court, leden van den advocatenkring van den Upper Temple, het genoegen de herauten, ja de oorzaak van de herleving van het fortuin van den prins de Moncontour te zijn. Florac had ons den

dood van zijn neef den hertog d'Ivry medegedeeld door wiens afsterven de vader van den burggraaf, de oude graaf de Florac, het hoofd van het huis Ivry en, volgens het testament van zijn bloedverwant, de bezitter van een kasteel was geworden, tgeen nog grooter en somberder was dan het eigen huis van den graaf in den Faubourg Saint-Germain, — een kasteel waarvan de bosschen, landerijen en andere onderhoorigheden door de Revolutie weggesnoeid waren. »Monsieur le comte,» zeide Florac, »heeft op zijn leeftijd zijn naam niet meer willen veranderen; hij heeft zijn oude schouders opgehaald en gezegd, dat het der moeite niet meer waardig was een nieuw kaartje te laten graveeren; en wat mij betreft,» voegde de wijsgeerige burggraaf er bij, »welk nut kan een prinsentitel mij doen in de omstandigheden waarin ik verkeer?» 't Is een onbegrijpelijk iets voor ons Engelschen, die in een land wonen, waar een hooge rang met zulk een verwonderlijken eerbied aangeboden wordt, dat er in Frankrijk een aantal gentlemen zijn, die echte titels bezitten en ze evenwel niet verlangen te voeren.

George Warrington vermaakte zich onbeschrijfelijk met Florac's titels en rangen, toen hij daarvan hoorde. Zijn humor werd aanhoudend geprikkeld door de voorstelling van den prins, die eene sigaar van een stuiver kocht; van den prins, die zijne hospita met een zacht lijntje trachtte tevreden te stellen ten aanzien van de huur; van den prins, die guldens opzette in eene naburige speelzaal in Air Street, waar de arme edelman op hooge beenen heenliep, zoodra hij geld op zak had. 't Was Warrington, die den burggraaf met de meeste statigheid begroette en hem bij koning Alfred vergeleek, op dien middag toen wij een bezoek bij hem kwamen afleggen en hem met de toebereiding van zijn bescheiden maal bezig vonden.

Wij waren voornemens een uitstapje naar Greenwich te doen, en daar wij onzen vriend er gaarne bij hadden, haalden wij hem over, om zijne ham in den steek te laten en voor deze enkele maal onze gast te zijn. George Warrington maakte gedurende ons tochtje een aantal aardigheden. Toen wij de rivier afzakten wees hij Florac het venster in den Tower, waar de hertog van Orleans, die eenige eeuwen geleden in die vesting gevangen werd gehouden, gewoon was te zitten. Te Greenwich, waar het paleis, gelijk Florac ons onderrichtte, door koningin Elizabeth gebouwd was, liet George hem de eigen plek zien, waar Raleigh zijn mantel neerspreidde, opdat Hare Majesteit over eene modderige plek zou kunnen stappen. In één woord, Warrington stak den draak met Monsieur de Florac, zooals zijne slechte gewoonte was.

Het geval wilde, dat Barnes Newcome denzelfden dag, waarop ons partijtje plaats had, ook naar Greenwich was gekomen. Hij had daar moeten dineeren met Rooster en een paar andere voornamen vrienden, wier namen hij zorgde dat wij vooral vernemen zouden, daar hij ze luide verwenschte, dat zij hem in den steek hadden gelaten. Daar hij dus zijn eigen gezelschap was misgelopen, wilde hij wel aan het onze deelnemen, waarop Warrington hem met een ernstig gezicht bedankte voor de groote eer die hij ons bewees, door zich wel bij ons aan tafel te willen zetten. Barnes maakte een ruim gebruik van de flesch en was zoo goed zijne kennismaking met Monsieur de Florac te hernieuwen, dien hij zich zeer wel uit Baden herinnerde, doch dien hij had gevonden bij een paar gelegenheden, toen hij Florac na diens aankomst in Engeland in 't publiek ontmoette, niet meer te kennen. Er zijn weinig lieden die met zulk eene verwonderlijke koelbloedigheid als Barnes Newcome eene kennis kunnen laten varen en weer aanhaken. Toen George

Warrington bij het dessert, waarbij onze tongen losgegaan waren en iedereen vroolijk praatte, in een ironische toespraak Barnes met gevoel dankte voor zijne groote vriendelijkheid dat hij ons met zijn aandacht verwaardigd had en hem tegelijk aan Florac voorstelde als het sieraad van Londen, den grootsten bankier zijner eeuw, den veelgeliefden neef van hun vriend Clive, wiens brieven altijd vol over hem waren, toen zeide Barnes met een zijner gewone vloeken, dat hij niet wist of Warrington hem al dan niet voor den gek hield en dat hij hem nooit kon begrijpen, waarop Warrington antwoordde dat hij zich zelven niet begreep en dat, als Barnes zoo ver kwam, hij hem, George, plezier zou doen hem eenige inlichting omtrent die zaak te geven.

Florac, die, gelijk de meeste Franschen, hoogst matig in het drinken was, liet ons eenigen tijd alleen bij de glazen zitten, die op de ruime Engelsche wijze ingeschonken werden, en begaf zich op het terras om zijne sigaar te rooken. Toen hij weg was gaf Barnes vrijmoedig zijne gevoelens aangaande Florac te kennen, die niet gunstiger luidden dan de gevoelens, welke hij doorgaans uitte ten aanzien van heeren die den rug gekeerd hadden. Hij had het jaar te voren het een en ander omtrent Florac te Baden vernomen; hij was met Kew betrokken geweest in dien verwenschten twist, ten gevolge waarvan Kew gekwetst was; hij was een avonturier, een kale rot, een oplichter, een valsche speler; hij had vernomen dat Florac uit een oude familie afstamde, en dat was ook de waarheid; maar wat had dat te beteekenen? Hij was maar zoo'n verwenschte Fransche graaf; iedereen in Frankrijk was een graaf, voor den duivel! Die wijn was bocht, en voor een fatsoenlijk mensch niet te drinken! Terwijl Barnes Newcome dit zeide, zond hij een groot glas naar binnen; want hij spreekt altijd kwaad van de menschen en dingen waarvan hij gebruik maakt, en wordt misschien beter gediend dan dankbaarder personen.

»Graaf?» herhaalde Warrington. »Spreek niet van die kale graven! Florac's familie is eene der oudste en edelste van Europa. Zij is van ouder dagteekening dan uw doorluchtige vriend, de barbier-wondheeler, en was beroemd voordat het huis, ja de pagode van Kew bestond. Daarop verhaalde hij hoe Florac, door het overlijden van zijn bloedverwant, thans werkelijk prins de Moncontour was, ofschoon hij niet goedvond dien titel te voeren. Waarschijnlijk was de geurige Gasconsche drank, dien George gebruikt had, de reden dat hij eene zekere warmte en welsprekendheid ten toon spreidde bij zijne beschrijving van Florac's goede hoedanigheden, hooge afkomst en aanzienlijke bezittingen. Barnes keek verwonderd en verbluft toen hij dit een en ander hoorde, doch begon daarop te lachen en gaf het vermoeden te kennen, dat Warrington wederom een loopje met hem nam.

»Zoo zeker als de Zwarte Prins meester van Aquitaine was, zoo zeker als de Engelschen meesters waren van Bordeaux (waarom hebben wij dat land ooit verloren?), zoo zeker is alles waar wat ik omtrent Florac gezegd heb,» antwoordde George, zich inschenkende, en daar Florac zijne sigaar uitgerookt hebbende, juist terugkwam, wendde George zich tot hem en hield eene fraaie toespraak in het Fransch, waarin hij zijne standvastigheid en opgeruimdheid onder tegenspoed roemde, hem nog meer hartelijke loftuigingen toevoegde en eindigde met nogmaals een groot glas op zijne gezondheid te ledigen.

Florac nam een teugje wijn en antwoordde *avec effusion* op den toast, dien zijn geachte vriend zoo even had uitgebracht. Na het einde dier beantwoording stieten wij met de glazen aan. De kastelein zelf, die

met eene nieuwe flesch aankwam, was er ten diepste door geroerd. »'t Is een goede wijn — een lekkere wijn — een kapitale wijn,» zeide George, »en *honnî soit qui mal y pense!* Waarom spreekt gij er kwaad van, kleine aap? Mijn voorvader dronk dien wijn en droeg het devies rondom zijne knie, lang voordat een Newcome ooit zijn bleek gelaat in Lombard Street vertoond had.» Warrington blufte nooit op zijn afkomst dan onder zekeren invloed, en ik ben niet vreemd aan het denkbeeld, dat hij den wijn bij deze gelegenheid inderdaad zeer lekker vond.

»Gij wilt toch niet zeggen,» zeide Barnes tegen Florac in 't Fransch, hetgeen hij nog al mooi meende te spreken, »*que vous avez un tel manche à votre nom, et que vous ne l'usez pas?*»

Florac haalde de schouders op, want aanvankelijk begreep hij die uitdrukking van »een naam met een handvat» niet. »Moncontour kan niet lekkerder eten dan Florac,» zeide hij daarop; »Florac heeft twee louis in zijn zak, en Moncontour juist veertig shillings. Florac's huisbaas zal morgen aan Moncontour om vijf weken huur vragen, en wat Florac's vrienden betreft, die zouden Moncontour uitlachen.» — »Wat zijt gij Engelschen toch een zonderling volk,» zeide de slimme Fransche opmerker later, toen hij nog eens lachend over het voorval sprak. »Hebt gij niet gezien hoe die kleine Barnes, zoodra hij mijn prinsentitel kende, veranderde en enkel eerbied jegens mij werd?» Florac's beide vrienden hadden dit wel degelijk, tot hun niet gering vermaak, opgemerkt. Barnes begon zich de aangename dagen, die zij te Baden doorgebracht hadden, duidelijk te herinneren en sprak over hunne kennismaking aldaar. Hij bood den prins de beschikbare plaats in zijn brougham aan en was bereid hem overal af te zetten waar hij wilde.

»Neen,» antwoordde Florac, »wij zijn met de stoomboot gekomen, en ik ga ook liever met de boot terug.» Maar desniettemin legde de vriendschappelijke Barnes den volgenden dag een bezoek bij Florac af. En nu wij gedeeltelijk hebben uitgelegd hoe het kwam dat de prins de Moncontour het huwelijk van Barnes Newcome bijwoonde, zullen wij mededeelen om welke reden Barnes' neef, de graaf van Kew, niet bij die plechtigheid tegenwoordig was.

ZEVEN EN DERTIGSTE HOOFDSTUK.

WAARIN WEDER OVER LORD KEW GEHANDELD WORDT.

Wij zullen het duel, dat zoo ongelukkig voor Lord Kew afiep, niet in den breede of in alle bijzonderheden beschrijven. Het tweegevecht was onvermijdelijk geworden. Na de feitelijkheden en de beledigingen, die in den vroegen morgen hadden plaats gehad, ging de Franschman verblind van woede in 't vuur, overtuigd dat zijne tegenpartij hem opzettelijk beledigd had, begeerig om zijne dapperheid tegen een Engelschman te toonen, en zoo fier alsof hij wezenlijk ten oorlog ging; want het zesde gebod, dat het dooden verbiedt, en de onmiddellijk daarop in dezelfde lijst volgende vermaning, zijn sedert vele jaren door een groot aantal Franschen voor vervallen verklaard, zoodat het bij de wellevendste natie der wereld niet ongewoon is. dat men eerst de vrouw en daarna het leven van zijn buurman neemt. Castillonnes dacht niet anders dan dat hij zich naar het veld van eer begaf; hij stond onvervaard en met een woesten blik voor zijn vijands pistool, loste zijn eigene

pistool, zag met een grimmig genoeg zijne tegenpartij vallen, en koesterde sedert altijd het streefend bewustzijn dat hij *en galant homme* gehandeld had »Het was voor dien milor maar goed, dat hij bij het eerste schot viel,» merkte de prijzenswaardige jonge Franschman aan, »want een tweede had nog noodlottiger voor hem kunnen zijn. Doorgaans ben ik zeker van mijn schot, en gij begrijpt, dat het in een zoo ernstig geval volstrekt noodzakelijk was, dat een van beiden op de plaats bleef.» Ja, als Monsieur de Kew van zijne wond herstelde, was Monsieur de Castillonnes voornemens, dien edelman een tweede duel voor te stellen. Lord Kew's plan was geweest, niet op zijn tegenstander te vuren, welke bekentenis hij niet aflegde aan zijn seconde, den ontstelden Lord Rooster, die den jongen graaf naar Kehl vervoerde, maar aan iemand van zijne naaste familie, die gelukkig niet veraf was toen hij de wond ontving en die met al het vuur der liefde kwam om hem op te passen.

Wij hebben gezegd dat Lady Walham, Lord Kew's moeder, zich met haar tweeden zoon te Homburg ophield, op het oogenblik toen de graaf dat ongeluk trof. Zij waren voornemens geweest naar Baden te komen om Kew's bruid te zien en te complimenteeren; doch Lady Walham werd door de aanwezigheid harer schoonmoeder teruggehouden en deed met bitterheid des geestes van haar hartewensch afstand, daar zij zeer wel wist dat een ontmoeting tusschen haar en de oude gravin weer gekenmerkt zou worden door de ergernis, de smart en de vernedering, die altijd de vruchten van beider samenkomst waren. Lord Kew verzocht nu, dat Rooster zijne moeder en niet Lady Kew zou ontbieden, en toen de arme Lady Walham de droevige tijding ontving, snelde zij dadelijk naar de sponde, waarop haar arme zoon gewond nederlag.

De koorts was gekomen en meer dan eenmaal reeds had de jonkman geijld. Zijn ingevallen gelaat straalde van vreugde toen hij zijne moeder zag, en hij reikte haar zijne koortsige hand. »Ik wist wel dat gij komen zoudt,» zeide hij, »en gij begrijpt wel, dat ik nimmer op dien armen Franschman zou geschoten hebben.» De moeder liet geene uitdrukking van schrik of smart, die haar eerstgeborene en lieveling ongerust had kunnen maken, op haar gelaat verschijnen; doch voorzeker bad zij naast zijn bed, zooals alleen liefhebbende harten kunnen bidden, tot dengeen, die vergeven had aan hen welke tegen hem hadden gezondigd, om vergiffenis voor den misstap van haar zoon. »Ik wist dat ik getroffen zou worden, George,» zeide Kew tegen zijn broeder, toen zij zich alleen bevonden; »ik heb altijd zulke een einde verwacht. Ik heb een zeer onstuimig en roekeloos leven geleid, terwijl gij, George, altijd trouw gebleven zijt aan moeder. Gij zult een betere Lord Kew zijn dan ik zou wezen. God zegen u, George.» George wierp zich snikkend aan zijn broeders bed op de knieën en zwoer dat Frank altijd een beste jongen, een beste broeder, de hulpvaardigste kerel en de warmste vriend op de wereld was geweest. Liefde, gebed en berouw kwamen aldus te zamen aan des jonkmans sponde. Beangste en ootmoedige harten (waaronder het zijne het minst beangst en het meest ootmoedig was) wachtten het vonnis van leven of dood af, en de wereld met haar ijdelheid en eerzucht werd buiten de duistere kamer gesloten, waar de indrukwekkende uitspraak zou moeten vallen.

Ons verhaal heeft zich weinig ingelaten met karakters, die gelijkenis met deze dame hadden, want het liep over de wereld en wat daarin thuis behoort. De dingen, die daarbuiten liggen, kunnen, naar het gevoelen des schrijvers, bezwaarlijk gerekend worden tot het gebied van den romanschrijver te behooren. Wie is hij, dat hij de taak van den

godsdienstleeraar op zich zou nemen of zijn lessenaar in een kansel zou herscheppen? Gedurende dat leven van vermaak en ledigheid (wij zouden bijna zeggen van misdaad, indien het den beschrijver van wereldsche zaken niet geraden ware spaarzaam te zijn met het geven van harde namen aan handelingen, welke de jonge mannen van de wereld dagelijks bedrijven) had de zachtzinnige weduwe, Kew's moeder, zich ter zijde gehouden, ofschoon natuurlijk den weg, dien haar lieveling had ingeslagen, betreurende, en met die heilige liefde, die reine verzuchtingen, waarmede goede moeders hare kinderen vergezellen, om zijn berouw en bekeering biddende. Het is niet onwaarschijnlijk dat zij van een bekrompen geest was, en dat de maatregelen die zij in zijne kindsheid genomen had, de leermeesters en leidlieden onder welke zij hem gesteld had, en de godsdienstige oefeningen waaraan zij hem had willen onderwerpen, hem geërgerd en verveeld en zijn geest tot verzet geprikkeld hadden. Het valt moeilijk eene vrouw, die zuiver van leven en bedoelingen is, die desnoods voor haar geloof zou sterven en die een onbepaald vertrouwen op de leiding harer voorgangers heeft, te overtuigen dat zij en die heeren (met al hunne preeken) kwaad stichten. Wie weet, als een jong katechisant bij zijn weleerwaardes preek, zit te geeuwen, of het niet des predikants ijdelheid is die gekwetst wordt, in plaats dat het de hemel is die wordt beleedigd? Bij het verschil van gevoelen tusschen Lady Walham en haar zoon kon die goede dame zich nooit in den toestand van den jonkman verplaatsen; zij begreep niet, dat zijne protestatiën tegen hare leerstellingen zich bij de wedrennen, aan de speeltafel of in de operaloges uitten; en zonder het ongeluk, dat den armen Kew thans getroffen had, zouden deze beide liefhebbende harten waarschijnlijk hun gansche leven lang gescheiden zijn gebleven. Doch nu aan de zijde van zijn bed, bij de verheffingen zijner koorts, bij de wilde taal in zijne vlagen van ijlhoofdigheid, bij de geduldigheid en vriendelijkheid waarmede hij zich liet verplegen, bij de erkentelijkheid welke hij aan de bedienden voor hunne moeite betuigde, bij de standvastigheid welke hij onder de handen van den heelmeester aan den dag legde, kreeg de weduwe gelegenheid om met een dankbaar gevoel de goedheid en edele gezindheden van haar zoon te leeren kennen en te bewonderen; en in die uren, die gewijde uren, in gebed, vrees, hoop, herinnering en vervoering van moederliefde doorgebracht in een strijd met het lot om het leven van haar liefden zoon, heeft het ootmoedige schepseltje voorzeker wel ingezien, dat haar eigen gedrag te zijnen aanzien verkeerd was geweest, en meer om vergiffenis voor haar zelve dan voor hem gebeden.

Gedurende een tijd kon George Barnes, Kew's broeder, slechts twijfelachtige en droevige bulletins aan Lady Kew en de familie Newcome te Baden zenden, waar allen diep getroffen waren over het ongeval, dat den armen Kew weervaren was. Lady Kew gaf aan haar ganschen toorn en verontwaardiging lucht. Den dag, nadat het bericht te Baden ontvangen was, bracht de hertogin d'Ivry een bezoek bij haar om haar van hare deelneming te verzekeren. De oude dame had zoo even nog andere onrustbarende tijdingen ontvangen. Zij stond juist op het punt om uit te gaan, maar gelaste den bediende aan de hertogin te zeggen, dat zij haar nimmermeer ontvangen zou. Die boodschap moet slecht overgebracht of niet goed verstaan zijn, want juist toen de gravin de wandelplaats overstrompelde om zich naar het verblijf harer dochter te begeven, kwam de hertogin d'Ivry met een onderdanige buiging en een alledaagsche condoleantie naar haar toe. De Koningin der Schot-

ten was door hare meeste hovelingen omringd, met uitzondering van de heeren de Castellonnes en Punter, wegens dienstzaken afwezig. »Wij spraken juist over dat betreurenswaardige geval,» zeide Madame d'Ivry (tgeen inderdaad de waarheid was, in weerwil dat zij het zeide). »Wij beklagen u van harte!» Blackball en Loder, Cruchecassée en Schlangenbad zetten daarbij gezichten van de uiterste meewarigheid.

Op hare kruk bevende, keek de oude gravin Madame d'Ivry met een woedenden blik aan, waarop zij haar in 't Fransch toevoegde: »Ik verzoek u, Madame, nimmermeer het woord tot mij te richten. Als ik moordenaars in mijn dienst had, gelijk gij, zou ik u laten vermoorden, verstaat gij mij?» en bij die woorden klotste zij weg. Het gezin, waar zij naar toe ging, verkeerde in eene verschrikkelijke spanning: de welwillende Lady Anna was haar schrik geen meester en de arme Ethel was geheel ontroerd en gevoelde zich schuldig alsof zij de oorzaak was van Kew's onheil, gelijk zij er de aanleiding toe was. De familie had verdere reden tot ongerustheid, wegens den schok, dien het nieuws Sir Brian had toegebracht. Hij was in den laatsten tijd herhaaldelijk door ziekelijke aandoeningen bevangen, die zijnen vrienden bezorgdheid hadden ingeboezemd. Hij had twee maanden te Aken doorgebracht, waar zijne geneesheeren voor een nieuwen aanval van beroerte vreesden; en terwijl het gezelschap van Madame d'Ivry nog altijd op de wandelplaats rondslenterde, waarbij de mannen hunne sigaar rookten en de vrouwen kwaadspraken, kwam dokter Finck met zulk een ernstig gelaat uit de vertrekken van Lady Anna, dat de hertogin met eene zekere ontroering vroeg: »Is er nader bericht uit Kehl?»

Het antwoord luidde, dat er geen tijding uit Kehl was, maar dat Sir Brian een paar uren geleden eene beroerte had gekregen.

»Ligt hij zeer slecht?»

»Neen,» zeide Finck, »niet bijzonder slecht.»

»Wat zal mijnheer Barnes ontroostbaar zijn!» zeide de hertogin, hare magere schouders ophalende. In waarheid echter behield mijnheer Barnes zijne kalmte van geest ten volle onder de beide rampen, die zijne familie getroffen hadden. Twee dagen daarna kwam de gemaal der hertogin aan, waardoor die voorbeeldige vrouw het met haar eigen zaken te druk zal gehad hebben, om zich met die van andere lieden te kunnen bemoeien. Door de komst van den hertog werd de hofhouding van Maria Stuart ontbonden, en hare majesteit werd naar Loch Leven vervoerd, waar haar tiran weldra hare laatste staatdame ontsloeg, de vertrouwde Iersche secretaresse, wier werk zulke fraaie gevolgen in de familie Newcome had gehad.

Indien de arme Sir Brian Newcome de beroerte vroeger in het najaar had gekregen, zou zijne ziekte hem ongetwijfeld eenige maanden te Baden hebben opgehouden; doch daar hij bijna de laatste van dokter Finck's badgasten was en die beroemde geneesheer smachtte om naar de residentie terug te keeren, verklaarde deze hem voor wèl genoeg om kort na den aanval met gemakkelijke dagreizen te vertrekken, waarop besloten werd hem naar Manheim en verder te water naar Londen en Newcome te vervoeren.

Gedurende al den tijd van Sir Brian's ziekte, had geene zuster van barmhartigheid zachter, ijveriger, opbeurender en oplettender dan Ethel kunnen zijn. Zij moest een vriendelijk gelaat zetten en geen beangstheid aan den dag leggen, wanneer de verzwakte man nu en dan vroeg hoe het Kew te Baden ging; zij moest moeite doen om zijn afgebrokene woorden op te vangen en zorgen dat zij hem niet wederlegde als hij er

van sprak dat de huwelijken — allebei — met Kerstmis moesten gesloten worden. Sir Brian verlangde vooral naar het huwelijk zijner dochter, en verklaarde dikwijls met halve woorden en lachjes en liefkoozingen, die thans geheel van een kindschen toestand getuigden, dat zijne Ethel de mooiste gravin in Engeland zou zijn. Het is wel te denken, dat de jonge oppasser in de ziekenkamer een paar brieven van Clive ontving. Hoewel die brieven wel rondborstig van stijl en vol teederheid en genegenheid zullen geweest zijn, konden zij de jonge dame slechts weinig genoegen doen. Integendeel, zij vermeerderden hare slingeren en hare smart.

Zij had nog aan niemand die laatste woorden van Kew medegedeeld, die zij als een afscheid van zijn kant had opgenomen. Doch al had zij er anderen van ingelicht, zij zouden Kew's bedoeling niet hebben opgevat zooals zij deed, en bij de overtuiging gebleven zijn, dat de twee verzoend waren. In ieder geval waren alle gedachten aan liefde en huwelijk buiten quaestie, nu hij en haar vader geveld lagen onder de slagen door welke beiden getroffen waren. Had zij hem lief? Zij gevoelde zooveel medelijden met zijn rampspoed, zooveel bewondering voor zijn edelmoedigheid, zooveel berouw over haar weerbarstig en hardvochtig gedrag jegens dien eerlijken en vriendelijken jonkman, dat de som der achting, die zij in staat was hem te schenken, zeker gezegd kon worden tot liefde te stijgen. Voor eene verbintenis zooals men tusschen hen bedoeld had, ja misschien voor elk huwelijk, was geen grootere mate van toegenegenheid als verbindingsmiddel noodig. Warme vriendschap en onbepaalde achting en vertrouwen (hoewel ik niet zeggen wil dat onze jonge dame op zulk eene practische wijze dacht) zijn goede kapitalen in eene wel overlegde huwelijksonderneming en groeien aan en nemen in waarde toe met ieder jaar. Menig jeugdig paar verkwisters brengen hun geheele kapitaal van passie in een enkel jaar door en houden geen liefde meer over voor de dagelijksche behoeften van 't verdere leven. Helaas de dag als de rekening-courant afgesloten is, de provisiekast ledig staat en de firma Damon en Phyllis in staat van faillissement verkeert!

Juffer Newcome maakte hare berekeningen, gelijk wij zeiden, zeker niet op de boekhouders-manier; alleen de heeren uit die familie hielden het kantoor. Doch als wij eens onderstelden, dat, indien achting en genegenheid voldoende waren, zij daarvan met blijdschap en met bijna haar geheele hart het vereischte deel aan Lord Kew kon afstaan; dat hare hardvochtigheid voor hem, in vergelijking met zijn eigene edele gezindheid en vooral met zijn tegenwoordigen beklagenswaardigen toestand, haar onuitsprekelijk roerde; en dat zij zich verbeeldde, dat er iemand anders op de wereld was aan wien zij, indien het lot het vergunde, niet alleen achting, genegenheid en medelijden, maar iets anders, tienduizendmaal kostelijker, zou kunnen schenken? Wij zijn niet in de geheimen der jonge dame ingewijd; doch indien zij er heeft, dan heeft zij stof genoeg tot nadenken en smart wanneer zij daar aan het bed van haar vader zit, die bij dag of bij nacht geene andere oppassing wil hebben dan de hare, en wanneer zij, om te voorzien in 'tgeen hij behoeft, in stilte het benoodigde voor hem haalt, hem zijne drankjes toedient, gedurende zijn slaap hem bewaakt en bij dat alles aan den afwezigen en ongelukkigigen Clive en aan den gekwetsten en in levensgevaar verkeerenden Kew denkt. Het is dus geen wonder, dat hare wangen bleek en haar oogen rood zien; zij heeft nu in de wereld hare zorgen mede te dragen en haar last te torschen, en thans gevoelt zij dat

zij alleen is geweest, sedert den dag toen Clive's rijtuig wegrolde.

Lady Kew vond bij eene der weinige gelegenheden dat zij na het dubbele ongeluk met Ethel bijeen was, hare kleindochter meer dan gewoonlijk neerslachtig en gedrukt van geest. Men kan zich wel voorstellen dat Sir Brian's ziekte weinig indruk maakte op eene dame die een leeftijd bereikt had op welken zulke rampen slechts geringe onrust baren, en die, na haar eigen vader, man en zoon overleefd en het afsterven van hunne lordschappen met volmaakte kalme bijgewoond te hebben, niet verplicht kon geacht worden om bijzondere ontsteltenis aan den dag te leggen over den verwachten dood van een bankier uit Lombard Street, die toevalligerwijze de echtgenoot van hare dochter was. Om de waarheid te zeggen, kon zelfs Barnes Newcome die gebeurtenis niet met wijsgeeriger berusting afwachten. Daar Lady Kew Ethel dus in eene neerslachtige stemming aantrof, dacht zij dat de versehe lucht haar goed zou doen, en aangezien Sir Brian in slaap was, voerde zij het jonge meisje in hare barouchet weg.

Zij spraken over Lord Kew, omtrent wiens toestand de berichten gunstiger luiden, en die beter werd, zeide de oude dame, in weerwil van zijne dwaze moeder en hare drankjes »Zoodra hij in staat is om de reis te doorstaan, moeten wij hem gaan halen, liefje,» zeide Lady Kew gracieus, »eer dat malle schepsel een Methodist van hem maakt. Hij laat zich altijd leiden door de vrouw, die het dichtst in zijne nabijheid is, en ik ken er wel eene, die den besten man in Engeland van hem zal maken.» Eer het tot dit delicate punt kwam hadden grootmoeder en kleindochter Kew's karakter besproken en had het meisje, daar kan men wel zeker van wezen, zich op gevoelige en warme wijze over zijne innemendheid en zijn moed en zijne vele voortreffelijke hoedanigheden uitgelaten. Het deed haar aan, toen zij het verslag hoorde van zijn gedrag gedurende den aanvang van den twist met Monsieur de Castillonnes, van zijne lijdzaamheid en goedhartigheid, en van zijne vastberadenheid en edelmoedigheid toen het eindelijk tot een gevecht kwam.

Doch toen Lady Kew aan dat gedeelte van het gesprek kwam waarin zij verklaarde dat Kew de beste man in Engeland zou zijn, schoten de oogen der arme Ethel vol tranen, want wij moeten ons herinneren, dat haar krachtige geest gebroken was door het waken en de vele doorstane angsten. Daarop bekende zij, dat er, in strijd met de meening van de gansche familie, geene verzoening tusschen haar en Frank had plaats gehad, maar dat er intengendeel een afscheid was geweest, 'tgeen zij als een vaarwel had opgevat, en zij gaf toe, dat haar gedrag jegens haar neef zeer eigenzinnig was geweest, en zij dus niet verwachten kon, dat zij ooit weder te zamen zouden komen. Lady Kew, die een afkeer had van ziekbedden en chirurgijns, behalve wanneer zij die zelf noodig had, en die bovenal hare dochter haatte, was zeer ontstemd over het nieuws, dat zij van Ethel vernam. Zij telde het echter licht en was er volkomen gerust op, dat een paar woorden van haar kant de zaak weder op den ouden voet zouden herstellen, zoodat zij het besluit nam om dadelijk naar Keil te vertrekken. Zij zou Ethel hebben willen medenemen, maar de arme baronet bleef met kreten en gekerm er op aandringen dat hij zijn oppasser zou behouden, en dus moest Lady Kew de reis alleen ondernemen, terwijl het meisje niet ongaarne bleef, hoewel openlijk erkennende dat zij groote achting voor Kew koesterde en dat zij hem verongelijkt had, waarbij zij heimelijk een gevoel waarnam, dat zij liefst wilde onderdrukken. Zij had een brief van dien anderen

persoon ontvangen en hem met voorkennis van hare moeder beantwoord, maar noch Lady Anna, noch hare dochter zeiden daar iets van aan de directrice van de gansche familie.

ACHT EN DERTIGSTE HOOFDSTUK.

WAARIN LADY KEW ZIJN LORDSCHAP OP EEN WEG VAN BETERSCHAP VERLAAT.

Onmiddellijk nadat Lord Kew zijne wond had ontvangen, had die goedhartige jonkman, daar het toch noodig was de familie Newcome van het voorgevallene te onderrichten, zelf een kort briefje geschreven om zijne betrekkingen kennis te geven van het ongeval dat hem overkomen was en zelfs de voorzorg gebruikt om een paar briefjes met een later datum in voorraad te schrijven, die dan in de volgende dagen moesten verzonden worden; het waren misleidingen met goede bedoeling, om de familie Newcome en de gravin van Kew te doen weten, dat hij goed vooruitging en slechts onbeduidend letsel had ontvangen. Doch de koorts had zich verhoogd en de jeugdige patiënt verkeerde in groot gevaar, gelijk de meeste leegloopers te Baden wisten, op het oogenblik toen zijne familie door die bedrieglijke bulletins was gerustgesteld. Den derden dag na het ongeval kwam Lady Walham met haar jonger zoon aan en vond Lord Kew in zijne wondkoorts liggen. Even beangst als Lady Walham was geweest gedurende zijne ziekte, even groot was haar geluk toen hij begon te herstellen. De opperbevelhebber der familie, de oude dame te Baden, legde hare sympathie aan den dag door koeriers te zenden en herhaalde malen bevelen te geven, dat er naar den welstand van Kew geïnformeerd moest worden. Een ziekbéd joeg haar altijd op de vlucht; wanneer een lid der familie door ziekte overvallen werd nam zij den terugtocht aan, doch deed allen, die in hare nabijheid kwamen, door haar onuitstaanbaar humeur bemerken, hoe diep zij er door getroffen was.

Er verliep een dag of veertien, de kogel was gevonden en uitgehaald, de koorts had opgehouden, met de wond ging het goed, de patiënt geraakte aan de beterhand, en de moeder, die haar kind wederom onder haar oog had, gevoelde zich gelukkiger dan zij ooit in de zeven verloopene jaren geweest was, toen de jonge lichthoofd de losse levenswijze voerde, die hem nu zelf begon tegen te staan en die aan de liefhebbende vrouw zooveel smart had berokkend. Die twijfelingen, welke bij menig denkend man oprijzen en, als zij geuit worden, menige liefhebbende en teerhartige vrouw ongelukkig maken, hadden gelukkig nooit Kew's gemoed verontrust. Dat gemoed was gebleven zooals zijne moeder het gelaten had, en hij kwam tot haar terug zooals zij het wenschen kon, als een kind dat zijne feiten met ootmoed en berouw bekende en de dwalingen zijner vroegere dagen onbewimpeld toegaf. Wij hebben hem gezien oververzadigd en beschaamd van de vermaken die hij najaagde, van de makkers die hem omringden, van de luidruchtige vermaken en de uitspattingen waarin hij geen behagen meer schepte. In die uren van gevaar en onzekerheid, toen hij daar misschien met den dood voor oogen lag en zich het kwalijk bestede leven herinnerde waarvan hij wellicht afstand zou moeten doen, was het geen wonder dat dit harte-lijke, bescheidene en standvastige, schepsel ernstig over het verledene en de toekomst dacht, en zich in gebed uitstortte en het besluit nam

dat zijne toekomst, indien hem er eene vergund was, de vervolgene dagen zou moeten uitwisschen. Toen moeder en zoon te zamen die verzekeringen lazen van de goddelijke vergevensgezindheid en van de blijdschap die de engelen in den hemel over een berouwhebbend zondaar gevoelen, kunnen wij ons voorstellen dat er in de borst der gelukkige moeder een gevoel ontwaakte, dat aan die engelenblijdschap grensde, eene dankbaarheid en zaligheid, verhevener, reiner en inniger dan eenige andere. Lady Walham mocht van ontzetting sidderen bij den naam van den Franschman, maar haar zoon kon hem van ganscher harte vergeven en, moeders hand kussende, hem als den besten vriend in zijn gansche leven dank wijden.

Gedurende zijne gansche ziekte had Kew geen enkele maal Ethel's naam genoemd, en toen hij beter werd en zijne moeder er een paar maal op zinspeelde, veranderde hij den loop van het gesprek, alsof dit onderwerp hem onaangenaam en pijnlijk was. Lady Walham vroeg, of zij omtrent sommige punten strenge begrippen had. Kew zeide dat hij meende van neen: »doch, moeder,» liet hij er op volgen, »degenen, die groot gebracht zijn zooals gij het gaarne zoudt zien, zijn dikwijls niets beter. Ik geloof, dat zij een zeer goed meisje is. Zij is heel verstandig en heel mooi; zij is heel goed voor haar ouders en broeders en zuster; maar —' Hij voleindigde dien zin niet; want hij vreesde, gelijk hij later aan Ethel mededeelde, dat zij nog minder goed met Lady Walham zou hebben kunnen omgaan dan met hare heerschzuchtige grootmoeder.

Lady Walham gaf daarop haar leedwezen over Sir Brian's toestand te kennen, want het bericht van zijne beroerte was natuurlijk naar Kehl gezonden, en betreurde het dat zulk een wereldsch man, zoo nabij den rand van het graf en zoo weinig voorbereid om er in neder te dalen, door zulk eene beproeving getroffen was. Op dit punt hield de rondborstige Kew echter stand. »Ieder voor zich, moeder,» zeide hij. »Sir Brian is in zijn jongen tijd zeer streng, misschien al te streng, opgevoed. Weet ge wel, dat die goede kolonel, zijn oudere broeder, dien ik voor den oprechtsten en besten ouden heer houd dien ik ooit in mijn leven ontmoet heb, door de tirannie, welke de oude mevrouw Newcome over hem uitoefende, tot weerspannigheid en allerlei wilde streken werd aangezet? Sir Brian gaat elken zondag trouw ter kerk, houdt dagelijks eene huiselijke godsdienstoefening en heeft stellig een honderdmaal beter leven geleid dan ik. Dikwijls is het mij voorgekomen, moeder, dat, ofschoon ik en de mijnen verkeerd deden, gij en de uwen toch ook niet goed handelden, want ik herinner mij nog hoe mijn gouverneur en mijnheer Bonner en Dr. Laud, als zij bij ons op Kewsbury kwamen, den staf over andere menschen braken.» Na deze inlichting nam de weduwe haar harde oordeel over Sir Brian terug en verblijdde zich, dat zij nog het beste ten aanzien van dien zieken heer mocht hopen.

Lady Walham bracht al haar uren met een dankbaar gevoel en in gelukkige afleiding door, hoewel niet geheel bevrijd van vrees met opzicht tot haar zoon, want voor vele der boeken, die de waardige dame altijd bij zich had, kon zij hem geene belangstelling inboezemen, en over sommige schaterde hij het letterlijk van lachen uit. Die vrees werd echter getemperd door de moederlijke vreugde, dat hij haar teruggegeven was en misschien door een vrouwelijken triomf dat zij hem teruggewonnen had, maar zeker door het geluk dat hij dagelijks in welstand oenam. George Barnes hield de familie Newcome op de hoogte van den toestand van zijn broeder. De bekwame chirurgijn uit Straatsburg

gaf elken dag een gunstiger verslag over hem, en het kleine gezelschap leefde zeer gerust en tevreden, doch één geducht gevaar hing altijd boven het hoofd der moeder, namelijk de komst van Lady Kew, waarvan zij een voorgevoel had, van die onbeschaamde oude schoonmoeder, die in menigen vroegeren strijd aan Lady Walham de nederlaag had toegebracht.

Men had juist de zomersche dagen van 't najaar en het was zeer schoon weder; Kew kon in een rolstoel in den tuin van het hotel gebracht worden, van waar hij het gezicht had op de gezwollen wateren van den snellen Rijn, op den Franschen oever met zijne elzenrijen, de gele velden daarachter, de groote populierenlaan die zich tot Straatsburg uitstrekt en de hooge spits van de kathedraal dier stad in den purperen nevel van 't verschiet. De goede Lady Walham trachtte gebruik van de gunstige gelegenheid te maken, door haar zoon onderhoudende gedeelten uit hare geliefkoosde boekwerken voor te lezen, roerende anekdotes van Chineesche en Hottentotsche bekeerlingen en tafereelen uit de reistochten der zendingen. George Barnes, een diplomaat in zijne soort, gaf den raad dat zijn broeder eens een blik in *Galigiani's Messenger* zou slaan en vroeg of Kew niet van een roman gediend wilde zijn; en daar er juist omstreeks dezen tijd een zeer wereldsch werk, met name *Olivier Twist*, in 't licht verschenen was, 'tgeen George met zeer veel humor aan de zijnen voorlas, is het een feit dat Lady Walham zooveel belang in de geschiedenis van den daar geschetsten armhuisjongen begon te stellen, dat zij het verhaal daarvan naar hare slaapkamer medenam (waar mylady's kamenier die vond liggen onder Blatherwick's *Stemmen uit Mesopotamië*) en dat Kew zoo ontzettend lachte over Bumble den suppoost, dat er gevaar bestond, dat zijne wond weer zou openspringen.

Op zekeren dag, toen zij zich op die onschuldige aangename manier bezig hielden, werd daar buiten op de straat een groot zweepgeknal, hoorngetoeter en wielgeratel gehoord. Die wielen bleven voor de deur van het logement stilstaan; Lady Walham sprong op, rende de tuindeur uit en sloot die achter zich, want zij raadde zeer juist wie daar aangekomen was. De kastelein stond te buigen, de koerier maakte veel beweging, de knechts snelden aan, en een hunner ging aan de verbleekte Lady Walham berichten, dat hare excellentie de Frau Gräfin von Kew uitsteeg.

»Wilt gij zoo goed zijn in ons salon te gaan, Lady Kew?» vroeg de schoondochter vooruitredende en de deur van dat vertrek openende. Op hare kruk geleund trad de gravin dat duistere vertrek binnen en liep naar een armstoel, waarin zij onderstelde, dat Lord Lew gezeten was. »Beste Frank!» riep de oude dame uit. »lieve jongen, wat hebt ge ons allen doen schrikken! Houdt men u in deze akelige kamer — Hé, wat is dat?» eindigde z'j plotseling hare toespraak.

»Dat is Frank niet, Lady Kew; dat is maar een kussen. Ik houd hem niet in zulk een akelige kamer aan de straat,» zeide Lady Walham.

»Zoo, hoe gaat het u? Dit is zeker de weg naar zijne kamer?» en daarbij wendde zij zich naar een andere deur, maar dat was die van eene kast vol herinneringen aan Frank's ziekte, van welke de oude dame met schrik terugdeinsde. »Wilt ge zoo goed zijn te zorgen, Maria, dat ik eene behoorlijke kamer krijg? en een voor mijne kamenier, onmiddellijk naast de mijne? Kijk er zelve eens naar,» zeide de Keizerin van Kew, nadruk aan hare woorden bijzettende met hare kruk, voor welke de jongere dame menigmaal gebeefd had.

Deze maal echter trok Lady Walham eenvoudig aan de bel, zeggende: »Ik spreek geen Duitsch en ben nog in geen ander gedeelte van 't logement geweest dan hier. Ik geloof dat het beter is, Lady Kew, dat uw bediende zelf de kamers gaat zien. Die hier naast is de mijne; ik heb de deur, die gij tracht open te maken, aan de andere zijde toegemaakt.»

»En zeker zit Frank daar opgesloten, met eene kom gerstewater en een psalmboek!» riep de oude dame uit, doch op dit oogenblik trad er een bediende op Lady Walham's schellen binnen. »Peacock,» zeide zij, »de gravin van Kew zegt, dat zij hier wil overnachten. Verzoek den kastelein aan mylady kamers te wijzen.» Onderwijl Lady Walham dit zeide, had zij nagedacht over een antwoord op de laatste welwillende aanmerking van Lady Kew.

»Al ware mijn zoon in die kamer opgesloten,» sprak zij, »zoo is zijne moeder zeker de beste oppasster voor hem. Waarom zijt gij niet drie weken vroeger gekomen, toen er niemand bij hem was om hem te verplegen?»

Lady Kew gaf geen antwoord, maar keek met vlamme blikken en knarste op hare tanden, die in goud gevatte paarlen.

»En mijn gezelschap moge Lady Kew niet behagen, maar —»

»Ei, ei!» grijnsde de oude met eene woeste uitdrukking in haar toon. »Maar het is althans beter dan het gezelschap waarin gij mijn zoon gebracht hadt,» vervolgde Lady Walham, die onder het spreken moediger en toorniger werd. »Gij denkt misschien niet veel bijzonders van mij, maar bezwaarlijk kunt gij, naar mij voorkomt, zoo slecht over mij denken als over de hertogin d'Ivry, aan wie gij mijn jongen gezonden hebt om hem te vormen, zooals gij het noemt. Toen ik er bedenking tegen maakte (want, hoewel buiten de wereld levende, hoor ik er toch somwijlen van) hebt gij gezegd dat ik preutsch en dwaas was. Gij zijt het — ja gij — die mijn kind zoovele jaren mijns levens van mij gescheiden hebt; bebloed en bijna als lijk zag ik hem terug, maar God heeft hem op de gebeden der weduwe behouden; en gij — gij waart in den omtrek, maar zaagt niet naar hem om.»

»Ik kwam niet om — om u te bezoeken, noch om zulk een tooneel bij te wonen. Lady Walham,» zeide Lady Kew, die gewoon was te triomfeeren door, evenals Napoleon, hare tegenpartij onverhoeds op het lijf te vallen; doch als men haar het hoofd bood, hield zij af.

»Neen, om mij zijt gij niet gekomen, dat weet ik zeer goed,» hernam hare schoondochter. »Gij hebt even weinig van mij gehouden als van mijn zoon, wiens leven gij, zoolang als gij er u mede bemoeid hebt, rampzalig hebt gemaakt.» Gij zijt hier gekomen om mijn zoon. Maar hebt gij hem niet reeds kwaads genoeg gedaan? En nu God hem genadig bewaard heeft, wilt gij hem in het verderf en de misdaad terugvoeren. Maar dat zal niet gebeuren, ontvaard vrouw, slechte moeder, wreed en hardvochtig schepsel! — George!» (Op dien roep kwam haar jongere zoon binnen, naar wien zij toesnelde, om hem bij de handen te grijpen.) »Hier is uwe grootmoeder, de gravin van Kew, die eindelijk van Baden gekomen is. Zij komt om — om Frank van ons weg te halen en hem weer — aan die Française te geven. Neen, neen! o God, dat zal nimmermeer gebeuren!» En bij die woorden wierp zij zich in de armen van George Barnes en barstte in zenuwachtig schreien los.

»Gij moest maar een dwangbuis voor uwe moeder laten maken, Barnes,» zeide Lady Kew, met eene uitdrukking van haat en minachting op haar gelaat. (Indien Lord Steyne's zuster de dochter van Jago ware geweest en sprekend op haar vader hadde geleken, had zij er niet dui-

velaardiger kunnen uitzien). «Hebt gij den dokter nog niet over haar geraadpleegd? Heeft het oppassen bij Kew hare hersens in de war gebracht? Ik ben gekomen om hem te zien. Waarom heeft men mij een half uur met deze krankzinnige alleen gelaten? Gij moest haar niet toelaten, dat zij Frank zijne drankjes in geeft. Zij is stellig —»

«Met uw verlof,» antwoordde George, buigende, «ik geloof niet dat die kwaal zich nog aan moederszijde in mijne familie vertoond heeft.» («Zij heeft toch altijd een hekel aan mij gehad,» dacht hij; «maar indien zij mij bij geval een legaat vermaakt had — daar gaat het nu!») «Wilt gij de kamers zien? Hier is de kastelein om u te geleiden. Frank zal gereed zijn om u te ontvangen, als ge weer beneden komt. Ik behoef u wel niet te verzoeken niets te zeggen, dat aandoeningen bij hem zou kunnen verwekken. 't Is nauwelijks drie weken geleden, dat de kogel van mijnheer de Castillonnes uit de wond is gehaald, en de dokters zeggen, dat hij zoo stil mogelijk moet worden gehouden.»

Men kan zeker zijn, dat de kastelein, de koerier en alle andere personen, die er bij betrokken waren om de gravin van Kew de bovenkamers te laten zien, een aangenaam uurtje met hare excellentie de Frau Gräfin von Kew doorbrachten. Zij moet in hare bataille met dezen meer voorspoed dan in de schermutselingen met hare schoondochter en haar kleinzoon gehad hebben, want toen zij in een nieuw gewaad en met eene nieuwe muts hare vertrekken verliet, straalde de grootste tevredenheid van haar gelaat. Hare kamenier moge achter haar rug met de vuist bedreigd hebben, blitz en donnerwetter moge in de oogen van haar knecht hebben gevlamd, maar de trekken hunner meesterses droegen die uitdrukking van voldaanheid, welke zich daar altijd op vertoonde als zij iemand naar hartelust gegeeseld had. Lord Kew was ondertusschen uit den tuin in zijne kamer teruggekeerd, waar hij nu zijne grootmoeder afwachtte. Indien Lady Walham en hare beide zonen gedurende den tijd, dat Lady Kew toilet maakte, de geschiedenis van Bumble den suppoost nog eens hebben opgenomen, vrees ik, dat zij die niet zeer komiek zullen gevonden hebben.

«Nu, nu, beste jongen, wat ziet ge er goed uit!» zeide Lady Kew. «Menig meisje zou veel geven, om zulk eene tint te hebben. Geen beter oppasster dan eene moeder! Gij moest superieure in een klooster van zusters van barmhartigheid zijn, Maria! De kastelein heeft mij — ik dank u er wel voor! — heerlijke kamers gegeven. Hij is wel een afzetter, maar ik zal er recht op mijn gemak zijn. De Dodsburys hebben hier ook gelogeed, zie ik uit het vreemdelingenboek. Zij hadden gelijk om hier te komen, in plaats van in dat akelige bedompte Straatsburg te blijven. Wij hebben een treurigen tijd te Baden doorgebracht, beste jongens. Tusschen mijne bezorgdheid voor dien armen Sir Brian en voor u, ondeugende jongen, weet ik niet hoe ik er doorgekomen ben. Dokter Finck wilde mij vandaag niet op reis laten gaan, maar ik verkoos te komen.»

«Dat was zeer vriendelijk van u, grootmoeder,» antwoordde Kew met een gezicht, dat in strijd met zijne woorden was.

«Die slechte vrouw, waartegen ik u altijd gewaarschuwd heb, (maar jonge heeren slaan doorgaans den raad van oude grootmoeders in den wind) is tien dagen geleden vertrokken. Monsieur le Duc is haar komen halen, en als hij haar te Moncontour voor de rest van haar leven op water en brood heeft gezet, heeft zij niet meer dan zij verdient. Als eene vrouw eenmaal de godsdienstige beginselen laat varen, Kew, kunt ge zeker zijn, dat zij op verkeerde wegen zal geraken. Het Kurhaus

is gesloten. De Dorkings vertrekken aanstaanden dinsdag. Clara is wezenlijk een lief ongekunsteld schepseltje, dat u bevallen zal, Maria, — en wat Ethel betreft, die is wezenlijk een engel. Ge kunt u niets aandoenlijkers voorstellen dan te zien hoe zij haar armen vader verpleegt, bij wien zij nacht op nacht gewaakt heeft. Ik weet wel waar het lieve kind op dit oogeblik zou wenschen te zijn; en als Frank weer eens ziek wordt, Maria, zal hij geen moeder of onhandige oude grootmoeder noodig hebben om hem op te passen. Ik heb aardige boodschapjes van harentwege over te brengen; doch die zijn alleen voor *uwe* ooren bestemd, mylord, en zelfs mama's of broeders mogen die niet hooren."

»Ga niet heen, moeder! Och, George, blijf hier!» riep de zieke jonkman uit (waarop de zuster van Lord Steyne weer ongemeen op dien betreurden edelman geleek). »Mijne nicht is een edel meisje,» ging hij voort. »Zij bezit uitmuntende hoedanigheden, die ik van ganscher harte erken, en hare schoonheid weet ge dat ik bewonder. Ik heb veel over haar gedacht toen ik ginds op het bed lag» (de familietrek was op dit oogeblik niet zoo duidelijk op Lady Kew's gelaat) »en — en — ik heb haar dezen morgen geschreven, zoodat zij mijn brief waarschijnlijk thans zal hebben.

»*Bien!* Frank!» zeide Lady Kew, op hare grimmige manier, bijna even sterk glimlachende als men tot op den huidigen dag te Kewsbury kan zien op haar portret, van Harlowe's penseel, waar zij is voorgesteld zittende voor een ezel, en een miniatuurportret van haar zoon Lord Walham schilderende.

»Ik heb haar geschreven naar aanleiding van het laatste gesprek dat wij den dag vóór mijn ongeval gehouden hebben,» vervolgde Frank op eenigszins schroomvalligen toon. »Wellicht heeft zij u niet verteld, grootmoeder, wat er toen tusschen ons voorgevallen is. Wij hadden een geschil, slechts één uit vele. Eene lage hand, die wij beiden wel kunnen raden, had haar een verslag van mijn vroeger leven gezonden. Zij liet mij den brief zien, en toen voegde ik haar toe, dat zij, indien zij mij had liefgehad, dit nooit zou gedaan hebben. Zonder enig ander verwijt zeide ik haar vaarwel. Er stak niet veel in, dat zij mij den brief toonde, maar het was genoeg; wij hadden wel twintigmaal verschil gehad. Zij was onrechtvaardig, vitzuchtig en hardvochtig voor mij geweest en ook, zooals het mij voorkwam, te begeerig naar de bewondering van anderen. Als Ethel mij bemind had, dunkt mij dat zij minder ijdelheid en een beter humeur zou betoond hebben. Wat moest ik later van een meisje verwachten, dat mij reeds vóór het huwelijk zóó behandelde? Noch zij noch ik kon gelukkig zijn. Zij kon anders zacht en vriendelijk genoeg wezen en alles doen om een man, dien zij liefhad, te behagen. Ik geloof dat ik zooveel talent en schoonheid niet waardig ben, en beiden begrepen wij dus, dat dit een vriendschappelijk afscheid was; en toen ik, daar op het bed uitgestrekt, overdacht dat ik het misschien nimmermeer zou verlaten of dat ik, indien dit toch geschiedde, een geheel ander leven zou leiden dan dat, hetgeen nu afgeloopen was met mijne verwonding, werd ik in mijn genomen besluit nog versterkt. God verhoede dat zij en ik een leven zouden leiden zooals sommige menschen die wij kennen, en dat Ethel zou trouwen zonder liefde, om daarna misschien verliefd te worden! of dat ik, na de ontzettende waarschuwing die ik gekregen heb, in verzoeking zou komen om tot het verwerpelijke leven terug te keeren, dat ik voor maals leidde. 't Was een slecht leven, grootmoeder, dat weet ik; dik-

wijls zeide ik dat in mij zelve en smachtte ik om er af te zijn. Ik erken dat ik een zwak schepsel ben, dat maar al te licht in verzoeking geleid wordt, en ik zou de zaak nog erger maken, als ik een meisje trouwde, dat meer om de wereld geeft dan om mij en mij thuis niet gelukkig zou maken."

»Zegt ge dat Ethel iets om de wereld geeft!" bracht Lady Kew met moeite uit: »zoo'n eenvoudige, liefvallige, ongekunsteld schepseltje! Lieve Frank, zij —"

»Ach ja," viel hij haar in de rede, terwijl een bos zijne bleeke wangen kleurde; »als ik de schilder en de jonge Clive Lord Kew ware geweest, wien denkt gij dan dat zij van ons beiden gekozen zou hebben? En zij had gelijk. Hij is een braaf, knap, eerlijk jonkman, duizendmaal verstandiger en beter dan ik!"

»Niet beter, mijn lieveling, Goddank niet!" riep zijne moeder uit, naar de andere zijde der sofa snellende en haar zoons hand vatterende.

»Neen, ik geloof niet dat hij beter is, Frank," merkte zijn diplomatische broeder aan en trad naar het venster. Wat grootmama bij die kleine rede en dat kleine tooneel betrof, mylady's gelijkenis met haar broeder, wijlen den vereerden markies van Steyne, was ontzettender dan ooit.

Na eenige oogenblikken tilde zij zich door middel van hare kruk op en zeide: »Ik gevoel wezenlijk, dat ik niet waardig ben het gezelschap van zulke deugdzame menschen te genieten; en die deugd vertoont zich in een des te schooner licht, mylord, als men denkt aan het geldelijke offer dat gij brengt, want het zal u wel niet onbekend zijn, dat ik gespaard — ja gespaard en geschraapt — en mij de noodwendigheden des levens ontzegd heb, opdat mijn kleinzoon eenmaal genoeg zou bezitten, om zijn rang op te houden. Ga uw somber oud huis bewonen, en lijd er honger, en trouw eene dominés-dochter; dan kunt gij psalmen zingen met uw juweel van een moeder. Ik weet dat gij en zij — zij die mij gedurende mijn gansche leven gedwarsboemd heeft en die ik haatte, ja haatte van het oogenblik af dat zij mijn zoon van mijne zijde weghaalde en ellende in mijne familie bracht — dat gij allen u des te gelukkiger zult gevoelen, als zij kan onderstellen dat zij een arme, verlatene, liefhebbende oude vrouw nog verlatener en rampzaliger gemaakt heeft. Wees zoo goed, George, aan mijne bedienden te zeggen, dat ik naar Baden terugkeer." En hare kinderen van zich afwerende, strompelde zij op hare kruk de kamer uit.

Aldus reed de booze toovergodin geheel te leur gesteld in haar wagen heen, getrokken door dezelfde draken die haar des morgens aangebracht hadden en die maar even den tijd hadden gehad om hun rantsoen roggebrood op te eten. Dat moesten eens dezelfde paarden geweest zijn, die Clive en J. J. en Jack Belsize op hunne reis naar Zwitserland gebezigd hadden! De zwarte zorg zit op allerlei soort van paarden en geeft over de gansche wereld eene fooi aan de postiljons. Wij mogen Lady Walham een gevoel van zegepraal over hare schoonmoeder vergeven! Welke christelijke vrouw overwint niet gaarne eene andere? en is de overwinning minder zoet, als die andere eene schoonmoeder is? Huisvaders en huismoeders zullen zich verheugen, dat Lady Walham er bij deze schermutseling het best afgekomen is; en gij, jeugdige knapen en jonge maagden, zult, als uwe beurt van trouwen gekomen is, den verborgen zin dezer woorden ook verstaan. George Barnes haalde *Olivier Twist* weer te voorschijn en begon er uit voor te lezen. Nancy en Fanny werden voor het kleine gezelschap weer opgeroepen, dat zij vermaakten of angst aanjoegen. Ik ben zeker, dat zelfs Fagin en Nancy

geen indruk op de weduwe maakten, zoozeer was deze verdiept in de zegepraal, die zij eenige oogenblikken geleden behaald had. Voor de avondgodsdienstoefening, waaraan hare zonen tot verkwikking van haar hart deel namen, koos zij een psalm die als een Te Deum was na den slag — den slag van Kehl aan den Rijn, waar Kew's ziel, naar het oordeel zijner moeder, het voorwerp van den strijd tusschen de vijandelijke machten was geweest. Ik heb reeds gezegd, dat dit boek geheel over de wereld handelt en over eene allerdeftigste familie, die daarin leefde. Het werk is geen preek, behalve waar het niet anders kan, en de schrijver, zijn draad volgende, de preek voor de hand vindt. O vriend, komen wij in uw leven en het mijne niet dagelijks aan zulke preeken? zien wij niet, zoowel in ons huis als in dat onzer bureu, dien strijd tusschen Goed en Kwaad? Hier staat de Zelfzucht en de Eerzucht en het Winstbejag aan de eene en Recht en Liefde aan de andere zijde. Wat zullen wij voor ons, wat voor onze kinderen laten triomfeeren?

De jongelieden zaten nog eene avondsigaar te rooken. Frank wenschte het en zijne moeder gaf hem zelve een vlammetje aan, doch met aanzegging, dat hij dadelijk daarop naar bed moest gaan. Onder het rooken keek Kew naar eene ster op, die aan het firmament stond te slikkeren, en vroeg welke ster dat was, waarop de talentvolle jonge diplomaat antwoordde, dat het Jupiter was.

»Wat weet gij toch veel, George!» riep diens oudere broeder opgetogen uit. »Gij hadt de oudste moeten zijn, — bij Jupiter, dat hadt gij. Maar deze maal is uwe kans voorbijgegaan.»

»Goddank, ja!» antwoordde George.

»En ik zal weer geheel beter worden, en een nieuw blad opslaan, ouwe jongen, en de vroegere maar dichtplakken. Ik heb dezen morgen aan Martins geschreven, dat hij al mijn paarden moet verkoopen. Ik zal nimmermeer wedden, zoo waarlijk helpe mij — helpe mij Jupiter. Ik heb bij mij zelve de gelofte afgelegd, dat ik het niet meer doen zou, indien ik herstelde. En ik heb dezen ochtend ook aan nicht Ethel geschreven. Toen ik er nog eens over nadacht, kreeg ik de overtuiging dat ik naar behooren handelde, en dat wij nimmer een paar konden worden. Maar nu grootmoeder weg is, begin ik te twifelen of ik goed heb gehandeld met zestig duizend pond en het mooiste meisje van Londen te laten varen.»

»Wil ik te paard stijgen en haar narijden? Moeder is naar bed en behoeft er niets van te vernemen,» zeide George. »Zestig duizend pond is eene al te mooie som om te verliezen.»

»Als gij aan grootmoeder gingt zeggen,» hernam Kew lachend, »dat ik den nacht niet meer kon doorkomen en dat gij morgenochtend Lord Kew en uw zoon burggraaf Walham zou zijn, geloof ik dat de gravin een huwelijk tusschen u en de zestig duizend pond met het mooiste meisje van Engeland tot stand zou brengen; dat zou zij, bij — bij Jupiter! Ge ziet, George, dat ik voortaan slechts bij de heidensche godheden wil zweren. — Neen, het spijt mij nog niet, dat ik aan Ethel geschreven heb. Wat een juweel van een meisje is zij! — ik bedoel niet enkel hare schoonheid, maar zulk een edele inborst! En als men dan bedenken moet, dat zij als 't ware ter markt wordt gebracht, om te worden toegeslagen aan — Zeg eens, George, ik had dat veulen, dat ge wel kent, Ethelinda willen noemen; maar wij moeten het nu herdoopen, voordat het bij Tattersall verkocht wordt.»

Op dit oogenblik werd er buiten aan de deur geklopt en riep de

moederlijke stem: »t Is nu tijd om naar bed te gaan." De beide broeders scheidden dus en zullen, naar wij hopen, gerust slapen.

De gravin van Kew is onderwijl te Baden teruggekomen, waar zij, hoewel het reeds nacht is en de oude dame twee lange en nuttelooze reizen heeft gedaan, geen oog luikt, hetgeen men zeker met leedwezen vernemen zal. Den volgenden morgen strompelt zij naar het kwartier der Newcomes, waar Ethel haar bleek maar bedaard te gemoet komt. Op Lady Kew's vraag hoe het met haar vader gaat, geeft zij ten antwoord, dat hij een gerusten nacht heeft doorgebracht; hij is een weinigje beter, spreekt duidelijker en kan zijne ledematen iets meer gebruiken.

»Ik wenschte, dat ik ook zulk een goeden nacht had doorgebracht!" gromt de gravin.

»Ik dacht, dat gij naar Lord Kew te Kehl zoudt gaan," zeide hare kleindochter.

»Dat heb ik ook gedaan, en ik ben teruggekomen met akelige wezens, die mij als slakken reden! Ik heb dan ook dien brutalen koerier, die altijd grijsde, zijn ontslag gegeven, en mijne kamenier, eene rechte duivelin, den dienst opgezegd."

»En gaat het goed met Frank, grootmama?"

»Goed? Hij ziet er zoo gezond uit als eene jonge dame in haar eerste seizoen. Ik heb hem met zijn broeder George en zijne mama bij elkander gevonden," riep de oude dame uit. »Ik geloof, dat Maria hen den katechismus overhoorde."

»Allen bij elkander? Heel aardig," hernam Ethel ernstig. »George is altijd een goede jongen geweest en 't is voor Lord Kew hoog tijd dat hij het worde."

De oude dame staaide hare kleindochter aan, maar zij kon Ethel's blik niet peilen. »Gij kunt waarschijnlijk wel gissen, liefje, waarom ik teruggekomen ben?" zeide zij dus.

»Omdat gij twist zult gehad hebben met Lady Walham, grootmama; ik meen wel eens gehoord te hebben, dat gij het met elkander niet altijd eens waart." Juffer Newcome was zoowel tot aanval als tot verdediging toegerust, en in zulke gevallen tastte Lady Kew haar niet gaarne aan. »Mijn kleinzoon verhaalde mij, dat hij aan u geschreven had," zeide de gravin.

»Dat is zoo, en als gij gisteren maar een half uur hadt gewacht, zoudt gij mij de vernedering van die reis bespaard hebben."

»De vernedering, Ethel? Wat bedoelt gij?"

»Ja, de vernedering!" herhaalde het meisje met nadruk. »Of denkt gij, dat het niet pijnlijk voor mij is, van den een naar den ander geslingerd, en aan een heer, die mij niet hebben wil, te koop aangeboden te worden? Waarom zijt gij en mijne gansche familie zoo begerig om mij kwijt te raken? Waarom denkt gij of wenscht gij, dat Lord Kew mij genegen zou zijn? Heeft hij niet de Opera, om zich bezig te houden, en vriendinnen zooals Madame la Duchesse d'Ivry, met wie gij hem reeds vroegtijdig in kennis hebt gebracht? Hij heeft mij dat verteld, en zij zelve had de goedheid mij van de rest in te lichten. Welke aantrekkelijkheid bezit ik, in vergelijking met zoodanige vrouwen? En naar dien man van wien ik gelukkig verwijderd ben, naar dien man die mij schrijft om mij goed op het hart te drukken dat wij gescheiden zijn, gaat gij heen en smeekt hem, het nog eens met mij te beproeven! Dat is te veel, grootmoeder! Doe mij het genoegen en laat mij waar ik ben, en mat mij niet af met verdere plannen voor mijne vestiging in

de wereld. Stel u tevreden met het geluk, dat gij aan Clara Pulleyn en Barnes bezorgd hebt, en laat mij in vrede voor mijn armen vader zorgen. In dat opzicht weet ik althans dat ik goeddoe. Hier ten minste wacht mij niet zulk eene zorg en slingering en schaamte, als mijne vrienden mij hebben trachten te berokkenen. Vader schelt; hij ziet mij gaarne bij zich aan het ontbijt, want ik lees hem dan de courrant voor.

»Wacht een oogenblikje, Ethel!» riep de gravin met eene bevende stem uit. »Ik ben ouder dan uw vader en gij zijt mij ook een weinigje gehoorzaamheid schuldig, namelijk als de kinderen over 't geheel tegenwoordig nog verplicht zijn gehoorzaamheid aan de ouderen te bewijzen, 'tgeen ik niet weet. Ik ben een oude vrouw en de wereld is misschien sedert mijn jongen tijd veranderd; gijlieden behoort zeker te bevelen en wij te volgen. Misschien heb ik mijn gansche leven verkeerd gedaan, door mijne kinderen te leeren handelen zooals men mij geleerd had. God is mijn getuige, dat ik weinig genoeg van hen heb gehad, of zij mij gehoorzaamden of niet. Op u en Frank had ik mijn hart gezet; ik droeg aan u beiden meer liefde toe dan aan 'mijne overige kleinkinderen; was het dan zoo onnatuurlijk, dat ik u vereenigd wenschte te zien? Voor dien jongen heb ik sedert lange jaren geld opgespaard, maar hij vliegt weer in de armen zijner moeder, die goedvindt mij te haten, zooals alleen zulke deugdzaame lui haten kunnen; die mijn eigen zoon aan mij ontrukkt heeft, en nu diens zoon, jegens wien ik geen ander onrecht bedreven heb, dan dat ik hem te lief had en hem bedierf. Verlaat mij niet evenzeer, mijn kind! Laat mij iets, dat ik op mijne jaren nog kan liefhebben. Uwe hooghartigheid bevalt mij, Ethel, evenals uwe schoonheid; en ik neem u uwe harde woorden niet kwalijk. Ik wensch u de plaats in de wereld te zien innemen, die u toekomt. Handel ik daar zoo verkeerd in? Immers neen? Dwaas meisje! Daar — geef mij uw handje. Wat gloeit het! De mijne is zoo koud als een steen en beeft, — niet waar? Ach, 't was ook eenmaal een mooi handje! Wat heeft Anna — wat heeft uwe moeder van Frank's brief gezegd?»

»Ik heb haar dien niet laten zien,» gaf Ethel ten antwoord.

»Laat mij hem dan nog eens zien?» vroeg Lady Kew op fluisterenden maar vleienden toon.

»Dáár ligt hij!» zeide Ethel op den haard wijzende, waar men nog eenige verscheurde snippertjes en asch van papier zag. 't Was dezelfde haard waarin Clive's teekeningen verbrand waren.